

PLANUL REGIONAL DE ACȚIUNE PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT (PRAI)

2016 - 2025

**REGIUNEA DE DEZVOLTARE
SUD - EST**

ACTUALIZARE 2018

Experții care au elaborat PRAI al Regiunii de Dezvoltare Sud – Est, 2016-2025:

Mărginean Florin Gheorghe – expert coordonator

Turcu Mihaela-Daniela – expert pentru învățământ profesional și tehnic

Condei Daniela – expert pentru învățământ profesional și tehnic

Marchiș Gabriela – expert pentru învățământ superior

Vlad Ionel – expert tehnic

Cuprins

Cuvânt înainte.....	6
1. Rezumat.....	7
2. Contextul european, național și regional	11
2.1. Contextul european	11
2.2. Contextul național.....	14
2.3. Contextul regional	17
3. Aspecte demografice	19
3.1. Evoluții și situația actuală	19
3.1.1. Statistica recensământului populației 2011	19
3.1.2. Structura pe grupe de vârstă	19
3.1.3. Distribuția pe medii rezidențiale (urban/rural).....	21
3.1.4. Distribuția pe sexe	21
3.1.5. Structura etnică	22
3.1.6. Mișcarea migratorie	22
3.1.7. Nivelul de trai.....	23
3.2. Proiecții demografice la orizontul anului 2060.....	25
3.3. Principalele concluzii din analiza demografică. Implicații pentru IPT	26
4. Profilul economic regional.....	28
4.1. Evoluții și situația actuală. Principalii indicatori economici	28
4.1.1. Evoluția produsul intern brut (PIB) și a valorii adăugate brute (VAB)	28
4.1.2. Dinamica generală a firmelor din Regiune - unități locale active	37
4.1.3. Dinamica generală a firmelor din regiune – investiții	49
4.1.4. Demografia întreprinderilor - întreprinderilor active nou create	51
4.2. Proiecția principalilor indicatori economici	55
4.3. Alte informații și informații parțiale	56
4.3.1. Cercetarea – dezvoltare	56
4.3.2. Industria	57
4.3.3. Infrastructura de transport, tehnică, edilitară, de comunicații și de mediu	58
4.3.4. Agricultură	61
4.3.5. Turismul	61
4.3.6. Dezvoltarea durabilă.....	62
4.4. Principalele concluzii din analiza mediului economic. Implicații pentru IPT	64
5. Piața muncii la nivel regional	65
5.1. Evoluții și situația curentă - principalii indicatori ai pieței muncii conform anchetei forței de muncă în gospodării (AMIGO).....	65

5.1.1. Structura populației, după participarea la activitatea economică, pe grupe de vârstă, sexe și medii	65
5.1.2. Structura populației ocupate, după nivelul de educație, pe grupe de vârstă, sexe și medii	68
5.1.3. Șomajul de lungă durată	69
5.2. Evoluții și situația curentă - principalii indicatori ai pieței muncii conform balanței forței de muncă (BFM)	70
5.2.1. Structura populației după participarea la activitatea economică	70
5.2.2. Structura populației ocupate civilă pe principalele activități ale economiei naționale	71
5.3. Evoluții și situația curentă privind șomerii înregistrați	74
5.4. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante	77
5.4.1. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe activități ale economiei naționale	77
5.4.2. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe grupe majore de ocupații	78
5.5. Evoluții și situația curentă - efectivul salariaților la sfârșitul anului, pe activități (secțiuni și diviziuni) ale industriei	79
5.6. Proiecția principalilor indicatori ai pieței muncii (Comisia Națională de Prognoză)	80
5.6.1. Proiecția numărului mediu de salariați	80
5.6.2. Proiecția șomerilor înregistrați, la sfârșitul anului	81
5.6.3. Proiecția ratei șomajului înregistrat	81
5.7. Prognoze privind cererea și oferta de locuri de muncă	82
5.7.1. Prognoza cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu și lung din Studii previzionale la nivel European – CEDEFOP	82
5.7.2. Prognoza cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu și lung din Studii previzionale naționale	85
5.7.3. Anchete în firme	92
5.8. Principalele concluzii din analiza pieței muncii. Implicații pentru ÎPT	95
6. Învățământul profesional și tehnic din regiune	98
6.1. Indicatori de intrare în IPT	98
6.1.1. Populația școlară pe nivele de educație, sexe, medii de rezidență	98
6.1.2. Grad de cuprindere în învățământ (Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste)	106
6.1.3. Rata netă de cuprindere în sistemul de educație și formare profesională	121
6.1.4. Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional	132
6.1.5. Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul postliceal	134
6.1.6. Oferta unităților școlare din ÎPT – Cuprinderea elevilor în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional în anul școlar 2018-2019	135
6.1.7. Oferta unităților școlare din ÎPT – Cuprinderea elevilor în învățământul postliceal în anul școlar 2018-2019	156

6.1.8. Oferta unităților școlare din ÎPT - Gradul de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici pentru școlarizarea în învățământul profesional.....	164
6.1.9. Parteneriatul cu operatorii economici.....	165
6.1.10. Rețeaua unităților școlare IPT.....	166
6.1.11. Ierarhizarea unităților IPT funcție de număr de elevi înscriși în anul școlar 2016-2017 la învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional, curs de zi.....	166
6.1.12. Resursele umane din ÎPT	167
6.1.13. Infrastructura unităților școlare din IPT	171
6.1.14. Cheltuieli publice pentru educație	177
6.2. Indicatori de proces.....	178
6.2.1. Mecanisme decizionale și descentralizarea funcțională în ÎPT.....	178
6.2.2. Asigurarea calității în ÎPT	180
6.2.3. Situația școlară a elevilor din IPT la sfârșitul anului școlar	181
6.2.4. Serviciile de orientare și consiliere.....	189
6.3. Indicatori de ieșire	189
6.3.1. Absolvenți pe niveluri de educație	189
6.3.2. Rata de absolvire, pe niveluri de educație ISCED.....	192
6.3.3. Rata de tranziție la următorul nivel de educație	196
6.3.4. Rata abandonului școlar, pe niveluri de educație ISCED	198
6.3.6. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație.....	200
6.3.7. Procentul elevilor cu nivel scăzut al competențelor (PISA)	201
6.3.8. Ponderea populației cu vârste cuprinse între 20-24 de ani care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de munca (NEET).....	201
6.3.9. Rata de participare în formarea continuă a populației adulte (25-64 ani)	203
6.4. Indicatori de impact.....	205
6.4.1. Impactul sistemului de învățământ profesional și tehnic asupra șomajului.....	205
6.4.2. Inserția profesională a absolvenților IPT, pe niveluri de educație.....	206
6.5. Concluzii din analiza ÎPT	206
6.5.1. Ținte pe termen mediu pentru oferta IPT pe niveluri de formare profesională și domenii de pregătire.....	220
6.5.2. Adaptarea ofertei IPT la țintele pe termen mediu (eșalonare anuală)	222
7. Monitorizarea implementării PRAI	223
7.1. Procesul de monitorizare	223
7.2. Evaluarea progresului în implementarea PRAI.....	224
8. Analiza SWOT a corelării ofertei de formare profesională cu cererea.....	227
9. Rezumatul principalelor concluzii și recomandări pentru planul de măsuri....	229
10. Planul de măsuri.....	Error! Bookmark not defined.
11. Contribuția învățământului superior la dezvoltarea regională	245

Cuvânt înainte

Planificarea strategică¹ a ofertei de formare profesională prin învățământ profesional și tehnic (IPT) are caracter național și este realizată în raport cu obiectivele asumate de România ca stat membru al Uniunii Europene.

Obiectivul major al planificării strategice a IPT constă în creșterea contribuției învățământului profesional și tehnic la tranziția rapidă și eficientă către o economie competitivă bazată pe inovare și cunoaștere, participativă și inclusivă.

Învățământul profesional și tehnic, prin obiectivele sale, este subsumat dublului rol al educației: economic și social. Prin urmare IPT nu poate răspunde, în sens restrâns, cerințelor imediate ale unui loc de muncă, el trebuie să asigure pregătirea pentru o carieră de succes care presupune integrare socio-profesională. În aceste condiții învățământul profesional și tehnic trebuie văzut ca o etapă în procesul învățării pe parcursul întregii vieți, care este imediat urmată de învățarea la locul de muncă în vederea adaptării la cerințele acestuia.

Iată de ce prognoza ofertei IPT realizată în corelare cu o cerere previzionată a forței de muncă și tranziția de la școală la viața activă devin elemente strategice pentru o planificare performantă.

Modelul propus și implementat începând cu anul 2003 urmărește asigurarea unei oferte de formare profesională prin IPT **relevantă** în raport cu nevoile previzionate ale pieței muncii

Relevanța ofertei de formare profesională se referă atât la aspectul cantitativ (deficitul de competențe și calificări de pe piața muncii) cât și la aspectul calitativ (teritorialitatea ofertei și calitatea rezultatelor învățării)

Modelul de planificare strategică se caracterizează prin:

- descentralizarea deciziei și distribuirea acesteia pe mai multe niveluri decizionale, respectiv național, regional, județean și local
- realizarea exercițiului participativ bazat pe acțiunea colectivă a partenerilor economici și sociali multipli (Consortii regionale, Comitete Locale de Dezvoltare a Parteneriatului Social, Consilii de Administrație al unității de învățământ)
- combinarea fluxului decizional de sus în jos cu cel de jos în sus
- elaborarea, implementarea și monitorizarea instrumentelor de planificare strategică: Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ (PRAI) - nivel regional ; Planul Local de Acțiune pentru Învățământ (PLAI) - nivel județean; Planul de Acțiune al Școlii (PAS) - nivelul comunității din aria de acțiune a școlii

Scopul Planului Regional de Acțiune pentru Învățământ (PRAI) este de a îmbunătăți corelarea dintre oferta învățământului profesional și tehnic și nevoile de dezvoltare socio-economică la nivel regional și de a crește contribuția învățământului superior la dezvoltarea regională, în perspectiva anului 2025. **PRAI** cuprinde:

- ✓ analiza contextului regional din punct de vedere al evoluțiilor și previziunilor demografice, de piață a muncii și economice;
- ✓ analiza capacității sistemului învățământului profesional și tehnic de a răspunde nevoilor identificate prin analiza contextului regional;
- ✓ prioritățile, țintele și acțiunile pentru dezvoltarea învățământului profesional și tehnic la nivel regional ca răspuns la nevoile identificate;
- ✓ contribuția învățământului superior la dezvoltarea regională.

Rolul PRAI este de a furniza cadrul de referință și de a facilita documentarea pentru elaborarea și armonizarea documentelor strategice de la nivel județean și local (PLAI, PAS)

¹ Termenul „planificare strategică” este utilizat cu semnificația de „prognoză” pe termen mediu de 5 – 7 ani a ofertei IPT realizată în contextul modelului propus de CNDIPT.

1. Rezumat

➤ Analiza demografică indică un declin general al populației, în mod deosebit pentru grupele tinere de vârstă, însoțit de îmbătrânirea populației. De asemenea, se rețin din analiza demografică, nivelul scăzut de educație al populației, diversitatea etnică, ponderea semnificativă a populației rurale, nivelul de trai scăzut.

➤ **Scăderile înregistrate în ultimii ani la populația cu vârsta între 0-14 dar și scăderile prognozate pentru populația de vârstă școlară, la toate grupele de vârstă, la orizontul anului 2030**, impun optimizarea ofertei de formare profesională inițială prin:

- Concentrarea pregătirii în școli identificate ca viabile din punct de vedere al potențialului local și zonal de dezvoltare socio-economică;
- Eliminarea paralelismului nejustificat în oferta de formare profesională inițială pentru școli apropiate;
- Diversificarea ofertelor de formare profesională inițială a școlilor pentru a acoperi nevoile locale și regionale;
- Colaborarea școlilor în cadrul rețelelor de școli pentru utilizarea eficientă a resurselor și acoperirea teritorială a nevoilor de educație și formare profesională inițială;

➤ **Creșterea previzionată a populației cu vârsta de 65 de ani și peste**, apreciem că va conduce la sporirea nevoilor din domeniul asistenței sociale și medicale, învățământul fiind chemat să răspundă prin oferta de formare la această realitate, atât prin planurile de școlarizare cât și prin curriculum adaptat;

➤ **Ponderea mare a populației cu vârsta între 30-64 ani** va conduce la o creștere a nevoilor de formare continuă. Acest fapt reprezintă o importantă oportunitate pentru unitățile școlare interesate în compensarea diminuării populației școlare.

➤ Într-un mediu concurențial tot mai pronunțat, unitățile școlare vor trebui să pună accent pe calitate **în formarea profesională, certificată prin inserția socio-profesională a absolvenților**. În acest context, este necesară dezvoltarea parteneriatului cu agenții economici pentru asigurarea unei pregătiri în concordanță cu nevoile acestora.

➤ **Ponderea mare a populației cu vârsta școlară din mediul rural**, în toate județele regiunii, ridică problema adaptării rețelei școlare de formare profesională inițială și a adoptării unor măsuri eficiente pentru asigurarea accesului acestei categorii de populație școlară la educație și formare profesională, cu asigurarea egalității șanselor. Oferta de formare profesională inițială a școlilor va trebui să susțină valorizarea patrimoniului cultural specific și a resurselor naturale din mediul rural.

➤ **Diversitatea etnică caracteristică regiunii** impune soluții pentru asigurarea accesului la educație și formare profesională și sprijinirea grupurilor etnice defavorizate, în special pentru populația rromă.

➤ **Deschiderea pieței muncii din întreaga Uniune Europeană, are ca efecte, datorită migrației externe, un important deficit de forță de muncă**. Fenomenul este deja sesizat în Regiunea Sud Est în special în industria construcțiilor navale și în construcții. Se impun măsuri de creștere a atractivității locurilor de muncă și de stimulare a angajării proaspeților absolvenți de învățământ profesional și tehnic, măsuri la care să contribuie toți factorii de la nivel național și local.

➤ **Preponderența populației feminine**, inclusiv la categoria de vârstă 0-14 ani, apreciem că are implicații în structura ofertei de formare inițială. Este necesară adaptarea ofertei prin calificări specifice atât populației școlare de sex masculin cât și feminin

➤ **Nivelul de trai din Regiunea Sud - Est, cel mai scăzut între toate regiunile de dezvoltare ale României**, nivel apreciat prin rata deprivării materiale severe și rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROE), este un factor de influență important în abandonul școlar și nivelul scăzut de educație al unei importante părți din populație. Se impune continuarea și amplificarea măsurilor de sprijinire a elevilor din familiile cu nivel de trai scăzut pentru continuarea studiilor (burse școlare, susținere financiară pentru cazare și masă la internate școlare, asigurare/ decontarea transportului, etc.)

➤ **Structura populației pe nivele de educație** arată nevoia ca atât școala cât și factorii responsabili să acționeze pentru crearea condițiilor și a motivației în deplină egalitate a șanselor pentru continuarea studiilor de către absolvenții de învățământ primar și gimnazial diminuând în acest fel procentul de populație cu nivel de pregătire primar, gimnazial sau fără școală absolvită. În același sens, apreciem că școlii îi revine o importantă sarcină de a aborda forme de învățământ pentru adulți în condițiile în care cerințele pieței muncii vor afecta și mai mult categoriile de populație cu nivel scăzut de educație.

➤ **Din analiza profilului economic al regiunii se poate aprecia că domeniile de formare profesională inițială prioritare sunt: comerț, turism și alimentație, construcții, mecanica prin calificări ce se adresează industriei navale, agricultura și industria alimentară.**

➤ Adaptarea formării profesionale inițiale la schimbările tehnologice și organizaționale din economie impun o serie de direcții de acțiune:

- Adaptări ale curriculum-ului în dezvoltare locală realizate în parteneriat cu agenții economici
- Dezvoltarea parteneriatului cu agenții economici pentru asigurarea condițiilor de desfășurare a instruirii practice și dezvoltarea formării continue a cadrelor didactice prin stagii la agenți economici
- Asigurarea îndeplinirii standardelor de pregătire profesională prin implementarea sistemului de asigurare a calității în educație și formare profesională
- Asigurarea unei pregătiri de bază largi cu competențe tehnice generale solide
- Promovarea învățării pe tot parcursul întregii vieți
- Adaptarea ofertei de formare profesională inițială la tendințele de dezvoltare economică.

➤ **Rata ridicată a șomajului și mai ales șomajul ridicat al tinerilor și șomajul de lungă durată** - obligă sistemul de ÎPT la:

- anticiparea nevoilor de calificare și adaptarea ofertei la nevoile pieței muncii
- acțiuni sistematice de informare, orientare și consiliere a elevilor
- abordarea integrată a formării profesionale inițiale și continue, din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți
- implicarea în programele de măsuri active pentru ocuparea forței de muncă, în special în cele privind oferirea unei noi calificări tinerilor care nu și-au găsit un loc de muncă după absolvirea școlii.
- parteneriate active cu agenții economici, Agențiile de Ocupare a Forței de Muncă, autorități și alte organizații care pot contribui la integrarea socio-profesională a absolvenților – prioritate permanentă a managementului școlar.

➤ **Participarea scăzută a forței de muncă în programe de formare continuă** - în contrast cu nevoile de formare în creștere (pentru întreprinderi, salariați, șomeri), decurgând din mobilitatea ocupațională accentuată de procesele de restructurare a

economiei, nevoile de actualizare și adecvare competențelor la cerințele în schimbare la locul de muncă, etc. - oferă școlilor oportunitatea unei implicării active ca furnizori de formare pentru adulți, având în vedere:

- creșterea nivelului de calificare a capitalului uman și formarea de noi competențe pentru adaptarea la schimbările tehnologice și organizaționale din întreprinderi
- adecvarea calificării cu locul de muncă
- reconversia profesională în funcție de nevoile pieței muncii
- recunoașterea și valorificarea în experienței profesionale și a competențelor dobândite pe cale formală și informală
- diversificarea ofertei de formare și adaptarea la nevoile grupurilor țintă: ex. programe de formare la distanță, consultanță, etc.

➤ **Evoluțiile sectoriale în plan ocupațional, analizele și prognozele privind evoluția cererii și ofertei de forță de muncă** - trebuie avute în vedere pentru:

- Planificarea strategică pe termen lung a ofertei de calificare, corelată la toate nivelurile decizionale: regional (PRAI), județean (PLAI), unitate școlară (PAS)
- Identificarea și eliminarea unor dezechilibre între planurile de școlarizare și nevoile de calificare
- Planurile de școlarizare trebuie să reflecte ponderea crescută a serviciilor, nevoile în creștere în construcții, calificările necesare ramurilor industriale cu potențial competitiv (cu accent pe creșterea nivelului de calificare și noile tehnologii), prioritățile strategice sectoriale pentru agricultură și dezvoltarea rurală.

➤ **Decalajele privind nivelul de educație în mediul rural față de urban** - obligă la:

- Măsuri sistemice pentru creșterea generală a calității învățământului rural
- Asigurarea accesului egal la educație în condiții de calitate
- Măsuri de sprijin pentru continuarea studiilor de către elevii din mediul rural și din categorii defavorizate economic și social

➤ **Gradul de acoperire cu profesori și maiștri calificați** este *relativ bun* în majoritatea județelor regiunii dar se constată dificultăți în **acoperirea cu titulari** în unele domenii cum ar fi: profesori și maiștri în comerț/turism și alimentație, construcții, industrie alimentară, agricultură/veterinar/zootehnie, electronică și automatizări, etc. – situație care generează adesea o fluctuație importantă a personalului încadrat pe posturile respective. Măsurile privind dezvoltarea profesională a personalului didactic din ÎPT trebuie să vizeze:

- *competențele metodice* (în raport cu noile cerințe și schimbările introduse prin reformele din ÎPT)
- *actualizarea competențelor de specialitate* cu accent pe noile tehnologii și schimbările organizaționale din mediul economic, realizată în parteneriat și cu sprijinul operatorilor economici parteneri.

➤ **Ponderea importantă a populației ocupate în educație** în prezent și impactul reducerilor de activitate pe fondul reducerii populației școlare obligă la identificarea și planificarea unor măsuri adecvate (mobilitate în cadrul sistemului, reconversie profesională, etc.).

➤ **Situația bazei materiale a unităților școlare din ÎPT** reprezintă o problemă prioritară, din perspectiva normelor obligatorii de siguranță, igienă și confort ale elevilor, standardelor de pregătire și exigențelor unui învățământ centrat pe elev. Se impune ca o necesitate realizarea unor programe de reabilitare și modernizare a infrastructurii (spații de curs, laboratoare, ateliere, infrastructura de utilități) și de dotare cu echipamente de laborator și instruire practică.

➤ **În ceea ce privește mecanismele decizionale și descentralizarea funcțională în IPT se recomandă:**

- Consolidarea structurilor consultative din ÎPT și creșterea rolului partenerilor sociali în planificarea ofertei și antrenarea sporită a acestora în procesele decizionale
- Susținerea eforturilor pentru generalizarea și dezvoltarea sistemului de asigurare a calității
- Promovarea rețelelor de colaborare între școli, inclusiv cu școli din UE, pentru stimularea progresului în raport cu un set comun de indicatori de referință și adoptarea celor mai bune practici (*benchmarking*)
- Adoptarea planificării prin PAS (planuri de acțiune ale școlilor) corelate cu planurile regionale și locale (PRAI și PLAI) de către toate unitățile de ÎPT
- Adoptarea unor măsuri vizând creșterea gradului de acoperire și a calității serviciilor de orientare și consiliere, cu privire la numărul de ore de consiliere/elev, numărul de elevi testați aptitudinal și consiliați pentru o decizie informată în alegerea carierei, respectiv a traseului de pregătire. Se recomandă adoptarea unui sistem unitar de raportare și a unui indicator calitativ de evaluare a activității serviciilor de orientare și consiliere.

➤ **Valorile ratei nete și a gradul de cuprindere în educație conduc la recomandarea adoptării unor măsuri de creștere a accesului la educație, în special pentru elevii din mediul rural și pentru cei din grupuri defavorizate, cu accent pe populația roma.**

➤ **Planificarea în ÎPT va trebui să aibă în vedere stabilirea unor ținte măsurabile privind ratele de tranziție la următorul nivel de calificare, care să țină cont de politicile educaționale, finalitățile în plan ocupațional pe fiecare traseu și nivel de pregătire, dar și de specificul și interesele particulare ale grupului țintă.** Un prim reper în calcularea acestor ținte îl reprezintă benchmark-urile adoptate de UE privind rata abandonului școlar timpuriu, respectiv rata de absolvire a învățământului secundar superior.

➤ **Abandonul școlar** reprezintă motiv de îngrijorare și în consecință, se recomandă:

- monitorizarea atentă a indicatorului (abandon școlar)
- eforturi conjugate pentru prevenirea abandonului în mod deosebit la învățământul profesional și în special în mediul rural, comunitățile dezavantajate, zonele afectate de migrarea populației, etc.

➤ **Nivel scăzut al competențelor cheie**, constatat încă de la intrarea în sistemul de ÎPT, în special în ceea ce privește o parte din elevii din învățământul profesional - începând cu competențele de bază “tradiționale” (matematice, de comunicare, etc.) și continuând cu competențele de învățare, capacitatea de gândire critică și rezolvarea de probleme, de relaționare interpersonală, etc. - necesită din partea școlilor un efort sporit având în vedere:

- învățarea centrată pe elev, urmărirea și încurajarea progresului individual
- programe remediale pentru elevii cu dificultăți de învățare (în special cei din categorii defavorizate)
- facilitarea unor trasee individualizate de formare, etc.

➤ **Implicarea școlilor din ÎPT în formarea adulților** nu reflectă potențialul acestora. De menționat că România (și implicit regiunea) înregistrează cea mai scăzută rată de participare în formarea continuă a populației adulte. Școlile din ÎPT sunt chemate să contribuie activ la ținta adoptată ca benchmark de UE.

Școlile din ÎPT sunt chemate să se implice activ în programele de „A doua șansă” - adresate prioritar grupurilor țintă dezavantajate, pentru ca, pe lângă completarea pregătirii generale, tinerii respectivi să primească și o calificare.

2. Contextul european, național și regional

2.1. Contextul european

Educația și formarea profesională din România din perspectiva Țintelor și indicatorilor derivați din Strategia Europa 2020:

1. Strategia Europa 2020 definește următoarele obiective principale pentru deceniul 2010-2020:

- a) creșterea ratei de ocupare a populației cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani la cel puțin 75%²;
- b) alocarea a 3% din PIB pentru cercetare-dezvoltare;
- c) obiectivul “20/20/20”: reducerea cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră sau cu 30%, dacă există condiții favorabile în acest sens, creșterea cu 20% a ponderii energiei regenerabile în consumul final de energie, creșterea cu 20% a eficienței energetice, comparativ cu 1990;
- d) reducerea ratei părăsirii timpurii a școlii³ la maximum 10%⁴ și creșterea procentului persoanelor cu vârsta cuprinsă între 30 și 34 de ani cu studii de nivel terțiar la cel puțin 40%⁵ în 2020;
- e) reducerea la nivelul UE 28 a numărului de persoane în risc de sărăcie sau excluziune socială cu 20 de milioane de persoane până anul 2020 comparativ cu anul 2008⁶.

2. Țintele strategice pentru anul 2020, adoptate în cadrul ET 2020 sunt următoarele:

- 1) până în 2020, în medie, cel puțin 15 % dintre adulți ar trebui să participe la programele de învățare de-a lungul vieții⁷;
- 2) până în 2020, procentul persoanelor cu vârsta de 15 ani, cu competențe scăzute de citire, matematică și științe exacte⁸, ar trebui să fie mai mic de 15 %;
- 3) până în 2020, proporția persoanelor de 30-34 de ani, care au absolvit învățământul terțiar⁹, ar trebui să fie de cel puțin 40 %;
- 4) până în 2020, proporția părăsirii timpurii a școlii¹⁰ din sistemele de educație și formare, ar trebui să fie sub 10 %;
- 5) până în 2020, cel puțin 95 % dintre copiii cu vârsta cuprinsă între 4 ani și vârsta pentru înscrierea obligatorie la școala primară, ar trebui să beneficieze de educație preșcolară;
- 6) până în 2020, proporția de absolvenți angajați¹¹ cu vârste cuprinse în 20 și 34 de ani, care au finalizat sistemul de educație și de formare profesională cu cel

² Față de nivelul de referință de 69% la momentul adoptării Strategiei EFP

³ Prin definiția acceptată de UE încă din 2003 (Reuniunea miniștrilor educației în cadrul Consiliului UE din mai 2003), abandonul școlar timpuriu se referă la persoanele cu vârstă cuprinsă între 18 și 24 de ani care au absolvit cel mult învățământul secundar inferior și care nu-și continuă educația sau formarea profesională

⁴ Față de nivelul de referință de 15% la momentul adoptării Strategiei EFP

⁵ Față de nivelul de referință de 31% la momentul adoptării Strategiei EFP

⁶ Pragul național de sărăcie este stabilit la 60% din venitul median disponibil în fiecare stat membru

⁷ Adică procentul din populația cu vârste cuprinse între 25 și 64 de ani care a participat la programe de educație și formare în cele patru săptămâni care au precedat ancheta (Eurostat, Studiul privind forța de muncă)

⁸ Sursă: OCDE/PISA

⁹ Nivelurile ISCED 5 și 6 (EUROSTAT, UOE)

¹⁰ Adică procentul din populația cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani care au absolvit doar învățământul secundar inferior sau mai puțin și care nu mai sunt înscriși într-o instituție de învățământ sau de formare (Eurostat, Studiul privind forța de muncă)

¹¹ Se referă la absolvenții învățământului secundar superior (ISCED 3), terțiar nonuniversitar (ISCED 4) și absolvenții învățământului terțiar (ISCED 5-6)

mult trei ani înaintea anului de referință, ar trebui să fie de cel puțin 82 %, comparativ cu 76,5 % în 2010¹².

3. Pentru obiectivele strategice care vizează educația și formarea profesională, derivate din cadrul strategic ET 2020 și Strategia Europa 2020, sunt prezentate, în continuare, comparativ, evoluția indicatorilor în cazul României și a Uniunii Europene, 28 de state:

Indicatori	Unitate	România Perioada de referință							Media UE-28	Ținta RO	Ținta UE
		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/ *2015/ **2017	2020	2020
Rata de părăsire timpurie a școlii	% (18-24ani)	18,1	17,8	17,3	18,1 ^b	19,1	18,5	18,1	10,6 ^p	11,3	10
Ponderea absolvenților de învățământ terțiar	% (30-34 ani)	20,3	21,7	22,9	25,0 ^b	25,6	25,6	26,3	40,5 ^p	26,7	40
Procentul persoanelor cu vârsta de 15 ani cu competențe scăzute de citire, matematică și științe exacte	% (15 ani)	Citire	37,3			38,7			19,7 [*]		15,0
		Matematică	40,8			39,9			22,1 [*]		15,0
		Științe	37,3			38,5			23,5 [*]		15,0
Participarea adulților în ÎPV	% (25-64 ani)	1,6	1,4	2	1,5	1,3	1,2	1,1	10,9 ^{**}	10	15
Rata de ocupare a absolvenților	% (20-34 ani)	ISCED 3-8	70,8	70,2	67,2	66,2 ^b	68,1	69,3	76	80,2 ^{**}	82
		ISCED 3-4	58,9	59,3	55,0	57,2 ^b	59,8	59,6	65,9	74,1 ^{**}	
		ISCED 5-8	81,4	79,1	77,2	74,2 ^b	77,1	80,7	87,4	84,9 ^{**}	
Rata de ocupare	% (20-64 ani)	63,8	64,8	64,7	65,7	66,0	66,3	68,8	77,2 [*]	70,0	75

Sursa: Pentru datele Eurostat, baza de date online

4. Analizând evoluția indicatorilor de mai sus, comparativ cu media europeană și țintele asumate de România pentru 2020, rezultă următoarele constatări:

¹²Măsurată ca proporția populației angajată cu vârste cuprinse între 20 și 34 de ani, care a absolvit în urmă cu 1, 2 și 3 ani și care nu este înscrisă în prezent în nici o altă activitate de educație și formare profesională.

- a) rata părăsirii timpurii a școlii în România, 18,1% în 2017, cu 7,5 puncte procentuale peste media europeană de 10,6%, este una din cele mai ridicate din Europa, cu o evoluție sinuoasă, fără un progres semnificativ în direcția țintei naționale, de 11,3%, pentru anul 2020;
- b) ponderea absolvenților de învățământ terțiar a înregistrat un progres bun în direcția țintei naționale, de 26,7% pentru 2020, în creștere de la 20,3% în 2011, la 26,3% în 2017. Cu toate acestea, se constată un decalaj semnificativ între valorile indicatorului la nivel național și cele la nivelul UE 28: media europeană de 40,5%, ținta europeană de 40% pentru 2020.
- c) impactul redus al serviciilor de orientare în carieră oferite elevilor de gimnaziu, care ar contribui semnificativ la informarea și conștientizarea abilităților native ale elevilor, atât de către aceștia, cât și de către familii și cadre didactice;
- d) România continuă să se situeze pe penultimul loc între țările europene participante în programul PISA¹³. În ciuda unui progres bun înregistrat la testarea din 2015 față de testarea din 2012 la matematică, rezultatele tinerilor români, în vârstă de 15 ani, indică un procent foarte ridicat al celor cu competențe scăzute, de 39,9%, în condițiile în care media europeană, în același an, a fost de 22,1%. În 2015 se înregistrează o creștere a ponderii tinerilor cu competențe scăzute la citire și la științe față de 2012. La citire, 38,7% din tinerii din România au un nivel scăzut, față de numai 19,7% cât este media la nivelul celor 28 de state europene. La științe, 38,5% din tinerii din România au un nivel scăzut, față de numai 23,5% cât este media la nivelul celor 28 de state europene. Ținta din Cadrul strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale ET 2020 propusă la nivel european pentru anul 2020 este de 15% pentru toate cele 3 criterii, citire, matematică și științe;
- e) în contextul economic și financiar actual, rata de ocupare a absolvenților cu vârsta cuprinsă între 20 și 34 de ani, la cel mult 3 ani de la absolvire, a cunoscut o evoluție descrescătoare după anul 2009, cu o ușoară revenire după anul 2015. În cazul absolvenților de învățământ secundar superior ISCED 3-4, rata de ocupare în 2017 a fost de 65,9%, față de 58,9% în 2011 și față de media UE 28 DE 74,1%. Cu o rată a ocupării absolvenților de 76% în anul 2017, pe ansamblul nivelurilor de educație ISCED 3-8, România se apropie de media europeană, de 80,2% și se află la 6 puncte procentuale față de ținta de 82%, propusă la nivel european pentru anul 2020;
- f) în ansamblul populației active, cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani, rata de ocupare în România a fost, în 2017, de 68,8% față de media europeană de 77,2%, cu 1,2 puncte procentuale sub ținta de 70%, asumată la nivel național pentru anul 2020;
- g) rata de participare a adulților în programe de formare pe parcursul întregii vieți a fost, în 2017, de 1,1 %, în scădere în ultimii 3 ani, mult sub valoarea europeană de 10,9% și departe de ținta de 10% propusă de România pentru 2020.

5. Ponderea relativ bună a tinerilor înscriși în învățământul profesional și tehnic în totalul elevilor înscriși în învățământul secundar superior, ISCED 3, în 2016, de 56,2%, în România, față de media UE-28 de 49,3%¹⁴, demonstrează importanța formării profesionale inițiale pentru piața muncii din România. Cu toate acestea, în perioada 2013-2015 s-a înregistrat o scădere continuă a valorii indicatorului, de la 62,9% în 2013 la 56,2% în 2017.

¹³ OECD 2016 - PISA 2015 Results (Volume I): Excellence and Equity in Education

¹⁴ Date actualizate pentru anul 2012, conf. Eurostat (date online, code: *educ_uoe_enra13*)

2.2. Contextul național

Contextul național este definit de o serie de strategii, între care, de o relevanță deosebită pentru educația și formarea profesională se numără:

- Strategia educației și formării profesionale din România pentru perioada 2014-2020
- Strategia națională de învățare pe tot parcursul vieții 2015 -2020
- Strategia pentru Reducerea Părăsirii Timpurii a Școlii în România
- Strategia națională pentru învățământ terțiar 2015-2020
- Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă 2014-2020
- Strategia națională de cercetare, dezvoltare și inovare 2014-2020
- Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030
- Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei 2015-2020
- Strategia de dezvoltare teritorială a României - România policentrică 2035, Coeziune și competitivitate teritorială, dezvoltare și șanse egale pentru oameni
- Strategia națională pentru competitivitate 2014-2020
- Strategia guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rom pentru perioada 2014-2020
- Strategia Națională privind Agenda Digitală pentru România 2020
- Strategia Națională a României privind Schimbările Climatice 2013-2020
- Strategia națională de gestionare a deșeurilor 2014-2020
- Strategia pentru dezvoltarea sectorului agroalimentar pe termen mediu și lung orizont 2020-2030
- Planul strategic național multianual privind acvacultura 2014-2020
- Strategia energetică a României pentru perioada 2007-2020 actualizată pentru perioada 2011-2020
- Strategia Națională de Sănătate 2014-2020

Strategia educației și formării profesionale din România pentru perioada 2014-2020 are următoarele obiectivele strategice și direcțiile de acțiune:

Obiectivul strategic 1: Îmbunătățirea relevanței sistemelor de formare profesională pentru piața muncii, având ca țintă strategică creșterea ratei de ocupare a tinerilor din grupa de vârstă 20-34 ani, necuprinși în educație și formare, cu nivel de educație ISCED 3 și 4 la 63% până în 2020, față de 57,2% în 2014

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

1. Actualizarea instrumentelor de descriere a ocupațiilor și calificărilor, a curriculumului și a auxiliarelor curriculare, pe nivelurile de calificare stabilite prin Cadrul național al calificărilor, pentru o mai bună articulare între subsisteme, pentru facilitarea mobilității în educație și formare profesională și pentru creșterea relevanței pentru piața muncii.
2. Dezvoltarea mecanismelor pentru anticiparea competențelor solicitate pe piața muncii, definirea profilurilor profesionale, în scopul dezvoltării/revizuirii calificărilor în concordanță cu abilitățile și cunoștințele relevante pentru nevoile pieței forței de muncă și adaptarea programelor de învățământ la nevoile și tendințele pieței muncii.
3. Monitorizarea inserției profesionale a absolvenților programelor de formare.
4. Îmbunătățirea învățării la locul de muncă în formarea profesională.
5. Îmbunătățirea mecanismelor de finanțare publică și privată a formării profesionale.

6. Creșterea implicării partenerilor sociali în dezvoltarea sistemului de formare profesională.

Obiectivul strategic 2: Creșterea participării și facilitarea accesului la programele de formare profesională, având ca ținte strategice:

- a) Creșterea ponderii elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și în învățământul profesional la 60% în 2020, față de 49,8% în 2014
- b) Creșterea ratei de participare a adulților la programe de învățare pe tot parcursul vieții la 10% în 2020, de la 1,5% în 2014

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

7. Dezvoltarea marketingului programelor de formare profesională și al rezultatelor învățării dobândite în context nonformal și informal.
8. Îmbunătățirea orientării profesionale și a consilierii în carieră.
9. Consolidarea și flexibilizarea mecanismelor de recunoaștere și validare a rezultatelor învățării dobândite în context nonformal și informal.
10. Facilitarea accesului la programele de formare profesională din sistemul de învățământ pentru tineri, cu accent pe cei din grupuri vulnerabile.

Obiectivul strategic 3: Îmbunătățirea calității formării profesionale, având ca ținte strategice:

- a) Reducerea ratei abandonului școlar la învățământul liceal tehnologic și la învățământul profesional la 2% în 2020, de la 4,2% în 2014
- b) Creșterea ponderii absolvenților învățământului liceal tehnologic declarați reușiți la examenul de bacalaureat la 60% în 2020, de la 45 % în 2014
- c) Creșterea ratei de participare a adulților la programe de învățare pe tot parcursul vieții la 10% în 2020, de la 1,5% în 2014

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

11. Dezvoltarea unui cadru național de asigurare a calității educației și formării profesionale la nivel de sistem.
12. Asigurarea calității certificării rezultatelor învățării.
13. Îmbunătățirea competențelor persoanelor cu atribuții în furnizarea programelor de formare profesională din formarea profesională inițială și formarea profesională continuă și în evaluarea rezultatelor învățării dobândite în context formal, nonformal și informal.
14. Îmbunătățirea infrastructurii formării profesionale inițiale și continue.
15. Promovarea excelenței în educație și formare profesională.

Obiectivul strategic 4: Dezvoltarea inovării și cooperării naționale și internaționale în domeniul formării profesionale, având ca ținte strategice:

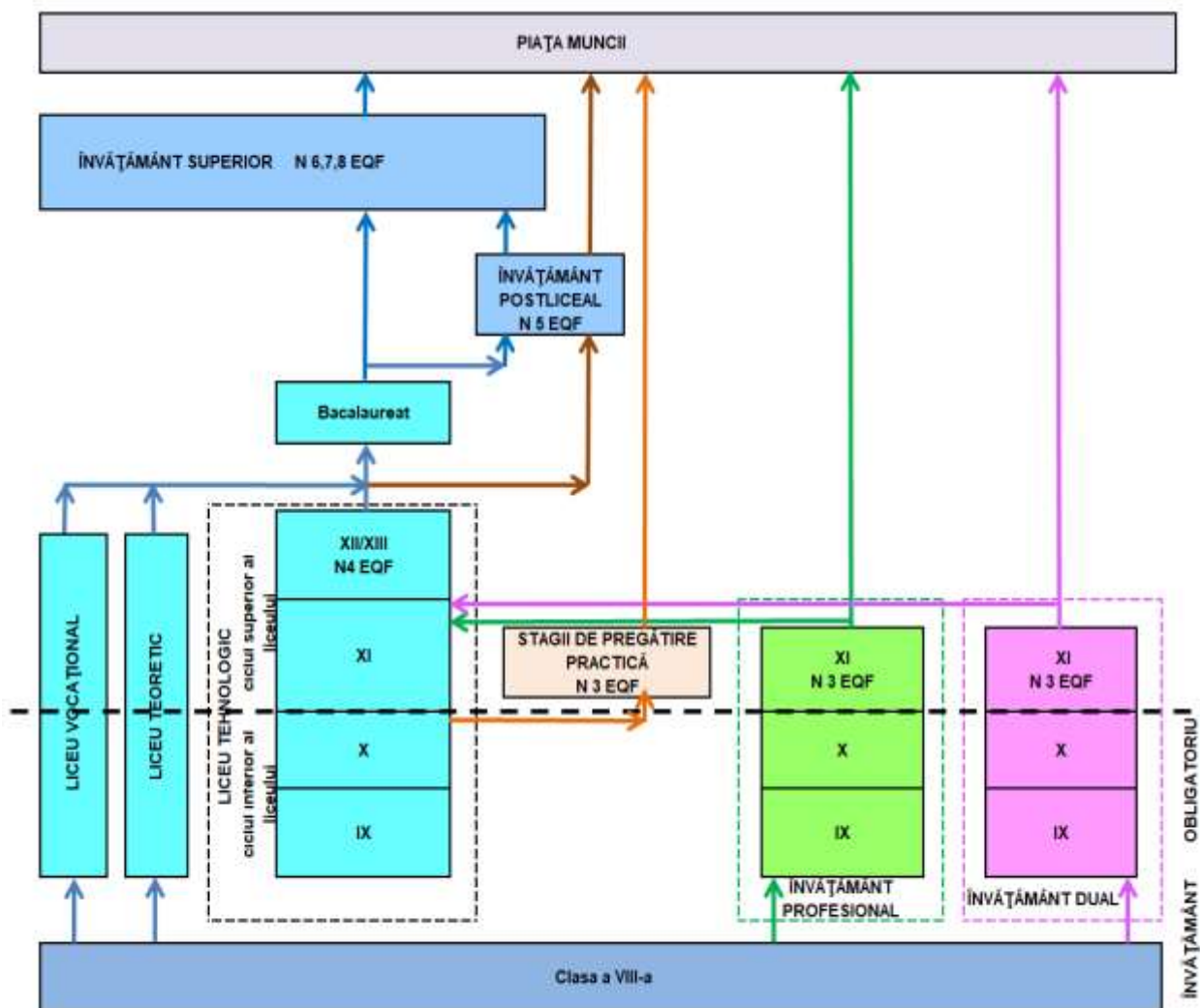
- a) Creșterea numărului total de elevi implicați în programe de inovare și dezvoltarea spiritului antreprenorial la 50.000 în 2020, de la 40.000 în 2014
- b) Creșterea numărului total de elevi implicați în programe de mobilitate internațională la 4.600 în 2020, de la 2.800 în 2014 .

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

16. Dezvoltarea componentelor privind inovarea, creativitatea și spiritul antreprenorial din cadrul programelor de formare profesională.
17. Dezvoltarea mobilității internaționale în formarea profesională.

18. Extinderea învățării mutuale și a schimbului de bune practici, în vederea asigurării premiselor pentru participarea la o piață a muncii europene incluzive.

Contextul în care se urmărește dezvoltarea învățământului profesional și tehnic prin strategiile menționate mai sus este definit prin Legea Educației Naționale, nr. 1 din 2011, cu modificările și completările ulterioare. Structura învățământului profesional și tehnic este ilustrată în figura de mai jos.

Învățământul liceal asigură continuarea studiilor în învățământul obligatoriu (clasele a IX-a și a X-a) și în ciclul superior (clasele a XI-a și a XII-a), dezvoltând, aprofundând și particularizând competențe (cunoștințe, abilități și atitudini) formate în ciclurile anterioare ale învățării.

Învățământul liceal cuprinde următoarele filiere și profiluri:

- filiera teoretică, cu profilurile umanist și real;
- filiera tehnologică, cu profilurile tehnic, servicii, resurse naturale și protecția mediului;
- filiera vocațională, cu profilurile militar, teologic, sportiv, artistic și pedagogic.

Durata studiilor în învățământul liceal, forma de învățământ cu frecvență, este de 4 ani, în conformitate cu planurile-cadru aprobate de Ministerul Educației. Pentru unele forme de învățământ cu frecvență și cu frecvență redusă, durata studiilor se prelungește cu un an.

Studiile învățământului liceal se finalizează cu examenul național de bacalaureat și cu examen de certificare, pentru absolvenții filierelor tehnologică și vocațională.

Absolvenții de liceu fără diplomă de bacalaureat pot continua studiile în **învățământul postliceal** și pot obține, ulterior, nivelul 5 de calificare. Absolvenții cu diplomă de bacalaureat pot continua studiile în învățământul postliceal pentru obținerea nivelului 5 sau în învățământul superior, în orice program de studii și pot obține nivelurile de calificare 6, 7 și 8.

Absolvenții învățământului liceal, filierele tehnologică și vocațională, care promovează examenul de certificare, dobândesc certificat de calificare de nivel 4 al Cadrului național al calificărilor (tehnician) și suplimentul descriptiv al certificatului, conform Europass.

Învățământul profesional se organizează pentru calificări stabilite în funcție de nevoile pieței muncii, identificate prin documente strategice de planificare a ofertei de formare regionale, județene și locale, pe baza unui contract de pregătire practică, încheiat între unitatea de învățământ – agentul economic și elev.

Învățământul profesional are următoarele forme de organizare:

- învățământ profesional, cu durata de 3 ani, organizat după finalizarea clasei a VIII-a, ca parte a învățământului secundar superior, începând cu anul școlar 2014/ 2015, pe baza unui contract cadru, încheiat între unitatea de învățământ și operatorii economici implicați în formarea profesională a elevilor;
- învățământul dual cu durata de 3 ani, organizat după finalizarea clasei a VIII-a, ca parte a învățământului secundar superior, începând cu anul școlar 2017/ 2018, pe baza unui contract de parteneriat încheiat între unul sau mai mulți operatori economici sau între o asociație/un consorțiu de operatori economici, unitatea de învățământ și unitatea administrativ-teritorială pe raza căreia se află unitatea școlară. unui contract de pregătire practică, încheiat între unitatea de învățământ – agentul economic și elev;
- stagii de pregătire practică cu durata de 720 de ore, organizate după finalizarea clasei a X-a de liceu , formă de organizare specifică în prezent programelor de tip „A doua șansă”.

În învățământul profesional, indiferent de forma de organizare, elevul încheie un contract de pregătire practică cu unitatea de învățământ și operatorul economic.

În învățământul profesional se parcurg disciplinele pentru învățământul obligatoriu și modulele de pregătire de specialitate pentru obținerea calificării profesionale. Studiile se finalizează cu examen de certificare. Absolvenții care promovează examenul de certificare a calificării profesionale dobândesc certificat de calificare de nivel 3 al Cadrului național al calificărilor (muncitor calificat) și suplimentul descriptiv al certificatului, conform Europass.

2.3. Contextul regional

Contextul regional este definit în principal de următoarele documente strategice:

- Planul de Dezvoltare Regională Sud – Est, 2014 – 2020;
- Strategia de Dezvoltare a Județului Brăila, 2014 – 2020;
- Strategia de Dezvoltare Durabilă și Planul de Acțiune ale Județului Buzău, 2014 – 2020;
- Planul de Mobilitate Urbană Durabilă Polul de Creștere Constanța, Raport Final, Noiembrie, 2015;
- Programul de Dezvoltare a Județului Galați, 2016-2021;
- Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Tulcea, 2014 – 2020;
- Strategia de Dezvoltare Integrată a Județului Vrancea, 2014 – 2020.

Planul de Dezvoltare Regională Sud – Est, 2014 – 2020

Obiectivul specific care privește domeniul educației în Strategia de Dezvoltare a Regiunii Sud - Est pentru perioada 2014-2020, parte a PDR 2014-2020, este „Creșterea ratei participării populației în sistemul de învățământ prin îmbunătățirea serviciilor de educație și a infrastructurii din sistemul educațional”

Acest obiectiv este susținut prin prioritatea 7 „Îmbunătățirea calității în domeniile educație, sănătate și incluziune socială”, domeniu de intervenție 1 „Investiții în educație pentru îmbunătățirea calității învățământului și dezvoltarea infrastructurii din mediul urban și rural”.

Operațiunile orientative/activitățile aferente domeniului de intervenție mai sus menționat sunt :

- Construcția/ reconstrucția/ consolidarea/ reabilitarea/ modernizarea/ extinderea infrastructurii educaționale;
- Dotarea infrastructurii antepreșcolare (creșe), grădinițe;
- Dotarea infrastructurii educaționale (școli, licee);
- Înființarea/dezvoltarea infrastructurii de after-school;
- Dotarea infrastructurii de after-school;
- Construcția/ reconstrucția/ consolidarea/ reabilitarea/ modernizarea/ extinderea infrastructurii culturale;
- Dotarea infrastructurii culturale;
- Construcția/consolidarea/reabilitarea/modernizarea/extinderea infrastructurii de educație universitară;
- Construcția/ consolidarea/ reabilitarea/ modernizarea/ extinderea campusurilor universitare;
- Dotarea infrastructurii universitare;
- Facilitarea accesului tuturor persoanelor la educație, la formare profesională, la activități sportive și culturale, în special din categoriile dezavantajate;
- Înființarea/dezvoltarea bazelor sportive, dotarea bazelor de agrement și de recreere;
- Corelarea ofertei sistemului educațional și de formare profesională cu noile cerințe ale pieței muncii;
- Dezvoltarea de platforme e-learning pentru formare profesională continuă;
- Dezvoltarea de programe educaționale specifice pentru categorii speciale (copii cu potențial înalt de educație);
- Dezvoltarea parteneriatelor între unitățile de învățământ și mediul de afaceri, universități și administrația publică și susținerea cercetării și inovării;
- Dezvoltarea acțiunilor inovative în vederea îmbunătățirii tranziției de la școală la piața muncii;
- Dezvoltarea de programe educaționale specifice și promovarea tehnicilor TIC în educație;
- Monitorizarea inserției absolvenților din învățământul preuniversitar și universitar;
- Acțiuni întreprinse pentru reducerea abandonului școlar;
- Campanii de informare și conștientizare cu privire la rolul educației în dezvoltarea durabilă;

Documentele strategice elaborate la nivelul județelor și municipiilor din Regiunea de Dezvoltare Sud - Est plasează educația și formarea profesională între prioritățile de dezvoltare.

3. Aspecte demografice

3.1. Evoluții și situația actuală¹⁵

Regiunea Sud-Est este situată în partea de sud-est a României, acoperind 35.762 km², respectiv 15 % din suprafața totală a țării, fiind a doua regiune ca mărime, din cele 8 ale României.

Regiunea Sud-Est cuprinde aproape toate formele de relief: lunca Dunării, câmpia Bărăganului, podișul Dobrogei cu Munții Măcinului, iar partea de nord-vest a regiunii cuprinde o parte a Carpaților și Subcarpaților de Curbură. Totodată regiunea este străbătută de fluviul Dunărea, cuprinde Delta Dunării și este mărginit la est de întreg litoralul românesc al Mării Negre. Preponderent este însă relieful de câmpie, cu specific climatic continental.

La data de 1 iulie 2017, populația Regiunii de Dezvoltare Sud - Est număra 2.849.489 persoane, ceea ce reprezintă 12,83% din totalul populației României. Regiunea Sud – Est este a treia regiune ca numărul al populației, după Regiunea Nord - Est și Regiunea Sud-Muntenia. Cele mai populate județe ale regiunii sunt: Constanța, cu 768170 locuitori (26,84% din totalul populației regiunii), Galați, cu 628146 locuitori (21,99% din totalul populației regiunii) și Buzău, cu 472743 locuitori (16,65% din totalul populației regiunii). La popul opus se situează județele Vrancea, cu 388495 locuitori (13,63% din totalul populației regiunii), Brăila, cu 350874 locuitori (12,37% din totalul populației regiunii) și Tulcea, cu 241061 locuitori (8,49% din totalul populației regiunii).

În perioada 2008- 2017, populația regiunii a înregistrat o scădere continuă. În valori absolute, cele mai mari scăderi ale populației s-au înregistrat în județul Brăila, unde în anul 2017 populația a scăzut cu 27328 persoane față de anul 2008. Procentual, cele mai mari scăderi s-au înregistrat, în perioada analizată în județele Brăila (7,23%) și Tulcea (6,03%). Singurul județ din Regiunea de Dezvoltare Sud- Est care a înregistrat o ușoară creștere a populației totale în perioada 2008-2017 este Județul Constanța(creștere cu 1512 persoane).

3.1.1. Statistica recensământului populației 2011

Populația Regiunii Sud - Est era la data de 20 octombrie 2011, la recensământul populației, de 2545923 persoane ceea ce reprezintă 7,9 % din populația României.

3.1.2. Structura pe grupe de vârstă

La 1 iulie 2017 populația Regiunii Sud- Est, pe grupe de vârstă, avea următoarea structură:

Grupa de vârstă 0-14 ani: 264288 persoane(9,2%)
 Grupa de vârstă 10-14 ani: 145505 persoane(5,1%)
 Grupa de vârstă 15-19 ani: 148365 persoane(5,2%)
 Grupa de vârstă 20-24 ani: 150678 persoane(5,28%)
 Grupa de vârstă 25-29 ani:202 792(7,1%)
 Grupa de vârstă 30-64 ani: 1475509(51,7%)
 Grupa de vârstă peste 65 de ani: 462352(16,2%)

Se observă faptul că populația cuprinsă în grupa 0- 24 ani reprezintă 24,78%, 75% din populația regiunii fiind peste 25 de ani.

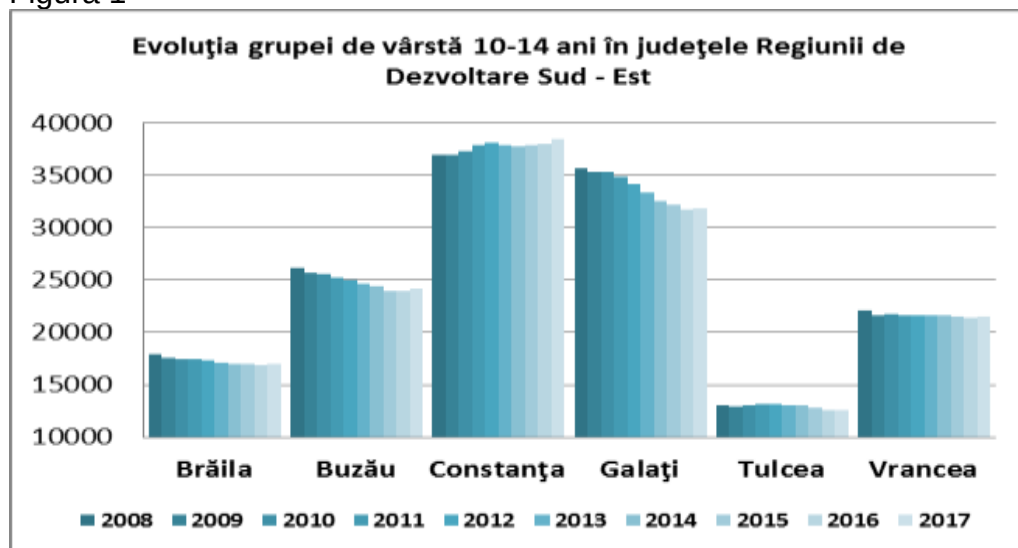
La 1 iulie 2017, în Regiunea Sud - Est, distribuția populației pe grupe de vârstă are ponderi apropiate de valorile naționale la toate grupele de vârstă, diferențele fiind în jurul valorii de 1-2 puncte procentuale.

¹⁵ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „01 DEMOGRAFIE” – pentru vizualizare [clic aici](#)

Populația cuprinsă în grupele de vârstă corespunzătoare școlarizării, în toate județele au înregistrat scăderi semnificative în intervalul cuprins între anul 2008 și 2017 peste media națională, cu excepția județului Vrancea.

La populația din grupa de vârstă de 10-14 ani, cea mai importantă scădere se înregistrează în județul Galați (3785 persoane, reprezentând 10,61%), urmat de județul Buzău, cu 7,62 procente.

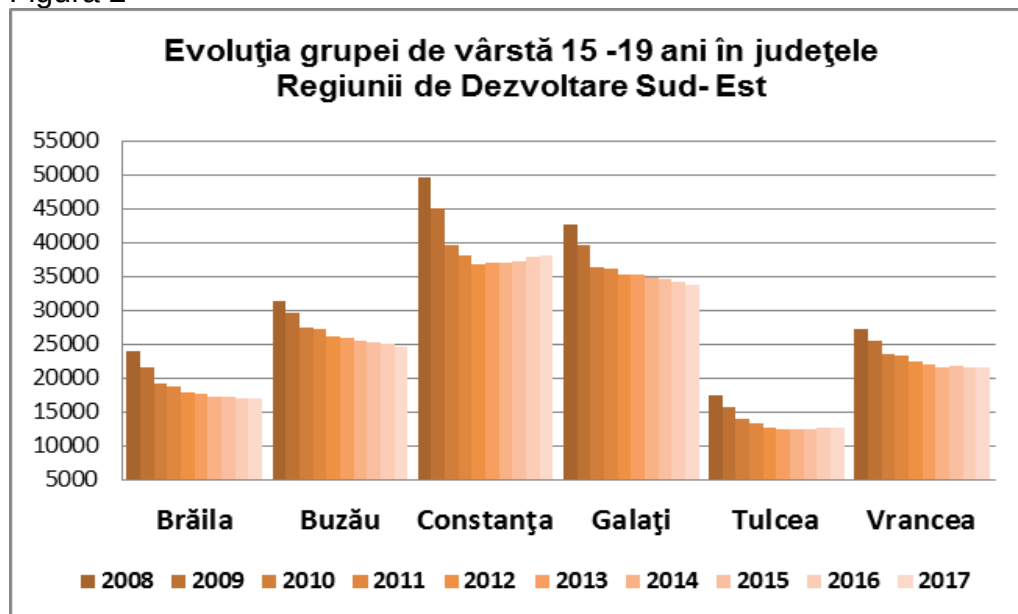
Figura 1

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO - Online

La grupa de vârstă 15-19 ani evoluția, în perioada 2008-2017 arată o scădere a populației din această grupă în toate județele regiunii până în 2017, excepție făcând județele Constanța, Tulcea și Galați, unde s-au înregistrat ușoare creșteri.

Figura 2

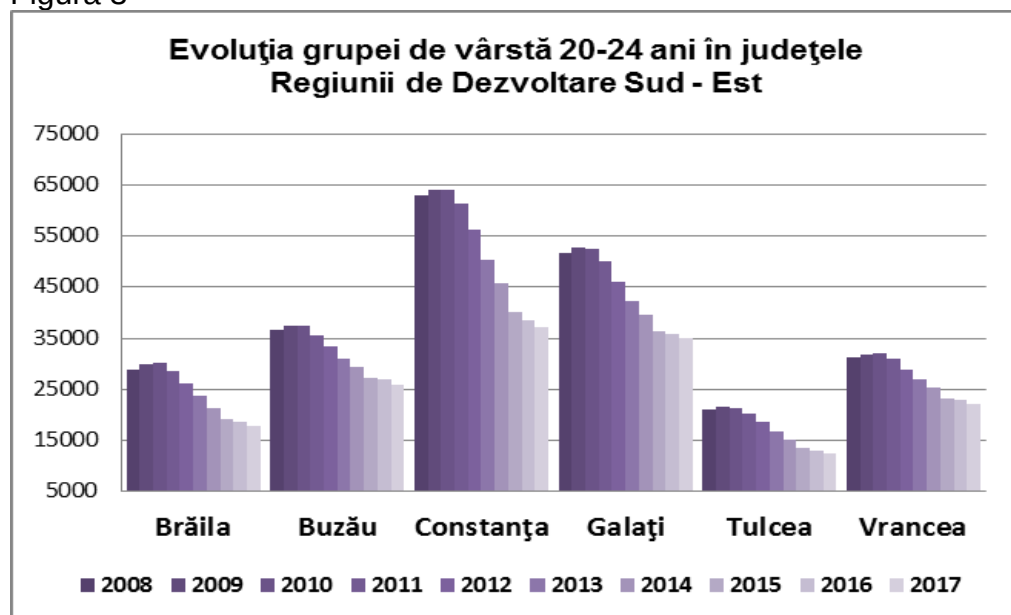

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO - Online

La grupa de vârstă 20-24 de ani în perioada 2008-2017 s-a înregistrat cea mai accentuată scădere dintre toate grupele de vârstă, atât la nivelul regiunii cât și la nivelul

fiecărui județ din regiune. Cea mai puternică scădere s-a produs în județul Tulcea, scădere cu 41,38% a populației din grupa de vârstă 20-24 ani, în 2017 față de 2008.

Figura 3

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO - Online

3.1.3. Distribuția pe medii rezidențiale (urban/rural)

Din punct de vedere al distribuției pe medii rezidențiale se constată că la nivel Regiunii Sud Est ponderile sunt apropiate de valorile naționale. La nivelul regiunii Sud – Est, la 1 iulie 2017, 49,8% din populația cuprinsă în grupa de vârstă 10-14 ani, avea mediul de rezidență rural. Între județele regiunii Sud - Est se disting însă diferențe notabile: județele Constanța, Brăila au populație rezidentă preponderent în mediul urban iar județele Galați, Buzău, Tulcea și Vrancea au populație rezidentă preponderent în mediul rural. Județul cu cea mai mare pondere a populației urbane este județul Constanța, cu aproape 62,7% din totalul populației, în anul 2017 iar județul cu cea mai mare pondere a populației rurale este județul Vrancea cu 64,3%, în același an.

La grupa de vârstă 10-14 ani, evoluția în perioada 2008-2017, pe medii de rezidență, la data de 1 iulie, arată o scădere a ponderii populației din mediul rural în toate județele și creșterea ponderii în mediul urban. Ponderile populației din mediul rural la această grupă de vârstă sunt cuprinse, în 2017, între 64,3% în județul Vrancea și 37,3% în județul Constanța. Sub media regională de 49,8% se situează doar județele Constanța (37,3%) și Brăila (40,8%)

La grupa de vârstă 15-19 ani, analizând evoluția în perioada 2008-2017, pe medii de rezidență, se observă scăderea ponderii populației din mediul urban în toate județele. Ponderile populației din mediul urban la această grupă de vârstă sunt cuprinse, în 2017, între 60,5% în județul Constanța și 30,9% în județul Vrancea. Peste media regională de 46,7% se situează doar județele Constanța (60,5%) și Brăila (55,9%).

3.1.4. Distribuția pe sexe

Structura populației pe sexe este foarte apropiată la nivel regional și județean de structura la nivel național, variațiile fiind în jurul a 1 punct procentual. Este preponderentă populația feminină atât la nivel regional cât și la nivelul fiecărui județ din

cadrul regiunii. Cea mai mare diferență dintre ponderea populației feminine și a celei masculine se înregistrează în județul Constanța, diferența fiind de 2,5 puncte procentuale în favoarea populației feminine. În mediul rural, în județele Constanța, Galați și Tulcea, ponderea populației feminine este inferioară ponderii populației masculine, înregistrată la recensământul populației din 2011. În județul Constanța ponderea populației concentrată în mediul urban este de 68,85%, în timp ce în mediul rural avem un procent de doar 31,15%.

La 1 iulie 2017, distribuția pe sexe la grupele de vârstă 10-14 ani și 15-19 ani este una echilibrată, diferențele fiind în jurul a 1 punct procentual în favoarea populației de sex masculin, în toate județele regiunii.

3.1.5. Structura etnică

Regiunea Sud - Est se caracterizează printr-o mare diversitate etnică, lingvistică și religioasă.

Structura etnică la nivelul regiunii, ca procent din totalul populației stabile, conform recensământului populației din 2011 se prezintă astfel :

- 2,7 % etnia Romă, reprezentând 69864 persoane – distribuită în toate județele regiunii;
- 0,9% comunitatea turcă, reprezentând 22850 persoane, concentrată în județele Constanța, Tulcea și Brăila
- 0,78% comunitatea tătară, reprezentând 19733 persoane, concentrată în județele Constanța și Tulcea
- 0,63% comunitatea rușilor lipoveni, reprezentând 22850 persoane - concentrată în principal în județele Tulcea, Constanța și Brăila;
- 0,1% comunitatea grecilor, reprezentând 1798 persoane, concentrată în județele Tulcea și Brăila
- 0,1% comunitatea ucrainenilor, reprezentând 1278 persoane, concentrată în principal în județul Tulcea

3.1.6. Mișcarea migratorie

Emigrația este dificil de surprins pe baza surselor administrative, deoarece în legislația națională nu există obligația cetățenilor de a anunța autoritățile în cazul stabilirii reședinței obișnuite în altă țară. Înregistrarea în evidențele Direcției Pașapoarte se face numai în cazul în care cetățeanul român solicită stabilirea domiciliului (reședința permanentă) în alt stat, membru al Uniunii Europene, sau nu.

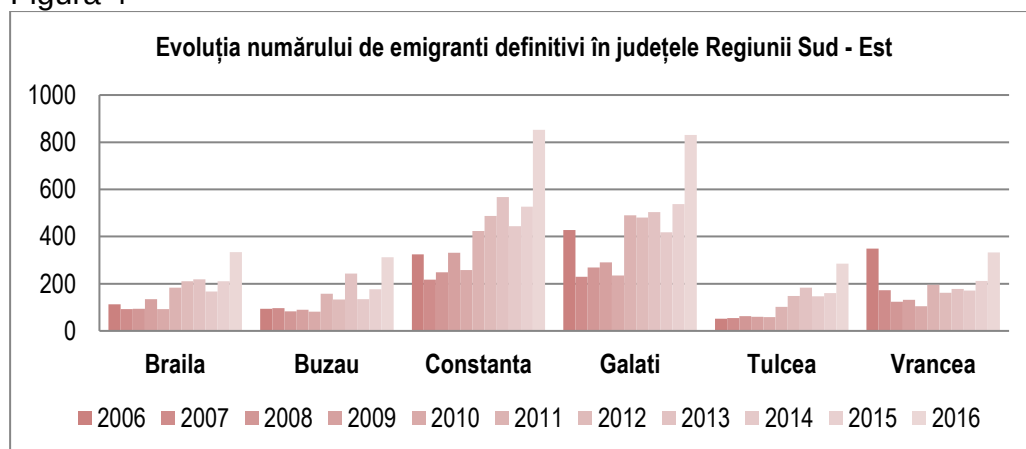
Pentru emigrație, datele existente din surse administrative nu acoperă întregul fenomen al emigrației, existând o subevaluare severă a numărului de emigranți.

Lipsa disponibilității cifrelor exacte privind emigrația a condus la necesitatea unei noi gândiri statistice, bazate pe metode de estimare, la recomandarea Comisiei Europene, prin care se permite institutelor naționale de statistică utilizarea, în cadrul procedurii statistice, a unor „metode de estimare statistică bine documentate, bazate pe date științifice”.

Evoluția numărului de emigranți definitiv, deși, în cifre absolute, pare puternic subevaluată, indică pentru ultimii ani din intervalul 2006-2016 o fluctuație continuă a numărului de emigranți definitiv, în anul 2016 observându-se o creștere a acestora în toate județele regiunii, pe toate grupele de vârstă. Aceeași tendință se înregistrează în rândul emigranților temporar, la nivelul regiunii.

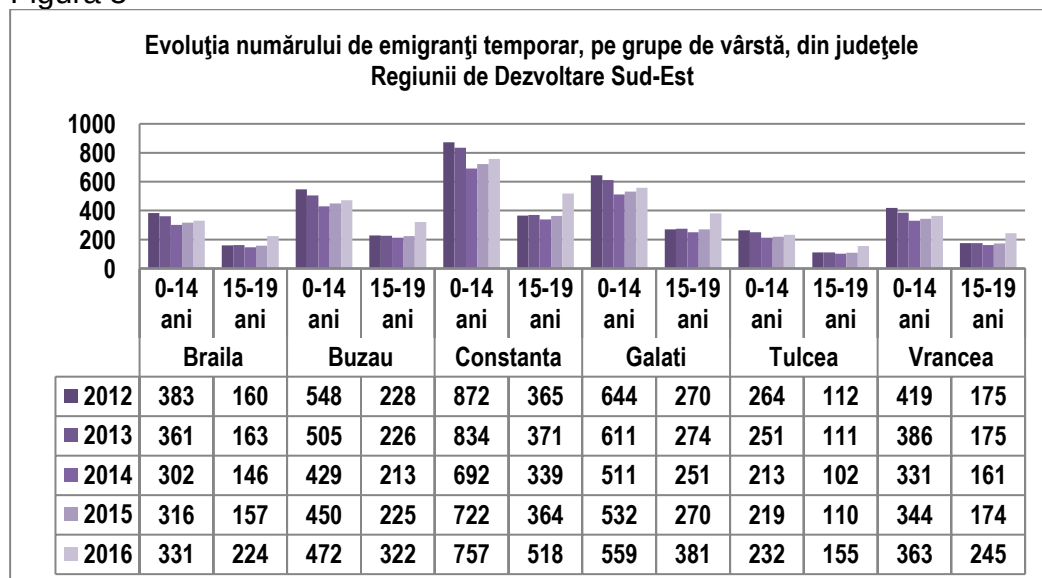
Astfel, la nivelul județelor regiunii, tendința este de scădere a emigranților temporar pentru grupa de vârstă 25 – 64 ani și de creștere a numărului emigranților temporari pentru grupa de vârstă 0-14, respectiv 15 – 19 ani. La ambele grupe de vârstă analizate și în toate județele, valorile absolute indică o importantă influență asupra populației școlare, mai ales în învățământul secundar superior (corespunzător grupei de vârstă 15-19 ani). Pentru grupa de vârstă 15-19 ani, valorile cele mai mari s-au înregistrat în anul 2016, la nivelul județului Constanța (518 persoane – echivalentul a peste 18 clase de elevi), la nivelul județului Galați (381 persoane – echivalentul a aproape 14 clase de elevi) și la nivelul județului Buzău (322 persoane – echivalentul a aproape 12 clase de elevi). La polul opus se situează județele Tulcea (155 persoane – echivalentul a aproape 6 clase de elevi), Brăila (224 persoane – echivalentul a peste 8 clase de elevi) și Vrancea (245 persoane – echivalentul a aproape 9 clase de elevi)

Figura 4

Sursa datelor: INS, TEMPO - Online

Figura 5

Sursa datelor: INS, TEMPO – Online

3.1.7. Nivelul de trai

Un indicator important care reflectă nivelul de trai este rata deprivării materiale severe care reprezintă ponderea în total populație a persoanelor în stare de deprivare

materială severă, adică a persoanelor în vârstă de 18 ani și peste care, datorită lipsei resurselor financiare, nu își pot permite cel puțin patru dintre următoarele situații:

- achitarea la timp, fără restanțe, a unor utilități și a altor obligații curente;
- plata unei vacanțe de o săptămână pe an, departe de casă;
- consumul de carne, pui, peste (sau alt echivalent de proteină) cel puțin o dată la două zile;
- posibilitatea de a face față, cu resursele proprii, unor cheltuieli neprevăzute (echivalente cu 1/12 din valoarea pragului național de sărăcie);
- deținerea unui telefon fix sau mobil;
- deținerea unui televizor color;
- deținerea unei mașini de spălat;
- deținerea unui autoturism personal;
- asigurarea plății unei încălziri adecvate a locuinței.

Cu o valoare de 29,9% a rata deprivării materiale severe, Regiunea Sud - Est se află pe primul loc între Regiunile de Dezvoltare ale țării, cu aproape puncte procentuale peste media națională.

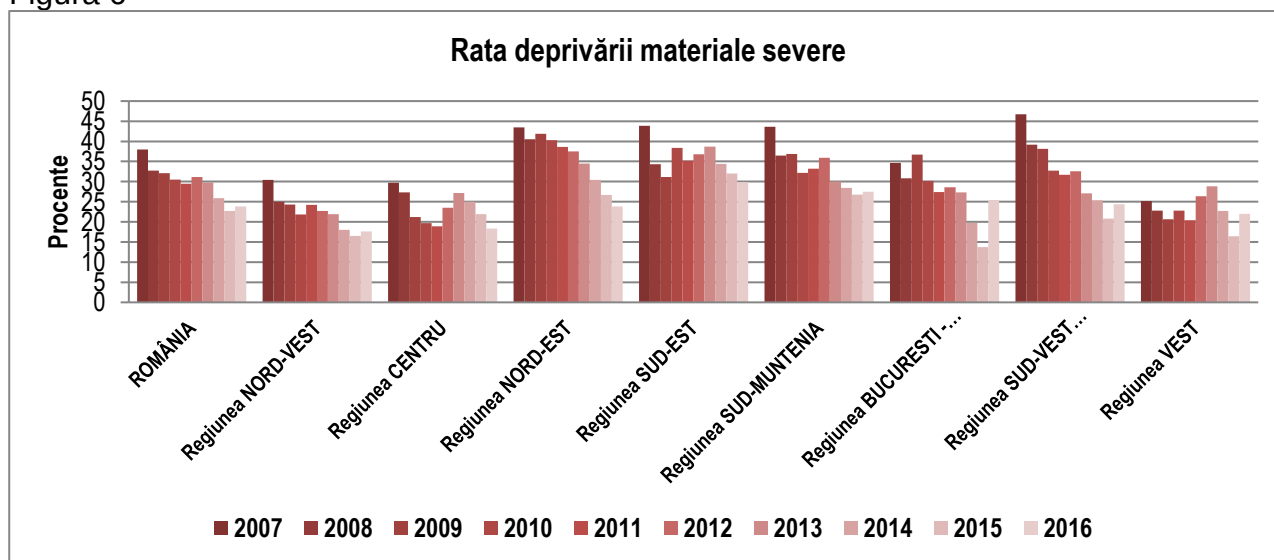
Evoluția indicatorului în perioada 2007-2016 este fluctuantă, pe ansamblul înregistrându-se o scădere de la 43,9% în anul 2007 la 29,9% în 2016.

Un alt indicator relevant pentru nivelul de trai este rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE). AROPE este un indicator compozit adoptat la nivelul Uniunii Europene în cadrul Programului Europa 2020, de promovare a incluziunii sociale și reducere a sărăciei, reprezentând ponderea în total populație a persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială. Persoanele care fac obiectul indicatorului AROPE sunt cele aflate în cel puțin una din următoarele situații:

- au venituri disponibile inferioare pragului de sărăcie;
- sunt în stare de deprivare materială severă;
- trăiesc într-o gospodărie cu intensitate foarte redusă a muncii.

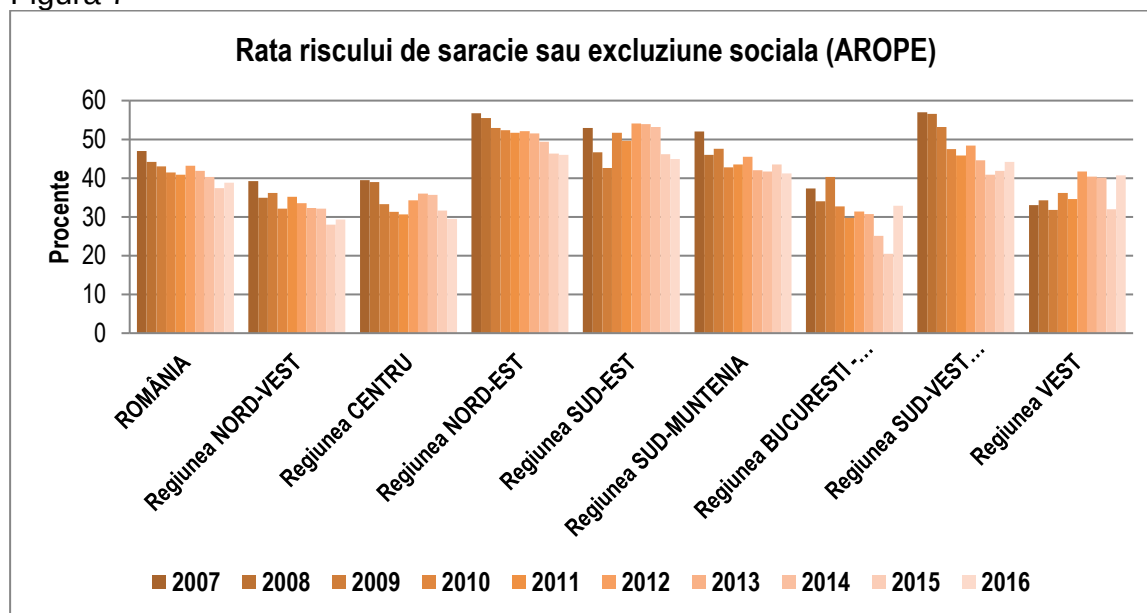
La acest indicator, Regiunea Sud – Est se situează pe locul I, cu o valoare de 44,9% în anul 2016, în scădere față de anul 2015, valoare cu peste 6,1 puncte procentuale față de media națională. Evoluția indicatorului în perioada 2007-2016, pentru Regiunea Sud - Est arată că au fost înregistrate îmbunătățiri semnificative, scăderea acestui indicator de la 54,1% în 2012, la 44,9% în 2016.

Figura 6

Sursa datelor: INS, TEMPO - Online

Figura 7

Sursa datelor: INS, TEMPO - Online

3.2. Proiecții demografice la orizontul anului 2060

Proiecția populației școlare din România la orizontul anului 2030 arată o scădere drastică la toate categoriile de vârstă școlară și în toate județele regiunii. În perspectiva anului 2030, cea mai puternică scădere a populației școlare, la nivelul Regiunii de Dezvoltare Sud – Est, se va înregistra la grupa de vârstă 15-18 ani, de la 85297 persoane în anul școlar 2014-2015, la 66794 persoane în anul 2030, ceea ce reprezintă o scădere cu 21,69%, mult mai accentuată decât media la nivel național care este estimată la 13,8%.

În perspectiva anului 2060, populația școlară, la nivelul Regiunii de Dezvoltare Sud – Est, se va înregistra la grupa de vârstă 15-18 ani, o scădere de la 85297 persoane în anul școlar 2014-2015, la 48041 persoane în anul 2060, ceea ce reprezintă o scădere cu 43,7%, mai accentuată decât media la nivel național care este estimată la 39,9%.

Pe grupe de vârstă, la orizontul anilor 2060, structura populației va avea următoarea configurație:

Grupa de vârstă 0-14 ani va reprezenta 13,5% din total populație;

Grupa de vârstă 15-64 ani va constitui majoritatea, cu un procent de 57,7%;

Grupa de vârstă peste 65 de ani va reprezenta 28,8% din total populație.

La nivel regional, se remarcă scăderea drastică a populației de vârstă școlară (cu 184602 persoane la grupa 0-14 ani) la orizontul anului 2060, comparativ cu anul 2015.

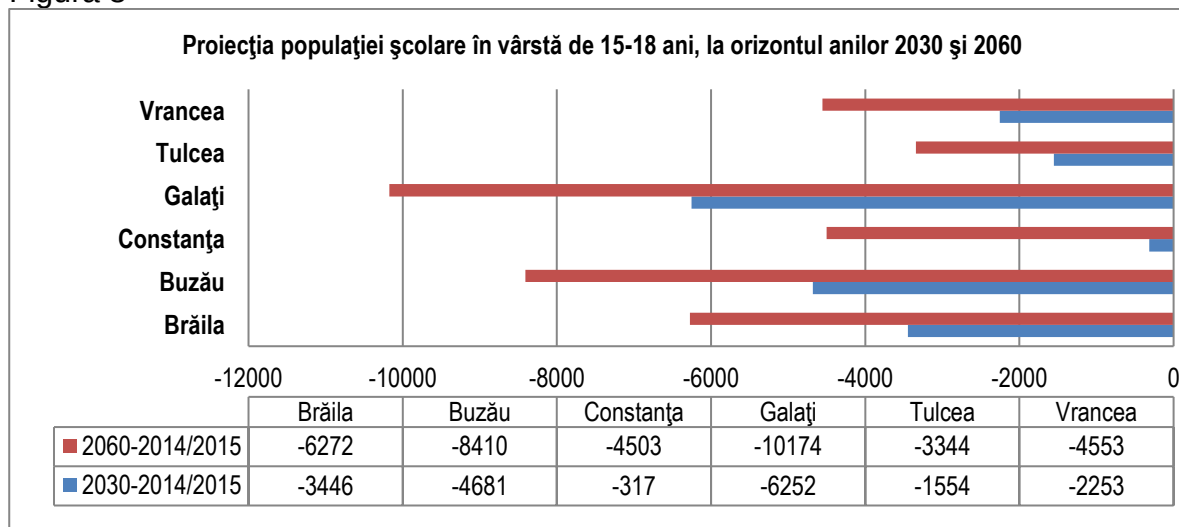
La grupa de vârstă 19-23 ani, la nivelul regiunii, scăderea este cu 3,9%, de la 69224 persoane în anul școlar 2014-2015 la 66507 persoane în 2030. La această grupă de vârstă scăderea la nivelul regiunii este mai redusă decât media națională.

În perspectiva anilor 2060, la grupa de vârstă 19-23 ani, populația scade de la 69224 persoane în anul școlar 2014-2015, la 47120, ceea ce reprezintă o scădere cu 31,9%.

La grupa de vârstă 15-18 ani, care influențează cel mai rapid intrările în învățământul secundar superior, inclusiv în IPT, se estimează o scădere la nivelul regiunii de 21,7% în perspectiva anului 2030, de la 85.297 persoane în anul școlar 2014-2015, la 66.794 persoane în 2030. Diferența de 18.503 persoane reprezintă echivalentul a 661 de clase mai puțin realizate în învățământul secundar superior în intervalul cuprins între 2014 și 2030. Scăderi drastice sunt estimate la nivelul tuturor județelor regiunii, cu excepția

județului Constanța, în care scăderea este de doar 1,3% în perspectiva anului 2030, față de anul 2014.

Figura 8

Sursa datelor: INS - Proiectarea populației școlare din România la orizontul anului 2060, 2016

3.3. Principalele concluzii din analiza demografică. Implicații pentru IPT

- ✓ La nivelul Regiunii de Dezvoltare Sud Est, la 1 iulie 2017 cel mai mare procent al populației este cuprins în grupa de vârstă 30-64 ani(1475509 persoane, reprezentând 51,7%);
- ✓ Analizând repartitia populației pe sexe la nivel regional, se poate aprecia că aceasta este echilibrată (48,95% populație masculină, 51,05%populație feminină);
- ✓ În ceea ce privește repartitia pe medii de rezidență, în Regiunea de Sud Est, se remarcă o concentrare a populației în mediul urban(53,5%);
- ✓ În perioada 2008-2017 se înregistrează o scădere a populației totale la nivel regional cu 3,3% ;
- ✓ Cea mai mare scădere se înregistrează în județul Brăila, cu 7,23%;
- ✓ Județele cu cei mai mulți emigranți sunt Constanța(852 persoane, din care 604 persoane din grupa de vârstă 25-64 de ani)) și Galați(831 persoane, din care 561 persoane din grupa de vârstă 25-64 de ani);
- ✓ Chiar dacă în ultimii ani Rata deprinderii materiale a înregistrat scăderi, Regiunea Sud Est se află pe primul loc între regiunile țării în ceea ce privește acest indicator, cu un procent de 29,9% raportat la populația totală, peste media națională care este 23,8%. Ca urmare și rata riscului de sărăcie este peste media națională cu 6 procente, regiunea de SE situându-se pe locul I și la acest indicator.

Din punct de vedere al influențelor datelor prezentate asupra educației și formării profesionale, apreciem următoarele:

- **Scăderile prognozate pentru populația din grupele de vârstă 0-14 ani, respectiv 15-18 ani, impun optimizarea ofertei de formare profesională inițială prin:**
 - Concentrarea pregătirii în școli identificate ca viabile din punct de vedere al potențialului local și zonal de dezvoltare socio-economică;

- Eliminarea paralelismului nejustificat în oferta de formare profesională inițială pentru școli apropiate;
 - Diversificarea ofertelor de formare profesională inițială a școlilor pentru a acoperi nevoile locale și regionale;
 - Colaborarea școlilor în cadrul rețelelor de școli pentru utilizarea eficientă a resurselor și acoperirea teritorială a nevoilor de educație și formare profesională inițială;
 - Reconversia profesională a cadrelor didactice;
 - Campanii de marketing educațional și consilierea părinților, dar și a diriginților elevilor claselor V-VIII, în vederea alegerii traseului educațional optim, având ca scop final reducerea abandonului școlar.
- Într-un mediu concurențial tot mai pronunțat, unitățile școlare vor trebui să pună accent pe calitate **în formarea profesională, certificată prin inserția socio-profesională a absolvenților**. În acest context, este necesară dezvoltarea parteneriatului cu operatorii economici pentru asigurarea unei pregătiri în concordanță cu nevoile acestora.
- **Ponderea mai mare a populației cu vârsta cuprinsă între 10-14 ani din mediul rural față de cea din mediul urban** în majoritatea județelor regiunii ridică problema adaptării rețelei școlare de formare profesională inițială și a adoptării unor măsuri eficiente pentru asigurarea accesului acestei categorii de populație școlară la educație și formare profesională, cu asigurarea egalității șanselor. Oferta de formare profesională inițială a școlilor va trebui să susțină valorizarea patrimoniului cultural specific și a resurselor naturale din mediul rural.
- **Ponderea mare a populației cu vârsta între 30-64 ani** va conduce la o creșterea a nevoilor de formare continuă. Acest fapt reprezintă o importantă oportunitate pentru unitățile școlare interesate în compensarea diminuării populației școlare.
- **Diversitatea etnică caracteristică regiunii** impune soluții pentru asigurarea accesului la educație și formare profesională și sprijinirea grupurilor etnice defavorizate, în special pentru populația romă.

4. Profilul economic regional

4.1. Evoluții și situația actuală. Principalii indicatori economici

4.1.1. Evoluția produsul intern brut (PIB) și a valorii adăugate brute (VAB)¹⁶

Analiza valorii adăugate brute arată că în valori absolute la prețuri curente a avut loc o creștere în perioada 2008 – 2015 în toate regiunile țării, regiunea Sud – Est situându-se, în 2015 pe locul patru, după regiunea București – Ilfov, Sud – Muntenia și Nord - Vest în ceea ce privește contribuția la formarea VAB națională. Este de remarcat că în 2015, contribuția regiunii Sud - Est la formarea VAB națională a fost în scădere față de anul 2014, cu 0,57 puncte procentuale.

Tabelul 4.1. Ponderea VAB regionale în VAB națională

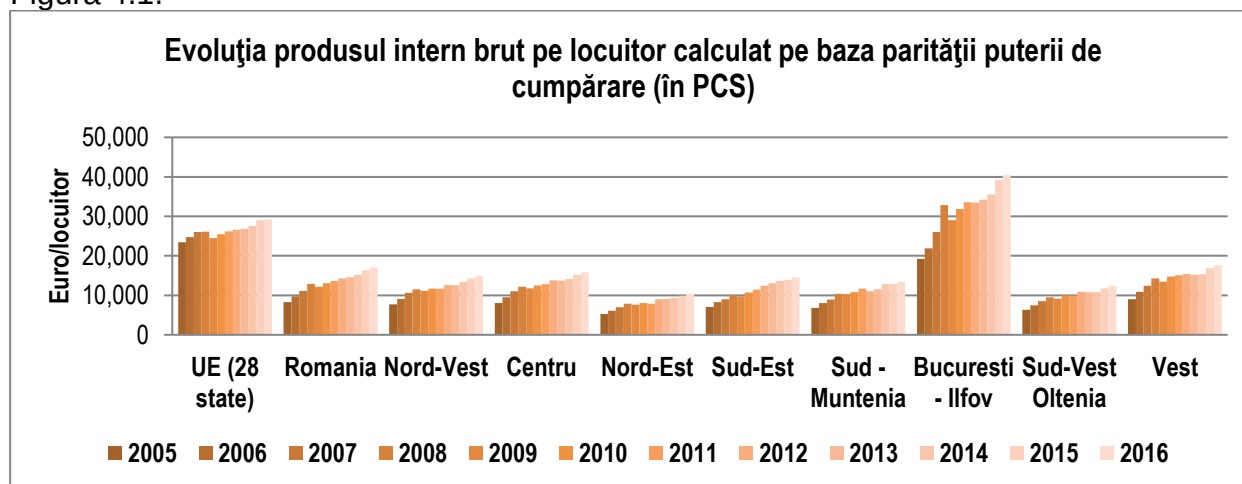
Regiunea de Dezvoltare	ANUL							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ROMÂNIA	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Nord - Vest	11.29%	11.53%	11.28%	10.91%	11.34%	11.25%	11.47%	11.46%
Centru	11.08%	11.37%	11.22%	10.96%	11.35%	11.05%	10.94%	11.04%
Nord - Est	10.55%	10.79%	10.52%	10.13%	10.30%	10.25%	10.05%	10.03%
Sud - Est	10.32%	10.47%	10.64%	10.53%	10.88%	11.31%	11.26%	10.69%
București - Ilfov	26.58%	24.98%	25.67%	27.21%	26.58%	26.79%	26.79%	27.77%
Sud Muntenia	12.39%	12.94%	12.52%	12.38%	11.92%	12.21%	12.99%	12.16%
Sud - Vest Oltenia	7.78%	7.92%	7.95%	7.89%	7.78%	7.54%	7.24%	7.32%
Vest	9.92%	9.91%	10.07%	9.89%	9.77%	9.51%	9.19%	9.47%

Sursa datelor: INS Conturi naționale regionale

Calculat pe baza parității puterii de cumpărare (în PCS), PIB/locuitor la nivelul Regiunii Sud - Est reprezenta în 2016, 49,7% din media europeană (UE-28=100%). Cu toate că se constată un ritm important de creștere a acestui indicator în perioada 2005-2016, se menține în continuare un decalaj important între valorile naționale și media europeană, singura regiune de dezvoltare care a înregistrat valori peste media UE 28 fiind Regiunea București – Ilfov, cu 40400 euro/locuitor, față de media UE 28 de 29200 euro/locuitor, în anul 2016.

¹⁶ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „01 ECONOMIE” – [pentru vizualizare clic aici](#)

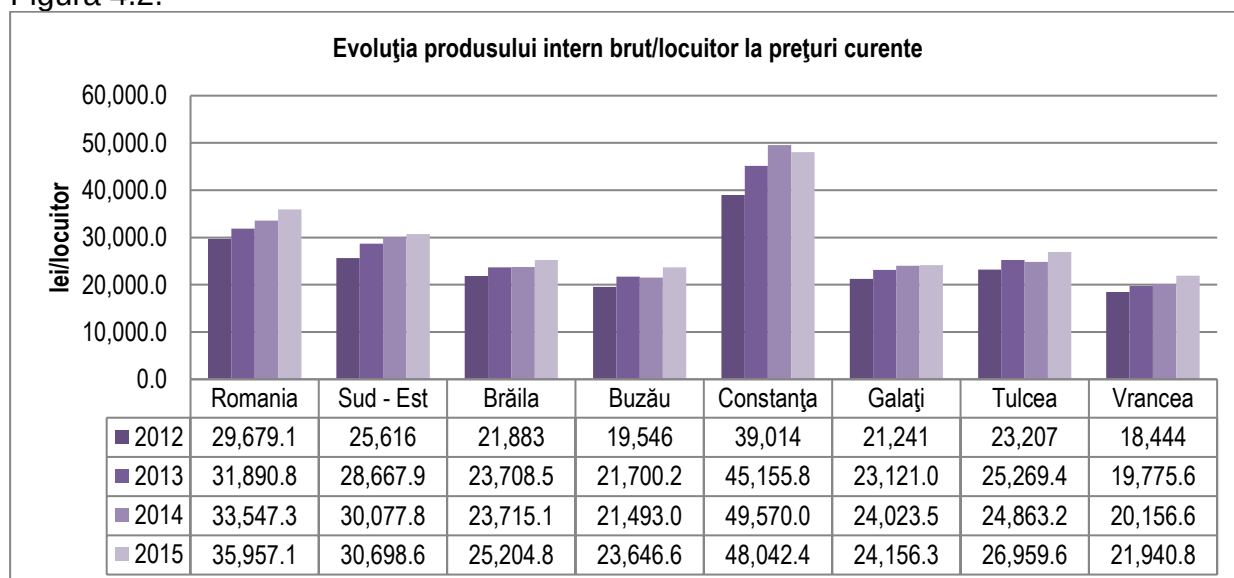
Figura 4.1.

Sursa datelor: Eurostat [nama_10r_2gdp]

PIB pe locuitor la prețuri curente în perioada 2005-2016 a fost la nivelul Regiunii Sud - Est sub cel național (14500 euro/locuitor la nivelul Regiunii Sud – Est față de 17000 euro/locuitor la nivel național). Județul regiunii care a înregistrat în 2015 un PIB/locuitor la prețuri curente mai mare sau cel puțin egal cu cel regional, este județul Constanța (48042 euro/locuitor în județul Constanța, față de nivelul național care a fost de 35957,1 euro/locuitor).

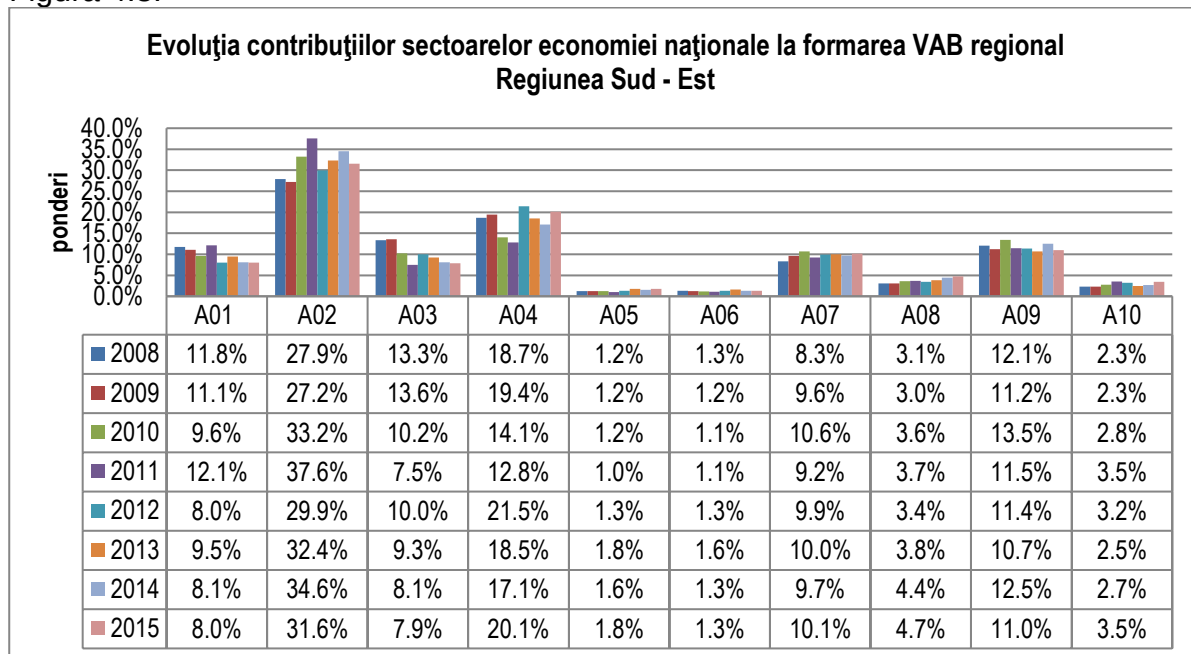
Figura 4.2.

Sursa datelor: Eurostat [nama_r_e3gdp]

Comparând ponderea sectoarelor mari de activitate la formarea valorii adăugate brute regionale anuale constatăm că domeniile, Industrie, Intermedieri financiare și asigurări, Tranzacții imobiliare, Activități profesionale, științifice și tehnice, activități de servicii administrative și activități de servicii suport, se înscriu pe un trend crescător în timp ce Agricultură, silvicultură și pescuitul, Construcțiile și Comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor, transport și depozitare, hoteluri și restaurante au trenduri descrescătoare.

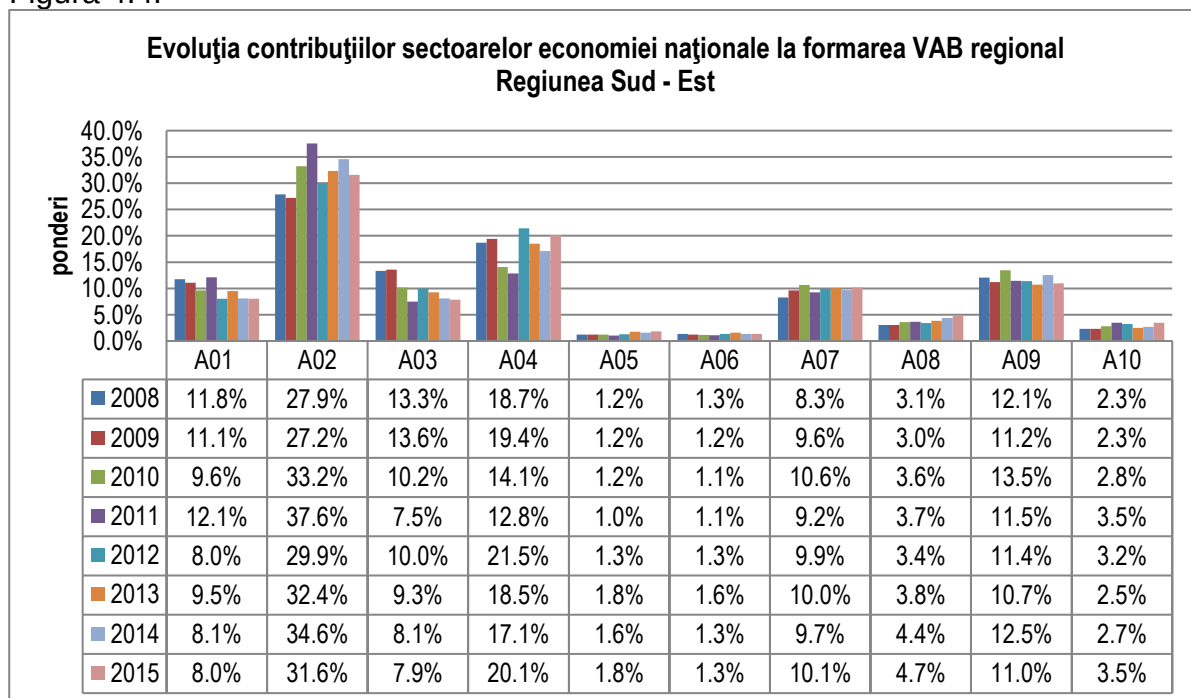
Figura 4.3.

Sursa datelor: INS Conturi naționale regionale

Comparativ cu structura VAB la nivel național în anul 2015, la nivelul regiunii Sud - Est se remarcă ponderea mare, peste media națională, a agriculturii, industriei, construcțiilor și comerțului în formarea VAB regional. De asemenea, se remarcă contribuția mai mică a ramurilor de activitate informații și comunicații și intermediari financiare și asigurări la formarea VAB regional comparativ cu mediile naționale.

Figura 4.4.

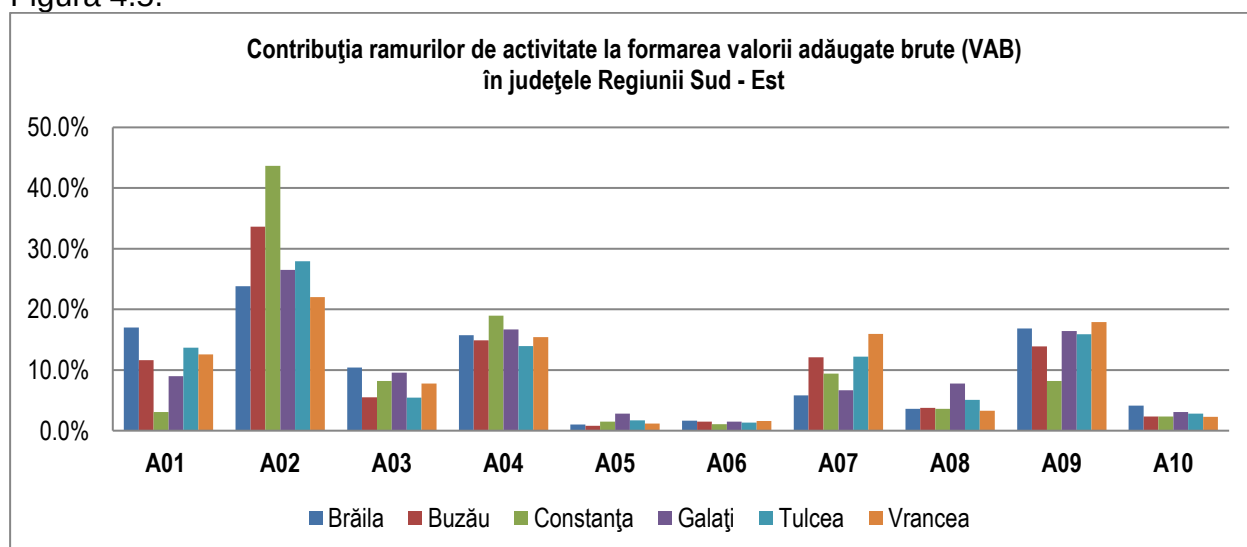
Sursa datelor: INS Conturi naționale regionale

Legenda:

- A01** Agricultură, silvicultură și pescuit
- A02** Industria extractivă; industria prelucrătoare; producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat; distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare
- A03** Construcții
- A04** Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor; transport și depozitare; hoteluri și restaurante
- A05** Informații și comunicații
- A06** Intermedieri financiare și asigurări
- A07** Tranzacții imobiliare
- A08** Activități profesionale, științifice și tehnice; activități de servicii administrative și activități de servicii suport
- A09** Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public; învățământ; sănătate și asistență socială
- A10** Activități de spectacole, culturale și recreative; reparații de produse de uz casnic și alte servicii

Comparația între județele regiunii privind structura VAB în anul 2015 evidențiază o serie de aspecte menționate în rândurile de mai jos.

Figura 4.5.

Județul Brăila

Deține cea mai mare pondere a agriculturii din VAB județean dintre toate județele regiunii (15,9%), de peste 3 ori mai mare decât media națională și aproape de 2 ori mai mare decât media regională.

Ocupă prima poziție în regiune în ceea ce privește ponderea construcțiilor la formarea VAB județean (10%).

Ponderea industriei la formarea VAB județean plasează județul în ultima poziție între județele regiunii, cu o pondere de 22,3%, cu 9,3 puncte procentuale sub media regională.

În ce privește comerțul Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor; transport și depozitare; hoteluri și restaurante, județul se plasează pe locul doi între județele regiunii după ponderea acestui sector la formarea VAB (18,7%).

Ponderea de 1,6% a intermediarilor financiare la formarea VAB, peste media regională cu 0,3 procente, plasează județul în prima poziție între județele regiunii.

Peste media regională, au activitățile din informații și comunicații și tranzacțiile imobiliare care cu o pondere de 2,6% ocupă locul 2 la nivelul regiunii.

Activitățile de spectacole, culturale și recreative; reparații de produse de uz casnic și alte servicii contribuie cu 4,6% la formarea VAB județean, pondere superioară mediei regionale de 3,5%, situând județul pe poziția întâi.

Județul Buzău

Deține pondere importantă a agriculturii (10,5%), peste media regională (8%).

Ponderea construcțiilor (6,2%) este sub media regională și plasează județul pe penultima poziție între județele regiunii.

Industria ocupă locul 2 între județele regiunii cu o pondere de 32,2%, superioară mediei regionale (31,6%).

Activitățile din tranzacții imobiliare contribuie la formarea VAB județean cu 11,6%, pondere mai mare decât media regională și care situează județul pe locul 3.

Ponderea de 1,6% a intermediarilor financiare la formarea VAB, peste media regională, plasează județul în prima poziție alături de județul Brăila.

Activitățile din comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor, transport și depozitare, hoteluri și restaurante, informații și comunicații, au ponderi din VAB sub media regională, plasând județul pe ultimul loc în cadrul regiunii (17,4% județul Buzău față de 20,1% media regională).

Județul Constanța

Județul Constanța deține poziția de lider în ceea ce privește ponderea la formarea VAB județean a activităților din industrie (37,7%) și comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor, transport și depozitare, hoteluri și restaurante (22,5%).

Construcțiile contribuie la VAB județean cu 8,1% (locul 3 între județe)

Agricultura este sectorul economic care contribuie în cea mai mică măsură la VAB județean (3,6%, pondere sub media regională și națională)

Județul Galați

Județul se situează pe locul 2 între județele regiunii în ceea ce privește ponderea construcțiilor la formarea VAB județean (8,9%, pondere superioară mediei regionale și naționale).

Industria deține locul 3 între județele regiunii, cu o pondere de 27,5% în formarea VAB județean, valoare sub media regională.

Ponderea agriculturii la VAB județean (8,4%) este superioară mediei regionale dar situează județul pe penultimul loc în regiune.

Comerțul cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor, transport și depozitare, hoteluri și restaurante, cu o pondere de 18,7% la formarea VAB județean, plasează județul pe locul 2 între județele regiunii, alături de județele Brăila și Tulcea, cu toate că ponderea este inferioară valorii regionale.

Județul Tulcea

Agricultura, prin ponderea de 13,5 % din VAB județean plasează județul pe locul 2 între județele regiunii.

Ponderea cu care comerțul cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor, transport și depozitare, hoteluri și restaurante (18,7%) contribuie la VAB județean situează județul pe locul doi în regiune.

Județul se situează pe locul 4 între județele regiunii, după județul Constanța și Buzău în ceea ce privește ponderea activităților din industrie (25,7%, pondere sub media regională).

Cu 12,3% pondere la formarea VAB județean, activitățile din tranzacții imobiliare situează județul pe locul 2 între județele regiunii, fiind peste media națională.

Județul Vrancea

Județul deține poziția de lider la nivel regional în ceea ce privește contribuția tranzacțiilor imobiliare la VAB județean (15,9%, pondere superioară mediei naționale și a celei regionale).

Industria ocupă penultima poziție între județe regiunii în ceea ce privește contribuția acestui sector la VAB județean (24,7% din VAB).

Agricultura și silvicultura dețin o pondere în VAB de 11%, superioară mediei regionale și naționale (locul 3 între județe).

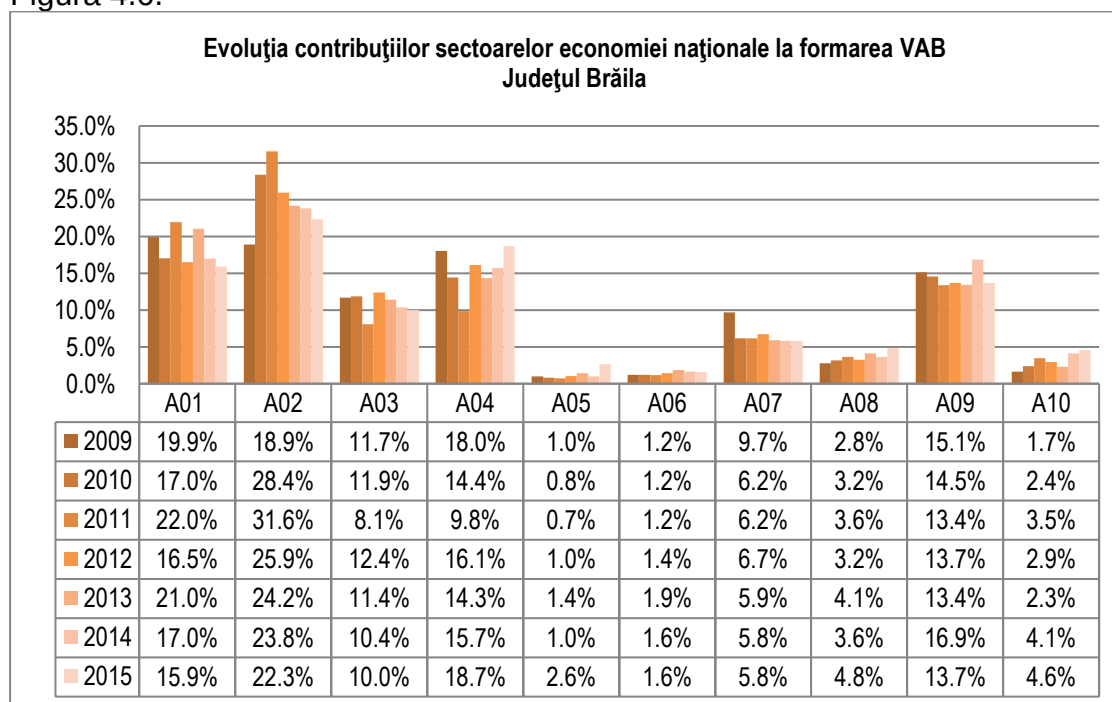
Cu 15,9% pondere la formarea VAB județean, activitățile din tranzacții imobiliare situează județul pe locul 1 între județele regiunii, fiind peste media națională.

Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public; învățământ; sănătate și asistență socială, cu o pondere de 14,1%, situează județul pe locul 1.

Evoluțiile contribuțiilor sectoarelor la formarea VAB județean arată serie de tendințe menționate în rândurile următoare

Județul Brăila

Figura 4.6.

În județul Brăila au înregistrat în perioada 2009-2015 un trend crescător în ceea ce privește ponderea la formarea VAB județean, următoarele sectoare economice: Industria extractivă; industria prelucrătoare; producția și furnizarea de energie electrică

și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat; distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare; Activități profesionale, științifice și tehnice; activități de servicii administrative și activități de servicii suport; Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public; învățământ; sănătate și asistență socială; Activități de spectacole, culturale și recreative; reparații de produse de uz casnic și alte servicii. Toate celelalte sectoare economice au înregistrat tendințe de scădere a ponderii în formarea VAB județean.

Cu toate că industria a înregistrat pe întregul interval o tendință de creștere, este de remarcat faptul că în ultimii 4 ani ai intervalului de analiza ponderea industriei a scăzut constant, de la valoarea maximă de 31,6% înregistrată în 2011 la 22,3% în 2015.

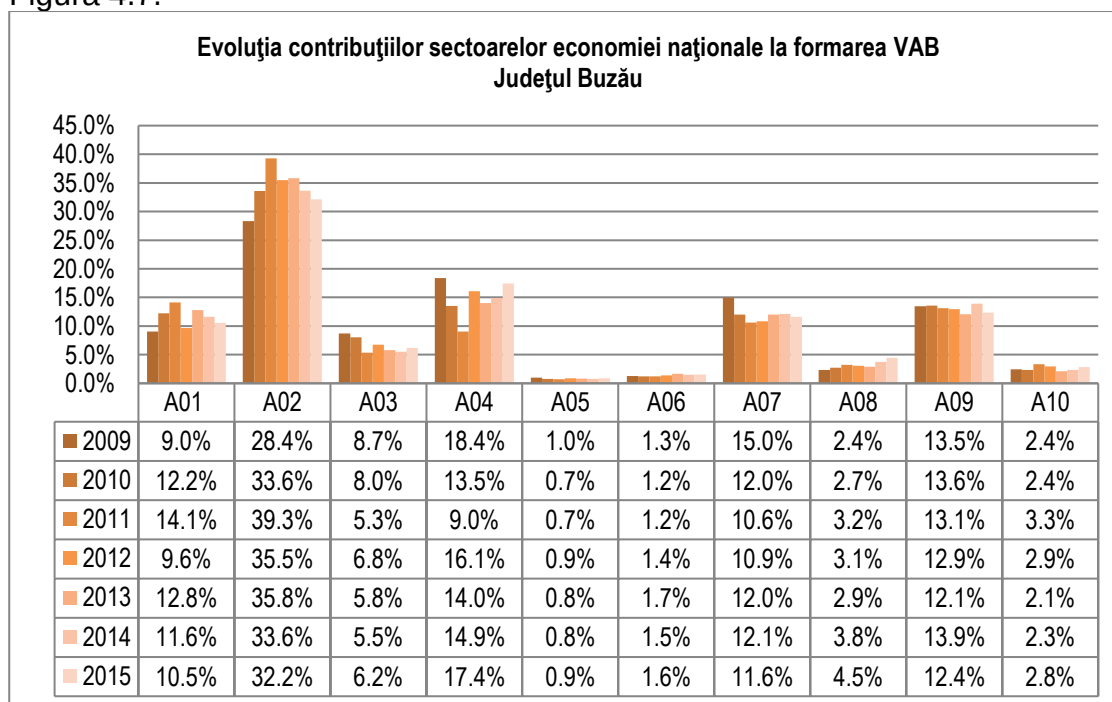
Județul Buzău

În județul Buzău au înregistrat în perioada 2009-2015 un trend crescător în ceea ce privește ponderea la formarea VAB județean, următoarele sectoare economice: Agricultură, silvicultură și pescuit; Industria extractivă; industria prelucrătoare; producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat; distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare; Intermedieri financiare și asigurări; Activități profesionale, științifice și tehnice; Activități de servicii administrative și activități de servicii suport; Activități de spectacole, culturale și recreative; reparații de produse de uz casnic și alte servicii.

Construcțiile, Comerțul cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor, transport și depozitare, hoteluri și restaurante și Tranzacțiile imobiliare au înregistrat scăderi ale ponderilor în formarea VAB județean.

Ca și în cazul județului Brăila, cu toate că industria a înregistrat pe întregul interval o tendință de creștere, este de remarcat faptul că în ultimii 4 ani ai intervalului de analiza ponderea industriei a scăzut constant, de la valoarea maximă de 39,3% înregistrată în 2011 la 32,2% în 2015.

Figura 4.7.

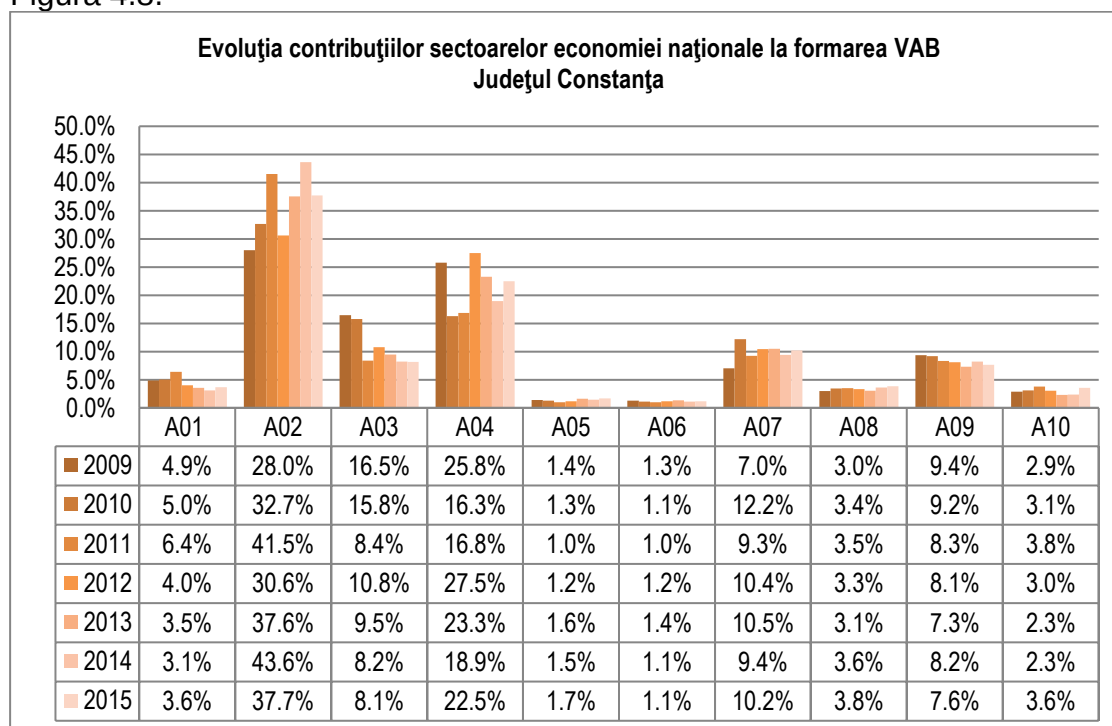

Județul Constanța

În județul Constanța s - au înregistrat în perioada 2009-2015 tendințe de creștere a ponderii la formarea VAB județean, în sectorul economic Industria extractivă; industria prelucrătoare; producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat; distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare. Creșterea ponderii acestui sector este semnificativă, de la 28% în anul 2009 la 43,6% în 2014; în anul 2015 acest sector înregistrează o scădere cu aproximativ 6 procente.

Pe fondul acestei creșteri spectaculoase a ponderii industriei în formarea VAB județean, toate celelalte sectoare economice au înregistrat în perioada analizată scăderi ale ponderii la formarea VAB județean sau creșteri nesemnificative (sub 1 procent), cu excepția sectorului Tranzacții imobiliare, care se găsește pe un trend crescător și în anul 2015.

Figura 4.8.

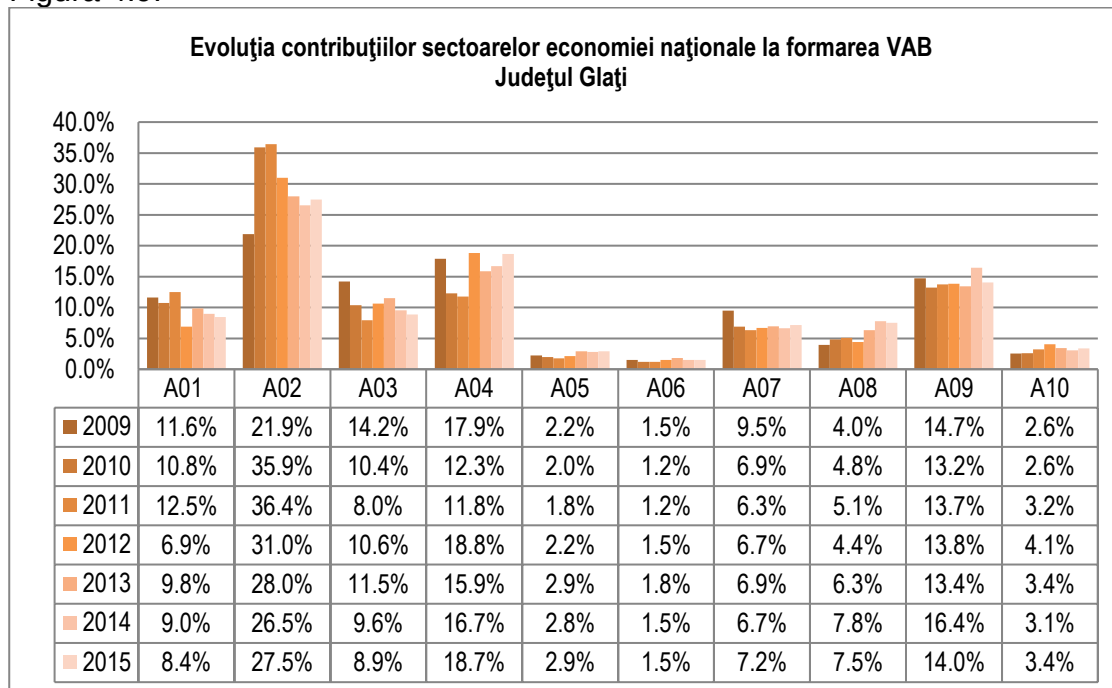

Județul Galați

În județul Galați s - au înregistrat în perioada 2009-2015 trenduri crescătoare în ceea ce privește ponderea la formarea VAB județean, pentru următoarele sectoare economice: Activități profesionale, științifice și tehnice; activități de servicii administrative și activități de servicii suport; Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public; învățământ; sănătate și asistență socială.

Toate celelalte sectoare economice au înregistrat, în mai mare sau în mai mică măsură evoluții descendente în ceea ce privește ponderea la formarea VAB județean. Se remarcă scăderea drastică contribuției industriei la formare VAB județean, de la 35,9% în 2010 la 26,5% în 2014, urmată de o ușoară revigorare în anul 2015 (27,5%).

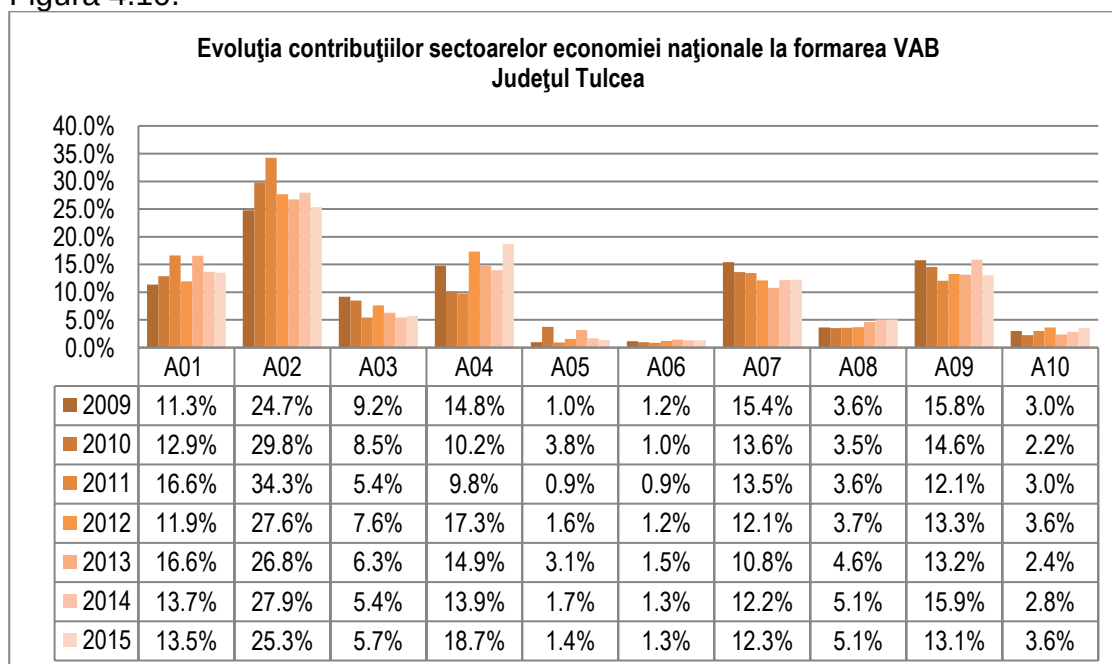
Figura 4.9.

Județul Tulcea

În județul Tulcea s - au înregistrat în perioada 2009-2015 trenduri crescătoare în ceea ce privește ponderea la formarea VAB județean, pentru următoarele sectoare economice: Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor; transport și depozitare; hoteluri și restaurante; Industria extractivă; industria prelucrătoare; producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat; distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare; Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public; învățământ; sănătate și asistență socială.

Figura 4.10.

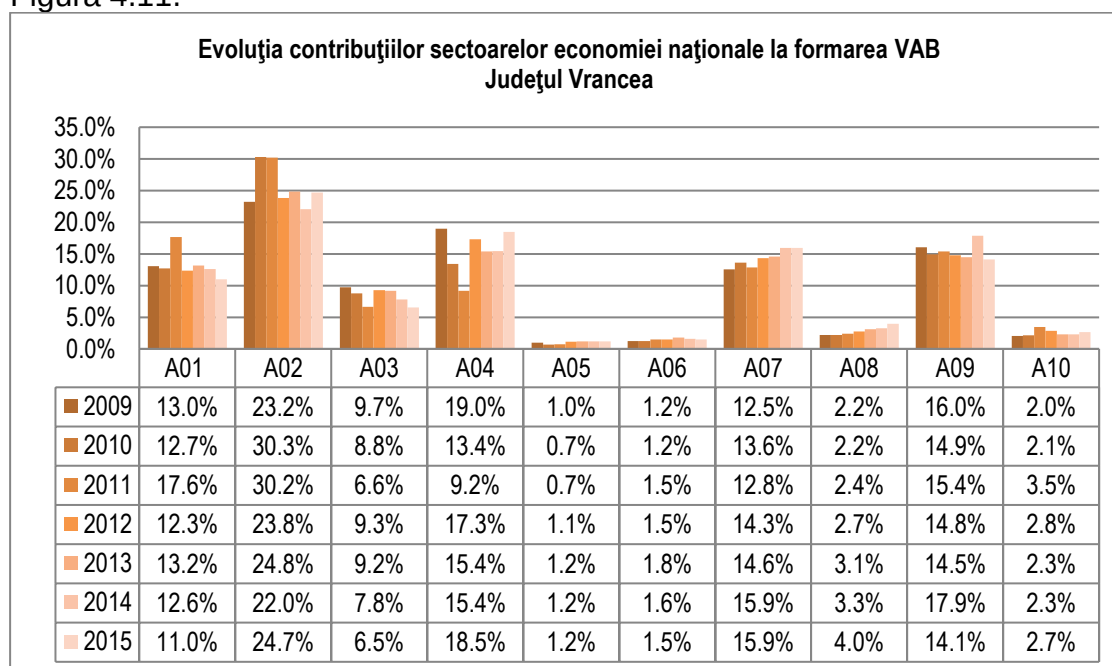

Județul Vrancea

În județul Vrancea s-au înregistrat în perioada 2009-2015 trenduri crescătoare în ceea ce privește ponderea la formarea VAB județean, pentru următoarele sectoare economice: Tranzacții imobiliare și Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public; învățământ; sănătate și asistență socială.

Este de remarcat scăderea semnificativă a ponderii industriei în formarea VAB județean, de la 30,3% în 2011, la 22% în 2014, urmată de o ușoară creștere la 24,7% în anul 2015.

Figura 4.11.

4.1.2. Dinamica generală a firmelor din Regiune - unități locale active¹⁷

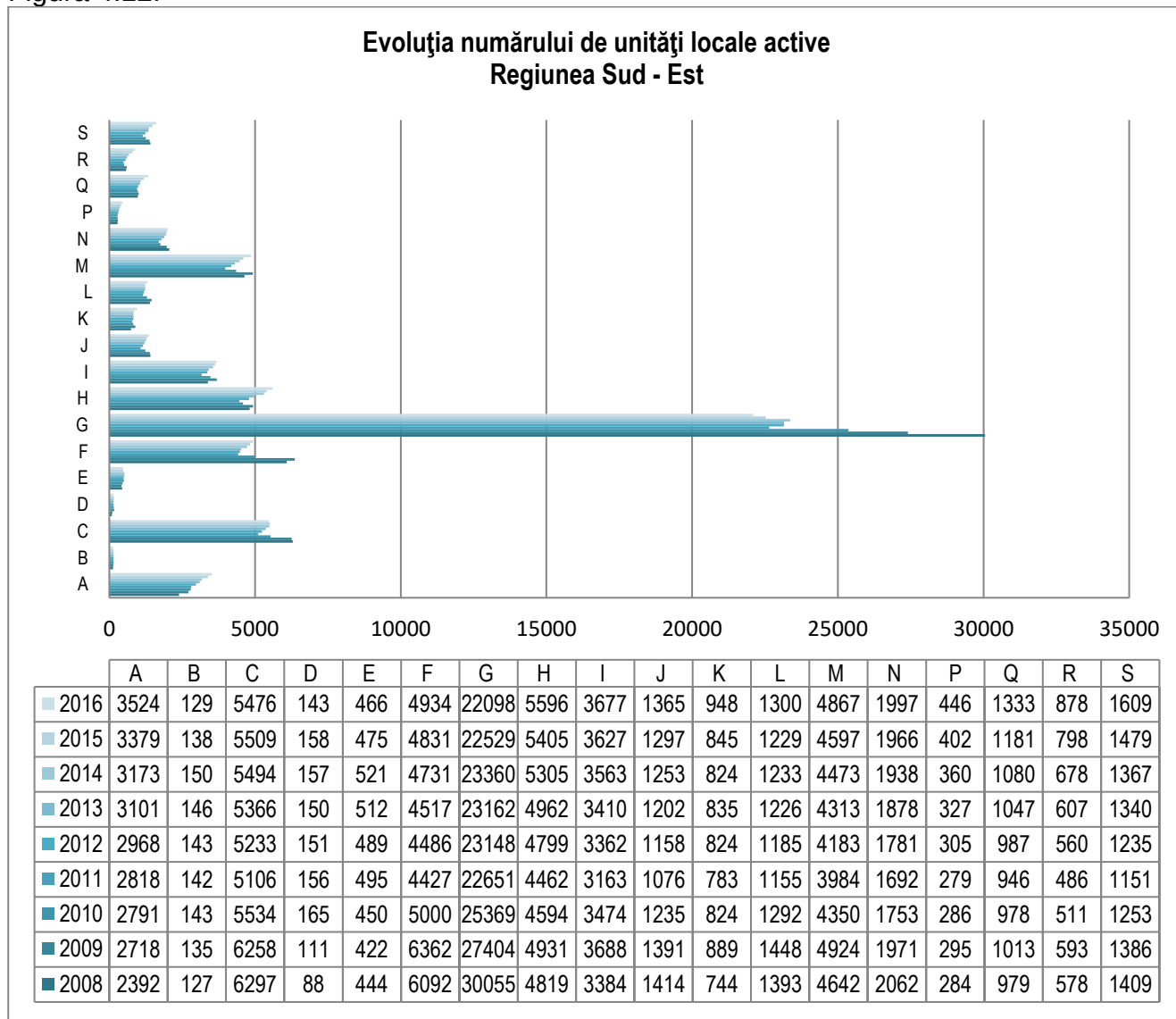
La nivelul regiunii, în anul 2016, erau active 60786 firme, cu 941 de firme mai mult decât în anul anterior. În perioada 2008-2016, numărul unităților locale active din Regiunea Sud – Est s-a diminuat cu peste 6417 de unități (de la 67203 de unități în 2008 la 60786 de unități în 2016).

În ceea ce privește tipul activității CAEN, majoritatea își desfășurau activitatea în anul 2016 în comerț (36,35%), pe locul doi plasându-se, la distanță mare, industria prelucrătoare (9,2%), transport și depozitare (9%), construcții (8,1%), activități profesionale, științifice și tehnice (7,6%).

Se constată că pentru perioada 2008-2016, la nivelul regiunii s-a înregistrat o creștere a numărului firmelor active din agricultură, silvicultură și pescuit; industria extractivă; producția și furnizarea energiei, transport și depozitare; distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare; activități de spectacole, culturale și recreative. Se constată o scădere a ponderii firmelor active în toate celelalte activități ale economiei naționale. Cea mai drastică scădere s-a înregistrat în Comerțul cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor, scădere cu peste 7957 de firme în perioada 2008 – 2016. În construcții scăderea a fost de peste 1158 de firme iar în industria prelucrătoare de aproape 821 de firme, în intervalul analizat.

¹⁷ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „02 ECONOMIE” – [pentru vizualizare clic aici](#)

Figura 4.12.

Sursa datelor INS, Baza de date TEMPO Online INT101R

Legenda

A Agricultură, silvicultură și pescuit

B Industria extractivă

C Industria prelucrătoare

D Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat

E Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare

F Construcții

G Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor

H Transport și depozitare

I Hoteluri și restaurante

J Informații și comunicații

K Intermedieri financiare și asigurări

L Tranzacții imobiliare

M Activități profesionale, științifice și tehnice

N Activități de servicii administrative și activități de servicii suport

P Învățământ

Q Sănătate și asistență socială

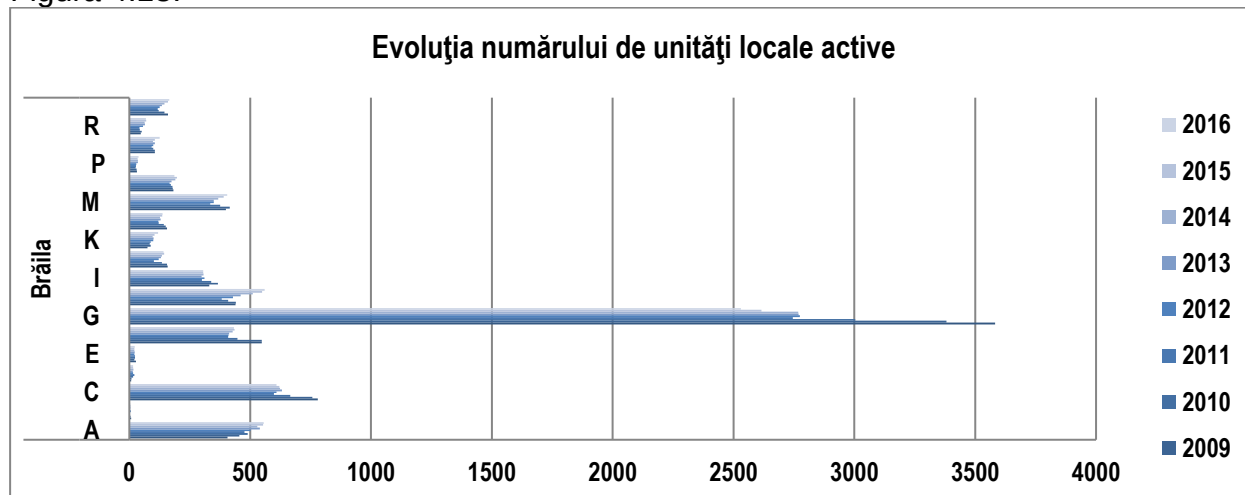
R Activități de spectacole, culturale și recreative

S Alte activități de servicii

Pe județele componente ale Regiunii Sud – Est situația evoluției firmelor locale active în perioada 2009-2016 se prezintă în rândurile de mai jos.

Județul Brăila

Figura 4.13.

În județul Brăila, în anul 2016, sunt în total 6424 firme active, din care: 2531 firme din Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor, cu 39,39 % din totalul firmelor locale active în anul 2016. La mare distanță se situează firmele din Industria prelucrătoare, cu 9,4% urmate de firmele din Agricultură, silvicultură și pescuit, cu 8,6% și de firmele din sectorul Transport și depozitare cu 8,71%. Firmele din construcțiile dețin o pondere de 6,7% din totalul firmelor locale active din județ. 8,7% este ponderea firmelor din sectorul Hoteluri și restaurante. În perioada analizată s-a produs o scădere drastică a numărului de firme locale active, cu 1021 de firme, de la 7445 firme în 2008 la 6424 în 2016. Cea mai mare scădere s-a înregistrat în sectorul economic Comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor, scădere cu 1051 de firme. În industria prelucrătoare scăderea a fost de 171 de firme.

Este de remarcat faptul că în sectoarele economice Agricultură, silvicultură și pescuit; Transport și depozitare, numărul de firme locale active a crescut în perioada analizată. În sectorul hoteluri și restaurante numărul de firme locale active a avut o scădere de 120 unități, de la 331 de unități în anul 2008, la 306 unități în anul 2016.

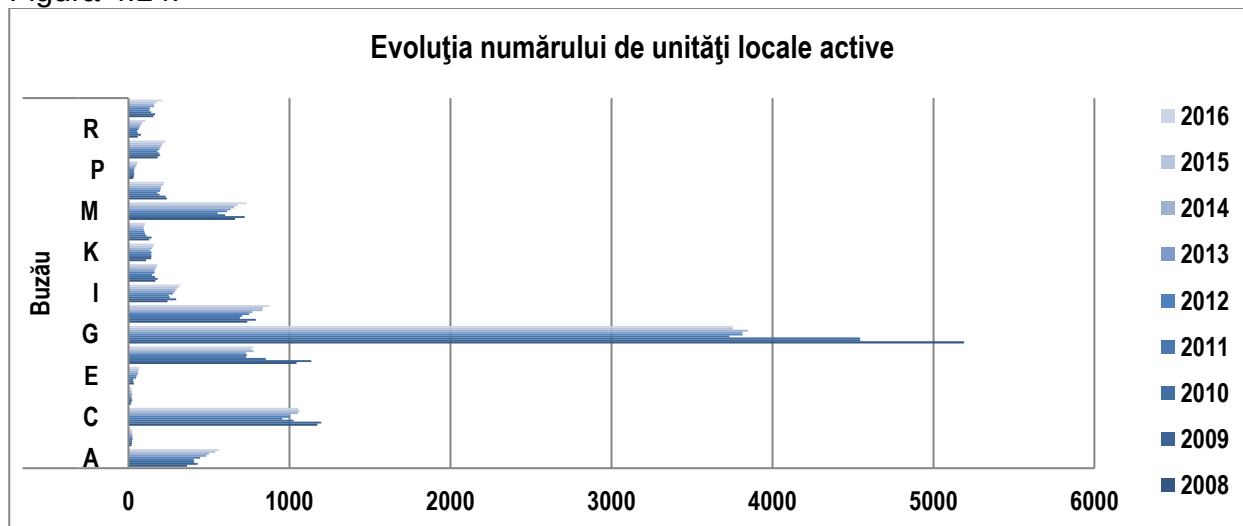
Județul Buzău

În județul Buzău, în anul 2016, erau înscrise 9449 firme active. Majoritare sunt firmele din Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor, cu 39,72% din totalul firmelor locale active în anul 2016. La mare distanță se situează firmele din Industria prelucrătoare, cu 11,15%, urmate de firmele din sectorul Transport și depozitare cu 9,28% și de firmele din Construcții cu 8,2%. Firmele din Agricultură, silvicultură și pescuit dețin o pondere de 5,9 % din totalul firmelor locale active din județ. Firmele din sectorul Hoteluri și restaurante dețin o pondere de 3,3%. În perioada analizată s-a produs o scădere drastică a numărului de firme locale active, cu 1104 de firme, de la 10553 de firme în 2008 la 9449 în 2016. Cea mai mare scădere s-a înregistrat în sectorul economic Comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea

autovehiculelor si motocicletelor, scădere cu 1435 de firme. În industria prelucrătoare scăderea a fost de 120 de firme.

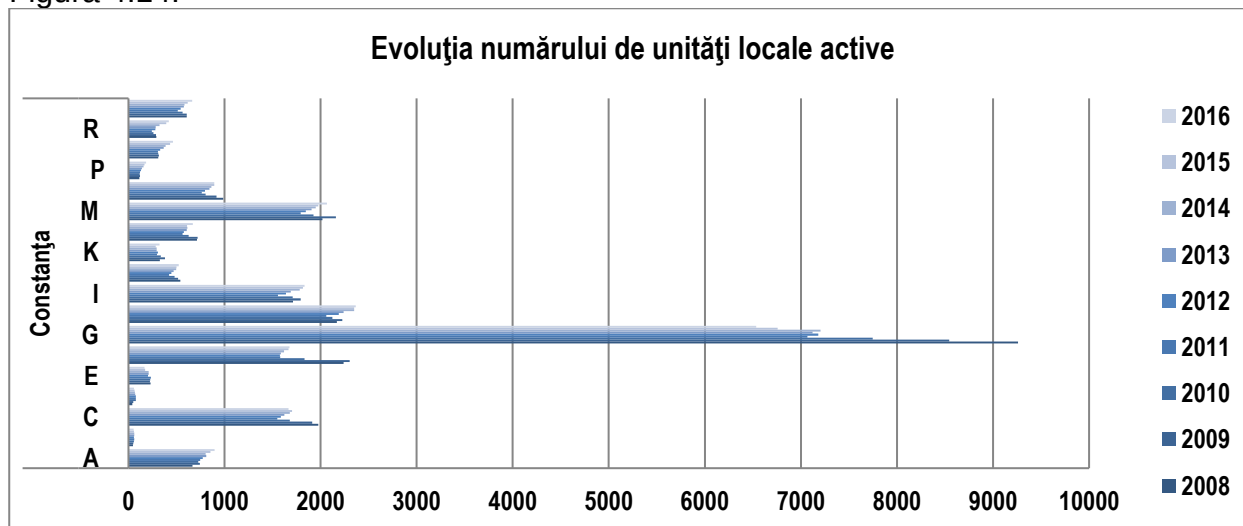
Este de remarcat faptul că în sectoarele economice Agricultură, silvicultură si pescuit; Transport si depozitare, Hoteluri si restaurante, Intermedieri financiare si asigurări, numărul de firme locale active a crescut în perioada analizată. Cea mai mare creștere a fost înregistrată în sectorul Agricultură, silvicultură si pescuit , creștere cu 196 de unități în perioada 2008 – 2016.

Figura 4.14.

Județul Constanța

Figura 4.14.

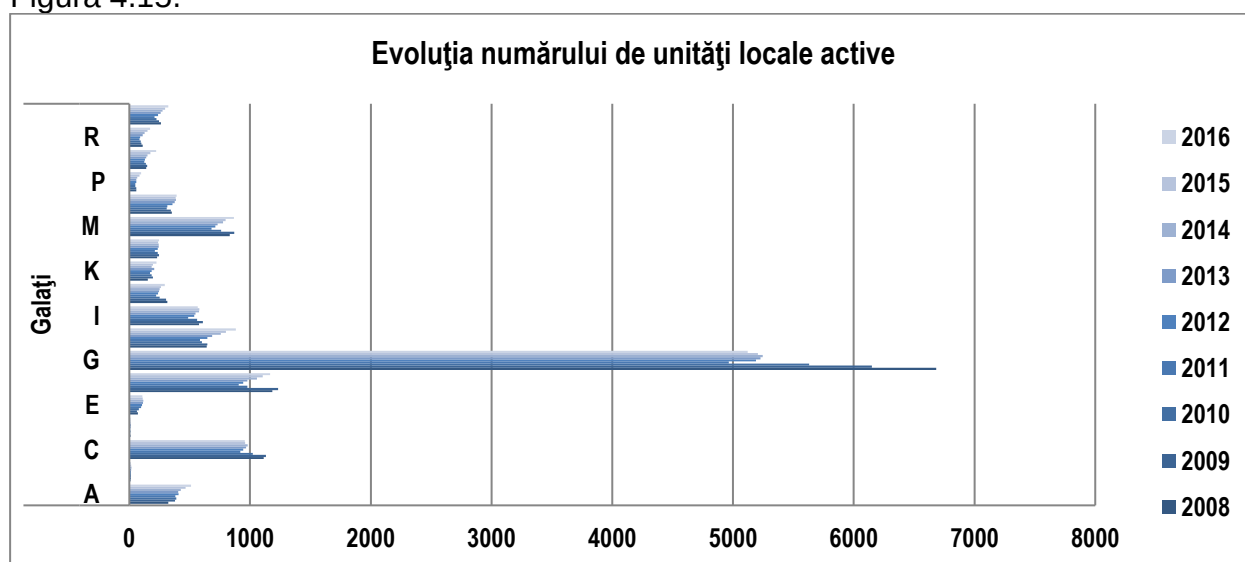
În județul Constanța, în anul 2016, sunt majoritare firmele din Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor, cu 30,45% din totalul firmelor locale active în anul 2016. La mare distanță se situează firmele din sectorul Transport și depozitare cu 11,02%, urmate de firmele din Activități profesionale, științifice și tehnice cu 9,6%, firmele din sectorul Hoteluri și restaurante cu 8,5% și firmele din industria prelucrătoare cu 8%, respectiv firmele din domeniul Construcții cu 7,8 procente. Agricultură, silvicultură și pescuit dețin o pondere de 4,18% din totalul firmelor locale active din județ.

În perioada analizată s-a produs o scădere drastică a numărului de firme locale active, cu 2797 de firme, cea mai mare scădere de la nivelul județelor regiunii, de la 24256 firme în 2008 la 21459 în 2016. Cea mai mare scădere s-a înregistrat în sectorul economic Comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor, scădere cu 2726 firme. În industria prelucrătoare scăderea a fost cu 307 de firme iar în sectorul construcții cu 562 de firme.

Este de remarcat faptul că în sectoarele economice Agricultură, silvicultură și pescuit; Transport și depozitare, Hoteluri și restaurante, numărul de firme locale active a crescut în perioada analizată. Cea mai mare creștere a fost înregistrată în sectorul Agricultură, cu o creștere cu 184 de unități, Transport și depozitare, cu o creștere cu 197 de unități, urmat de sectorul Activități de Spectacole, culturale și recreative cu 130 de unități și de sectorul Hoteluri și restaurante cu o creștere de 120 de unități.

Județul Galați

Figura 4.15.

Județul Galați este caracterizat din punct de vedere al structurii firmelor locale active de preponderența firmelor din sectorul Comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor, care dețin 42,07% din totalul firmelor active din județ. Firmele din Construcții dețin 9,5% din totalul firmelor din județ, iar firmele din Industria prelucrătoare deține 7,85%. Firmele din sectorul Transport și depozitare dețin 7,23% din totalul firmelor active din județ.

În perioada analizată s-a produs o scădere importantă a numărului de firme locale active, cu 892 de firme, de la 13062 firme în 2008 la 12170 în 2016. Cea mai mare scădere s-a înregistrat în sectorul economic Comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor, scădere cu 1564 firme. În industria prelucrătoare scăderea a fost cu 158 de firme iar în sectorul construcții cu 18 de firme.

Este de remarcat faptul că în sectoarele economice Agricultură, silvicultură și pescuit; Transport și depozitare, Hoteluri și restaurante, numărul de firme locale active a crescut în perioada analizată. Cea mai mare creștere a fost înregistrată în sectorul Transport și depozitare, creștere cu 240 de unități în perioada 2008 – 2016, urmat de sectorul agricultură cu o creștere cu 187 de unități și de sectorul Sănătate și asistență socială cu o creștere de 84 de unități.

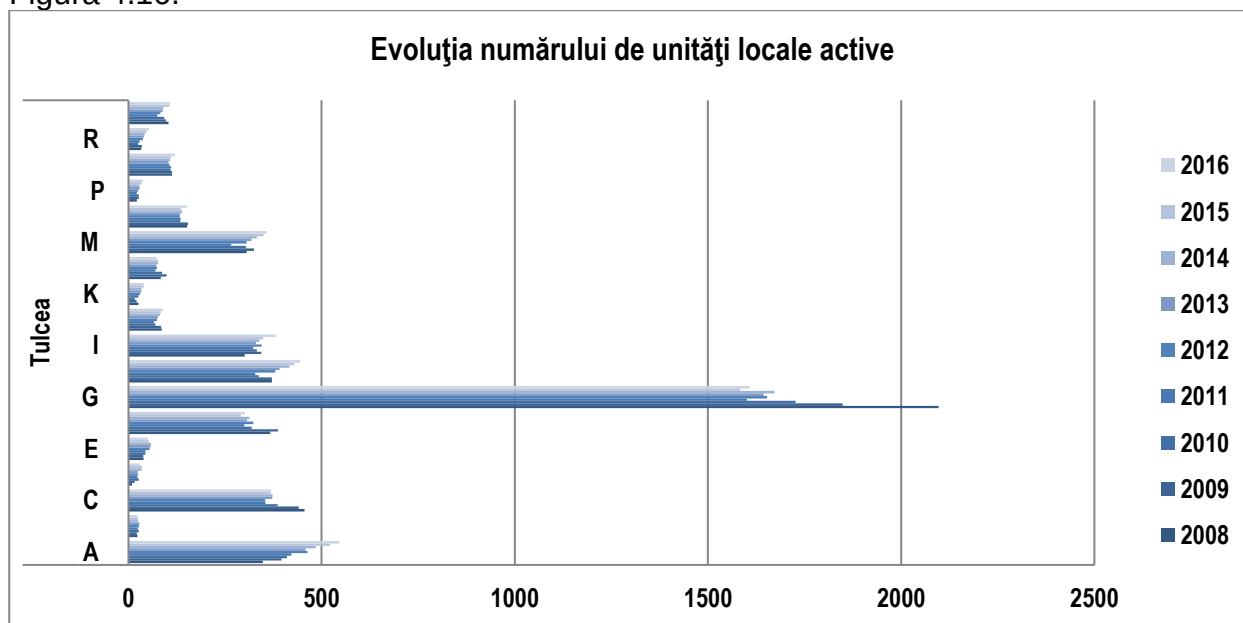
Județul Tulcea

În județul Tulcea, în anul 2016, sunt majoritare firmele din Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor, cu 33,59% din totalul firmelor locale active în anul 2016. La mare distanță se situează firmele din sectorul Agricultură, silvicultură și pescuit cu 11,4% și firmele din Transport și depozitare cu 9,29%. Firmele din sectorul Industrie prelucrătoare dețin 7,73% din totalul firmelor din județ iar firmele din sectorul Hoteluri și restaurante 7,9%. În construcții firmele locale active reprezintă 6,3% din totalul firmelor de la nivelul județului.

În perioada analizată s-a produs o scădere a numărului de firme locale active, cu 151 de firme, de la 4937 firme în 2008 la 4786 în 2016. Cea mai mare scădere s-a înregistrat în sectorul economic Comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor, scădere cu 489 firme. În industria prelucrătoare scăderea a fost cu 86 de firme, iar în sectorul construcții cu 65 de firme.

Sectoarele economice Agricultură, silvicultură și pescuit; Transport și depozitare, Hoteluri și restaurante; Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat; Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare; Intermedieri financiare și asigurări; Activități profesionale, științifice și tehnice, numărul de firme locale active a crescut în perioada analizată. Cea mai mare creștere a fost înregistrată în sectorul Agricultură, silvicultură și pescuit, creștere cu 171 de unități în perioada 2008 – 2016, urmat de sectorul Transport și depozitare cu o creștere cu 74 de unități și de sectorul hoteluri și restaurante cu o creștere de 80 de unități.

Figura 4.16.

Județul Vrancea

În județul Vrancea, în anul 2016, sunt majoritare firmele din Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor, cu 39,2% din totalul firmelor locale active în anul 2016. Firmele din sectorul industria prelucrătoare, cu o pondere de 12,6% din totalul firmelor active se situează pe poziția a doua. Firmele cu obiect de activitate în construcții dețin 8,9% din totalul firmelor din județ.

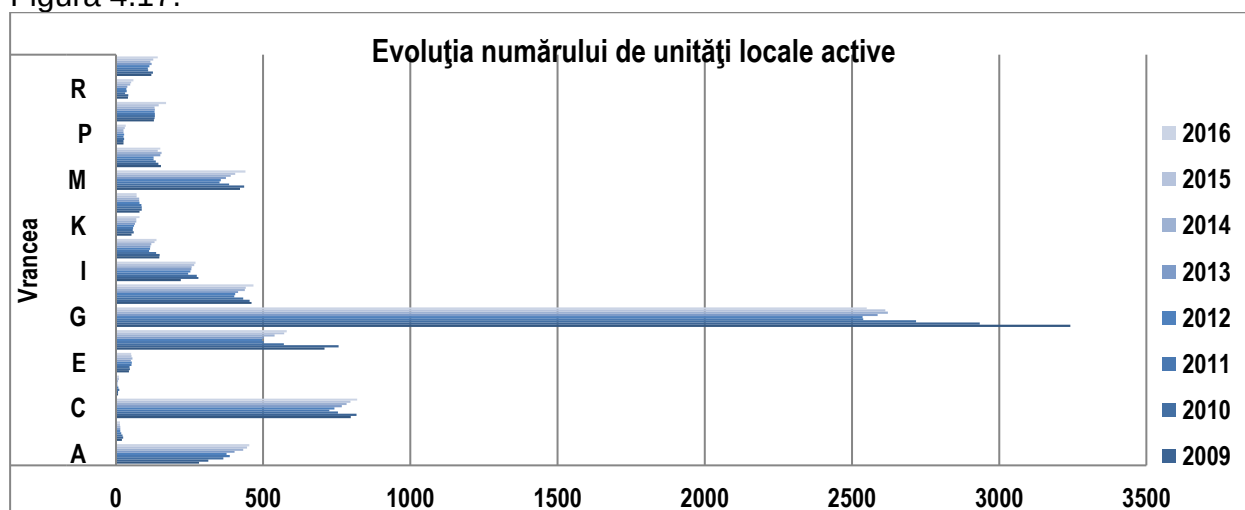
Firmele din sectorul Transport și depozitare dețin 7,1% din totalul firmelor din județ iar firmele din sectorul Agricultură, silvicultură și pescuit 6,9%. Activitățile profesionale,

științifice și tehnice se derulează în firme care dețin 6,77% din totalul firmelor din județ. Firmele din sectorul Hoteluri și restaurante dețin 4,15%.

În intervalul cuprins între anii 2008 și 2016 s-a produs o scădere a numărului de firme locale active, cu 452 de firme, de la 6950 firme în 2008 la 6498 în 2016. Cea mai mare scădere s-a înregistrat în sectorul economic Comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor, scădere cu 692 de firme. În construcții scăderea a fost cu 128 de firme.

Este de remarcat faptul că în sectoarele economice Agricultură, silvicultură și pescuit, Hoteluri și restaurante, Intermedieri financiare și asigurări numărul de firme locale active a crescut în perioada analizată. Cea mai mare creștere a fost înregistrată în sectorul Agricultură, silvicultură și pescuit, creștere cu 171 de unități în perioada 2008 – 2016.

Figura 4.17.

Numărul de unități locale active pe clase de mărime

Pe clase de mărime, unitățile cu până la 10 angajați sunt majoritare, reprezentând, în 2016, 88% din totalul firmelor active. În perioada 2008 – 2016 se constată o scădere a numărului unităților locale active din toate clasele de mărime. Cea mai mare scădere, în cifre absolute, s-a înregistrat la firmele cu până la 9 salariați, scăderea fiind de 6100 de firme, de la 59612 firme în 2008 la 53512 firme în 2016.

Firmele cu 50-249 salariați au înregistrat o scădere cu 19,8% în 2016 față de 2008, de la 1247 firme în 2008 la 1021 firme în 2016. Scădere s-a înregistrat și la firmele mari, cu peste 250 de salariați, la acestea scăderea fiind tot cu 19,8% în 2016 față de 2008 (de la 217 firme în 2008 la 174 firme în 2016).

În toate județele regiunii s-au înregistrat scăderi ale numărului de firme active la toate clasele de mărime, cu excepția județului Buzău și a județului Vrancea. În județul Buzău numărul firmelor active cu 10-49 salariați a crescut în 2016 față de 2008 cu 125 unități. În județul Vrancea aceeași categorie de unități locale active a crescut în perioada analizată cu 43 de unități.

Numărul de personal din unitățile locale active din regiune a scăzut în perioada 2008-2016 toate activitățile economiei, cu excepția activităților: distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare; hoteluri și restaurante; informații și comunicații; învățământ; sănătate și asistență socială; alte activități de servicii, în care s-au înregistrat creșteri modeste. Cele mai mari scăderi ale numărului de personal, în perioada analizată, au avut loc în:

- industria prelucrătoare - scădere cu 44497 persoane (scădere cu 27,58%)

- comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea auto și motociclete – scădere cu 26306 persoane (scădere cu 20,6%)
- construcții – scădere cu 23615 persoane (scădere cu 37,4%)
- transport și depozitare – scădere cu 7648 persoane (scădere cu 14,7%)
- producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat – scădere cu 4035 persoane (scădere cu 36,1%)
- industria extractivă – scădere cu 1656 persoane (scădere cu 34,08%)

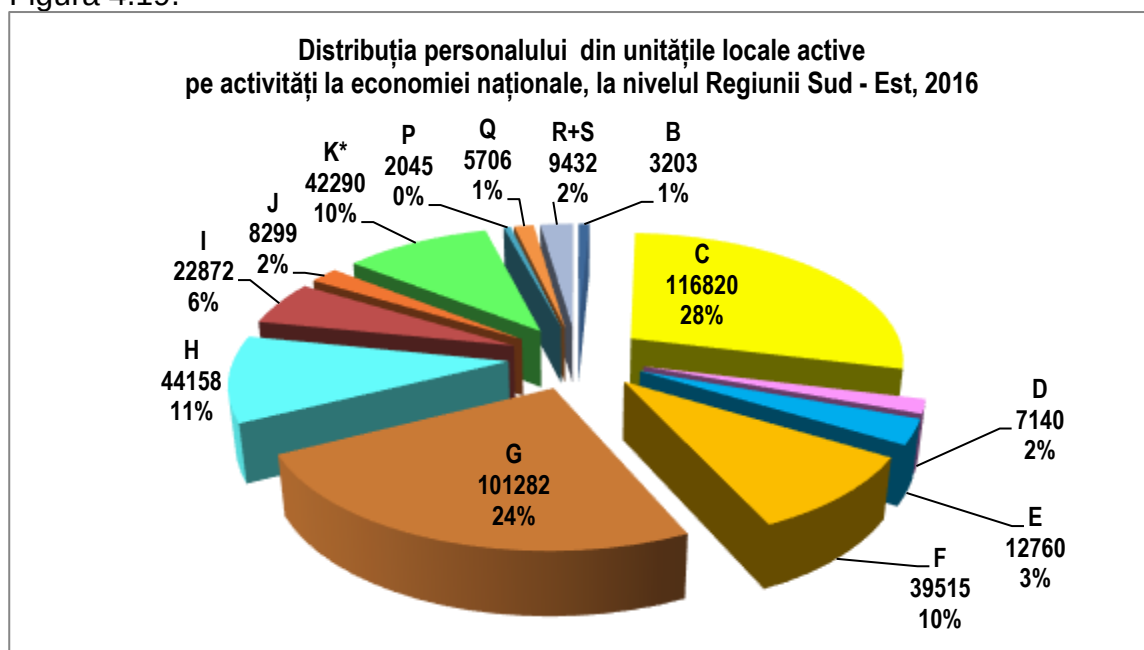
Activitățile economice în care s-au înregistrat creșteri ale numărului de personal în perioada 2008-2016 sunt:

- distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare – creștere cu 566 de persoane (creștere cu 4,6%)
- hoteluri și restaurante – creștere cu 2317 persoane (creștere cu 11,27%)
- informații și comunicații – creștere cu 720 de persoane (creștere cu 9,49%)
- servicii colective, sociale și personale – creștere cu 1347 de persoane (creștere cu 16,6%)

S-au înregistrat creșteri ale numărului de personal și din învățământ, sănătate și asistență socială.

Ca ponderi, activitățile din industria prelucrătoare dețin în anul 2016, la nivelul Regiunii Sud - Est cea mai mare pondere a numărului de personal, 28%, urmate de activitățile din comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor, cu 24%. Activitățile de transport și depozitare au o pondere a numărului de personal de 11%, iar activitățile din construcții 10%. Tranzacțiile imobiliare, închirierile și activitățile de servicii prestate în principal întreprinderilor au o pondere a numărului de personal de 10% din totalul personalului din unitățile locale. Activitățile din hoteluri și restaurante dețin o pondere a numărului de personal de 6%.

Figura 4.19.

Sursa datelor INS, Baza de date TEMPO Online INT102D

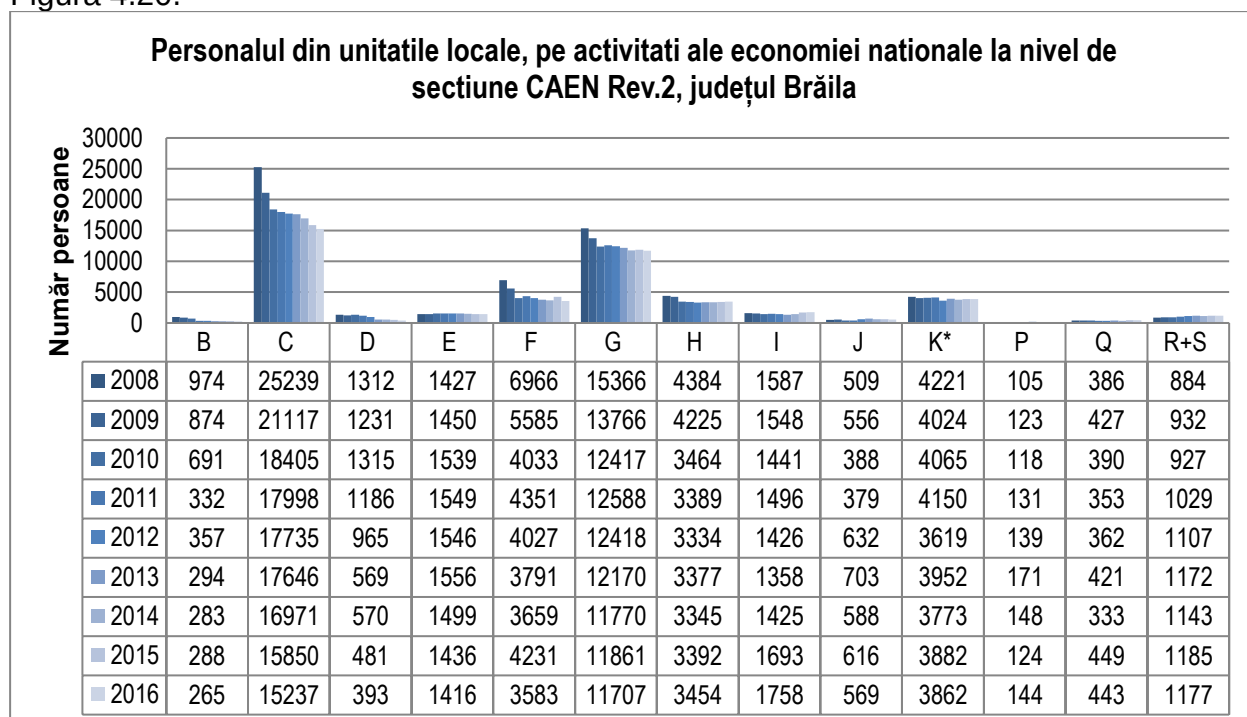
Situația numărului de personal din unitățile locale la nivelul județelor Regiunii Sud – Est este prezentată în continuare.

Județul Brăila

În județul Brăila cel mai mare număr de personal este cuprins în anul 2016 în industria prelucrătoare (15237 persoane). Comerțul cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor, se află pe locul 2 ca număr de personal în unitățile locale (11707 persoane). Un număr important de personal este activ în construcții (3583 persoane), în Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor (3862), în transport și depozitare (3454 persoane) și în hoteluri și restaurante (1758 persoane).

Evoluția numărului de personal în unitățile locale din județul Brăila a fost, în perioada 2008-2016 marcată de scăderea continuă în majoritatea sectoarelor economice. Cele mai mari scăderi s-au înregistrat în industria prelucrătoare, în comerțul cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor și în construcții.

Figura 4.20.

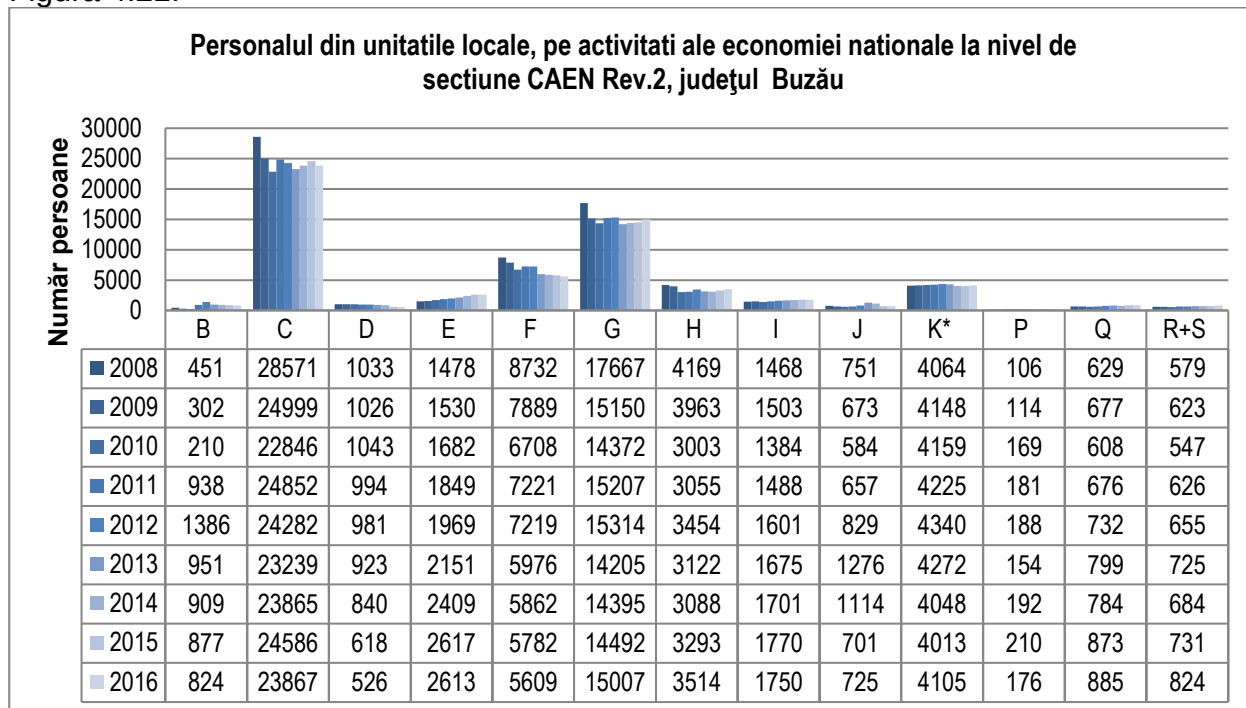

Județul Buzău

În județul Buzău cel mai mare număr de personal este cuprins, în anul 2016, în industria prelucrătoare (23867 persoane). Comerțul cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor, se află pe locul 2 ca număr de personal în unitățile locale (15007 persoane). Un număr important de personal este activ în construcții (5609 persoane), în transport și depozitare (3514 persoane) și în hoteluri și restaurante (1750 persoane), distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare (2613 persoane).

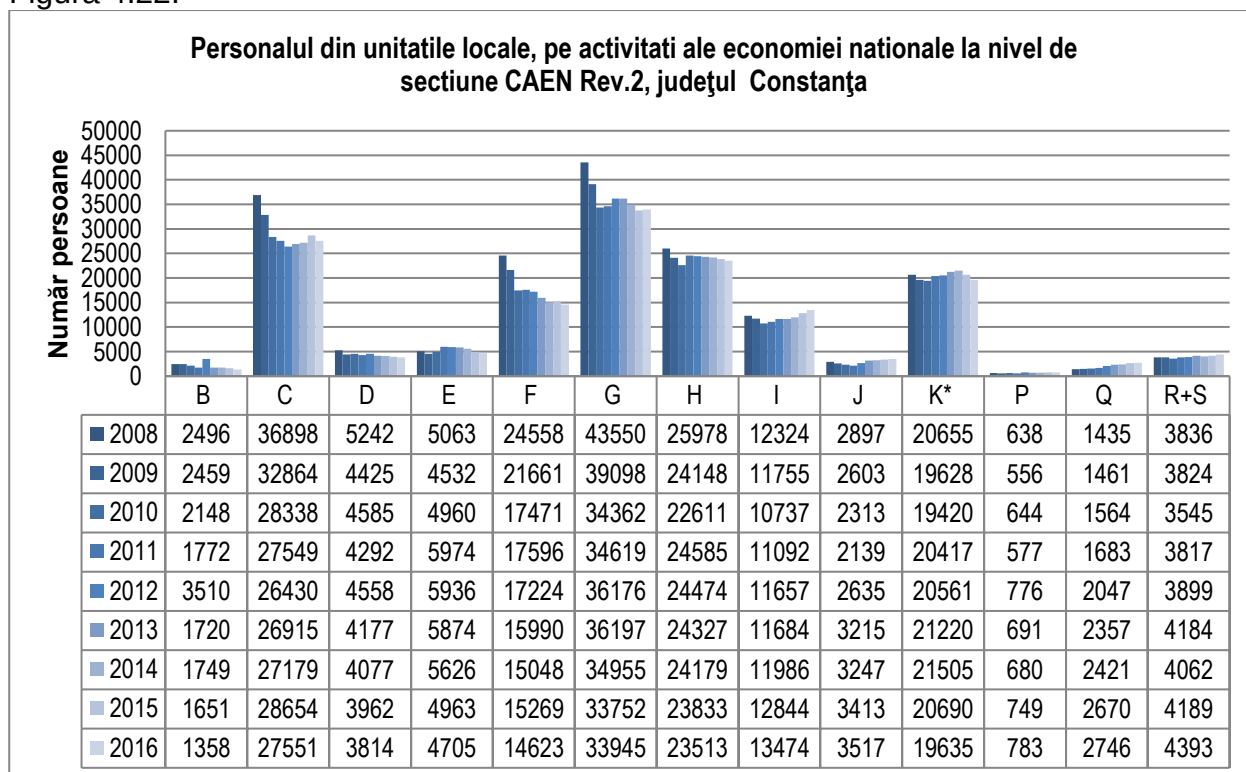
Evoluția numărului de personal în unitățile locale din județul Buzău a fost, în perioada 2008-2016 marcată de scăderea continuă în majoritatea sectoarelor economice. Cele mai mari scăderi s-au înregistrat în industria prelucrătoare, în construcții, în comerțul cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor. Activitățile de distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare și activitățile din hoteluri și restaurante, producția și furnizarea energiei electrice, au înregistrat ușoare creșteri ale numărului de personal în perioada analizată.

Figura 4.21.

Județul Constanța

Figura 4.22.

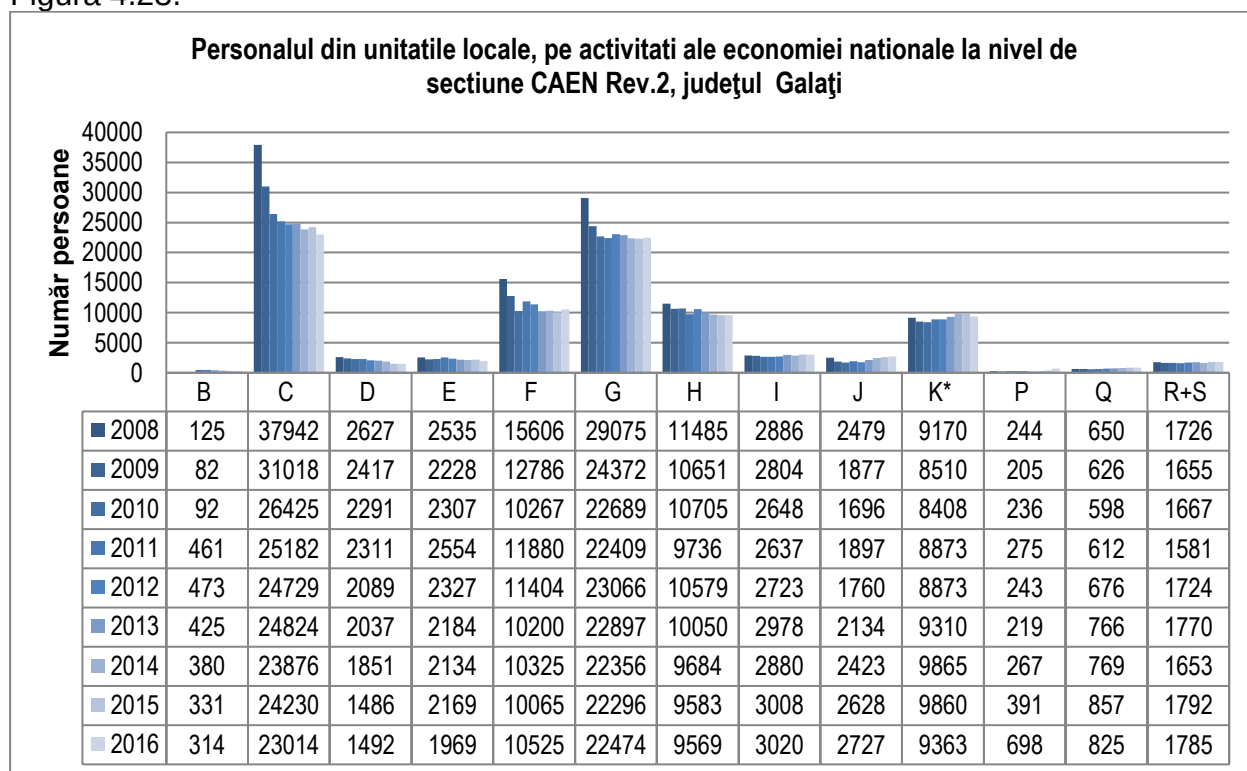
În județul Constanța cel mai mare număr de personal este cuprins, în anul 2016, în comerțul cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor (33945 persoane). Pe locul 2 se situează industria prelucrătoare (27551 persoane), urmată îndeaproape de activitățile din transport și depozitare (23513 persoane). Un număr

important de personal este activ în construcții (14623 persoane), în hoteluri și restaurante (13474 persoane), distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare (4705 persoane), producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (3814 persoane).

Evoluția numărului de personal în unitățile locale din județul Constanța a fost, în perioada 2008-2016 marcată de scăderea continuă în toate activitățile economiei, cu excepția activităților din hoteluri și restaurante în care s-a înregistrat o ușoară creștere. Cele mai mari scăderi s-au înregistrat în industria prelucrătoare, în comerțul cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor și în construcții. Activitățile de informații și comunicații, sănătate și asistență socială și activitățile din hoteluri și restaurante au înregistrat ușoare creșteri ale numărului de personal în perioada analizată.

Județul Galați

Figura 4.23.

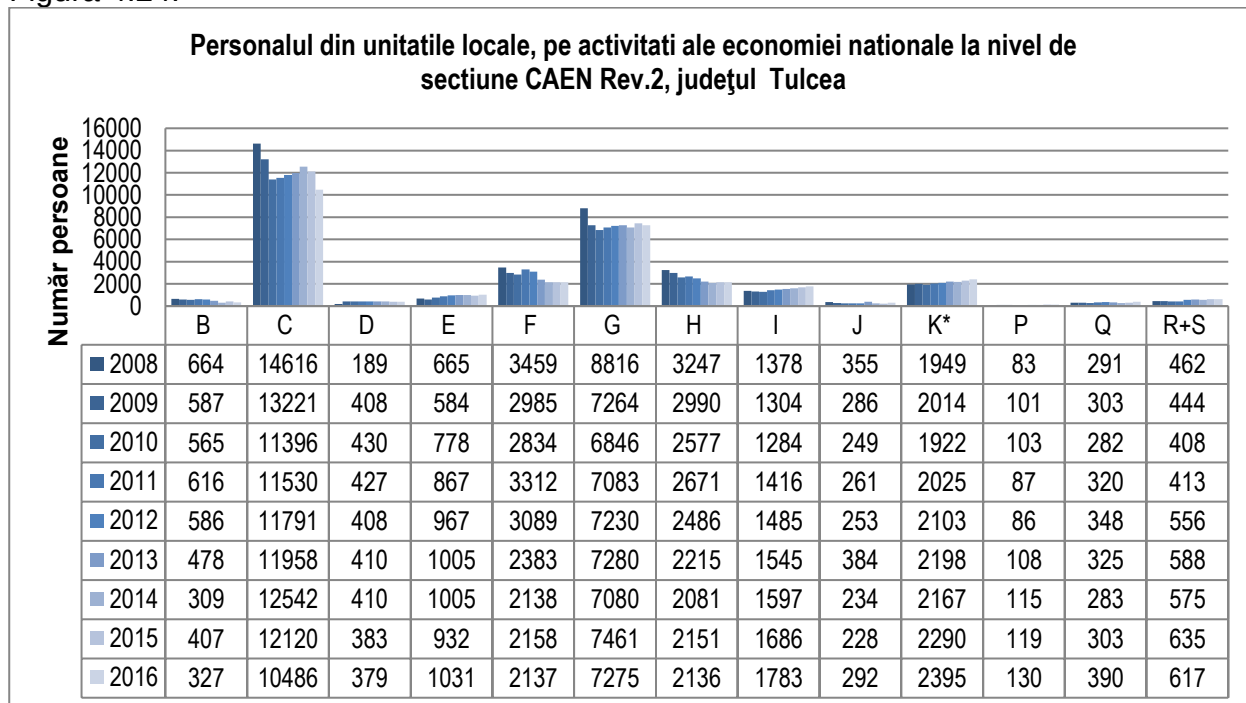
În județul Galați cel mai mare număr de personal este cuprins, în anul 2016, în industria prelucrătoare (23014 persoane). La mică distanță se situează comerțul cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor (22474 persoane), urmat de activitățile din construcții (10525 persoane). Un număr important de personal este activ în activități de transport și depozitare (9569 persoane), în hoteluri și restaurante (3020 persoane), distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare (1969 persoane), producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (1492 persoane).

Evoluția numărului de personal în unitățile locale din județul Galați a fost, în perioada 2008-2016 marcată de scăderea continuă în majoritatea activităților economiei, cu excepția activităților din hoteluri și restaurante și a activităților de informații și comunicații în care s-a înregistrat o ușoară creștere. Cele mai mari scăderi s-au

înregistrat în industria prelucrătoare, în comerțul cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor și în construcții.

Județul Tulcea

Figura 4.24.

În județul Tulcea cel mai mare număr de personal este cuprins, în anul 2016, în industria prelucrătoare (10486 persoane). La mare distanță se situează comerțul cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor (7275 persoane), urmat de activitățile din construcții (2137 persoane). Un număr important de personal este activ în activități de transport și depozitare (2136 persoane), în hoteluri și restaurante (1783 persoane), distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare (1031 persoane), producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (379 persoane).

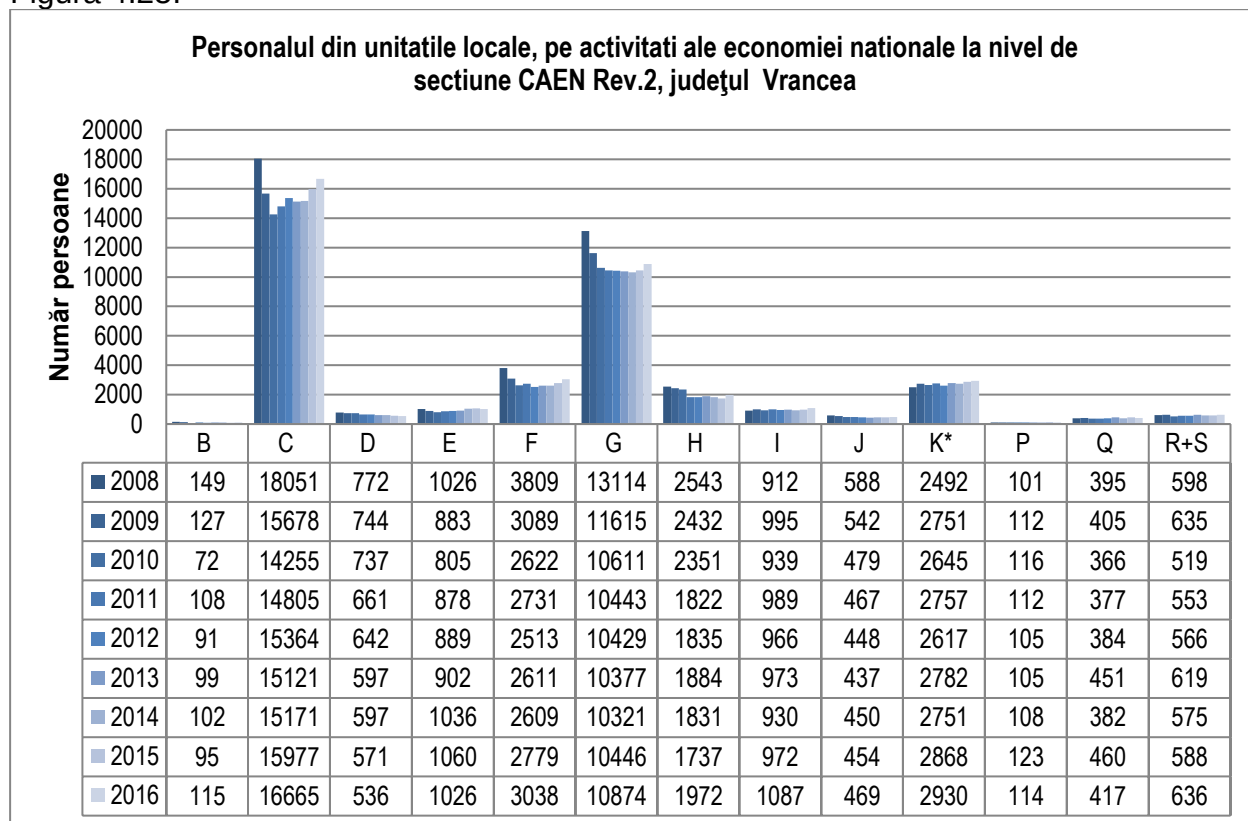
Evoluția numărului de personal în unitățile locale din județul Tulcea a fost, în perioada 2008-2016 marcată de scăderea continuă în majoritatea activităților economiei, cu excepția activităților din producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat, distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare, hoteluri și restaurante, în care s-au înregistrat ușoare creșteri. Cele mai mari scăderi s-au înregistrat în industria prelucrătoare, în comerțul cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor și în construcții.

Județul Vrancea

În județul Vrancea cel mai mare număr de personal este cuprins, în anul 2016, în industria prelucrătoare (16665 persoane). Pe locul doi se situează comerțul cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor (10874 persoane), urmat de activitățile din construcții (3038 persoane). Un număr important de personal este activ în activități de transport și depozitare (1972 persoane), în hoteluri și restaurante (1087 persoane), distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare (1026 persoane), producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (536 persoane).

Evoluția numărului de personal în unitățile locale din județul Vrancea a fost, în perioada 2008-2016 marcată de scăderea continuă în majoritatea activităților economiei, cu excepția activităților din distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare, hoteluri și restaurante, în care s-au înregistrat ușoare creșteri. Cele mai mari scăderi s-au înregistrat în industria prelucrătoare, în comerțul cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor și în construcții.

Figura 4.25.

4.1.3. Dinamica generală a firmelor din regiune – investiții¹⁸

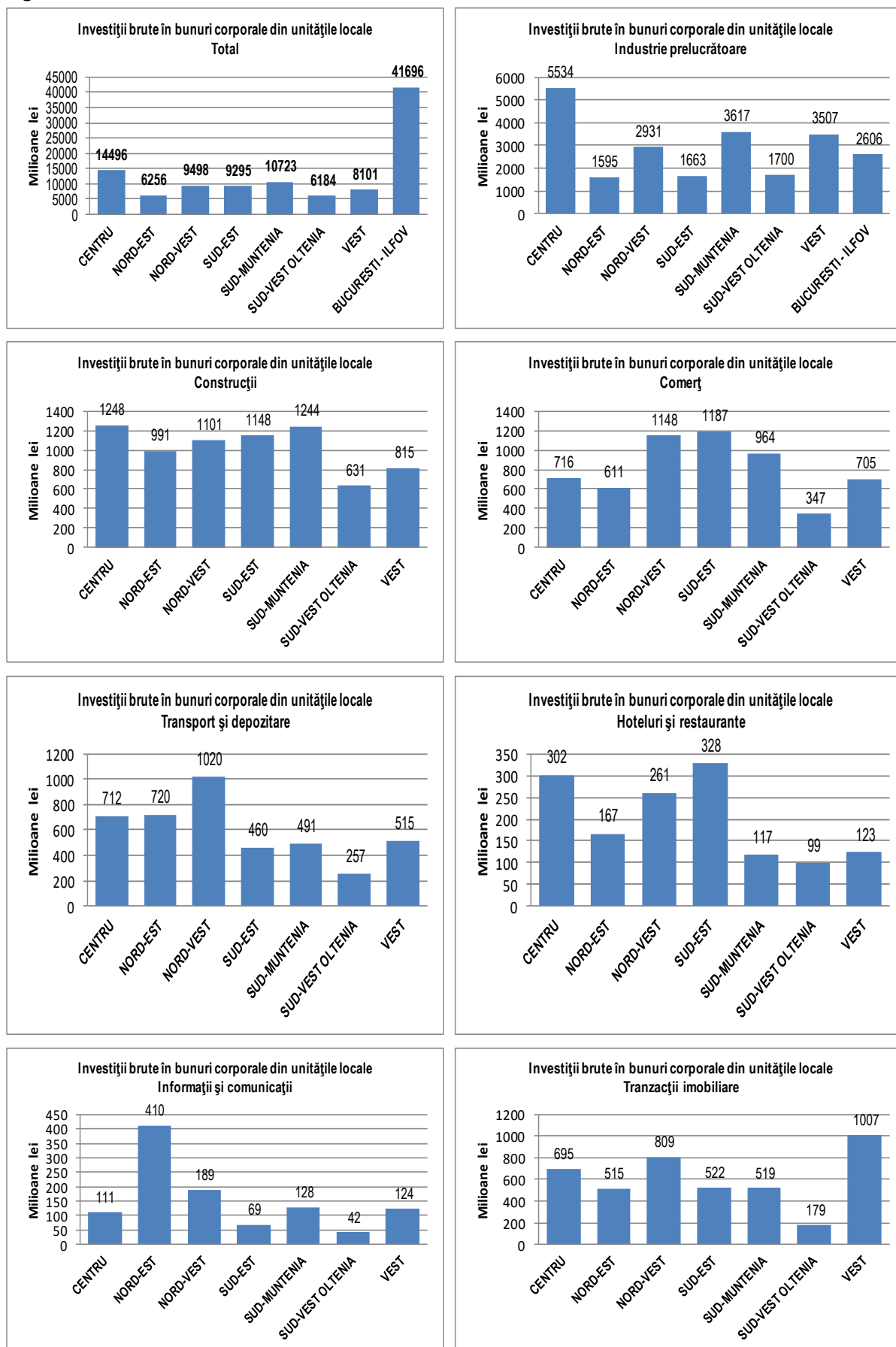
Totalul investițiilor brute în unități locale în industrie, construcții, comerț și alte servicii, în anul 2016 plasează regiunea Sud – Est pe locul 6 între regiunile de dezvoltare ale României. Cu toate acestea, volumul investițiilor a fost unul scăzut, de doar 6642 milioane lei.

Regiunea Sud – Est a beneficiat, în 2016, de investiții brute considerabile în domeniile: Transport și depozitare, Industrie prelucrătoare, Comerț cu ridicata și amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor. Cu toate acestea, investițiile brute din sectorul industrie prelucrătoare plasează regiunea Sud – Est pe poziția a 8-a între regiunile de dezvoltare ale României. În sectorul tranzacții imobiliare, volumul investițiilor brute plasează regiunea Sud – Est pe locul 7. Între județele regiunii există mari decalaje în ceea ce privește investițiile brute în unități locale din industrie, construcții, comerț și alte servicii.

Județul Constanța a înregistrat în 2016 cel mai mare volum al investițiilor, urmat de județul Galați și Buzău. La polul opus s-a situat județul Brăila. Investițiile în județul Constanța, în 2016, au fost de aproape 7 ori mai mari decât în județul Brăila (3196 milioane lei în județul Constanța față de 468 milioane lei în județul Brăila).

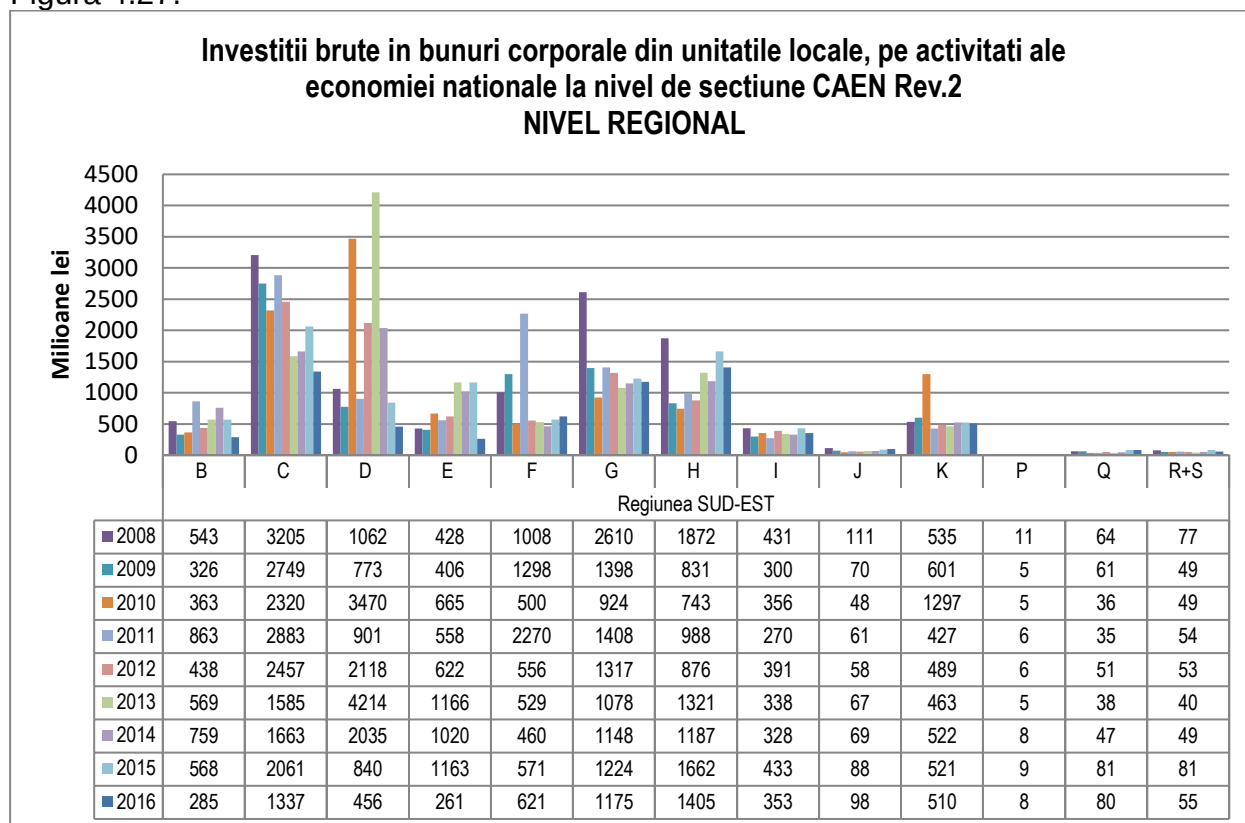
¹⁸ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „03 ECONOMIE” – pentru vizualizare clic aici

Figura 4.26.

Sursa datelor: INS, TEMPO - Online

Figura 4.27.

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO Online INT 105 D

Evoluția volumului investițiilor brute în unități locale din domeniile industrie, construcții, comerț și alte servicii în perioada 2008-2016, în regiunea Sud-Est este descrescătoare pentru toate sectoarele economice, mai puțin Sănătate și asistență socială. În majoritatea sectoarelor economice, se observă reducerea cu cel puțin 50% a volumului investițiilor brute, cele mai afectate fiind sectoarele industriei prelucrătoare, a industriei extractive și a producției și furnizării energiei electrice.

4.1.4. Demografia întreprinderilor - întreprinderilor active nou create¹⁹

Numărul întreprinderilor nou create în anul 2016, în regiunea Sud-Est, a fost de 11360, ceea ce plasează regiunea pe a șasea poziție în cadrul regiunilor de dezvoltare ale țării. La un an de la înființare, ponderea firmelor active nou înființate a fost în creștere în perioada 2008-2016, ajungând în 2016 de 78,4%. În perioada analizată, ponderea firmelor inactive și a firmelor desființate, din cele nou create, la un an de la înființare, a scăzut semnificativ (de la 23,7% firme inactive în 2008 la 13,3% în 2016; de la 22,7% firme desființate în 2008 la 8,3% în 2016).

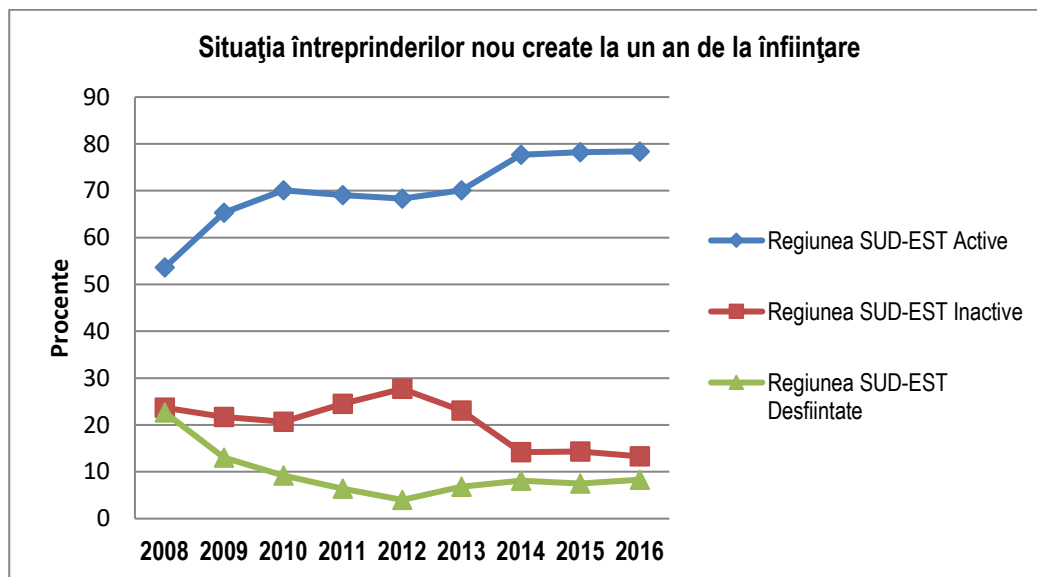
Cele mai multe întreprinderi au fost create în sectorul comerț (3,5%). În sectorul Alte activități de servicii colective au fost create 26% unități, în sectorul industrie au fost create 17% unități, în transport 10% din totalul întreprinderilor nou create. Sectorul construcții a contribuit cu 6% la totalul întreprinderilor nou create iar sectorul hoteluri și restaurante cu 8%.

Evoluția ponderilor întreprinderilor nou create pe sectoare de activitate în perioada 2008-2016 arată o scădere a ponderii întreprinderilor nou create din sectoarele comerț și construcții și o creștere a ponderii sectoarelor și alte servicii. Sectoarele hoteluri și

¹⁹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „04 ECONOMIE” – pentru vizualizare clic aici

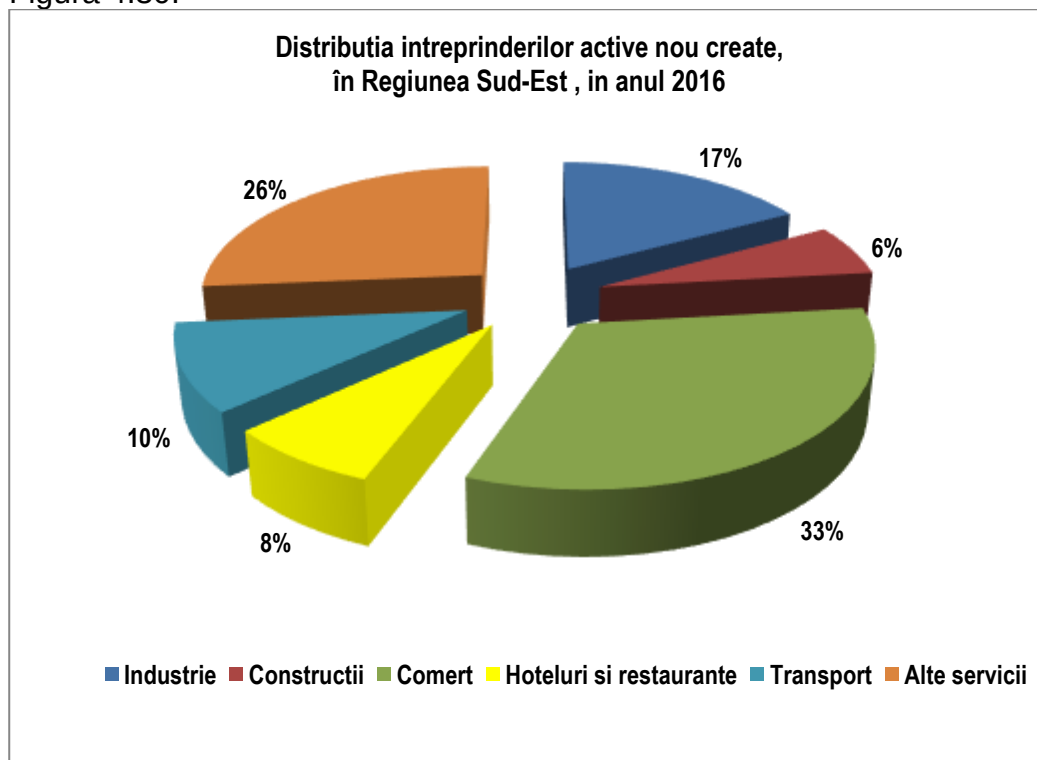
restaurante și transporturi a păstrat o pondere aproximativ constantă a întreprinderilor nou create din total.

Figura 4.29

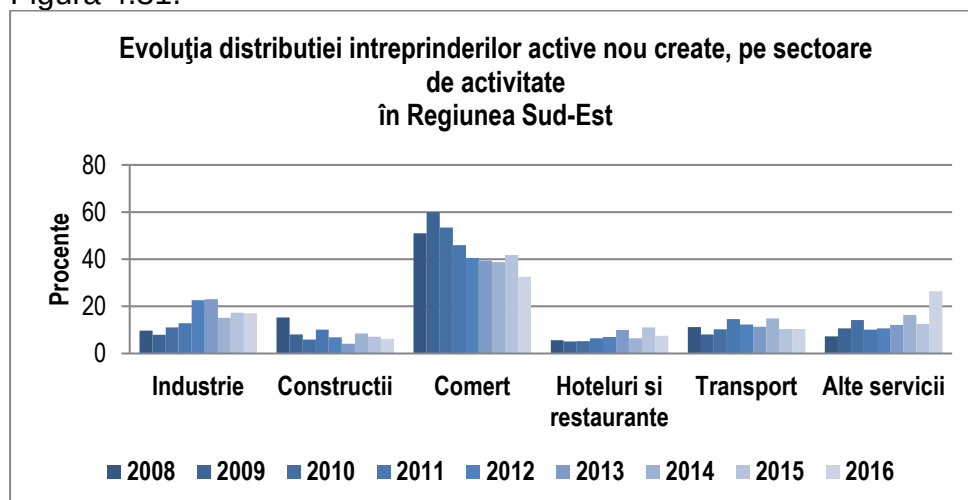
Sursa datelor: Baza de date TEMPO Online INT 111Y

Figura 4.30.

Sursa datelor: Baza de date TEMPO Online INT 111 N

Figura 4.31.

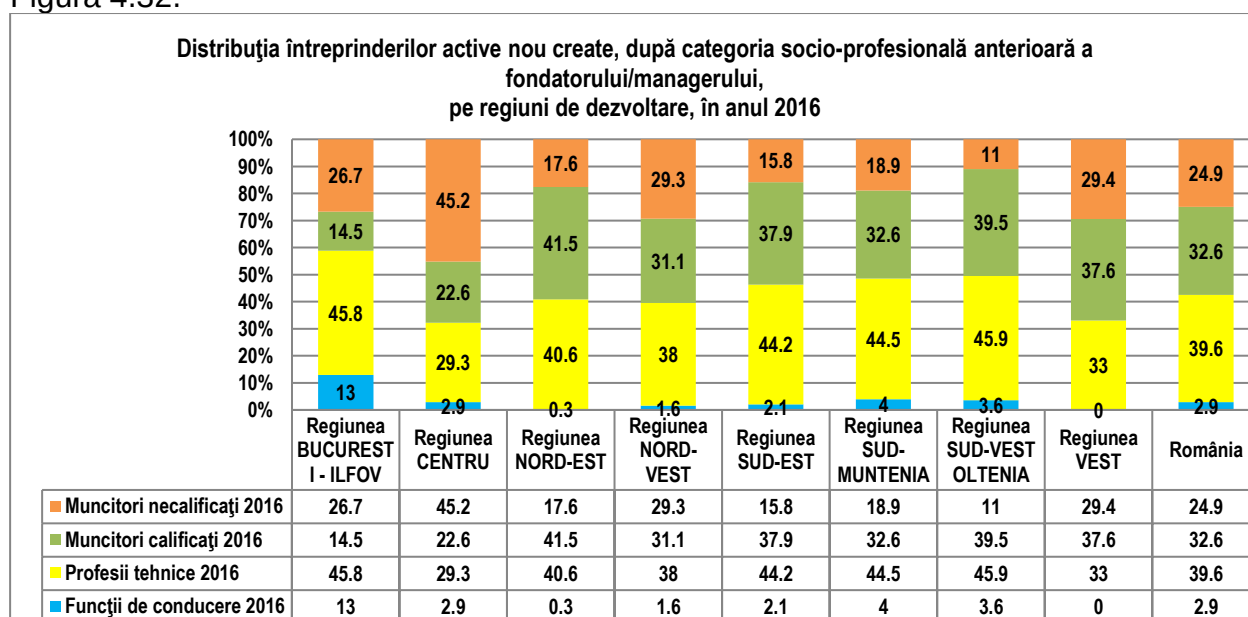

Sursa datelor: Baza de date TEMPO Online INT 111 N

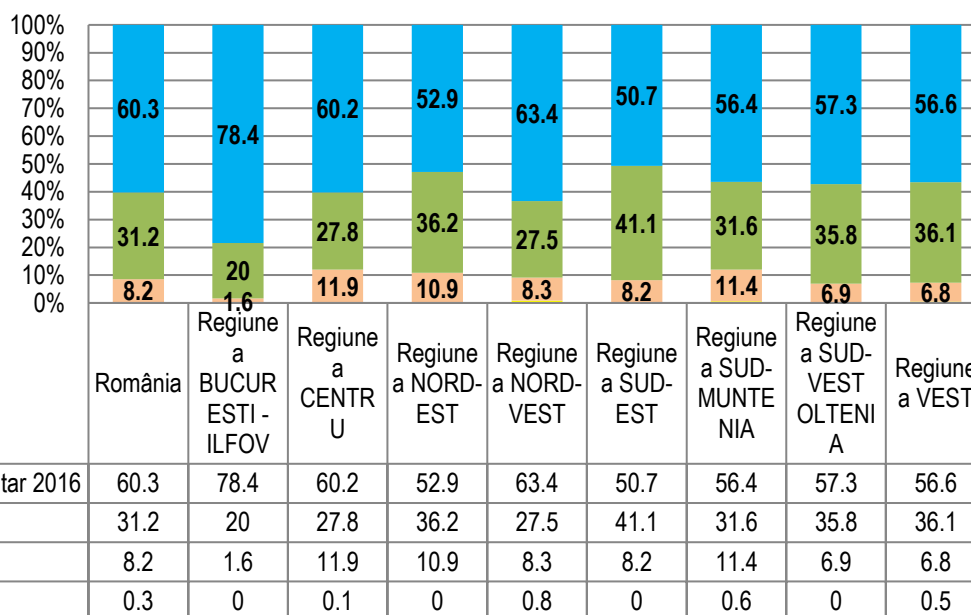
Distribuția întreprinderilor active nou create, după nivelul de instruire al fondatorului/managerului, în anul 2016, arată că la nivelul regiunii Sud-Est se înregistrează a doua cea mai mică pondere a întreprinderilor nou înființate de muncitori necalificați dintre toate regiunile (15,8% față de media națională de 24,9%) și cea mai mare pondere dintre toate regiunile a întreprinderilor nou înființate de fondatori/manageri cu profesii tehnice (61,7% față de media națională de 38,9%).

Distribuția întreprinderilor active nou create, după nivelul de instruire al fondatorului/managerului, în anul 2016, evidențiază faptul că la nivelul regiunea Sud-Est se înregistrează o pondere foarte mare a întreprinderilor nou create de persoane cu nivel de instruire gimnazial (41,1% dintre întreprinderi, prima poziție în ierarhie. Ponderea întreprinderilor nou create în regiunea Sud-Est de către absolvenți ai învățământului liceal și universitar este de doar 50,7% față de media națională de 60,3%, regiunea plasându-se pe penultimul loc între regiunile de dezvoltare, înaintea regiunii Sud – Muntenia.

Figura 4.32.

Distribuția întreprinderilor active nou create, după nivelul de instruire a fondatorului/managerului, pe regiuni de dezvoltare, în anul 2015

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO Online INT 111V

Numărul mediu de angajați ai întreprinderilor active nou create, în regiunea Sud-Est, reprezintă 2,8% din numărul total de angajați în anul 2015. Ponderea numărului mediu de angajați ai întreprinderilor active nou create de întreprinzătorilor individuali este de 1,3% în timp ce ponderea numărului mediu de angajați ai întreprinderilor active nou create ca societăți comerciale este de 3,9%, în același an.

Ponderea forței de muncă din întreprinderi active nou create cu capital străin din regiunea Sud-Est este de doar 8,3% față de media națională de 16,6%.

Tabelul 4.2. Ponderea forței de muncă din întreprinderi active nou create cu capital străin (UM: Procente)

Regiuni de dezvoltare	Ani								
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
ROMÂNIA	14,4	27,1	17,8	13,9	13,9	16,5	18,2	13,7	16,6
Regiunea NORD-EST	6,2	17,4	10,3	8,7	11,6	9,9	9,1	10,4	9,7
Regiunea SUD-MUNTENIA	9,7	16	8,1	10,5	16,5	16	6,9	6,9	31,5
Regiunea SUD-VEST OLTEANIA	6,6	3,6	10,5	6,4	2,4	6,3	6,7	17,6	5,3
Regiunea NORD-VEST	14,6	17,4	28,4	17,1	14,5	22,2	11,9	4,5	11,3
Regiunea VEST	17,6	65,6	15,8	17,4	15,8	18,3	22,1	14,4	22,9
Regiunea SUD-EST	11	8	14,8	9,3	10,4	6,5	7,1	13,1	8,3
Regiunea CENTRU	18,5	9,2	14,6	18,1	17,5	15,5	12,9	12	12,6
Regiunea BUCURESTI - ILFOV	19,5	14,1	23,6	16,8	20,5	21,3	34,6	18,8	19,7

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO Online INT 111P

4.2. Proiecția principalilor indicatori economici ²⁰

Conform studiului Comisiei Naționale de Prognoză, “Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în profil teritorial, până în 2019”, realizat în mai 2016, produsul intern brut național prognozează o creștere anuală, până în 2019, de peste 5,6% față de 4,7% cât a fost înregistrat în 2016.

Este de remarcat prognoza pentru domeniul Servicii, pentru care se prognozează o creștere a VAB la nivelul Regiunii Sud - Est de la 4,4% în anul 2016, la 5,8% în anul 2021.

Valoarea adăugată brută în domeniul Industrie va înregistra o ușoară creștere în anul 2021 față de 2016, de la 4% la 4,3%.

Cea mai mare scădere a VAB se prognozează pentru domeniul Construcții, de la 12,8% în anul 2016 la 5,8% în anul 2021.

Și domeniul Agricultură, silvicultură, piscicultură va înregistra scăderi de la 4% în anul 2016, la 1,1% în anul 2021.

Tabelul 4.3. Evoluția prognozată pentru VAB - modificări procentuale față de anul anterior -

Ramura	Regiunea Sud - Est						Total România					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Industrie	4,2	5,2	5,7	5,4	4,6	4,3	4,0	5,3	5,7	5,4	4,6	4,3
Agricultură	9,1	1,9	1,9	1,9	0,9	1,1	1,9	1,9	1,9	1,9	0,9	1,1
Construcții	5,8	5,9	6,1	6,4	7,8	7,2	5,7	6,0	6,3	6,6	7,7	7,1
Servicii	3,4	4,1	4,4	4,8	6,8	5,8	3,4	3,9	4,1	4,5	6,8	5,8
PIB	4,4	4,3	4,5	4,7	5,7	5	4,2	4,3	4,5	4,7	5,7	5

Sursa datelor: Comisia Națională de Prognoză, “Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în PROFIL TERITORIAL, până în 2019”, mai 2016

Evoluția previzionată a contribuției județelor la formarea VAB regional arată că doar județul Constanța va înregistra o creștere a ponderii VAB în formarea VAB regional.

Tabelul 4.4. Evoluția prognozată pentru contribuția județelor la formarea VAB regional

Județul	2016	2017	2018	2019
Brăila	9.98%	9.96%	9.92%	9.89%
Buzău	13.05%	13.01%	12.97%	12.93%
Constanța	43.08%	43.22%	43.35%	43.48%
Galați	17.29%	17.28%	17.26%	17.25%
Tulcea	7.18%	7.15%	7.13%	7.10%
Vrancea	9.41%	9.39%	9.36%	9.34%

Notă: Calculat pe baza datelor Comisiei Naționale de Prognoză, “Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în profil teritorial, până în 2019”, mai 2016

²⁰Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „05 Prognoza profil teritorial mai 2018” – [pentru vizualizare clic aici](#)

4.3. Alte informații și informații parțiale

4.3.1. Cercetarea – dezvoltare

Reducerea activităților de cercetare și dezvoltare reflectă capacitatea redusă și interesul scăzut al agenților economici pentru activitățile de cercetare-dezvoltare și inovare - atât pentru cele proprii, cât și pentru cele desfășurate în parteneriat cu instituțiile de profil C&D, precum și capacitatea redusă de absorbție a rezultatelor cercetării.

Costurile scăzute rămân principala sursă de competitivitate și nu inovarea produselor și a tehnologiilor. În mare parte, tehnologiile noi provin din import sau din investiții străine directe și nu prin efort local: o mare parte din întreprinderi desfășoară activități de asamblare, în regim de subcontractare și este în general puțin orientată spre producerea unor mărci proprii.

În Regiunea de Sud- Est, în perioada 2014-2016, cheltuielile totale pentru cercetare-dezvoltare (C&D) au înregistrat un trend crescător, de la 48.517 mii de lei la prețuri curente în anul 2014, până la 67.234 mii de lei în anul 2016.

Regiuni de dezvoltare si județe	Ani		
	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016
	Mii lei	Mii lei	Mii lei
Regiunea NORD-VEST	204056	336409	229229
Regiunea CENTRU	234733	257622	272635
Regiunea NORD-EST	191469	313176	170650
Regiunea SUD-EST	48517	63871	67234
Regiunea SUD-MUNTENIA	296549	304803	356332
Regiunea BUCURESTI - ILFOV	1394764	1801618	2167252
Regiunea SUD-VEST OLTENIA	73198	108776	80555
Regiunea VEST	112376	290658	331255

Cu toate acestea, se observă că în Regiunea de Sud - Est, cheltuielile cu Cercetarea Dezvoltarea au cele mai mici valori în comparație cu celelalte regiuni ale țării.

Regiuni de dezvoltare si județe	Ani		
	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016
	Mii lei RON	Mii lei RON	Mii lei RON
TOTAL	2555662	3476933	3675142
Regiunea SUD-EST	48517	63871	67234
Brăila	3716	4352	3174
Buzău	3723	4162	5047
Constanța	22214	28857	25696
Galați	4597	8443	17965
Tulcea	14080	17887	15165
Vrancea	187	170	187

În cadrul Regiunii Sud Est, valoarea cea mai mare a cheltuielilor cu Cercetarea Dezvoltarea, a fost înregistrată în anul 2016, în județul Constanța(25696 mii lei),

reprezentând 38% din total cheltuieli pe regiune. Pe locurile 2 și 3 se situează județele Galați(26%) și Tulcea((22,5%), cu 17965 mii lei, respectiv 15165 mii lei.

Cele mai mici cheltuieli cu Cercetarea Dezvoltarea în perioada 2014-2016 s-au înregistrat în județele Vrancea, Brăila, Buzău.

În Județul Galați funcționează cele mai multe centre de cercetare acreditate CNCSIS, din regiune (un număr total de 27), centrele de cercetare funcționând pe lângă Universitatea Dunărea de Jos din Galați. Și în județul Constanța, funcționarea un număr important de institute și centre de cercetare care au activitatea strâns legată de diversitatea și specificul universităților.

Cea mai mare scădere a cheltuielilor de cercetare o înregistrează județul Brăila, deoarece o parte din institutele de cercetare existente s-au desființat (Stațiunea Centrală de Cercetări pentru Ameliorarea Solurilor Sărăturate - SCCASS), iar alta are activitatea de cercetare destul de redusă (Ceprohart SA). Ceprohart SA Brăila fiind cel mai mare producător român de hârtie folosită la realizarea de diplome, certificate sau alte documente cu caracter special și deține 60-70% din piața românească, cu intenții de a lansa oferta de produse și pe alte piețe din Europa.

Activitatea de cercetare și dezvoltare este slabă în regiune. Toți indicatorii observați (numărul de cercetători, de angajați în sectorul C&D, cheltuieli în C&D) pun în evidență fie un mediu de cercetare relativ puțin dezvoltat, fie o performanță scăzută a actorilor din domeniu: regiunea este sub media națională și se clasifică pe ultimele poziții din Uniunea Europeană. Disparitățile intra - regionale sunt importante, județele mai active în cercetare și dezvoltare fiind Constanța, Galați și Tulcea. În contextul inovării, activitățile de dezvoltare rămân totuși mai puțin importante decât achiziționarea de mașini, echipamente și software. Există în regiune un număr important de centre de cercetare, localizate în Constanța remarcându-se în cercetări specifice mării (privind tehnica marină, precum și ecologia marină), Galați, un centru de importanță regională, care se remarcă prin specializări tehnice specifice, în special arhitectură navală și metalurgie, iar două centre de cercetare sunt localizate în Brăila, în cadru Facultății de Inginerie.

4.3.2. Industria

Activitățile industriale sunt concentrate mai ales în centrele urbane, în special de mari dimensiuni, și sunt foarte puțin prezente în mediul rural. Aproape toate sectoarele fiind reprezentate, iar primele 5 sub-sectoare de producție industrială din Regiunea Sud-Est scot în evidență preponderența industriei tradiționale precum și a mecanicii grele

Industria alimentară și industria mobilei sunt sectoarele tradiționale principale, sectorul mecanic concentrează un mare număr din întreprinderi, ramurile de vârf fiind industria construcțiilor metalice și a produselor din metal , repararea, întreținerea și instalarea de mașini și echipamente precum și fabricarea altor mijloace de transport. De remarcat că mijloacele de transport fabricate sunt aproape în totalitate construcții navale. Cu tradiție și caracterizată prin calitatea produselor sale apreciate atât pe piața internă cât și pe cea externă, industria construcțiilor navale este specifică acestei regiuni unde se constituie ca un „cluster” în forma incipientă, iar șantierele navale de la Brăila, Galați, Mangalia, Tulcea și Constanța pun în valoare avantajul poziționării la Marea Neagră sau pe malul Dunării.

Dinamica sectorului terțiar este pozitivă confirmând evoluția treptată a Regiunii Sud - Est către o economie post-industrială, în care terțiarul este sectorul principal. Rata de creștere rămâne însă sub media națională. În termeni generali, subsectorul comerțului concentrează ponderea cea mai mare de firme din terțiar, urmat de sub domeniile

transport și depozitare, activități profesionale, științifice și tehnice (având în vedere existența a 3 centre universitare în regiune) și hoteluri și restaurante. În județele Tulcea și Constanța, procentul de firme active în domeniul hotelier și al alimentației publice este relevant.

4.3.3. Infrastructura de transport, tehnică, edilitară, de comunicații și de mediu

Transporturile

Dacă accesibilitatea față de București poate fi considerată bună, analiza accesibilității Regiunii Sud - Est pe drumuri, pe calea ferată și pe calea aerului în contextul Uniunii Europene efectuată de către ESPON pe baza datelor din anul 2006, arată gradul relativ de izolare regională și caracterul periferic al regiunii.

Izolarea derivă atât din obstacolele naturale geografice cât și din distanța față de coridoarele europene principale. În Regiunea Sud - Est, sunt trei județe la graniță - spațiu terestru, râu sau graniță maritimă - toate fiind granițe externe sau interne UE (cu Republica Moldova, Ucraina și Bulgaria, precum și granițele de-a lungul Mării Negre).

Fluviul Dunărea contribuie la definirea potențialului ridicat teritorial al Regiunii Sud - Est, dar este de asemenea o barieră pentru dezvoltarea sa din mai multe aspecte. De pildă, nu există o legătură directă între Brăila și Constanța. Accesibilitatea este un element cheie pentru dezvoltarea regională, având în vedere potențialul strategic al Regiunii Sud - Est ca zonă de tranzit pentru fluxurile internaționale de mărfuri, precum și importanța accesibilității pentru conectarea polilor regionali de creștere / polilor economici din regiune, inclusiv zonele cu înalt potențial turistic, cu piețe din alte regiuni ale României, precum și cu piețe internaționale, prin accesul la rețelele de transport internațional. O mare problemă pentru sectorul Brăila-Galați este dată de lipsa unui pod peste Dunăre. Începând de la Brăila, Dunărea devine maritimă.

Prin natura investiției propuse, existența unui pod peste Dunăre ar genera creșterea economică și creșterea nivelului de trai al populației în zona țintă datorită atragerii investițiilor și creșterea consumului proporțional cu creșterea frecvenței de utilizare a drumului de către transportatorii aflați în tranzit.

Lungimea drumurilor publice din regiunea de Sud-Est era în anul 2017 de 10.971 km, ceea ce situează regiunea pe penultimul loc la nivel național; din totalul drumurilor publice regionale, erau modernizate numai 1741 de km, regiunea ocupând ultimul loc la nivel național (în afară de Regiunea București-Ilfov).

Dintr-un total de 10971 km de drumuri județene la nivelul anului 2017, ponderea cea mai mare o dețin drumurile modernizate (39,3%), autostrăzi(0,6%), drumuri cu îmbrăcămînți ușoare reprezintă 23,1% din total, drumuri pietruite 20,3%, iar drumurile de pământ dețin în continuare o pondere de 16,6%. La nivelul anului 2013, din cei 4.563 de km de drumuri județene existenți la nivelul regiunii, 78,21% dispuneau de conectivitate primară și secundară față de rețeaua TEN-T, așa cum reiese din inventarul drumurilor județene.

Creșterea numărului de autovehicule în perioada 2002-2017 a înregistrat valori semnificative în ceea ce privește autoturismele și autovehiculele de marfă. În paralel, numărul de pasageri transportați prin transportul în comun în mediul urban este în ușoară creștere în perioada 2014-2017(creștere cu 6,6% în transportul feroviar și 15,4% în transportul rutier).

Tranziția spre un sistem de transport mai sustenabil este blocată de lipsa de fiabilitate și de nivelul slab al serviciilor de transport feroviar românești. Regiunea se situează pe locul III la nivel național la egalitate cu Regiunea Nord - Vest, din punct de vedere al densității liniilor la 1.000 km, înregistrând o densitate de 48,8 față de media națională de 45,2, însă, doar 522 km de linie ferată sunt electrificați, regiunea aflându-se din acest

punct de vedere pe locul V la nivel național. La nivel regional ponderea liniilor electrificate din totalul liniilor de căi ferate în exploatare, era de 29,9% în anul 2011, ocupând astfel penultimul loc față de nivelul național.

Tranziția spre un sistem de transport mai sustenabil este blocată de lipsa de fiabilitate și de nivelul slab al serviciilor de transport feroviar românești. Regiunea se situează pe locul III la nivel național la egalitate cu Regiunea Nord - Vest, din punct de vedere al densității liniilor la 1.000 km, înregistrând o densitate de 48,8 față de media națională de 45,2, însă, doar 522 km de linie ferată sunt electrificați, regiunea aflându-se din acest punct de vedere pe locul V la nivel național. La nivel regional ponderea liniilor electrificate din totalul liniilor de căi ferate în exploatare, era de 30,2% în anul 2017, ocupând astfel penultimul loc față de nivelul național.

Principalele probleme care afectează căile ferate din regiune sunt legate de condițiile proaste în care se găsesc elementele rulante atât din punct de vedere tehnic, cât și al condițiilor de confort relativ scăzut al vagoanelor de transport persoane. Este necesar să se îmbunătățească cantitativ și calitativ situația drumurilor de acces a căilor ferate spre centrele economice majore și, de asemenea, legătura dintre acestea și coridoarele de transport europene.

Porturile românești la Dunăre se împart în două categorii: maritime (Constanța, Mangalia și Midia) și fluvial-maritime (Brăila, Galați, Tulcea și Sulina), care au caracteristici tehnice ce permit accesul navelor maritime. România este traversată de cel mai important fluviu european, Dunărea, și dispune de ieșire la Marea Neagră, porturile românești constituind o importantă componentă a rețelei fluvial-maritime europene. Rețeaua de căi navigabile se situează în întregime în partea de sud și sud-est a României cu o densitate de 6,5 km/1000 kmp; lungimea rețelei este de 1.779 km din care 1.075 km Dunărea navigabilă internațională, 524 km brațele navigabile ale Dunării și 91 km cai navigabile artificiale (canalele Dunăre - Marea Neagra și Poarta Alba - Năvodari); în rețeaua de căi navigabile interioare și Marea Neagra sunt integrate 36 porturi din care 3 porturi maritime, 4 porturi fluvio - maritime și 26 porturi fluviale.

În perioada 2014-2016 transportul maritim de bunuri a înregistrat o creștere continuă, pentru ca în anul 2017 să înregistreze o ușoară scădere (de la 46288 la 46126 mii t).

În perioada 2014-2017, transportul de mărfuri pe căile navigabile interioare din punct de vedere al cantității de mărfuri transportate a fost relativ constant, singura scădere ușoară înregistrându-se practic în același an, 2017.

Portul Constanța fiind atât un port maritim, cât și port fluvial, numărul de escale fluviale chiar depășește numărul celor maritime. În anul 2009, 6.823 nave fluviale au staționat în port. Chiar dacă în anii 2007 și 2009, s-a înregistrat o tendință negativă a numărului de escale de nave fluviale față de anii precedenți, trendul anilor 2004-2011 a fost unul crescător.

În anul 2017, în porturile maritime din regiunea Sud - Est au fost încărcate aproape 24848 mii tone mărfuri ceea ce reprezintă 69,88% din totalul mărfurilor încărcate în porturile maritime și au fost descărcate 21.334 mii tone mărfuri adică, 61,99% din totalul mărfurilor descărcate în porturile maritime românești.

Traficul de marfă pe căi navigabile interioare a însumat, în anul 2017, 29.043 mii tone. Din cele 12 țări care desfășoară transport de mărfuri pe cai navigabile interioare România ocupă locul 5.

Datorită regimului natural de curgere al fluviului, se impun măsuri de îmbunătățire a condițiilor de navigație pe Dunăre, care să asigure exploatarea eficientă în condiții de siguranță a sectorului maritim al Dunării precum și să asigure navigația permanentă pe Canalul Sulina prin refacerea și apărarea malurilor canalului și implementarea unui sistem de măsurători topo-hidrografice și de semnalizare pe sectorul românesc al Dunării.

Potrivit Strategiei de transport intermodal 2020, elaborată în anul 2011, în România există 26 de terminale feroviare, dintre care 12 nu au activitate. Terminalele utilizate pentru transportul intermodal au echipamente învechite, iar clădirile și drumurile de acces nu se află într-o stare adecvată, neputând fi exploatate în bune condiții. De asemenea în România există 19 terminale private a căror activitate o reprezintă încărcarea/descărcarea containerelor.

Constanța este punctul central pentru aproximativ 80% din totalul circulației intermodale feroviare din România. În anul 2011, portul Constanța a manipulat 5,2 milioane de tone de containere.

În regiune există patru aeroporturi: un aeroport internațional la Mihail Kogălniceanu situat la 24 km de Constanța, un aeroport internațional la Tulcea (care funcționează în prezent numai pentru curse charter), un aeroport internațional (utilitar) la Tuzla (Constanța) și un aeroport utilitar la Buzău. Problemele întâmpinate de transportul aerian sunt legate în special de lipsa dotărilor tehnice necesare pentru efectuarea manevrelor aeriene în condiții deosebite și de servicii de întreținere tehnică a aparatelor aflate în dotare care nu se ridică la nivelul internațional.

Cel mai important aeroport din regiune, aeroportul din Constanța are un trafic de pasageri modest, în această privință ocupând poziția 9 în anul 2012 între aeroporturile din România: 65.229 pasageri în anul 2012 față de cei 10.727.847 pasageri îmbarcați-debarcați, în total în toate aeroporturile din România. Fluxul de pasageri al aeroportului din Constanța din anul 2012 este în scădere față de anul 2011, când s-au înregistrat 76.445 pasageri.

Telecomunicațiile și societatea informațională

Comparativ cu alte regiuni din România, Regiunea Sud - Est are un nivel de “e-incluziune” relativ bun, dar în clasificările regiunilor Uniunii Europene ocupă mereu ultimele poziții, fiind printre regiunile cele mai puțin performante, fie în ceea ce privește dezvoltarea infrastructurii informației, fie în ceea ce privește nivelul de abilități informatice ale populației.

Infrastructura de utilități

Raportat la totalul localităților din regiune (390), ponderea localităților acoperite de sistemele de alimentare cu apă potabilă în regiunea Sud Est, la sfârșitul anului 2017, a fost de 91,28%. Se remarcă faptul că ponderea populației cu acces la apă potabilă a înregistrat un trend crescător în ultimii ani dar diferențele între mediul urban și mediul rural rămân semnificative.

Gradul de acoperire cu rețele de canalizare în mediul urban este nesatisfăcător, necesitând investiții pentru extinderea acestora sau retehnologizarea și modernizarea celor existente. În mediul rural, în general, nu există rețelele de canalizare. În anul 2017, din cele 321 de localități cu rețea de distribuție a apei, doar 93 au canalizare publică, numărul acestora fiind în creștere.

În anul 2017 infrastructura pentru distribuția de gaze este prezentă în 65 de localități din regiune din care 21 sunt municipii sau orașe. Lungimea totală a rețelei a fost de 3.253,9 km, reprezentând 8,20% din rețeaua națională.

Infrastructura energetică regională este complexă. În Regiunea Sud - Est există mari producători de energie electrică din diferite surse, care includ termocentralele, hidrocentralele localizate în diferite județe, centrale eoliene precum și Centrala Nucleară de la Cernavodă, județul Constanța.

3.3.4. Agricultură

Prin tradiție Regiunea Sud - Est este o zonă agricolă. Condițiile pedoclimatice din regiune favorizează cultivarea porumbului (mai ales în zona de nord), a grâului (în zona de centru a regiunii), a orzului, a plantelor industriale, a florii soarelui.

La nivelul anului 2014, Regiunea Sud - Est deține 15,90% din suprafața agricolă a țării, producția agricolă reprezentând 15,76% din producția națională. O mențiune specială merită sectorul viticol: Regiunea Sud - Est se situează pe primul loc în țară, în ceea ce privește suprafața viilor roditoare, deținând 40,01% din suprafața viticolă a țării în mare parte localizată în județul Vrancea, urmat de județul Galați.

Sectorul zootehnic este bine dezvoltat – în special creșterea de caprine, porcine și păsări – producția animală reprezentând 14,88% din totalul producției agricole a țării la nivelul anului 2011.

Suprafața agricolă reprezintă peste 65% din totalul suprafeței regiunii, iar suprafața arabilă reprezintă 78,61% din totalul suprafeței agricole. În pofida potențialului agricol ridicat, capacitatea de prelucrare a produselor agricole nu este foarte ridicată. Fragmentarea suprafețelor arabile în porțiuni mici este un alt obstacol în calea dezvoltării agriculturii. Potențialul economic scăzut al micilor ferme și managementul ineficient al exploatărilor agricole au determinat subdezvoltarea sectorului de prelucrare a produselor agricole.

Începând cu anul 2015, producția de carne a înregistrat un trend pozitiv. Dacă în 2014, regiunea Sud - Est deținea locul al II – lea în privința producției de carne de ovine și caprine (19,88% din producția națională), în anul 2015 Regiunea ocupă primul loc (26,32% din producția națională), iar în anul 2016 rămâne pe prima poziție cu 29,32% din producția națională. De asemenea, se poate observa un trend crescător al producției de carne de ovine și caprine începând cu anul 2014.

Importantă pentru regiune rămâne și producția de carne de porcine – 13,85% față de nivelul național. 8,71% din carnea de bovine și 17,91 carnea de pasăre din România provine din Regiunea Sud - Est la nivelul anului 2016. Produsele de origine animală, altele decât carnea, au scăzut în general în perioada 2014 - 2016, remarcabilă fiind producția de lână deși a avut o variație negativă în această perioadă (ocupă locul 2 în România, cu 16,41% din producția la nivel național, în anul 2016) precum și de ouă (locul 2, cu aproximativ 18,78% în scădere față de anul 2015 când procentul era de 20,85%).

Creșterea suprafeței ocupate cu păduri este unul dintre obiectivele Strategiei Naționale pentru Dezvoltare Durabilă a României, Orizonturi 2013-2020-2030 și Strategiei Naționale a României privind Schimbările Climatice 2013 - 2020, precum și o obligație și prioritate națională definite în cadrul Codului Silvic.

Fondul forestier de la nivelul Regiunii Sud - Est ocupă o suprafață de 565.821 ha, reprezentând un procent de 15,82% din suprafața totală a regiunii (3.576.170 ha). Fondul forestier al județului Vrancea reprezintă 34,16% din fondul forestier de la nivel regional, urmat de județul Buzău cu 28,88%

Volumul de lemn recoltat în anul 2016 în regiune era de 1.244,1 mii m³, reprezentând 7,23% din volumul de materie lemnoasă exploatată la nivel național, regiunea situându-se pe ultimul loc între regiuni

4.3.5. Turismul

Regiunea Sud-Est cuprinde aproape toate formele de relief: lunca Dunării, câmpia Bărăganului, podișul Dobrogei cu Munții Măcinului, în nord-vest o parte a Carpaților și Subcarpaților de Curbură și este mărginită la est de întreg litoralul românesc al Mării

Negre. Pe lângă bogățiile naturale enumerate mai sus, aceasta regiune conține cea mai frumoasă formă de relief a României și anume Delta Dunării.

Aici există lacuri naturale cu proprietăți terapeutice, vulcanii noroioși, rezervația din Delta Dunării, Insula Mică a Brăilei și litoralul Mării Negre. În zona Soveja - Lepșa din Vrancea se remarcă, pe lângă un peisaj pitoresc, un aer nepoluat, cu concentrație mare de ozon.

Cel mai bine reprezentat este turismul de litoral, litoralul Mării Negre cuprinzând 134 stațiuni situate de-a lungul a 70 km de coastă între stațiunile Năvodari și Mangalia. Regiunea prezintă un cadru propice pentru dezvoltarea agroturismului, înființarea tipurilor de structuri de primire specifice, luând amploare în județele Buzău, Tulcea și Vrancea.

Regiunea Sud-Est este caracterizată printr-un potențial turistic ridicat. Patrimoniul bogat de resurse naturale precum și patrimoniul cultural reprezentat prin vestigii istorice, mănăstiri – au favorizat dezvoltarea sectorului.

Situarea Regiunii Sud-Est printre primele locuri în ierarhia națională la numărul structurilor de cazare implică un nivel ridicat al turismului, reprezentând un factor semnificativ pentru obținerea procentului de 12,22% din PIB-ul regional.

Regiunea Sud-Est se situează pe primul loc în România în ceea ce privește conservarea biodiversității: este regiunea cu cea mai mare suprafață din ariile protejate din totalul României (43,8 % din totalul suprafețelor protejate din România), precum și regiunea cu cea mai mare suprafață ocupată de arii naturale protejate (cca. 32 % din suprafața regiunii). Pe teritoriul său se află 144 de arii naturale protejate de interes național - aproximativ 680.463 ha – inclusiv o rezervație a biosferei, un parc național și 3 parcuri naturale – precum și 108 situri care fac parte din rețeaua comunitară Natura 2000.

Suprafața însumată a acestor arii este de aproximativ 1.029.206 ha, ariile protejate fiind localizate în toate județele. Datorită varietății de condiții geoclimatice existente, fiecare județ prezintă trăsături specifice în ceea ce privește habitatele și speciile de floră și faună.

În regiune există numeroase rezervații naturale, localizate în toate județele, dintre care se remarcă rezervația Vulcanii noroioși (30 ha), una dintre cele mai interesante rezervații mixte (geologică și botanică) din România, situată în județul Buzău.

Litoralul românesc cuprinde 14 stațiuni, cu unități de cazare turistică, tratament și agrement, și atrage fluxuri remarcabile de turiști (1.235.542 sosiri în anul 2017, reprezentând 10,17% din totalul sosirilor în țară), în creștere față de anii anteriori (1.162.958 sosiri în 2016 și 1.021.475 sosiri în 2015)

Regiunea mai prezintă un cadru propice pentru practicarea agroturismului, care a luat amploare în județele Buzău (Gura-Teghii, Lopătari, Bisoca, Cătina, Calvini), Tulcea (Delta Dunării) și Vrancea (Lepșa, Soveja). În momentul de față, totuși dezvoltarea agroturismului rămâne încă limitată: la nivelul anului 2017, doar 4,33% din structurile de cazare din regiune sunt clasificate ca pensiuni agroturistice, care sunt concentrate în județele Buzău, Vrancea, Tulcea și Constanța.

4.3.6. Dezvoltarea durabilă

Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României, elaborată în anul 2008, stabilește obiective-țintă și modalități de acțiune la orizontul anilor 2013, 2020, 2030, conform orientărilor strategice ale UE. În cadrul temelor inter- și trans-sectoriale, este abordată și educația și formarea profesională.

În cadrul strategiei, îmbunătățirea radicală și diversificarea ofertei educaționale a întregului sistem de învățământ și formare profesională din România este recunoscută

ca un obiectiv prioritar de importanță strategică și o condiție obligatorie pentru transpunerea în fapt a principiilor dezvoltării durabile pe termen mediu și lung. Se are în vedere și faptul că reformele de sistem și investițiile de efort și resurse în acest domeniu prezintă un înalt grad de inerțialitate, capacitatea de absorbție fiind un factor determinant, iar rata de rentabilitate este mică pe termen scurt, rezultatele tangibile devenind evidente abia numai după un număr însemnat de ani.

La orizontul anului 2020 este stabilit ca obiectiv național: Atingerea nivelului mediu de performanță al UE în domeniul educației și formării profesionale, cu excepția serviciilor în mediul rural și pentru grupurile dezavantajate, unde țintele sunt cele ale UE pentru 2010.

Pentru acest orizont de timp se vor avea în vedere, sub rezerva elaborărilor și fundamentării ulterioare, următoarele direcții strategice de acțiune:

- Restructurarea ciclurilor de învățământ pe baza profilului de formare specific, și redefinirea programelor de pregătire în funcție de nivelurile de referință agreate pentru Cadrul Național al Calificărilor, astfel încât să fie asigurate transparența sistemului care sprijină învățarea pe tot parcursul vieții, precum și mobilitatea ocupațională. Operațiunile de restructurare trebuie să ducă la asigurarea accesului și la îmbunătățirea substanțială a calității ofertei de pregătire prin dobândirea de competențe care să susțină dezvoltarea personală, competitivitatea și dezvoltarea durabilă;
- Dezvoltarea capacității și inovației instituționale, având la bază managementul cunoașterii, și crearea rețelilor de cooperare care să includă parteneriatele public-privat, în condițiile descentralizării sistemului de învățământ și al autonomiei universitare;
- Profesionalizarea managementului educațional și școlar prin formarea resurselor umane pentru leadership eficient, pentru promovarea atitudinilor participative, proactive și anticipative, și prin dezvoltarea competențelor specifice, acordând aceeași prioritate celor sociale și personale;
- Deschiderea sistemului formal de educație prin recunoașterea achizițiilor de învățare dobândite în contexte non-formale sau informale. Este de așteptat ca, până în 2020, să existe acces real la centre de validare a competențelor dobândite în asemenea contexte, promovând astfel importanța acordată experienței de viață și muncă și relevanța ofertei educaționale, atât pentru aspirațiile celor care învață cât și pentru nevoile de dezvoltare economică și socială;
- Dezvoltarea bazei instituționale și logistice a sistemului educațional național, inclusiv în ceea ce privește educația fizică și activitățile sportive și recreative, paralel cu diversificarea ofertei educaționale non-formale și informale. Cuprinderea în sisteme de învățare permanentă, recalificare sau reciclare profesională se va ridica la minimum 15% din grupa de vârstă 25-64 ani;
- Creșterea calității procesului de formare a personalului didactic și de conducere din învățământ prin sisteme flexibile, pentru înnoirea stocului de cunoștințe, punând accentul pe promovarea comportamentelor de tip „practician reflexiv”, capabil să transmită abordări interdisciplinare în susținerea dobândirii rezultatelor învățării, în special a celor derivate din exigențele socio-culturale, economice și ambientale ale dezvoltării durabile;
- Accentuarea pregătirii tinerilor pentru a se instrui pe tot parcursul vieții, pentru a dobândi inteligența socio-emoțională și capacitatea de a se adapta competitiv pe piața muncii din Uniunea Europeană;

- Dezvoltarea unor programe de studiu diferențiate conform specificului regiunilor și nevoilor elevilor/studentilor, acoperirea unui spectru larg și echilibrat de domenii ale cunoașterii pentru înțelegerea în profunzime a legăturilor corelative între aspectele economice, sociale și de mediu, însușirea limbilor străine, valorizarea oportunităților pentru învățare inter- și trans-disciplinară, dobândirea de abilități privind planificarea/cercetarea atât la nivel individual cât și în echipe, implicarea participativă în serviciile pentru comunitate; spiritul de responsabilitate față de problemele globale comune; respect față de valorile universale, multiculturalitate și specificul identitar; dezvoltarea curiozității creatoare și (auto)interogarea continuă;
- Extinderea învățământului și formării profesionale de calitate în mediul rural, cultivarea egalității de șanse și atragerea în sistemul educațional a tinerilor din grupurile defavorizate;
- Extinderea cooperării internaționale prin inițierea și participarea la programe și proiecte europene, bilaterale, transfrontaliere; lărgirea prezenței școlii românești în organisme reprezentative la nivel european și internațional; încurajarea participării diasporei științifice românești la proiecte educaționale realizate în România, și la evaluarea proiectelor, programelor și politicilor educaționale relevante pentru domeniul dezvoltării durabile.

La orizontul anului 2030, obiectivul național este: Situarea sistemului de învățământ și formare profesională din România la nivelul performanțelor superioare din UE; apropierea semnificativă de nivelul mediu al UE în privința serviciilor educaționale oferite în mediul rural și pentru persoanele provenite din medii dezavantajate sau cu dizabilități.

Sunt menționate pentru orizontul anului 2030 următoarele acțiuni:

- Principiile și practicile dezvoltării durabile vor fi încorporate organic în ansamblul politicilor educaționale. În baza direcțiilor strategice care urmează să fie convenite, în linii generale, în anul 2009, se vor realiza exerciții de viziune bazate pe evaluarea comparativă a rezultatelor obținute la fiecare 5 ani, cel relevant pentru orizontul 2030 fiind anul 2019.
- Eficiența internă și externă a sistemului de educație, de la educația timpurie la studiile post-doctorale, de la educația formală la cea non-formală, de la formarea profesională inițială și continuă până la accesul echitabil la învățare, în condiții de calitate, va fi în continuare obiectivul principal. Învățarea eficientă va rămâne o prioritate, iar formele și metodele de predare vor fi caracterizate prin diversitatea și flexibilitatea abordărilor pedagogice, și se vor concentra pe formarea deprinderii de a învăța și de acumula cunoștințe utile și a capacității de a aplica aceste deprinderi într-un spectru larg de domenii.
- Metodologia de evaluare, certificare și atestare a calității actului educațional, precum și a relevanței acestuia pe piața muncii se va alinia la procedurile de raportare la reperele de performanță adoptate în Uniunea Europeană, și la cele mai bune practici existente pe plan mondial.
- Extinderea în continuare a cooperării internaționale.

4.4. Principalele concluzii din analiza mediului economic. Implicații pentru ÎPT

Din analiza profilului economic al regiunii se poate aprecia că domeniile de formare profesională inițială prioritare sunt: comerț, turism și alimentație, construcții, mecanica prin calificări ce se adresează industriei navale, agricultura și industria alimentară. Prioritizarea acestora și ponderile recomandate pentru fiecare domeniu trebuie să țină cont de previziunile privind ocuparea (vezi capitolul Piața muncii).

Adaptarea formării profesionale inițiale la schimbările tehnologice și organizaționale din economie impun o serie de direcții de acțiune:

- Adaptări ale curriculum-ului în dezvoltare locală realizate în parteneriat cu agenții economici
- Dezvoltarea parteneriatului cu agenții economici pentru asigurarea condițiilor de desfășurare a instruirii practice și dezvoltarea formării continue a cadrelor didactice prin stagii la agenți economici
- Asigurarea îndeplinirii standardelor de pregătire profesională prin implementarea sistemului de asigurare a calității în educație și formare profesională
- Asigurarea unei pregătiri de bază largi cu competențe tehnice generale solide
- Promovarea învățării pe tot parcursul întregii vieți
- Adaptarea ofertei de formare profesională inițială la tendințele de dezvoltare economică.

5. Piața muncii la nivel regional

5.1. Evoluții și situația curentă - principalii indicatori ai pieței muncii conform anchetei forței de muncă în gospodării (AMIGO)

5.1.1. Structura populației, după participarea la activitatea economică, pe grupe de vârstă, sexe și medii²¹

Populația activă din Regiunea Sud - Est număra, în 2017, 1020 mii persoane, respectiv 11,18% din populația activă a țării. Din punct de vedere al evoluției, în perioada 2002-2017, la nivelul regiunii Sud – Est, s-a înregistrat o reducere a populației active cu 275 mii persoane.

Structura populației active din regiunea Sud Est în 2017 arată că populația activă de sex masculin este superioară celei de sex feminin cu 209 mii persoane iar populația activă din mediul rural este cu 89 mii persoane mai redusă față de populația active din mediul urban.

Pe sexe, populația activă de sex masculin s-a redus în perioada 2002-2017 mai puțin (cu aprox. 130 mii persoane), comparativ cu reducerea populației active de sex feminin (cu 145 mii persoane). Populația activă de sex masculin a înregistrat în perioada 2002-2017 o creștere a ponderii în structura populației active a regiunii de la 57,5% în 2002 la 60,2% în 2017, creștere înregistrată pe seama scăderii ponderii populației feminine, de la 42,5% în 2002 la 39,7% în 2017.

Evoluția pe medii rezidențiale, în perioada analizată, arată o scădere a populației active atât din mediul urban, cu 144 mii persoane, cât și din mediul rural, cu 131 mii persoane. Structura populației active pe medii de rezidență nu a suferit modificări semnificative în perioada analizată. Astfel, dacă, în 2002, populația activă din mediul urban reprezenta 53,9% din totalul populației active din regiune, în anul 2017, această categorie de populație activă a avut ponderea de 54,3% din total. Creșterea de 0,4 puncte procentuale a ponderii populației active din mediul urban, realizată pe seama scăderii ponderii populației active din mediul rural, arată că nu s-au produs mutații semnificative în perioada analizată.

²¹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 a,b PIATA MUNCII” – [pentru vizualizare clic aici](#)

Populația ocupată din regiunea Sud - Est număra în 2017 aproximativ 953 mii persoane ceea ce reprezenta 10,9% din populația ocupată a României. De-a lungul perioadei analizate, populația ocupată din Regiunea Sud - Est a cunoscut evoluții oscilante de la un an la altul, dar pe întreaga perioadă se înregistrează o scădere cu 207 mii persoane.

Populația ocupată de sex masculin este preponderentă față de cea feminină (diferența de 185 mii persoane în 2017). Populația ocupată de sex masculin reprezenta în 2017 59,6% din totalul populației ocupate din regiune, față de doar 40,3% cât era ponderea populației ocupate de sex feminin.

Populația ocupată din mediul urban a fost în 2017 de 520 mii persoane iar cea din mediul rural de 433 mii persoane

Pe medii rezidențiale, în anul 2017, populația ocupată din mediul urban reprezenta 54,6% din totalul populației ocupate la nivelul regiunii.

Populația ocupată din mediul urban a înregistrat o scădere cu 84 mii persoane, în timp ce populația ocupată din mediul rural a înregistrat o scădere cu 122 mii persoane. Ponderea populației ocupate din mediul rural a scăzut în perioada 2002-2017 cu 2,5 puncte procentuale, de la 47,9% în 2002 la 45,4% în 2016.

Pe sexe, evoluția populației ocupate a înregistrat o scădere a populației masculine cu 101 mii persoane iar cea feminină a înregistrat o scădere cu 106 mii persoane. Ponderea populației ocupate de sex feminin din totalul populației ocupate la nivelul regiunii a scăzut în perioada analizată de la 42,2% în 2002 la 40,3% în 2017.

Numărul șomerilor (BIM) din regiunea Sud – Est se ridică în anul 2017 la 67 mii persoane, în scădere față de anul anterior cu 11 mii persoane.

Situația șomajului pe sexe arată că, în anul 2017, din totalul șomerilor, 69,1% sunt de sex masculin.

Din punct de vedere al distribuției șomerilor pe medii de rezidență, se constată că, în anul 2017, 50,9% din totalul șomerilor sunt în mediul urban.

Din punct de vedere al evoluției șomajului în perioada 2002-2017 se constată că numărul șomerilor în 2017 a scăzut față de 2002 cu 68 mii persoane. Evoluția a fost însă oscilantă.

Pe sexe, evoluția în perioada 2002-2017 a fost fluctuantă. Numărul șomerilor a scăzut, atât pentru sexul masculin (scădere cu aproximativ 28 mii persoane în 2017 față de 2002) cât și pentru cel feminin (scădere cu aproximativ 40 mii persoane în 2017 față de 2002).

În mediul urban scăderea numărului de șomeri a fost mai accentuată (scădere cu 60 mii persoane în 2017 față de 2002) în timp ce în mediul rural evoluția a fost cu o scădere minoră (scădere cu 8 mii persoane în 2017 față de 2002).

Rata de activitate a populației în vârstă de muncă (15-64 ani) au crescut în anul 2017 față de anul 2002, cu oscilații pe întreaga perioadă analizată. În anul 2017 s-a înregistrat o creștere a ratei de activitate cu 0,4 puncte procentuale față de anul anterior, ajungându-se la 61,7%, valoare inferioară celei înregistrate în 2002 (62,1%). Cu toată această scădere, la nivelul Regiunii Sud - Est se înregistrează în anul 2017 o rată de activitate superioară mediei naționale (61,7% la nivelul regiunii față de 67,3% la nivel național). Rata de activitate a populației de sex masculin, în anul 2017, este cu 23,8 de puncte procentuale peste rata de activitate a populației de sex feminin (73,4% rata la populația de sex masculin, 49,6% rata la populația de sex feminin). Rata de activitate a populației de sex masculin a cunoscut în perioada 2002-2017 o creștere cu 1,8 puncte procentuale, cu un maxim în anul 2015 (75,8%) în timp ce rata de activitate a populației de sex feminin a înregistrat o scădere cu 3,61 puncte procentuale.

Rata de activitate în mediul urban este superioară celei pentru mediul rural cu 2,4 puncte procentuale (62,3% în mediul urban, față de 60,9% în mediul rural). În perioada 2002 - 2017, rata de activitate în mediul urban a crescut cu 3,2 puncte procentuale, în timp ce rata de activitate în mediul rural a scăzut cu 5,7 puncte procentuale.

Rata de ocupare la nivelul regiunii a fost în 2017 de 57,6%, mai mare cu 2,3 puncte procentuale față de anul 2002, în creștere față de anul 2016 cu 1,1 puncte procentuale. Rata de ocupare la nivelul regiunii, în anul 2017, este inferioară mediei naționale care este de 63,9%.

Rata de ocupare a populației de sex masculin a fost în 2017 cu 21 de puncte procentuale mai mare decât rata de ocupare a populației de sex feminin (67,9% rata la populația de sex masculin, 46,9% rata la populația de sex feminin).

Valorile ratele de ocupare, pe medii de rezidență, în 2017, arată o ocupare mai mare a populației din mediul urban față de cea din mediul rural (58,5% rată de ocupare în mediul urban, față de 56,4% în mediul rural). În anul 2017, față de anul anterior, s-a înregistrat o creștere a ratei de ocupare atât în mediul urban cât și în mediul rural.

Rata de ocupare în Regiunea Sud Est, în anul 2017, este cu peste 6 puncte procentuale sub media națională, aceasta având o valoare relativ modestă, de doar 57,6%.

În cazul tinerilor (15-24 ani), rata de activitate și rata de ocupare la nivelul regiunii sunt în scădere în perioada 2002-2017. Astfel, rata de activitate a fost în 2017 de 29,1%, la mare distanță de valoarea din 2002, de 39,3%. Rata de ocupare înregistrează și ea o scădere de la 29,7% în 2002 la 22,8% în 2017. Dacă în 2002, regiunea Sud - Est înregistra o rată de activitate la grupa de vârstă 15-24 de ani superioară mediei naționale, în anul 2017 valoarea acestei rate se situează cu 1,7 puncte procentuale sub media națională.

În 2017 se înregistrează decalaje semnificative între populația feminină și cea masculină și între mediul urban și cel rural privind ratele de activitate și ocupare, în defavoarea populației feminine și a mediului urban. Rata de activitate a populației feminine cu vârsta între 15 și 24 de ani a fost în 2017 de doar 22,2%, comparativ cu 35,6% cât a fost rata la populația de sex masculin. În mediul rural, rata de ocupare a populației tinere a fost în 201 de 34,9% față de doar 22,4% în mediul urban.

Rata de ocupare a populației tinere de sex feminin, din grupa de vârstă 15-24 de ani a fost în 2017 de doar 16,8% iar a populației de sex masculin de 28,5%

În mediul rural, rata de ocupare la grupa de vârstă 15-24 de ani, a fost în 2017 cu mult mai mare decât în mediul urban (27,4% în mediul rural, față de 17,8% în mediul urban)

Rata șomajului (BIM) la nivelul Regiunii Sud Est se menține mai ridicată decât la nivel național, în anul 2017 (6,7% la nivelul regiunii față de 4,9% la nivel național). Pe întreaga perioadă analizată rata șomajului la nivelul regiunii a scăzut cu 3,7 puncte procentuale dar evoluția indicatorului a fost oscilantă.

Rata șomajului la nivelul regiunii este mai ridicată în mediul rural (7,4%) față de mediul urban (6,1%) și mai mare în cazul populației de sex masculin (7,5%), față populația de sex feminin (5,4%).

În timp ce rata șomajului în mediul urban a înregistrat o scădere în perioada 2002-2017 de la 13,4% în 2002 la 6,1% în 2017, rata șomajului în mediul rural a înregistrat o creștere de la 6,9% în 2002 la 7,4% în 2017. În ultimul an al perioadei analizate, față de anul anterior s-a înregistrat o scădere a ratei șomajului la populația din mediul urban de la 8,4% la 6,1% și o creștere a celei din mediul rural de la 6,7% la 7,4%..

Rata șomajului în rândul populației de sex feminin a cunoscut o evoluție oscilantă, dar, pe întregul interval de analiză a înregistrat o scădere importantă, de la 11,1% în 2002 la 5,4% în 2017. Rata șomajului la populația de sex masculin a avut o evoluție oscilantă în perioada analizată, cu un maxim de 11% înregistrat în 2014, urmat de o scădere semnificativă în următorii doi ani, ajungând în 2017 la 7,5%. În ultimul an al perioadei analizate, față de anul anterior s-a înregistrat o scădere a ratei șomajului atât la populația de sex masculin cât și la cea de sex feminin.

Regiunea Sud – Est s-a situat în 2017 pe poziția a 4-a în topul regiunilor cu cea mai ridicată rată a șomajului la populația din grupa de vârstă 15-24 de ani, după Regiunea București - Ilfov (23,9% în Regiunea Centru, 23,7% în Regiunea Sud Muntenia, 22,7% în Regiunea București - Ilfov). La grupa de vârstă 15-24 de ani, populația feminină înregistrează în 2017 un procent de 24,1%, în scădere cu 12,1 puncte procentuale față de anul anterior. Populația de sex masculin din grupa de vârstă 15-24 ani a înregistrat în 2017 o rată a șomajului de 20%, în scădere cu 5,2 puncte procentuale față de anul anterior. În mediul urban din Regiunea Sud - Est, populația din grupa de vârstă 15-24 ani a înregistrat în 2017 o rată a șomajului de 21,6%, peste media națională de 20,8% pentru același mediu de rezidență, însă, în scădere cu 15 puncte procentuale față de anul anterior. În mediul rural, rata șomajului, în 2017, a fost 21,5%, peste media națională de 17% și în scădere față de anul anterior.

Semnificativ este faptul că, în anul 2017, din totalul șomerilor BIM din Regiunea Sud - Est 25,3 % îl reprezentau tinerii cu vârsta cuprinsă între 15 și 24 de ani, pondere mai mică decât media națională de 26,1%.

5.1.2. Structura populației ocupate, după nivelul de educație, pe grupe de vârstă, sexe și medii²²

În ceea ce privește structura populației ocupate după nivelul de educație, la nivelul regiunii Sud - Est se constată că în perioada 2008-2017 s-a produs o creștere a ponderii populației ocupate cu nivel de educație superior, pe seama scăderii ponderilor populației ocupate cu nivel mediu și cu nivel scăzut de educație. Ponderea populației ocupate cu nivel de educație profesional a scăzut drastic în perioada 2008 - 2014, cu 8,3 puncte procentuale (de la 26,1% în 2008 la 17,9% în 2014). Începând cu anul 2015, ponderea populației ocupate cu nivel de educație profesional a început să crească, ajungând în anul 2017 la 20,7%.

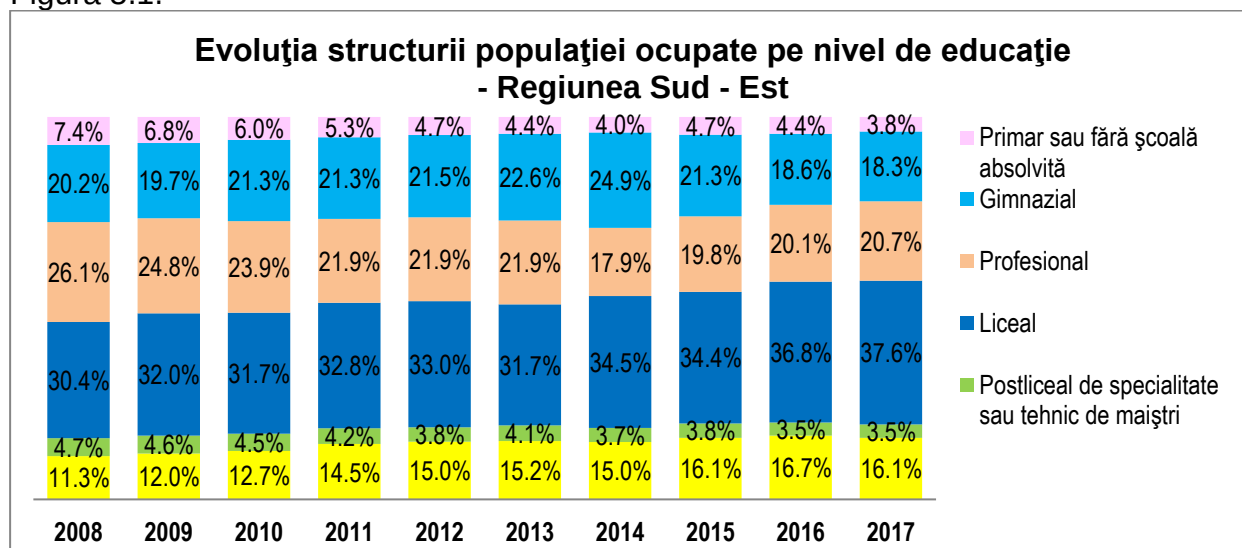
Ponderea populației ocupate cu nivel de educație liceal a crescut, în perioada analizată, cu 7,3 puncte procentuale (de la 30,4% în 2008 la 37,6% în 2017).

Populația cu nivel de educație postliceal a scăzut în perioada analizată cu 1,2 puncte procentuale (de la 4,7% în 2008 la 3,5% în 2017).

În ceea ce privește populația ocupată cu nivel scăzut de educație, deși ponderea acesteia a scăzut în perioada analizată cu 5,4 puncte procentuale aceasta se menține la valori ridicate (scădere de la 27,5% în 2008 la 22,1% în 2017)

²² Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 a,b PIATA MUNCII” – [pentru vizualizare clic aici](#)

Figura 5.1.

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO - Online

În mediul rural, ponderea populației ocupate cu nivel de educație superior, deși în creștere în perioada 2008-2017, reprezenta în 2017 doar 7% din totalul populației ocupate. Se remarcă o creștere în mediul rural a ponderii populației ocupate cu nivel de educație liceal, de la 20,5% în 2008 la 31% în 2017. Ponderea persoanelor ocupate cu nivel de educație profesional a scăzut, în perioada analizată, cu aproape 5 puncte procentuale (de la 26,7% în 2008 la 22% în 2017), dar în creștere în ultimii 3 ani. Ponderea populației cu nivel scăzut de educație (gimnazial și primar sau fără școală absolvită), deși a înregistrat o scădere în perioada 2008-2017, se menține în 2017 la valori foarte ridicate, 38% din totalul populației ocupate din mediul rural, față de 9% în mediul urban.

5.1.3. Șomajul de lungă durată²³

Datele Eurostat pe baza sondajelor de piața muncii indică pentru România în 2017 un număr de persoane aflate în șomaj de lungă durată de 186,1 mii, ceea ce reprezintă un procent de 41,4% din totalul șomerilor și 2% din populația activă. În 2017, la nivelul Regiunii Sud – Est, se înregistrau 30,8 de mii persoane în șomaj de lungă durată ceea ce reprezintă 46,3% din totalul șomerilor și 3% din totalul populației active. Aceste valori plasează Regiunea Sud - Est pe a patra poziție între regiunile de dezvoltare ale României cu cele mai mari valori privind șomajul de lungă durată.

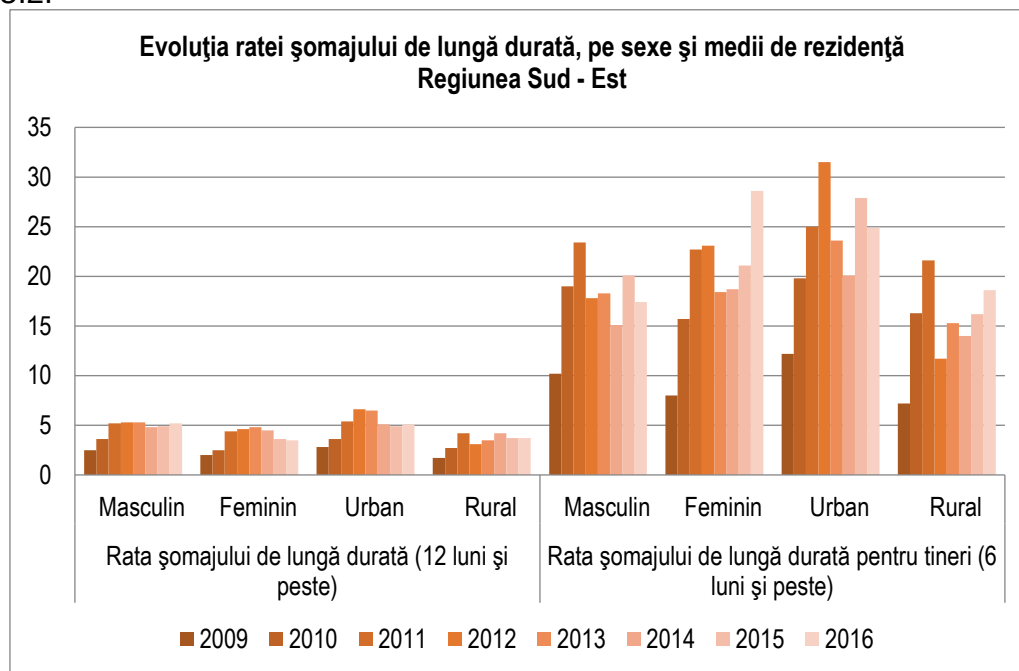
În 2016, conform AMIGO, rata totală a șomajului de lungă durată la nivelul Regiunii Sud - Est era de 4,5%, situând regiunea pe poziția a treia la nivelul regiunilor de dezvoltare ale României. Rata șomajului de lungă durată pentru tineri a avut în 2016, la nivelul Regiunii Sud - Est valoarea de 21,1%, valoare care plasează regiunea pe locul 1 între regiunile țării. Incidența șomajului de lungă durată a fost în Regiunea Sud – Est, în 2016, de 58,7% iar incidența șomajului de lungă durată pentru tineri a fost de 73,1%.

Rata șomajului de lungă durată pentru tinerii din mediul urban a fost în 2016, la nivelul Regiunii Sud - Est cu 6,3 puncte procentuale peste rata șomajului de lungă durată pentru tinerii din mediul rural (24,9% în mediul urban, 18,6% în mediul rural). Populația

²³ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 h PIATA MUNCII” – [pentru vizualizare clic aici](#)

tânără de sex feminin înregistrează o rată a șomajului de lungă durată mai mare decât populația de sex masculin, iar în mediu urban rata șomajului este mai mare decât în mediul rural.

Figura 5.2.

Sursa: Anuarul Statistic al României, 2017, AMIGO

5.2. Evoluții și situația curentă - principalii indicatori ai pieței muncii conform balanței forței de muncă (BFM)

5.2.1. Structura populației după participarea la activitatea economică²⁴

Din analiza evoluției indicatorilor furnizați de BFM pentru perioada 2002-2017, rezultă evoluții în creștere, la nivel regional și în toate județele, a ratelor de activitate și de ocupare a resurselor de muncă²⁵. Cu toate acestea, se constată că în ultima perioadă, cuprinsă între anii 2014-2017, atât rata de activitate cât și rata de ocupare a resurselor de muncă au înregistrat oscilații, atât la nivelul regiunii cât și la nivelul tuturor județelor regiunii.

Este de semnalat faptul că în 2017 în județul Vrancea s-au înregistrat valori superioare mediilor regiunii și a celor naționale pentru rata de activitate și rata de ocupare a resurselor de muncă. Cea mai mare rată de activitate (70,3%) se înregistrează în județul Vrancea. La polul opus se situează județul Galați cu o rată de activitate de 59,2%.

Cea mai mare rată de ocupare de 66,8% se înregistrează în județul Vrancea iar cea mai mică rată, de 54,5%, în județul Galați.

²⁴ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 c PIATA MUNCII” – [pentru vizualizare clic aici](#)

²⁵ Calculate ca procent al populației active civile, respectiv al populației ocupate civile din totalul resurselor de muncă. Resursele de muncă includ populația în vârstă de muncă, mai puțin persoanele pensionate anticipat și cele în incapacitate permanentă de muncă, la care se adaugă salariații sub și peste vârsta de muncă și alte persoane sub și peste vârsta de muncă aflate în activitate.

Valori peste media regională pentru rata de activitate se înregistrează în toate județele regiunii, mai puțin județul Galați.

Rata șomajului înregistrat are în perioada analizată evoluții oscilante la nivelul regiunii și al tuturor județelor din regiune. Tendința generală a fost de scădere a ratei șomajului înregistrat la nivel regional și în toate județele componente ale regiunii.

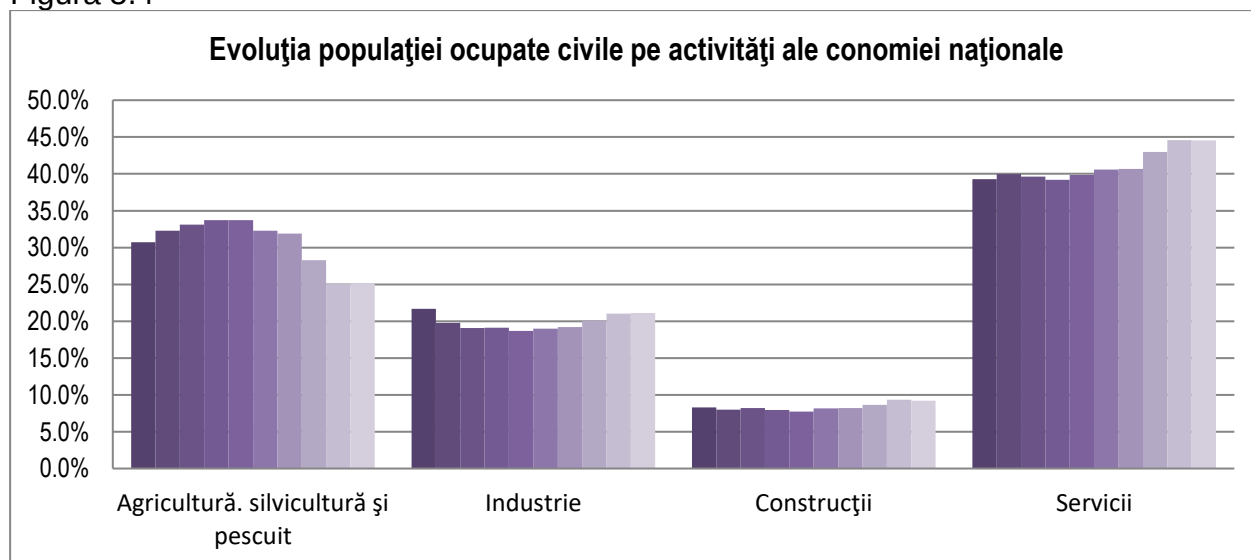
Ca și în AMIGO, BFM raportează o rată a șomajului²⁶ (șomeri înregistrați) mai mare la nivelul Regiunii Sud - Est decât media națională (5,6% la nivelul regiunii, față de 4% la nivel național).

Cea mai mare rată a șomajului înregistrat în anul 2017 este la nivelul județului Buzău (8,7%) iar cea mai scăzută se înregistrează în județul Constanța (3,1%)

5.2.2. Structura populației ocupate civilă pe principalele activități ale economiei naționale²⁷

Datele anuale furnizate de INS, pe baza rezultatelor din Balanța forței de muncă (BFM) permit analiza comparativă la nivel regional și județean a evoluției în timp a structurii populației ocupate civile pe principalele activități ale economiei naționale.

Figura 5.4

Sursa datelor: Anuarul Statistic al României, 2017, AMIGO

Se constată, pentru perioada 2008- 2017, la nivelul Regiunii Sud - Est, o scădere a populației ocupate civile în aproape toate activitățile economiei naționale, cu excepția activităților: Comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor, Hoteluri și restaurante, Informații și comunicații, Activități profesionale științifice și tehnice, Activități de servicii administrative și activități de servicii suport, Activități de spectacole, culturale și recreative, în care populația ocupată civilă a crescut.

Ponderile populației ocupate civile pe activități ale economiei naționale au înregistrat creșteri în perioada 2008-2017 la nivelul regiunii Sud - Est în următoarele activități: Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare, Construcții, Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor, Transport și depozitare, Hoteluri și restaurante, Informații și comunicații,

²⁶ Rata șomajului înregistrat se calculează ca procent din totalul populației active civile.

²⁷ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 d PIATA MUNCII” – [pentru vizualizare clic aici](#)

Activități profesionale, științifice și tehnice, Activități de servicii administrative și activități de servicii suport, Activități de spectacole, culturale și recreative.

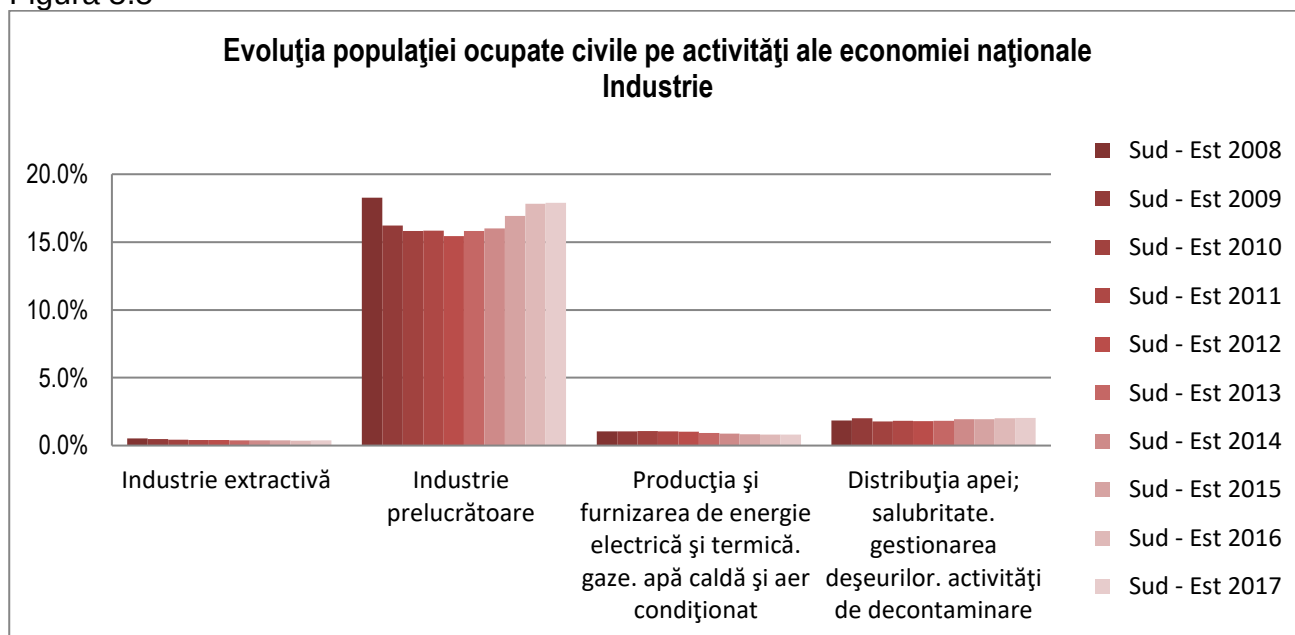
Cele mai importante creșteri ale populației ocupate civile s-au înregistrat, în perioada analizată, în: Activități de servicii administrative și activități de servicii suport (creștere cu 7,6 mii persoane), Informații și comunicații (creștere cu 4,8 mii persoane), Comerț (creștere cu 4,5 mii persoane), Activități profesionale, științifice și tehnice (creștere cu 3,3 mii persoane), Activități de spectacole culturale (creștere cu 1,7 mii persoane), Hoteluri și restaurante (creștere cu 1,4 mii persoane), Construcții (creștere cu 0,5 mii persoane).

Cele mai importante scăderi ale populației ocupate civile au înregistrat, în perioada analizată, Agricultură (scădere cu peste 86,1 mii persoane), Industria prelucrătoare (scădere cu 23,3 mii persoane), Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (scădere cu 3,5 mii persoane), Transport și depozitare (scădere cu 3 mii persoane), Intermedieri financiare și asigurări (scădere cu 2,8 mii persoane), Industrie extractivă (scădere cu 1,9 mii persoane), Tranzacții imobiliare (scădere cu 1,5 mii persoane). O mențiune specială este legată de scăderea populației ocupate în învățământ (scădere cu 5,4 mii persoane) și în Sănătate și asistență socială (scădere cu 3,1 mii persoane). Dacă în cazul învățământului scăderea populației ocupate se poate explica prin faptul că populația școlară a fost în toată perioada analizată în scădere, deci pe o lipsă de locuri de muncă, în cazul sănătății și asistenței sociale se pare că este mai degrabă o situație generată de un deficit de forță de muncă, cauzat de emigrația semnificativă de cadre medicale.

În 2017, pe sectoare mari de activitate, la nivelul regiunii, se detașează serviciile care totalizează o pondere de 44,5% din populația ocupată civilă, urmată de agricultură cu 25,2%, industrie cu 21,1% și construcții cu 9,2%.

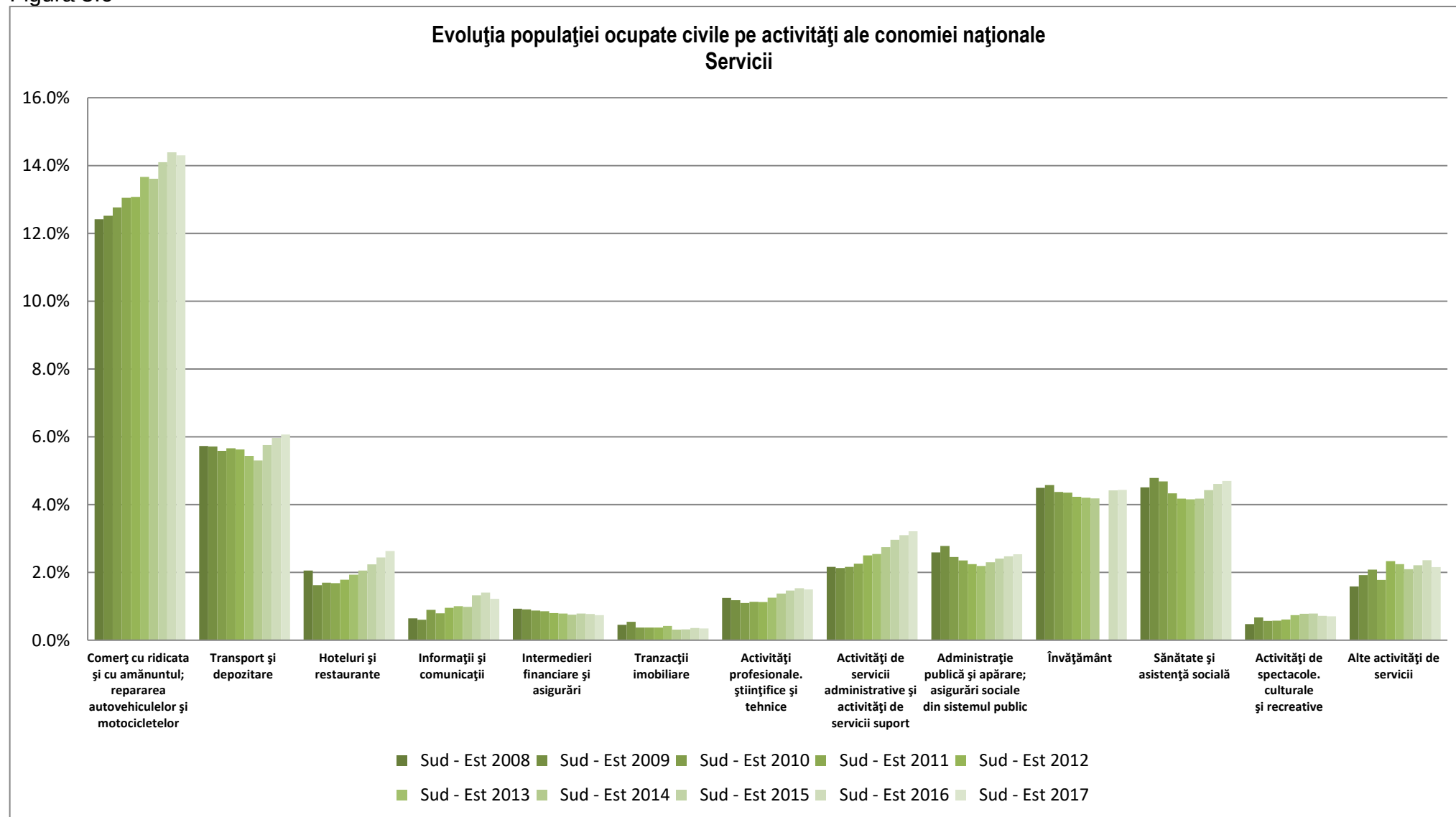
Comparativ cu structura ocupării civile la nivel național, este mai bine reprezentată agricultura (cu 4,3 puncte procentuale peste media națională) și construcțiile (cu 0,9 puncte procentuale peste valoarea națională) în timp ce industria este sub nivelul național (cu 2,4 puncte procentuale sub ponderea la nivel național). Serviciile au o pondere mai mică decât media națională cu 2,9 puncte procentuale.

Figura 5.5

Sursa datelor: Anuarul Statistic al României, 2015, AMIGO

Figura 5.6

Sursa datelor: Anuarul Statistic al României, 2015, AMIGO

În situația regiunii de dezvoltare Sud Est, structura populației ocupate civile în anul 2017 ne sugerează următoarele concluzii pe sectoare de activitate:

- **În agricultură toate județele regiunii, cu excepția județului Constanța dețin ponderi ale populației civile ocupate peste media națională, de 20,8%. Județele cu ponderi peste media regională (25,2%) sunt: Vrancea (34,8%), Buzău (33,5%) și Tulcea (28,1%). Disparitățile intraregionale în ceea ce privește populația ocupată civilă în agricultură sunt semnificative. Astfel ponderea populației ocupată în agricultură în județul Vrancea (34,8%) este peste dublul ponderii din județul Constanța (16,4%).**
 - **În industrie, disparitățile se mențin între județele regiunii. Astfel, deși ponderea populației ocupate civile în industrie la nivelul regiunii (21,1%) este sub media națională (23,5%), în județele Brăila și Buzău ponderea este superioară mediei naționale Brăila (25%), Buzău (24,7%). Județele cu ponderi peste media regională sunt Vrancea (22,2%), Tulcea (21,2%). Sub media regională se situează județele: Constanța (17,7%) și Galați (19,9%)**
 - **În construcții ponderea populației ocupate civile la nivelul regiunii (9,2%) este peste media națională (8,3%) Se remarcă județele Constanța, Brăila Galați cu ponderi peste media regională (12% în Constanța, 11,7% în Brăila și 9,4% în Galați). La polul opus, cu ponderi sub media regională și națională, se situează județele: Buzău (4,5%), Vrancea(7,5%) și Tulcea(7,2%)**
 - **În cazul serviciilor procentul populației ocupate civile a regiunii (44,5%) este cu 2,9 puncte procentuale sub media națională. Toate județele regiunii, cu excepția județelor Constanța și Galați înregistrează ponderi ale populației ocupate civile în servicii sub media regională. Județele cu cele mai mici ponderi sunt: Buzău (37,3%) și Vrancea (35,5%). În cadrul serviciilor se remarcă activitățile din transport, depozitare și comunicații în care ponderea populației ocupate civile este superioară mediei naționale (6,1% la nivel regional față de 5,4% la nivel național). Cea mai importantă contribuție la această situație o are județul Constanța în care ponderea este de 1,5 ori mai mare față de media națională (9,5%). Și pentru această activitate a economiei naționale disparitățile interregionale sunt semnificative. Astfel, cu excepția județului Constanța celelalte județe au ponderi ale populației ocupate civile în transport, depozitare și comunicații sub media regională, iar Constanța și Galați au ponderi peste media națională.**
- În comerț media regională este cu 0,3 puncte procentuale sub media națională. Cu pondere peste media regională și națională se situează județul Constanța (17,1% față de 14,6% media națională și 14,3% media regională).**
- Activitatea din hoteluri și restaurante deține o pondere a populației ocupate civile la nivel regional peste media națională cu 0,2 puncte procentuale. Singurul județ cu pondere peste media regională (2,6%) și națională (2,4%) este județul Constanța (3,8%)**

5.3. Evoluții și situația curentă privind șomerii înregistrați²⁸

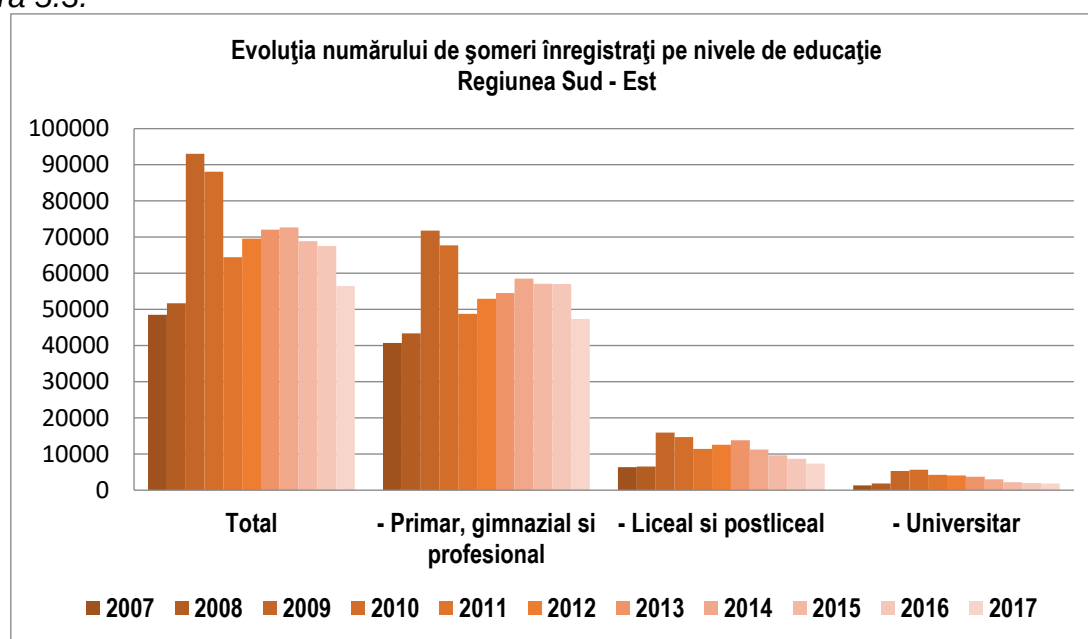
La sfârșitul anului 2017 în evidențele AJOFM din Regiunea Sud Est erau înregistrați 56493 șomeri, față de 48485 șomeri în 2007, în creștere cu 14,17% față de anul 2007. Conform BFM, rata șomajului înregistrat la nivel regional cunoaște o evoluție crescătoare în perioada 2007-2009, urmată de o descreștere constantă în intervalul

²⁸ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 e PIATA MUNCII” – [pentru vizualizare clic aici](#)

2009-2017. În toate județele se înregistrează aceleași tendințe. Rata șomajului regional înregistrat a fost în 2014 de 6,9%, mai ridicată decât la nivel național (3,8%). Județele cu rată mai mică decât rata națională și regională sunt: Vrancea (6%), Constanța (4%), Tulcea (5,5%). Se remarcă județele Galați, Buzău și Brăila cu rate ale șomajului peste media regională (9,5% în Galați și 9,7% în Buzău și 7,4% în Brăila).

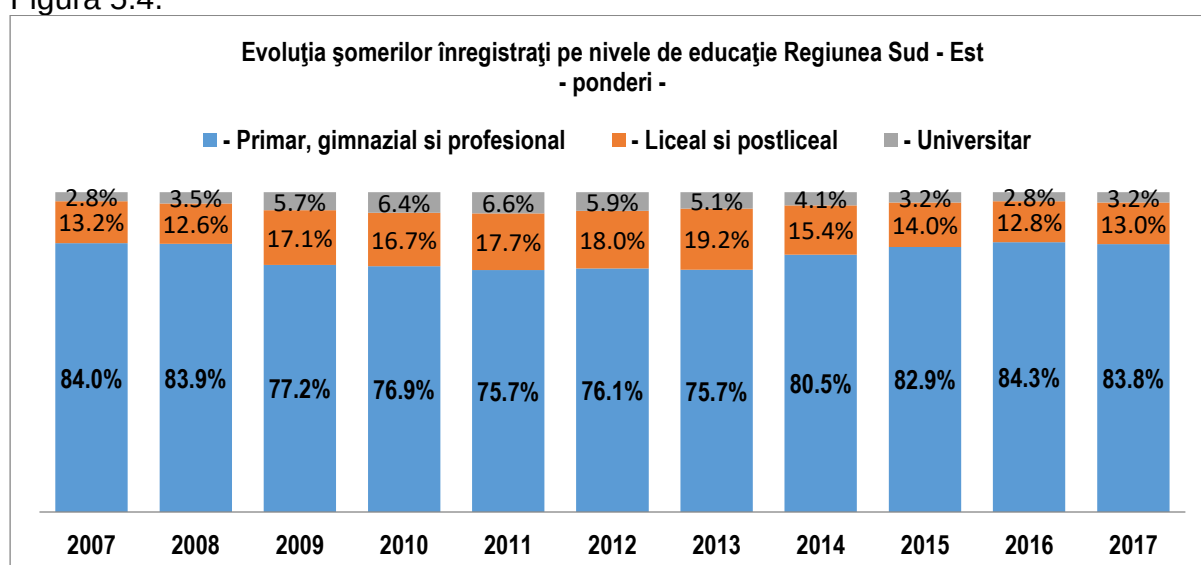
Evoluția șomajului înregistrat la nivelul Regiunii Sud – Est, pe nivele de educație arată o creștere a șomajului în perioada 2007-2009, pentru nivelul primar și gimnazial, liceal și postliceal precum și pentru nivelul universitar, în perioada 2010-2011, se constată o scădere a șomajului la toate nivelurile de educație, după care, urmează o creștere a numărului de șomeri înregistrați la nivel primar și gimnazial și scăderea constantă a numărului de șomeri de nivel liceal și postliceal și universitar, în perioada 2012- 2017.

Figura 5.3.

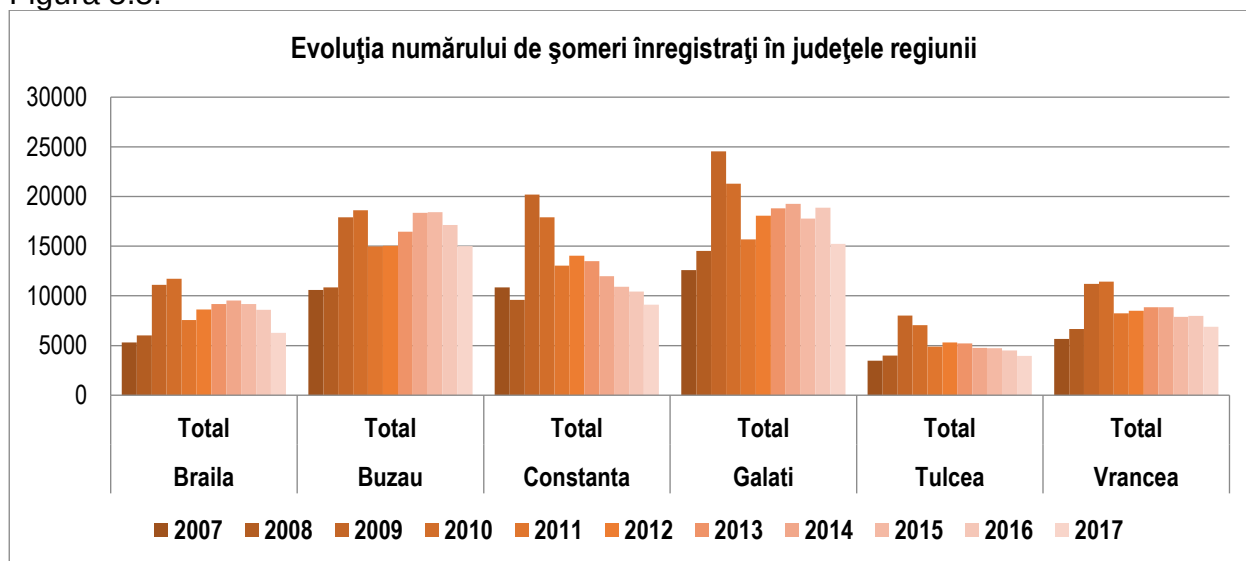
Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO - Online

Figura 5.4.

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO - Online

Figura 5.5.

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO - Online

Șomajul de lungă durată (12 luni și peste)

Tabelul 5.6.

UM: Mii

Uniunea Europeană (28 state)	6.268,4	7.184,6	9.171,0	9.957,8	11.250,4	12.459,4	12.267,3	11.056,5	9.765,2	8.450,9
Romania	237,7	215,0	225,2	270,6	277,2	294,9	258,5	274,0	265,0	186,1
Nord - Vest	13,4	16,1	26,6	26,0	23,4	23,8	20,1	24,9	22,7	15,7
Centru	37,8	45,5	43,9	47,0	45,0	46,9	38,6	28,6	23,6	18,7
Nord - Est	30,8	34,5	33,1	30,7	31,0	30,0	29,1	24,5	21,7	13,6
Sud - Est	41,2	30,7	35,8	53,4	55,3	54,6	49,4	47,0	46,6	30,8
Sud - Muntenia	51,7	43,9	44,7	57,9	58,2	60,2	55,7	79,2	75,8	50,8
București - Ilfov	10,5	:	:	:	13,5	22,1	13,1	8,4	11,2	7,0
Sud - Vest Oltenia	28,6	19,6	23,2	32,3	32,5	40,6	35,5	43,1	41,1	32,9
Vest	23,7	19,9	15,0	19,8	18,4	16,7	16,9	18,2	22,3	16,5

Tabelul 5.7.

UM: Procentaj din total șomeri

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Uniunea Europeană (28 state)	37,3	33,5	40,0	43,0	44,5	47,3	49,4	48,3	46,6	45,0
Romania	41,3	31,6	34,6	41,0	44,2	45,2	41,1	43,9	50,0	41,4
Nord - Vest	30,0	24,7	34,0	43,0	42,4	48,1	43,8	44,5	44,3	35,2
Centru	39,6	38,2	42,7	45,0	49,0	50,6	43,1	39,8	47,1	45,1
Nord - Est	38,9	32,4	37,9	41,4	46,7	42,2	43,1	40,3	44,7	29,2
Sud - Est	45,7	33,2	38,9	50,5	53,4	53,5	45,1	48,3	58,7	46,3
Sud - Muntenia	47,8	34,7	38,7	41,7	43,2	43,8	42,7	54,4	61,9	53,9
București - Ilfov	29,3	:	:	:	18,4	24,3	15,9	13,9	20,4	13,8
Sud - Vest Oltenia	39,5	25,9	31,1	48,4	53,0	59,8	55,4	47,6	47,6	45,9
Vest	47,7	38,1	30,9	43,1	44,9	40,2	43,9	44,0	60,8	49,3

În anul 2017, șomajul de lungă durată la nivelul Regiunii de dezvoltare Sud-Est se situează peste media națională cu aprox. 5 procente, ocupând locul 2 în ierarhia națională.

5.4. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante

5.4.1. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe activități ale economiei naționale²⁹

Structura locurilor de muncă vacante pe activități ale economiei naționale³⁰ în anul 2017, la nivelul regiunii Sud - Est, arată că activitățile cu cele mai mari valori sunt:

Sănătate și asistență socială - 1199 locuri vacante,

Administrație publică și apărare - 747 locuri vacante

Industria prelucrătoare - 710 locuri vacante.

În perioada 2008-2017, la nivel regional, s-au înregistrat creșteri ale numărului de locuri de muncă vacante în domeniile: Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare, Comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor, Transport și depozitare, Informații și comunicații.

Per total, la nivelul Regiunii de Sud-Est, numărul de locuri vacante a scăzut cu 108 locuri în anul 2017, față de anul anterior.

Tabel 5.1. Locuri de muncă vacante pe activități ale economiei naționale în Regiunea Sud - Est

CAEN Rev.2 (activități ale economiei naționale)	Ani									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
TOTAL	8369	2909	1412	1562	1873	1695	2300	2761	4483	4291
A	174	123	18	32	19	28	32	74	54	92
B	40	:	:	:	:	1	:	0	5	3
C	2247	609	558	610	538	354	526	484	1078	710
D	14	10	5	4	5	7	7	11	21	8
E	49	36	35	92	117	151	80	82	84	67
F	642	212	163	63	43	33	79	76	196	45
G	370	155	111	148	143	179	162	407	436	421
H	132	70	49	67	63	90	112	118	107	131
I	84	85	23	15	32	14	19	21	39	101
J	20	11	4	11	13	15	37	36	65	93
K	199	72	39	49	51	53	53	53	77	76
L	29	12	:	3	7	31	33	42	39	32
M	87	55	35	4	34	21	39	64	127	134
N	245	62	9	45	44	45	57	27	58	56
O	2521	688	195	144	138	231	350	398	692	747
P	49	21	7	3	131	16	37	91	274	199
Q	1392	668	124	251	465	374	556	634	910	1199
R	65	19	35	20	18	39	106	131	193	149
S	10	1	2	1	12	13	15	12	28	28

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO – Online

²⁹Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 f PIATA MUNCII” – pentru vizualizare [clac aici](#)

³⁰Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 f PIATA MUNCII” – pentru vizualizare [clac aici](#)

A AGRICULTURA, SILVICULTURA SI PESCUIT
B INDUSTRIA EXTRACTIVA
C INDUSTRIA PRELUCRATOARE
D PRODUCTIA SI FURNIZAREA DE ENERGIE ELECTRICA SI TERMICA, GAZE, APA CALDA SI AER CONDITIONAT
E DISTRIBUTIA APEI; SALUBRITATE, GESTIONAREA DESEURILOR, ACTIVITATI DE DECONTAMINARE
F CONSTRUCTII
G COMERT CU RIDICATA SI CU AMANUNTUL; REPARAREA AUTOVEHICULELOR SI MOTOCICLETELOR
H TRANSPORT SI DEPOZITARE
I HOTELURI SI RESTAURANTE
J INFORMATII SI COMUNICATII
K INTERMEDIERI FINANCIARE SI ASIGURARI
L TRANZACTII IMOBILIARE
M ACTIVITATI PROFESIONALE, STIINTIFICE SI TEHNICE
N ACTIVITATI DE SERVICII ADMINISTRATIVE SI ACTIVITATI DE SERVICII SUPT
O ADMINISTRATIE PUBLICA SI APARARE; ASIGURARI SOCIALE
P INVATAMANT
Q SANATATE SI ASISTENTA SOCIALA
R ACTIVITATI DE SPECTACOLE, CULTURALE SI RECREATIVE
S ALTE ACTIVITATI DE SERVICII

5.4.2. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe grupe majore de ocupații³¹

Pe grupe majore de ocupații se observă că, în anul 2017, la nivelul regiunii, cele mai solicitate au fost locurile de muncă pentru Specialiști în diverse domenii de activitate (1280 locuri), Lucrători în domeniul serviciilor (759 locuri) Muncitori calificați și asimilați (632 locuri), Tehnicienii și alți specialiști din domeniul tehnic (422 locuri). Este de remarcat faptul că au fost înregistrate 479 locuri de muncă vacante pentru Muncitori necalificați.

Tabelul 5.2. Locuri de muncă vacante pe grupe majore de ocupații (ISCO-08) în Regiunea Sud – Est

Grupe majore de ocupații (ISCO-08)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Total	1562	1873	1695	2300	2761	4483	4291
Membri ai corpului legislativ, ai executivului, înalți conducători ai administrației publice, conducători si funcționari superiori	60	75	80	135	126	182	207
Specialiști în diverse domenii de activitate	292	542	389	635	699	1080	1280
Tehnicienii si alți specialiști din domeniul tehnic	122	125	182	210	259	371	422
Funcționari administrativi	67	91	106	110	139	210	227
Lucrători în domeniul serviciilor	152	218	250	350	561	709	759
Lucrători calificați în agricultura, silvicultura si pescuit	:	3	3	3	4	13	18
Muncitori calificați si asimilați	152	180	183	238	344	994	632
Operatori la instalații si mașini; asamblori de mașini si echipamente	467	364	232	346	311	242	267
Muncitori necalificați	250	275	270	273	318	682	479

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO – Online

³¹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 f PIATA MUNCII” – pentru vizualizare [clic aici](#)

5.5. Evoluții și situația curentă - efectivul salariaților la sfârșitul anului, pe activități (secțiuni și diviziuni) ale industriei³²

Efectivele cele mai mari de salariați la sfârșitul anului 2017, la nivelul Regiunii Sud - Est se regăsesc în Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte, Industria alimentară, Fabricarea altor mijloace de transport (în afara autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor), Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații, Industria metalurgică. În toate secțiunile și diviziunile activităților industriale s-au înregistrat scăderi ale efectivului de salariați în perioada 2008-2017, cu excepția următoarelor activități în care s-au înregistrat creșteri ale efectivului de salariați: Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor, Fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice, Captarea, tratarea și distribuția apei, Fabricarea produselor textile și Fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice.

În perioada 2008-2017, majoritatea activităților economiei naționale de la nivelul Regiunii Sud – Est au înregistrat scăderi ale efectivului de salariați. Activitățile care au înregistrat creșteri modeste sunt: Captarea, tratarea și distribuția apei, Fabricarea produselor textile, Fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice.

Tabelul 5.3. Ponderea salariaților la sfârșitul anului 2017, pe secțiuni și diviziuni ale industriei în Regiunea Sud - Est

Activități ale economiei naționale	Pondere 2017
10 Industria alimentară	3.5%
11 Fabricarea băuturilor	0.6%
12 Fabricarea produselor din tutun	0.0%
13 Fabricarea produselor textile	0.4%
14 Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte	4.1%
15 Tăbăcirea și finisarea pieilor; fabricarea articolelor de voiaj și marochinărie, harnașamentelor și încălțăminte; prepararea și vopsirea blănurilor	0.3%
16 Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și pluta, cu excepția mobilei; fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite	0.6%
17 Fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie	0.3%
18 Tipărire și reproducerea pe suporturi a înregistrărilor	0.1%
19 Fabricarea produselor de cocserie și a produselor obținute din prelucrarea țiței	0.1%
20 Fabricarea substanțelor și a produselor chimice	0.3%
21 Fabricarea produselor farmaceutice de bază și a preparatelor farmaceutice	0.0%
22 Fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice	0.9%
23 Fabricarea altor produse din minerale nemetalice	0.7%
24 Industria metalurgică	1.4%
25 Industria constr. metalice și produse din metal, exclusiv mașini, utilaje și instal.	1.8%
26 Fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice	0.1%
27 Fabricarea echipamentelor electrice	0.1%
28 Fabricarea de mașini, utilaje și echipamente n.c.a.	0.5%
29 Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor	0.9%
30 Fabricarea altor mijloace de transport	2.7%
31 Fabricarea de mobila	1.0%
32 Alte activități industriale n.c.a.	0.1%
33 Repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor	1.5%

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO – Online

³² Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 g PIATA MUNCII” – [pentru vizualizare clic aici](#)

5.6. Proiecția principalilor indicatori ai pieței muncii (Comisia Națională de Prognoză)

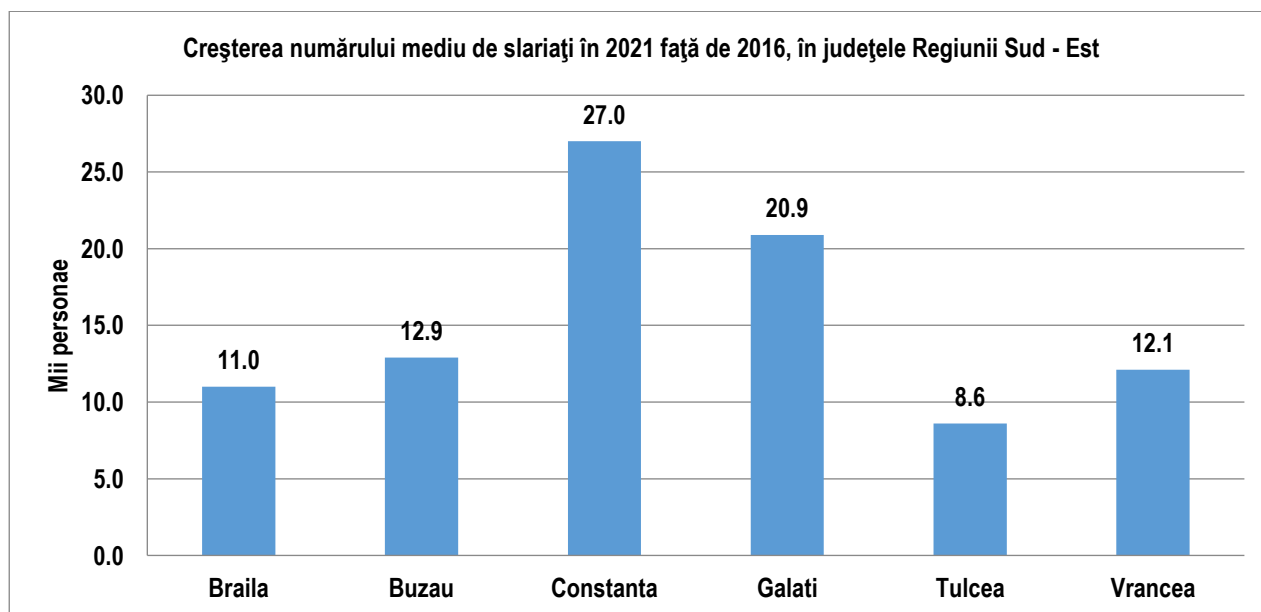
5.6.1. Proiecția numărului mediu de salariați³³

Conform studiului realizat de Comisia Națională de Prognoză Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în profil teritorial până în 2021, publicat în mai 2018, numărul mediu de salariați va crește continuu până în 2021, în toate județele regiunii. Ce mai importantă creștere se prognozează în județul Vrancea, județ în care, în 2021 numărul mediu de salariați va crește față de 2016 cu 12,1 mii persoane, ceea ce reprezintă o creștere de 22,2%. Creșteri importante, cu peste 10% se estimează și în județele Galați, Tulcea și Brăila. Județele Buzău și Constanța vor înregistra cele mai lente creșteri, cu 16,6% și respectiv 16,1%.

Tabelul 5.4. Proiecția numărului mediu de salariați
- mii persoane -

	Număr mediu de salariați mii persoane						Creștere 2021- 2016	
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Mii persoane	%
Total economie	4759,4	4925,0	5138,0	5335,0	5530,0	5725,0	965,6	20,3%
SUD - EST	512,8	520,5	542,9	563,5	584,4	605,4	92,6	18,1%
Braila	63,0	63,6	66,4	69,0	71,6	74,0	11,0	17,5%
Buzau	77,9	78,4	81,8	84,9	87,9	90,8	12,9	16,6%
Constanta	167,2	168,2	175,0	181,1	187,0	194,2	27,0	16,1%
Galati	107,0	109,8	114,4	118,7	123,4	127,9	20,9	19,5%
Tulcea	43,2	44,1	46,2	48,1	50,1	51,8	8,6	19,9%
Vrancea	54,5	56,4	59,1	61,6	64,4	66,6	12,1	22,2%

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO – Online

³³ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3i Prognoza profil teritorial mai 2018” – [pentru vizualizare clic aici](#)

5.6.2. Proiecția șomerilor înregistrați, la sfârșitul anului³⁴

Conform studiului realizat de Comisia Națională de Prognoză Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în profil teritorial până în 2019, publicat în decembrie 2016, Regiunea Sud - Est va înregistra în 2019 cea mai mare scădere a numărului de șomeri înregistrați la sfârșitul anului, atât ca valoare absolută cât și ca pondere. Cu toate acestea, numărul de șomeri înregistrați, estimat la sfârșitul anului 2019 se menține ridicat (60 mii persoane)

Tabelul 5.5. Proiecția șomerilor înregistrați

România/ Regiunea	Șomeri înregistrați, la sfârșitul anului - mii persoane					Diferența 2019-2015	
	2015	2016	2017	2018	2019	mii persoane	%
România	436	429	420	405	395	41.2	9.45%
NORD - EST	77.8	77	75	73	71	6.8	8.74%
SUD - EST	68.9	66	65	62	60	8.9	12.92%
SUD MUNTENIA	79.3	78	77	75	74	5.3	6.68%
SUD – VEST OLTENIA	70.4	70	69	65	64	6.4	9.09%
VEST	25.6	25	25	24	23	2.6	10.16%
NORD - VEST	41	40	39	38	37	4	9.76%
CENTRU	50.2	50	49	48	47	3.2	6.37%
BUCUREȘTI - ILFOV	23	23	21	20	19	4	17.39%

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO – Online

5.6.3. Proiecția ratei șomajului înregistrat³⁵

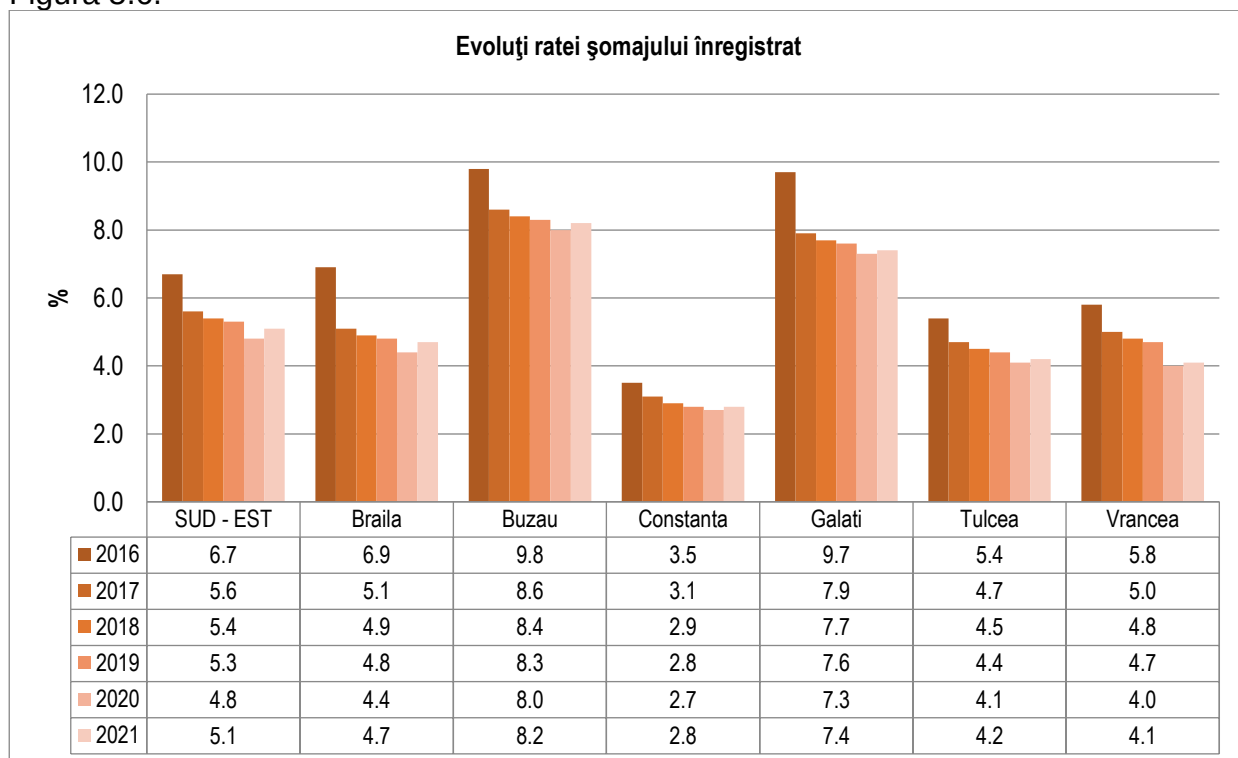
Se estimează că Rata șomajului înregistrat va scădea în toate județele regiunii, în perspectiva anului 2021, conform studiului realizat de Comisia Națională de Prognoză Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în profil teritorial până în 2021, publicat în mai 2018. Cea mai mare scădere se estimează pentru județul Galați, cu 2,5 puncte procentuale. Cea mai mică scădere se estimează pentru județul Constanța, cu doar 0,7 puncte procentuale.

În perspectiva anului 2021, județul Buzău va înregistra cea mai mare rată a șomajului, cu o valoare de 8,2% cu 3,1 procente peste media regională. De asemenea, județul Galați va înregistra o rată a șomajului peste media regională, cu 2,3 procente. La polul opus, județul Constanța, va înregistra în anul 2021 cea mai scăzută rată a șomajului, de 2,8 procente, cu 2,3% sub media regională.

³⁴ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3i Prognoza profil teritorial mai 2018” – [pentru vizualizare clic aici](#)

³⁵ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3i Prognoza profil teritorial mai 2018” – [pentru vizualizare clic aici](#)

Figura 5.6.

Sursa datelor: Comisia Națională de Prognoză, Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în profil teritorial până în 2019, mai 2018

5.7. Prognoze privind cererea și oferta de locuri de muncă

5.7.1. Prognoza cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu și lung din Studii previzionale la nivel European – CEDEFOP

Prognoza cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu și lung realizată de CEDEFOP în anul 2016, la nivelul fiecărui stat membru al UE 28 evidențiază o serie de tendințe privind cererea expandată și cererea de înlocuire a forței de muncă la orizontul anului 2025.

În cazul României, valorile pentru cererea de înlocuire la muncitori în agricultură și pescuit, la orizontul 2025, de peste 2 milioane de locuri de muncă, sugerează că studiul pornește de la structura populației ocupate în agricultură în care sunt incluse persoanele cu statut profesional de lucrători pe cont propriu și lucrători familiali neremunerați și introduce ipoteze de lucru care conduc la scăderi modeste ale populației ocupate în agricultură în perspectiva 2025. Mai mult, ultimele date ale INS arată că în 2016 populația ocupată în agricultură a fost de 1728,6 mii persoane, în scădere cu peste 783 de mii față de anul 2012. Aceste date arată că rezultatele studiului CEDEFOP în cazul României trebuie utilizate cu prudență.

Tabelul 5.6. Oportunități de locuri de muncă³⁶ - valori absolute - perioada 2015-2025 - mii persoane

Grupe de ocupații	Valoare	Ponderi
Total	3928	100.0%
Membri ai corpului legislativ, ai executivului, înalți conducători ai administrației publice, conducători și funcționari superiori	55	1.4%
Specialiști în diverse domenii de activitate	454	11.6%
Tehnicienii și alți specialiști din domeniul tehnic	204	5.2%
Funcționari administrativi	122	3.1%
Lucrători în domeniul serviciilor	357	9.1%
Lucrători calificați în agricultură, silvicultură și pescuit	1742	44.3%
Operatori la instalații și mașini; asamblori de mașini și echipamente	124	3.2%
Muncitori calificați și asimilați	272	6.9%
Muncitori necalificați	601	15.3%

Sursa datelor: CEDEFOP, <http://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/data-visualisations/job-opportunities>

Pe baza previziunilor realizate de CEDEFOP privind oportunitățile de locuri de muncă în perspectiva 2025 se poate estima care sunt cererile de calificări pe nivele de educație și filiere.

În acest scop față de datele din tabelul de mai sus au fost eliminate grupele de ocupații:

- Muncitori necalificați, având în vedere că IPT nu se adresează acestei grupe;
- Lucrători calificați în agricultură, silvicultură și pescuit, având în vedere gradul mare de distorsionare pe care îl introduce această grupă datorită populației ocupate cu statut profesional lucrători pe cont propriu și lucrători familiali neremunerați care sunt asociate mai curând cu agricultura de subzistență și cu lipsa alternativelor decât cu oportunitățile de locuri de muncă.

Grupelor de ocupații reținute le-au fost asociate nivelul de educație la intrare în piața muncii și traseul de formare profesională conform tabelului următor.

³⁶ Oportunitățile de locuri de muncă reprezintă suma dintre cererea expandată și cererea de înlocuire

Tabelul 5.7. Oportunități de locuri de muncă și criterii asociate pentru IPT

Oportunități de locuri de muncă - CEDEFOP			Criterii asociate	
Grupe de ocupații	Valoare mii pers.	Ponderi	Nivel de educație la intrare în piața muncii	Traseul de formare
Total	1588	100.0%		
Membri ai corpului legislativ, ai executivului, înalți conducători ai administrației publice, conducători și funcționari superiori	55	3.5%	învățământ superior	prin învățământ liceal
Specialiști în diverse domenii de activitate	454	28.6%	învățământ superior	prin învățământ liceal
Tehnicienii și alți specialiști din domeniul tehnic	204	12.8%	IPT	preponderent prin învățământ liceal tehnologic
Funcționari administrativi	122	7.7%	preponderent învățământ superior	2/3 prin învățământ liceal teoretic și vocațional 1/3 prin învățământ liceal tehnologic
Lucrători în domeniul serviciilor	357	22.5%	IPT	preponderent prin învățământul profesional
Operatori la instalații și mașini; asamblori de mașini și echipamente	124	7.8%	IPT	preponderent prin învățământul profesional
Muncitori calificați și asimilați	272	17.1%	IPT	preponderent prin învățământul profesional

Sursa datelor pentru oportunitățile de locuri de muncă: CEDEFOP, <http://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/data-visualisations/job-opportunities>

Prin această analiză sunt estimate ponderile pentru oportunitățile de locuri de muncă pe niveluri de educație și filiere, la orizontul anului 2025 din tabelul următor

Tabelul 5.8. Ponderi propuse pentru învățământul liceal și profesional

Pondere sugerată liceu filiera teoretică, tehnologică și vocațională	52.6%
Pondere sugerată învățământ profesional	47.4%
Pondere sugerată liceu tehnologic	15,4%
Pondere sugerată IPT	62,8 %

5.7.2. Prognoza cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu și lung din Studii previzionale naționale

Institutul Național de Cercetare Științifică în domeniul Muncii și Protecției Sociale (INCSMPS) a realizat, Studiu previzional privind cererea de formare profesională la orizontul 2013 și în perspectiva 2020. Studiul a fost realizat de către INCSMPS în calitate de partener în cadrul Proiectului strategic cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007–2013 „Corelarea ofertei educaționale a învățământului profesional și tehnic cu cerințele pieței muncii”, proiect al cărui lider de parteneriat a fost Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic.

Proiecția cererii de forță de muncă și a cererii de formare profesională pe termen mediu și lung a fost realizată utilizând o metodologie similară cu cea utilizată de Universitatea Cambridge în modelul de prognoză utilizat de CEDEFOP, dar prezintă unele abordări inovative generate de gradul mult mai mare de detaliere a informațiilor dorite.

În cadrul metodologiei studiului, s-a realizat o proiecție a **cererii potențiale** de forță de muncă, reprezentând volumul de forță de muncă (număr persoane) estimat ca necesar pentru derularea activităților economice, în termeni de populație ocupată. Acest nivel va fi satisfăcut când numărul persoanelor efectiv ocupate este egal cu nivelul estimat ca necesar de populație ocupată; în celelalte cazuri vom avea un deficit sau un excedent fata de necesarul de populație ocupată. Cererea potențială estimează necesarul de populație ocupată, însă evoluția populației efectiv ocupate depinde nu numai de evoluțiile economiei ci și de o multitudine de alți factori (ex. factori demografici, migrație, potrivirea calitativă între cererea și oferta de forță de muncă etc.). În consecință, cererea potențială de forță de muncă nu trebuie confundată cu populația ocupată (deși are valori aparent identice sau apropiate față de aceasta) și nu trebuie considerată ca cerere efectivă în termeni de locuri de muncă vacante. În schimb, previziunile privind cererea potențială oferă repere de analiză pentru evoluția structurii cererii pe sectoare de activitate, ocupații, niveluri de calificare, domenii de pregătire profesională. Pentru estimarea cererii potențiale s-a utilizat o tehnică de modelare econometrică.

A fost estimată și **cererea înlocuită** (definită ca număr de locuri de muncă rezultate din retragerea participanților la activitatea economică ca urmare a pensionărilor și a altor pierderi naturale pentru orizontul de prognoză). Este de menționat că cererea înlocuită este o variabilă intermediară, astfel încât valorile ei nu descriu decât evoluții ale unor structuri economice trecute. Mai mult, lipsa unor informații detaliate cu privire la structura pe vârste a populației ocupate a făcut ca estimarea să fie făcută pe grupe de vârstă și în ipoteze care induc un anumit grad de eroare al estimării. Prin urmare, aceste estimări trebuie privite cu rezerve.

Utilizând cele două variabile (cererea potențială și cererea înlocuită) s-a estimat **cererea agregată** de forță de muncă pentru anul 2013 și s-a extins prognoza pentru orizontul 2020.

Analizând informațiile cu privire la dinamica cererii potențiale (măsura creării sau distrugerii de locuri de muncă în viitor) și a cererii înlocuite s-au estimat **locurile de muncă disponibile**, în ipotezele de calcul al celor două variabile. Acest indicator poate lua valori pozitive dacă există cerere potențială sau dacă aceasta indică distrugere de locuri de muncă dar nivelul cererii înlocuite este mai mare decât distrugerea de locuri de muncă.

Modelul econometric macroeconomic utilizat pentru estimarea cererii de forță de muncă la nivel național a utilizat serii de date de la Institutul Național de Statistică, pentru perioada 2000-2008 privind:

- populația ocupată în activități ale economiei naționale (diviziuni CAEN REV1)
- valoarea investițiilor brute în bunuri corporale în activități ale economiei naționale (diviziuni CAEN REV1)
- valoarea adăugată brută în activități ale economiei naționale (diviziuni CAEN REV1)
- valoarea costului mediu lunar al salariaților în activități ale economiei naționale (diviziuni CAEN REV1)

Proiecția cererii de forță de muncă și a cererii de formare profesională pe termen mediu și lung a fost realizată în trei tipuri de scenarii:

❖ **Scenariul MODERAT** a fost construit pe baza următoarelor ipoteze:

- evoluția valorii adăugate brute (VAB) conform prognozelor Comisiei Naționale de Prognoză (Prognoza de primăvară 2011) pentru perioada 2011-2013
- pentru perioada 2014 – 2020 s-a presupus următoarea evoluție a **valorii adăugate brute**: un ritm anual de creștere în industrie de 1,0325, un ritm de 1,0305 în construcții și respectiv un ritm anual de creștere în servicii de 1,0165 (valori calculate ca o medie aritmetică a ritmurilor anuale de creștere așteptate pentru perioada 2011 – 2012). S-a considerat că în cadrul fiecărei ramuri, diviziunile componente urmează evoluția ramurii. S-a optat pentru alegerea pentru perioada 2014-2020 a unor ritmuri de creștere a VAB inferioare anului 2013 deoarece s-a dorit luarea în considerare a prezumtivei crize economice pe care specialiștii o previzionează după anul 2013.
- pentru evoluția **Costului forței de muncă** pentru anii 2009 și 2010 s-a ținut cont de valorile reale publicate de Institutul Național de Statistică, în timp ce pentru anii 2011-2020 s-a considerat un ritm anual de creștere constant și egal cu 1,015.
- pentru evoluția **Investițiilor brute** s-a pornit de la ritmul de scădere anual pentru 2009 (0.76) pe total industrie calculat din datele de la INS - tempo online. În lipsa altor informații s-a considerat că această scădere a fost înregistrată identic la nivelul fiecărei diviziuni CAEN. Pentru perioada 2010 – 2020 s-a estimat trendul liniar al variabilei pe baza datelor observate pe întreaga perioadă de analiză.

❖ **Scenariul OPTIMIST** a presupus următoarele variații față de scenariul MODERAT:

- **VAB** în 2010 înregistrează un ritm de creștere de 1,1 față de 2009 în industrie, un ritm de scădere de 0,9 față de 2009 în construcții, în timp ce în servicii se menține constantă pe perioada 2010-2011. Pentru perioada 2012- 2013 se mențin evoluțiile prognozate de Comisia Națională de Prognoză, în timp ce pentru perioada 2014- 2020 s-a considerat un ritm anual de creștere în industrie de 1,036, un ritm de 1,044 în construcții și respectiv un ritm anual de creștere în servicii de 1.032 (valori calculate ca o medie aritmetică a ritmurilor anuale de creștere așteptate pentru perioada 2011 – 2013).
- **Investițiile brute** în 2010 înregistrează un ritm de creștere de 1,15 față de 2009. Pentru perioada 2011- 2020 s-a estimat apoi trendul liniar al variabilei.

❖ **Scenariul PESIMIST** a presupus următoarele variații față de scenariul MODERAT:

- **VAB** în perioada 2014 - 2020 se menține la nivelul prognozat pentru anul 2011. De asemenea, s-a ținut cont și de rezultatele anchetei în firme, conform cărora peste jumătate dintre cei intervievați sunt de părere că România nu își va reveni din criza economică până în anul 2013.
- **Costul forței de muncă** în 2010 își menține ritmul de creștere pe care l-a avut în 2009 comparativ cu 2008, în timp ce pentru anii 2011-2020 s-a considerat un ritm anual de creștere de 1,015 constant.

A fost prognozată separat și evoluția celor 18 diviziuni CAEN (Rev.1) ce au fost excluse din modelul econometric din cauza lipsei de date. Pentru acestea s-a emis ipoteza conform căreia evoluția populației ocupate din cadrul lor își menține trendul observabil pentru perioada 2000- 2008.

În final, s-a corectat modelul cu eroarea obținută din predicția populației ocupate totale la nivel național pentru anii 2009 și 2010 (engl. *nowcast*) cu valorile reale (erorile au fost de aprox. 1-2%).

Proiecția cererii de forță de muncă la nivel național

La nivel național, proiecția **cererii potențiale** de muncă (determinată pe baza modelelor econometrice de tip panel) pentru scenariul moderat și cel optimist tendințele de evoluție pe orizontul de prognoză sunt staționare, astfel că la orizontul anului 2020 cererea potențială se previzionează a fi cu 1% mai mare decât în 2010 în ipoteza scenariului moderat și cu 0,2% în ipoteza scenariului optimist, în timp ce pentru scenariul pesimist cererea potențială se previzionează a fi cu 5% mai mică în 2020 față de 2010.

Pentru **cererea înlocuită** de forță de muncă tendințele la nivel național sunt de creștere în ipotezele scenariului optimist și staționare în ipotezele scenariului moderat și ale celui pesimist.

Proiecțiile **locurilor de muncă disponibile** la nivel național (determinate prin însumarea valorilor care reprezintă modificarea cererii potențiale față de anul anterior cu volumul cererii înlocuite) estimează o evoluție staționară pe întreg intervalul de prognoză în scenariul moderat, iar în scenariul pesimist o tendință de scădere până la valori negative semnificând desființare de locuri de muncă. Nici în ipotezele scenariului optimist, la nivel național nu se previzionează locuri de muncă disponibile în creștere decât după anul 2014.

Proiecțiile privind cererea potențială de forță de muncă pe activități economice (la nivel de secțiune CAEN Rev1) se referă la cererea relevantă pentru IPT. La nivel național, dintre activitățile economice pentru care se previzionează scăderi semnificative ale cererii potențiale de forță de muncă, în ipotezele scenariului moderat, se evidențiază: *agricultura, silvicultura și piscicultura*, precum și *administrația publică și apărarea, în care se estimează scăderi pe întreg intervalul de prognoză până în 2020*. Creșteri pe tot parcursul intervalului de prognoză se estimează în *comerț*, precum și în *intermedieri financiare*. Scăderi în perioada 2009-2013, urmate de creșteri între 2014 și 2020 se previzionează în sectoarele *industrie extractivă, industrie prelucrătoare, construcții* și în *transport, depozitare și comunicații*.

Pe **grupe ocupaționale**, cererea potențială prognozată la nivel național, în ipotezele scenariilor moderat și optimist, descrie configurații ocupaționale orientate către *Agricultori și lucrători calificați în agricultură, Meseriași și muncitori calificați în metalurgie, construcții metalice și asimilați, Alte ocupații asimilate tehnicienilor și Operatori la mașini, utilaje și asamblori de mașini, echipamente și alte produse*. În schimb, în ipotezele scenariului pesimist, nu se previzionează locuri de muncă disponibile pentru nici o sub-grupă ocupațională.

Evoluția cererii de formare profesională pe domenii de pregătire ale învățământului profesional și tehnic este estimată prin raportarea la distribuția cererii de forță de muncă într-o structură matriceală, realizată ca intersecție dintre structura pe grupe ocupații și structura pe activități CAEN. Calcularea proiecției cererii potențiale la intersecția COR și CAEN – în lipsa unor date valide cu privire la probabilitatea angajării într-o ocupație după finalizarea studiilor dintr-un anumit domeniu – permite o evaluare prin metode analitice a distribuției pe domenii de pregătire profesională a cererii potențiale de forță de muncă. Studiul menționează că pentru ocupațiile din subgrupa agricultori și lucrători calificați în agricultură, s-a luat în considerare numai populația salariată nu și alte categorii ale populației ocupate în această activitate (ca de exemplu lucrători familiari neremunerați). Prin această corecție s-a dorit să se evite inducerea unor concluzii

eronate bazate pe o falsă cerere de înlocuire. Pe de altă parte, nu trebuie neglijat potențialul acestui sector, care reclamă ca o parte din forța de muncă îmbătrânită care se va retrage din agricultura de subzistență să fie înlocuită de tineri fermieri pregătiți pentru o agricultură competitivă. Deoarece datele avute la dispoziție au permis realizarea proiecțiilor doar în intersecția subgrupe majore de ocupații și secțiuni CAEN Rev2, pentru a detalia industria prelucrătoare pe diviziuni s-a utilizat structura pe ocupații și activități economice din Recensământul din anul 2002. Presupunând că structura populației ocupate pe diviziuni în cadrul industriei prelucrătoare nu s-a modificat de la data ultimului recensământ, s-a aplicat această structură la rezultatele proiecției cererii de forță de muncă pe subgrupe majore de ocupații și secțiuni CAEN. Autorii studiului subliniază caracterul informativ al estimărilor deoarece acestea s-au bazat pe informații statistice incomplete și pe ipoteza că au avut loc alocări ale forței de muncă (și se va respecta înclinația și în viitor) strict în domeniul de activitate și în ocupația în care se face pregătirea.

Structura cererii potențiale de forță de muncă în ipotezele scenariului moderat, **la nivel național** în funcție de **domeniile de formare** ale IPT este prezentată în tabelul de mai jos, în evoluție prognozată la orizontul anilor 2017-2020. Domeniul *Mecanică* concentrează în jur de un sfert din cererea potențială de forță de muncă, iar importanța acestuia pare să crească la orizontul 2020, la fel ca și domeniile *Comerț* și *Economic* care totalizează peste 25% din cererea potențială relevantă pentru IPT. Și domeniile *Electric*, *Electromecanică* și *Electronică automatizări* cresc ca și pondere în cererea potențială relevantă pentru absolvenții de IPT, însă ponderea lor se situează la nivele relativ reduse. Cererea potențială pentru absolvenții domeniilor *Fabricarea produselor din lemn* și *Industrie alimentară* este în scădere la orizontul 2020, la nivel național.

Tabelul 5.10. Prognoza structurii cererii potențiale, în scenariul moderat, pe domenii de formare profesională din IPT, la nivel național în perspectiva 2020

Domenii de formare	%
Agricultură	3,9
Chimie industrială	1,3
Construcții instalații și lucrări publice	8,2
Comerț	12,6
Economic	14,5
Electric	5,3
Electromecanică	3,6
Electronică automatizări	4,2
Fabricarea produselor din lemn	1,4
Industrie alimentară	0,8
Industrie textilă și pielărie	9,0
Materiale de construcții	1,3
Mecanică	24,1
Turism și alimentație	7,8
Resurse naturale și protecția mediului	1,9
Tehnici poligrafice	0,2

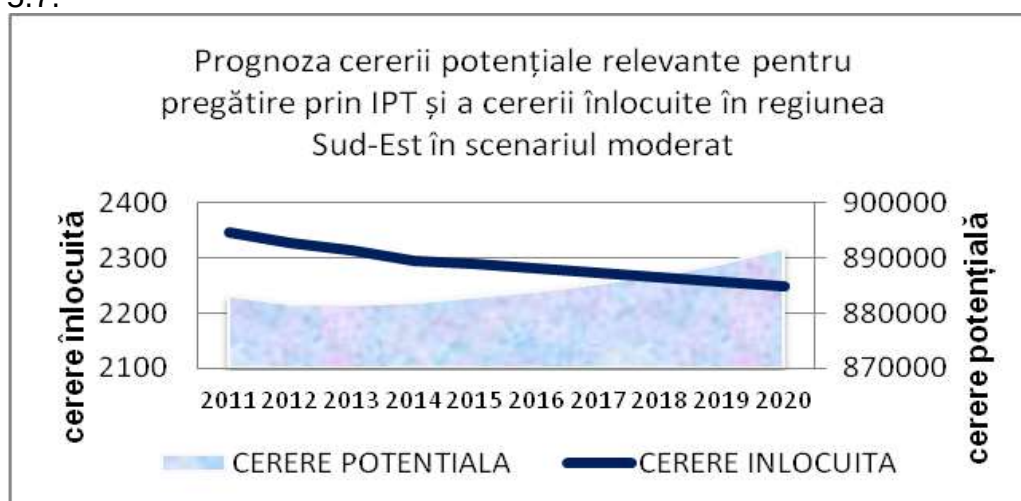
Sursa datelor: CNDIPT/INCSMPS, Studiu previzional privind cererea de formare profesională la orizontul anului 2013 și în perspectiva anului 2020

Proiecția cererii de forță de muncă la nivelul Regiunii Sud Est

Proiecțiile obținute pe baza scenariului moderat prezintă un trend ușor ascendent, ritmuri anuale de creștere pozitive înregistrându-se începând cu anul 2014. Astfel proiecția cererii potențiale pentru anul 2020 o depășește pe cea din 2011 cu aproximativ 1%. Proiecțiile scenariilor optimist și pesimist urmează aceeași tendință de reducere a cererii potențiale, dar din motive diferite: în scenariul pesimist ca urmare a păstrării tendinței etapei anterioare celei de prognoză, în cel optimist ca urmare a ipotezei modificărilor structurale care impun o reducere a greutății specifice a ocupării din agricultură.

Proiecțiile în cazul **scenariului moderat** pun în evidență creșteri ale cererii potențiale cu 1% în întreg intervalul de proiecție și scăderi ale cererii înlocuite mai accentuate din anul 2014, astfel încât la nivelul anului 2020 aceasta va fi cu circa 4,1% mai mică decât în anul 2011.

Figura 5.7.

Sursa datelor: CNDIPT/INCSMPS, Studiu previzional privind cererea de formare profesională la orizontul anului 2013 și în perspectiva anului 2020

În regiunea Sud-Est, în ipoteza scenariului moderat, scăderi în ceea ce privește cererea potențială pentru forță de muncă sunt previzionate în sectoarele *agricultură, industria extractivă, tranzacții imobiliare, intermediari financiare, administrație publică*. Cererea potențială pentru forță de muncă ar înregistra creșteri în *industria prelucrătoare* și în *comerț*, iar după 2011 în *construcții, sănătate și asistență socială* și în activitățile din învățământ. După 2013 se profilează creșteri și în sectorul *energie electrică și termică, apă și gaze*.

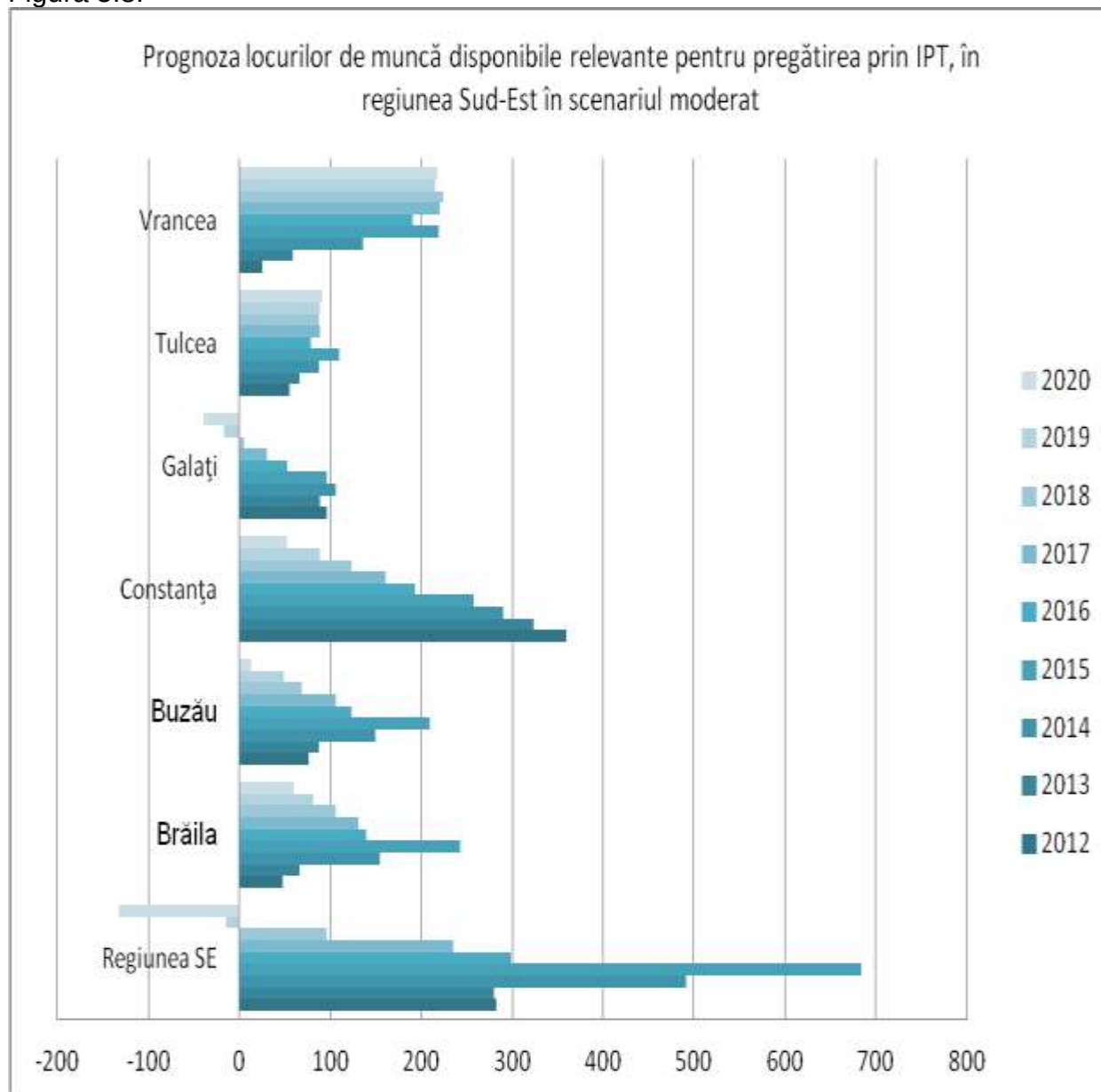
Proгноza locurilor de muncă disponibile

Previziunile obținute în cadrul **scenariului moderat** la nivelul regiunii Sud - Est estimează o creștere a numărului de locuri de muncă disponibile în regiunea Sud Est în prima jumătate a intervalului de prognoză, urmată din 2016 de o reducere a numărului acestora.

Se previzionează locuri de muncă disponibile pe tot parcursul intervalului de prognoză în toate județele, cu excepția județului Galați în care spre sfârșitul intervalului de prognoză se previzionează valori negative (pierderi de locuri de muncă). Tendințe de evoluție diferite de cele ale regiunii se manifestă în județul Constanța unde pe fondul existenței locurilor de muncă disponibile se estimează un proces de reducere

permanentă a numărului acestora pe intervalul de prognoză și în județul Vrancea în care are loc o evoluție crescătoare a locurilor de muncă disponibile.

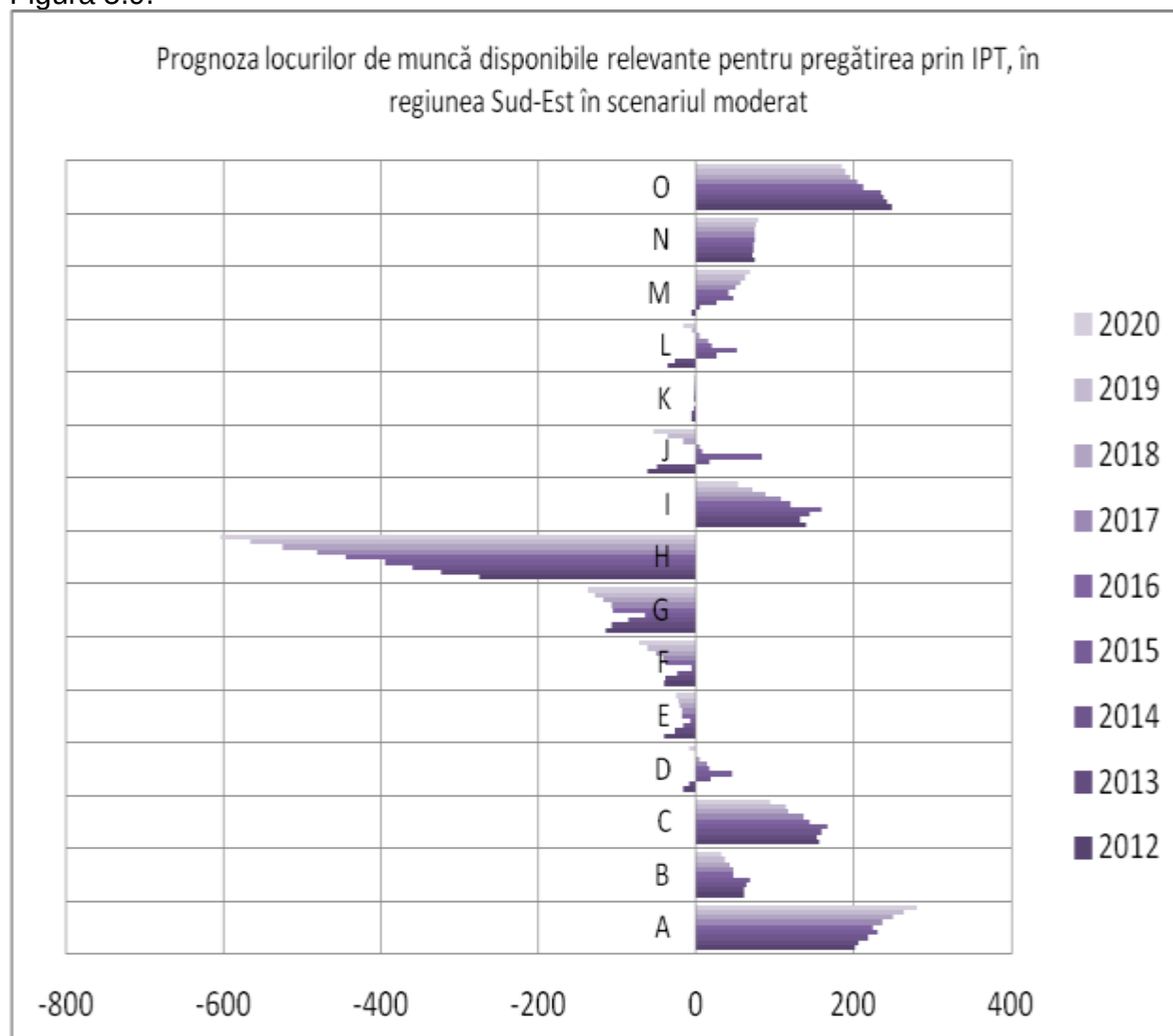
Figura 5.8.

Sursa datelor: CNDIPT/INCSMPS, Studiu previzional privind cererea de formare profesională la orizontul anului 2013 și în perspectiva anului 2020

În scenariul moderat, grupele ocupaționale pentru care se previzionează ușoare creșteri ale locurilor de muncă disponibile ar fi *Tehnicienii în domeniul fizicii și tehnicii, Operatori la instalațiile fixe și lucrători asimilați*. Se menține aproximativ constant numărul de locuri de muncă disponibile destinate *Operatorilor la mașini, utilaje și asamblorilor de mașini, echipamente și alte produse*. Evoluții care conduc spre valori negative care sugerează pierderi de locuri de muncă în economia regiunii par să afecteze grupele *Agricultori și lucrători calificați în agricultură, Modele, manechine și vânzători în magazine și piețe, Lucrători în servicii personale și de protecție, Funcționari în servicii cu publicul*. Pentru celelalte grupe ocupaționale se profilează locuri de muncă disponibile în cea mai mare parte a intervalului de prognoză, în tendință descrescătoare însă.

Figura 5.9.

Sursa datelor: CNDIPT/INCSMPS, Studiu previzional privind cererea de formare profesională la orizontul anului 2013 și în perspectiva anului 2020

LEGENDĂ:		H	Agricultori și lucrători calificați în agricultură, silvicultură și pescuit
A	Tehnicienii în domeniul fizicii și tehnicii	I	Meseriași și muncitori calificați în industria extractivă și construcții
B	Tehnicienii în științele vieții, ocrotirea sănătății și asimilați	J	Meseriași și muncitori calificați în metalurgie, construcții metalice și asimilați
C	Alte ocupații asimilate tehnicienilor	K	Meseriași și muncitori calificați în mecanică fină, artizanat, imprimerie și asimilați
D	Funcționari de birou	L	Meseriași și muncitori calificați în industria alimentară și alte meserii artisanale
E	Funcționari în servicii cu publicul	M	Operatori la instalațiile fixe și lucrători asimilați
F	Lucrători în servicii personale și de protecție	N	Operatori la mașini, utilaje și asamblori de mașini, echipamente și alte produse
G	Modele, manechine și vânzători în magazine și piețe	O	Conducători de vehicule și operatori la instalații mobile

Prognoza cererii de formare profesională

Tabelul 5.12. Structura cererii potențiale, pe domenii de formare ale IPT, în ipoteza scenariului moderat, în regiunea Sud - Est în perspectiva 2017-2020

Domenii de formare	%
Agricultură	4,6
Chimie industrială	0,8
Construcții instalații și lucrări publice	8,2
Comerț	11,9
Economic	11,9
Electric	6,7
Electromecanică	3,9
Electronică automatizări	4,2
Fabricarea produselor din lemn	0,7
Industrie alimentară	1,0
Industrie textilă și pielărie	8,1
Materiale de construcții	1,0
Mecanică	28,6
Turism și alimentație	6,7
Resurse naturale și protecția mediului	1,5
Tehnici poligrafice	0,1
Total	100,0

Sursa datelor: CNDIPT/INCSMPS, Studiu previzional privind cererea de formare profesională la orizontul anului 2013 și în perspectiva anului 2020

Ponderea estimată pe baza datelor furnizate de studiul previzional cu privire la proiecția locurilor de muncă disponibile la nivelul regiunii Sud-Est în perspectiva anului 2020 (în scenariul moderat) de circa 2/3 pentru ocupațiile relevante pentru nivel 2 și 3 de calificare oferit prin învățământul liceal tehnologic și profesional este confirmată și de rezultatele anchetei în firme

5.7.3. Anchete în firme

Ancheta în firme privind cererea de forță de muncă pe termen scurt reprezintă componenta „Investigații de teren în rândul angajatorilor” a „*Studiului previzional privind cererea de formare profesională la orizontul anului 2013*” realizat de Institutul Național de Cercetare Științifică în domeniul Muncii și Protecției Sociale (INCSMPS) – partener în cadrul proiectului „*Corelarea ofertei educaționale a învățământului profesional și tehnic cu cerințele pieței muncii*”. Culegerea datelor a fost realizată de Centrul de Sociologie Urbană și Regională (CURS) în perioada 14 august – 14 septembrie 2011. Ancheta de teren în rândul angajatorilor s-a realizat prin interviuri „față în față” pe baza unui chestionar aplicat pe un eșantion regional de 484 firme, reprezentativ la nivel regional, în perioada 14 august – 14 septembrie 2011. Marja de eroare a eșantionului este de $\pm 4.37\%$ la un nivel de încredere de 95%.

Obiectivele anchetei în firme au fost următoarele:

- Investigarea cererii de forță de muncă pentru absolvenți de învățământ profesional și tehnic pe termen scurt.
- Investigarea gradului de satisfacție a angajatorilor față de nivelul de pregătire profesională a absolvenților de învățământ profesional și tehnic.

Principalele rezultate obținute din prelucrarea informațiilor obținute din ancheta de teren pentru Regiunea Sud Est sunt următoarele:

- În anul 2009, toate județele din regiunea Sud - Est s-au confruntat cu pierderi la nivelul efectivului de salariați, înregistrându-se pe total eșantion regional, o scădere de 6,4%. În anul următor, volumul salariaților a continuat să scadă, afectând de asemenea toate județele, scăderea totală fiind de 5,2% la nivel regional. În primele opt luni ale anului 2011, evoluția efectivelor de salariați pare a se stabiliza, scăderea la nivel regional fiind doar de 0,1% față de anul 2010; s-au înregistrat creșteri ale numărului de salariați în județele Tulcea, Buzău și Galați. La nivel sectorial, firmele din tranzacții imobiliare, hoteluri și restaurante, activități profesionale, științifice și tehnice, sănătate și asistență socială și industrie prelucrătoare au fost cele mai afectate de declinul numărului de salariați în perioada 2009-2011.
- La nivel regional, la momentul anchetei, 2,5% din totalul locurilor de muncă existente în firmele investigate erau vacante, valoarea ratei locurilor de muncă vacante fiind semnificativ peste media națională. Rata locurilor de muncă vacante era semnificativ mai mare decât media regională în județele Tulcea și Buzău, precum și în sectoarele învățământ, intermediari financiare și asigurări, industrie extractivă și industrie prelucrătoare. Pe de altă parte, tranzacțiile imobiliare și activitățile profesionale, științifice și tehnice au reprezentat practic zone "închise" pentru angajare, înregistrând rate nule ale locurilor de muncă vacante. Rata locurilor de muncă vacante atinge cele mai înalte nivele pentru grupa ocupațională muncitori din agricultură și pescuit (5,3%), urmată, cu nivele tot peste media regională de muncitori calificați (3,9%), funcționari (3,4%), tehnicieni (2,8%) și lucrători în servicii (2,7%).
- La nivel regional, din punctul de vedere a domeniului de calificare relevant pentru pregătirea prin liceu tehnologic și învățământ profesional, la momentul anchetei, cea mai semnificativă cerere de forță de muncă se adresează domeniilor construcții, instalații și lucrări publice (22,1%), mecanică (17,0%) și turism și alimentație (15,8%), urmate la distanță de domeniile comerț (9,6%), industrie textilă și pielărie (7,6%), industrie alimentară (6,8%) și economic (5,3%). În ceea ce privește domeniile de calificare specifice învățământului postliceal, cele mai multe locuri de muncă vacante se adresează domeniilor protecția mediului (45,4%), sănătate și asistență pedagogică (22,0%) și informatică (21,6%). În medie, locurile de muncă vacante la momentul anchetei erau neocupate de circa 3,53 luni.
- Rezultatele analizei indică o evoluție diferențiată a numărului de locuri de muncă la orizontul 6 luni, respectiv 12 luni în funcție de clasele de mărime ale firmelor investigate: firmele micro și mici estimează o evoluție pozitivă (creșteri-scăderi) a numărului de locuri de muncă atât la orizontul următoarelor 6 luni cât și la orizontul următoarelor 12 luni; în vreme ce firmele mari estimează o evoluție negativă atât la 6 luni, cât și la 12 luni. La orizontul următoarelor 12 luni din cele șase județe ale regiunii, cinci estimează creșteri ale efectivelor de salariați, județul Galați fiind singurul care estimează reduceri ale efectivelor de personal. La același orizont de timp, în profil sectorial remarcăm că cele mai dinamice firme se estimează a fi cele din intermediari financiare și asigurări, tranzacții imobiliare, activități de servicii administrative și servicii suport și industrie prelucrătoare. Cele mai pesimiste cu privire la evoluțiile efectivelor de salariați pe termen scurt (12 luni) sunt firmele din informații și comunicații, sănătate și asistență socială, distribuția apei și salubritate, construcții și transport și depozitare care estimează scăderi ale efectivelor de personal.

- Comparând structura numărului curent de locuri de muncă cu cea a locurilor de muncă estimate a exista în firmele investigate peste 12 luni, se constată că întreprinderile din regiunea de dezvoltare Sud-Est anticipează o creștere a ponderii ocupațiilor din GO 4 (funcționari) și GO 5 (lucrători în servicii), dar și creșteri ușoare pentru GO 9 (muncitori necalificați) și GO 6 (muncitori în agricultură și pescuit).
- Din punctul de vedere al domeniilor de calificare relevante pentru liceul tehnologic și învățământul profesional, la nivel regional, cea mai ridicată cerere de forță de muncă la orizontul următoarelor 12 luni se adresează domeniilor mecanică (22,5%), comerț (20,7%), construcții, instalații și lucrări publice (18,1%) și turism și alimentație (12,7%). În ceea ce privește domeniile de calificare specifice învățământului postliceal, cea mai ridicată cerere de forță de muncă se adresează domeniilor servicii (69,3%), sănătate și asistență pedagogică (15,9%) și informatică (9,8%).
- Pe fondul unei perioade în care firmele au manifestat prudență sporită în acțiunile de recrutare și angajare, doar 13% dintre firmele investigate au angajat tineri absolvenți ai promoției 2010. Firmele însă au avut tendința de a recruta în mai mare măsură absolvenți de învățământ profesional și absolvenți de liceu tehnologic. Peste 70% dintre acestea s-au declarat a fi mulțumite și foarte mulțumite de nivelul de calificare al absolvenților. Absolvenții de învățământ postliceal și profesional sunt caracterizați de cele mai ridicate nivele de mulțumire. Gradul cel mai ridicat de nemulțumire caracterizează absolvenții de liceu tehnologic și absolvenții fără calificare (învățământ gimnazial, primar).
- Din punctul de vedere al domeniului de calificare specific liceului tehnologic, cele mai multe locuri de muncă pentru care firmele au angajat absolvenți ai promoției 2010 necesitau calificări din comerț (34,4%), construcții, instalații și lucrări publice (18,5%), turism și alimentație (12,8%) și mecanică (12,1%). În ceea ce privește domeniile de calificare specifice școlilor postliceale, cele mai multe locuri de muncă pentru care firmele au angajat absolvenți ai promoției 2010 necesitau calificări din servicii (54,1%) și sănătate și asistență pedagogică (34,5%).
- Una dintre cele mai importante dimensiuni ale cererii de calificări este *structura acesteia pe domenii de formare profesională*. 21,5% dintre locurile de muncă pentru care se estimează că va exista cerere la orizontul următoarelor 12 luni sunt "*lipsite de relevanță*" pentru ÎPT, cu alte cuvinte, fie necesită un nivel de educație mai ridicat (3,8%), fie unul mai scăzut (17,7%). Marea majoritate a locurilor de muncă vacante sunt relevante pentru absolvenții de liceu tehnologic și învățământ profesional (62,1%), în vreme ce 16,4% sunt destinate absolvenților de școli postliceale.
- La nivel regional, cele mai multe locuri de muncă pentru care firmele estimează că vor crește cererea la orizontul următoarelor 12 luni și care necesită calificări relevante pentru liceul tehnologic și învățământul profesional aparțin domeniilor *mecanică* (22,5%), *comerț* (20,7%), *construcții, instalații și lucrări publice* (18,1%) și *turism și alimentație* (12,7%), urmate de *industrie alimentară* (6,7%), *materiale de construcții* (4,6%), *economic* (4,5%) și *industrie textilă și pielărie* (4,4%).
- La nivel regional, cele mai multe locuri de muncă pentru care firmele estimează că vor crește cererea la orizontul următoarelor 12 luni și care necesită calificări specifice învățământului postliceal aparțin domeniilor *servicii* (69,3%), *sănătate și asistență pedagogică* (15,9%) și *informatică* (9,8%).
- Rugați să evalueze nivelul lor de satisfacție față de calificarea profesională a tinerilor absolvenți ai promoției 2010 angajați, majoritatea angajatorilor se declară "mai degrabă mulțumiți" și "foarte mulțumiți" (74,4%).

5.8. Principalele concluzii din analiza pieței muncii. Implicații pentru ÎPT

Concluzii din analiza populației active și a populației ocupate

În perioada 2002-2017 atât populația activă cât și populația ocupată au cunoscut o scădere semnificativă. Scăderea a fost mai accentuată în cazul populației feminine. Populația ocupată și activă este în scădere atât în mediul rural și în mediul urban.

Concluzii din analiza ratei de activitate și a ratei de ocupare

Rata de activitate și rata de ocupare au crescut în perioada 2008 – 2017. În 2017 atât rata de activitate cât și rata de ocupare au înregistrat creștere față de anul anterior. Rata de activitate și rata de ocupare la nivelul regiunii se situează în anul 2017 peste media națională.

În cazul tinerilor (grupa de vârstă 15-24 ani) atât rata de activitate cât și rata de ocupare se situează sub media națională, sunt pe un trend de scădere și au valori foarte mici (29,1% rata de activitate și 22,8,2% rata de ocupare în 2017)

Se remarcă un fenomen îngrijorător în ceea ce privește valorile extrem de mici ale ratei de activitate (22,2% în 2017) și ratei de ocupare (16,8% în 2017) a populației feminine din grupa de vârstă 15-24 ani, dar în creștere față de anul anterior.

Concluzii din analiza șomajului

Rata șomajului BIM la nivelul regiunii, deși în scădere în ultimii 2 ani, se menține în anul 2017 la valori mai ridicate decât media națională (6,7% la nivelul regiunii, față de 4,9% media națională).

Rata șomajului tinerilor (15-24 ani) are în 2017, la nivelul regiunii, valori îngrijorător de mari (21,6%, cu 3,3 puncte procentuale mai mare decât media națională). Populația feminină de la această categorie de vârstă înregistrează valori mai mari ale ratei șomajului decât populația masculină. De asemenea, populația din mediul urban de la această categorie de vârstă înregistrează valori mai mari ale ratei șomajului decât populația din mediul rural. Este de menționat faptul că rata șomajului în rândul populației feminine din grupa de vârstă 15-24 ani este mai mare decât valoarea ratei șomajului în rândul populației de sex masculin (24,1% pentru populația de sex feminin, față de 20% pentru populația de sex masculin, în anul 2017)

Ponderea șomerilor tineri din totalul șomerilor, după o scădere înregistrată în perioada 2008 – 2014, a înregistrat o creștere în perioada 2014-2016. În anul 2017, acest indicator a înregistrat o scădere situându-se sub media națională (25,3% la nivelul regiunii față de 26,1% la nivel național).

Rata șomajului de lungă durată pentru tineri a avut în 2016, la nivelul Regiunii Sud - Est valoarea de 21,1%, valoare care plasează regiunea pe locul 1 între regiunile țării cu cele mai mari rate ale șomajului de lungă durată în rândul tinerilor.

Rata șomajului de lungă durată pentru tinerii din mediul urban a fost în 2016, la nivelul Regiunii Sud - Est cu 6,3 puncte procentuale peste rata șomajului de lungă durată pentru tinerii din mediul rural (24,9% în mediul urban, 18,6% în mediul rural). Populația tânără de sex feminin înregistrează o rată a șomajului de lungă durată mai mare decât populația de sex masculin. Este de remarcat faptul că pentru tineri rata șomajului de lungă durată a crescut semnificativ în perioada 2009-2015, de la 9,4% în 2009 la 21,1% în 2016. Creșterea ratei șomajului de lungă durată în rândul tinerilor s-a înregistrat la toate categoriile: populația de sex feminin și de sex masculin, populația din mediul urban și cea din mediul rural.

Concluzii din analiza structurii populației ocupate civile

Ierarhia sectoarelor economice din punct de vedere al ponderii populației ocupate civile pe sectoare în 2017 la nivel regional este : *serviciile 44,5%, agricultura 25,2%, industria 21,1%, construcțiile 9,2%.*

Serviciile

Deși ponderea populației ocupate civile din servicii la nivel regional a crescut în perioada 2008 – 2017, în ultimul an al perioadei analizate este cu peste 3 puncte procentuale sub media națională. Ponderea ocupării în transporturi și depozitare, hoteluri și restaurante și în alte activități de servicii este ușor mai ridicată față de media națională. În restul activităților din sfera serviciilor ponderile ocupării în regiune sunt sub valorile la nivel național.

Agricultura

Agricultura a înregistrat o scădere a ponderii populației ocupate civile în perioada 2008-2017 (cu 5,5 puncte procentuale) dar se situează peste media națională. Disparitățile intraregionale în ceea ce privește populația ocupată civilă în agricultură sunt semnificative. Astfel ponderea populației ocupată în agricultură, în anul 2017, în județul Vrancea (34,8%) este mai mult decât dublul ponderii din județul Constanța (16,4%)

Industria

În perioada 2012 - 2017 industria a cunoscut o creștere continuă a ponderii populației civile ocupate cu 2,3 puncte procentuale (de la 18,7% în 2012 la 21,1% în 2017). Disparitățile intraregionale în ceea ce privește populația ocupată civilă în industrie sunt semnificative. Astfel ponderile populației civile ocupate în industrie în județul Brăila (25%) și în județul Buzău (24,7%), Vrancea (22,2%) și Tulcea (21,2%) sunt superioare mediei regionale (21,1%), în timp ce restul județelor au ponderi sub media regională (17,7% Constanța și 19,9% Galați).

Construcțiile

Ponderea populației ocupate civile în construcții la nivelul regiunii în 2017 (9,2%) este peste media națională (8,3%). În perioada 2012 - 2017 construcțiile au cunoscut o creștere continuă a ponderii populației civile ocupate cu 1,4 puncte procentuale (de la 7,8% în 2012 la 9,2% în 2017). Și în acest domeniu se înregistrează disparități intraregionale. Trei județe au ponderi peste media regională și peste media națională (Constanța, Galați, Brăila), celelalte trei (Buzău, Tulcea, Vrancea) situându-se sub media regională și națională.

Concluzii din analiza proiecției cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu

În scenariul moderat, grupele ocupaționale pentru care se previzionează ușoare creșteri ale locurilor de muncă disponibile ar fi *Tehnicienii în domeniul fizicii și tehnicii, Operatori la instalațiile fixe și lucrători asimilați*. Se menține aproximativ constant numărul de locuri de muncă disponibile destinate *Operatorilor la mașini, utilaje și asamblorilor de mașini, echipamente și alte produse*. Evoluții care conduc spre valori negative care sugerează pierderi de locuri de muncă în economia regiunii par să afecteze grupele *Agricultori și lucrători calificați în agricultură, Modele, manechine și vânzători în magazine și piețe, Lucrători în servicii personale și de protecție, Funcționari în servicii cu publicul*. Pentru celelalte grupele ocupaționale se profilează locuri de muncă

disponibile în cea mai mare parte a intervalului de prognoză, în tendință descrescătoare însă.

Implicațiile pentru IPT

- **Rata ridicată a șomajului și mai ales șomajul ridicat al tinerilor și șomajul de lungă durată** - obligă sistemul de ÎPT la:
 - anticiparea nevoilor de calificare și adaptarea ofertei la nevoile pieței muncii
 - acțiuni sistematice de informare, orientare și consiliere a elevilor
 - abordarea integrată a formării profesionale inițiale și continue, din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți
 - implicarea în programele de măsuri active pentru ocuparea forței de muncă, în special în cele privind oferirea unei noi calificări tinerilor care nu și-au găsit un loc de muncă după absolvirea școlii.
 - parteneriate active cu agenții economici, Agențiile de Ocupare a Forței de Muncă, autorități și alte organizații care pot contribui la integrarea socio-profesională a absolvenților – prioritate permanentă a managementului școlar.
- **Participarea scăzută a forței de muncă în programe de formare continuă** - în contrast cu nevoile de formare în creștere (pentru întreprinderi, salariați, șomeri), decurgând din mobilitatea ocupațională accentuată de procesele de restructurare a economiei, nevoile de actualizare și adecvare competențelor la cerințele în schimbare la locul de muncă, etc. - oferă școlilor oportunitatea unei implicării active ca furnizori de formare pentru adulți, având în vedere:
 - creșterea nivelului de calificare a capitalului uman și formarea de noi competențe pentru adaptarea la schimbările tehnologice și organizaționale din întreprinderi
 - adecvarea calificării cu locul de muncă
 - reconversia profesională în funcție de nevoile pieței muncii
 - recunoașterea și valorificarea în experienței profesionale și a competențelor dobândite pe cale formală și informală
- **Evoluțiile sectoriale în plan ocupațional, analizele și prognozele privind evoluția cererii și ofertei de forță de muncă** - trebuie avute în vedere pentru:
 - Planificarea strategică pe termen lung a ofertei de calificare, corelată la toate nivelurile decizionale: regional (PRAI), județean (PLAI), unitate școlară (PAS)
 - Identificarea și eliminarea unor dezechilibre între planurile de școlarizare și nevoile de calificare
 - Planurile de școlarizare trebuie să reflecte ponderea crescută a serviciilor, nevoile în creștere în construcții, calificările necesare ramurilor industriale cu potențial competitiv (cu accent pe creșterea nivelului de calificare și noile tehnologii), prioritățile strategice sectoriale pentru agricultură și dezvoltarea rurală.
- **Decalajele privind nivelul de educație în mediul rural față de urban** - obligă la:
 - Măsuri sistemice pentru creșterea generală a calității învățământului rural
 - Asigurarea accesului egal la educație în condiții de calitate
 - Măsuri de sprijin pentru continuarea studiilor de către elevii din mediul rural și din categorii defavorizate economic și social

- **Adaptarea ofertei de formare profesională inițială la nevoile anticipate ale pieței muncii corelată cu validarea periodică a datelor din studiile previzionale pe baza datelor curente din surse oficiale și administrative**

6. Învățământul profesional și tehnic din regiune

6.1. Indicatori de intrare în IPT

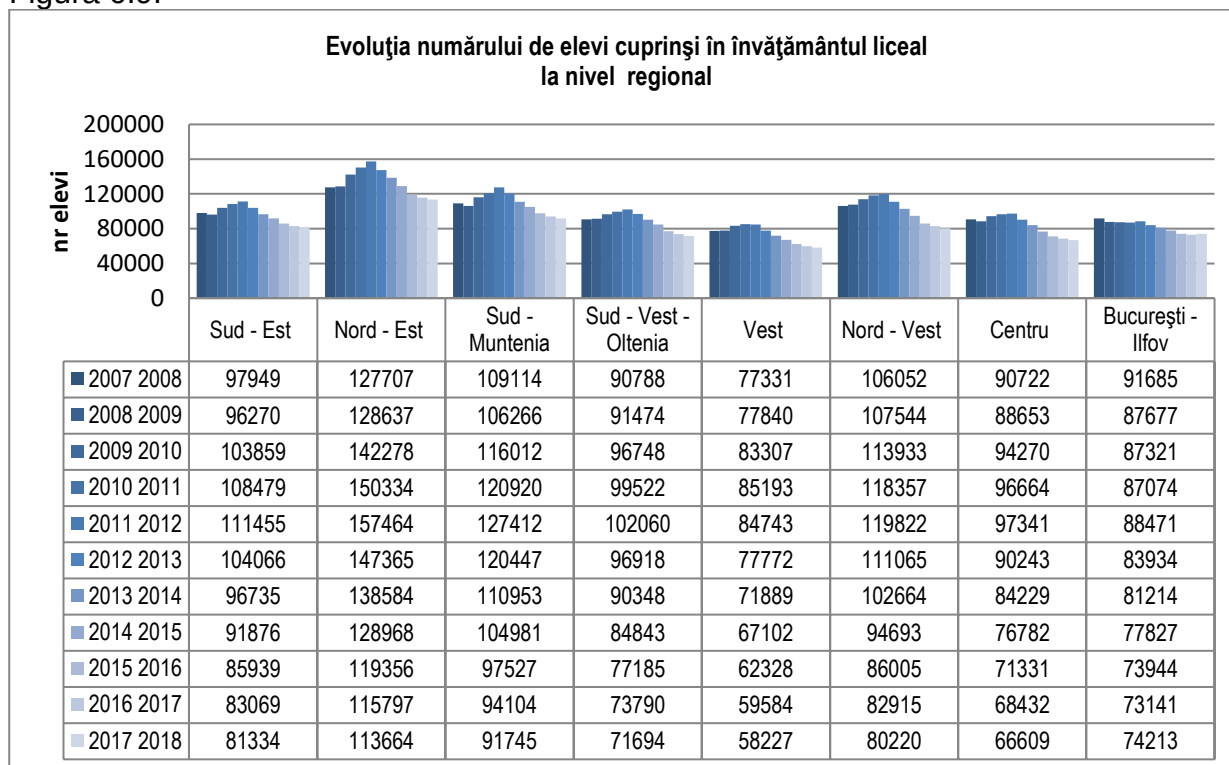
6.1.1. Populația școlară pe nivele de educație, sexe, medii de rezidență³⁷

Învățământ liceal

La învățământul liceal populația școlară a scăzut la nivelul Regiunii Sud Est în 2017-2018 față de anul școlar 2007-2008 cu 16615 elevi, ceea ce reprezintă o scădere cu 16,9%. Pe întreaga perioada analizată, cuprinsă între anii școlari 2007-2008 și 2017-2018 populația școlară din învățământul liceal a fost în scădere la nivelul tuturor regiunilor țării.

În valori absolute, cea mai mare scădere a populației școlare din învățământul liceal din perioada analizată a fost înregistrată în Regiunea Nord – Vest, scădere cu 25832 de elevi, ceea ce reprezintă o scădere cu 24,35%. Ca ponderi, cea mai mare scădere a populației școlare din învățământul liceal din perioada analizată a fost înregistrată în Regiunea Centru, scădere cu 24,8% în anul școlar 2017-2018 față de anul școlar 2007-2008.

Figura 6.9.

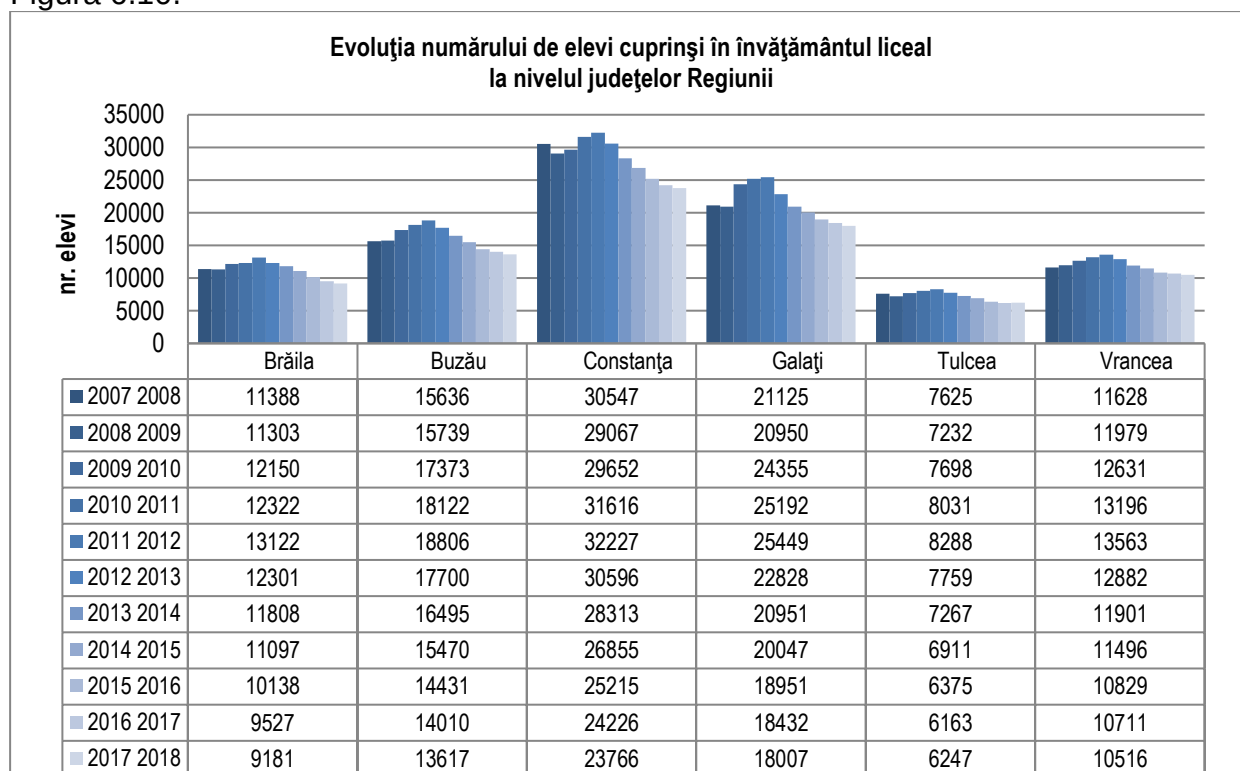

Sursa datelor: INS

³⁷ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „01 Populația școlară (INS)” – [pentru vizualizare clic aici](#)

Toate județele Regiunii Sud –Est au înregistrat o scădere a populației școlare din învățământul liceal între anii școlari 2007-2008 și 2017-2018. Ce mai mare scădere s-a înregistrat în județul Constanța, de 6781 elevi, ceea ce reprezintă o scădere cu 22,2%. Între județele Regiunii Sud – Est există semnificative disparități în ceea ce privește populația școlară, disparități care se înregistrează și la nivelul populației școlare din învățământul liceal. Astfel, cel mai mare număr de elevi cuprinși în învățământul liceal, în anul școlar 2017-2018, s-a înregistrat în județul Constanța, 23766 elevi, iar cel mai mic număr în județul Tulcea, 6247 elevi.

Figura 6.10.

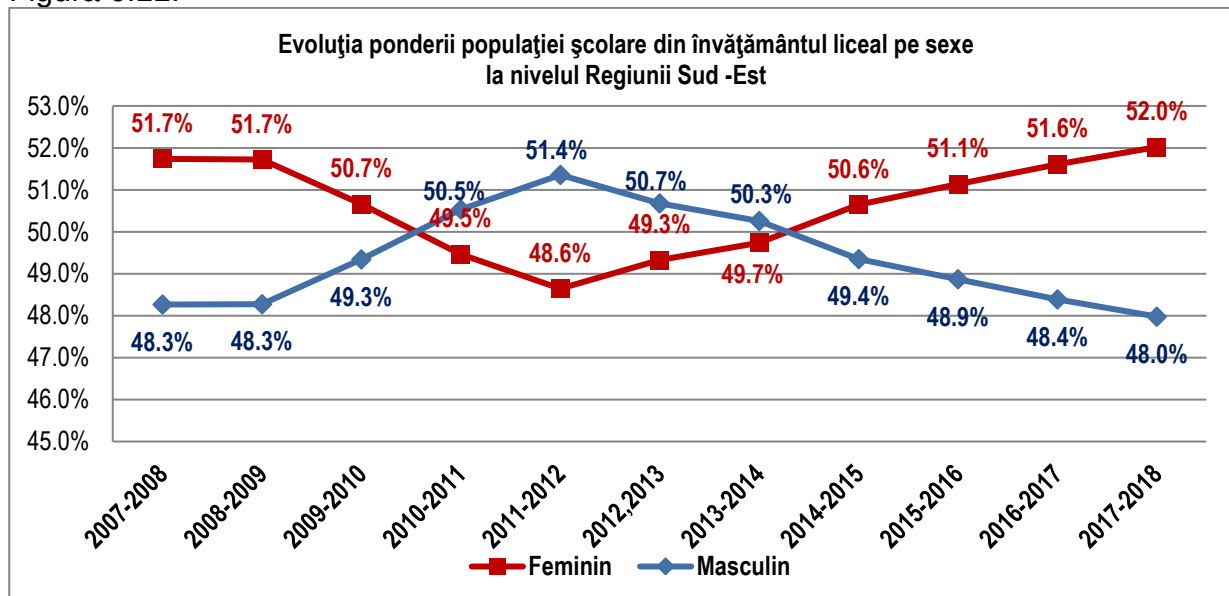

Sursa datelor: INS

Pe sexe, la nivelul Regiunii Sud – Est se constată că în perioada cuprinsă între anii școlari 2007 – 2008 și 2011 – 2012 populația de sex feminin, a scăzut ca pondere ajungând de la 51,7% în anul școlar 2007-2008 la 48,6% în anul școlar 2011-2012. După anul școlar 2011 – 2012 ponderea populației feminine din învățământul liceal a crescut continuu, ajungând să fie în anul școlar 2017-2018, din nou majoritară, cu 52%. Între județele regiunii, cea mai mică pondere a populației școlare de sex feminin în anul școlar 2017-2018, a fost în județul Constanța, de 50,6% iar cea mai mare pondere în județul Galați, 53,7%.

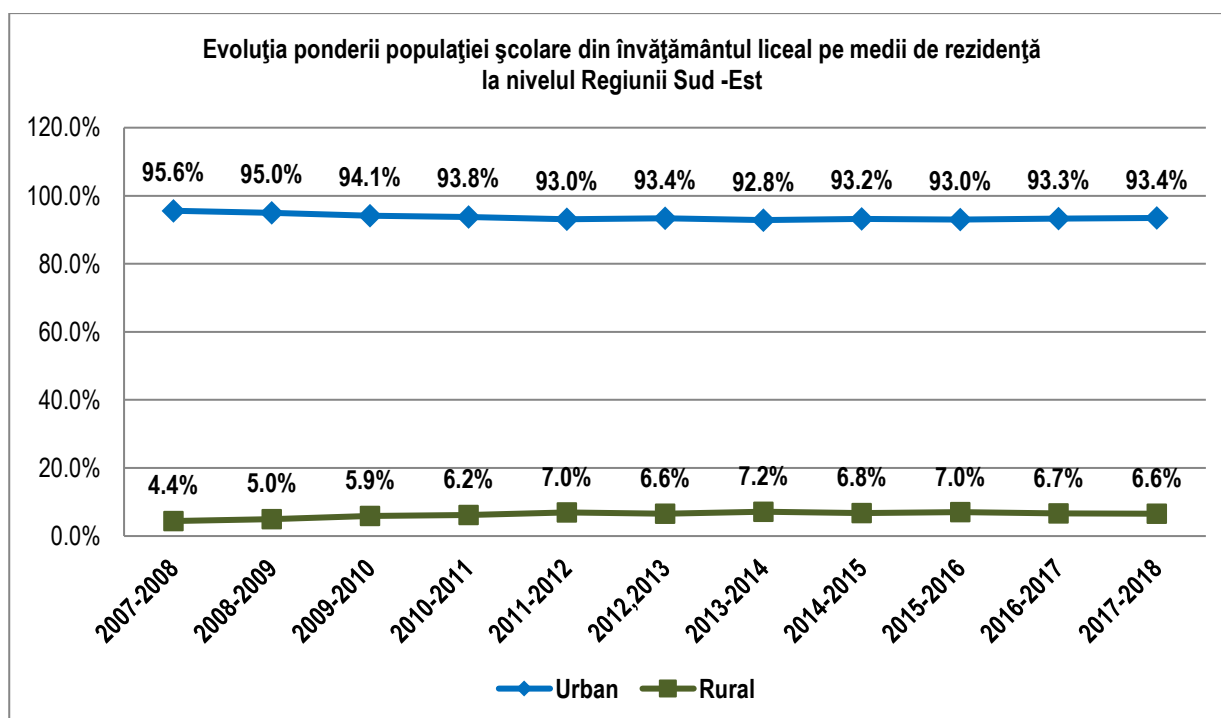
Pe medii de rezidență (locația școlii), la nivelul Regiunii Sud – Est, în perioada cuprinsă între anii școlari 2007-2008 și 2017-2018 se constată că nu sunt fluctuații semnificative. Astfel, în mediul rural, populația școlară din învățământul liceal a crescut de la 4327 elevi în anul școlar 2007 – 2008 (4,4%) la 5554 elevi în anul școlar 2017-2018 (6,6%). Între județele Regiunii Sud – Est, cea mai mare pondere a elevilor cuprinși în învățământul liceal în mediul rural, în anul școlar 2016-2017 s-a înregistrat în județul Constanța, 11,3% iar cea mai mică pondere în județul Brăila, 1%. În valori absolute, cel mai mare număr de elevi înscriși în învățământul liceal din mediul rural, în anul școlar 2017-2018 s-a înregistrat în județul Constanța, 2726 de elevi. La polul opus s-a situat județul Brăila cu doar 84 de elevi înscriși în învățământul liceal din mediul rural, în anul școlar 2017-2018.

Figura 6.11.

Sursa datelor: INS

Figura 6.12.

Sursa datelor: INS

Învățământ profesional

La învățământul profesional populația școlară a cunoscut o evoluție cu două importante perioade în intervalul cuprins între anii școlari 2007-2008 și 2017-2018. O primă perioadă, cuprinsă între anii școlari 2007-2008 și 2011-2012 este caracterizată de scăderea drastică a numărului de elevi cuprinși în învățământul profesional în toate regiunile și în toate județele.

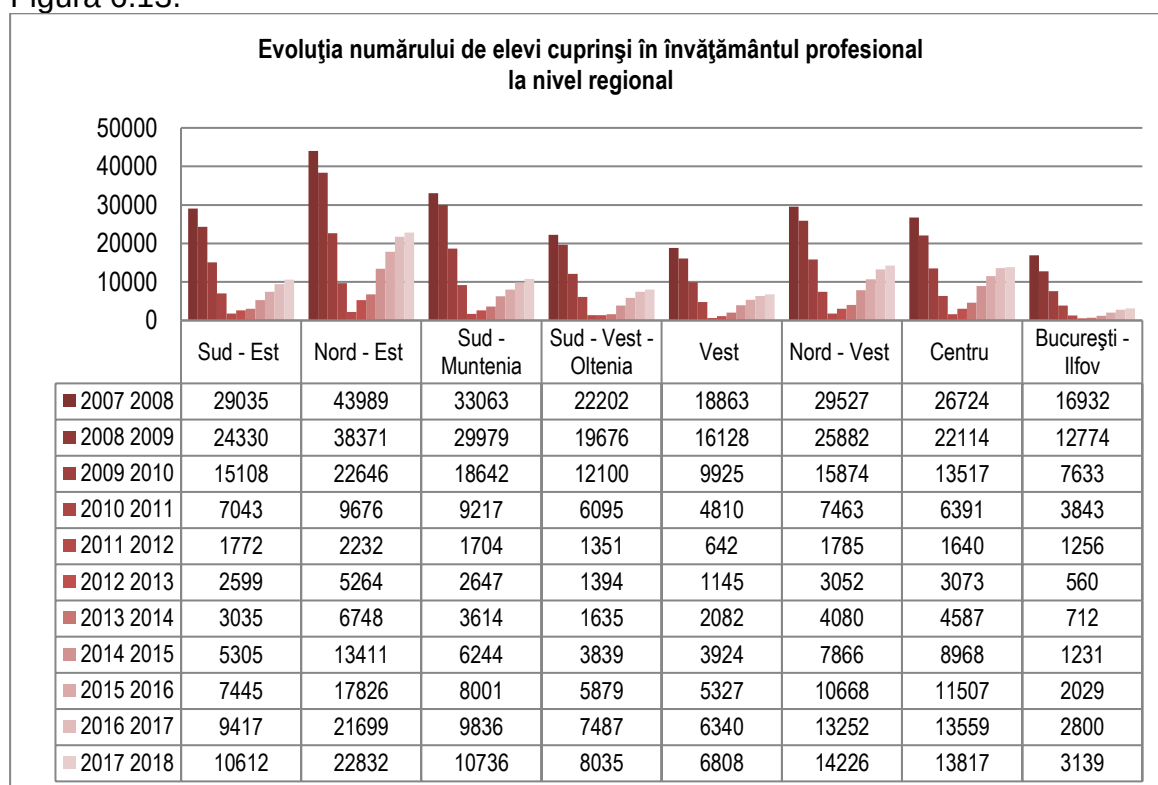
Odată cu noua schimbare a Legii Educației Naționale prin care s-a reintrodus accesul în învățământul profesional după clasa a VIII-a de învățământ gimnazial, numărul elevilor

cuprinși în învățământul profesional a crescut continuu în toate regiunile și județele țării. Cu toate acestea, în anul școlar 2017-2018, încă nu s-au atins valorile din anul școlar 2007-2008, la nivelul nici unei regiuni.

La nivelul Regiunii Sud – Est, cu toate că în perioada cuprinsă între anii școlari 2011-2012 și 2017-2018, populația școlară din învățământul profesional a crescut de peste 5 ori (de la 1772 elevi în anul școlar 2011-2012 la 10612 în anul școlar 2017-2018), aceasta se situează mult sub valorile din anul școlar 2007-2008 (29035 elevi).

În valori absolute, cea mai mare scădere a populației școlare din învățământul profesional din perioada analizată a fost înregistrată în Regiunea Sud Muntenia, scădere cu 23227 de elevi, ceea ce reprezintă o scădere cu 70,3%. Cea mai mică scădere s-a înregistrat în Regiunea Centru, cu 13165 elevi, ceea ce reprezintă o scădere cu 49,3%

Figura 6.13.

Sursa datelor: INS

Toate județele Regiunii Sud –Est au înregistrat o scădere a populației școlare din învățământul profesional între anii școlari 2007-2008 și 2017-2018. Cea mai mare scădere s-a înregistrat în județul Constanța, de 5427 elevi, de la 7466 elevi în anul școlar 2007-2008 la 2439 elevi în anul școlar 2017-2018, ceea ce reprezintă o scădere cu 72,8%. Cea mai mică scădere, în valori absolute s-a înregistrat în județul Tulcea, de 1908 elevi, de la 2852 elevi în anul școlar 2007-2008 la 944 elevi în anul școlar 2017-2018, ceea ce reprezintă o scădere cu 68,8%. %.

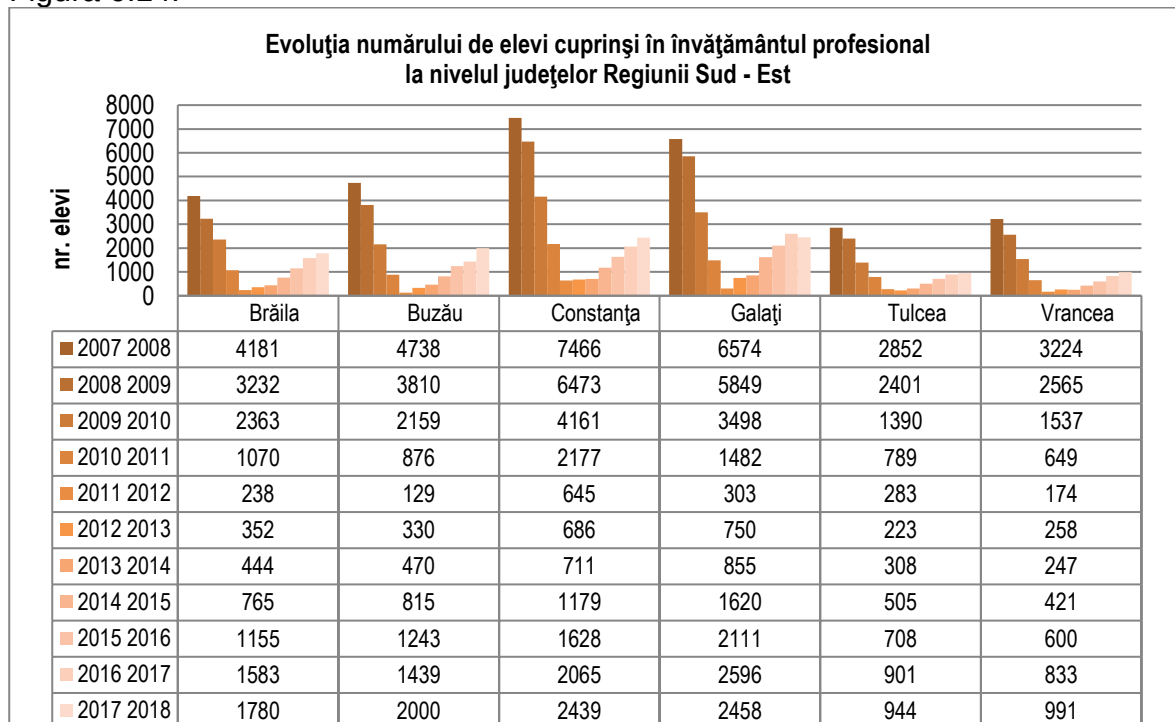
Între județele Regiunii Sud – Est există semnificative disparități în ceea ce privește populația școlară din învățământul profesional. Astfel, cel mai mare număr de elevi cuprinși în învățământul profesional, în anul școlar 2017-2018, s-a înregistrat în județul Galați, 2458 elevi, iar cel mai mic număr în județul Tulcea, 944 elevi.

Pe sexe, la nivelul Regiunii Sud – Est se constată că în toată perioada analizată ponderea populației feminine din învățământul profesional a fost mult inferioară ponderii populației masculine. Astfel, în anul școlar 2017-2018, ponderea populației feminine din

învățământul profesional, în Regiunea Sud - Est a fost de doar 29,5%. Mai mult, în perioada analizată, ponderea populației feminine din învățământul profesional din Regiunea Sud – Est a scăzut cu peste 9 puncte procentuale.

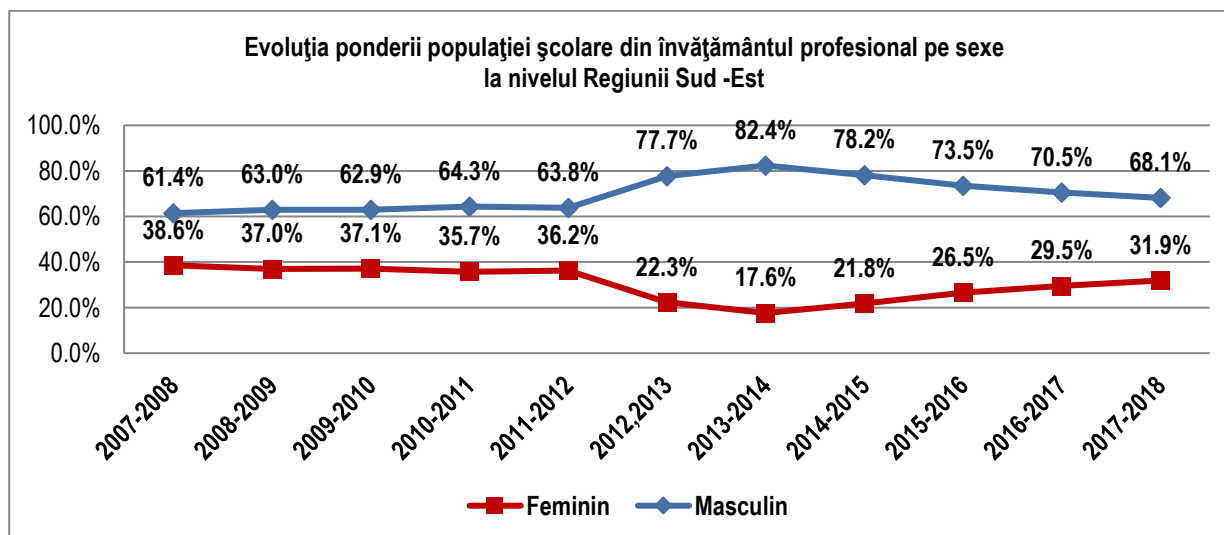
Între județele regiunii, cea mai mică pondere a populației școlare de sex feminin în anul școlar 2017-2018, a fost în județul Vrancea, de 26% iar cea mai mare pondere în județul Tulcea, 35,2%.

Figura 6.14.

Sursa datelor: INS

Figura 6.15.

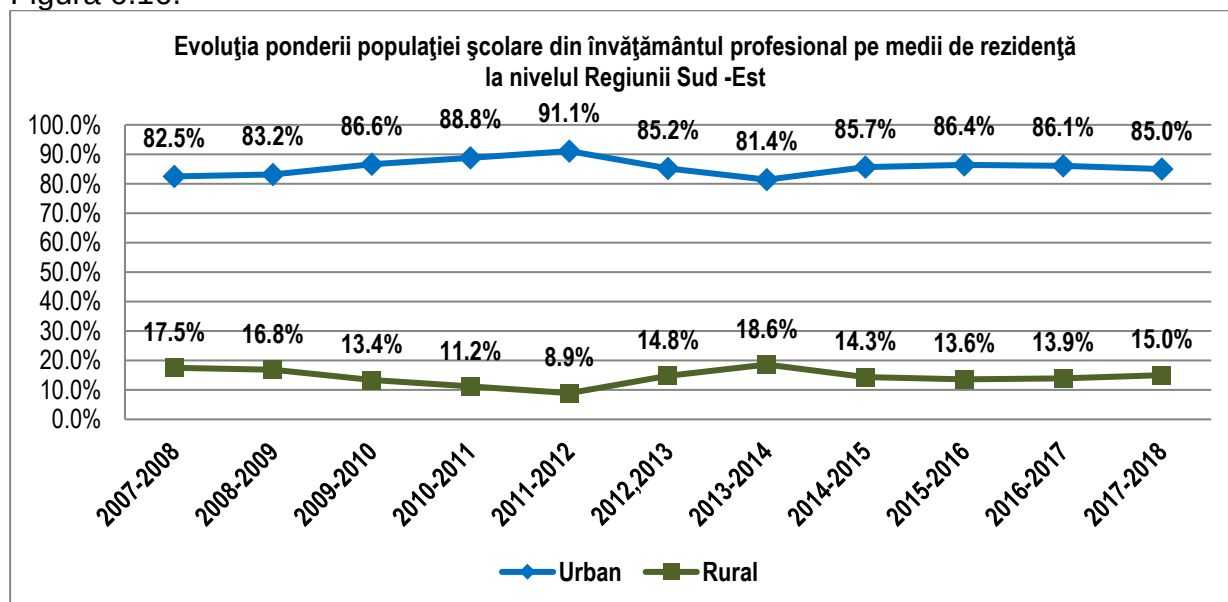

Sursa datelor: INS

Pe medii de rezidență (locația școlii), la nivelul Regiunii Sud – Est, în perioada cuprinsă între anii școlari 2007-2008 și 2017-2018 se constată că nu sunt fluctuații procentuale semnificative. Astfel, în mediul rural, populația școlară din învățământul profesional a scăzut de la 5079 elevi în anul școlar 2007 – 2008 (17,5%) la 1595 elevi în anul școlar

2017-2018 (15%). Între județele Regiunii Sud – Est, cea mai mare pondere a elevilor cuprinși în învățământul profesional în mediul rural, în anul școlar 2017-2018 s-a înregistrat în județul Constanța, 22,5% iar cea mai mică pondere în județul Brăila, 3,9%. În valori absolute, cel mai mare număr de elevi înscriși în învățământul profesional din mediul rural, în anul școlar 2017-2018 s-a înregistrat în județul Constanța, 548 de elevi. La polul opus s-a situat județul Brăila cu doar 70 de elevi înscriși în învățământul profesional din mediul rural, în anul școlar 2017-2018.

Figura 6.16.

Sursa datelor: INS

Învățământ postliceal

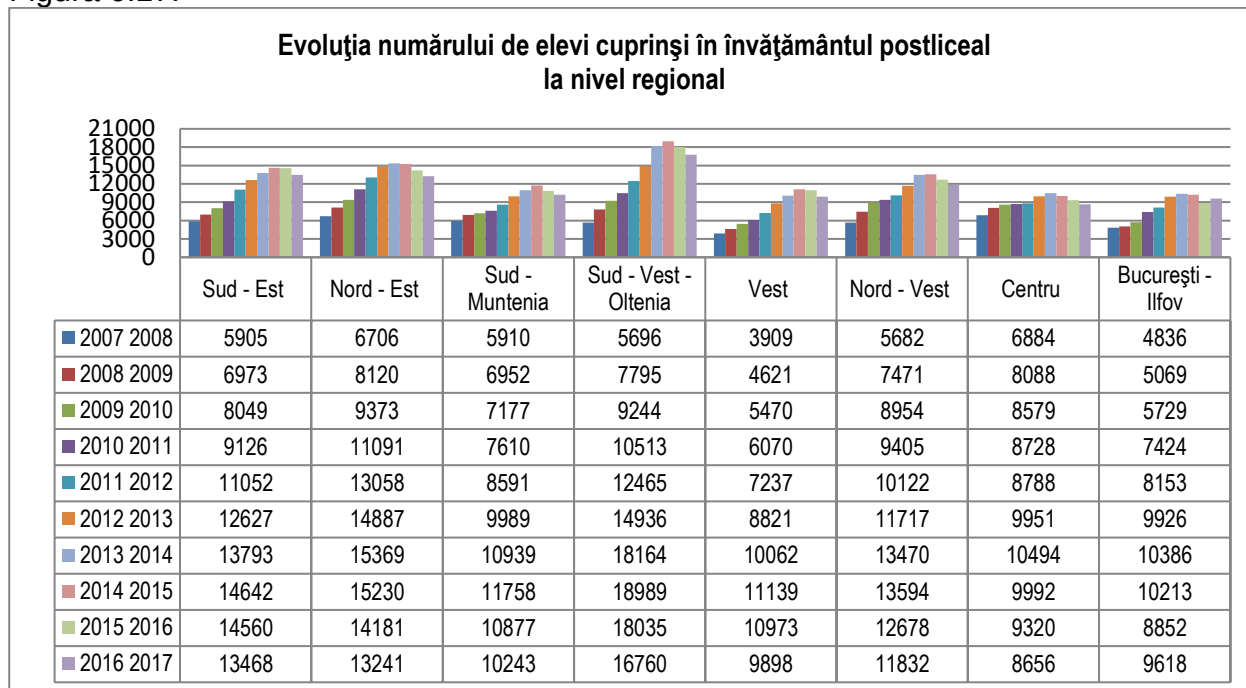
La învățământul postliceal populația școlară a cunoscut o creștere în perioada cuprinsă între anii școlari 2007-2008 și 2017-2018 la nivelul tuturor regiunilor. Cu toate acestea, în ultimii 3-4 ani școlari s-a înregistrat o scădere a numărului de elevi din învățământul postliceal în toate regiunile. Această scădere înregistrată pare a fi cauzată mai degrabă de măsurile administrative impuse pentru oferta de educație și formare profesională pentru învățământul liceal, profesional și postliceal, de încadrare în fiecare an școlar într-un număr de posturi didactice impus, decât de cererea beneficiarilor educației.

La nivelul Regiunii Sud – Est în perioada cuprinsă între anii școlari 2007-2008 și 2017-2018, populația școlară din învățământul postliceal a crescut de 2,15 ori (de la 5905 elevi în anul școlar 2007-2008 la 12704 în anul școlar 2017-2018).

În valori absolute, cea mai mare creștere a populației școlare din învățământul postliceal din perioada analizată a fost înregistrată în Regiunea Sud - Vest Oltenia, creștere cu 11064 de elevi, ceea ce reprezintă aproape o dublare a numărului de elevi în perioada analizată. Cea mai mică creștere s-a înregistrat în Regiunea Centru, cu 1772 elevi, ceea ce reprezintă o creștere cu 25,7%.

Comparația între regiuni, arată că cel mai mare număr de elevi înscriși în învățământul postliceal în anul școlar 2016-2017 s-a înregistrat în Regiunea Sud – Vest Oltenia, de 16760 de elevi iar cel mai mic număr în Regiunea Centru, de 8656 de elevi.

Figura 6.17.

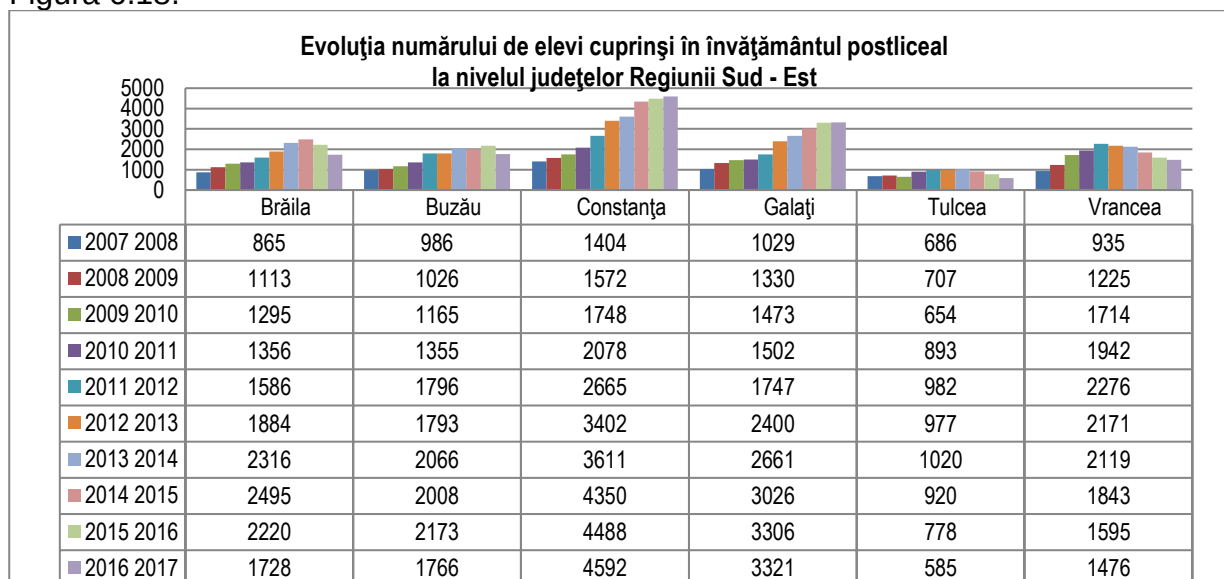
Sursa datelor: INS

Toate județele Regiunii Sud –Est, cu excepția județului Tulcea au înregistrat o creștere a populației școlare din învățământul postliceal între anii școlari 2007-2008 și 2016-2017. Ce mai mare creștere s-a înregistrat în județul Constanța, de 3188 elevi, de la 1404 elevi în anul școlar 2007-2008 la 4592 elevi în anul școlar 2016-2017, ceea ce reprezintă o creștere de 3,3 ori.

În județul Tulcea, s-a înregistrat o scădere a numărului de elevi cuprinși în învățământul postliceal, în perioada analizată, cu 101 elevi, de la 686 elevi în anul școlar 2007-2008 la 585 elevi în anul școlar 2016-2017.

Între județele Regiunii Sud – Est există semnificative disparități în ceea ce privește populația școlară din învățământul postliceal. Astfel, cel mai mare număr de elevi cuprinși în învățământul postliceal, în anul școlar 2016-2017, s-a înregistrat în județul Constanța, 4592 elevi, iar cel mai mic număr în județul Tulcea, 585 elevi.

Figura 6.18.

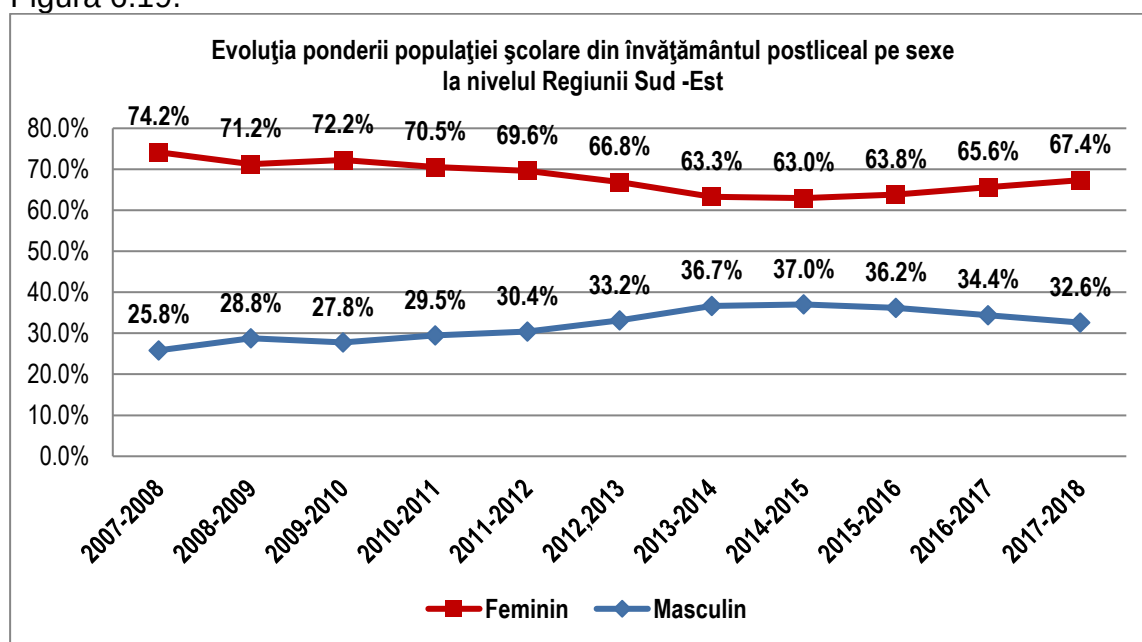

Sursa datelor: INS

Pe sexe, la nivelul Regiunii Sud – Est se constată că în toată perioada analizată ponderea populației feminine din învățământul postliceal a fost mult superioară ponderii populației masculine. Astfel, în anul școlar 2017-2018, ponderea populației feminine din învățământul postliceal, în Regiunea Sud - Est a fost de 67,4%. În perioada analizată, ponderea populației feminine din învățământul postliceal din Regiunea Sud – Est a scăzut cu 6,8 puncte procentuale (de la 74,2% în anul școlar 2016-2017 la 67,4% în anul școlar 2017-2018)

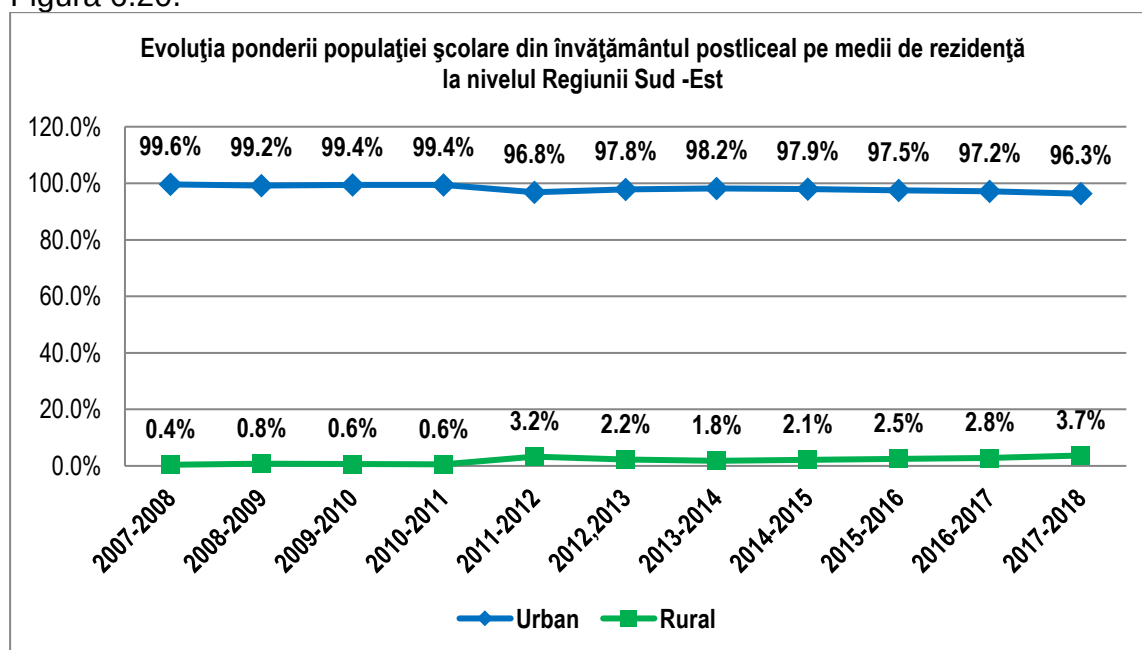
Între județele regiunii, cea mai mică pondere a populației școlare de sex feminin în anul școlar 2017-2018, a fost în județul Brăila, de 56,4 % iar cea mai mare pondere în județul Tulcea, 74,7%.

Figura 6.19.

Sursa datelor: INS

Figura 6.20.

Sursa datelor: INS

Pe medii de rezidență (locația școlii), la nivelul Regiunii Sud – Est, în perioada cuprinsă între anii școlari 2007-2008 și 2017-2018 se constată că nu sunt fluctuații procentuale semnificative. Astfel, în mediul rural, populația școlară din învățământul postliceal a avut fluctuații între valoarea minimă de 0,4% în anul școlar 2007-2008 și valoarea maximă de 3,2% în anul școlar 2011-2012. În anul școlar 2017-2018 ponderea populației școlare din învățământul postliceal înrolată în unități de învățământ din mediul rural a fost de 3,7%. Între județele Regiunii Sud – Est, cea mai mare pondere a elevilor cuprinși în învățământul postliceal în mediul rural, în anul școlar 2017-2018 s-a înregistrat în județul Buzău, 14,5%. În județele Brăila și Tulcea nu sunt înregistrați elevi în învățământul postliceal din mediul rural. În valori absolute, situația arată că numărul elevilor din învățământul postliceal din mediul rural este nesemnificativ (între 191 de elevi în județul Buzău și 22 de elevi în județul Constanța, la care se adaugă județele Brăila și Tulcea cu 0 elevi)

6.1.2. Grad de cuprindere în învățământ (Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste)³⁸

Populația școlară din grupa de vârstă 3 - 23 de ani

În anul școlar 2017 – 2018, exceptând Regiunea București – Ilfov unde gradul de cuprindere pentru populația din grupa de vârstă 3 - 23 de ani a fost de 103,9%, în celelalte regiuni gradul de cuprindere a avut valori modeste și s-a situat între 61,6% în Regiunea Sud Muntenia și 76% în Regiunea Nord – Vest. În regiunea Sud – Est gradul de cuprindere pentru populația din grupa de vârstă 3 - 23 de ani a fost în anul școlar 2017 – 2018 de 68,2%.

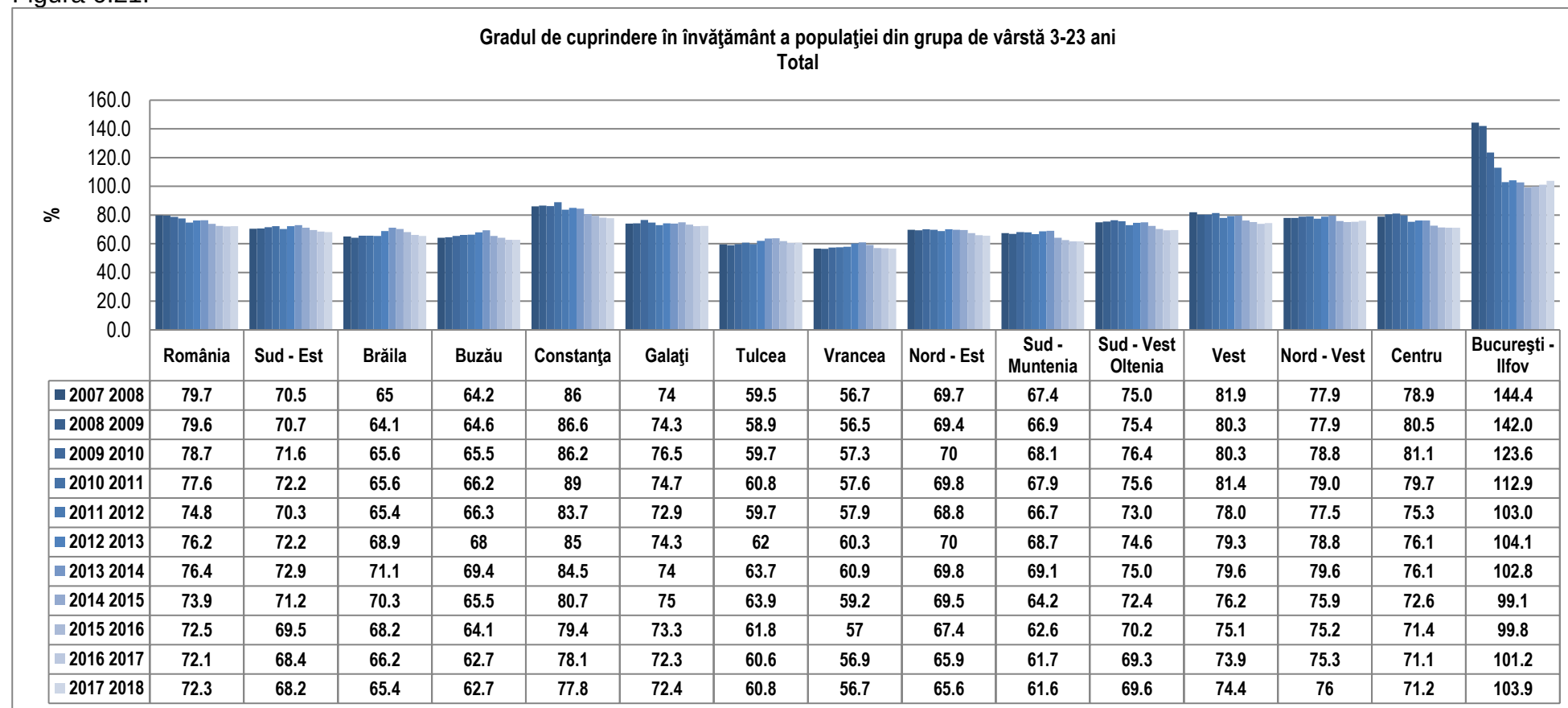
Gradul de cuprindere pentru populația din grupa de vârstă 3 - 23 de ani la nivelul Regiunii Sud – Est, în anul școlar 2017-2018 este inferior mediei naționale. Este de menționat că doar Regiunile Vest, Nord – Vest și București – Ilfov au grade de cuprindere superioare mediei naționale. O mențiune specială este pentru Regiune București – Ilfov în care gradul de cuprindere la grupa de vârstă 3-23 de ani este de 103,9% datorită faptului că Bucureștiul atrage populație școlară și din alte regiuni iar în acest fel populația școlară devine mai mare decât populația rezidentă din aceeași grupă de vârstă.

Pe întreaga perioadă analizată, cuprinsă între anii școlari 2007-2008 și 2017-2018 se constată o scădere a gradului de cuprindere în toate regiunile țării.

La nivelul Regiunii Sud –Est numai județele Constanța și Galați înregistrează grade de cuprindere pentru populația din grupa de vârstă 3 - 23 de ani, în anul școlar 2017-2018 peste media regională și națională. Astfel, județul Constanța a înregistrat un grad de cuprindere de 77,8% iar județul Galați de 72,4% față de media Regiunii Sud – Est de 68,2% și media națională de 72,3%.

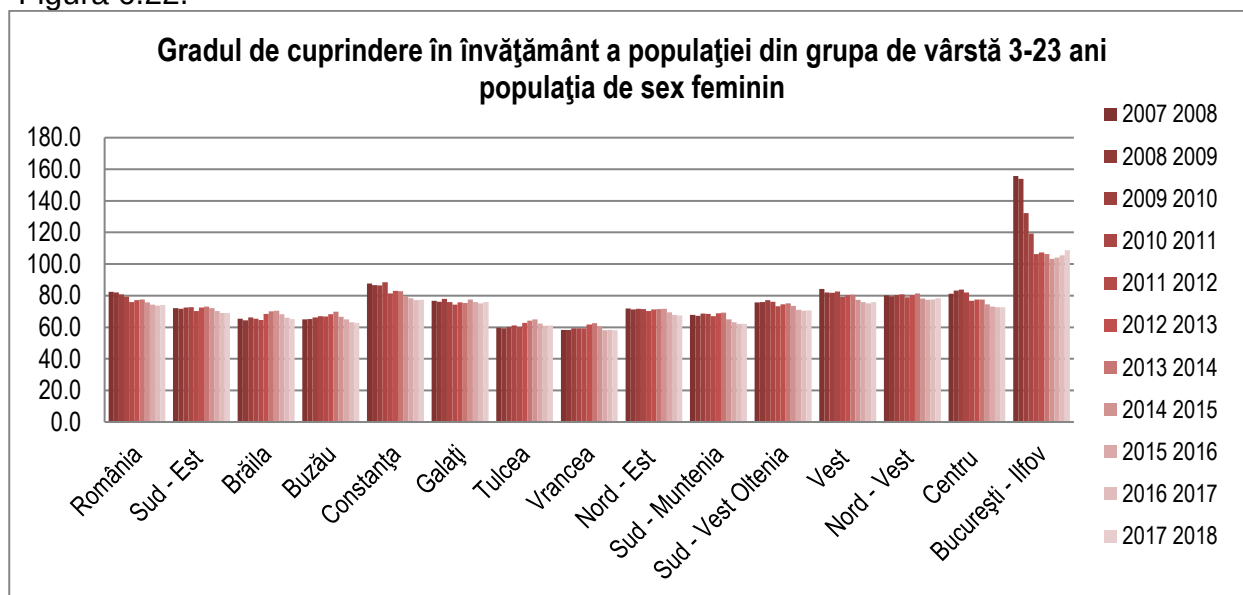
³⁸Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „02 Gradul de cuprindere (INS)” – pentru [vizualizare clic aici](#)

Figura 6.21.

Sursa datelor: INS

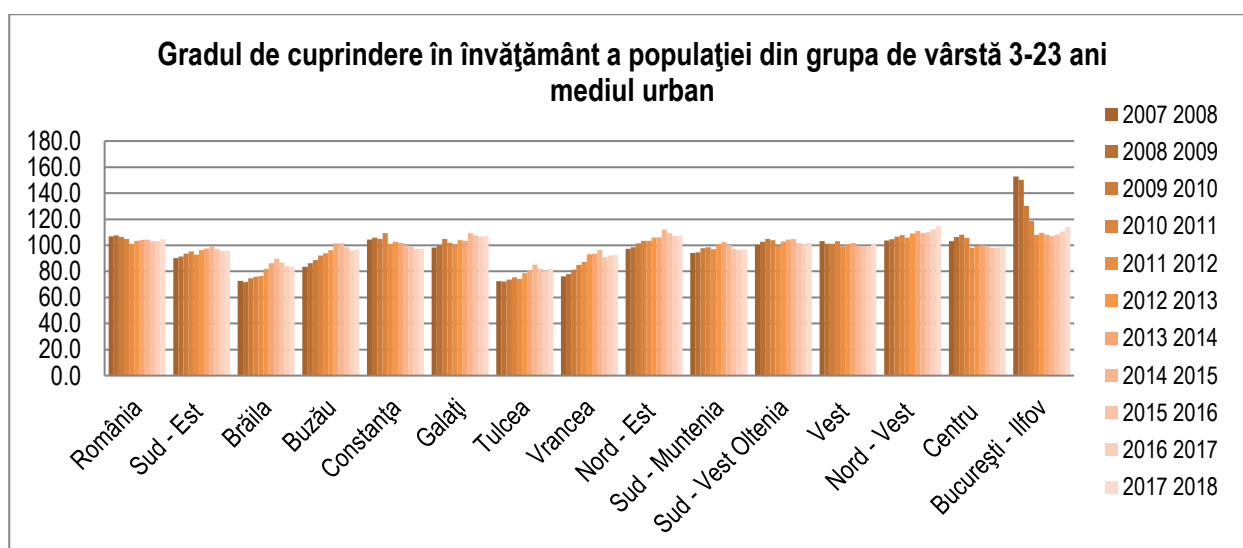
Figura 6.22.

Sursa datelor: INS

Pe sexe, gradul de cuprindere al populației feminine din grupa de vârstă 3 – 23 de ani, în anul școlar 2017-2018 a fost superior celui pentru populația de sex masculin la nivel național și în toate regiunile țării. Cea mai mare valoare a gradului de cuprindere al populației feminine din grupa de vârstă 3 – 23 de ani, în anul școlar 2017-2018 a fost înregistrată în Regiunea Nord – Vest, de 78,4%, peste media națională de 72,3%. Tot peste media națională au înregistrat valori la acest indicator și Regiunea Vest, cu 76%. Regiunea Sud - Est a înregistrat în anul școlar 2017 – 2018 un grad de cuprindere al populației feminine din grupa de vârstă 3 – 23 de ani de 69,1%, cu 3,2 puncte procentuale sub media națională. Dintre județele Regiunii Sud –Est, doar județele Constanța și Galați au înregistrat în anul școlar 2017-2018 un grad de cuprindere al populației feminine din grupa de vârstă 3 – 23 de ani peste media națională (77,4% în Constanța și 75,9% în Galați, față de 74,1% media națională)

Figura 6.23.

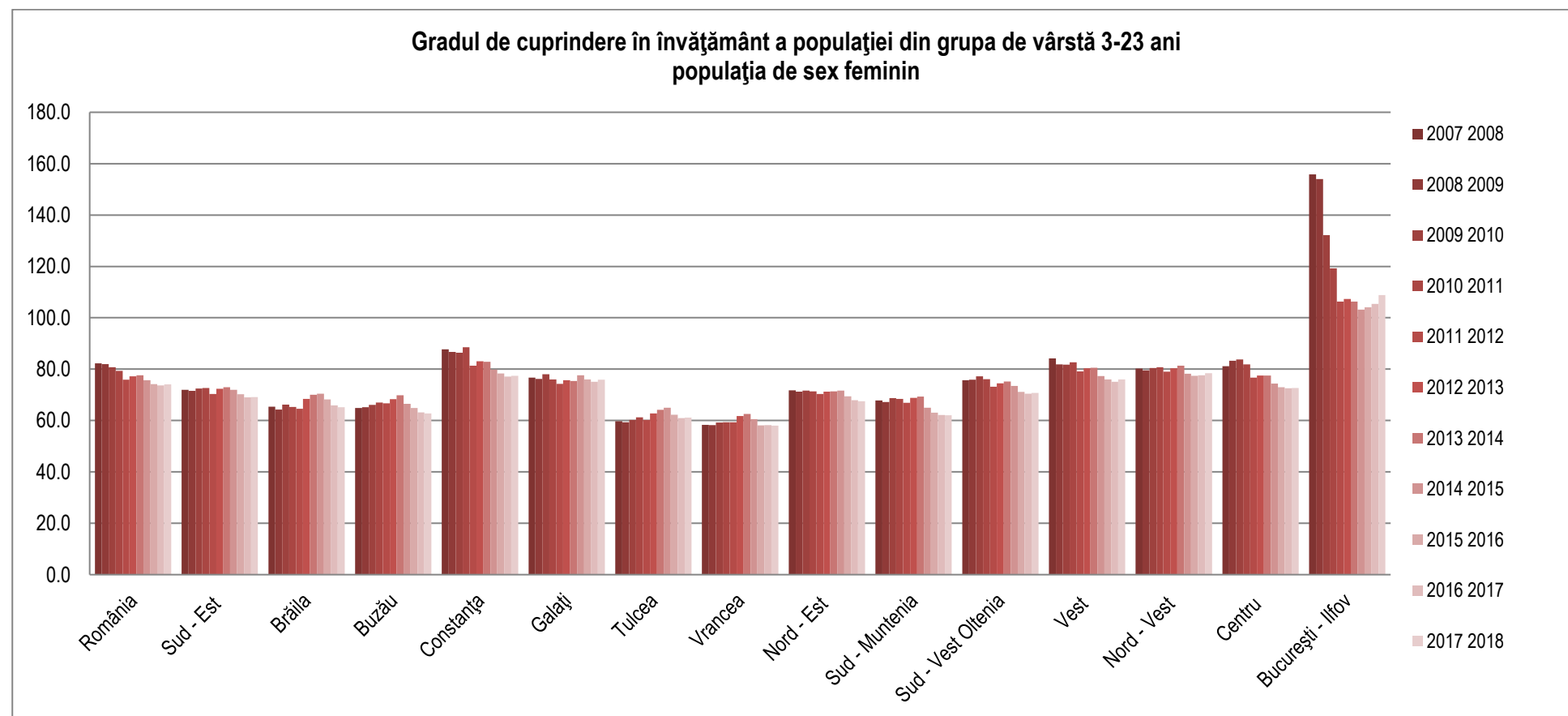
Sursa datelor: INS

Pe medii de rezidență se constată că la nivel național gradul de cuprindere în învățământ al populației din grupa de vârstă 3-23 de ani, în anul școlar 2017 – 2018 a

fost de 104,7%. Această valoare indică faptul că numărul populației cuprinsă în învățământ în mediul urban este mai mare decât populația rezidentă din aceeași grupă de vârstă din mediul urban. Prin urmare un număr semnificativ de persoane din mediul rural sunt înscrise în învățământ în unități din mediul urban. Aceeași situație se înregistrează în Regiunile Nord – Est, Sud – Vest, Nord – Vest și București – Ilfov.

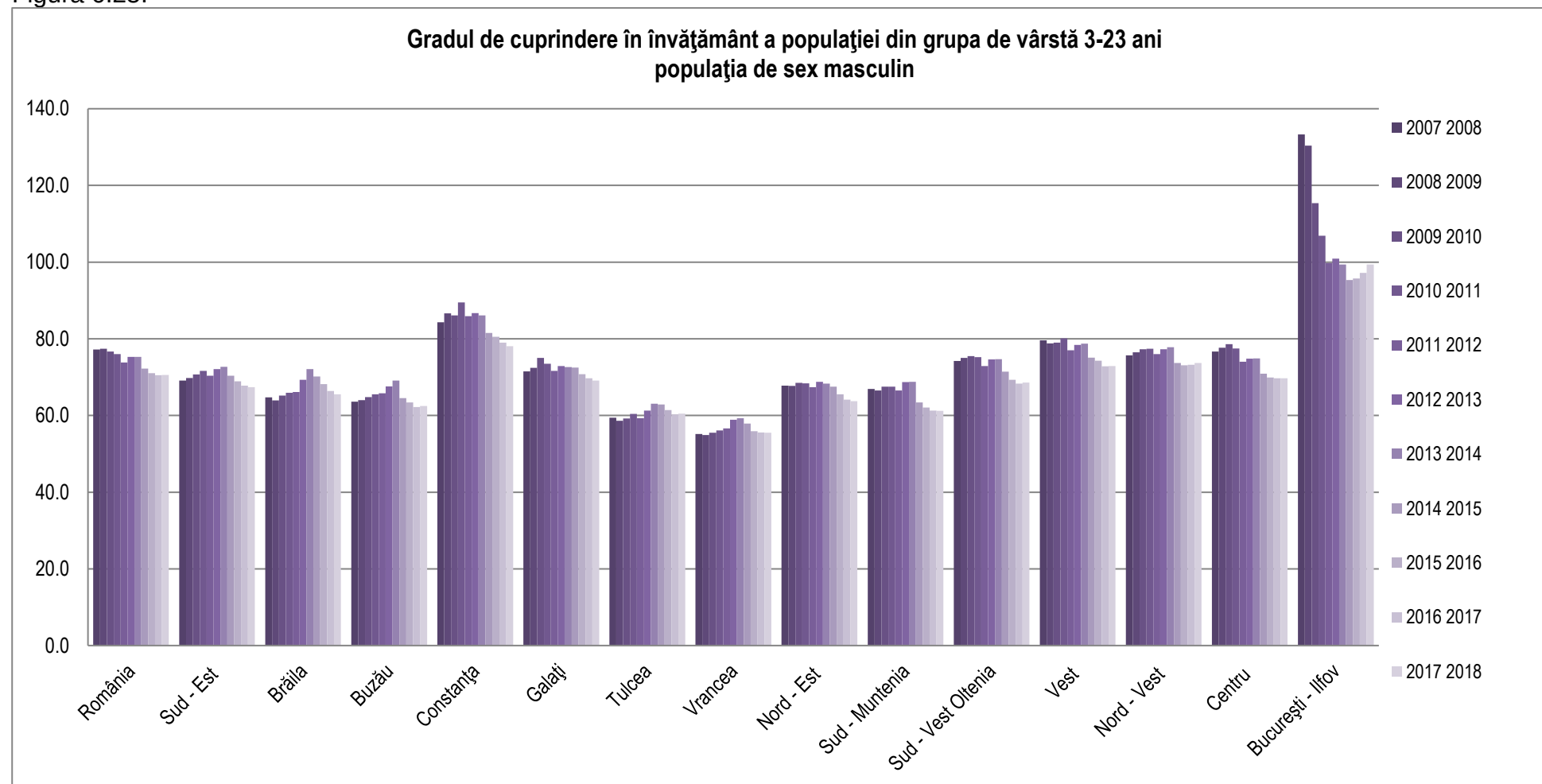
În mediul rural, gradul de cuprindere în învățământ pentru populația din grupa de vârstă 3-23 de ani este în anul școlar 2017 – 2018 de doar 40,8% la nivel național. Regiunea cu cea mai mare valoare a indicatorului este Regiunea Sud – Est, cu 42,3% iar regiunea cu cea mai mică valoare este Regiunea Vest cu 39%.

Figura 6.24.

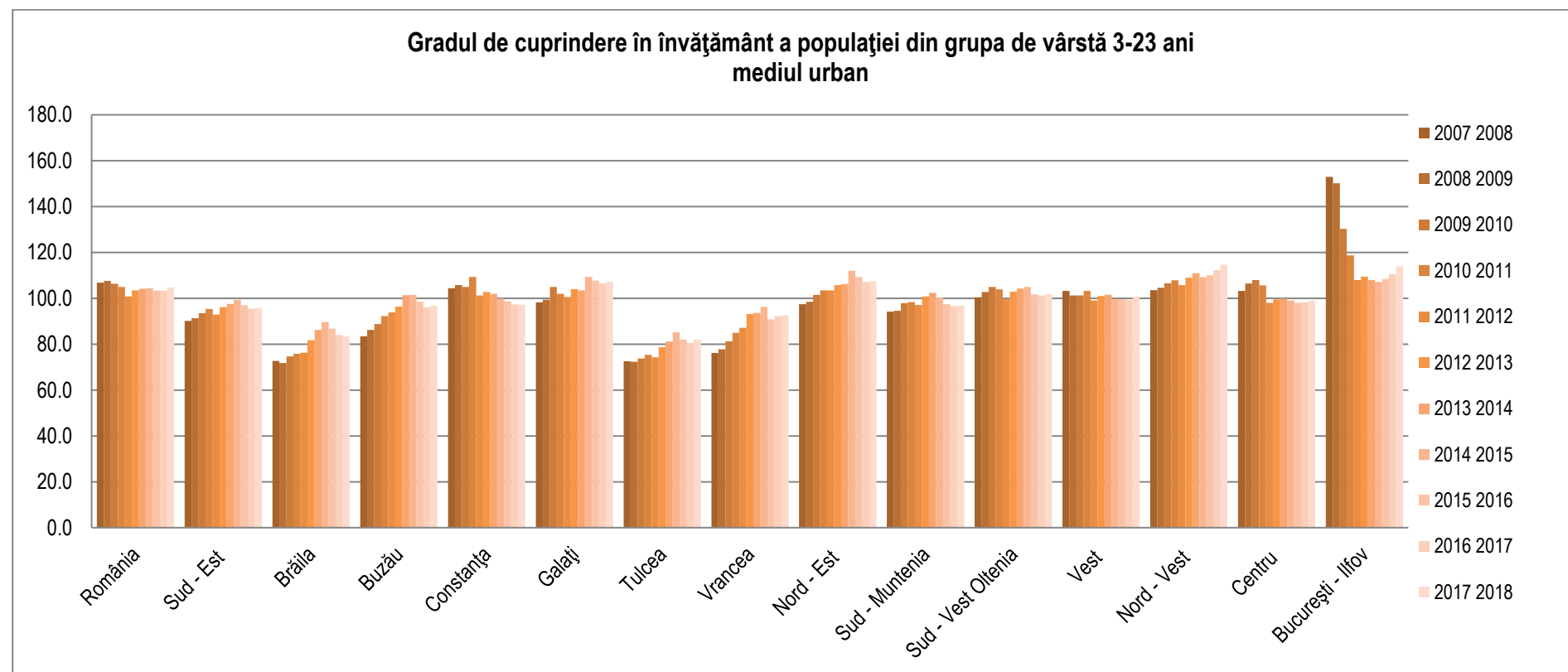
Sursa datelor: INS

Figura 6.25.

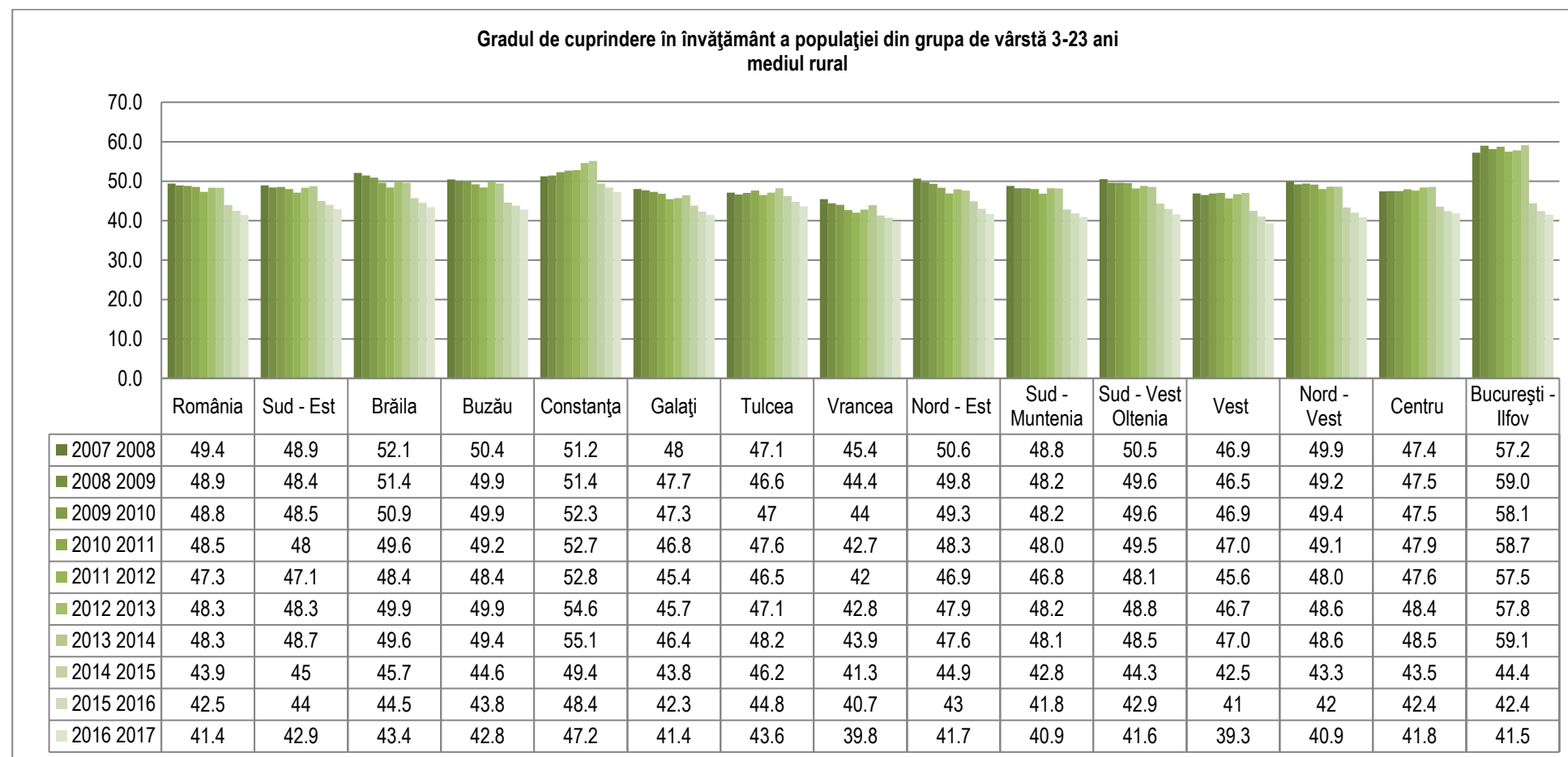
Sursa datelor: INS

Figura 6.26.

Sursa datelor: INS

Figura 6.27.

Sursa datelor: INS

Populația școlară din grupa de vârstă 15 -18 ani

În anul școlar 2017 – 2018, exceptând Regiunea București – Ilfov unde gradul de cuprindere pentru populația din grupa de vârstă 15-18 ani a fost de 107 %, în celelalte regiuni gradul de cuprindere a avut valori modeste și s-a situat între 70,2 % în Regiunea Sud Muntenia și 77,6% în Regiunea Nord – Vest. În regiunea Sud – Est gradul de cuprindere pentru populația din grupa de vârstă 15-18 ani a fost în anul școlar 2017 – 2018 de 73,6%.

Gradul de cuprindere pentru populația din grupa de vârstă 15-18 ani la nivelul Regiunii Sud – Est, în anul școlar 2017-2018 este inferior mediei naționale. Este de menționat că doar Regiunile Nord – Vest și București – Ilfov au grade de cuprindere superioare mediei naționale. O mențiune specială este pentru Regiune București – Ilfov în care gradul de cuprindere la grupa de vârstă 15-18 ani este de 107% datorită faptului că Bucureștiul atrage populație școlară și din alte regiuni iar în acest fel populația școlară devine mai mare decât populația rezidentă din aceeași grupă de vârstă.

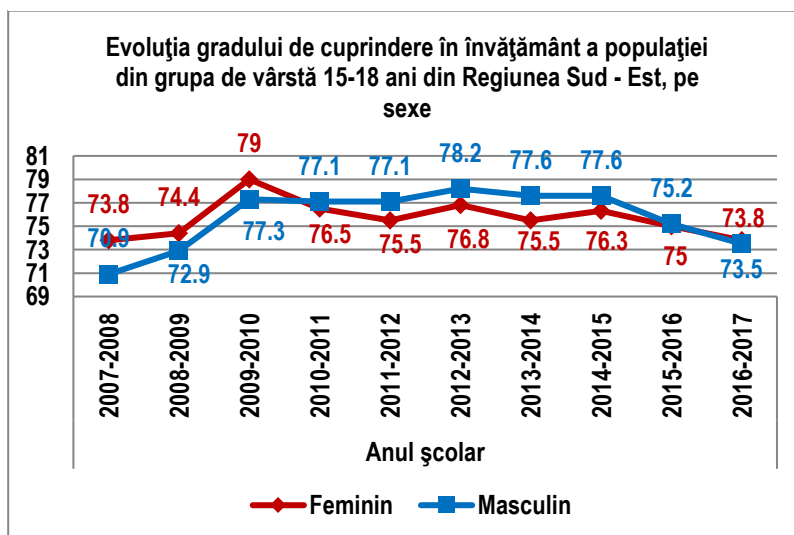
Pe întreaga perioadă analizată, cuprinsă între anii școlari 2007-2008 și 2017-2018 se constată o scădere a gradului de cuprindere în regiunile Sud Muntenia, Vest și București Ilfov, în celelalte regiuni înregistrându-se o creștere a gradului de cuprindere. Cea mai mare creștere, de 2,2 puncte procentuale a fost înregistrată în Regiunea Nord Vest, de la 75,7% în anul școlar 2007 – 2008, la 77,9% în anul școlar 2017-2018. Cea mai mare scădere s-a înregistrat, în aceeași perioadă de analiză, în Regiunea București-Ilfov, de 10,7 puncte procentuale, de la 117,1% în anul școlar 2007-2008 la 107% în anul școlar 2017-2018. În Regiunea Sud – Est s-a înregistrat o creștere cu 1,2 puncte procentuale, de la 72,4% în anul școlar 2007-2008 la 73,6% în anul școlar 2017-2018. Cu toate acestea, în ultimii 3 ani școlari s-a înregistrat o scădere a gradului de cuprindere, de la cea mai mare valoare înregistrată pe tot intervalul de analiză, în anul școlar 2014-2015, de 77%, la 73,6% cât s-a înregistrat în anul școlar 2016-2017, respectiv în anul școlar 2017-2018.

La nivelul Regiunii Sud –Est numai județul Constanța înregistrează un grad de cuprindere pentru populația din grupa de vârstă 15 -18 ani, în anul școlar 2017-2018, peste media regională și națională (79,3% în județul Constanța, față de 73,6% media Regiunii Sud –Est și 77,2% media națională). Județele Galați, Brăila, Buzău, Constanța au înregistrat în anul școlar 2017-2018 valori ale gradului de cuprindere superioare mediei regionale (75, 9% în județul Galați și 74,3% în județul Brăila). Este de remarcat faptul că județele Brăila, Galați, Tulcea și Vrancea au înregistrat în perioada analizată creșteri ale gradului de cuprindere. Cea mai mare creștere a înregistrat-o județul Brăila, creștere cu 6,3 puncte procentuale, de la 67,8% în anul școlar 2007-2008 la 74,1% în anul școlar 2017-2018. Ce mai mare scădere s-a înregistrat în județul Constanța, cu 7,3 puncte procentuale, de la 86,8% în anul școlar 2007-2008 la 79,3% în anul școlar 2017-2018.

Pe sexe, gradul de cuprindere al populației feminine din grupa de vârstă 15 - 18 ani, în anul școlar 2017-2018 a fost superior celui pentru populația de sex masculin la nivel național și în toate regiunile țării, cu excepția regiunilor Sud Muntenia și Sud - Vest. Cea mai mare valoare a gradului de cuprindere al populației feminine din grupa de vârstă 15-18 ani, în anul școlar 2017-2018 a fost înregistrată în Regiunea București - Ilfov, de 111,6%, peste media națională de 77,9%. Tot peste media națională a înregistrat valori la acest indicator și Regiunea Nord - Vest, cu 79,6%. Regiunea Sud - Est a înregistrat în anul școlar 2017 – 2018 un grad de cuprindere al populației feminine din grupa de vârstă 15 -18 ani de 73,6%, cu aproape 4 puncte procentuale sub media națională. Dintre județele Regiunii Sud –Est, doar județul Constanța a înregistrat în anul școlar 2017-2018 un grad de cuprindere al populației feminine din grupa de vârstă 15-18 ani peste

media națională (78,1% în Constanța, față de 77,9% media națională). Cea mai mică valoare a indicatorului în anul școlar 2017 – 2018 a fost înregistrată în județul Vrancea, de 63,4%, la peste 10 puncte procentuale sub media regională. În intervalul cuprins între anii școlari 2007-2008 și 2017-2018, la nivelul Regiunii Sud –Est, valorile gradului de cuprindere a populației școlare feminine din grupa de vârstă 15-18 ani a înregistrat fluctuații în marja a 3 puncte procentuale.

Figura 6.28.

Județele Constanța și Buzău au înregistrat în perioada analizată scăderi ale valorii indicatorului. Cea mai mare scădere a fost în județul Constanța, de 9 puncte procentuale, de la 86,6% în anul școlar 2007-2008 la 78,4% în anul școlar 2017-2018. Creșteri ale valorii indicatorului au înregistrat județele Brăila, Galați, Tulcea și Vrancea. Cea mai mare creștere a fost înregistrată în județul Galați, de 5,2 puncte procentuale, de la 71,5% în anul școlar 2007-2008 la 77% în anul școlar 2017-2018.

Figura 6.29.

Pe medii de rezidență se constată că la nivel național gradul de cuprindere în învățământ al populației din grupa de vârstă 15-18 ani, în anul școlar 2017 – 2018 a fost de 156,7%. Această valoare indică faptul că numărul populației cuprinsă în învățământ în mediul urban este mai mare decât populația rezidentă din aceeași grupă de vârstă din mediul urban. Prin urmare un număr semnificativ de persoane din mediul rural sunt înscrise în învățământ în unități din mediul urban.

Aceeași situație se înregistrează în toate regiunile țării.

În mediul rural, gradul de cuprindere în învățământ pentru populația din grupa de vârstă 15-18 ani este în anul școlar 2017 – 2018 de doar 12,8% la nivel național. Regiunea cu cea mai mare valoare a indicatorului în mediul rural este Regiunea București - Ilfov, cu 25,7 % iar regiunea cu cea mai mică valoare este Centru cu 10,2%. La nivelul Regiunii Sud –Est gradul de cuprindere a populației din grupa de vârstă 15-18 ani din mediul urban a crescut de la 120,1% în anul școlar 2007-2008 la 150,1% în anul școlar 2017-2018, în timp ce pentru populația din mediul rural, indicatorul a cunoscut o scădere de la 14,9% în anul școlar 2007-2008 la 12,5% în anul școlar 2017 – 2018.

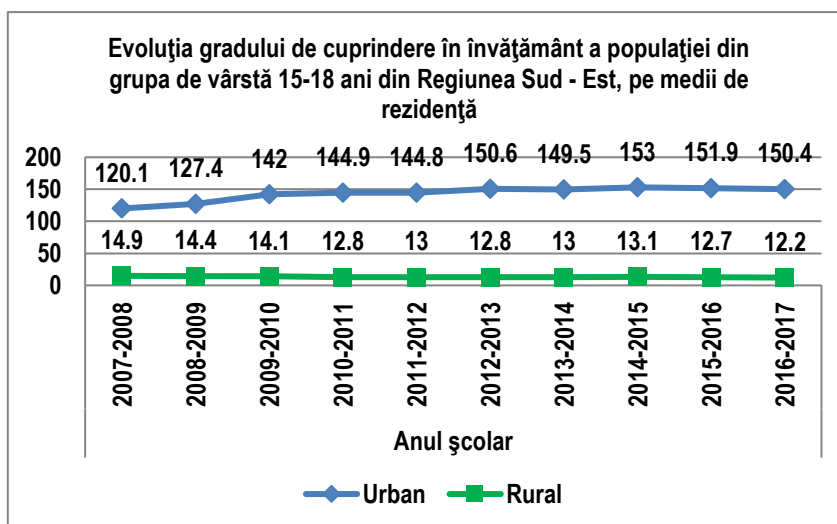
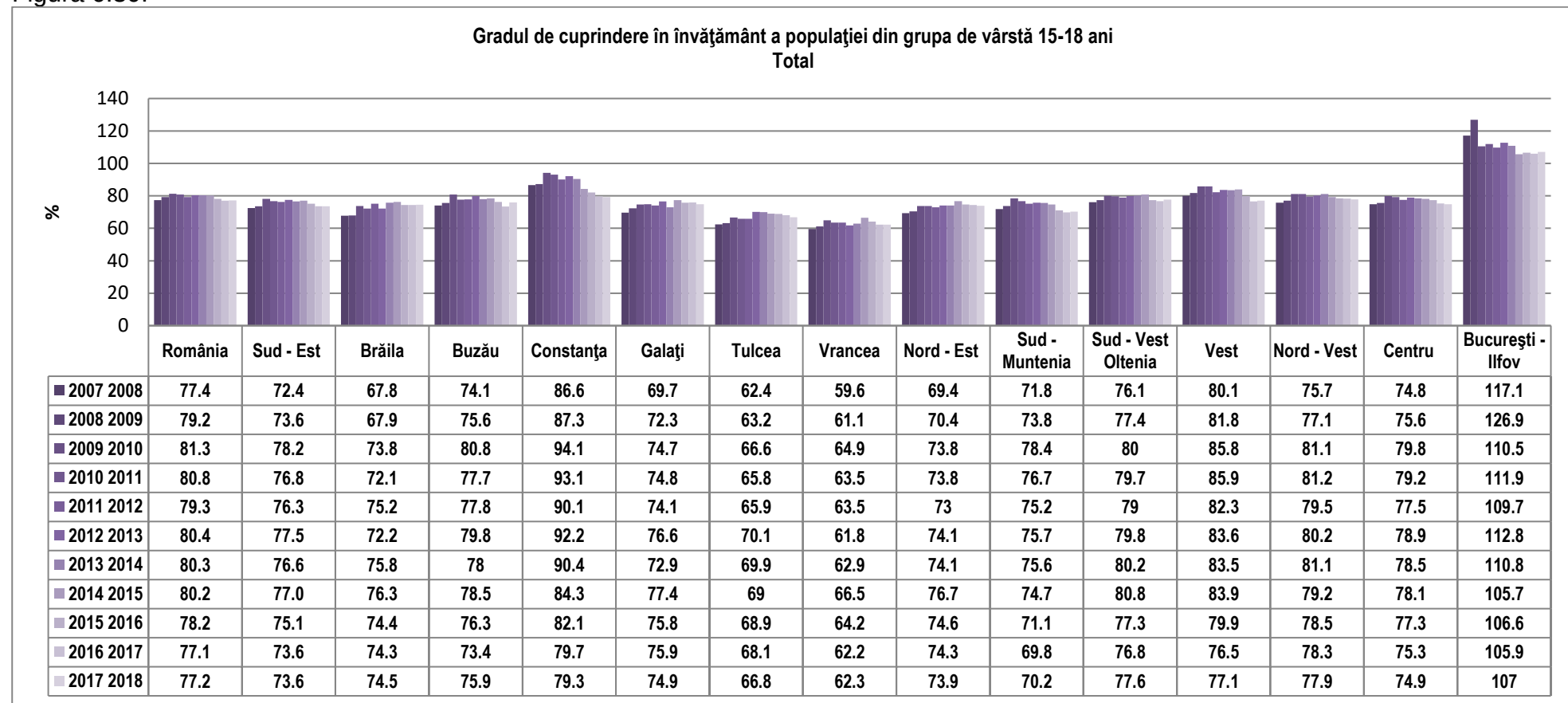
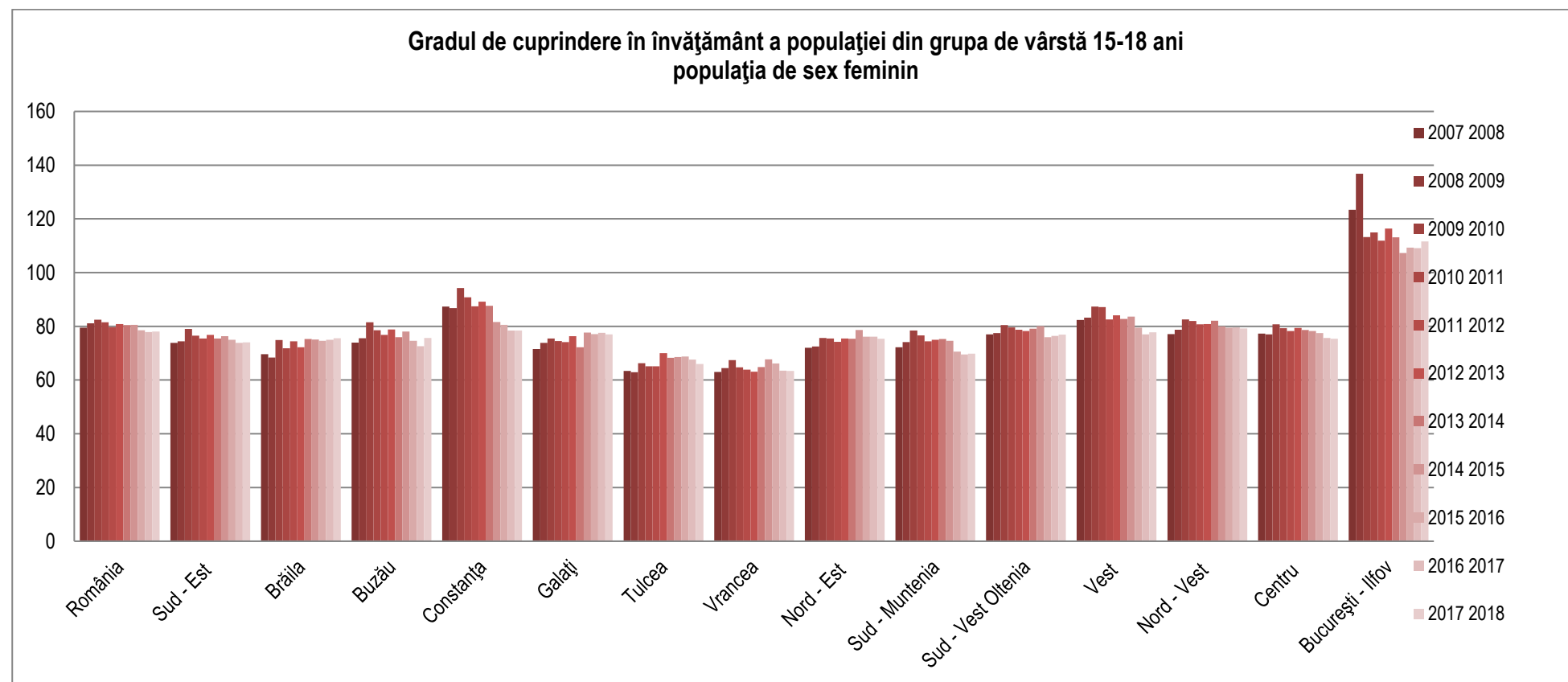

Figura 6.30.

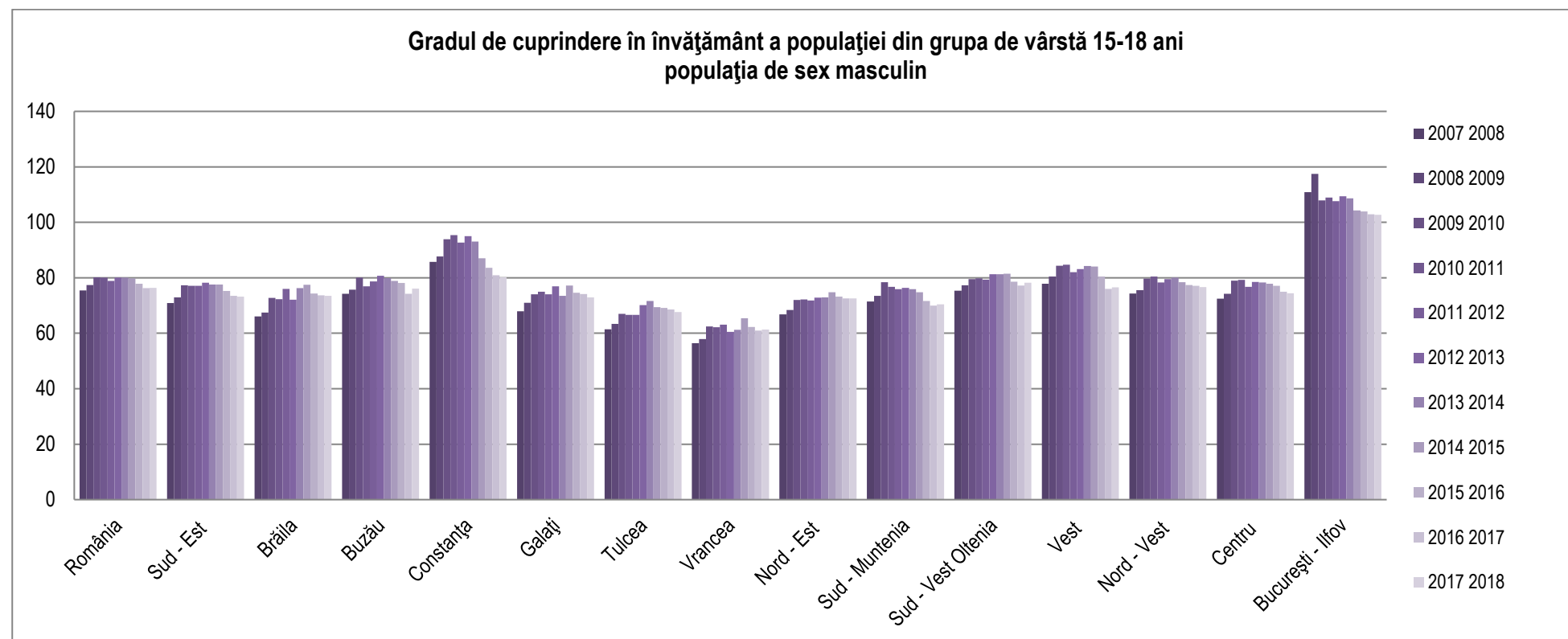
Sursa datelor: INS

Figura 6.31.

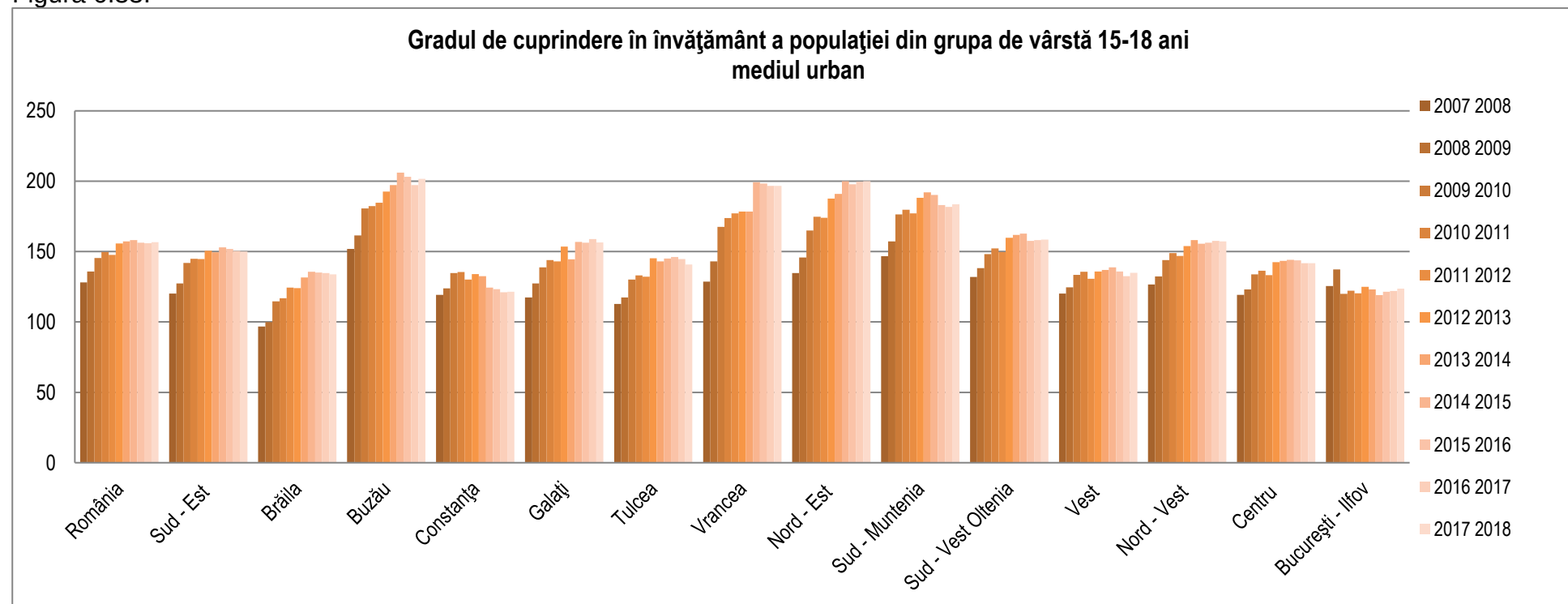
Sursa datelor: INS

Figura 6.32.

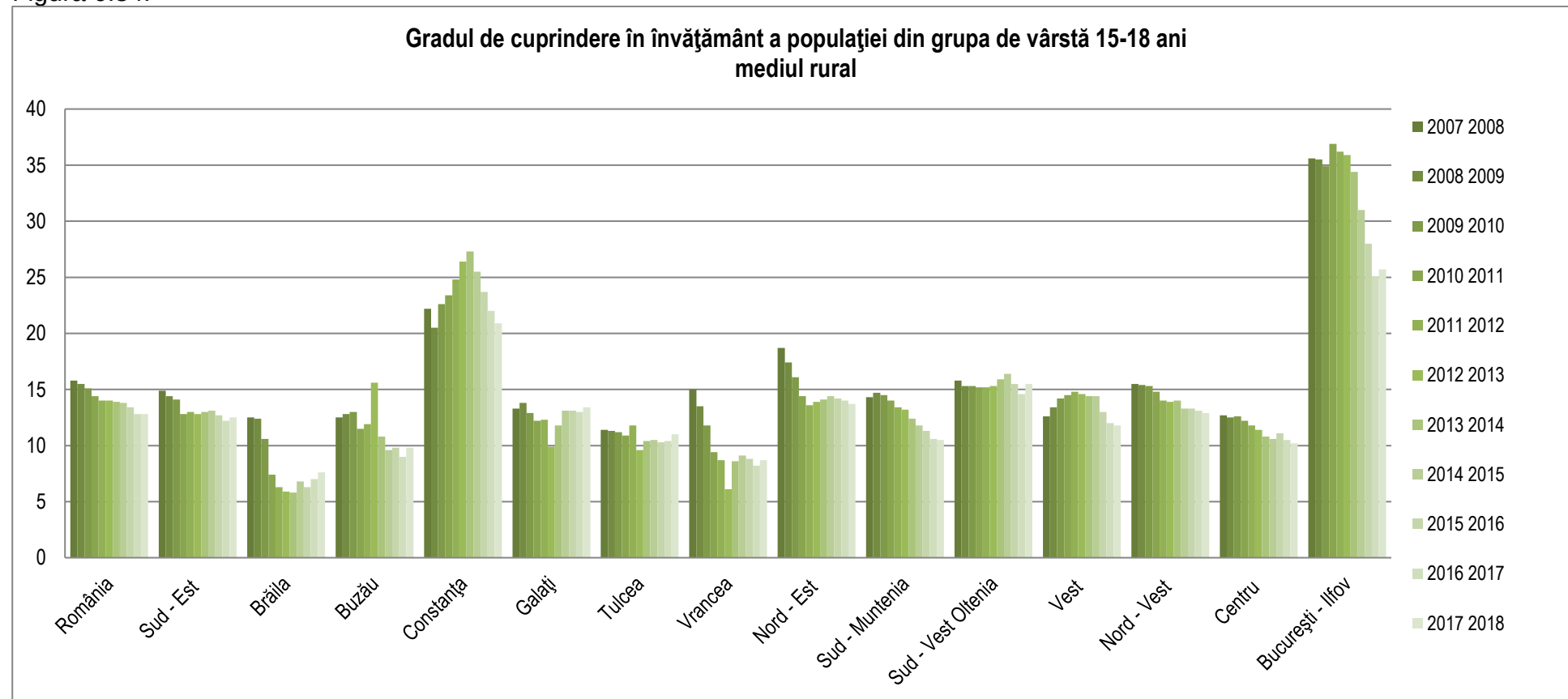
Sursa datelor: INS

Figura 6.33.

Sursa datelor: INS

Figura 6.34.

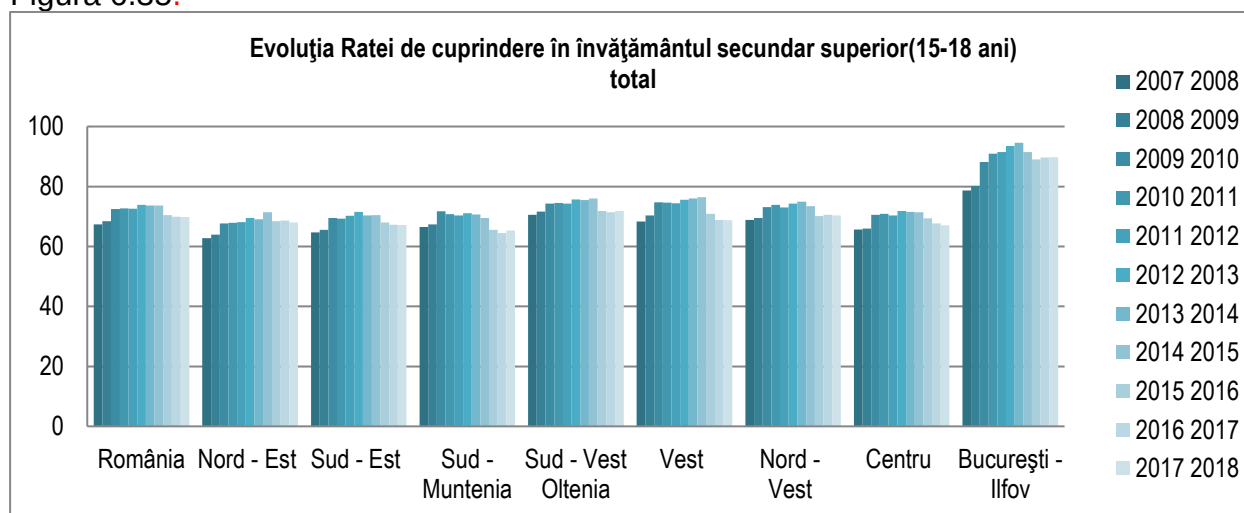

Sursa datelor: INS

6.1.3. Rata netă de cuprindere în sistemul de educație și formare profesională³⁹

Rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior, clasele IX-XII (15-18 ani) la nivelul Regiunii Sud – Est, în anul școlar 2017-2018, a fost de 67,1%, inferioară mediei naționale de 69,8% și plasează regiunea pe penultimul loc între regiunile de dezvoltare ale României, după Regiunea Sud Muntenia. Cea mai mare rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior din anul școlar 2017 – 2018 a fost înregistrată în Regiunea București – Ilfov, de 89,8%. În perioada cuprinsă între anii școlari 2007-2008 și 2017-2018, rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior, clasele IX-XII (15-18 ani) a cunoscut creșteri la nivel național și în toate regiunile țării, cu excepția Regiunii Sud – Muntenia în care s-a înregistrat o scădere cu 1,2 puncte procentuale, de la 66,5% în anul școlar 2007-2008 la 65,3% în anul școlar 2017-2018. Cea mai mare creștere a valorii indicatorului s-a înregistrat în Regiunea București – Ilfov, cu 11,1 puncte procentuale, de la 78,7% în anul școlar 2007-2008 la 89,8% în anul școlar 2017-2018. La nivelul Regiunii Sud – Est s-a înregistrat o creștere de 2,4 puncte procentuale de la 64,7% în anul școlar 2007-2008 la 67,1% în anul școlar 2017-2018. Cu toate acestea, se constată că în ultimii patru ani școlari valoarea indicatorului în Regiunea Sud – Est a scăzut continuu, de la 70,5% cât s-a înregistrat în anul școlar 2014-2015, valoare maximă pe tot intervalul de analiză, la 67,1% în anul școlar 2017-2018.

Figura 6.35.

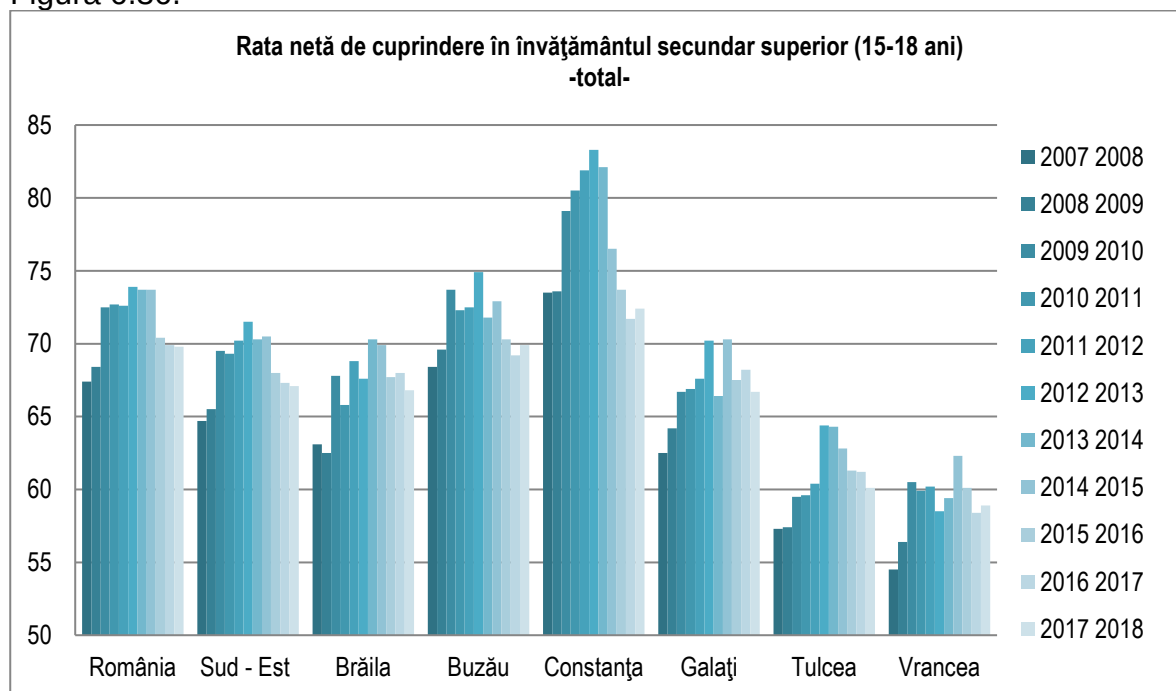
Sursa datelor: INS

La nivelul Regiunii de dezvoltare Sud – Est, județele care au înregistrat în anul școlar 2017-2018 o rată de cuprindere în învățământul secundar superior în clasele IX-XII (15-18 ani) superioară mediei naționale au fost județele Constanța și Buzău, cu o rată de 72,4%, respectiv 69,9%, față de media națională de 69,8%. Toate celelalte județe ale regiunii au înregistrat rate inferioare chiar și mediei regionale. Cea mai mică valoare a indicatorului pentru anul școlar 2017-2018 a fost înregistrată pentru județul Vrancea, de numai 58,9%. Pe întreaga perioadă analizată, cuprinsă între anul școlar 2007-2008 și anul școlar 2017-2018, valoarea indicatorului a înregistrat creșteri în toate județele regiunii, cu excepția județului Constanța unde s-a înregistrat o scădere cu 1,1 puncte procentuale, de la 73,5% în anul școlar 2007-2008 la 72,4% în anul școlar 2017-2018. Cea mai mare creștere a valorii indicatorului în perioada analizată a fost înregistrată în

³⁹Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „03 Rata neta de cuprindere (INS)” – pentru vizualizare clic aici

județul Vrancea, de 4,4 puncte procentual, de la 54,5% în anul școlar 2007-2008 la 58,9% în anul școlar 2017-2018.

Figura 6.36.

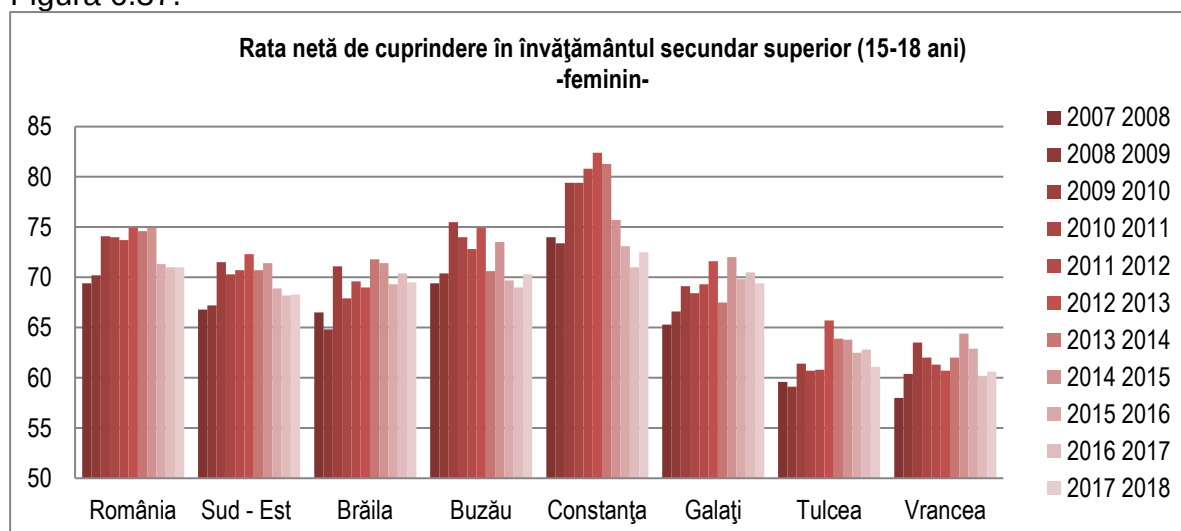
Sursa datelor: INS

Pe sexe, la nivelul Regiunii Sud – Est, se constată că în anul școlar 2017 - 2018, rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior, clasele IX-XII (15-18 ani) la **populația feminină** a fost superioară cu 2,5 puncte procentuale față de rata populației de sex masculin (68,23% pentru populația de sex feminin față de 65,8% pentru populația de sex masculin). În toate județele Regiunii Sud – Est, rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior, clasele IX-XII (15-18 ani) pentru populația feminină a fost superioară ratei populației masculine.

În perioada analizată s-a produs o creștere a ratei nete de cuprindere în învățământul secundar superior, clasele IX-XII (15-18 ani) la populația feminină la nivelul Regiunii Sud – Est și în toate județele regiunii, cu excepția județului Constanța în care s-au înregistrat o scădere cu 1,5 puncte procentuale. Cea mai mare creștere a indicatorului în perioada analizată a fost înregistrată în județul Galați, de 4,1 puncte procentuale, de la 65,3% în anul școlar 2007-2008 la 69,4% în anul școlar 2017-2018. În anul școlar 2017-2018, cea mai bună performanță din punct de vedere al valorii indicatorului a fost înregistrată în județul Constanța (72,5%) iar cea mai slabă în județul Vrancea (60,6%).

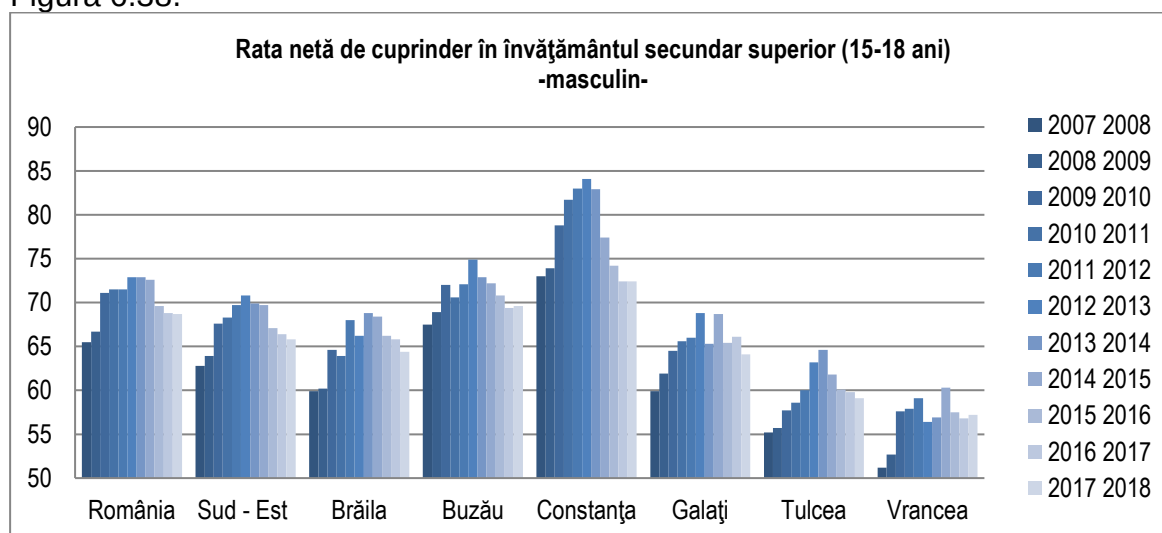
Pentru populația școlară de sex masculin, indicatorul a înregistrat în perioada analizată o creștere la nivelul Regiunii Sud – Est și în toate județele regiunii, cu excepția județului Constanța unde s-a înregistrat o ușoară scădere cu 0,6 puncte procentuale, de la 73% în anul școlar 2007-2008 la 72,4% în anul școlar 2017-2018. Cea mai mare creștere a valorii indicatorului s-a înregistrat în județul Vrancea, cu 6 puncte procentuale, de la 51,2% în anul școlar 2007-2008 la 57,2% în anul școlar 2017-2018. În anul școlar 2017-2018, cea mai bună performanță din punct de vedere al valorii indicatorului a fost înregistrată în județul Constanța (72,4%) iar cea mai slabă în județul Vrancea (57,2%).

Figura 6.37.

Sursa datelor: INS

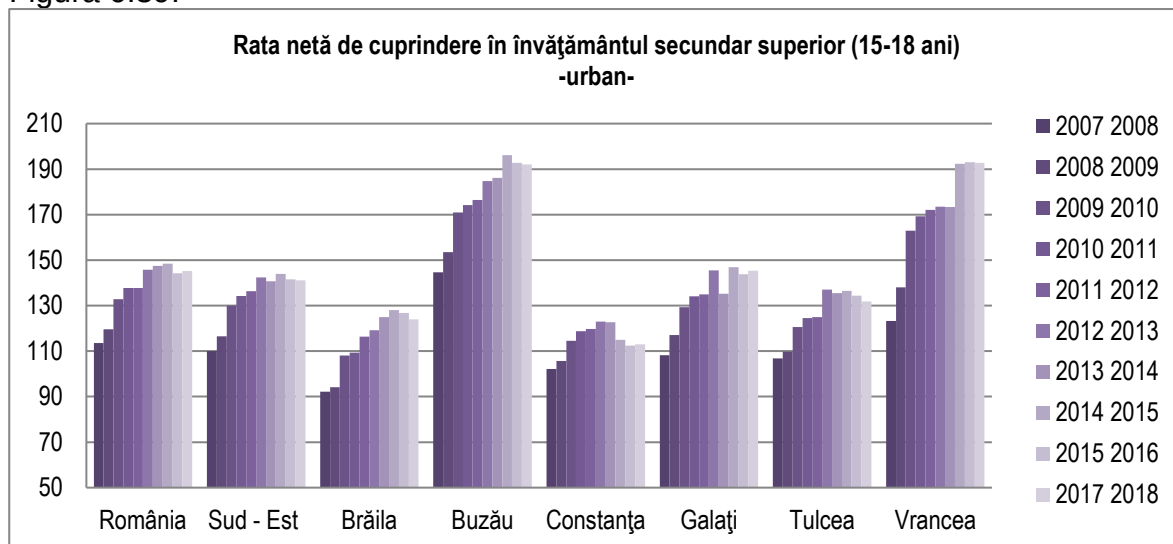
Figura 6.38.

Sursa datelor: INS

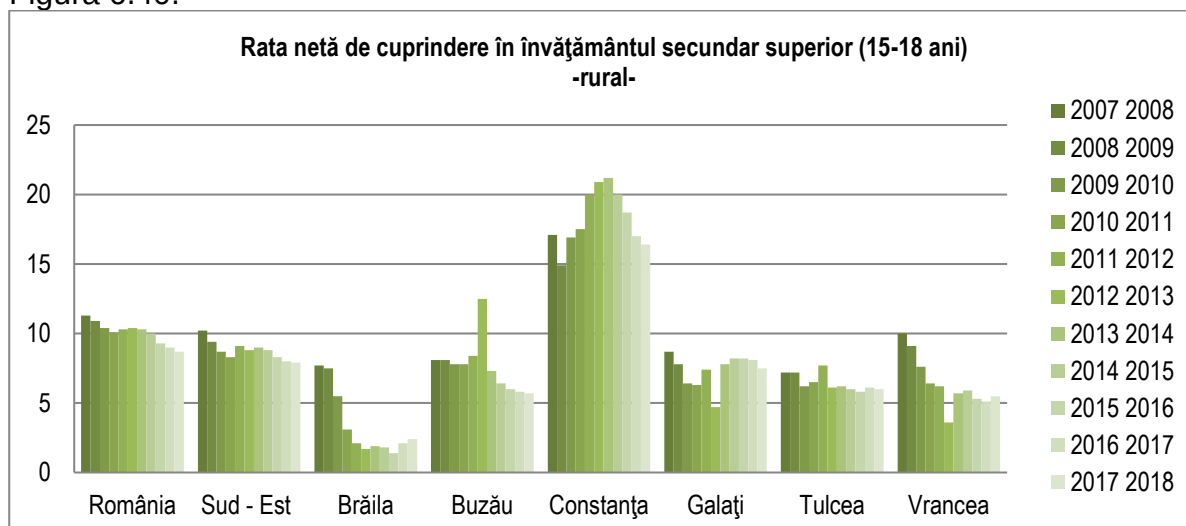
Pe medii de rezidență (locația școlii) se constată că rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior, clasele IX-XII (15-18 ani) în mediul urban a fost cu mult peste cea din mediul rural în regiunea Sud - Est, în toate județele regiunii și în toți anii școlari din perioada analizată. Mai mult, în toate județele și în toți anii școlari valorile indicatorului au fost pentru mediul urban peste 100%. Aceste date arată că numărul populației cuprinsă în învățământul secundar superior, clasele IX-XII (15-18 ani), în mediul urban este mai mare decât populația rezidentă din aceeași grupă de vârstă din mediul urban. Prin urmare, un număr semnificativ de persoane din mediul rural sunt înscrise în învățământ în unități din mediul urban. Pentru mediul rural cea mai mare valoare a indicatorului, în anul școlar 2017-2018, s-a înregistrat în județul Constanța, 16,4% iar cea mai mică în județul Brăila, 2,4%. În mediul urban cea mai mare valoare înregistrată în anul școlar 2017-2018 a fost în județul Vrancea, 192,8% iar cea mai mică în județul Constanța de 113%. Aceste date arată că, spre exemplu, în județul Vrancea un număr de elevi cu vârsta 15-18 ani, cu rezidența în mediul rural, aproape egal cu numărul de elevi cu rezidența în mediul urban au fost înscriși în învățământul secundar superior în unități de învățământ din mediul urban.

Figura 6.39.

Sursa datelor: INS

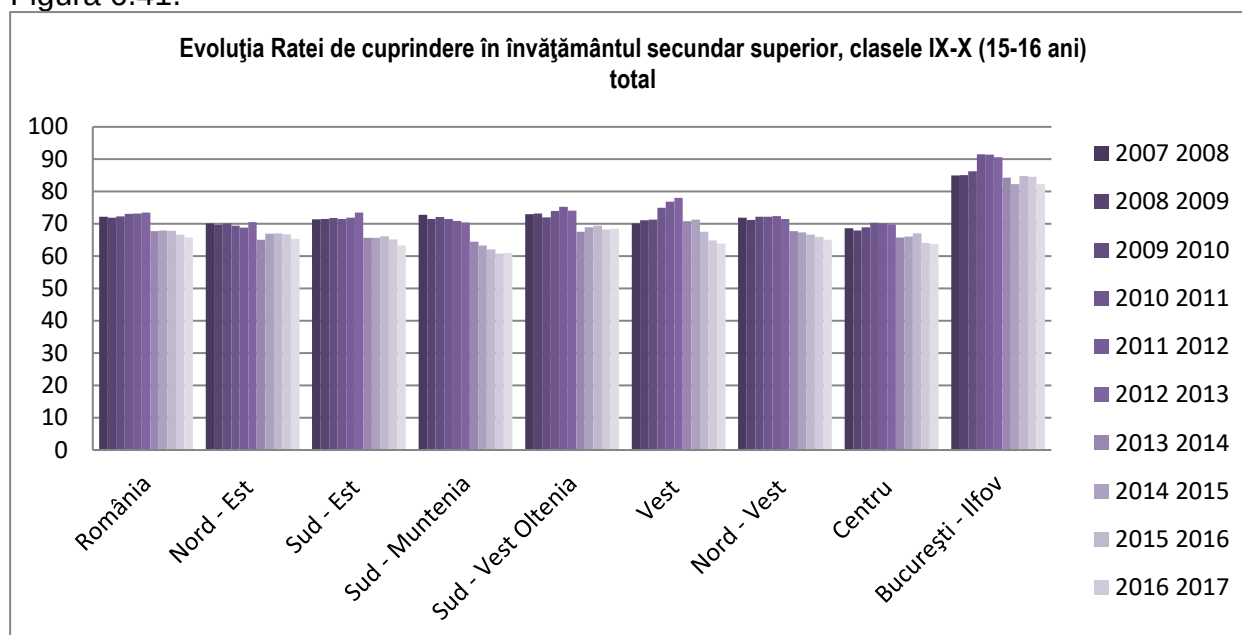
Figura 6.40.

Sursa datelor: INS

Rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior, clasele IX-X (15-16 ani) la nivelul Regiunii Sud – Est, în anul școlar 2017-2018, a fost de 63,3%, inferioară mediei naționale de 65,8% și plasează regiunea pe locul 6 între regiunile de dezvoltare ale României, în ordinea descrescătoare a valorilor. Cea mai mare rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior în clasele IX-X, din anul școlar 2017 – 2018 a fost înregistrată în Regiunea București – Ilfov, de 82,3%. În perioada cuprinsă între anii școlari 2007-2008 și 2017-2018, rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior, clasele IX-X (15-16 ani) a cunoscut scăderi la nivel național și în toate regiunile țării. Cea mai mare scădere a valorii indicatorului s-a înregistrat în Regiunea Sud Muntenia, cu 11,8 puncte procentuale, de la 72,8 % în anul școlar 2007-2008 la 61% în anul școlar 2017-2018. La nivelul Regiunii Sud – Est s-a înregistrat o scădere de 8,1 puncte procentuale de la 71,4% în anul școlar 2007-2008 la 63,3% în anul școlar 2017-2018.

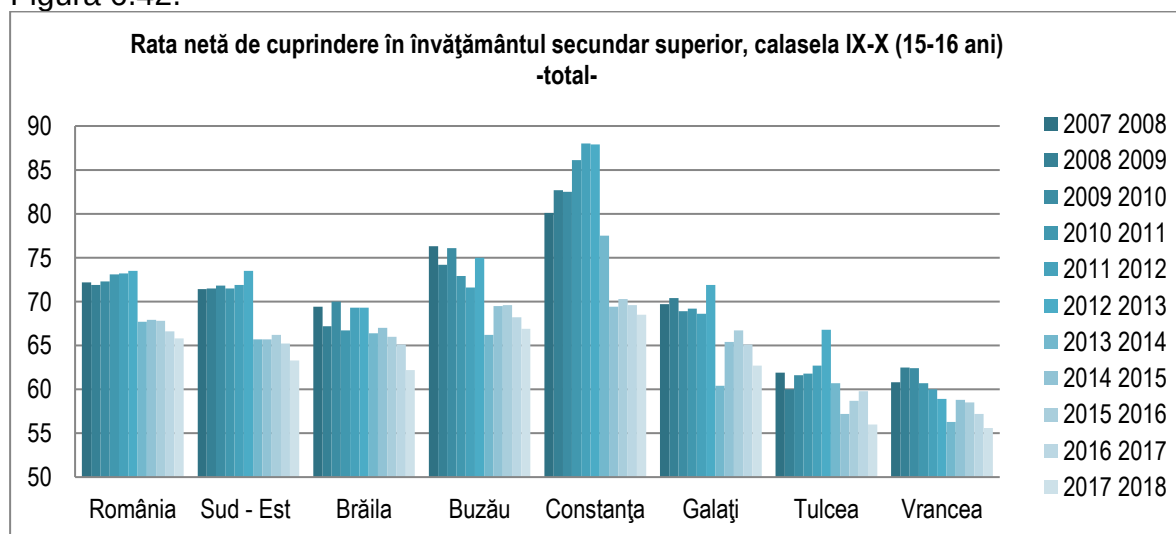
Figura 6.41.

Sursa datelor: INS

La nivelul Regiunii de dezvoltare Sud – Est, singurele județe care a înregistrat în anul școlar 2017-2018 o rată de cuprindere în învățământul secundar superior în clasele IX-X (15-16 ani) superioară mediei naționale au fost județele Constanța și Buzău, cu o rată de 68,5% și respectiv 66,9%, față de media națională de 65,8%. Cea mai mică valoare a indicatorului pentru anul școlar 2017-2018 a fost înregistrată pentru județul Vrancea, de numai 55,6%. Pe întreaga perioadă analizată, cuprinsă între anul școlar 2007-2008 și anul școlar 2017-2018, valoarea indicatorului a înregistrat scăderi în toate județele regiunii. Cea mai mare scădere a valorii indicatorului în perioada analizată a fost înregistrată în județul Constanța, de 11,6 puncte procentuale, de la 80,1% în anul școlar 2007-2008 la 68,5% în anul școlar 2017-2018. Cea mai mică scădere a fost înregistrată la nivelul județului Vrancea, de 5,2 puncte procentuale, de la 61,9% în anul școlar 2007-2008 la 55,6% în anul școlar 2017-2018. Este de menționat faptul că în ultimul an școlar s-au înregistrat valori inferioare anului școlar precedent la nivelul Regiunii Sud – Est și a județelor regiunii.

Figura 6.42.

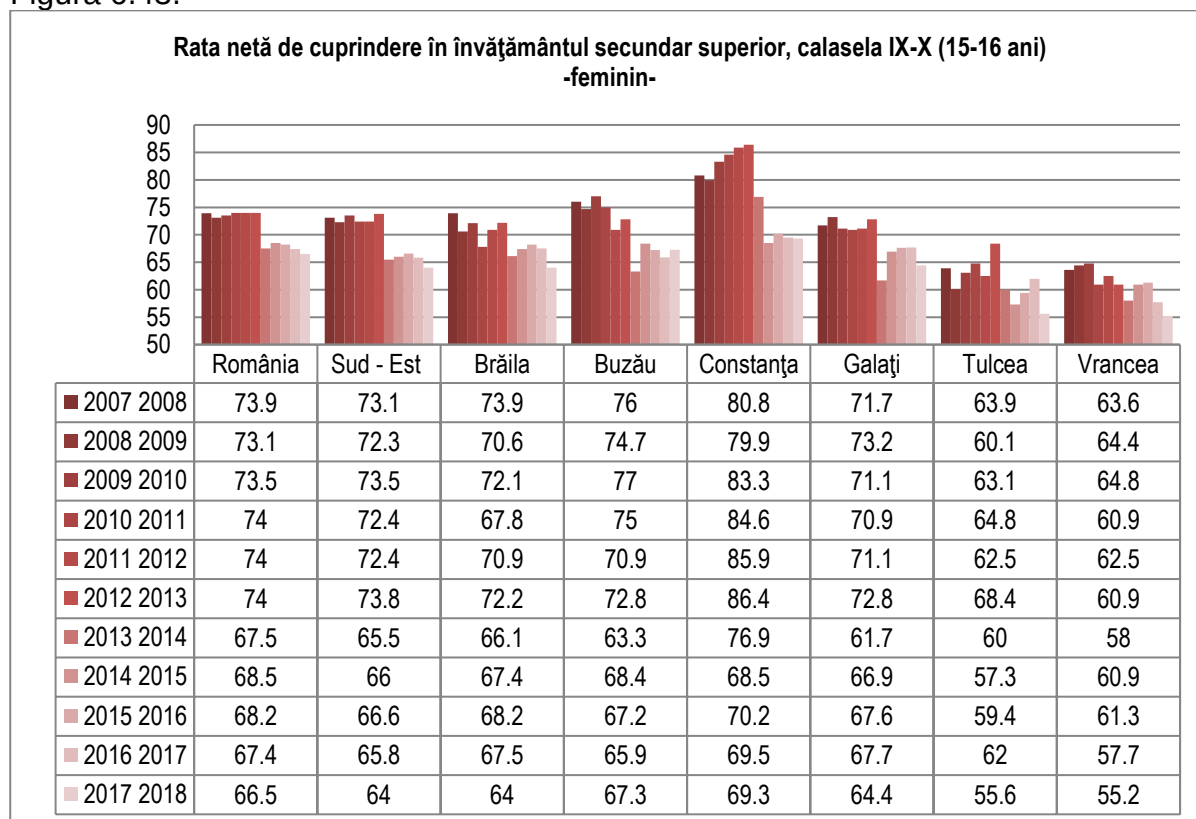
Sursa datelor: INS

Pe sexe, la nivelul Regiunii Sud –Est, se constată că în anul școlar 2017 -2018, rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior, clasele IX-X (15-16 ani) la **populația feminină** a fost superioară cu 1,4 puncte procentuale față de rata populației de sex masculin (64% pentru populația de sex feminin față de 62,6% pentru populația de sex masculin). În toate județele Regiunii Sud –Est, cu excepția județelor Tulcea și Vrancea, rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior, clasele IX-X (15-16 ani) pentru populația feminină a fost superioară ratei populației masculine.

În perioada analizată s-a produs o scădere a ratei netă de cuprindere în învățământul secundar superior, clasele IX-X (15-16 ani) la populația feminină la nivelul Regiunii Sud –Est și în toate județele regiunii. Cea mai mare scădere a indicatorului în perioada analizată a fost înregistrată în județul Constanța, de 11,5 puncte procentuale, de la 80,8% în anul școlar 2007-2008 la 69,3% în anul școlar 2017-2018. În anul școlar 2017-2018, cea mai bună performanță din punct de vedere al valorii indicatorului a fost înregistrată în județul Constanța (69,3%, valoare superioară mediei naționale) iar cea mai slabă în județul Vrancea (55,2%). Peste media națională a valorii indicatorului s-a înregistrat și în județul Buzău (67,3%).

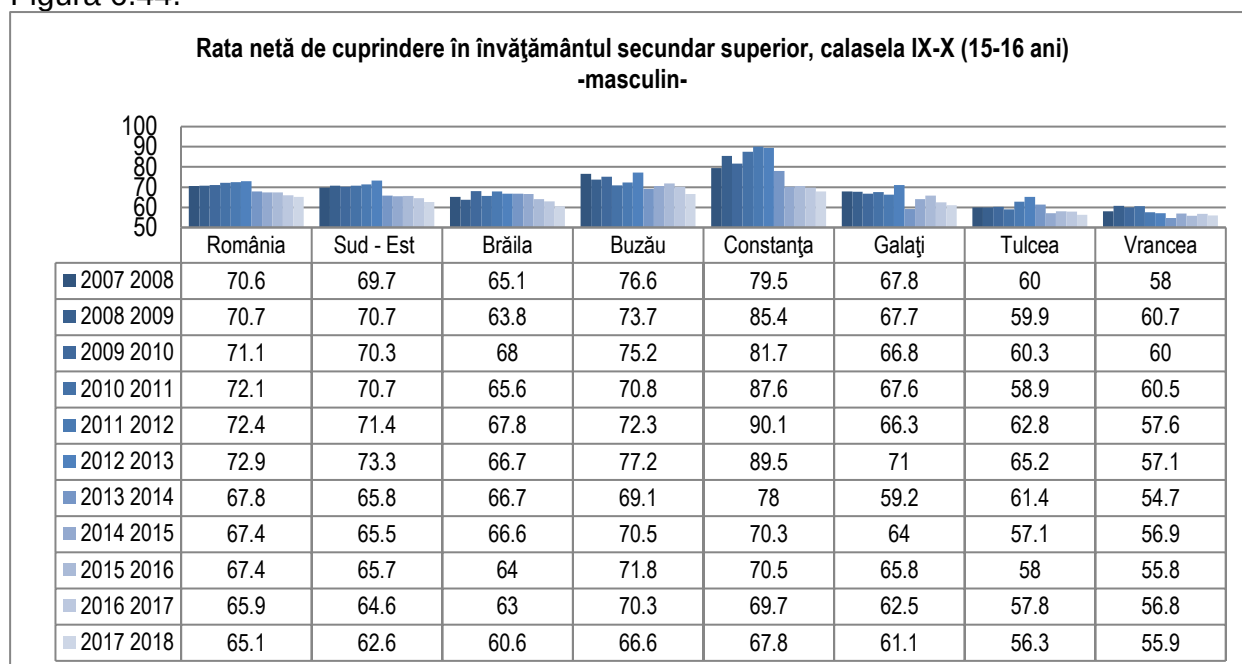
Pentru populația școlară de sex masculin, indicatorul a înregistrat în perioada analizată o scădere la nivelul Regiunii Sud –Est și în toate județele regiunii. Cea mai mare scădere a valorii indicatorului s-a înregistrat în județul Constanța, cu 11,7 puncte procentuale, de la 79,5% în anul școlar 2007-2008 la 67,8% în anul școlar 2017-2018. În anul școlar 2017-2018, cea mai bună performanță din punct de vedere al valorii indicatorului a fost înregistrată în județul Constanța (67,8%) iar cea mai slabă în județul Vrancea (55,9%).

Figura 6.43.

Sursa datelor: INS

Figura 6.44.

Sursa datelor: INS

Pe medii de rezidență (locația școlii) se constată că rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior, clasele IX-X (15-16 ani) în mediul urban a fost cu mult peste cea din mediul rural în regiunea Sud - Est, în toate județele regiunii și în toți anii școlari din perioada analizată. Mai mult, în toate județele și în toți anii școlari valorile indicatorului au fost pentru mediul urban peste 100%. Aceste date arată că numărul populației cuprinsă în învățământul secundar superior, clasele IX-X (15-16 ani), în mediul urban este mai mare decât populația rezidentă din aceeași grupă de vârstă din mediul urban. Prin urmare, un număr semnificativ de persoane din mediul rural sunt înscrise în învățământ în unități din mediul urban. Pentru mediul rural cea mai mare valoare a indicatorului, în anul școlar 2017-2018, s-a înregistrat în județul Constanța, 15,5% iar cea mai mică în județul Brăila, 2,9%. În mediul urban cea mai mare valoare înregistrată în anul școlar 2017-2018 a fost în județul Vrancea, 180,1% iar cea mai mică în județul Constanța de 106,9%.

Figura 6.45.

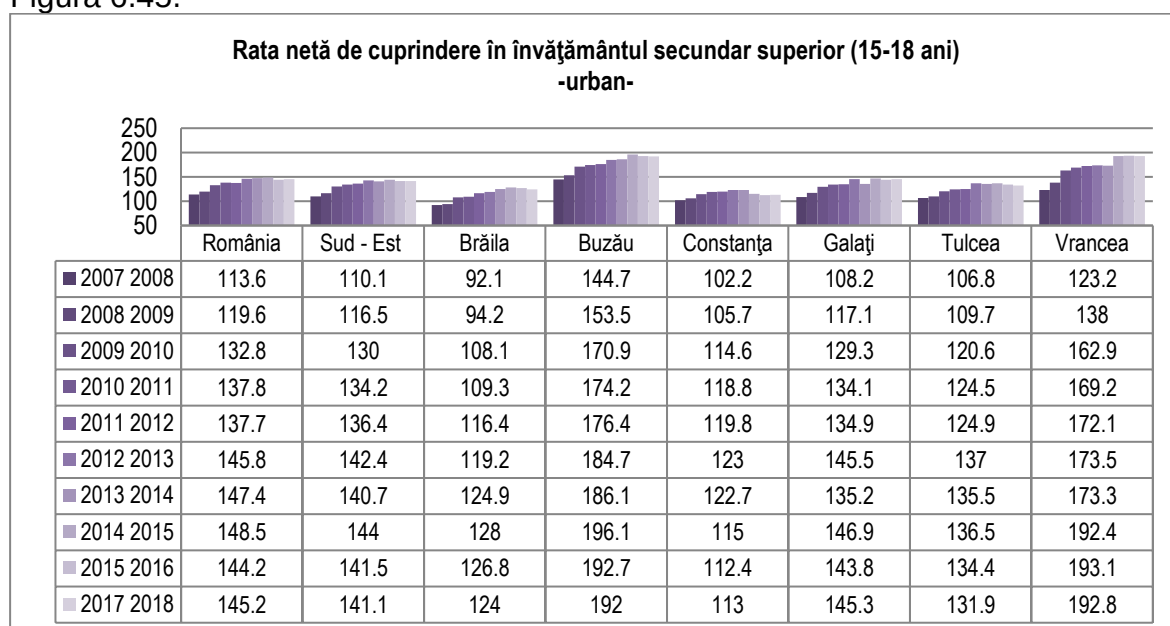
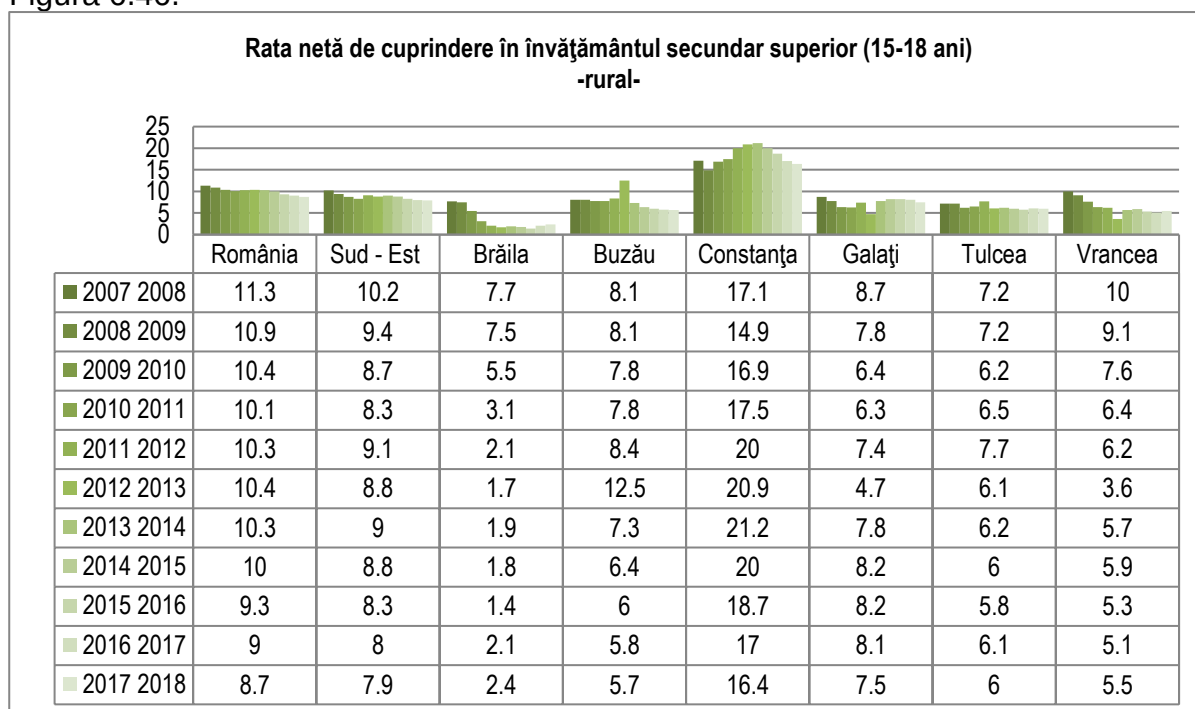

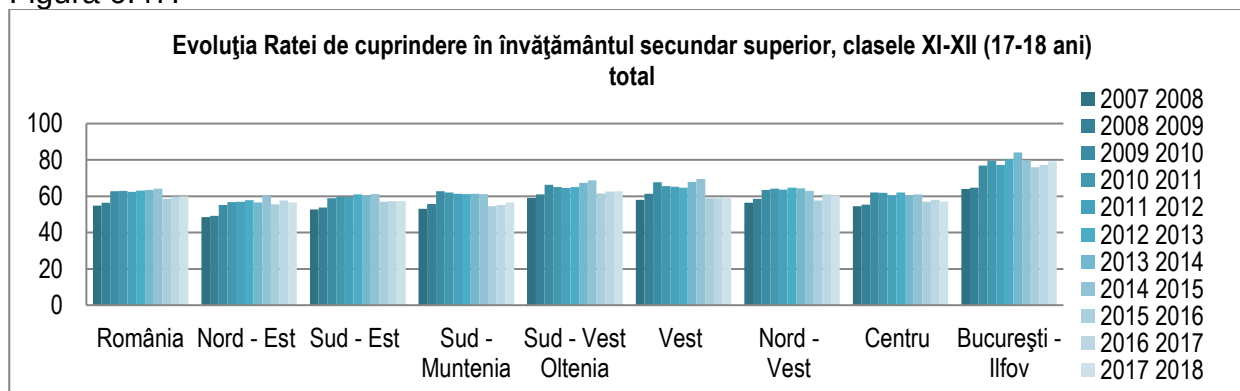
Figura 6.46.

Sursa datelor: INS

Rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior, clasele XI-XII (17-18 ani) la nivelul Regiunii Sud – Est, în anul școlar 2017-2018, a fost de 57,3%, inferioară mediei naționale de 59,9% și plasează regiunea pe locul 5 între regiunile de dezvoltare ale României, în ordinea descrescătoare a valorilor. Cea mai mare rată netă de cuprindere în învățământul secundar superior în clasele XI-XII, din anul școlar 2017 – 2018 a fost înregistrată în Regiunea București – Ilfov, de 79,1%. În perioada cuprinsă între anii școlari 2007-2008 și 2017-2018, rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior, clasele XI-XII (17-18 ani) a cunoscut creșteri la nivel național și în toate regiunile țării. Cea mai mare creștere a valorii indicatorului s-a înregistrat în Regiunea București - Ilfov, cu 15,1 puncte procentuale, de la 64 % în anul școlar 2007-2008 la 77,2% în anul școlar 2016-2017. La nivelul Regiunii Sud – Est s-a înregistrat o creștere de 4,6 puncte procentuale de la 52,7% în anul școlar 2007-2008 la 57,3% în anul școlar 2017-2018.

Figura 6.47.

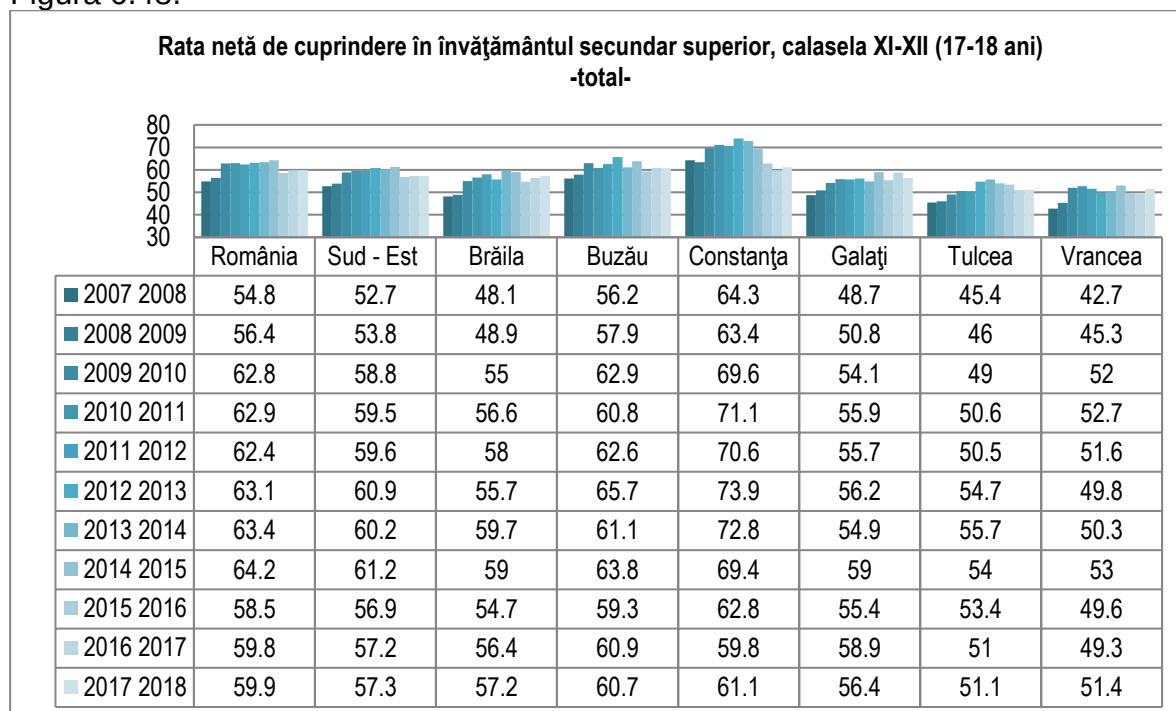

Sursa datelor: INS

La nivelul Regiunii de dezvoltare Sud – Est, singurele județe care a înregistrat în anul școlar 2017-2018 o rată de cuprindere în învățământul secundar superior în clasele XI-XII (17-18 ani) superioară sau egală mediei naționale au fost județele Buzău și Constanța, cu o rată de 60,7% și respectiv 61,1%, față de media națională de 59,9%.

Cea mai mică valoare a indicatorului pentru anul școlar 2017-2018 a fost înregistrată pentru județul Tulcea, de numai 51,1%. Pe întreaga perioadă analizată, cuprinsă între anul școlar 2007-2008 și anul școlar 2017-2018, valoarea indicatorului a înregistrat creșteri în toate județele regiunii, cu excepția județului Constanța în care s-a înregistrat o scădere cu 3,2 puncte procentuale, de la 64,3% în anul școlar 2007-2008 la 61,1% în anul școlar 2017-2018. Cea mai mare creștere a valorii indicatorului în perioada analizată a fost înregistrată în județul Brăila, de 9,1 puncte procentuale, de la 48,1% în anul școlar 2007-2008 la 57,2% în anul școlar 2017-2018.

Figura 6.48.

Sursa datelor: INS

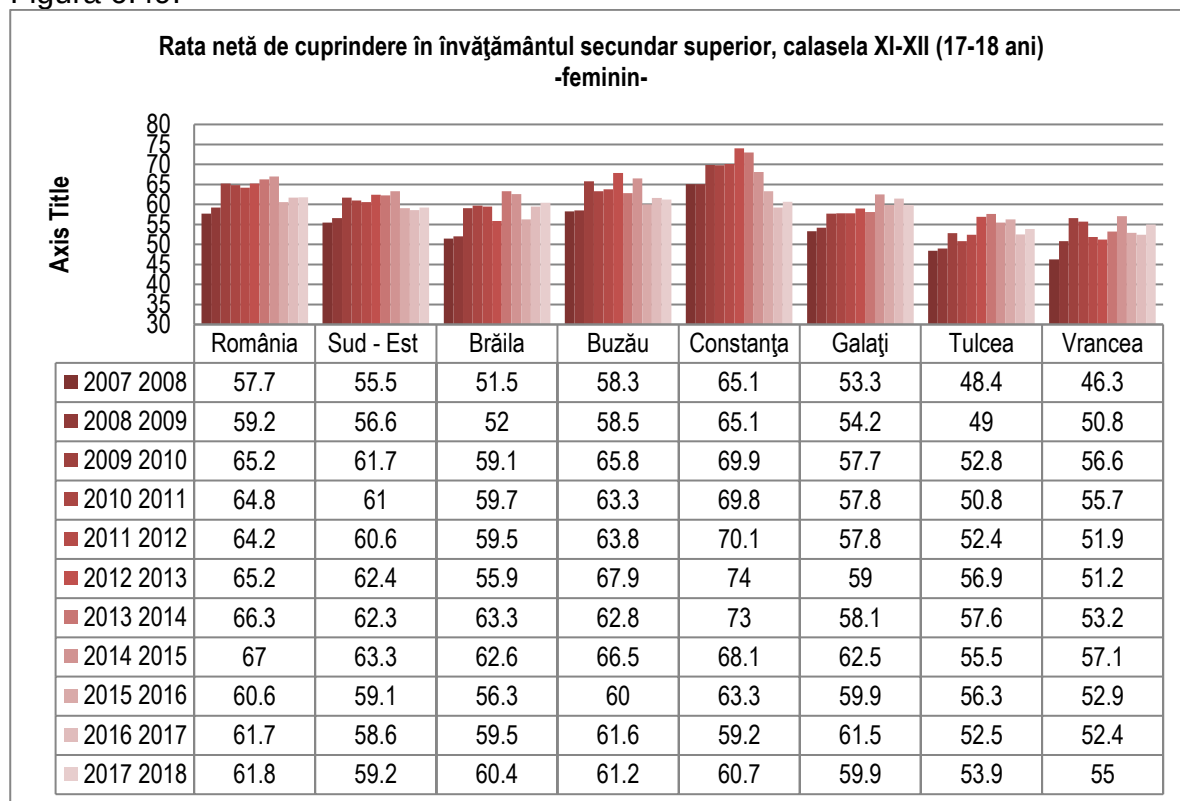
Pe sexe, la nivelul Regiunii Sud –Est, se constată că în anul școlar 2017 -2018, rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior, clasele XI-XII (17-18 ani) la **populația feminină** a fost superioară cu 3,7 puncte procentuale față de rata populației de sex masculin (59,2% pentru populația de sex feminin față de 55,5% pentru populația de sex masculin). În toate județele Regiunii Sud –Est, cu excepția județului Constanța, rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior, clasele XI-XII (17-18 ani) pentru populația feminină a fost superioară ratei populației masculine.

În perioada analizată s-a produs o creștere a ratei netă de cuprindere în învățământul secundar superior, clasele XI-XII (17-18 ani) la populația feminină la nivelul Regiunii Sud –Est și în toate județele regiunii, cu excepția județului Constanța unde s-a produs o scădere cu 4,4 puncte procentuale, de la 65,1% în anul școlar 2007-2008 la 60,7% în anul școlar 2017-2018. Cea mai mare creștere a valorii indicatorului în perioada analizată a fost înregistrată în județul Brăila, de 8,9 puncte procentuale, de la 51,5% în anul școlar 2007-2008 la 60,4% în anul școlar 2017-2018. În anul școlar 2017-2018, cea mai bună performanță din punct de vedere al valorii indicatorului a fost înregistrată în județul Buzău (61,2%, valoare apropiată de media națională de 61,8%) iar cea mai slabă în județul Buzău (53,9%). Peste media regională a valorii indicatorului s-a înregistrat în județele Brăila (60,4%), Buzău (61,2%), Constanța (60,7%) și Galați (59,9%).

Pentru populația școlară de sex masculin, indicatorul a înregistrat în perioada analizată o creștere la nivelul Regiunii Sud –Est și în toate județele regiunii, cu excepția județului Constanța unde s-a produs o scădere cu 2 puncte procentuale, de la 63,4% în

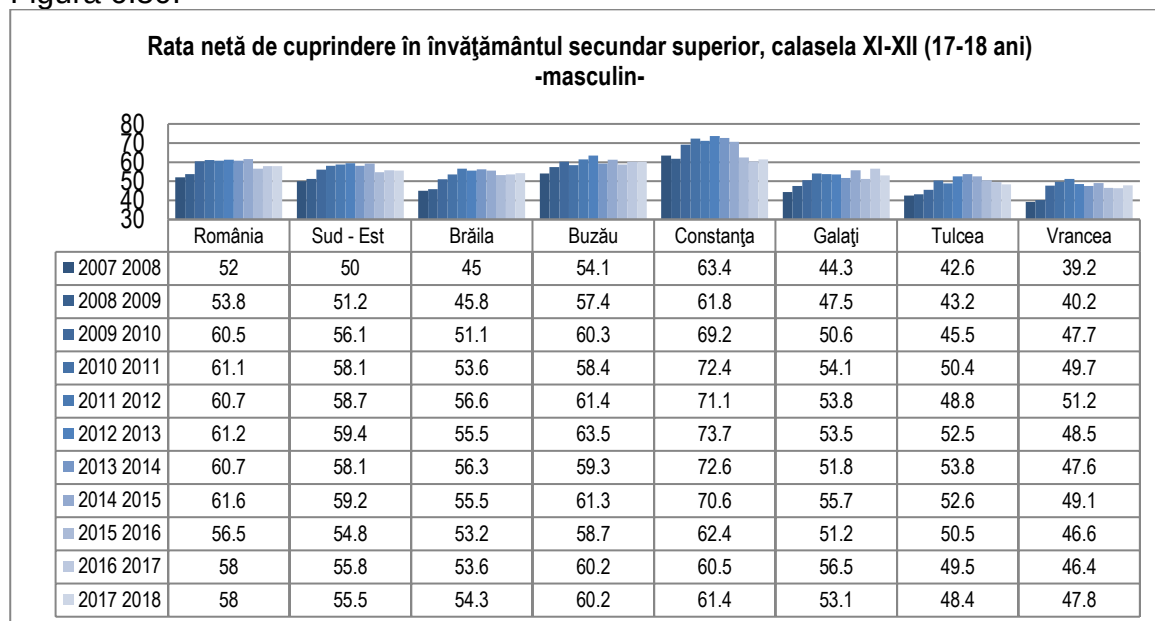
anul școlar 2007-2008 la 61,4% în anul școlar 2017-2018. Cea mai mare creștere a valorii indicatorului s-a înregistrat în județul Brăila, cu 9,3 puncte procentuale, de la 45% în anul școlar 2007-2008 la 54,3% în anul școlar 2017-2018. În anul școlar 2017-2018, cea mai bună performanță din punct de vedere al valorii indicatorului a fost înregistrată în județul Constanța (61,4%) iar cea mai slabă în județul Vrancea (47,8%).

Figura 6.49.

Sursa datelor: INS

Figura 6.50.

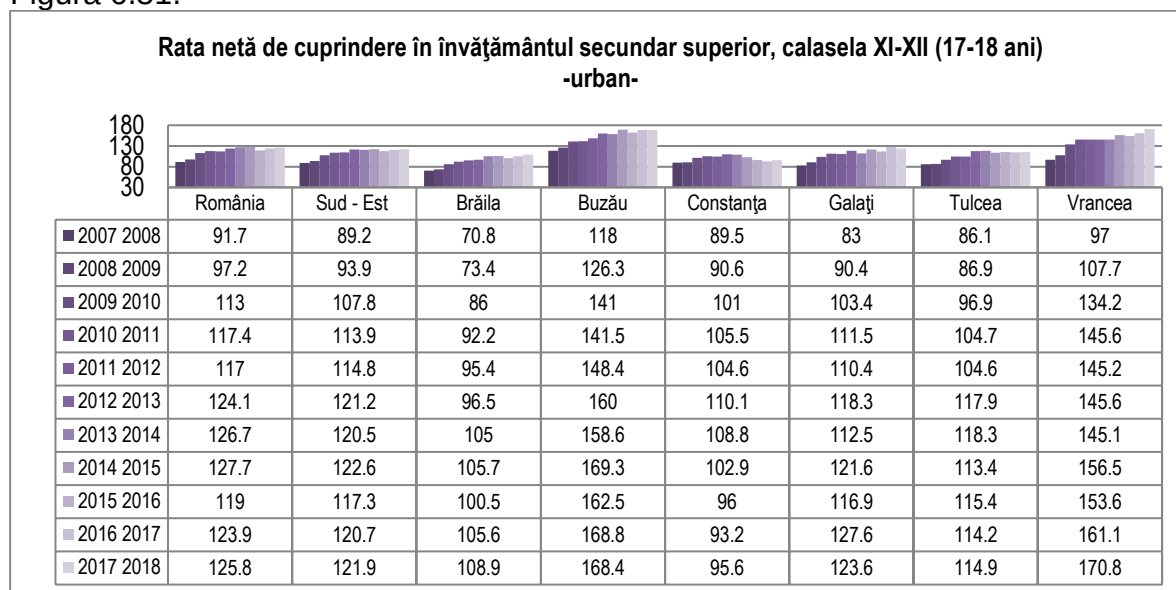

Sursa datelor: INS

Pe medii de rezidență (locația școlii) se constată că rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior, clasele XI-XII (17-18 ani) în mediul urban a fost cu mult

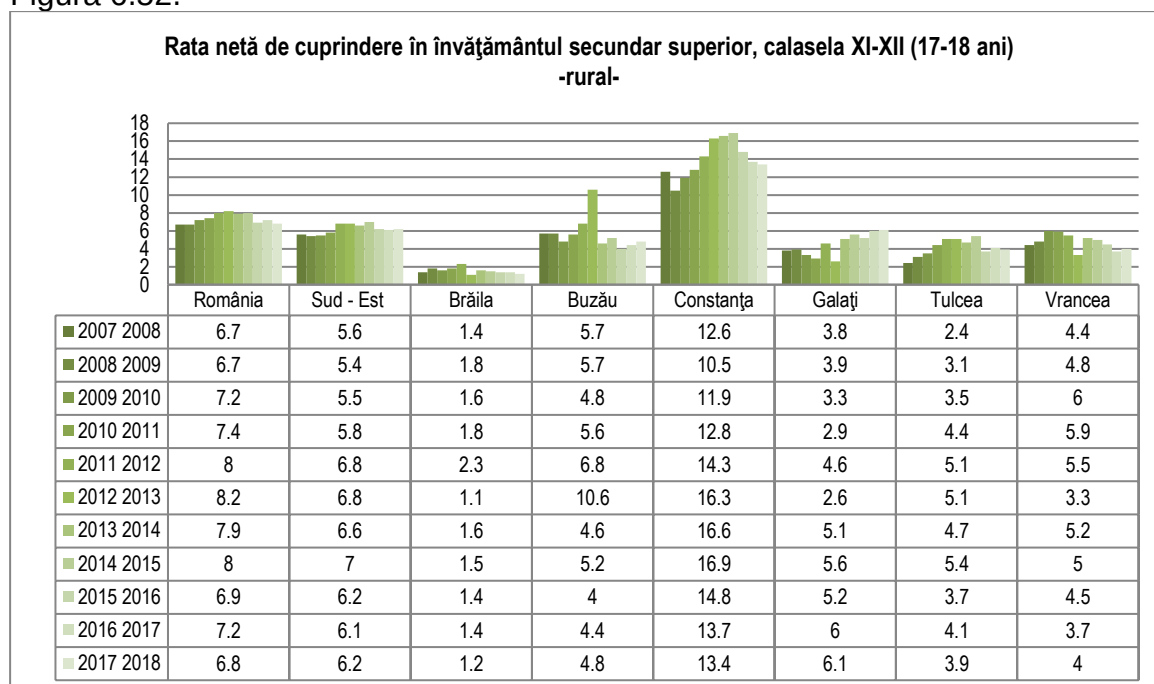
peste cea din mediul rural în regiunea Sud - Est, în toate județele regiunii și în toți anii școlari din perioada analizată. Mai mult, în ultimul an școlar în toate județele, cu excepția județului Constanța valorile indicatorului au fost pentru mediul urban peste 100%. Aceste date arată că numărul populației cuprinsă în învățământul secundar superior, clasele XI-XII (17-18 ani), în mediul urban este mai mare decât populația rezidentă din aceeași grupă de vârstă din mediul urban. Prin urmare, un număr semnificativ de persoane din mediul rural sunt înscrise în învățământ în unități din mediul urban. Pentru mediul rural cea mai mare valoare a indicatorului, în anul școlar 2017-2018, s-a înregistrat în județul Constanța, 13,4% iar cea mai mică în județul Brăila, 1,2%. În mediul urban cea mai mare valoare înregistrată în anul școlar 2017-2018 a fost în județul Vrancea, 170,8% iar cea mai mică în județul Constanța de 95,6%.

Figura 6.51.

Sursa datelor: INS

Figura 6.52.

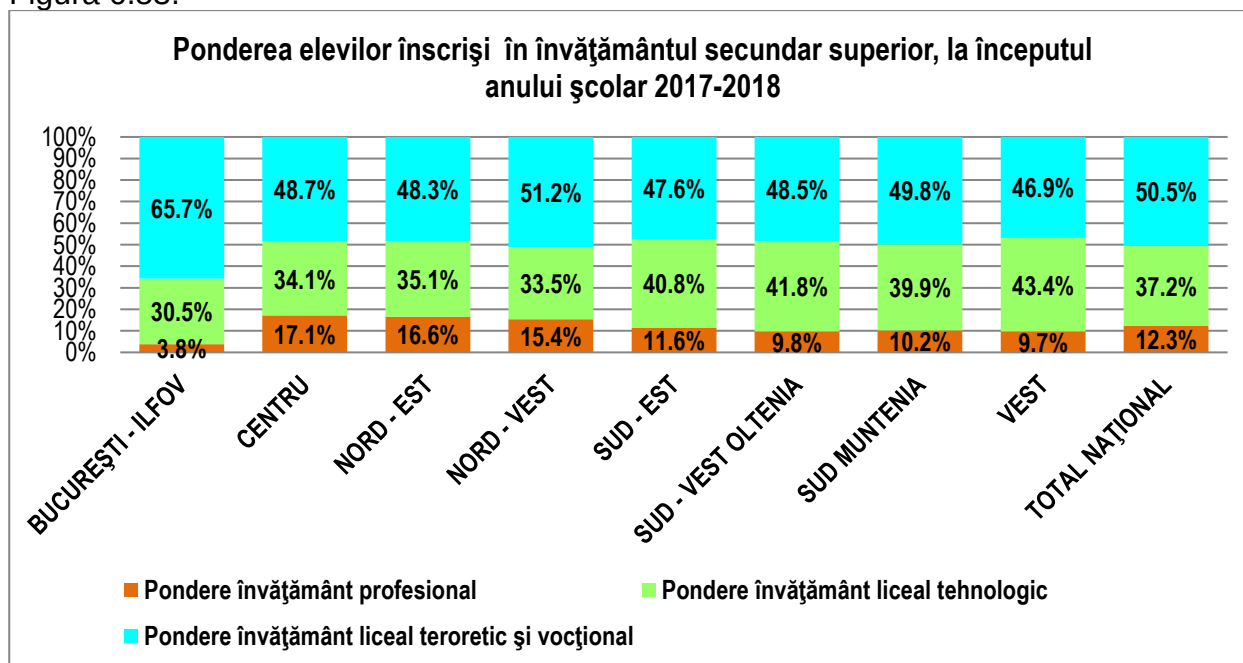
Sursa datelor: INS

6.1.4. Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional⁴⁰

Ponderea elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și în învățământul profesional la nivel național, în anul școlar 2017-2018 este de 49,5%, valoare situată la 10,5 puncte procentuale față de ținta de 60% stabilită în Strategia educației și formării profesionale din România pentru perioada 2016 – 2020. Regiunile cu cea mai mare pondere a elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și în învățământul profesional în anul școlar 2017-2018 au fost Regiunile Vest cu 53,1% și Sud – Est cu 52,4%. Cea mai mică pondere s-a înregistrat la nivelul regiunii București – Ilfov, de doar 34,3%. Învățământul profesional este cel mai bine reprezentat în Regiunea Centru, cu o pondere a elevilor înscriși în învățământul profesional de 17,1% din totalul elevilor înscriși în învățământul liceal și profesional. La popul opus se situează Regiunea București – Ilfov, cu o pondere de doar 3,8%.

Ponderea elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional, la nivelul Regiunii Sud – Est se situează, în anul școlar 2017-2018 peste media națională dar inferior țintei de 60% menționată în Strategia educației și formării profesionale din România pentru perioada 2016 – 2020. Este de remarcat faptul că atât la nivel național cât și la nivelul Regiunii Sud – Est precum și în toate județele regiunii, în perioada cuprinsă între anii școlari 2004-2005 și 2017-2018 ponderea elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional a scăzut. Cea mai mare scădere s-a înregistrat în județul Galați, scădere cu 16 puncte procentuale, de la 69,7 % în anul școlar 2004-2005 la 53,7% în anul școlar 2017 – 2018. Cea mai mică scădere s-a înregistrat în județul Tulcea, cu 4,6 puncte procentuale, de la 61% în anul școlar 2004 – 2005 la 55,1% în anul școlar 2017-2018.

Figura 6.53.

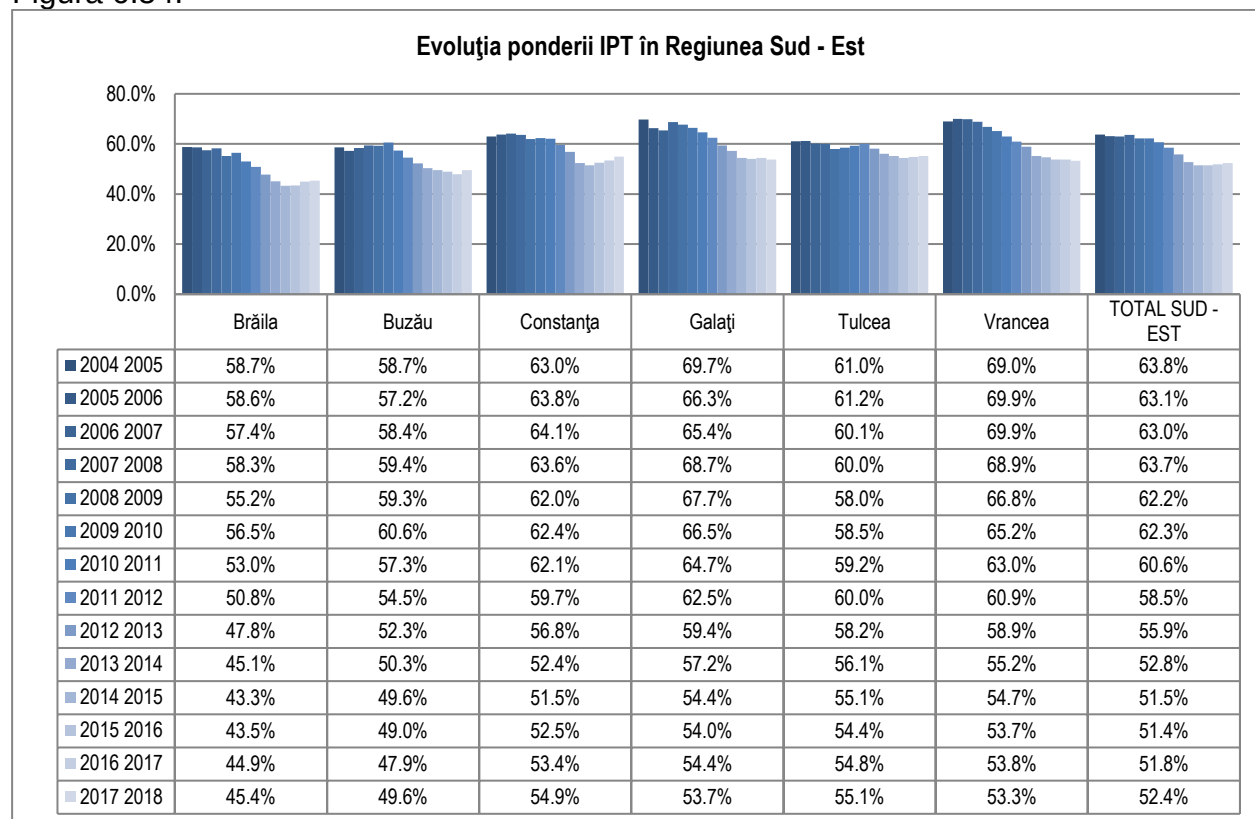
Sursa datelor: INS

În Regiunea Sud – Est, județul cu cea mai mare pondere a elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional, în anul școlar 2017-2018 a

⁴⁰ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „04 Evoluția elevilor IPT(INS)” – pentru vizualizare [clic aici](#) și în anexa „05 Evoluția elevilor IPT liceu, sc prof (INS)” – pentru vizualizare [clic aici](#)

fost județul Tulcea, cu 55,1%. La polul opus s-a situat județul Brăila cu doar 45,4%. Învățământul profesional a fost cel mai bine reprezentat în anul școlar 2017-2018 în județul Brăila, cu 16,3% din totalul elevilor înscriși în învățământul liceal și profesional. Cel mai mic procent de elevi cuprinși în învățământul profesional în anul școlar 2017-2018 s-a înregistrat în județul Vrancea, de doar 8,6%.

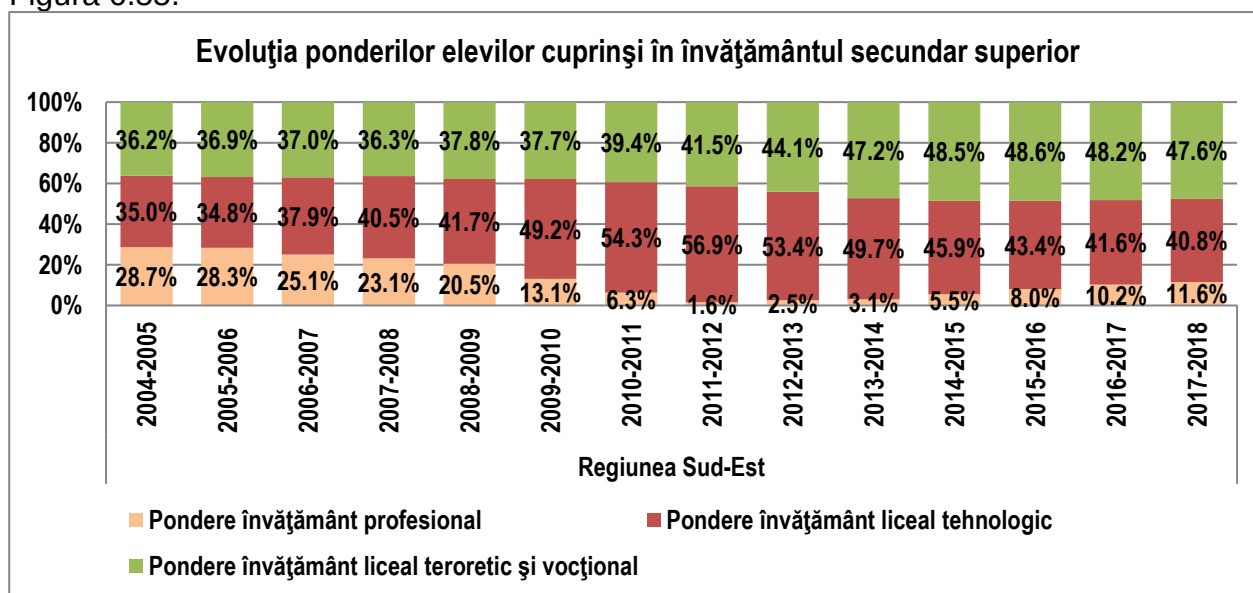
Figura 6.54.

Sursa datelor: INS

În ceea ce privește ponderile elevilor înscriși în învățământului liceal tehnologic și în învățământului profesional din totalul elevilor înscriși în învățământul secundar superior, se remarcă faptul că învățământul profesional a înregistrat o puternică scădere în perioada cuprinsă între anii școlari 2009-2010 și 2011-2012. După anul școlar 2011-2012 se înregistrează o creștere continuă, ajungând în anul școlar 2017-2018 la 11,6%, valoare cu peste 17 de puncte procentuale sub valoarea din anul școlar 2004-2005. Această scădere este datorată modificărilor succesive ale Legii educației naționale cu privire la structura învățământului profesional și tehnic. Începând cu anul școlar 2014 - 2015 a fost introdus învățământul profesional cu durata de 3 ani, după finalizarea învățământului gimnazial, fapt care a generat o creștere importantă a numărului și a ponderii elevilor înscriși în învățământul profesional. În perioada analizată, învățământul liceal tehnologic a înregistrat o creștere a ponderii, la fel ca și învățământul liceal teoretic și vocațional, creșteri realizate pe seama scăderii ponderii învățământului profesional.

Figura 6.55.

Sursa datelor: INS

6.1.5. Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul postliceal⁴¹

În perioada cuprinsă între anii școlari 2005-2006 și 2017 – 2018 s-a înregistrat o creștere a numărului de elevi cuprinși în învățământul postliceal la nivelul tuturor regiunilor țării. Cea mai mare creștere s-a înregistrat în Regiunea Sud – Vest Oltenia, creștere cu 11070 de elevi, de la 5347 de elevi în anul școlar 2005-2006 la 16417 elevi în anul școlar 2017-2018. Cea mai mică creștere s-a înregistrat în Regiunea Centru, creștere cu 1492 de elevi, de la 6725 de elevi în anul școlar 2005-2006 la 8217 elevi în anul școlar 2017-2018. În Regiunea Sud – Est, creșterea înregistrată în perioada analizată a fost de 6640 de elevi, de la 4725 de elevi în anul școlar 2005-2006 la 11365 elevi în anul școlar 2017-2018. Cu toate acestea, în ultimii 3 ani școlari se constată o tendință de scădere a numărului de elevi cuprinși în învățământul postliceal în toate regiunile țării, cu excepția regiunilor nord-vest, Sud - Muntenia, București - Ilfov, unde s-a înregistrat o ușoară creștere în anul 2017-2018. Învățământul postliceal a fost în anul școlar 2017-2018 cel mai bine reprezentat în Regiunea Sud – Vest Oltenia, unde au fost înscriși 15250 elevi. Cel mai mic număr de elevi înscriși în învățământul postliceal în anul școlar 2017-2018 s-a înregistrat în Regiunea Centru. Regiunea Sud – Est s-a situat pe poziția a doua, în ierarhia regiunilor cu cel mai mare număr de elevi în învățământul postliceal.

La nivelul Regiunii Sud – Est, în județele Constanța și Galați s-au înregistrat, în perioada cuprinsă între anii școlari 2005-2006 și 2017 - 2018, creșteri ale numărului de elevi cuprinși în învățământul postliceal. Cel mai mare număr de elevi înscriși în învățământul postliceal, în anul școlar 2017-2018, s-a înregistrat în județul Constanța, 4404 de elevi iar cel mai mic număr s-a înregistrat în județul Tulcea, 673 de elevi.

⁴¹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „06 Evoluția elevilor Înv. postliceal(INS)” – [pentru vizualizare clic aici](#)

Figura 6.56.

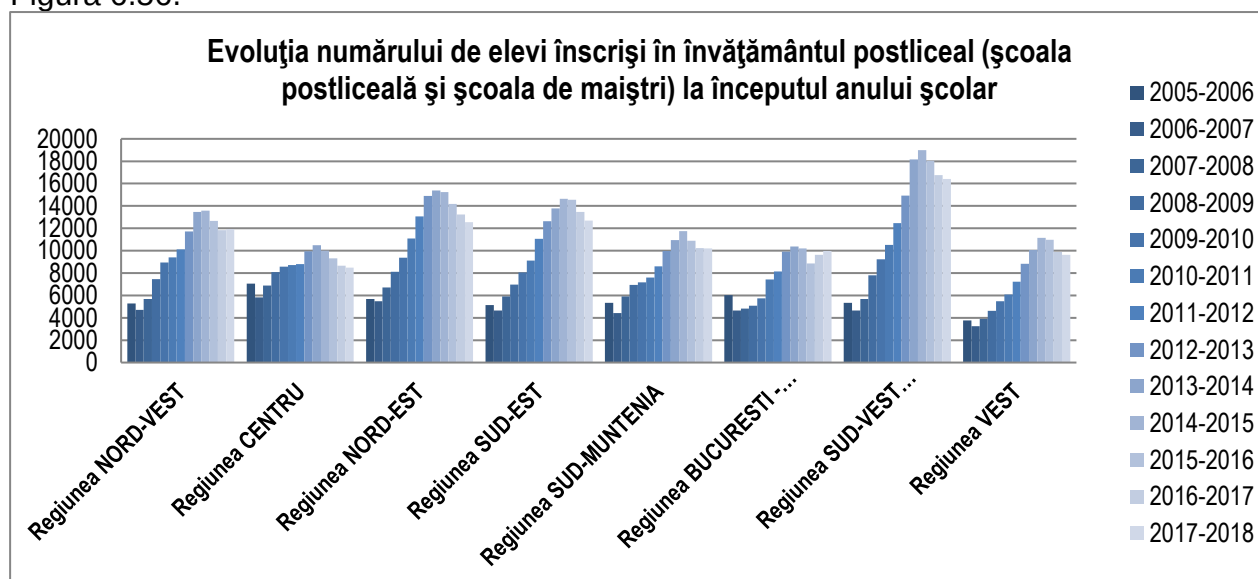
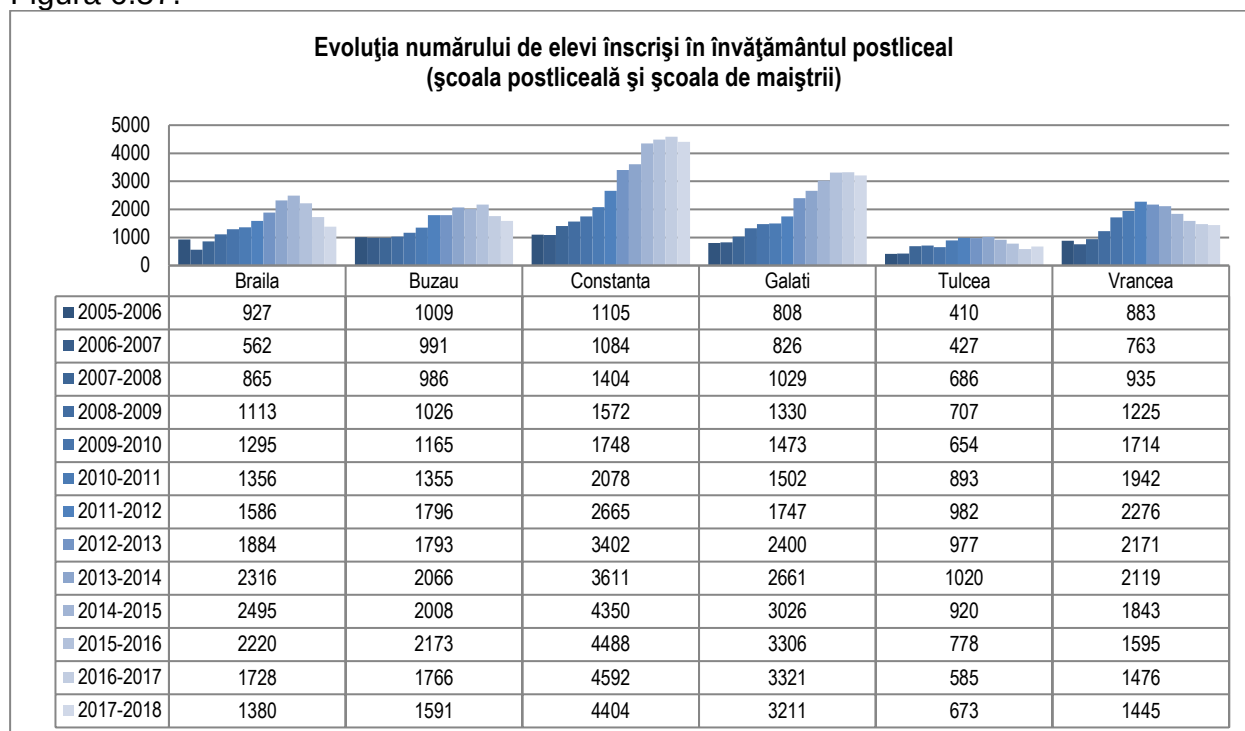

Figura 6.57.

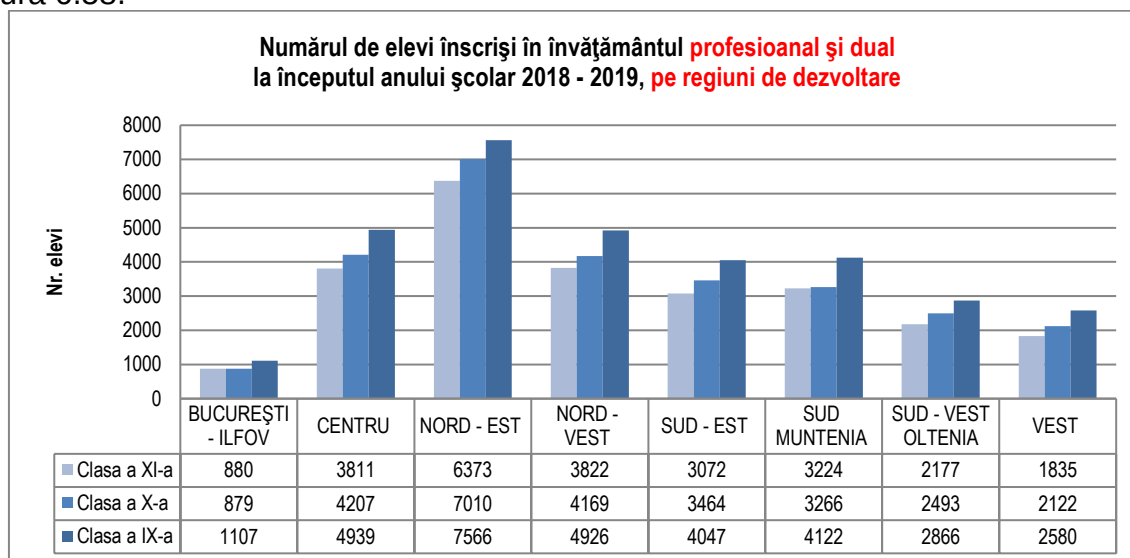
6.1.6. Oferta unităților școlare din ÎPT – Cuprinderea elevilor în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional în anul școlar 2018-2019⁴²

În anul școlar 2018-2019 au fost înscriși la învățământul profesional și dual un număr de 84,957 elevi, din care 6506 elevi în clasele IX - X învățământ dual, și 78451 elevi în clasele IX - XI de învățământ profesional. Regiunea Nord Est concentrează cel mai mare număr de elevi înscriși în învățământul profesional și dual, 20949 elevi, ceea ce

⁴² Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „07Oferta IPT înv. liceal zi 2018-2019” – [pentru vizualizare clic aici](#) și în anexa „08 Oferta IPT înv. prof 2018-2019”- [pentru vizualizare clic aici](#)

reprezintă 24,65% din totalul elevilor din învățământul profesional și dual la nivel național. Regiunea cu cel mai mic număr de elevi cuprinși în anul școlar 2018 - 2019 în învățământul profesional și dual este Regiunea București – Ilfov, cu doar 2866 elevi, ceea ce reprezintă 3,37% din totalul elevilor la nivel național. Regiunea Sud – Est cu 10583 elevi (12,45%) în învățământul profesional și dual se situează pe locul 5 între regiunile țării în ierarhia privind numărul de elevi din învățământul profesional și dual.

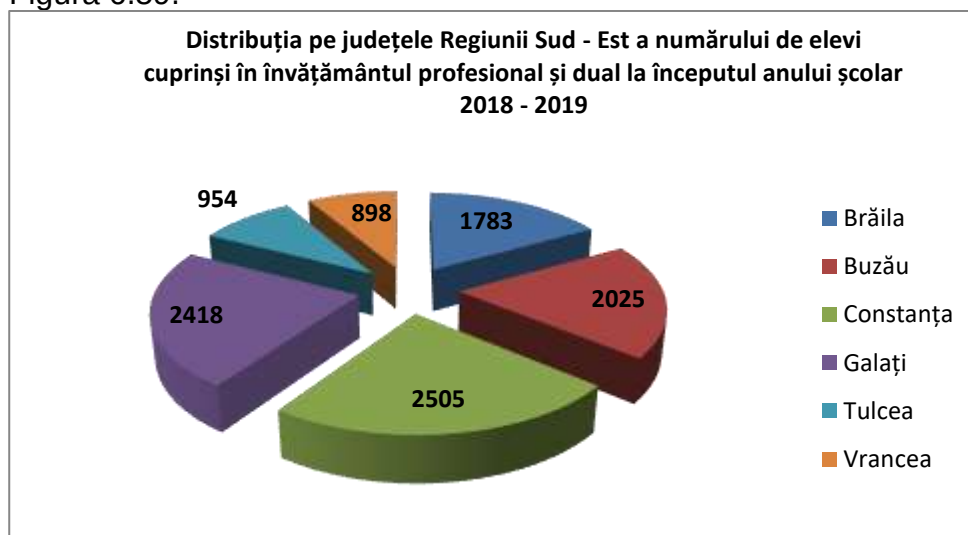
Figura 6.58.

Sursa datelor: inspectoratele școlare

Cea mai importantă contribuție la numărul total de elevi din Regiunea Sud – Est o are județul Constanța cu 2505 elevi înscriși în învățământul profesional și dual, ceea ce reprezintă 23,67% din totalul elevilor înscriși în anul școlar 2018 - 2019 în învățământul profesional și dual la nivelul regiunii. Județul Constanța este urmat îndeaproape de județul Galați cu 2418 elevi, contribuția acestuia la numărul total de elevi din învățământul profesional și dual fiind de 22,85%. Cel mai mic număr de elevi înscriși în învățământul profesional este în anul școlar 2018 - 2019 în județul Vrancea, 898 de elevi, ceea ce reprezintă 8,49% din totalul elevilor din regiune. Județul Tulcea se situează pe penultimul loc, cu o contribuție tot de 9,01% din totalul elevilor înscriși în învățământul profesional și dual la nivelul Regiunii Sud – Est prin cei 954 de elevi.

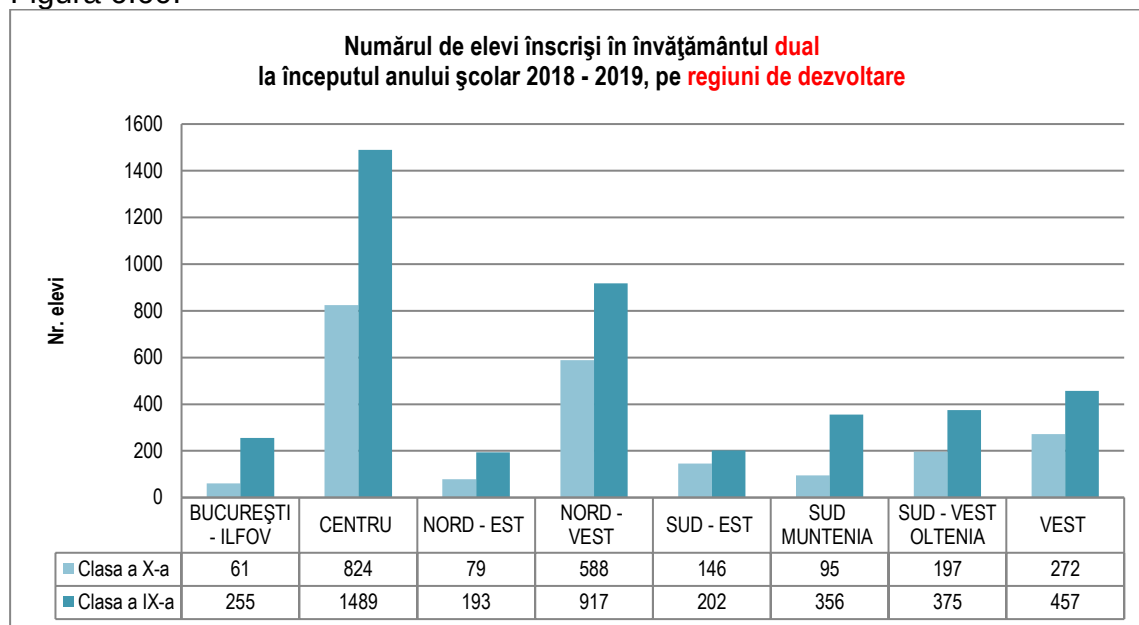
Figura 6.59.

Sursa datelor: inspectoratele școlare

La învățământul dual se constată mari decalaje între regiunile țării. Astfel, dacă în Regiunea Centru sunt înscriși în anul școlar 2018 - 2019 un număr de 2313 de elevi, în Regiunea Nord – Est sunt înscriși numai 272 de elevi. Regiunea Centru concentrează 35,55% din totalul elevilor înscriși în învățământul dual. La polul opus se situează Regiunea Nord –Est cu o contribuție de doar 4,18%. Regiunea Sud – Est, cu 348 de elevi înscriși în învățământul dual are o contribuție la totalul elevilor înscriși la nivel național de 5,34%.

Figura 6.60.

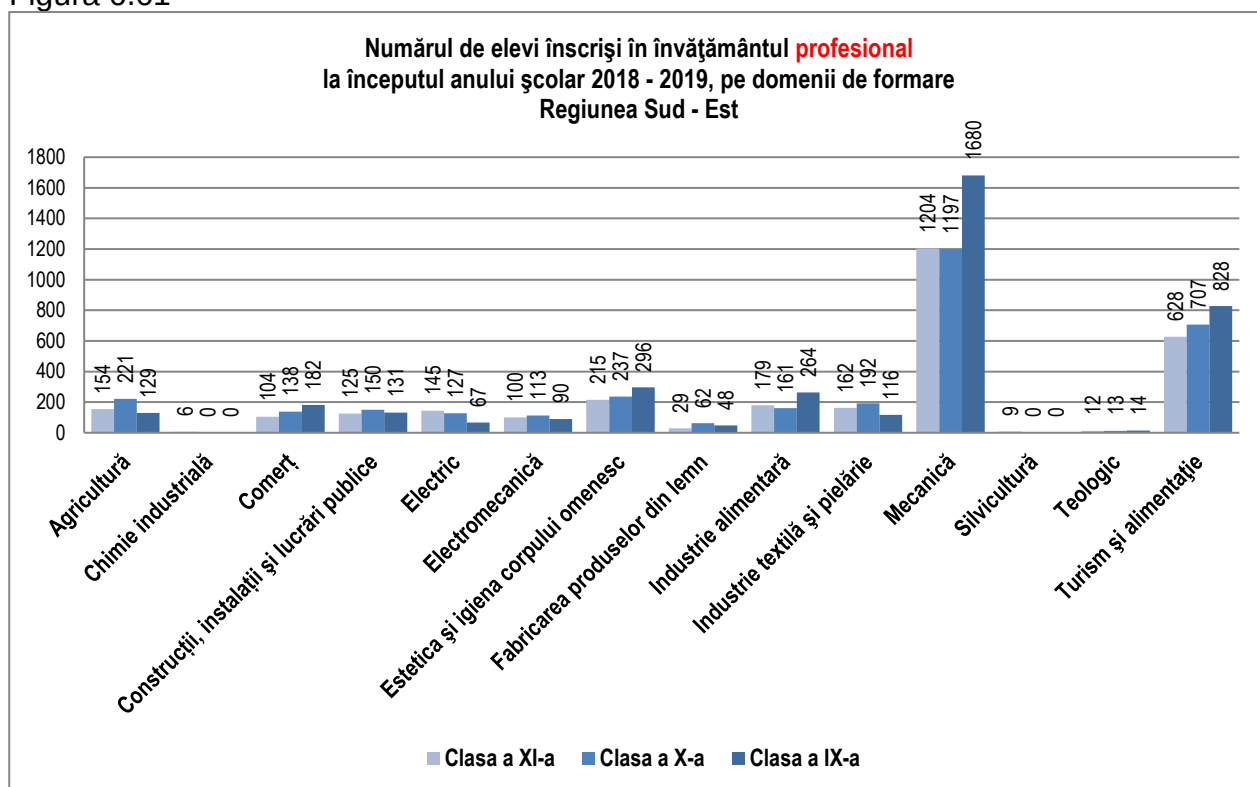

Sursa datelor: inspectoratele școlare

Analiza pe domenii de formare profesională în învățământul profesional la nivelul Regiunii Sud – Est evidențiază faptul că domeniul de formare profesională cu cel mai mare număr de elevi înscriși este domeniul Mecanică, cu 4081 de elevi înscriși. Se observă o creștere a numărului de elevi cuprinși în acest domeniu de formare profesională față de anii școlari anteriori. Astfel, dacă în anul școlar 2017 - 2018 intrau în clasa a IX-a (actualii elevi cuprinși în clasa a X-a) 1197 de elevi, în anul școlar 2018 - 2019 au fost înscriși în clasa a IX-a 1680 elevi. Un alt domeniu bine reprezentat este domeniul Turism și alimentație în care sunt înscriși în anul școlar 2018 - 2019 un număr total de 2163 elevi. La domeniul Turism și alimentație s-a înregistrat o creștere de la 707 elevi admiși în clasa a IX-a, în școlar 2017 – 2018 (actualii elevi din clasa a X - a) la 828 de elevi admiși în clasa a IX-a în anul școlar 2018 - 2019.

În toate județele componente ale Regiunii Sud – Est domeniile de formare profesională dominante din punct de vedere al numărului de elevi înscriși în învățământul profesional sunt în ordine mecanică și turism și alimentație. În poziția a 3-a în ordinea descrescătoare a numărului de elevi înscriși în învățământul profesional, la mare distanță de primele două poziții, sunt domeniile: electromecanică în județul Brăila, agricultură în județele Buzău și Constanța, estetica și igiena corpului omului în județele Galați și Vrancea, industria alimentară în județul Tulcea.

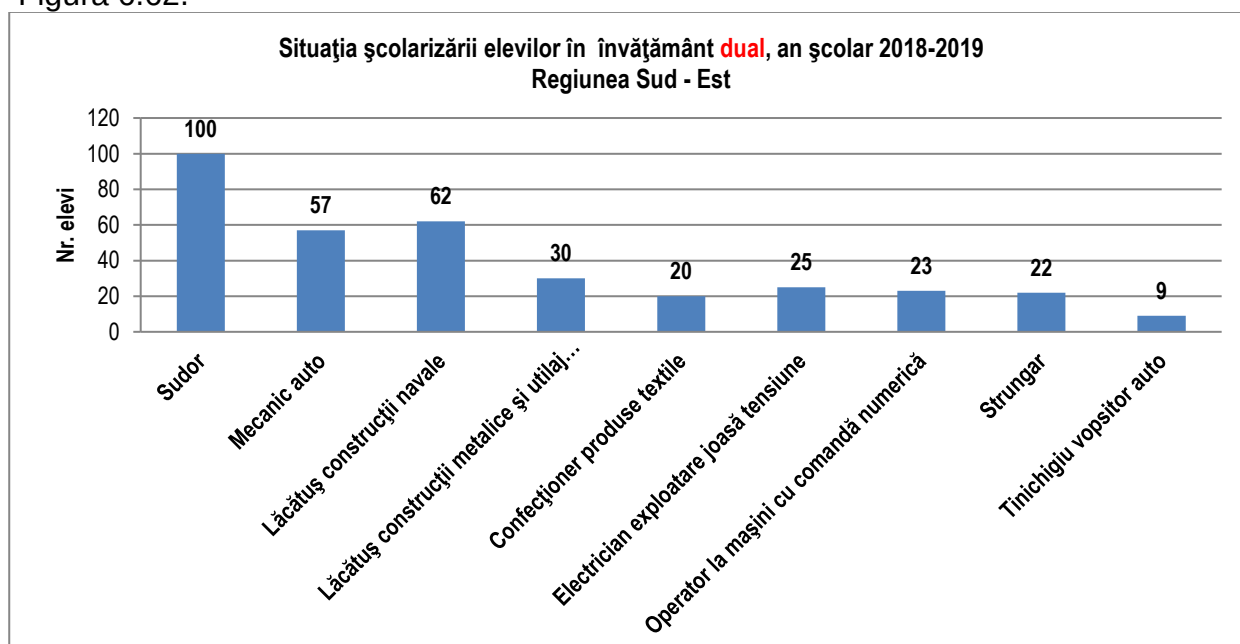
Figura 6.61

Sursa datelor: inspectoratele școlare

La învățământul dual, în regiunea Sud – Est, sunt înscriși elevi doar în domeniile mecanică, electric și industrie textilă și pielărie.

Figura 6.62.

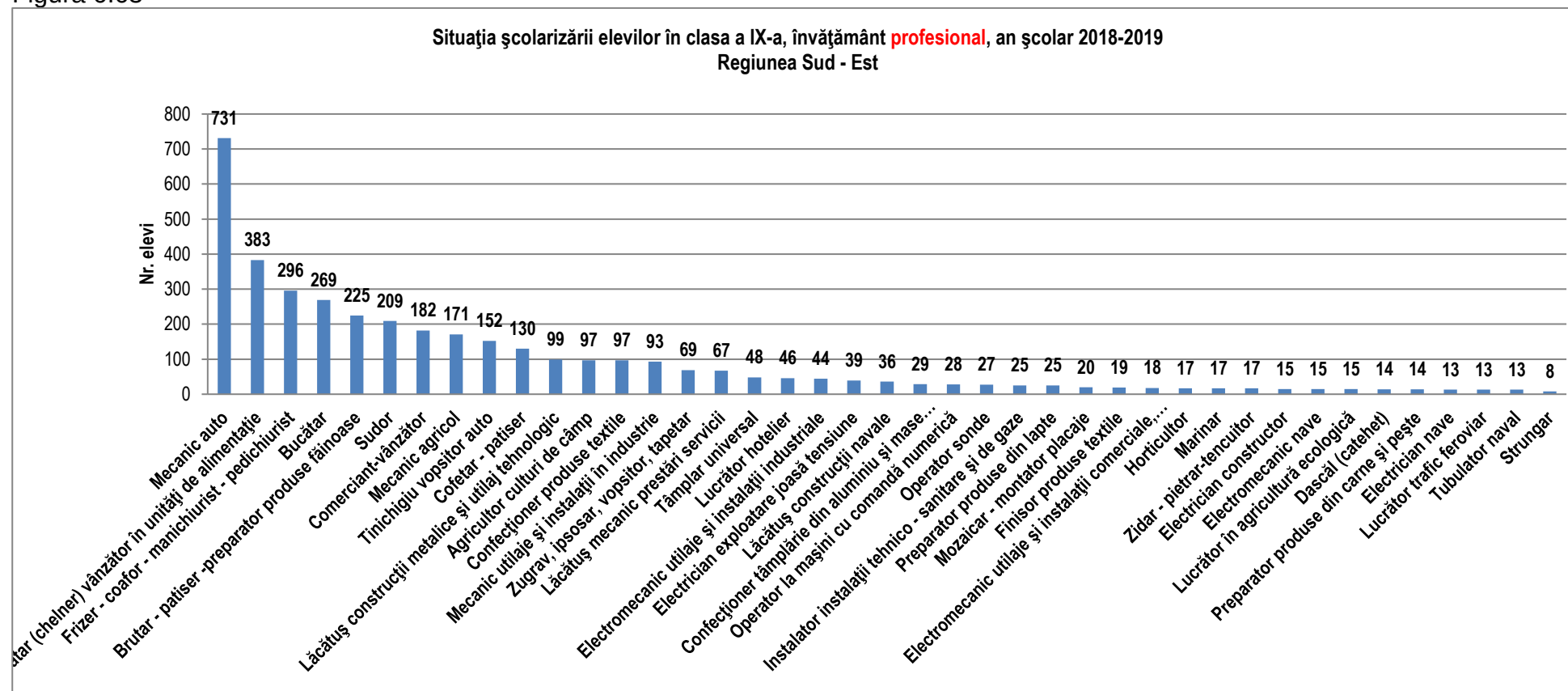
Sursa datelor: inspectoratele școlare

Calificările profesionale cele mai bine reprezentate în învățământul profesional și dual, clasa a IX – a, cu peste 300 de elevi înscriși în anul școlar 2018 – 2019 sunt:

- Mecanic auto – 2027 elevi;
- Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație – 956 elevi;

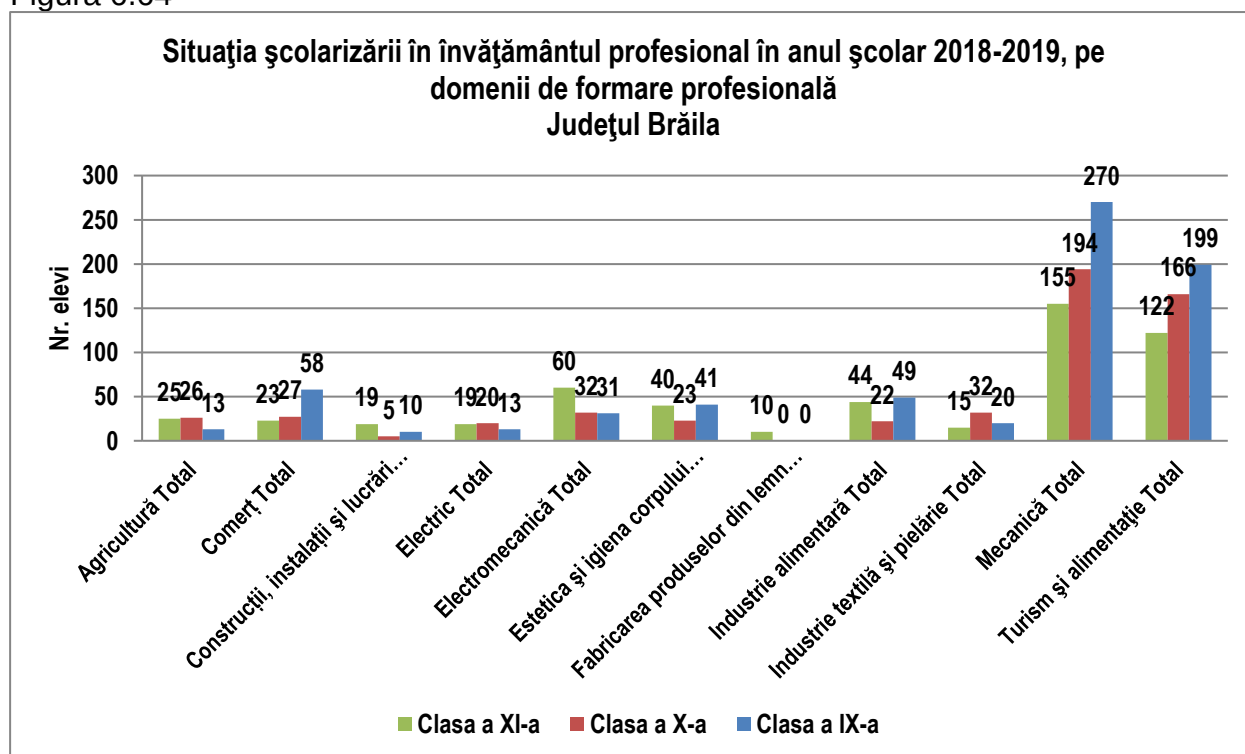
- Frizer - coafor - manichiurist – pedichiurist – 748 elevi;
- Bucătar – 680 elevi;
- Sudor – 674 elevi;
- Brutar - patiser - preparator produse făinoase – 525 elevi;
- Confectioner produse textile – 433 elevi;
- Comerciant-vânzător – 404 elevi;
- Mecanic agricol – 391 elevi;
- Tinichigiu vopsitor auto – 334 elevi;
- Cofetar – patiser – 353 elevi;

Figura 6.63

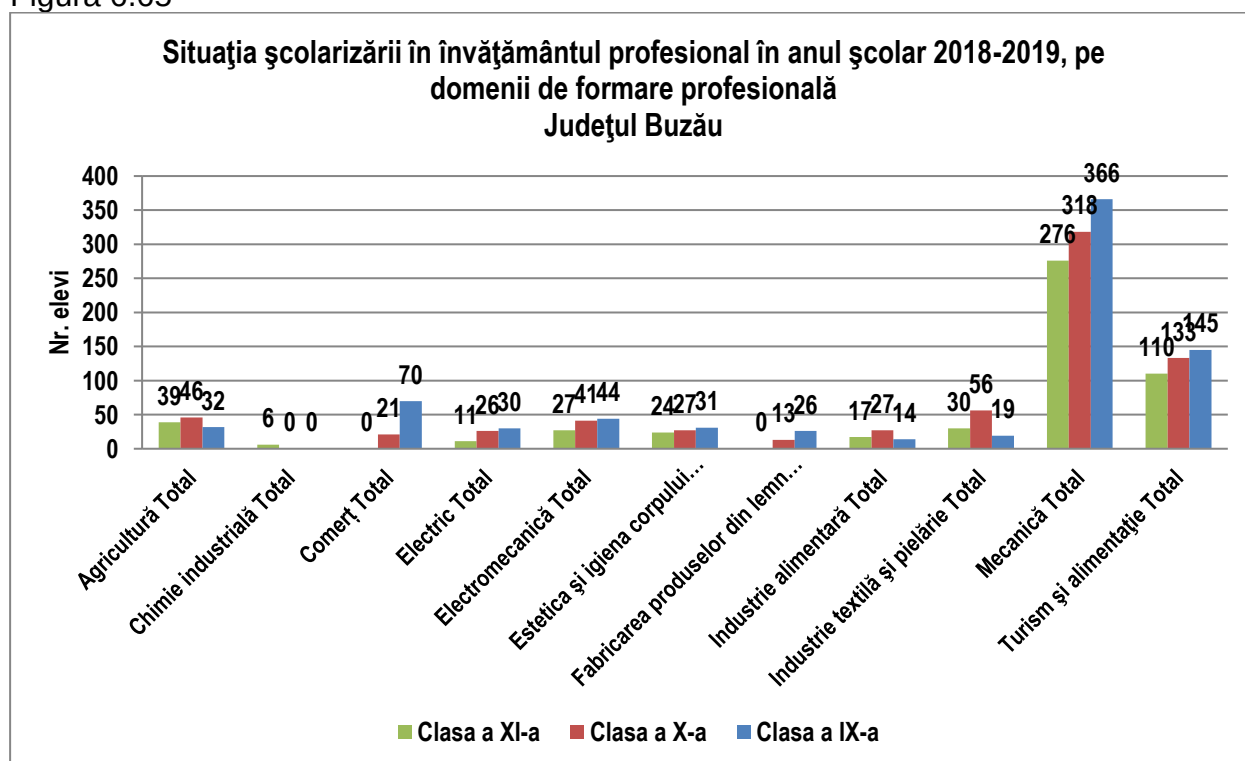
Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.64

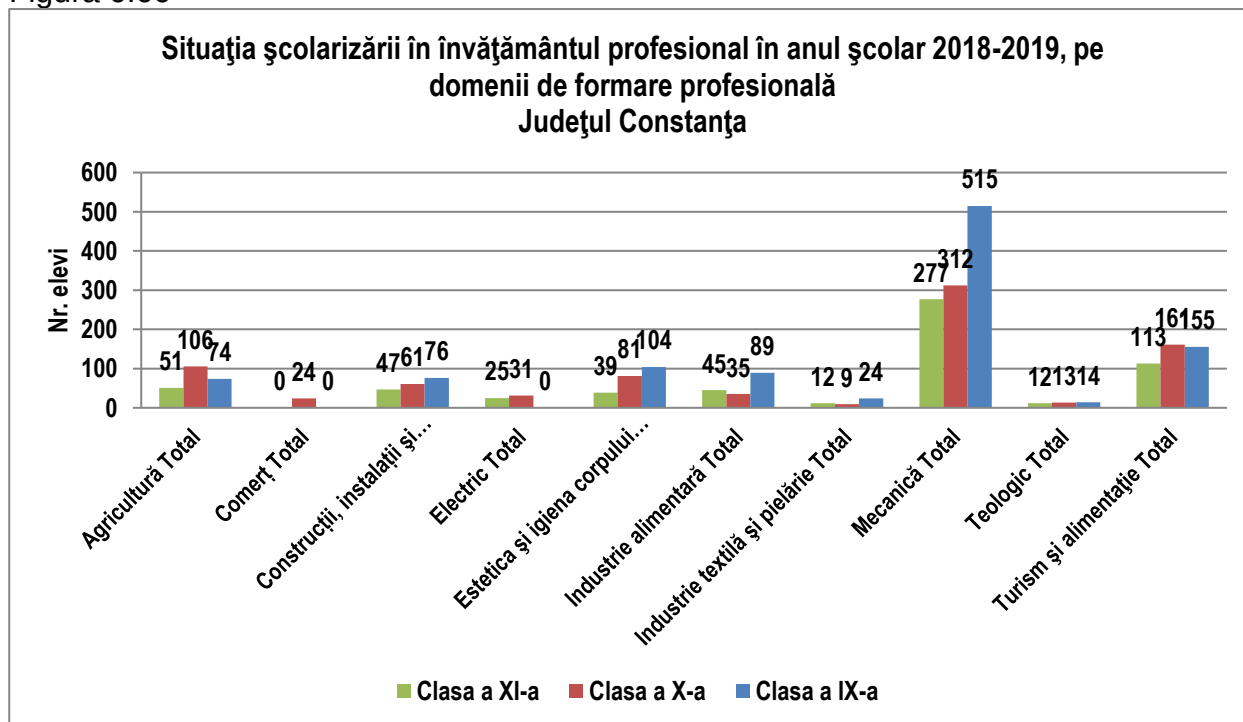
Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.65

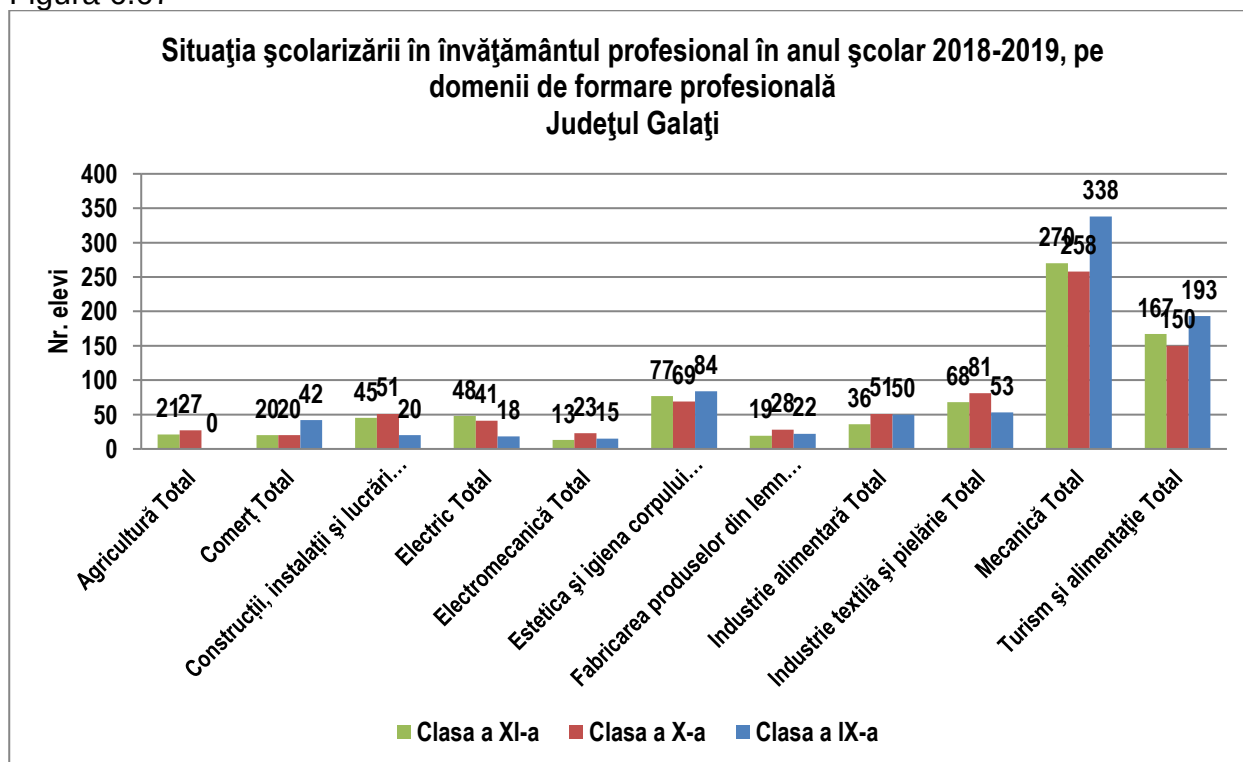
Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.66

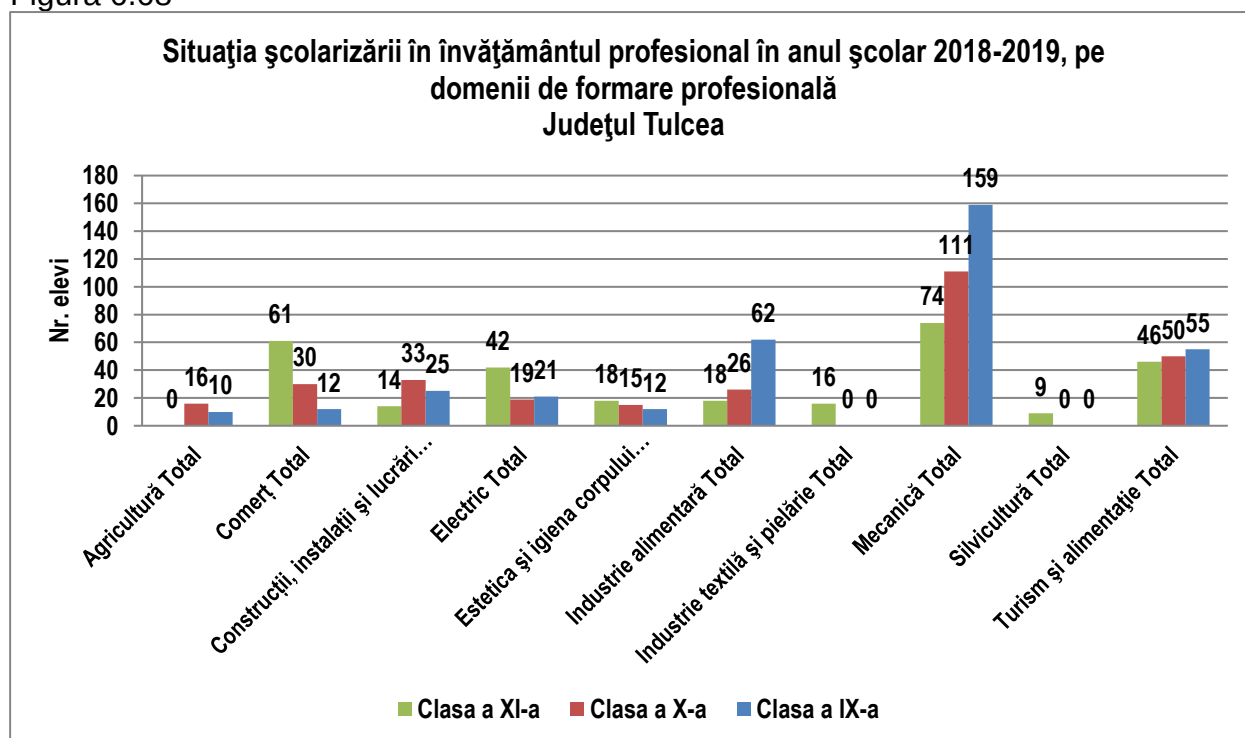
Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.67

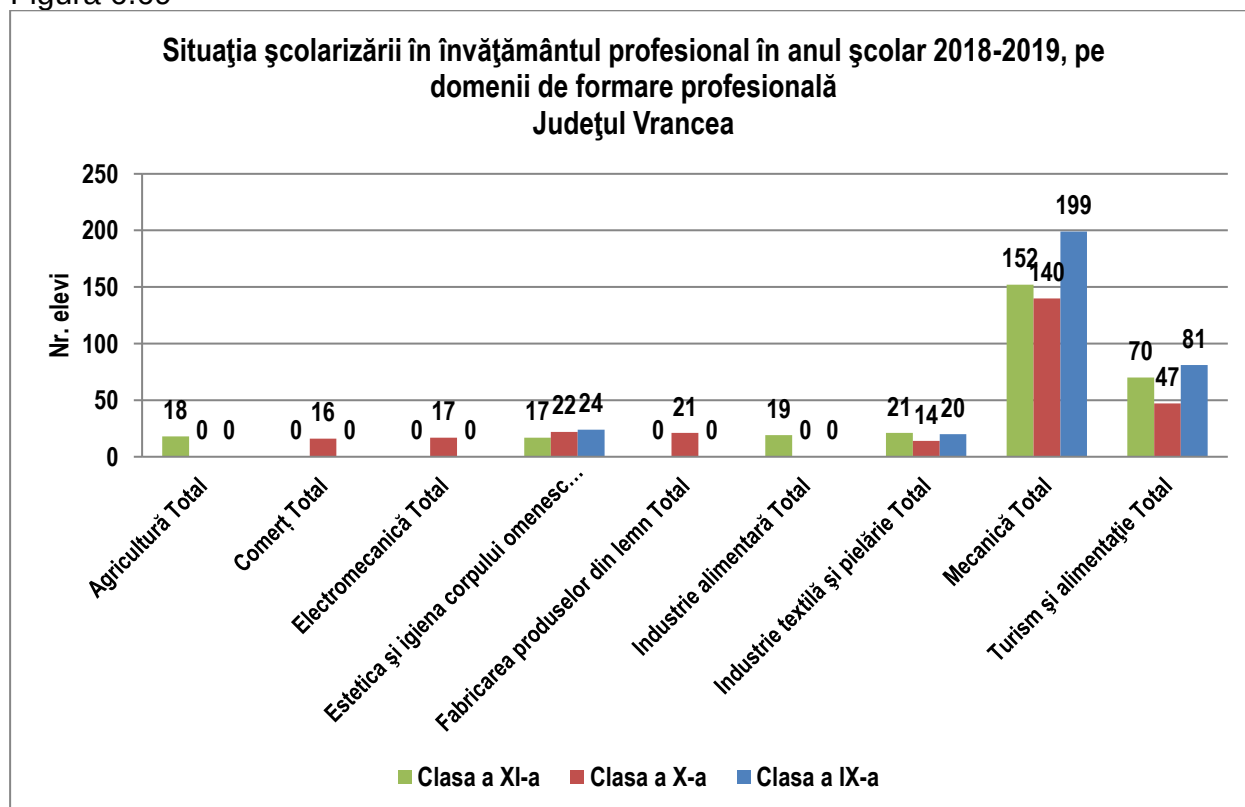
Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.68

Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.69

Sursa datelor: inspectoratele școlare

Tabelul 1 – Numărul de clase și de elevi înscriși în anul școlar 2018-2019 la învățământul profesional și dual – Regiunea Sud- Est

Forma de organizare	Calificarea profesională	Nr. clase			Nr. elevi		
		Clasa a IX-a	Clasa a X-a	Clasa a XI-a	Clasa a IX-a	Clasa a X-a	Clasa a XI-a
învățământ dual	Total, din care:	7	6	0	202	146	0
	Sudor	1,5	2		44	56	
	Mecanic auto	1,2	1		34	23	
	Lăcătuș construcții navale	1	1		33	29	
	Lăcătuș construcții metalice și utilaj tehnologic	1	0,5		24	6	
	Confecționar produse textile	0,5	0		20	0	
	Electrician exploatare joasă tensiune	0,5	0,5		15	10	
	Operator la mașini cu comandă numerică	0,5	0,5		12	11	
	Strungar	0,5	0,5		11	11	
	Tinichiu vopsitor auto	0,3	0		9	0	
învățământ profesional	Total, din care:	150	149	149	3845	3318	3072
	Mecanic auto	25	26	25,5	731	634	605
	Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație	13	10,5	14	383	273	300
	Frizer - coafor - manichiurist - pedichiurist	11,5	11	9	296	237	215
	Bucătar	10,5	7,84	10,5	269	222	189
	Brutar - patiser -preparator produse făinoase	9	5,83	8,5	225	139	161
	Sudor	7,5	7	9	209	153	212
	Comerciant-vânzător	6,5	5	5,5	182	118	104
	Mecanic agricol	7,5	5,5	6	171	109	111
	Tinichiu vopsitor auto	7,5	3,5	5	152	93	80
	Cofetar - patiser	5	5	4,5	130	124	99
	Lăcătuș construcții metalice și utilaj tehnologic	3,5	3	2,5	99	52	53
	Agricultor culturi de câmp	4	3,5	2	97	57	47
	Confecționar produse textile	4,5	7,83	9,5	97	166	150
	Mecanic utilaje și instalații în industrie	4	0,5	0	93	15	0
	Zugrav, ipsosar, vopsitor, tapetar	2,5	4	3	69	68	48
	Lăcătuș mecanic prestări servicii	2	2	2	67	52	41
	Tâmplar universal	2	4	1	48	62	29
	Lucrător hotelier	2,5	4	2	46	88	40
	Electromecanic utilaje și instalații industriale	1,5	2	2,5	44	61	60
	Electrician exploatare joasă tensiune	1,5	3,5	3,5	39	72	93
	Lăcătuș construcții navale	1,5	0,5	2	36	12	29
	Confecționar tâmplărie din aluminiu și mase plastice	1,5	1	1	29	21	21
	Operator la mașini cu comandă numerică	1	0	0,5	28	0	7
	Operator sonde	1	0	0	27	0	0
	Instalator instalații tehnico - sanitare și de gaze	1	3		25	56	
	Preparator produse din lapte	1	0	1	25	0	10
	Mozaicar - montator placaje	1	0,5	1	20	8	14
	Finisor produse textile	1	1	1	19	26	12
	Electromecanic utilaje și instalații comerciale, electrocasnice și din industria alimentară	0,5	1,5	0	18	29	0
	Horticultor	1,5	2	0	17	54	0
	Marinar	1	1	1	17	13	17
	Zidar - pietrar-tencuitor	1	1	3	17	18	63
	Electrician constructor	0,5	1,5	1	15	35	24
	Electromecanic nave	1	1	0,5	15	23	13
	Lucrător în agricultură ecologică	1	2	2	15	10	48
	Dascăl (catehet)	1	1	1	14	13	12

Forma de organizare	Calificarea profesională	Nr. clase			Nr. elevi		
		Clasa a IX-a	Clasa a X-a	Clasa a XI-a	Clasa a IX-a	Clasa a X-a	Clasa a XI-a
	Preparator produse din carne și pește	0,5	0	0	14	0	8
	Electrician nave	0,5	1	1	13	20	19
	Lucrător trafic feroviar	0,5	0	0	13	0	0
	Tubulator naval	0,5	1	1	13	18	16
	Strungar	0,5	1	0,5	8	15	12
	Constructor-montator de structuri metalice	0	0,5	0	0	10	0
	Electrician de întreținere și reparații aparatură electrocasnică	0	0	1	0	0	9
	Electromecanic material rulant	0	0	1	0	0	27
	Lucrător în agroturism	0	2,5	2	0	57	43
	Operator fabricarea și prelucrarea polimerilor	0	0	0,5	0	0	6
	Zootehnist	0	2	1	0	32	16
	Apicultor- sericultor		0,5			11	
	Operator în prelucrarea legumelor și fructelor		1			22	
	Pădurar			0,5			9
	Recepționar - distribuitor		1			20	
Învățământ profesional + dual	Total:	157,0	155	149	4047	3464	3072

Sursa datelor: inspectoratele școlare

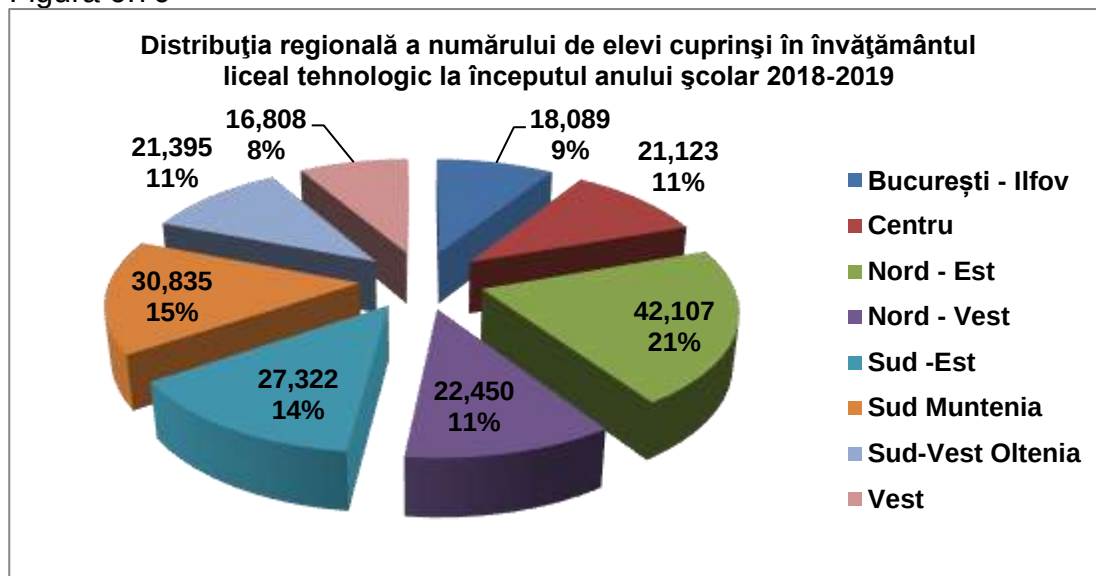
Învățământ liceal tehnologic

În anul școlar 2018-2019 au fost înscriși la învățământul liceal tehnologic un număr de 200.129 elevi. Regiunea Sud Est se situează pe locul 3 în rândul regiunilor de dezvoltare în ceea ce privește numărul de elevi înscriși în învățământul liceal tehnologic, cu 27.322 elevi, ceea ce reprezintă 13,65% din totalul elevilor din învățământul liceal tehnologic la nivel național.

Regiunea cu cel mai mic număr de elevi cuprinși în anul școlar 2018-2019 în învățământul liceal tehnologic este Regiunea Vest, cu doar 16.808 elevi, ceea ce reprezintă 8,39% din totalul elevilor la nivel național. Regiunea Nord – Est cu 42107 elevi (21,03%) în învățământul liceal tehnologic se situează pe locul 1 între regiunile țării în ierarhia privind numărul de elevi din învățământul liceal tehnologic.

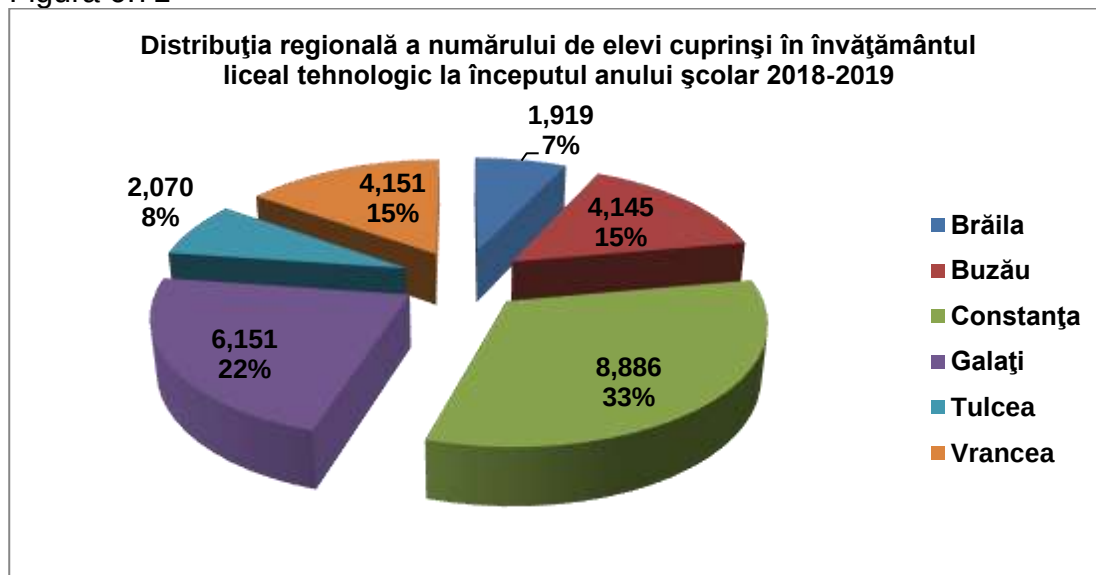
Cea mai importantă contribuție la numărul total de elevi din învățământul liceal tehnologic din Regiunea Sud –Est o are județul Constanța cu 8886 elevi înscriși, ceea ce reprezintă 32,35% din totalul elevilor înscriși în anul școlar 2018-2019 în învățământul liceal tehnologic la nivelul regiunii. Județul Galați cu 6.151 elevi, se situează pe locul doi între județele regiunii în ceea ce privește numărul de elevi înscriși în anul școlar 2018-2019 în învățământul liceal tehnologic, ponderea acestui număr de elevi fiind de 22,51% din totalul elevilor din regiune. Cel mai mic număr de elevi înscriși în învățământul liceal tehnologic în anul școlar 2018-2019 este în județul Brăila, 1919 elevi, ceea ce reprezintă 7,03% din totalul elevilor din regiune. Județul Tulcea se situează foarte aproape de ultima poziție ocupată de județul Brăila, cu o contribuție de 7,57% din totalul elevilor înscriși în învățământul liceal tehnologic la nivelul Regiunii Sud – Est prin cei 2070 de elevi înscriși. Județele Buzău și Vrancea au aproape aceeași contribuție, de 15%, la totalul elevilor înscriși în învățământul liceal tehnologic din regiune prin cei 4145 elevi din județul Buzău și cei 4151 de elevi din județul Vrancea.

Figura 6.70

Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.71

Sursa datelor: inspectoratele școlare

Analiza pe domenii de formare profesională în învățământul liceal tehnologic, la nivelul Regiunii Sud – Est, evidențiază faptul că domeniul de formare profesională cu cel mai mare număr de elevi înscriși este domeniul Turism și alimentație, cu 5443 de elevi înscriși, ceea ce reprezintă 19,9% din totalul elevilor înscriși în învățământul liceal tehnologic la nivelul regiunii. Se observă o creștere a numărului de elevi cuprinși în acest domeniu de formare profesională în ultimii 3 ani școlari. Astfel, dacă în anul școlar 2015 -2016 intrau în clasa a IX-a (actualii elev8- 2019 au fost înscriși în clasa a IX-a 1513 de elevi. La fel se constată pentru domeniile de formare profesională agricultură, electronică și automatizări, industrie textilă și pielărie. Un alt domeniu bine reprezentat este domeniul Economic în care sunt înscriși în anul școlar 2018 - 2019 un număr total de 4807 elevi reprezentând 17,5% din totalul elevilor înscriși în învățământul liceal tehnologic din regiune. Domeniul Mecanică contribuie cu 13,9% la totalul elevilor din învățământul liceal tehnologic din regiune în anul școlar 2018-2019, prin cei 3.281 de elevi înscriși. Domeniile de formare profesională comerț, electronică și automatizări și industrie alimentară au fiecare peste 2000 de elevi înscriși, ponderea acestor domenii

fiind între 7,6% și 8,5%. Cele mai slab reprezentate domenii de formare profesională la nivelul Regiunii Sud - Est sunt: fabricarea produselor din lemn (80 de elevi, pondere 0,3%), producție media (230 de elevi, pondere 0,84%), construcții, instalații și lucrări publice (250 de elevi, pondere 0,9%), chimie industrială (203 de elevi, pondere 0,74%), Industrie textilă și pielărie (432 de elevi, pondere 1,58%), electromecanică (599 de elevi, pondere 2,1%), estetica și igiena corpului omenesc (621 de elevi, pondere 2,3%).

Domeniul de formare profesională Agricultură are o contribuție la totalul elevilor din învățământul liceal tehnologic din regiune de 4,4% prin cei 1228 de elevi înscriși.

În domeniul protecția mediului sunt înscriși în anul școlar 2018-2019 un număr de 1494 de elevi, ceea ce reprezintă 5,4% din totalul elevilor înscriși în liceul tehnologic din regiune.

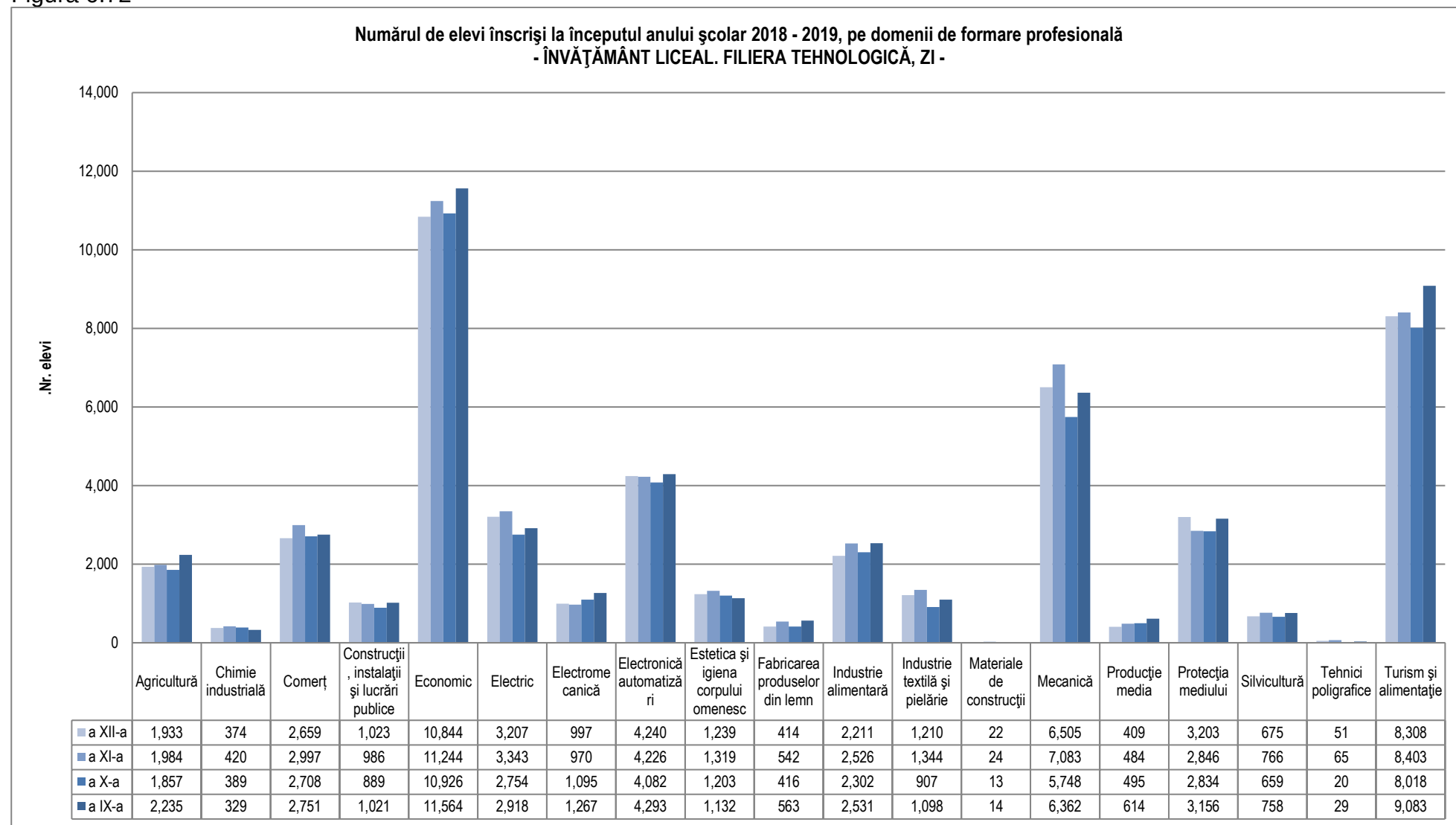
În județele componente ale Regiunii Sud –Est Brăila, Constanța și Vrancea domeniul de formare profesională dominant din punct de vedere al numărului de elevi înscriși în învățământul liceal tehnologic este domeniul turism și alimentație care deține 27,4% în județul Vrancea, 21,3% în județul Brăila și 19,4% în județul Constanța, din totalul elevilor înscriși în învățământul liceal tehnologic în fiecare județ. În județele Buzău și Galați și Tulcea, cel mai mare număr de elevi înscriși în învățământul liceal tehnologic se regăsește în domeniul economic, domeniul care deține o pondere din totalul elevilor din învățământul liceal tehnologic de 21,3% în județul Buzău, 18,3% în județul Tulcea și 17% în județul Galați. Domeniul de formare profesională situat pe locul 2 din punct de vedere al numărului de elevi înscriși în învățământul liceal tehnologic este următorul:

- în județul Brăila, domeniul economic, cu 17,1%;
- în județul Buzău, domeniul mecanică, cu 16,5%;
- în județul Constanța, domeniul economic, cu 15,5%;
- în județul Galați, domeniul turism și alimentație, cu 16,9%;
- în județul Tulcea, domeniul mecanică, cu 14,4%;
- în județul Vrancea, domeniul economic, cu 20,1%.

Primele 10 calificări profesionale cele mai bine reprezentate în învățământul liceal tehnologic la nivelul Regiunii Sud – Est sunt:

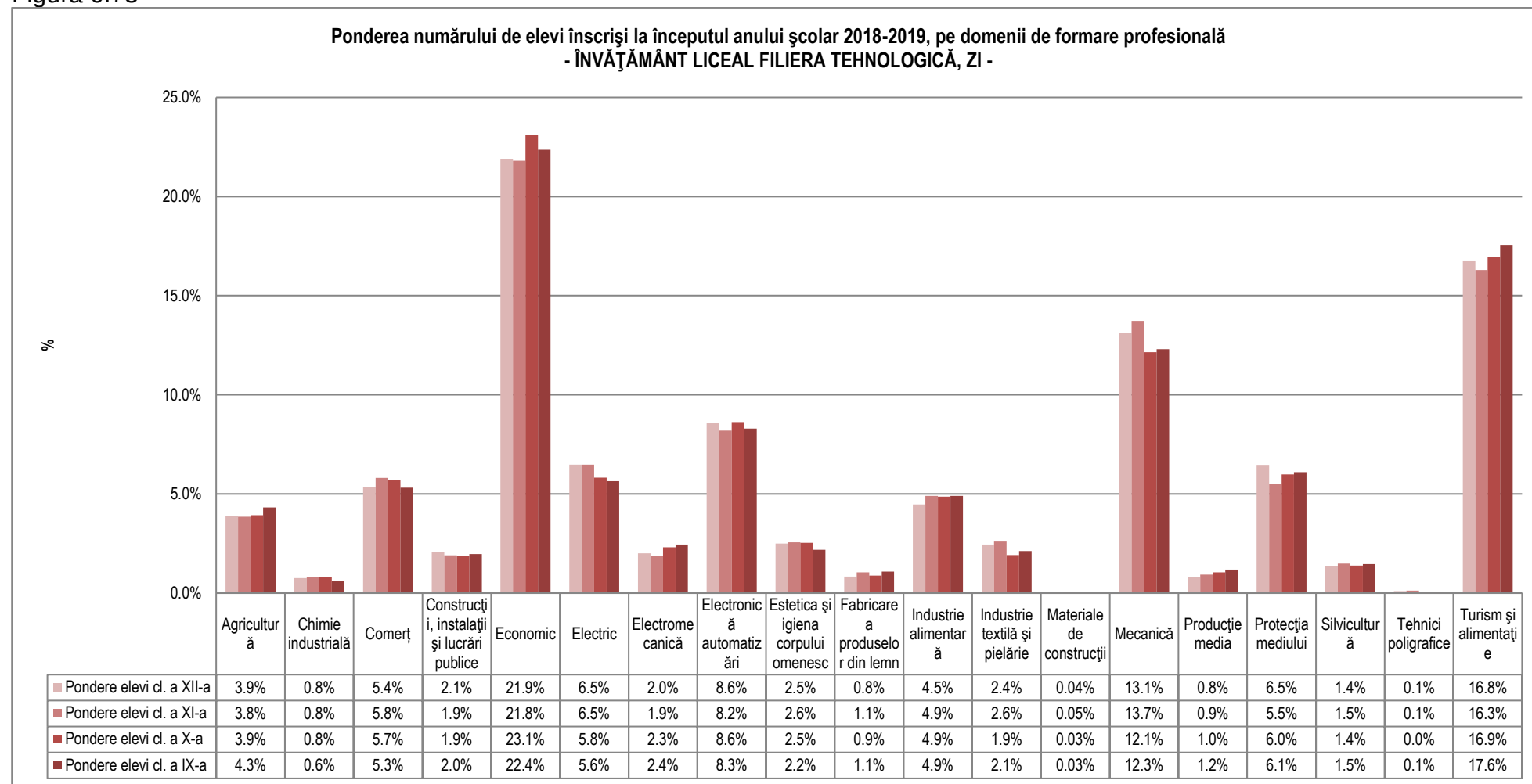
- Tehnician în activități economice, cu 3.938 elevi înscriși și pondere de 14,4%;
- Tehnician în turism, cu 2202 elevi înscriși și pondere de 8,05 %;
- Tehnician în activități de comerț, cu 1925 elevi înscriși și pondere de 7,8%;
- Tehnician în gastronomie, cu 2.014 elevi înscriși și pondere de 7,04%;
- Tehnician ecolog și protecția calității mediului, cu 1.449 elevi înscriși și pondere de 5,3%;
- Tehnician în instalații electrice, cu 1.265 elevi înscriși și pondere de 4,3%;
- Tehnician mecanic pentru întreținere și reparații, cu 1.021 elevi înscriși și pondere de 3,7%;
- Tehnician transporturi cu 966 elevi înscriși și pondere de 3,5%;
- Tehnician în administrație cu 742 elevi înscriși și pondere de 2,7%;
- Tehnician operator tehnică de calcul cu 885 elevi înscriși și pondere de 3,2%.

Figura 6.72

Sursa datelor: inspectoratele școlare

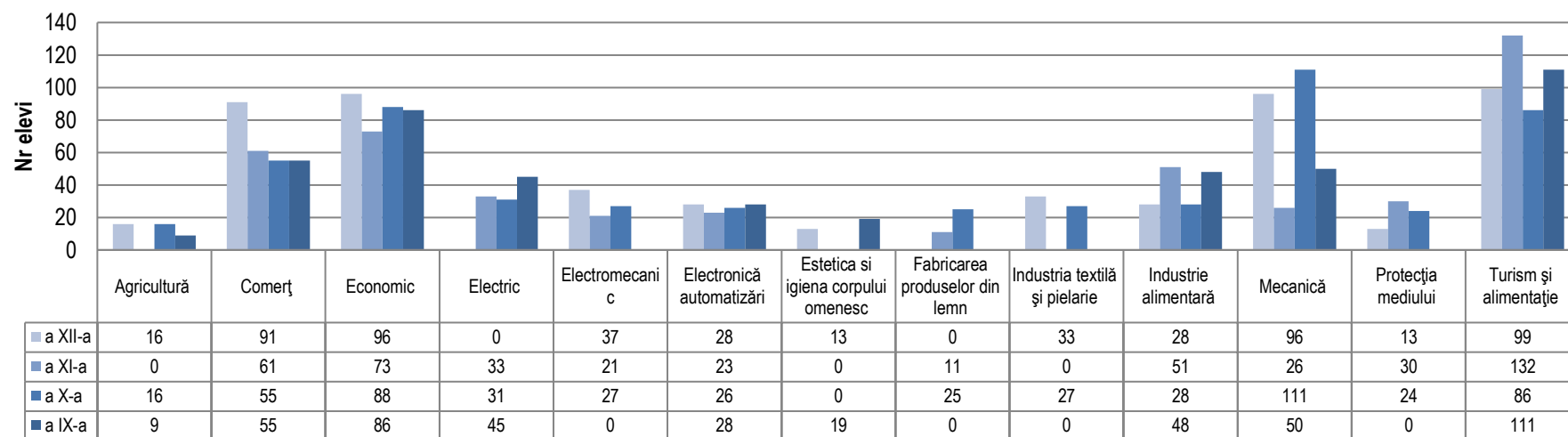
Figura 6.73

Sursa datelor: inspectoratele școlare

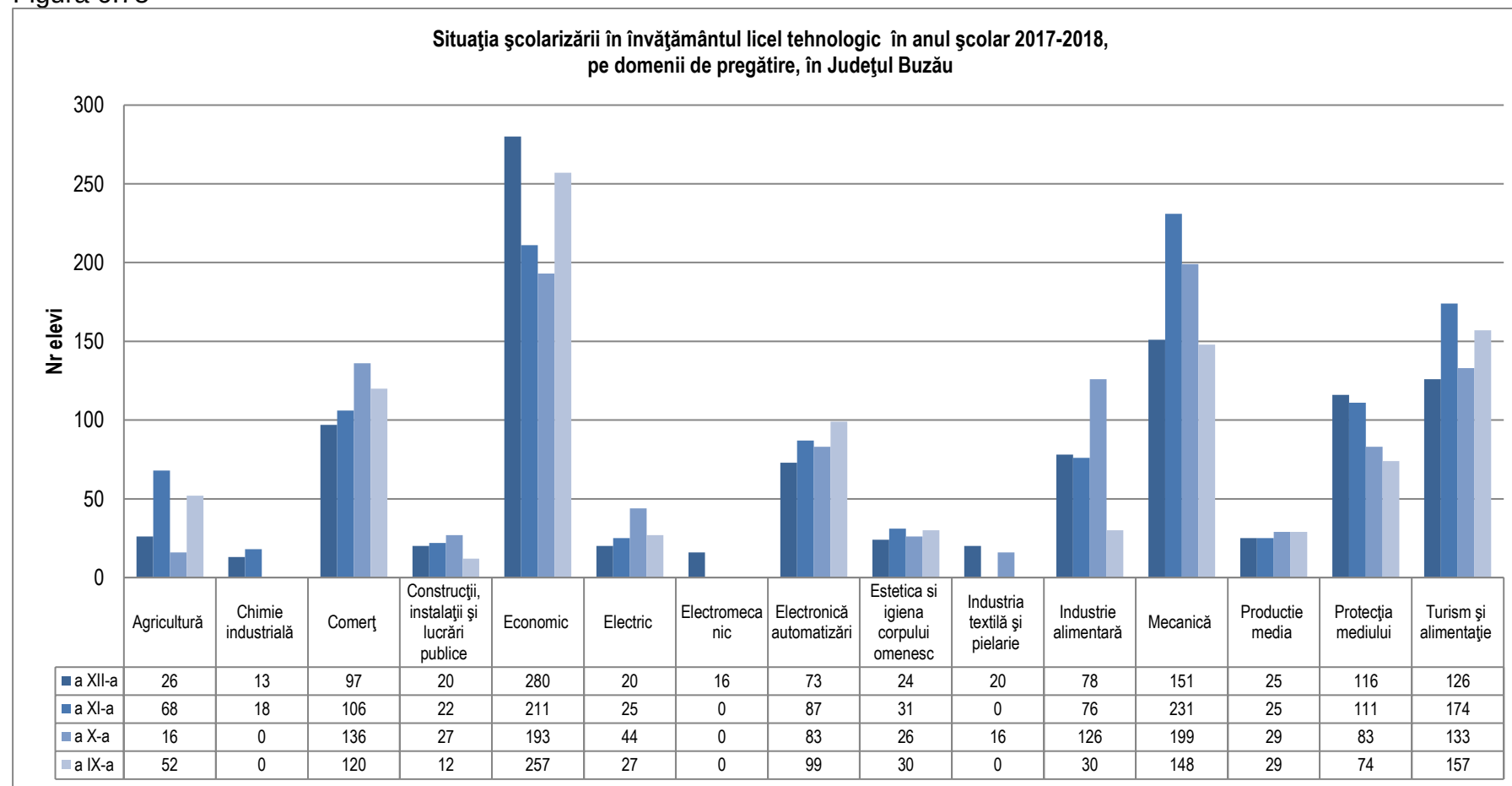
Figura 6.74

**Situația școlarizării în învățământul liceu tehnologic în anul școlar 2017-2018,
pe domenii de pregătire, în Județul Brăila**

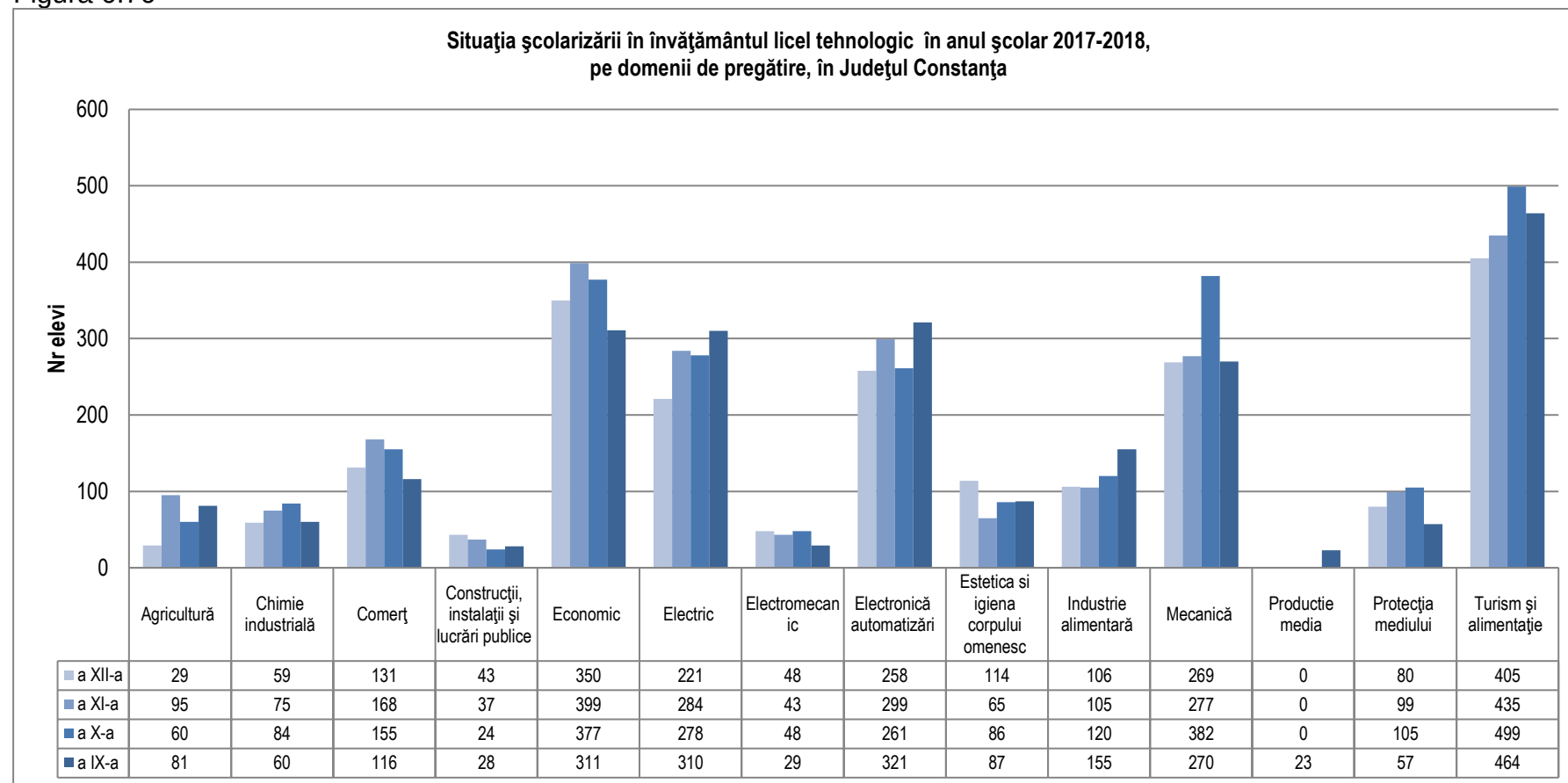
Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.75

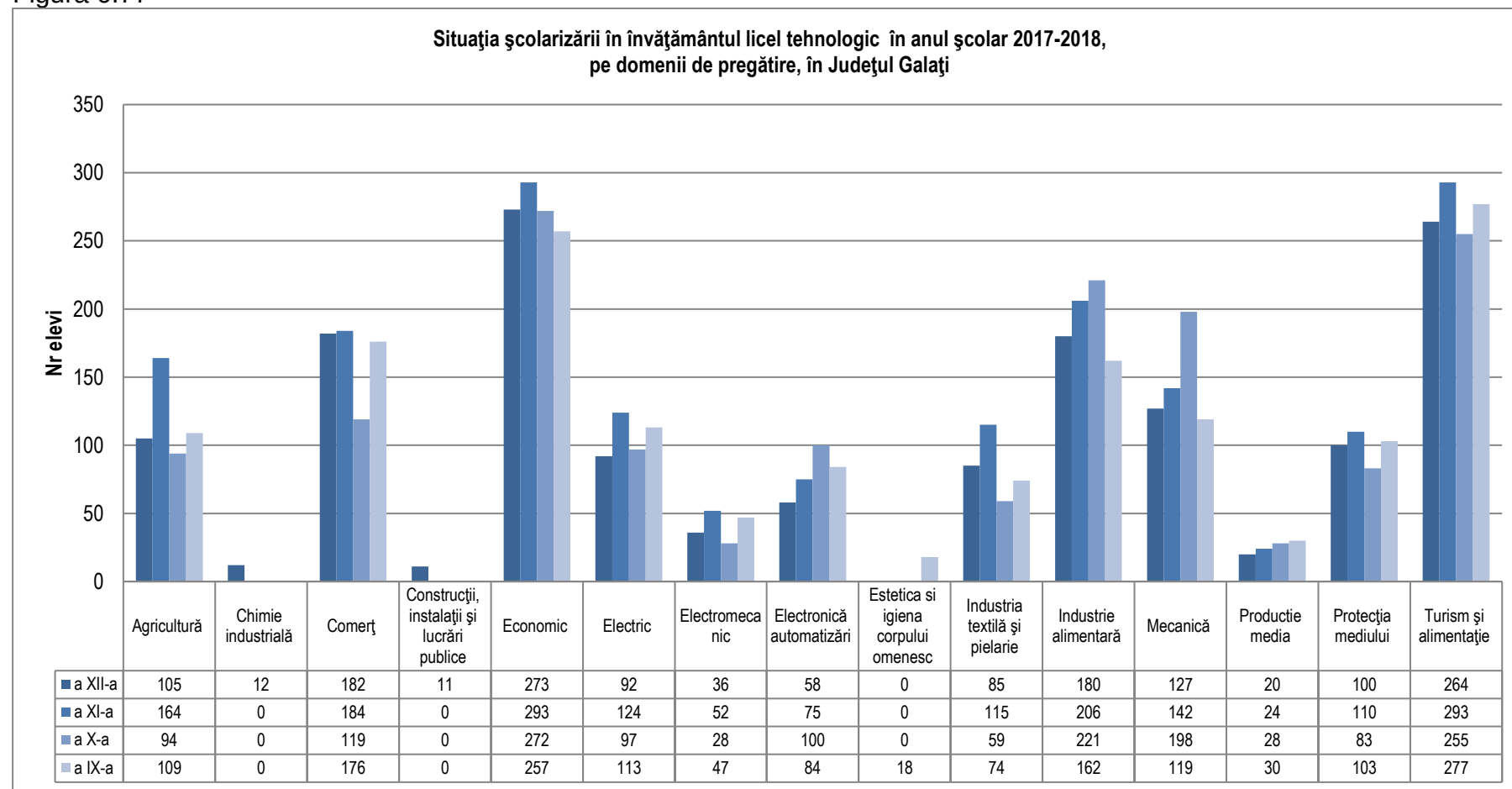
Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.76

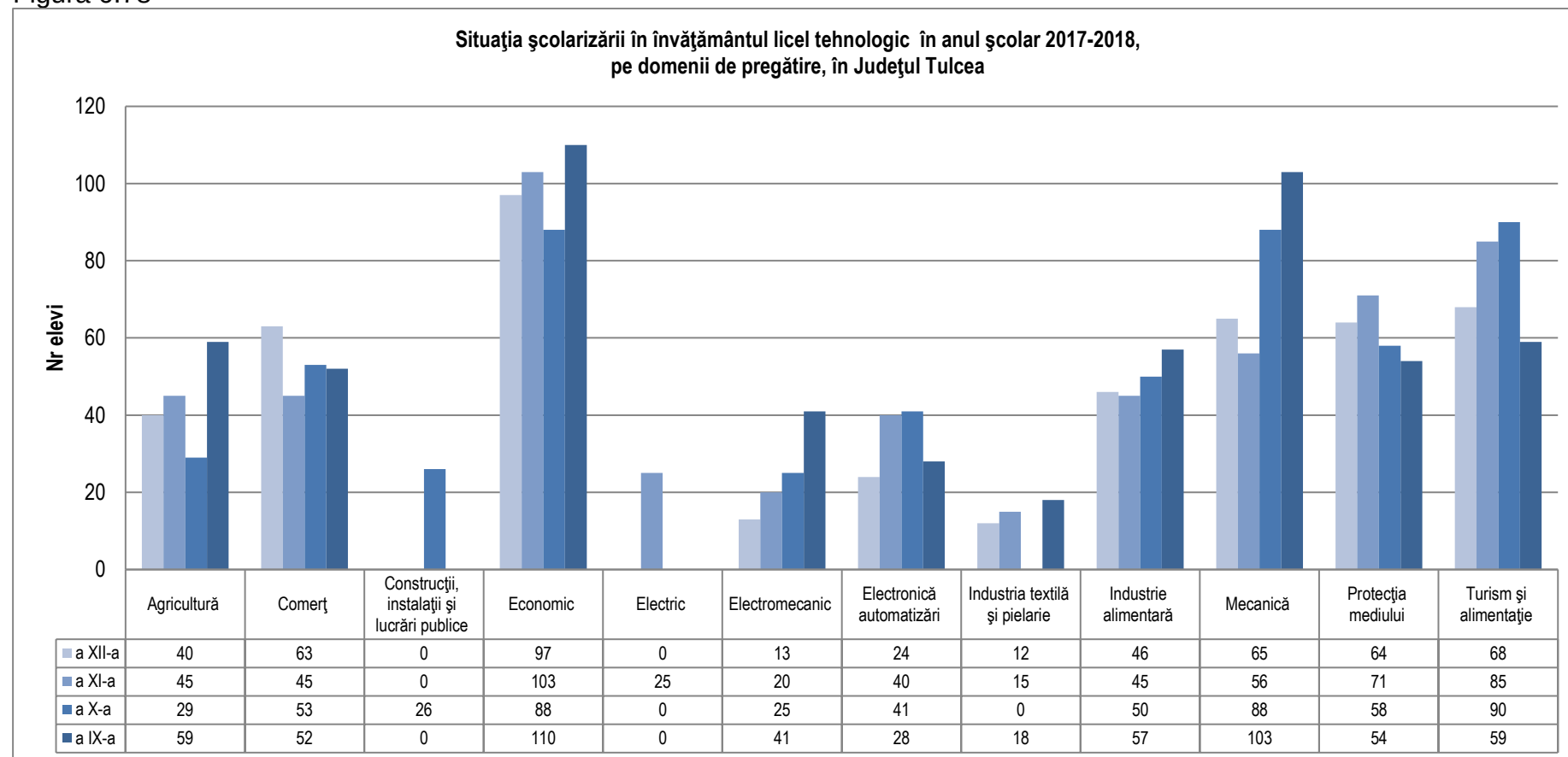
Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.77

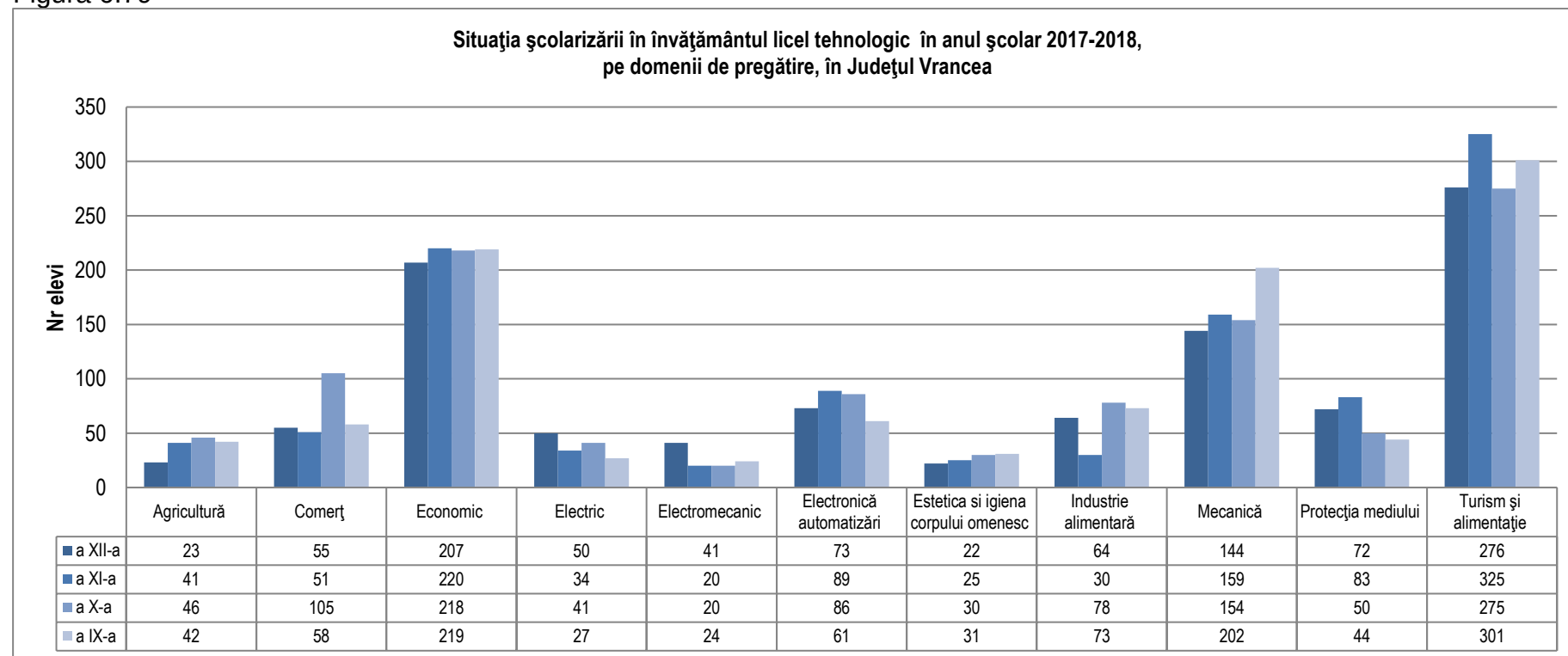
Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.78

Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.79

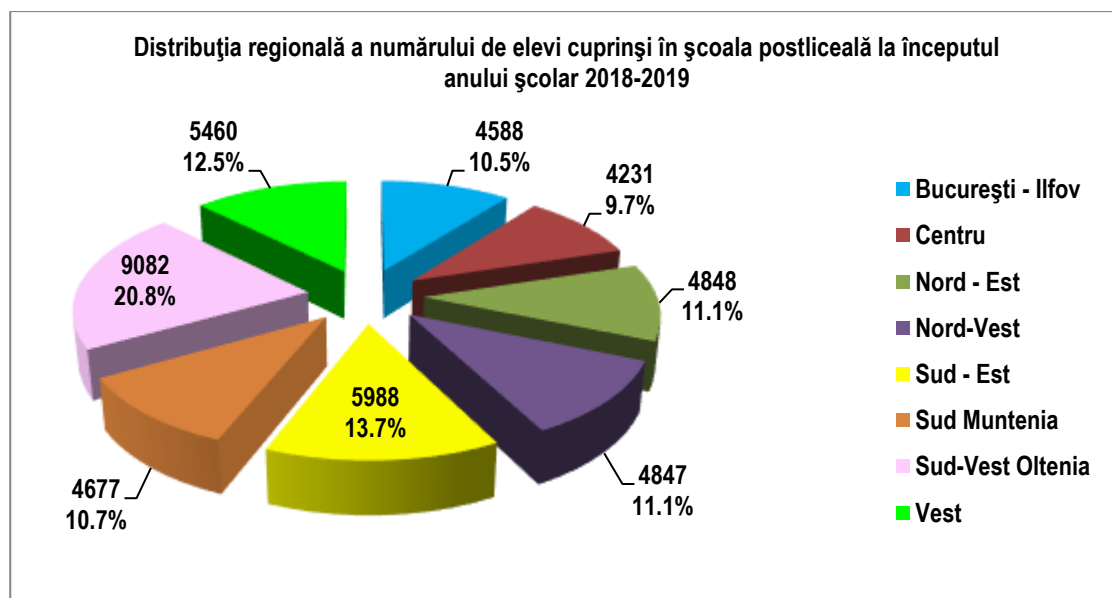
Sursa datelor: inspectoratele școlare

6.1.7. Oferta unităților școlare din ÎPT – Cuprinderea elevilor în învățământul postliceal în anul școlar 2018-2019⁴³

În anul școlar 2018-2019 au fost înscriși la școala postliceală un număr de 43.142 elevi. Regiunea Sud – Vest Oltenia concentrează cel mai mare număr de elevi înscriși în școala postliceală, 9.390 elevi, ceea ce reprezintă 21,8% din totalul elevilor din școala postliceală la nivel național. Regiunea cu cel mai mic număr de elevi cuprinși în anul școlar 2018-2019 în școala postliceală este Regiunea Centru, cu doar 3904 elevi, ceea ce reprezintă 9,04% din totalul elevilor la nivel național. Regiunea Sud – Est cu 5.788 elevi (13,4%) în școala postliceală se situează pe locul 2 între regiunile țării în ierarhia privind numărul de elevi din școala postliceală.

Cea mai importantă contribuție la numărul total de elevi din școala postliceală din Regiunea Sud –Est o are județul Galați cu 1.650 elevi înscriși, ceea ce reprezintă 27,6% din totalul elevilor înscriși în anul școlar 2018-2019 în școala postliceală la nivelul regiunii. Județul Constanța cu 1.592 elevi, se situează pe locul doi între județele regiunii în ceea ce privește numărul de elevi înscriși în anul școlar 2017-2018 în școala postliceală, ponderea acestui număr de elevi fiind de 26,6% din totalul elevilor din regiune. Cel mai mic număr de elevi înscriși în școala postliceală în anul școlar 2017-2018 este în județul Tulcea, 229 elevi, ceea ce reprezintă 3,8% din totalul elevilor din regiune. Județul Buzău se situează foarte aproape de ultima poziție ocupată de județul Tulcea, cu o contribuție de 7,2% din totalul elevilor înscriși în școala postliceală la nivelul Regiunii Sud – Est prin cei 431 de elevi înscriși. Județele Brăila și Vrancea au contribuții apropiate la totalul elevilor înscriși în școala postliceală din regiune, de 18,4% județul Brăila și 16,5% județul Vrancea prin cei 1.099 elevi din județul Brăila și cei 987 de elevi din județul Vrancea.

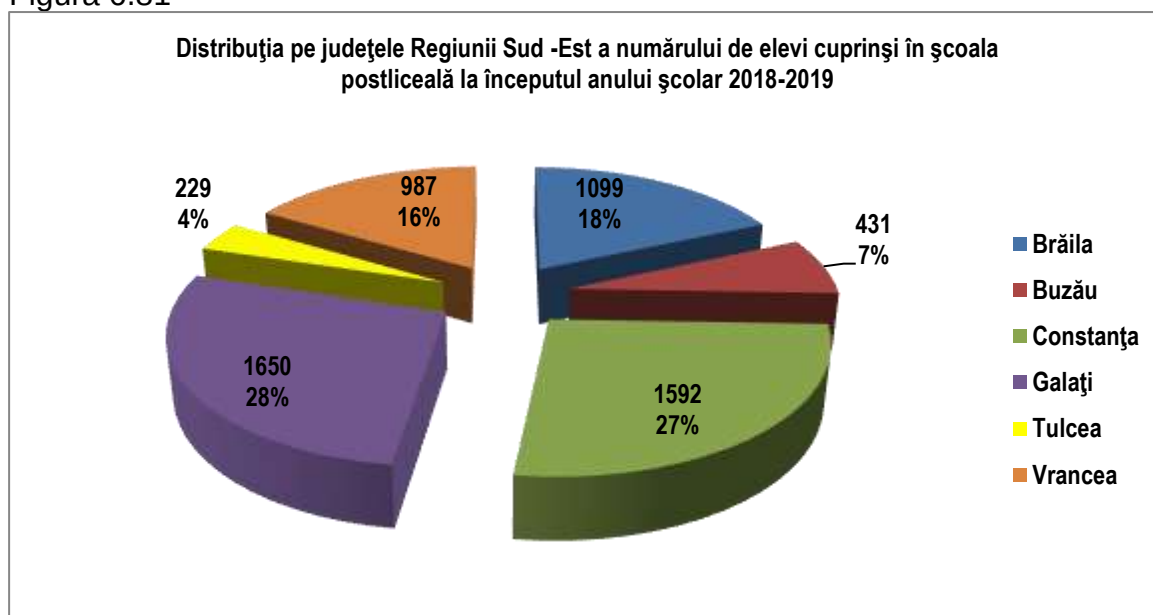
Figura 6.80

Sursa datelor: inspectoratele școlare

⁴³ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „09 Oferta IPT înv. postliceal 2018-2019” – [pentru vizualizare clic aici](#)

Figura 6.81

Sursa datelor: inspectoratele școlare

Analiza pe domenii de formare profesională în școala postliceală, la nivelul Regiunii Sud – Est, evidențiază faptul că domeniul de formare profesională cu cel mai mare număr de elevi înscriși este domeniul Sănătate și asistență pedagogică, cu 1858 de elevi înscriși, ceea ce reprezintă 32,1% din totalul elevilor înscriși în școala postliceală la nivelul regiunii. Se observă o creștere a numărului de elevi cuprinși în acest domeniu de formare profesională în ultimii 3 ani școlari. Astfel, dacă în anul școlar 2015 -2016 intrau în anul I (actualii elevi cuprinși în anul III în anul școlar 2017-2018) 701 elevi, în anul școlar 2018 - 2019 au fost înscriși în anul I 784 de elevi. La fel se constată pentru majoritatea domeniilor de formare profesională, cu excepția domeniilor: comerț, energetic, fabricarea produselor din lemn, industrie alimentară, transporturi, la care s-au înregistrat ușoare scăderi. Un alt domeniu bine reprezentat este domeniul turism și alimentație în care sunt înscriși în anul școlar 2018 - 2019 un număr total de 336 elevi reprezentând 5,2% din totalul elevilor înscriși în școala postliceală din regiune. Domeniul Transporturi contribuie cu 6,1 % la totalul elevilor din școala postliceală din regiune în anul școlar 2018-2019, prin cei 419 de elevi înscriși. Domeniile de formare profesională electronică automatizări, industrie alimentară și informatică au fiecare ponderi de peste 5% din totalul elevilor înscriși la nivelul Regiunii Sud - Est. Cele mai slab reprezentate domenii de formare profesională la nivelul Regiunii Sud – Est, cu ponderi sub 3% din totalul elevilor cuprinși în școala postliceală sunt: textile-pielărie (37 de elevi, pondere 0,5%), fabricarea produselor din lemn (70 de elevi, pondere 1,2%), silvicultură (85 de elevi, pondere 1,1%), servicii (102 de elevi, pondere 1,7%), energetic (150 de elevi, pondere 1,9%), construcții, instalații și lucrări publice (182 de elevi, pondere 2,8%), agricultură (170 de elevi, pondere 2,7%).

În toate județele componente ale Regiunii Sud –Est Brăila, cu excepția județului Tulcea sunt școlarizați elevi în domeniul de formare profesională Sănătate și asistență pedagogică. Acest domeniu de formare profesională este dominant în structura școlii profesionale în toate județele în care este cuprins în oferta școlară, ponderile domeniului fiind cuprinse între 72,9% în județul Buzău (314 elevi) și 24,1% în județul Constanța (383 elevi). În județul Tulcea, domeniile de formare profesională cu cea mai mare contribuție la totalul elevilor înscriși în școala postliceală sunt domeniile energetic, cu 24,5% (56 de elevi) și industrie alimentară cu 22,3% (51 de elevi). La mare distanță

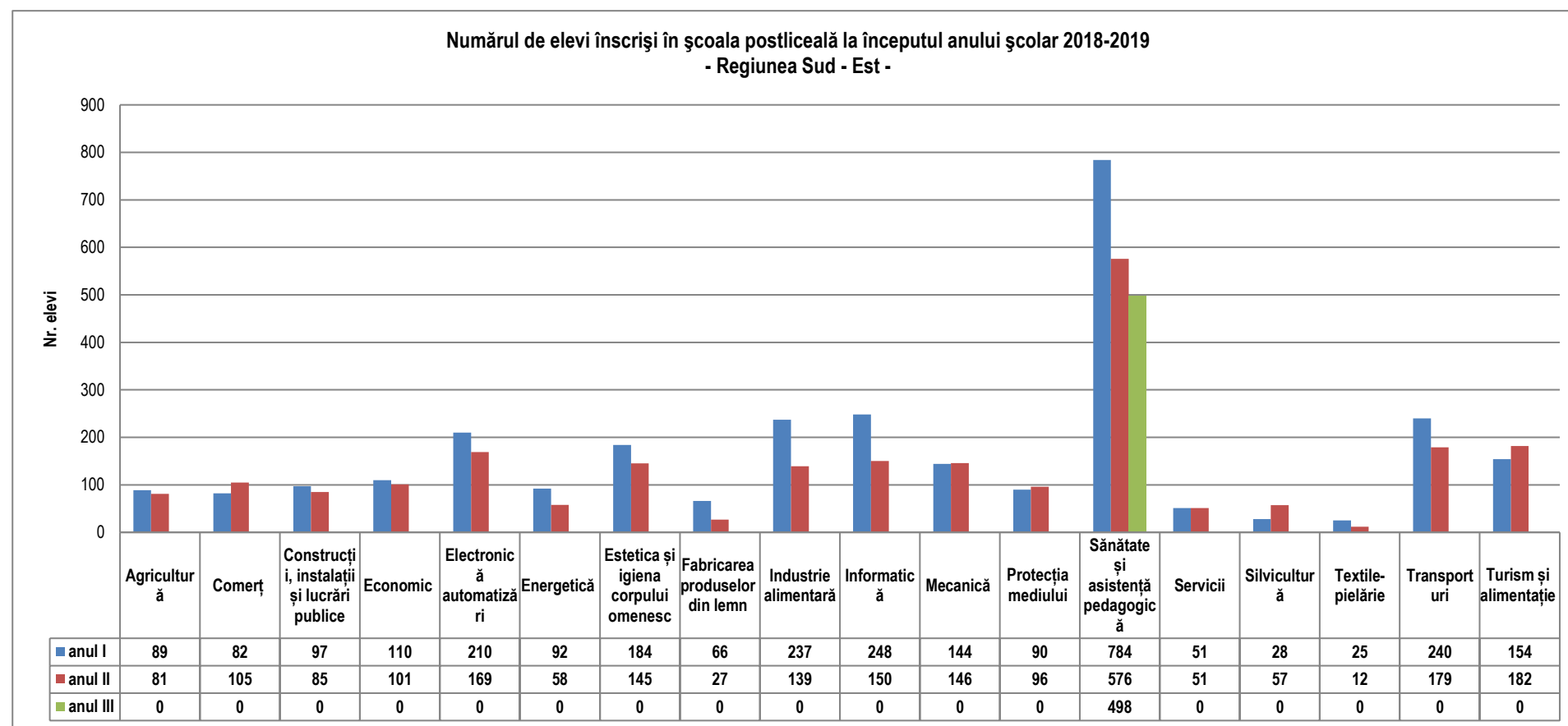
față de domeniul de formare profesională Sănătate și asistență pedagogică se situează, pe județe, următoarele domenii:

- în județul Brăila, domeniul Turism și alimentație, cu 107 elevi reprezentând 17,1%;
- în județul Buzău, domeniul mecanică, cu 67 de elevi reprezentând 15,5%;
- în județul Constanța, domeniul transporturi, cu 211 elevi reprezentând 13,3%;
- în județul Galați, domeniul Electronică automatizări, cu 215 elevi reprezentând 13%;
- în județul Vrancea, domeniul industrie alimentară, cu 157 de elevi reprezentând 15,9%.

Primele 10 calificări profesionale cele mai bine reprezentate în școala postliceală la nivelul Regiunii Sud – Est sunt:

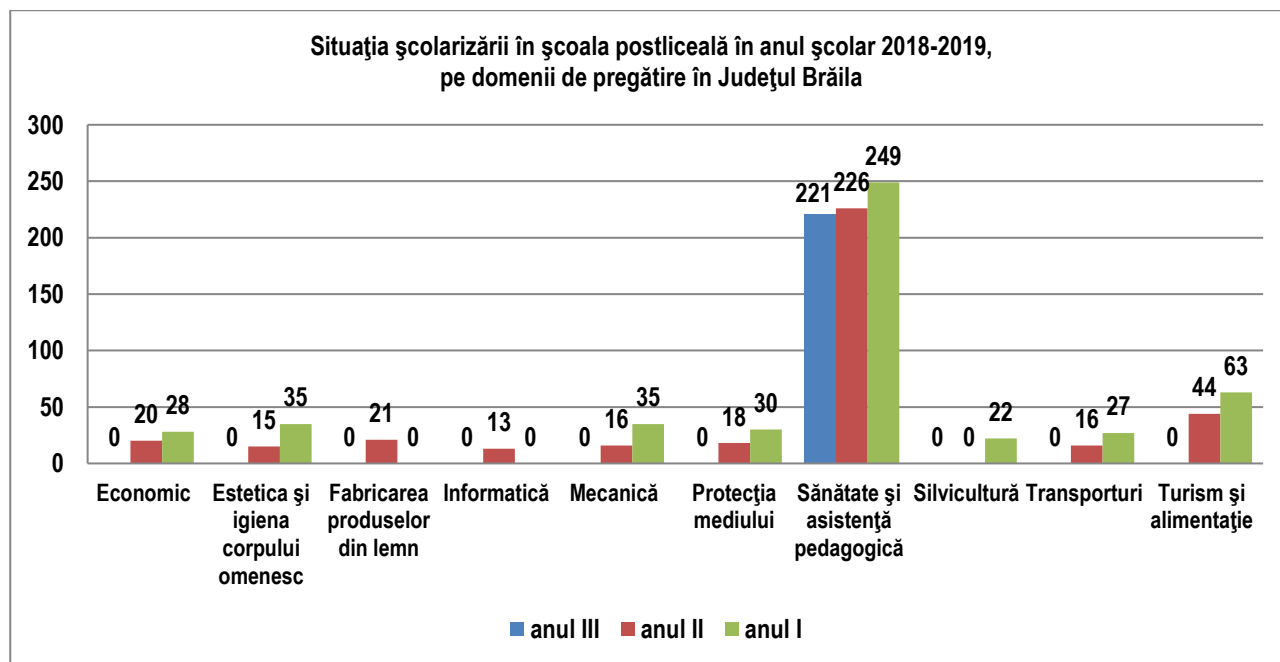
- Asistent medical generalist, cu 1457 reprezentând 24.3%;
- Asistent medical de farmacie, cu 561 elevi reprezentând 9.4%;
- Tehnician controlul calității produselor agroalimentare, cu 297 elevi reprezentând 5.0%;
- Tehnician nutriționist, cu 200 elevi reprezentând 3.3%;
- Asistent medical balneofiziokinetoterapie și recuperare, cu 194 elevi reprezentând 3.2%;
- Tehnician electronist echipamente de automatizare, cu 169 elevi reprezentând 2.8%;
- Tehnician laborant pentru protecția calității mediului, cu 157 elevi reprezentând 2.6%;
- Tehnician aparate electromedicale, cu 154 elevi reprezentând 2.6%;
- Tehnician echipamente periferice și birotică, cu 149 elevi reprezentând 2.5%.

Figura 6.82

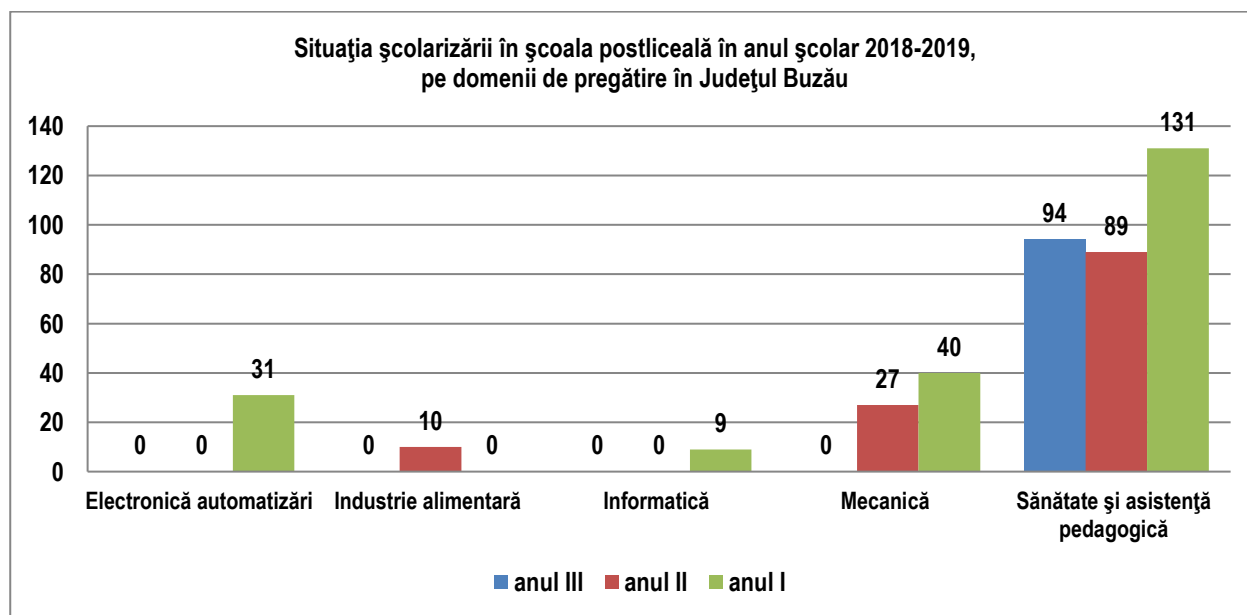
Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.83

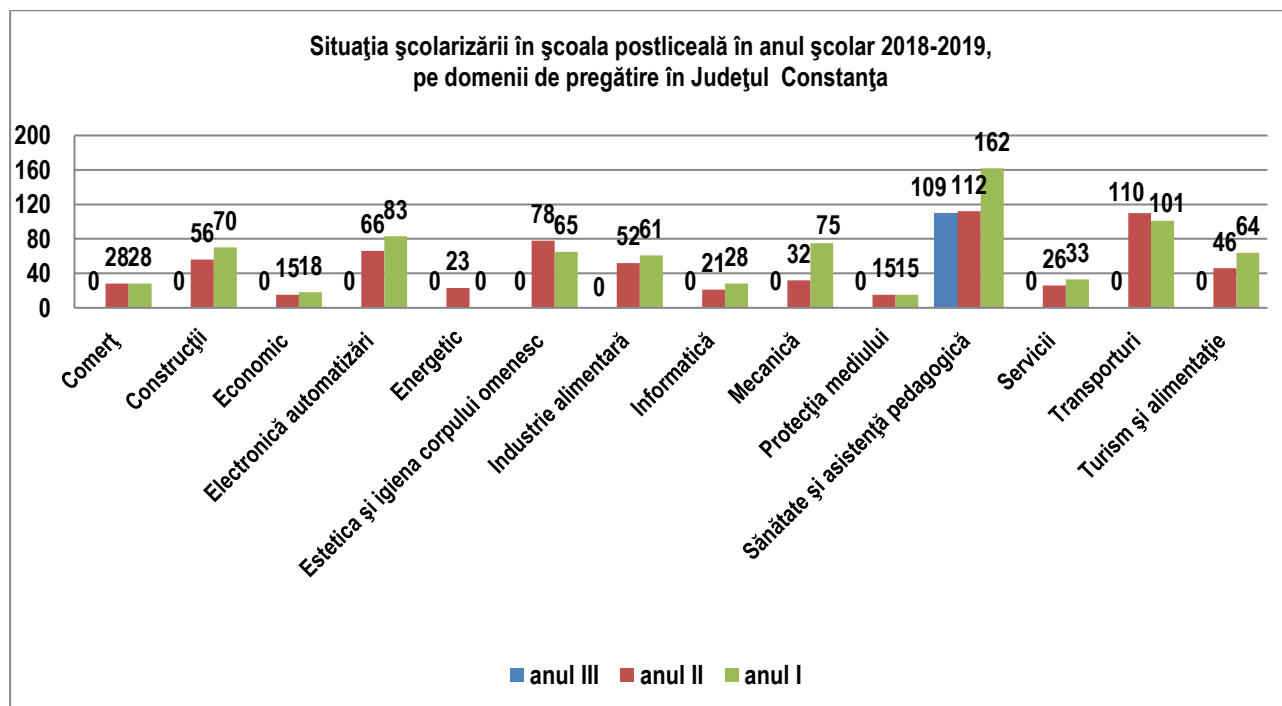
Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.84

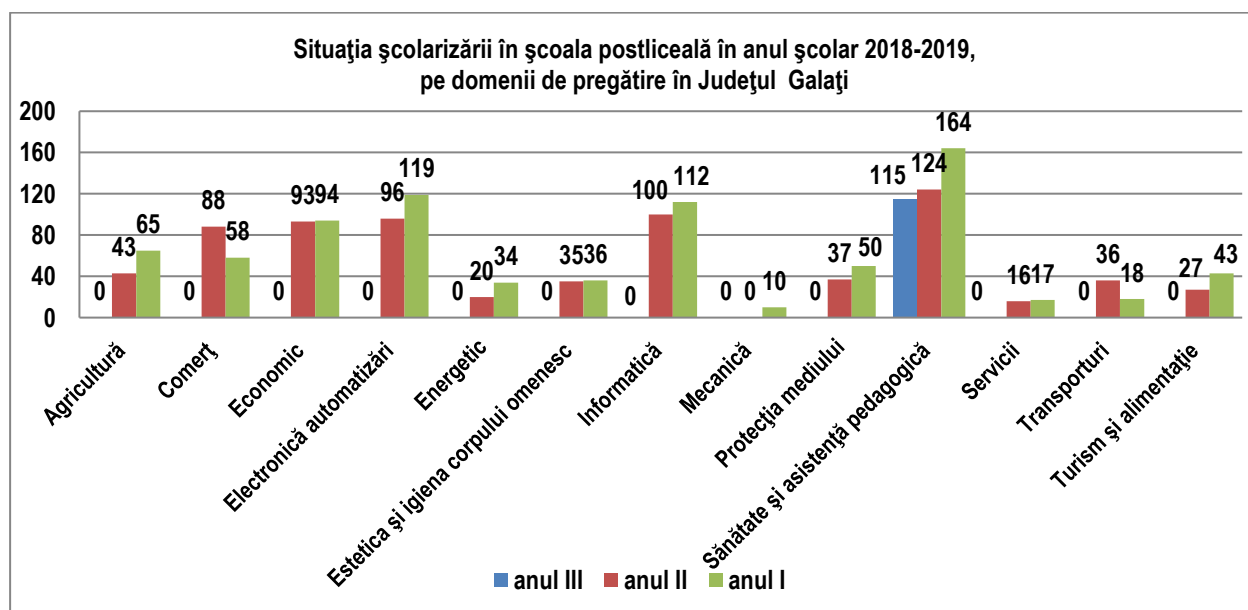
Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.85

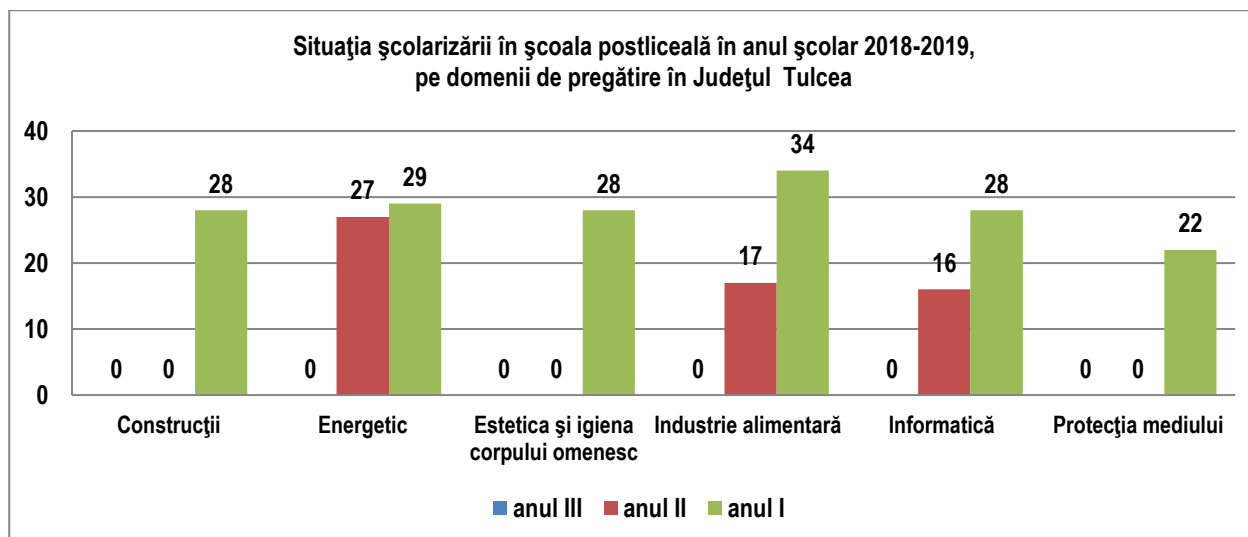
Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.86

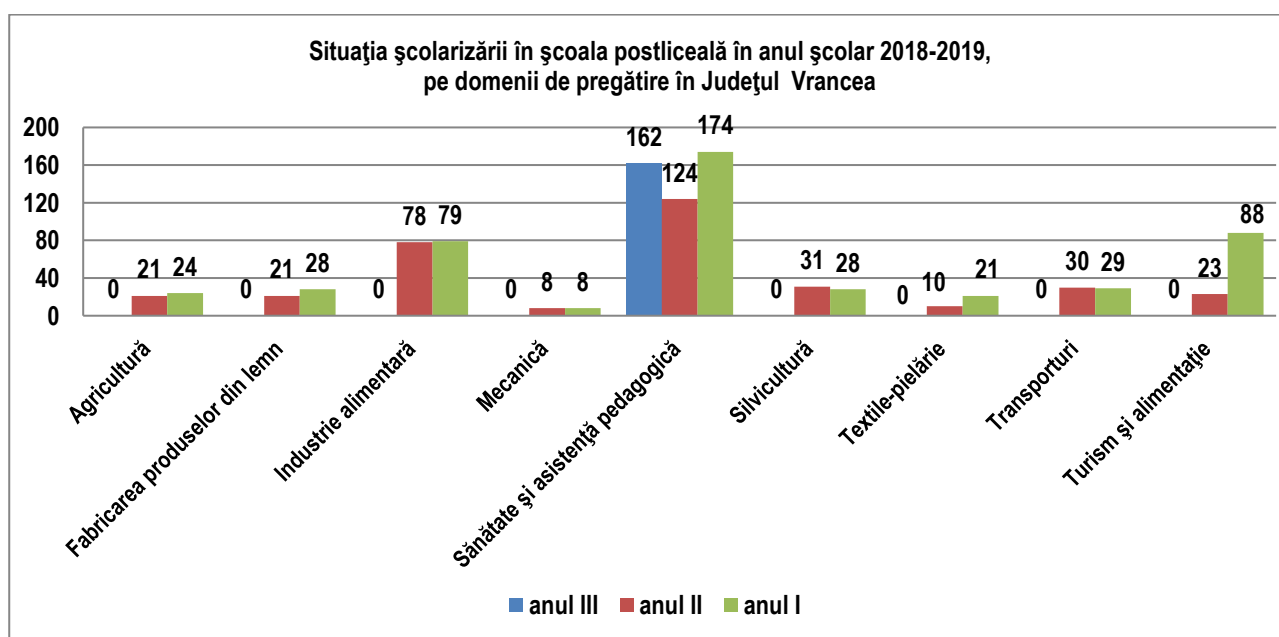
Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.87

Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.88

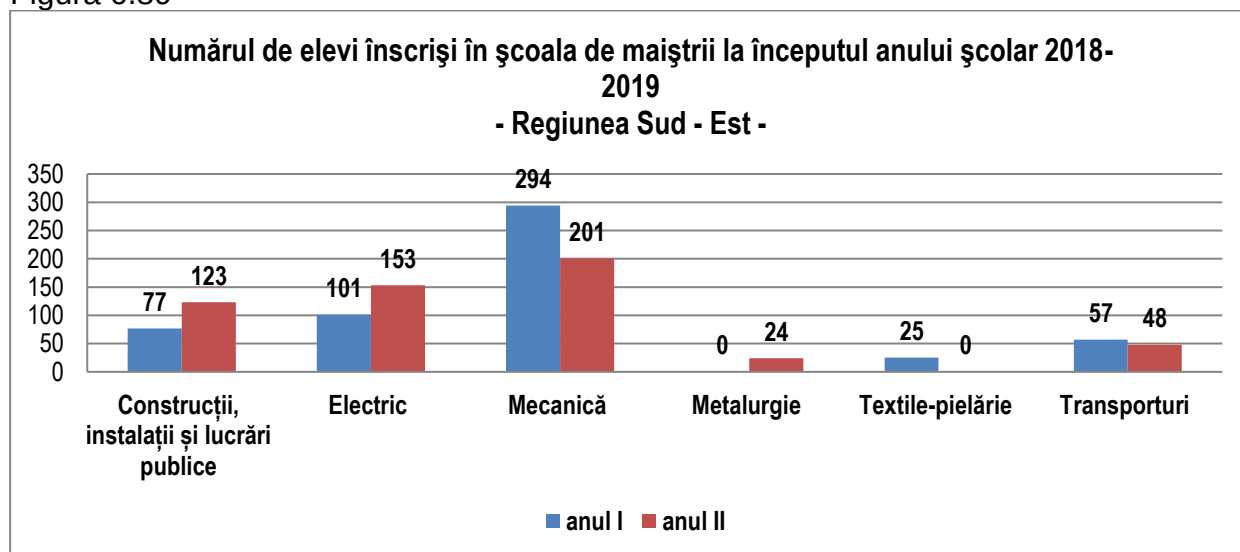
Sursa datelor: inspectoratele școlare

Școala de maiștri

În anul școlar 2018-2019 au fost înscriși la școala de maiștri un număr de 4765 elevi. Regiunea Sud – Vest Oltenia și Regiunea Sud – Est concentrează cel mai mare număr de elevi înscriși în școala de maiștri în anul școlar 2018-2019, 1103 elevi în Regiunea Sud – Vest Oltenia, și 1064 elevi în Regiunea Sud – Est ceea ce reprezintă o contribuție însumată a celor două regiuni de 45,4% din totalul elevilor din școala de maiștri la nivel național. Regiunea cu cel mai mic număr de elevi cuprinși în anul școlar 2018-2019 în

școala postliceală este Regiunea București - Ilfov, cu doar 278 elevi, ceea ce reprezintă 5,8% din totalul elevilor la nivel național.

Figura 6.89

Sursa datelor: inspectoratele școlare

Cea mai importantă contribuție la numărul total de elevi din școala de maiștrii din Regiunea Sud –Est o are județul Constanța cu 373 elevi înscriși, ceea ce reprezintă 29,7% din totalul elevilor înscriși în anul școlar 2018-2019 în școala de maiștrii la nivelul regiunii. La mică distanță se situează Județul Buzău cu 336 elevi, ponderea acestui număr de elevi fiind de 26,1% din totalul elevilor din regiune. Cel mai mic număr de elevi înscriși în școala de maiștrii în anul școlar 2018-2019 este în județul Tulcea, cu o contribuție de 6,7% din totalul elevilor înscriși în școala de maiștrii la nivelul Regiunii Sud – Est prin cei 78 de elevi înscriși. Județele Brăila și Galați au contribuții apropiate la totalul elevilor înscriși în școala de maiștrii din regiune, de 24% .

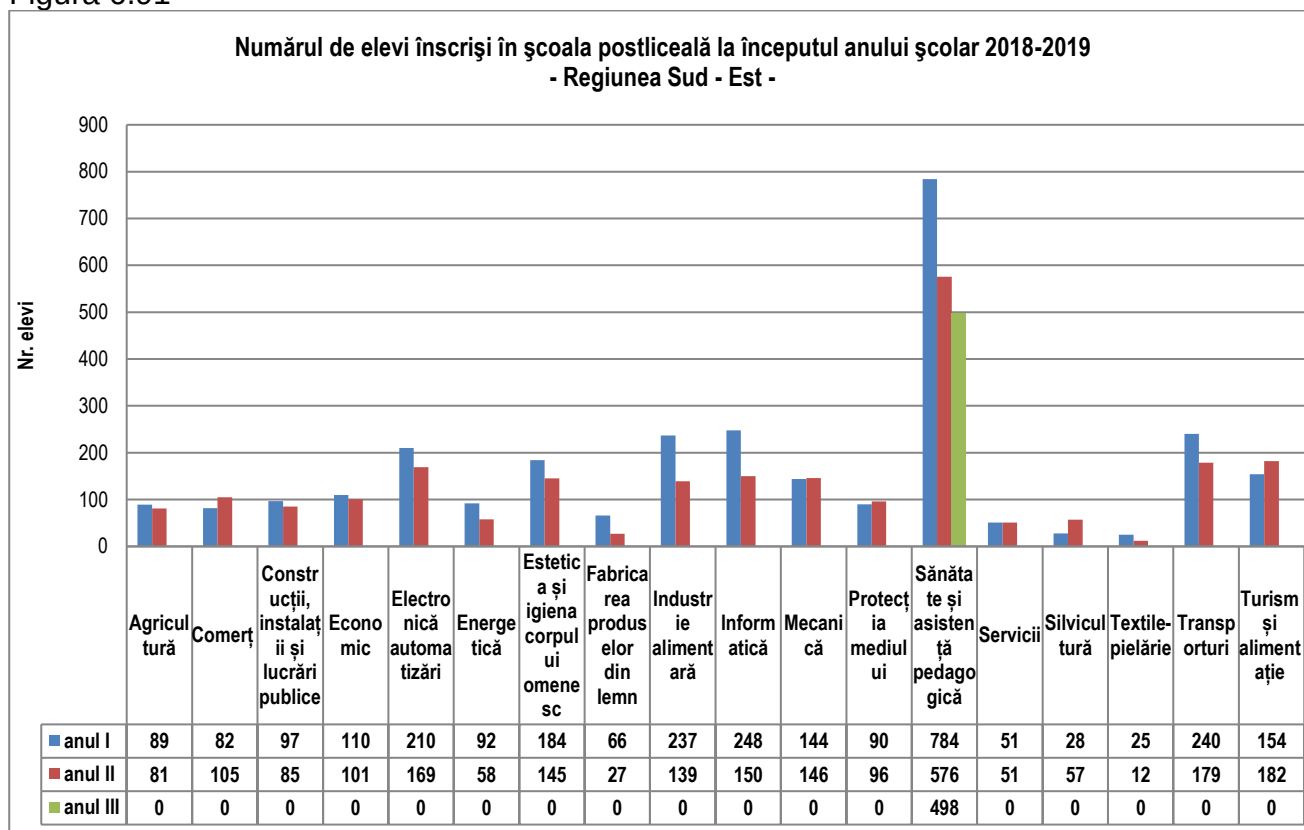
Analiza pe domenii de formare profesională în școala de maiștrii, la nivelul Regiunii Sud – Est, evidențiază faptul că domeniul de formare profesională cu cel mai mare număr de elevi înscriși este domeniul mecanică, cu 469 de elevi înscriși, ceea ce reprezintă 44,07% din totalul elevilor înscriși în școala de maiștrii la nivelul regiunii. Un alt domeniu bine reprezentat este domeniul electric în care sunt înscriși în anul școlar 2018 - 2019 un număr total de 254 elevi reprezentând 23,8 % din totalul elevilor înscriși în școala de maiștrii din regiune. Domeniul Construcții, instalații și lucrări publice contribuie cu 13,8 % la totalul elevilor din școala de maiștrii din regiune în anul școlar 2018-2019, prin cei 147 de elevi înscriși. Domeniile de formare profesională energetic și transporturi au ponderi de 8,9% respectiv 6,4% din totalul elevilor înscriși la nivelul Regiunii Sud – Est. Cele mai slab reprezentate domenii de formare profesională la nivelul Regiunii Sud – Est, cu ponderi sub 2% din totalul elevilor cuprinși în școala de maiștrii sunt: textile-pielărie (27 elevi, pondere 2,53%).

Primele 10 calificări profesionale cele mai bine reprezentate în școala de maiștrii la nivelul Regiunii Sud – Est, cu ponderi peste 3% sunt:

- Maistru mecanic, cu 319 elevi reprezentând 29,9 %;
- Maistru electrician centrale, stații și rețele electrice, cu 109 elevi reprezentând 10.2%;
- Maistru construcții civile, industriale și agricole, cu 72 elevi reprezentând 6.7%;
- Maistru electromecanic aparate de măsură și automatizări, cu 76 elevi reprezentând 6.9%;

- Maistru construcții navale, cu 55 elevi reprezentând 5,1%;
- Maistru electromecanic auto, cu 78 elevi reprezentând 6,3%;
- Maistru instalator în construcții, cu 66 elevi reprezentând 7,3%;
- Maistru mașini și aparate electrice, cu 50 elevi reprezentând 4,6%;
- Maistru mecanic mașini și utilaje pentru construcții, cu 24 elevi reprezentând 2,25%.

Figura 6.91

Sursa datelor: inspectoratele școlare

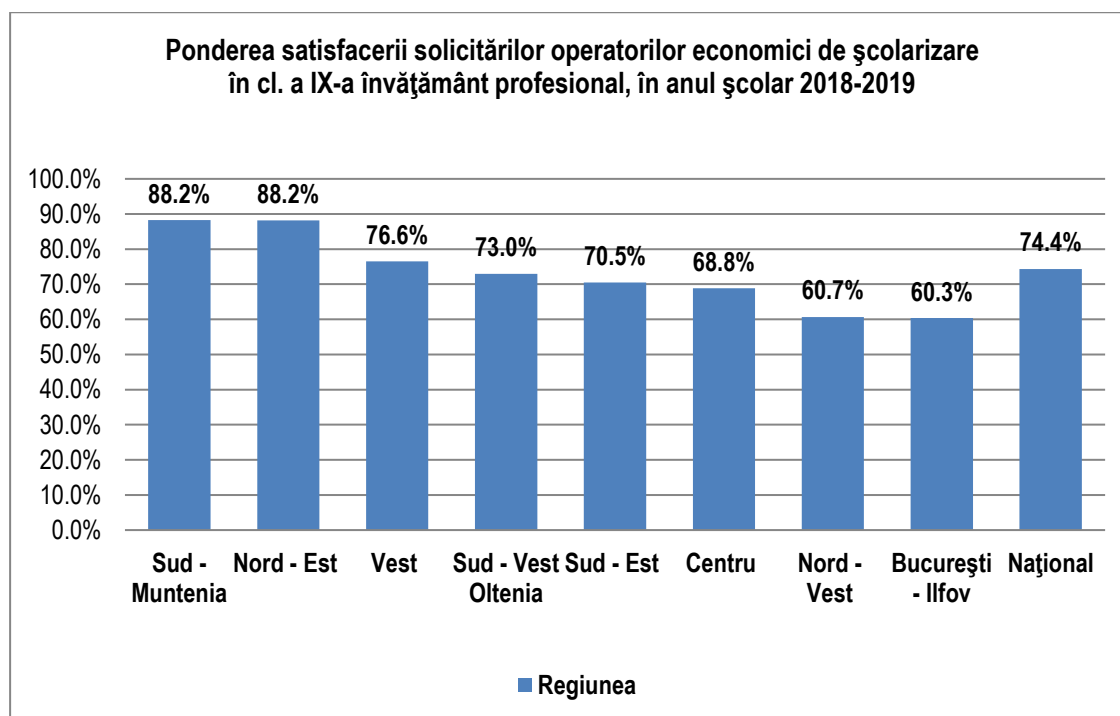
6.1.8. Oferta unităților școlare din ÎPT - Gradul de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici pentru școlarizarea în învățământul profesional⁴⁴

Conform metodologiei de organizare și funcționare a învățământului profesional, școlarizare în învățământul profesional se realizează numai în condiția încheierii între unitatea de învățământ și operatorii economici a unui contract de pregătire a elevilor, ca urmare a unei solicitări din partea operatorilor economici.

La nivelul Regiunii Sud Est solicitările operatorilor economici pentru școlarizarea prin învățământul profesional în anul școlar 2018-2019 au fost satisfăcute în procent de 70,5%. Principalele motive pentru care nu au fost satisfăcute toate solicitările operatorilor economici au fost generate de lipsa autorizării unităților de învățământ pentru calificările solicitate de operatorii economici, imposibilitatea constituirii formațiunilor de studiu pentru anumite calificări, conform legii, datorită numărului mic de solicitări din partea operatorilor economici, capacitatea limitată de școlarizare a unităților de învățământ.

⁴⁴ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „10A Grad de satisfacere solicitări op ec. 2018 2019 înv. prof” – pentru vizualizare clic aici; „10B Grad de satisfacere solicitări op ec. 2018 2019 înv. dual” – pentru vizualizare clic aici

Figura 6.92.

Sursa datelor: inspectoratele școlare

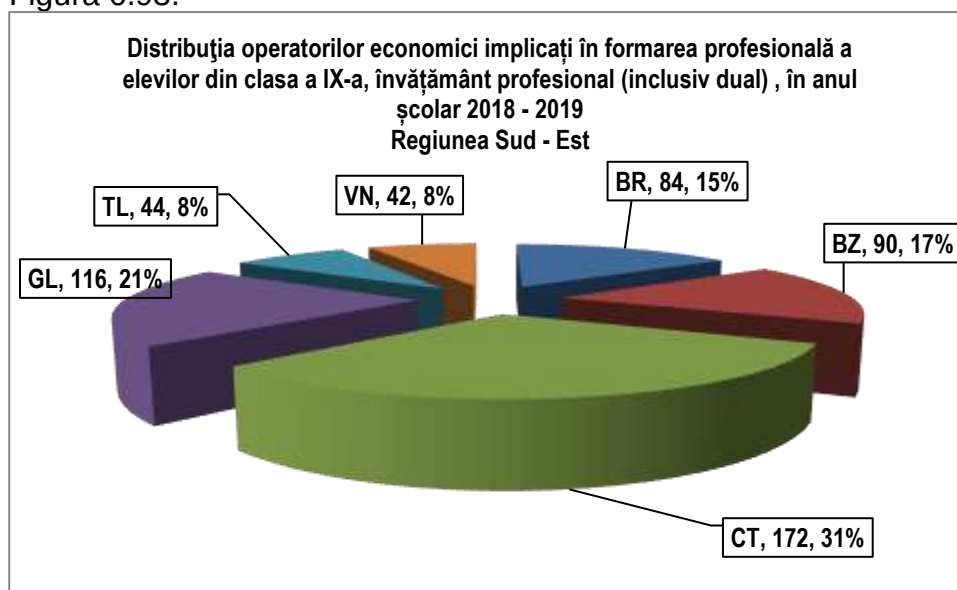
6.1.9. Parteneriatul cu operatorii economici⁴⁵

La nivel național, în anul școlar 2018 – 2019, 4363 de operatori economici au încheiat contracte de parteneriat pentru formarea profesională a elevilor de clasa a IX - a, prin învățământ profesional și învățământ dual, dintre aceștia, 504 operatori economici au încheiat contracte de parteneriat pentru formare profesională prin învățământul dual. Pe regiuni, regiunea Nord – Est are cel mai mare număr de operatori economici (970), regiunea Sud – Est aflându-se pe locul 4, cu 548 de operatori economici. Pentru învățământul dual, regiunea Centru are cel mai mare număr de operatori economici (200), urmată de regiunea Nord – Vest (124 operatori economici), pe ultimul loc situându-se regiunea Sud – Est cu 15 operatori economici.

În cadrul Regiunii Sud – Est, cel mai mare număr de operatori economici sunt în județul Constanța (172 operatori), urmat de județul Galați cu 116 operatori economici. Pe ultimele locuri sunt județele Tulcea cu 44 operatori și Vrancea cu 42 de operatori economici. Pentru formarea prin învățământul dual, la nivelul regiunii Sud – Est, cei mai mulți operatori implicați sunt în județul Buzău (7 operatori), urmat de județul Constanța (5 operatori), Brăila cu 2 operatori economici, Tulcea cu 1 operator economic, iar în județele Galați și Vrancea nu există niciun operator economic care să se implice în formarea profesională prin învățământ dual.

⁴⁵ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „11A Parteneriatul cu op. ec. 2017-2018” – [pentru vizualizare clic aici](#); „11B Parteneriatul cu op. ec. 2018-2019” – [pentru vizualizare clic aici](#)

Figura 6.93.

Sursa datelor: inspectoratele școlare

6.1.10. Rețeaua unităților școlare IPT⁴⁶

La nivelul Regiunii de Dezvoltare Sud - Est, în anul școlar 2018 - 2019 funcționează un număr de 172 de unități de învățământ de stat care școlarizează elevi în învățământul profesional și tehnic

Distribuția pe județe este următoarea:

- Brăila: 17 unități
- Buzău: 31 unități
- Constanța: 54 unități
- Galați: 35 unități
- Tulcea: 15 unități
- Vrancea: 20 unități

Datele generale ale unităților școlare sunt prezentate în anexă.

6.1.11. Ierarhizarea unităților IPT funcție de număr de elevi înscriși în anul școlar 2016-2017 la învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional, curs de zi⁴⁷

Ierarhizarea unităților IPT funcție de număr de elevi înscriși la învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional, curs de zi este utilă, alături de alți indicatori, în prioritizarea investițiilor în școli, pe domenii de formare profesională, ținând cont că acest indicator oferă o imagine asupra gradului de atractivitate al școlii și capacitatea acesteia de a furniza programele de formare profesională.

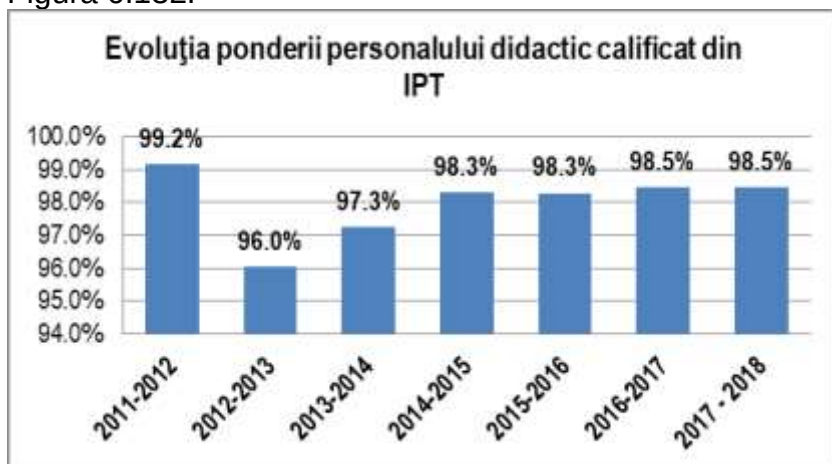
⁴⁶ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„12 Unități IPT 2018-2019” – pentru vizualizare clic aici](#)

⁴⁷ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„13 Ierarhizare școli” – pentru vizualizare clic aici](#)

6.1.12. Resursele umane din IPT⁴⁸

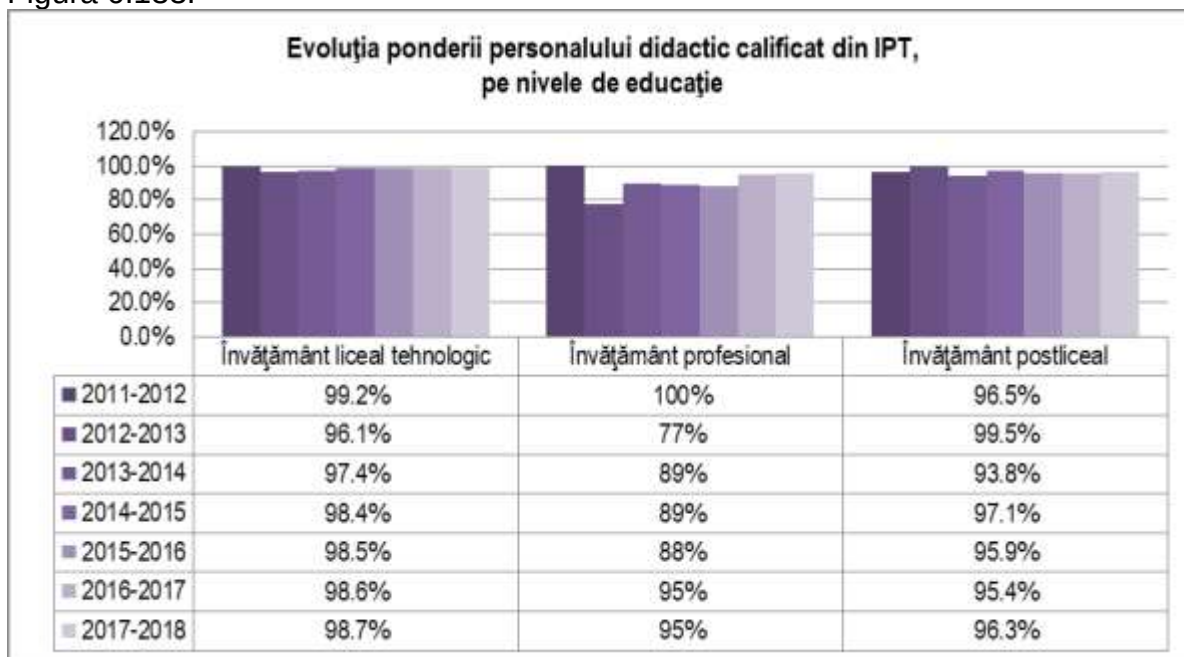
La nivel național, în anul școlar 2017-2018, numărul total al personalului didactic din învățământul liceal tehnologic, învățământul profesional și învățământul postliceal a fost de 28789 persoane. Ponderea personalului didactic calificat a fost de 98,5%. Ponderea personalului didactic calificat a crescut în perioada 2012-2017 dar este sub valoarea din anul școlar 2011-2012.

Figura 6.132.

Sursa datelor: INS

Figura 6.133.

Sursa datelor: INS

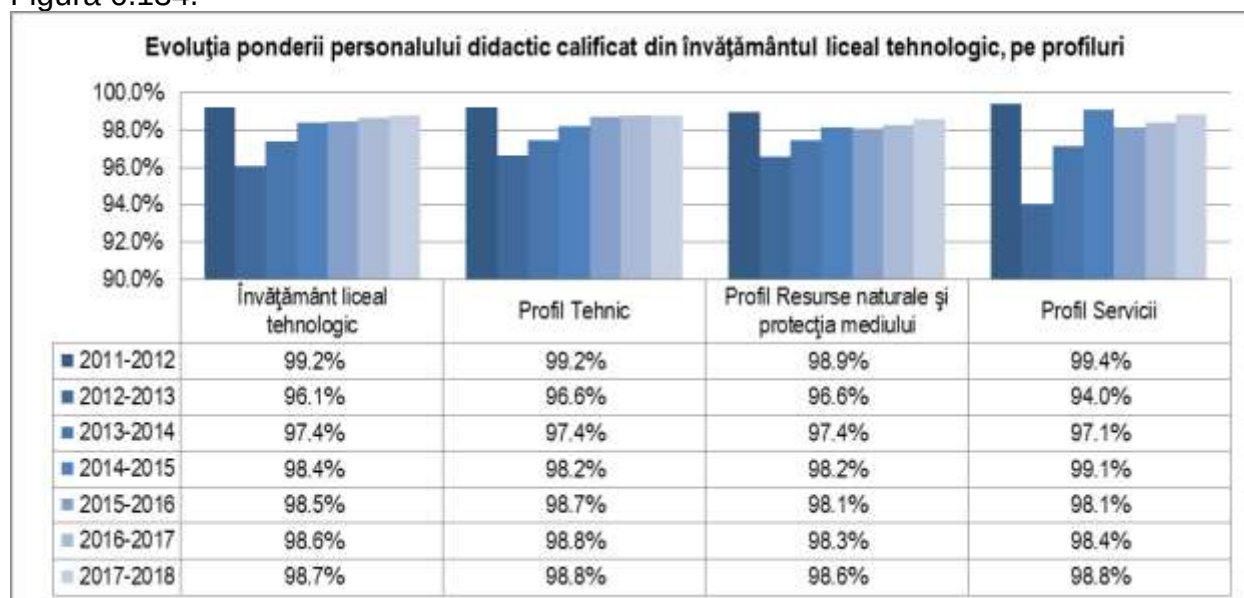
În învățământul profesional ponderea personalului didactic calificat a fost în anul școlar 2017-2018 de 95%, inferioară ponderii de la învățământul liceal care a fost de 98,7%. De asemenea, la învățământul postliceal, ponderea personalului didactic calificat a fost

⁴⁸ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„14 Resurse umane” – pentru vizualizare clic aici](#)

În anul școlar 2017-2018 inferioară ponderii la învățământul liceal (96.3% la învățământul postliceal față de 98,7% la învățământul liceal).

Cu toate că ponderile personalului didactic calificat la învățământul liceal tehnologic a crescut în perioada cuprinsă între anii școlari 2012-2013 și 2017-2018, valoarea înregistrată în ultimul an școlar al perioadei analizate este inferioară valorii înregistrate în anul școlar 2011-2012 (98,7% în anul școlar 2017-2018 față de 99,2% în anul școlar 2011-2012). În învățământul liceal tehnologic, în anul școlar 2017-2018, la toate profilurile ponderea personalului didactic calificat a fost peste 98%. Cea mai mare pondere a personalului didactic calificat au fost înregistrate la profilul tehnic și profilul servicii, de 98,8%. Cu toate că ponderile personalului didactic calificat la învățământul liceal tehnologic a crescut la toate profilurile în perioada cuprinsă între anii școlari 2012-2013 și 2017-2018, valorile înregistrate în ultimul an școlar al perioadei analizate sunt inferioare valorilor înregistrate în anul școlar 2011-2012 la toate profilurile. Cea mai mare scădere a înregistrat-o profilul servicii la care scăderea a fost de 0.6 puncte procentuale.

Figura 6.134.

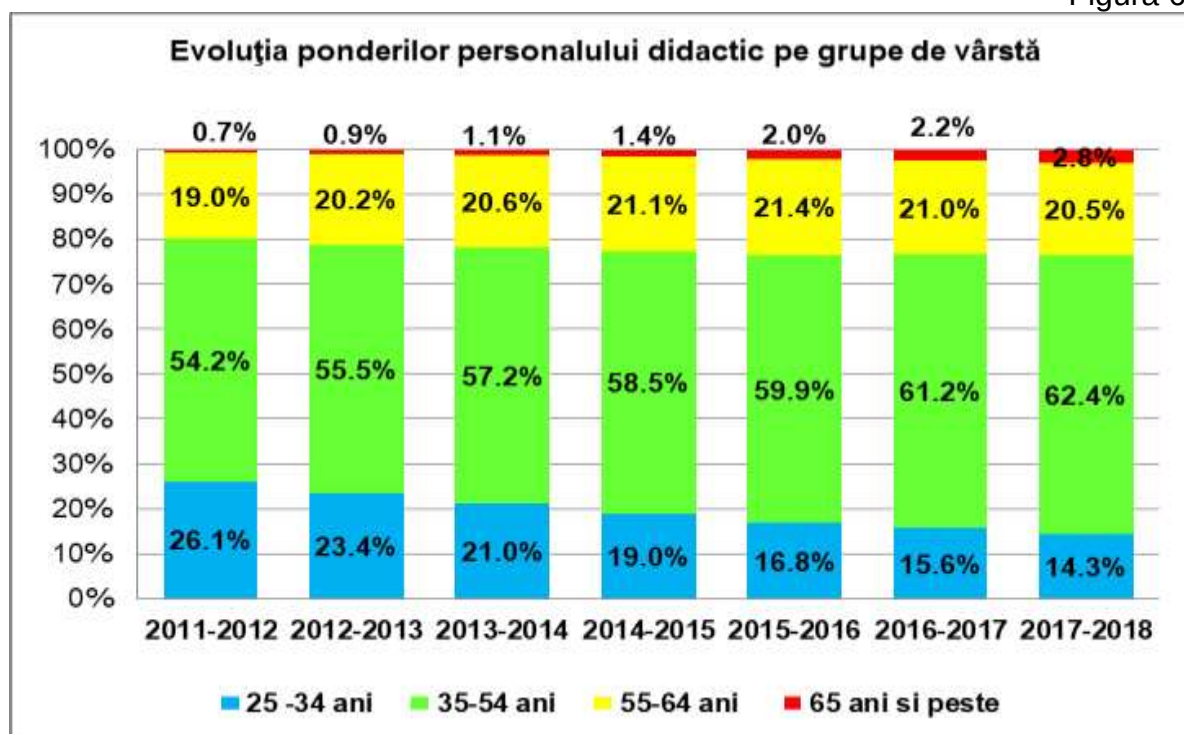

Sursa datelor: INS

Evoluția pe grupe de vârstă arată o îmbătrânire a personalului didactic din învățământul profesional și tehnic, în condițiile în care ponderea personalului din grupa de vârstă 55-64 de ani și din grupa 65 de ani și peste a crescut în perioada 2011-2018 de la 19,7% la 23,3%, în timp ce ponderea personalului didactic din grupa de vârstă 25-34 de ani a scăzut de la 26,1% la 14,3%.

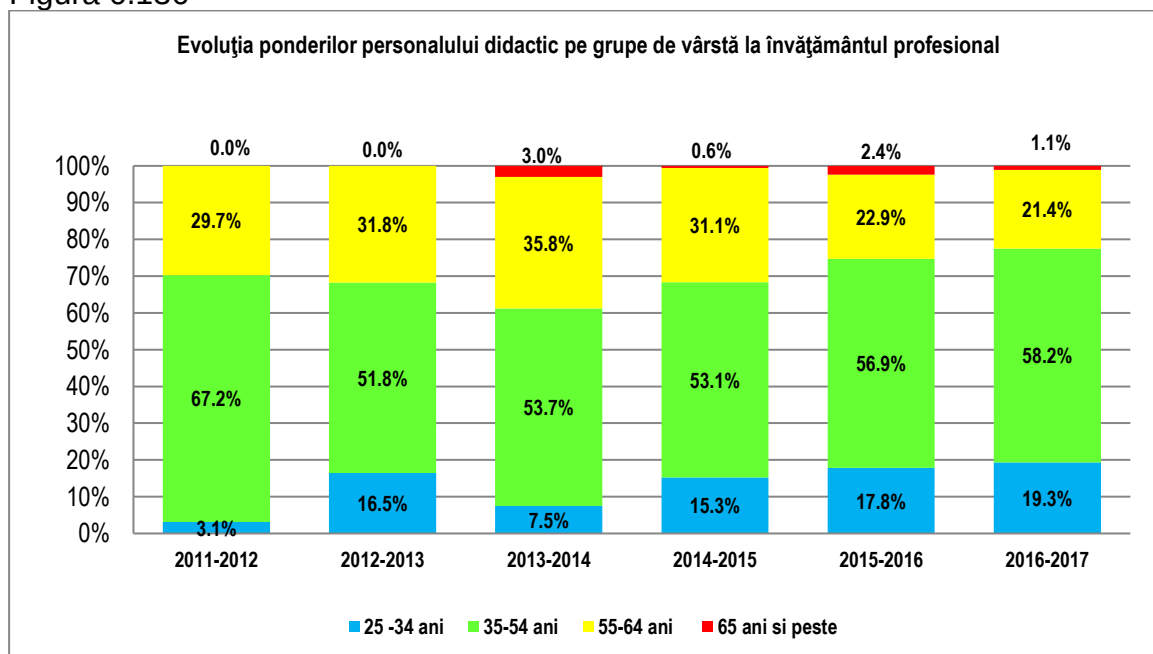
La învățământul profesional se constată o întinerire a personalului didactic prin creșterea ponderii personalului din grupa de vârstă 25-34 de ani, pe seama scăderii ponderii personalului din celelalte grupe de vârstă. Astfel, dacă în anul școlar 2011-2012 ponderea personalului cu vârsta cuprinsă între 25 și 34 de ani a fost de 3,1% iar ponderea personalului din grupa de vârstă 55-65 de ani și peste a fost de 29,7%, în anul școlar 2016-2017 ponderea la grupa de vârstă 25-34 de ani a fost de 19,3% (creștere cu aproape 19 puncte procentuale) iar la grupa de vârstă 55-65 de ani și peste a fost de 21,4% (scădere cu peste 8 puncte procentuale)

Figura 6.135.

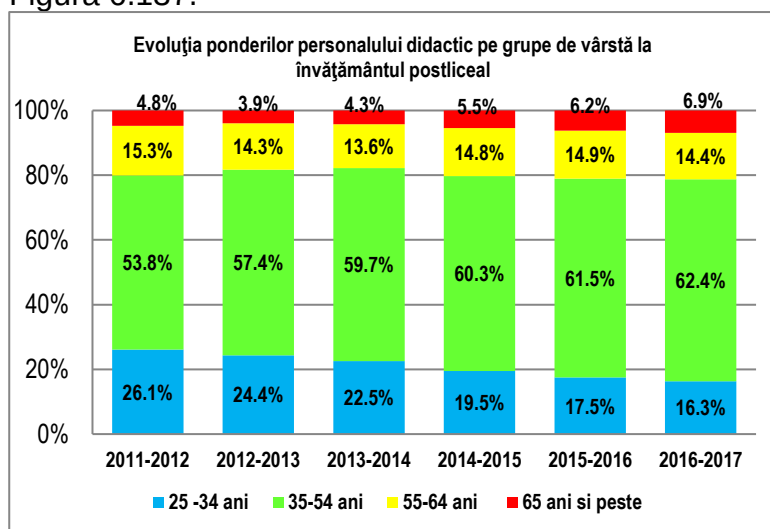
Sursa datelor: INS

Figura 6.136

La învățământul postliceal se constată că în perioada analizată s-a înregistrat o scădere drastică a ponderii cadrelor didactice tinere, cu vârsta cuprinsă între 25 și 34 de ani, cu 9,8 puncte procentuale (de la 26,1% în anul școlar 2011-2012, la 16,3% în anul școlar 2016-2017), în condițiile în care ponderea cadrelor didactice cu vârsta de 65 de ani și peste a crescut de la 4,8% la 6,9%

Figura 6.137.

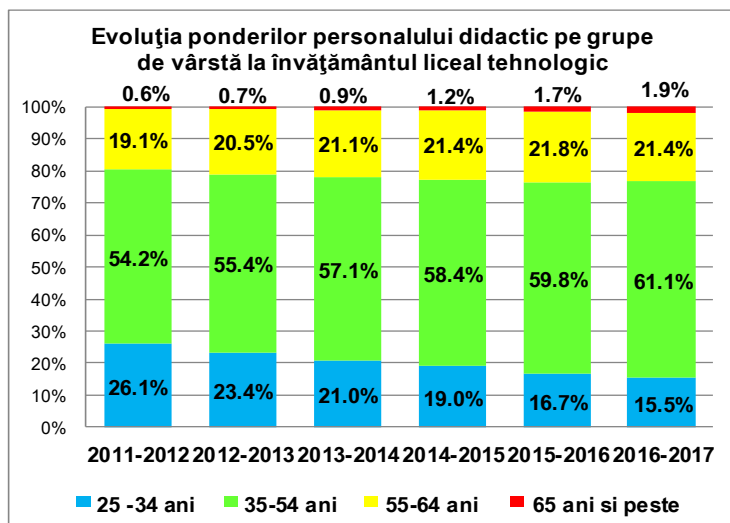

Sursa datelor: INS

La învățământul liceal tehnologic se constată că în perioada analizată s-a înregistrat o scădere semnificativă a ponderii cadrelor didactice tinere, cu vârsta cuprinsă între 25 și 34 de ani, cu 10,6 puncte procentuale (de la 26,1% în anul școlar 2011-2012, la 15,5% în anul școlar 2016-2017), în condițiile în care ponderea cadrelor didactice cu vârsta între 55 de ani și 65 de ani și peste a crescut de la 19,7 % la 23,3%.

La învățământul liceal ponderea personalului didactic calificat a fost în anul școlar 2017-2018, la nivelul Regiunii Sud – Est și în fiecare județ al regiunii peste 98%. Se constată în ultimul an școlar o ușoară scădere a ponderii personalului didactic calificat în județul Brăila.

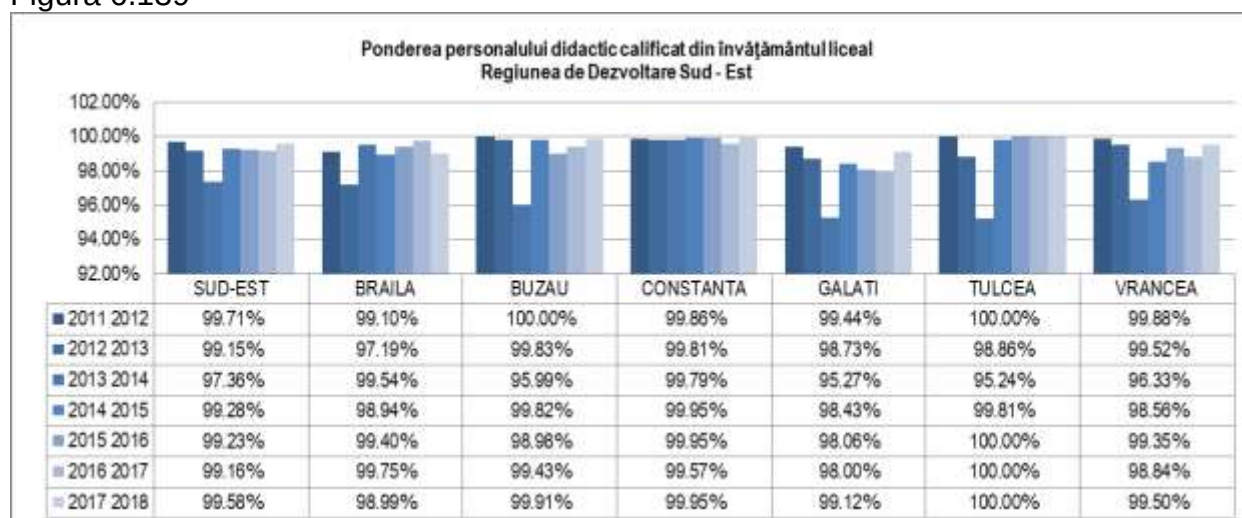
Figura 6.138.

Sursa datelor: INS

La învățământul liceal ponderea personalului didactic calificat a fost în anul școlar 2017-2018, la nivelul Regiunii Sud – Est și în fiecare județ al regiunii peste 98%. Se constată în ultimul an școlar o ușoară scădere a ponderii personalului didactic calificat în județul Brăila.

Figura 6.139

Sursa datelor: INS

6.1.13. Infrastructura unităților școlare din IPT⁴⁹

Numărul de laboratoare în Regiunea Sud - Est și în județele componente ale regiunii în anul școlar 2017-2018 par a fi suficiente având în vedere că numărul de elevi care revine la 1 laborator este între 40 în județul Buzău și 55 în județul Galați. Este necesară însă o analiză la nivelul fiecărui județ pentru identificarea eventualului deficit de laboratoare pe discipline de studiu.

În ceea ce privește numărul de ateliere situația este foarte diferită la nivelul județelor regiunii. Astfel, în județul Brăila numărul de elevi care revine la 1 atelier școlar este de 68 în timp ce, la polul opus se situează județul Buzău cu un număr de 180 de elevi care revin la 1 atelier. Și în acest caz este necesară analiza detaliată pe calificări și unități de învățământ privind necesarul de ateliere școlare în fiecare județ, în raport cu numărul de elevi.

Numărul de elevi care revine la 1 PC este satisfăcător având în vedere că valorile se încadrează între 5,5 elevi/PC în județul Galați și 3,6 elevi/PC în județul Tulcea.

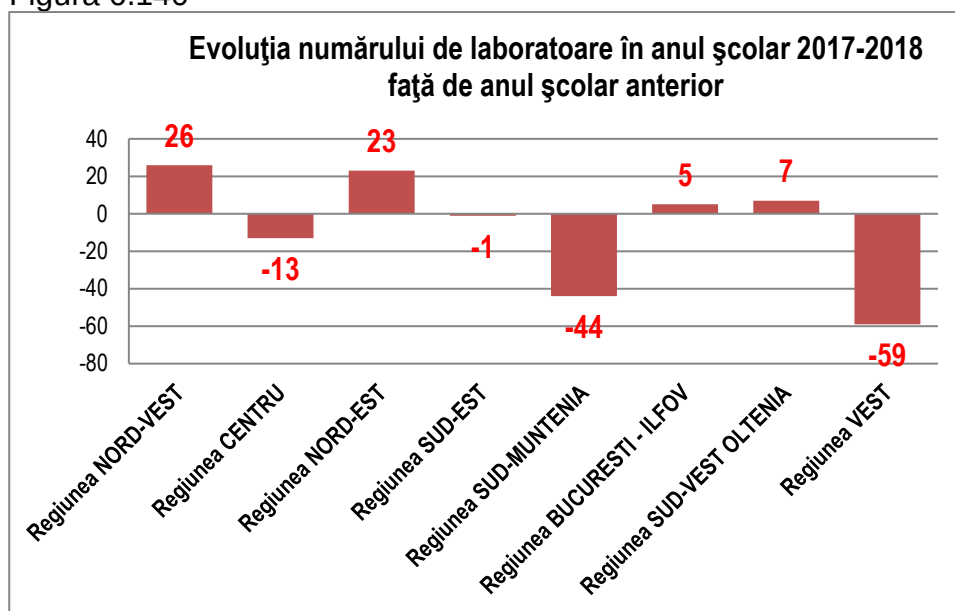
Tabel 6.1. Laboratoare, ateliere școlare și PC-uri în IPT, la începutul anului școlar 2017-2018

Regiune si județe	Nr. de laboratoare	Nr. de ateliere	Nr. de PC utilizate de către elevi	Număr total elevi IPT	Nr elevi/ laborator	Nr elevi/ atelier	Nr elevi/ PC
Regiunea SUD-EST	993	426	10707	47687	48	112	4.5
Brăila	106	73	1327	4993	47	68	3.8
Buzău	151	43	1865	7739	40	180	4.1
Constanța	304	110	3130	14064	51	128	4.5
Galați	194	107	1945	10790	55	100	5.5
Tulcea	111	41	1102	3965	35	96	3.6
Vrancea	127	52	1282	6136	48	118	4.8

Sursa datelor: INS

⁴⁹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „15 Baza materiala” – [pentru vizualizare clic aici](#)

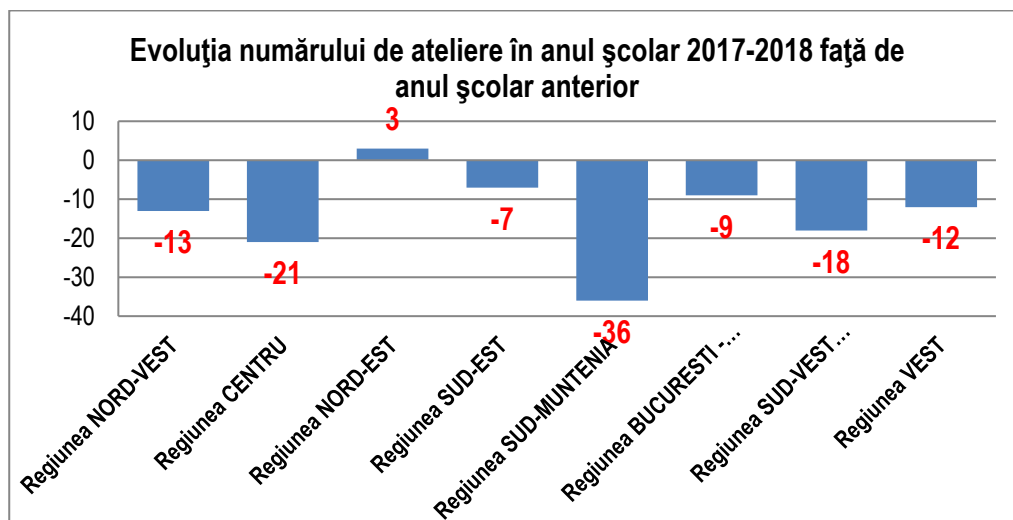
Figura 6.140

Sursa datelor: INS Baza de date TEMPO - Online

Față de anul școlar anterior, în anul școlar 2017-2018, numărul de laboratoare a crescut în majoritatea regiunilor, cu excepția regiunilor, Vest, în care s-a înregistrat o scădere cu 59 de laboratoare, Sud-Muntenia, cu o scădere cu 44 laboratoare. Cea mai mare creștere a numărului de laboratoare a avut loc în regiunea Nord - Vest, creștere cu 26 de laboratoare, urmată de regiunea Nord - Est cu 23 de laboratoare.

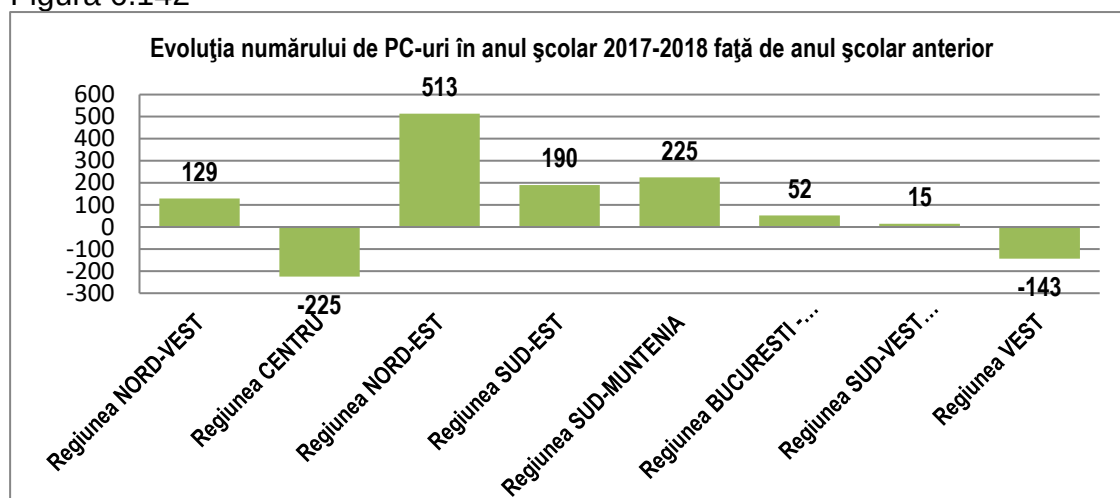
Figura 6.141

Sursa datelor: INS Baza de date TEMPO - Online

În ceea ce privește numărul de ateliere școlare, în anul școlar 2017-2018, doar o regiune a înregistrat creștere față de anul școlar (3 ateliere în Regiunea Nord - Est). Cele mai mari scăderi ale numărului de ateliere școlare a avut loc în Regiunea de dezvoltare Sud - Muntenia (36 de ateliere) și în Regiunea de dezvoltare Centru (21 de ateliere).

Figura 6.142

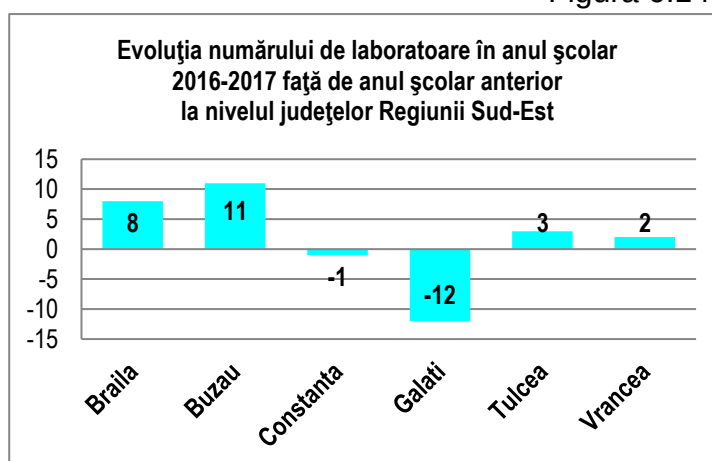

Sursa datelor: INS Baza de date TEMPO - Online

Cu excepția Regiunilor de dezvoltare Centru și Vest, în care s-au înregistrat scăderi a numărului total de PC-uri utilizate în unitățile de învățământ în anul școlar 2017-2018, față de anul anterior, în toate celelalte regiuni numărul de PC-uri a crescut. Cea mai mare creștere s-a înregistrat în Regiunea de dezvoltare Nord-Est, creștere cu 513 de PC-uri. În Regiunea de dezvoltare Sud –Est creșterea a fost de 190 de PC-uri.

Figura 6.143

La nivelul județelor Regiunii de dezvoltare Sud – Est, numărul de laboratoare, în anul școlar 2016-2017 a crescut față de anul școlar anterior, în toate județele, cu excepția județului Galați în care s-a înregistrat o scădere cu 12 laboratoare și a județului Constanța, în care s-a înregistrat o scădere cu 1 laborator. Cea mai mare creștere a numărului de laboratoare s-a înregistrat în județul Buzău, creștere cu 11 laboratoare.

Sursa datelor: INS Baza de date TEMPO - Online

Figura 6.144

Numărul de ateliere școlare utilizate în anul școlar 2016-2017 a fost în scădere față de anul anterior în toate județele Regiunii Sud - Est, cu excepția județelor Tulcea și Vrancea în care s-a înregistrat o mică creștere (cu 1 atelier în fiecare din cele două județe). Cele mai importante scăderi au avut loc în județele Brăila și Galați, scăderi cu câte 12 ateliere.

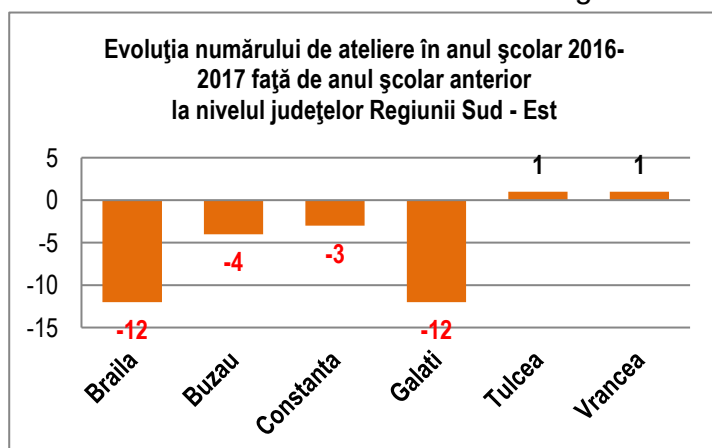
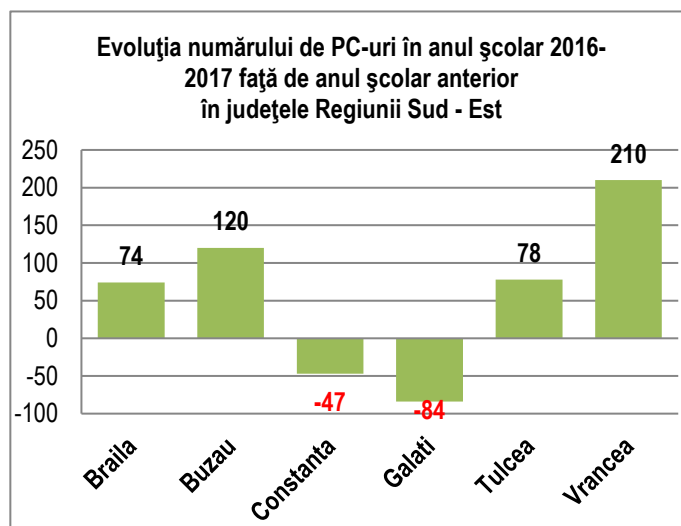

Figura 6.145

În cea ce privește numărul total de PC-uri utilizate în unitățile de învățământ liceal, profesional și postliceal, în anul școlar 2016-2017, s-a înregistrat o creștere față de anul școlar anterior în toate județele, cu excepția județelor Constanța (scădere cu 47 de PC-uri) și Galați (scădere cu 84 de PC-uri). Cea mai mare creștere a numărului de PC-uri în anul școlar 2016-2017 față de anul anterior s-a produs în județul Vrancea (creștere cu 210 PC-uri), urmat de județul Buzău (creștere cu 120 de PC-uri).

Sursa datelor: INS Baza de date TEMPO - Online

Din numărul total de PC-uri utilizate în învățământul liceal, la nivelul Regiunii de dezvoltare Sud – Est, 96% sunt conectate la internet (13549 PC-uri conectate la internet dintr-un total de 14024 de PC-uri utilizate în învățământul liceal).

Din totalul de PC-uri din unitățile de învățământ liceal din Regiunea Sud – Est, 77% sunt utilizate de elevi în procesul de învățământ, restul fiind utilizate de personalul didactic și de personalul administrativ. Numărul elevi care revin la 1 PC utilizat de către aceștia în procesul de învățământ este, la nivelul județelor Regiunii de dezvoltare Sud - Est foarte diferit. Astfel, dacă în județul Tulcea sunt 6.5 elevi la 1 PC, în județul Galați sunt 10.5 elevi la 1 PC.

Tabelul 6.2. Situația PC-urilor utilizate de către elevi în procesul de învățământ

Județul	Nr. de PC-uri utilizate de către elevi	Nr de elevi cuprinși în învățământul liceal	Nr de elevi la 1 PC
Brăila	1383	10961	7.9
Buzău	1865	15617	8.3
Constanța	3130	26205	8.3
Galați	1945	20465	10.5
Tulcea	1102	7191	6.5
Vrancea	1282	11507	8.9

Sursa datelor: Sursa datelor: INS Caiete statistice pentru educație

Baza materială în învățământul liceal ca și în cazul bazei materiale pentru întregul învățământ profesional și tehnic din regiunea Sud - Est necesită analize detaliate privind nevoile de săli de clasă, laboratoare și ateliere, în raport cu calificările în care sunt școlarizați elevii, cu atenție deosebită pentru unitățile de învățământ din mediul rural.

Tabel 6.3. Baza materială în învățământul liceal

Regiune Județ Mediul	Săli de clasă și cabinete școlare	Laboratoare școlare	Ateliere școlare	PC (personal computers)						Conectarea la internet	
				Total	utilizate în:				din care: cu conectare la rețea	Nr. de unități școlare conectate la internet	Nr. de calculatoare conectate la internet
					procesul de învățământ			administrație			
					total	de către elevi	de către personalul didactic				
Sud-Est	4121	993	426	14024	12490	10707	1783	1534	12781	192	13549
URBAN	3715	904	401	12790	11376	9722	1654	1414	11696	164	12407
RURAL	406	89	25	1234	1114	985	129	120	1085	28	1142
Braila	573	106	73	1807	1590	1383	207	217	1662	22	1774
URBAN	562	103	72	1747	1534	1327	207	213	1602	21	1714
RURAL	11	3	1	60	56	56	-	4	60	1	60
Buzau	708	151	43	2359	2113	1865	248	246	2045	31	2338
URBAN	649	139	34	2155	1926	1705	221	229	1866	26	2138
RURAL	59	12	9	204	187	160	27	17	179	5	200
Constanta	1290	304	110	4116	3642	3130	512	474	3841	64	3915
URBAN	1063	257	107	3551	3137	2679	458	414	3322	50	3372
RURAL	227	47	3	565	505	451	54	60	519	14	543
Galati	797	194	107	2632	2337	1945	392	295	2443	35	2506
URBAN	729	180	98	2382	2113	1764	349	269	2206	30	2258
RURAL	68	14	9	250	224	181	43	26	237	5	248
Tulcea	323	111	41	1506	1354	1102	252	152	1438	19	1492
URBAN	314	110	40	1473	1327	1076	251	146	1405	18	1459
RURAL	9	1	1	33	27	26	1	6	33	1	33
Vrancea	430	127	52	1604	1454	1282	172	150	1352	21	1524
URBAN	398	115	50	1482	1339	1171	168	143	1295	19	1466
RURAL	32	12	2	122	115	111	4	7	57	2	58

Sursa datelor: Sursa datelor: INS Caiete statistice pentru educație

Programul Operațional Regional 2014-2020, cuprinde următoarele oportunități de investiții în infrastructura educațională a unităților IPT:

- Axa Prioritară 4, prioritatea de investiții 4.4 – „Investițiile în educație, în formare, inclusiv în formare profesională pentru dobândirea de competențe și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurilor de educație și formare”:

- Obiectivul Specific 4.4 - Creșterea calității infrastructurii în vederea asigurării accesului sporit la educație timpurie și sprijinirea participării părinților pe piața forței de muncă.

- Obiectivul Specific 4.5 - Creșterea calității infrastructurii educaționale relevante pentru piața forței de munca

- Axa prioritară 10, prioritatea de investiții 10.1 – „Investițiile în educație și formare, inclusiv în formare profesională, pentru dobândirea de competențe și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurilor de educație și formare”:

- Obiectivul Specific 10.2 Creșterea gradului de participare la învățământul profesional și tehnic și învățare pe tot parcursul vieții

Ghidul solicitantului impune ca la depunerea cererii de finanțare să fie anexat Avizul Ministerului Educației Naționale.

Pentru unitățile de învățământ profesional și tehnic, în vederea acordării Avizului Ministerului Educației Naționale privind oportunitatea realizării investițiilor, autoritățile publice locale trebuie să anexeze avizul consultativ din partea Consorțiilor regionale.

În acest Context, în perioada august 2018 – martie 2019, Consorțiul regional al Regiunii de dezvoltare Sud – Est a analizat și a acordat avizul consultativ în cazul următoarelor solicitări adresate de unitățile administrativ teritoriale:

Nr. crt.	Unitatea administrativ teritorială	Unitatea de învățământ pentru care s-a solicitat avizul consultativ în scopul realizării de investiții prin POR	Axa prioritară
1	Primăria Municipiului Brăila	Colegiul Tehnic "C. D. Nenițescu" Brăila	4
2	Primăria Municipiului Constanța	Liceul Tehnologic de Electrotehnică și Comunicații Constanța	4
3	Primăria Municipiului Galați	Colegiul Tehnic "Traian Vuia" Galați	4
4	Primăria Municipiului Tulcea	Colegiul Economic "Delta Dunării" Tulcea	10
5	Primăria Municipiului Tulcea	Colegiul Tehnic "Henri Coandă" Tulcea	10
6	Primăria Comunei Luncavița, județul Tulcea	Liceul Tehnologic "Simion Leonescu" Luncavița, județul Tulcea	10
7	Primăria Municipiului Adjud, județul Vrancea	Colegiul Tehnic "Gheorghe Balș" Adjud, județul Vrancea	10
8	Primăria Orașului Odobești, județul Vrancea	Liceul Tehnologic Odobești, județul Vrancea	10
9	Primăria Orașului	Liceul Tehnologic "Eremia Grigorescu"	10

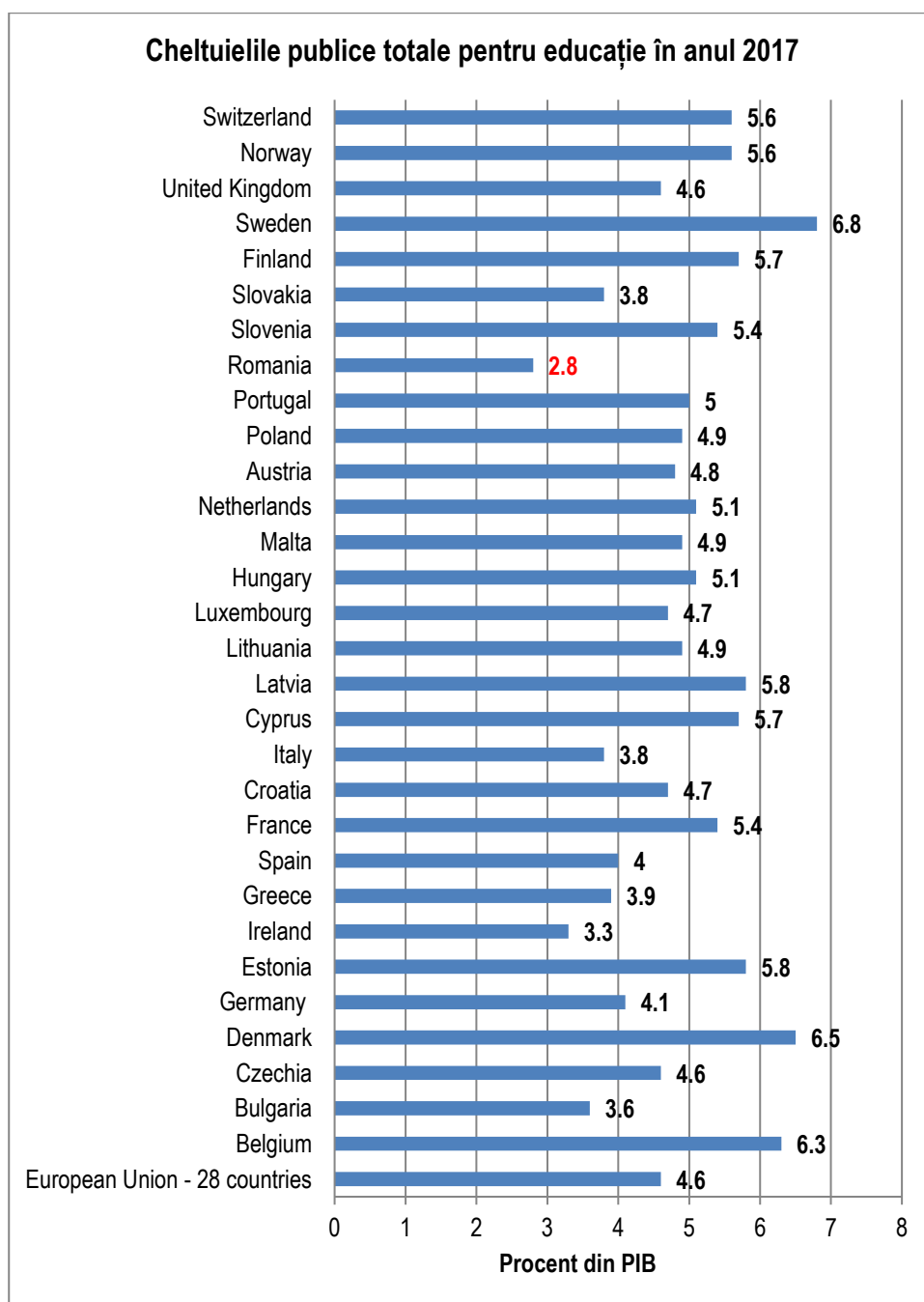
	Mărășești, județul Vrancea	Mărășești, județul Vrancea		
10	Primăria Focșani	Municipiului	Colegiul Tehnic "Edmond Nicolau" Focșani	4

6.1.14. Cheltuieli publice pentru educație⁵⁰

Conform EUROSTAT, cheltuielile publice totale pentru educație, ca procent din PIB, în România sunt cele mai mici din toate statele UE 28, de doar 2,8% din PIB în anul 2017.

Figura 6.146.

⁵⁰ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„16 Cheltuieli pentru educație” - pentru vizualizare clic aici](#)

Sursa datelor Eurostat (educ_uoe_fine06)

6.2. Indicatori de proces

6.2.1. Mecanisme decizionale și descentralizarea funcțională în ÎPT

Ministerul Educației Naționale implementează începând din anul 2003 un **Model de planificare strategică a ofertei de formare profesională prin IPT**, în scopul asigurării unei oferte de formare profesională **relevantă** în raport cu nevoile previzionate ale pieței muncii.

Modelul se bazează pe descentralizarea deciziei și distribuirea acesteia pe mai multe niveluri decizionale, respectiv național, regional, județean și local. De asemenea, planificarea strategică este un exercițiu participativ bazat pe acțiunea

colectivă a partenerilor economici și sociali multipli, care reprezintă interesele angajatorilor, asociațiilor profesionale, angajaților/ sindicatelor, administrației publice, ale organizațiilor guvernamentale relevante, precum și ale altor organizații ale societății civile. În acest fel este urmărită asumarea deciziilor și respectarea interesului comun al tuturor celor implicați.

Modelul implementat are în vedere și orizontul de timp al școlarizării. Ieșirile din sistemul IPT se realizează după perioade de timp semnificative, mai mari de 1 an, ceea ce impune anticiparea timpurie a cererii pieței muncii.

Instrumentele modelului sunt: Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ (PRAI), Planul Local (județean) de Acțiune pentru Învățământ (PLAI) și Planul de Acțiune al Școlii (PAS). Scopul acestor documente de planificare strategică este de a îmbunătăți corelarea dintre oferta învățământului profesional și tehnic și nevoile de dezvoltare socio-economică la nivel regional, județean și local.

Documentarea pentru elaborarea PRAI, PLAI, PAS se realizează prin analiza documentelor strategice de nivel național, regional și județean precum și pe studii și analize de piața muncii.

Elaborarea și actualizarea PRAI și PLAI se află în responsabilitatea următoarelor structuri manageriale consultative corespunzătoare nivelurilor decizionale regional și județean: **Consortiile Regionale**, respectiv **Comitetele Locale de Dezvoltare a Parteneriatului Social (CLDPS)**.

Consortiile Regionale sunt structuri partenariale consultative, fără personalitate juridică, în sprijinul Centrului Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic și al Inspectoratelor Școlare Județene/al Municipiului București, pentru creșterea contribuției educației și formării profesionale la dezvoltarea regională.

Comitetele Locale de Dezvoltare a Parteneriatului Social sunt structuri partenariale consultative, fără personalitate juridică, cu atribuții în domeniul învățământului profesional și tehnic, care funcționează în sprijinul Inspectoratului Școlar Județean /al Municipiului București.

Consortiile Regionale, respectiv CLDPS sunt formate din reprezentanți ai Agenției de Dezvoltare Regională (ADR), Consiliilor Județene, Agențiilor de Ocupare a Forței de Muncă (AMOFM/AJO FM), Camerelor de comerț, inspectoratelor școlare, angajatorilor și organizațiilor patronale, sindicatelor, camerelor de comerț, ONG-urilor.

Oferta educațională a IPT pe domenii de formare profesională și calificări precum și rețeaua școlară de la nivelul fiecărui județ este proiectată pe baza recomandărilor PRAI, PLAI, PAS, ca rezultat al planificării strategice.

Inspectoratele școlare elaborează anual proiectul planului de școlarizare la nivel județean/al municipiului București, pe baza propunerilor școlilor. Școlile formulează propunerile de plan de școlarizare după consultarea partenerilor sociali și aprobarea de către membrii Consiliului de administrație.

Inspectoratele școlare organizează consultarea Comitetele Locale pentru Dezvoltarea Parteneriatului Social (CLDPS), care analizează și avizează planul de școlarizare pe baza recomandărilor PRAI și PLAI. Proiectele planurilor de școlarizare, avizate de CLDPS și aprobate de Consiliul de administrație al ISJ/ISMB sunt transmise la ministerul educației. Pe baza acestor documente, ministerul educației propune Guvernului spre aprobare cifra de școlarizare.

Fundamentarea cifrei de școlarizare se realizează în conformitate cu prevederile metodologiei specifice elaborată de ministerul educației.

Activitatea Consortiile Regionale și a CLDPS este reglementată prin Ordinul MECȘ nr 4456/08.07.2015.

În plus față de atribuțiile legate de actualizarea PRAI și PLAI și de avizarea proiectului planului de școlarizare la IPT, Consortiilor regionale și CLDPS au următoarele atribuții:

- oferă, la nivel regional/județean, cadrul organizatoric pentru promovarea parteneriatului social în formarea profesională inițială și continuă , organizată prin unitățile de învățământ;
- monitorizează situația parteneriatului social la nivelul unităților de învățământ, solicită și propune soluții de creștere a eficienței acestuia;
- monitorizează implementarea PRAI, PLAI și PAS;
- furnizează Inspectoratului Școlar Județean/al Municipiului București avizul consultativ privind oportunitatea autorizării unităților de învățământ pentru un nou nivel de învățământ/specializare/calificare profesională în vederea emiterii avizului conform al inspectorului școlar general la Cererea de evaluare externă;
- participă, prin reprezentanții desemnați, în cadrul comisiilor constituite cu ocazia desfășurării examenelor de certificare a calificării absolvenților învățământului profesional și tehnic;
- propune, din proprie inițiativă sau la solicitarea inspectoratului școlar, modificarea/ completarea Registrului național al calificărilor/Nomenclatoarelor calificărilor profesionale, pentru calificări pentru care se organizează pregătirea prin învățământul profesional și tehnic;
- facilitează încheierea de acorduri de colaborare pentru organizarea pregătirii practice a elevilor la operatorii economici;
- se implică în realizarea consilierii, orientării și informării privind cariera, în colaborare cu reprezentanții instituțiilor cu atribuții în acest domeniu;
- identifică și promovează acțiuni ce vizează tranziția de la școală la locul de muncă a absolvenților de învățământ profesional și tehnic, în vederea realizării integrării socio-profesionale a acestora;
- colaborează cu alte structuri județene/locale pentru elaborarea/actualizarea, monitorizarea și implementarea de documente strategice în domeniul resurselor umane;
- contribuie la elaborarea și implementarea de proiecte de dezvoltare a învățământului profesional și tehnic la nivel național/regional/județean ;
- avizează Curriculum-ul în Dezvoltare Locală (CDL) conform reglementărilor în vigoare;

6.2.2. Asigurarea calității în ÎPT

Necesitatea asigurării calității educației, prin stabilirea unui cadrului legislativ care sa permită dezvoltarea unei culturi instituționale a calității educației si protecția beneficiarului de educație, a condus la adoptarea legii nr. 87/ 13.04.2006 pentru aprobarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 75/12.07.2005 privind asigurarea calității educației.

La nivel național activitățile privind asigurarea calității în sistemul național de învățământ sunt coordonate de către două agenții: Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar (ARACIP) și Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (ARACIS).

Sistemul românesc de asigurare a calității formării profesionale este construit pe baza Ghidului european de autoevaluare a furnizorilor de formare.

Introducerea unui **sistem de asigurare a calității în sistemul de formare profesională** va furniza pentru procesul de planificare strategică la toate nivelurile (planurile regionale și locale, planurile de acțiune la nivelul școlii) **un set de indicatori standard** care vor permite decidenților luarea măsurilor necesare pentru creșterea calității formării profesionale.

Prin **creșterea transparenței față de beneficiari**, mecanismele de asigurare a calității vor avea un impact decisiv în motivarea și **implicarea partenerilor sociali în planificarea ofertei și a strategiilor de îmbunătățire**.

6.2.3. Situația școlară a elevilor din IPT la sfârșitul anului școlar⁵¹

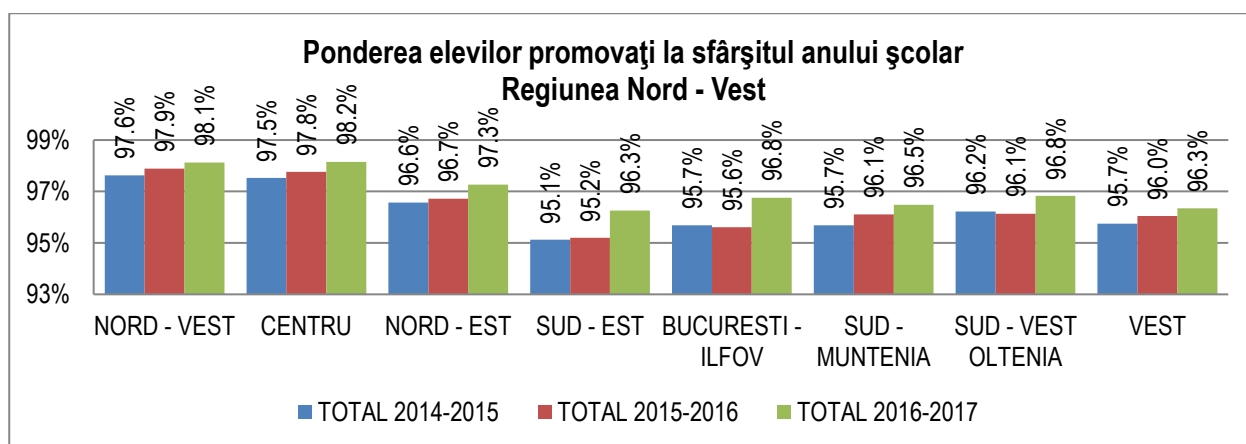
Învățământul liceal

Situația școlară a elevilor din învățământul liceal, la sfârșitul anului școlar 2016-2017, pe regiuni de dezvoltare evidențiază faptul că per total elevi înscriși în învățământul liceal, Regiunea Sud - Est înregistrează cea mai mică pondere a elevilor promovați la sfârșitul anului, de doar 96,3%, sub media națională de 97,1%. Regiunea cu cea mai mare pondere a elevilor promovați, la sfârșitul anului școlar 2016-2017, la învățământul liceal a fost Regiunea Centru, cu 98,2% promovare. Față de anul școlar anterior, în anul școlar 2016-2017 s-a înregistrat, la nivel național, o creștere a ponderii elevilor promovați la sfârșitul anului școlar, de la 96,4% la 97%. . Toate regiunile au înregistrat creșteri. Cea mai mare creștere, de 0,9 puncte procentuale a înregistrat-o Regiunea Sud - Est.

Pe clase, situația școlară a elevilor din învățământul liceal, la sfârșitul anului școlar 2016-2017, arată că ponderea elevilor promovați este mai mare la clasele terminale față de clasele de început, cu excepția clasei a XIII-a (învățământ seral), în toate județele regiunii. Aceeași situație se regăsește și la nivel național. Situația se poate explica pe de o parte prin nivelul mai slab de pregătire al absolvenților de clasa a VIII-a care acced în învățământul liceal iar pe de altă parte de exigențele mult mai ridicate ale educației și formării prin învățământul liceal, exigențe pentru care nu toți absolvenții de gimnaziu sunt pregătiți. La clasa a IX-a, ponderile elevilor promovați sunt cuprinse între 95,1% în județele Vrancea și Constanta și 91,3% în județul Tulcea. La clasa a X-a, ponderile elevilor promovați sunt mai mari decât la clasa a IX-a și sunt cuprinse între 97,4% în județul Vrancea și 95% în județul Tulcea. La clasa a XI-a, județul Constanta deține cea mai mare pondere de elevi promovați, de 98% iar județul Tulcea cea mai mică pondere, de 94,9%. La clasa a XII ponderile elevilor promovați, pe județe, se încadrează între 96,5% în județul Tulcea și 98% în județul Vrancea. La clasa a XIII-a decalajele între județele regiunii Sud – Est sunt semnificative. Astfel, dacă în județele, Constanța, Galați, Tulcea, Vrancea și Brăila ponderea elevilor promovați este, peste 93%, cu cea mai mare valoare în județul Galați, de 96%, în județul Buzău ponderea este de 82,6%. Față de anul școlar 2015-2016, în anul școlar 2016-2017, în județele Constanța, Galați și Tulcea ponderea elevilor promovați a crescut iar în județele Brăila, Buzău și Vrancea a scăzut.

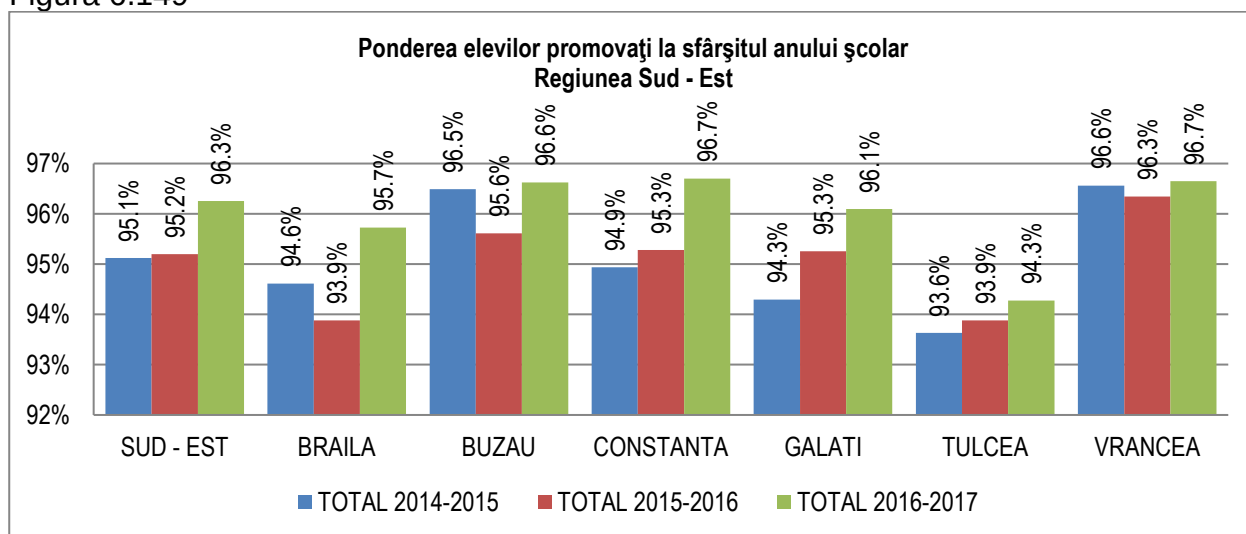
Figura 6.148

⁵¹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „17 Liceal sf. de an” – [pentru vizualizare clic aici](#) ; „18 Profesional sf. de an” – [pentru vizualizare clic aici](#); „19 Postliceal sf. de an” – [pentru vizualizare clic aici](#)

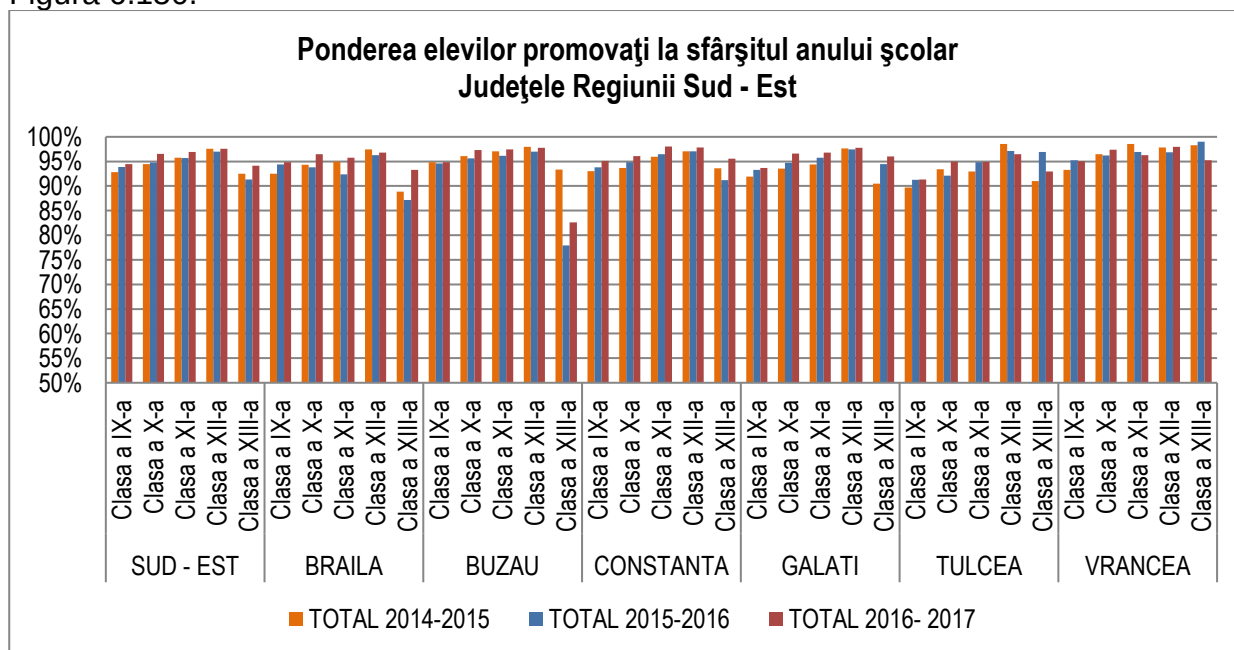
Sursa datelor: INS - "Învățământul liceal - sfârșitul anului școlar", edițiile 2016 și 2017

Figura 6.149

Sursa datelor: INS - "Învățământul liceal - sfârșitul anului școlar", edițiile 2016 și 2017

Figura 6.150.

Sursa datelor: INS - "Învățământul liceal - sfârșitul anului școlar", edițiile 2016 și 2017

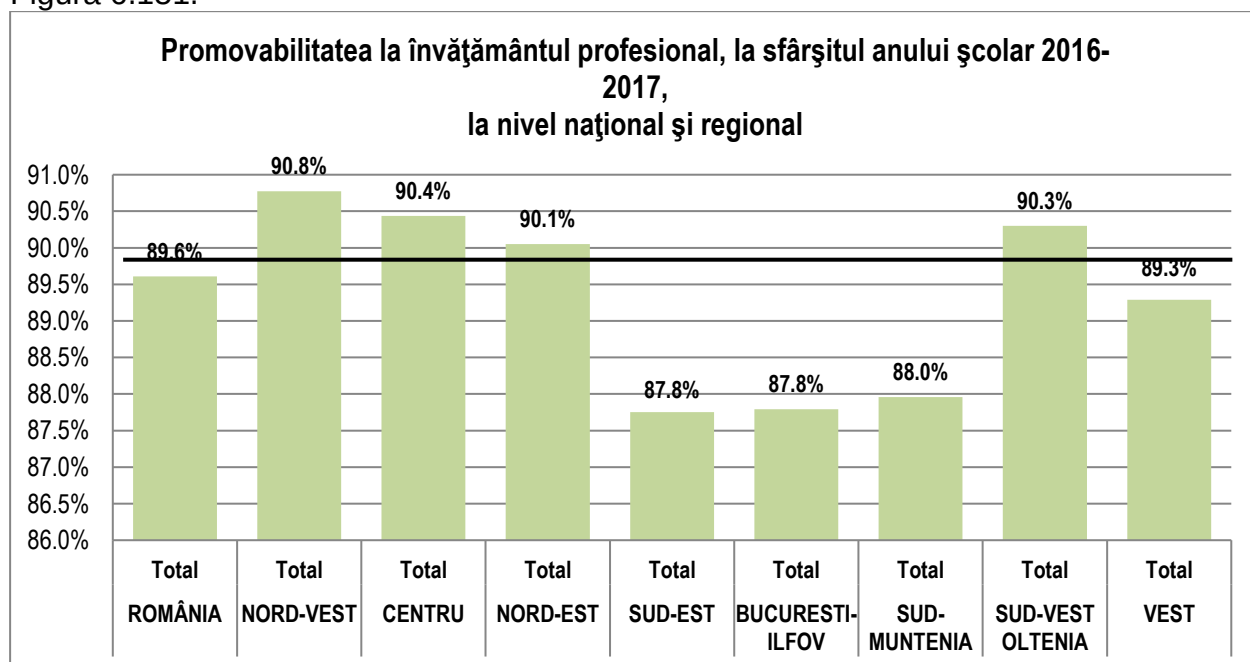
Învățământul profesional

La învățământul profesional, la sfârșitul anului școlar 2016-2017, la nivelul regiunii Sud – Est, promovabilitatea a fost de 87,8%, inferioară ponderii de 89.6% înregistrată la nivel național.

Cea mai mare pondere a elevilor promovați la sfârșitul anului școlar 2016/2017 s-a înregistrat în Regiunea Nord - Vest, de 90,8%. La polul opus s-au situat Regiunea Sud Est și București Ilfov cu o pondere de 87,8%.

Toate regiunile, cu excepția Regiunilor Nord Est și București-Ilfov, au înregistrat la sfârșitul anului școlar 2016 - 2017 ponderi ale elevilor promovați superioare valorilor din anul școlar anterior. Cea mai mare creștere s-a înregistrat în Regiunea Vest unde promovabilitatea a crescut în anul școlar 2016-2017 cu 2,5 puncte procentuale față de anul școlar anterior, de la 86.8% în anul școlar 2015-2016 la 89,3% în anul școlar 2016-2017. În Regiunea Sud - Est s-a înregistrat o ușoară creștere de 0.1 puncte procentuale, de la 87.7% în anul școlar 2015-2016 la 87,8% în anul școlar 2016-2017. În valori absolute, la nivelul Regiunii Sud – Est s-au înregistrat, la sfârșitul anului școlar 2016-2017 un număr de 1121 de elevi repetenți la învățământul profesional, în creștere față de anul școlar anterior când s-au înregistrat 883 de elevi repetenți. La nivel național numărul elevilor declarați repetenți la sfârșitul anului școlar 2016-2017, la învățământul profesional, a fost de 8462 de elevi. Aceste valori arată că eșecul școlar este unul important în învățământul profesional.

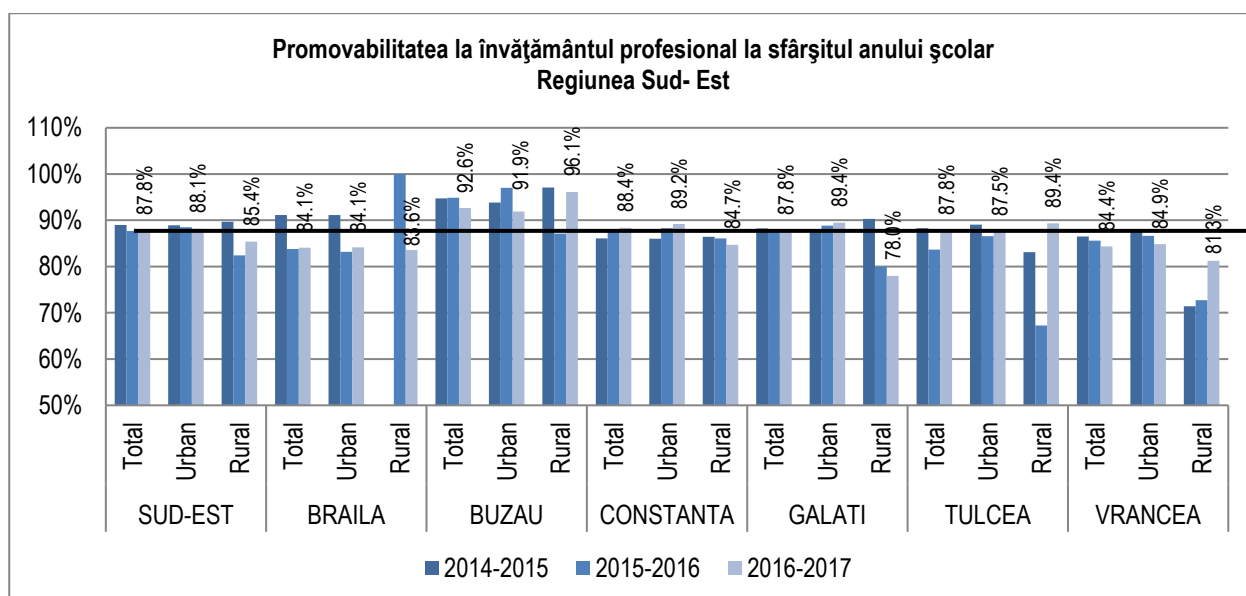
Figura 6.151.

Sursa datelor: INS - "Învățământul profesional - sfârșitul anului școlar", edițiile 2016 și 2017

La nivelul Regiunii Sud – Est se constată decalaje semnificative între județele regiunii. Astfel, cea mai mare pondere a elevilor promovați la sfârșitul anului școlar 2016-2017, de 92,6% s-a înregistrat în județul Buzău. La polul opus se situează județul Brăila cu o pondere de doar 84,1%, ceea ce reprezintă un decalaj de peste 8 puncte procentuale față de cea mai ridicată valoare înregistrată în județul Buzău. Cu excepția județelor Brăila, Constanța, Galați, Tulcea celelalte județe au înregistrat scăderi ale ponderilor elevilor promovați la sfârșitul anului școlar 2016-2017 față de anul școlar precedent. Cea mai mare scădere s-a înregistrat în județul Buzău, de 2.2 puncte procentuale, de la 94,8% în anul școlar 2015-2016 la 82,6% în anul școlar 2016-2017.

Figura 6.152.

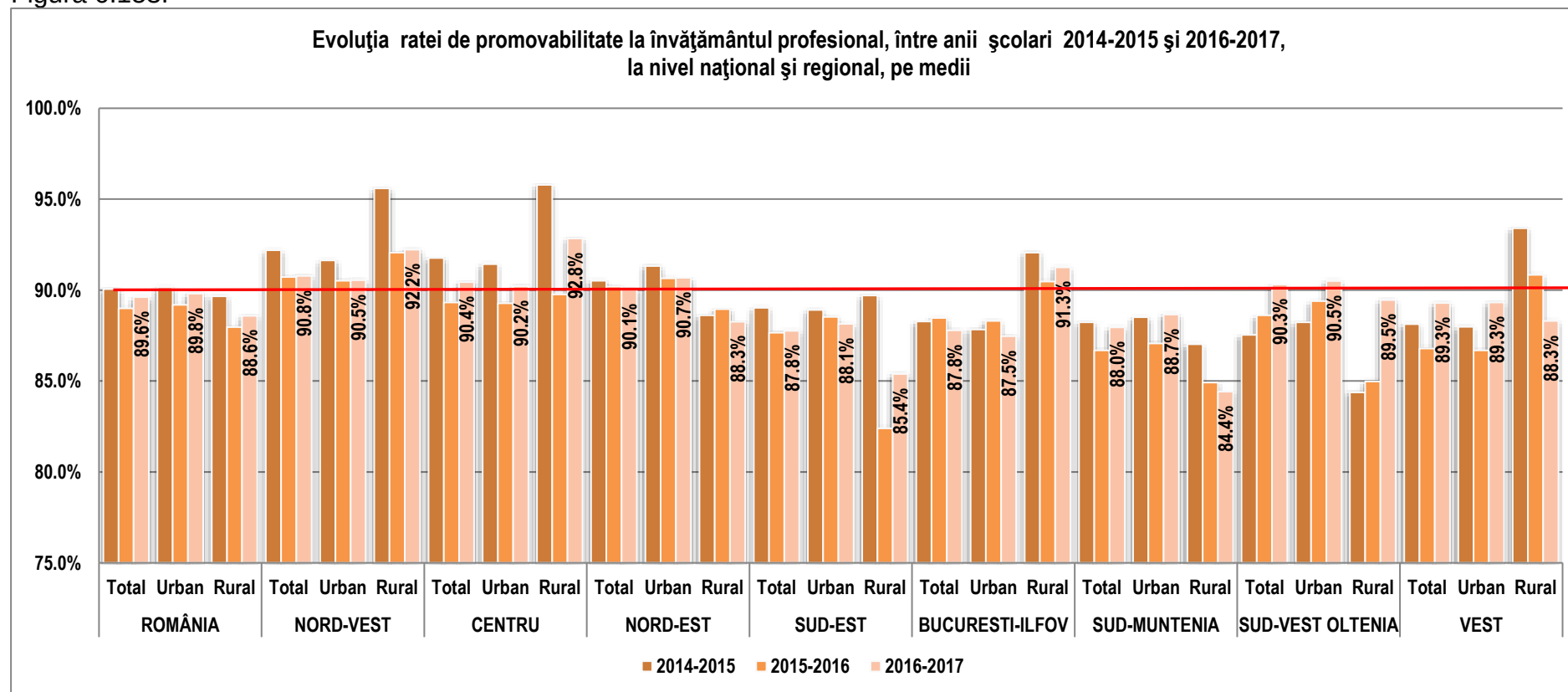

Sursa datelor: INS - "Învățământul profesional - sfârșitul anului școlar", edițiile 2016 și 2017

Pe medii de rezidență (locația unității de învățământ), Regiunile Nord – Vest, Centru, București – Ilfov au înregistrat în anul școlar 2016-2017 ponderi ale elevilor promovați la învățământul profesional din mediul rural peste valorile pentru mediul urban. Cea mai mică promovabilitate a elevilor înscriși în învățământul profesional din mediul rural s-a înregistrat în Regiunea Sud Muntenia și a fost de doar 84,4%, cu 4.2 puncte procentuale sub media națională de 88.6%. Față de anul școlar 2015-2016, în anul școlar 2016-2017, în Regiunea Nord – Vest, Centru Sud Est, Sud Muntenia, Sud Vest Oltenia, și Vest s-a înregistrat o ușoară creștere a ponderii elevilor promovați din învățământul profesional, în restul regiunilor înregistrându-se scăderi. Cea mai mare scădere s-a înregistrat în Regiunea București - Ilfov, de la 88,5% cât a fost promovabilitatea elevilor în anul școlar 2015-2016 la 87,8% în anul școlar 2016-2017, ceea ce reprezintă o scădere de 0.7 puncte procentuale.

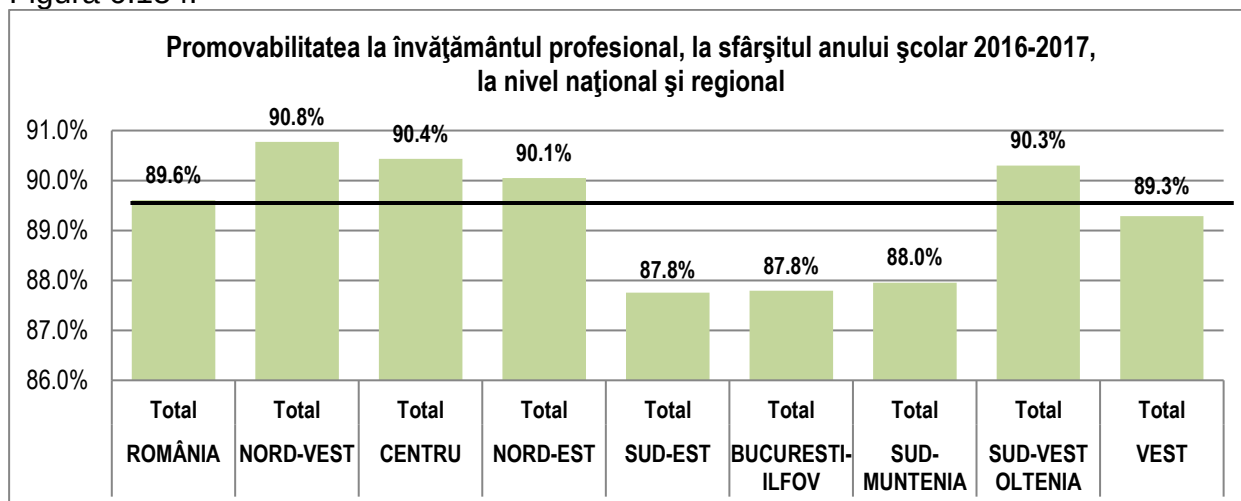
În valori absolute, la nivel național, la sfârșitul anului școlar 2016-2017, un număr de 1477 de elevi din mediul rural, din învățământul profesional au fost declarați repetenți, în creștere față de anul școlar anterior când s-au înregistrat 1271 elevi repetenți. Și la nivelul Regiunii Sud – Est numărul elevilor repetenți din mediul rural a crescut în anul școlar 2015-2016 față de anul școlar anterior, de la 179 de elevi repetenți în 2015-2016 la 188 de elevi în anul 2016-2017. Aceste valori arată că într-o anumită măsură eșecul școlar este unul important în învățământul profesional din mediul rural.

Figura 6.153.

Sursa datelor: INS - "Învățământul profesional - sfârșitul anului școlar", edițiile 2016 și 2017

Figura 6.154.

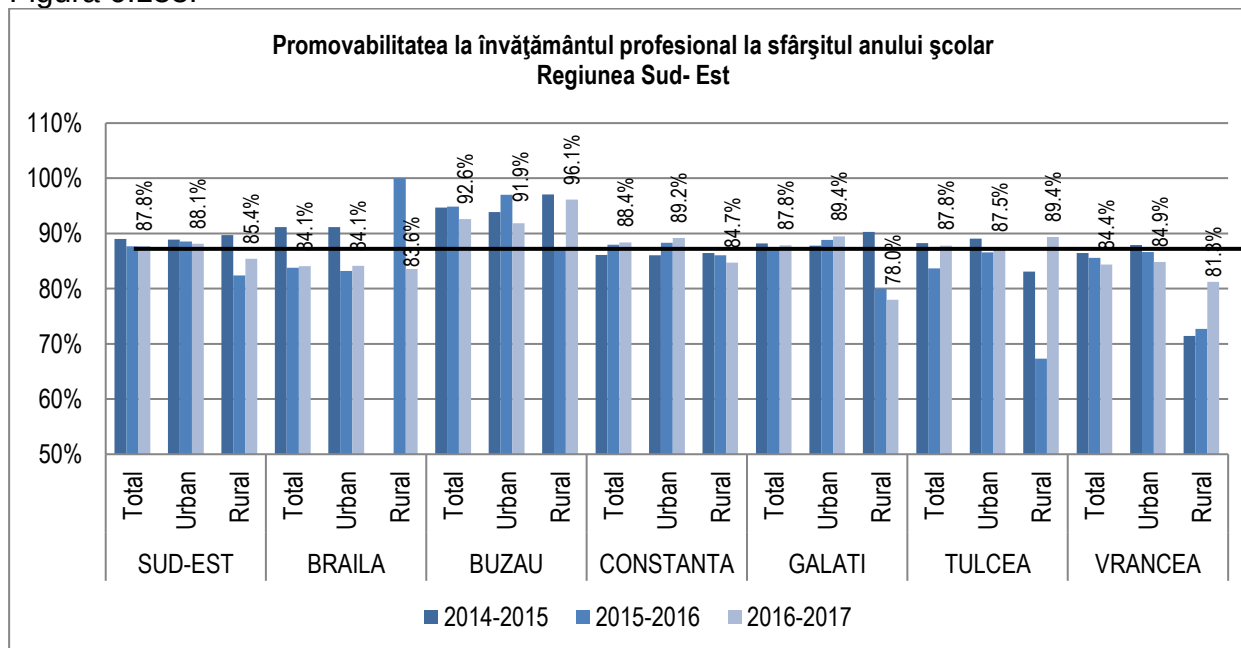

Sursa datelor: INS - "Învățământul profesional - sfârșitul anului școlar", edițiile 2016 și 2017

Situația promovabilității în mediul rural, la învățământul profesional, în județele Regiunii Sud – Est arată că, în anul școlar 2016-2017, doar în Județul Brăila promovabilitatea în mediul rural a fost inferioară valorii promovabilității în mediul urban. Cea mai mare promovabilitate în mediul rural a fost înregistrată în județul Buzău (96.1%) iar cea mai mică în județul Galați, de doar 78%. Sub media regională s-au înregistrat ponderi ale elevilor promovați din învățământul profesional în mediul rural în județele Galați, Constanța, Brăila și Vrancea. În valori absolute, la nivelul județelor Regiunii Sud –Est, la învățământul profesional din mediul rural s-au înregistrat 10 de repetenți în Județul Buzău, 57 în județul Constanța, 74 în județul Galați, 15 în județul Tulcea și 21 în județul Vrancea.

Cifrele mai sus menționate, corelate cu numărul mic de elevi cuprinși în învățământul profesional în mediul rural arată o slabă atractivitate și performanță a învățământului profesional în mediul rural.

Figura 6.155.

Sursa datelor: INS - "Învățământul profesional - sfârșitul anului școlar", edițiile 2016 și 2017

Tabelul 6.3. Situația elevilor aflați în evidență la sfârșitul anului școlar 2016-2017,

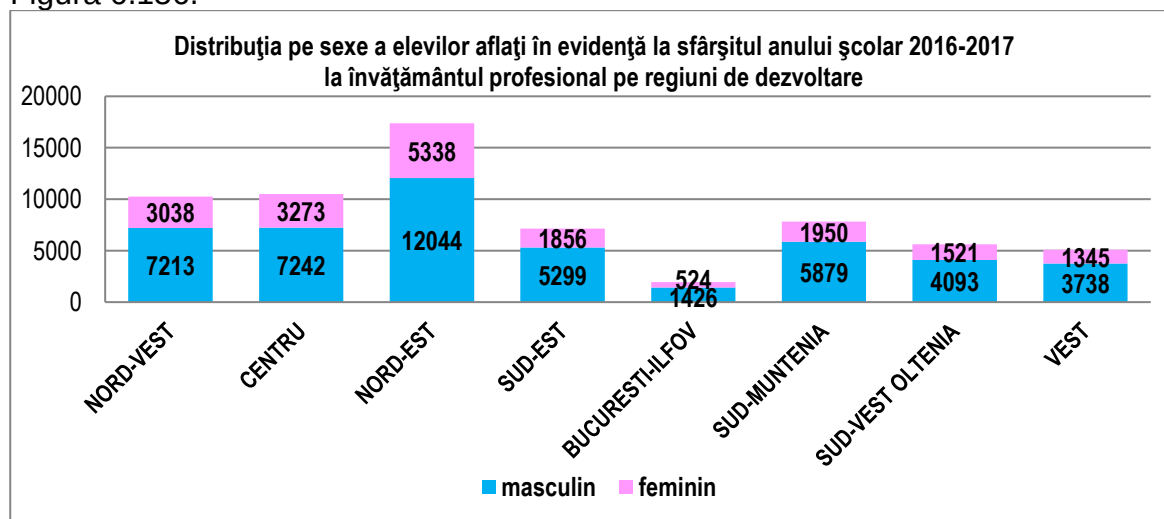
la învățământul profesional, pe județe și medii de rezidență

Județ/Regiune	Mediul de rezidență (locația școlii)	Număr de elevi	Pondere
Brăila	Urban	1492	84.1%
	Rural	67	81.8%
Buzău	Urban	1180	94.9%
	Rural	258	96.8%
Constanța	Urban	1672	90.6%
	Rural	373	80.6%
Galați	Urban	2056	89.1%
	Rural	336	77.1%
Tulcea	Urban	753	81.2%
	Rural	141	92.5%
Vrancea	Urban	713	82.0%
	Rural	112	89.3%
Regiunea Sud - Est	Urban	7866	87.7%
	Rural	1287	83.1%

Sursa datelor: INS - "Învățământul profesional - sfârșitul anului școlar", ediția 2017

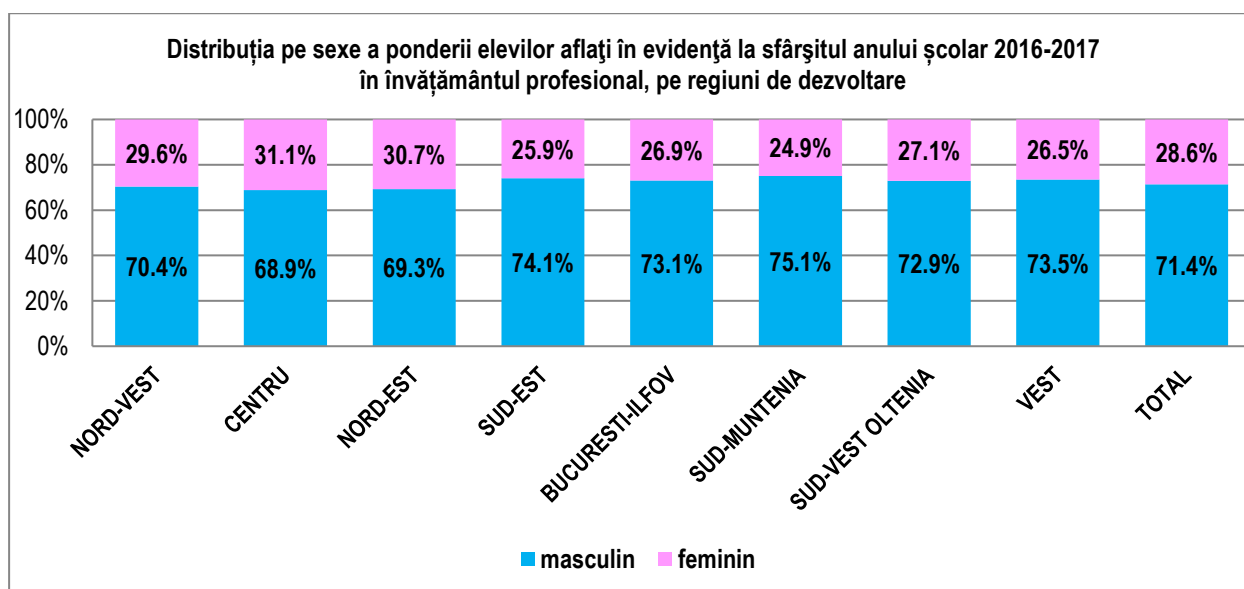
Pe sexe, distribuția regională a elevilor aflați în evidență la sfârșitul anului școlar în învățământul profesional arată o slabă atractivitate a acestei forme de educație și formare profesională pentru populația școlară de sex feminin. Astfel, regiunea cu cea mai mare pondere a populației feminine înscrisă în învățământul profesional este Regiunea Nord Est, cu 32% din totalul elevilor aflați în evidență la sfârșitul anului școlar în învățământul profesional. La polul opus se situează Regiunea Sud – Vest Oltenia cu 27% populație feminină din totalul elevilor aflați în evidență la sfârșitul anului școlar în învățământul profesional. În Regiunea Sud – Est au fost în evidență la sfârșitul anului școlar 2016-2017 un număr de 2668 eleve, ceea ce reprezintă o pondere de 29% din totalul elevilor la învățământul profesional.

Figura 6.156.

Sursa datelor: INS - "Învățământul profesional - sfârșitul anului școlar", ediția 2017

Figura 6.157.

Sursa datelor: INS - "Învățământul profesional - sfârșitul anului școlar", ediția 2017

Situația promovabilității elevilor din învățământul profesional, la sfârșitul anului școlar 2016-2017, la nivel regional, pe sexe indică faptul că la nivel național, populația școlară de sex feminin are o promovabilitate mai mare decât cea de sex masculin. Aceași situație se regăsește și la nivelul Regiunii Sud - Est. Cea mai mare promovabilitate a populației de sex feminin s-a înregistrat în anul școlar 2016-2017, în Regiunea Nord - Vest, de 90,9% iar cea mai mică promovabilitate în Regiunea Sud –Est, de 87%. În cazul populației școlare de sex masculin, ce mai mare pondere a elevilor promovați la sfârșitul anului școlar 2016-2017, la învățământul profesional, s-a înregistrat în Regiunea Nord - Vest (90,5%) iar cea mai mică în Regiunea Vest (86,1%).

6.2.4. Serviciile de orientare și consiliere

Din analiza informațiilor disponibile se poate aprecia că, deși în ultimii ani s-au înregistrat progrese în domeniu, totuși, gradul de acoperire a serviciilor de orientare și consiliere este insuficient datorită în principal numărului insuficient de consilieri școlari și de cabinete de orientare și consiliere din școli. În acest context, nu se poate vorbi de un proces sistematic și coerent de orientare și consiliere în sprijinul unei decizii informate din partea elevilor și părinților acestora în alegerea traseului de formare.

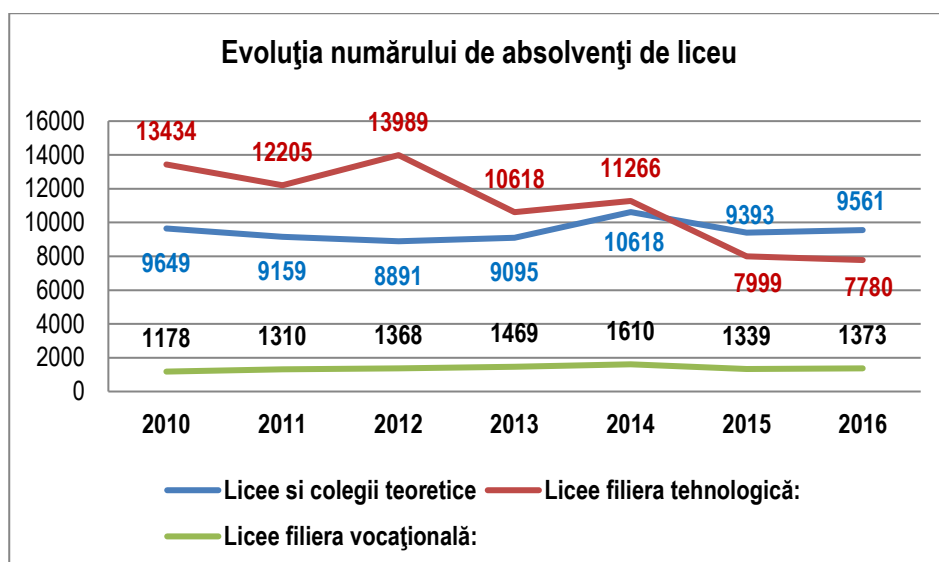
6.3. Indicatori de ieșire

6.3.1. Absolvenți pe niveluri de educație⁵²

Numărul absolvenților de liceu, filiera tehnologică, din Regiunea Sud – Est, a scăzut de la 13434 în anul 2010 la 7780 în anul 2016 (aproximativ 42%), în condițiile în care, la filiera teoretică numărul absolvenților a scăzut cu 0,9% și la filiera vocațională a crescut cu aproximativ 16%. Această situație este datorată în principal diminuării numărului de locuri la intrarea în învățământul liceal filiera tehnologică, în favoarea locurilor oferite la învățământul liceal teoretic și vocațional.

Figura 6.178

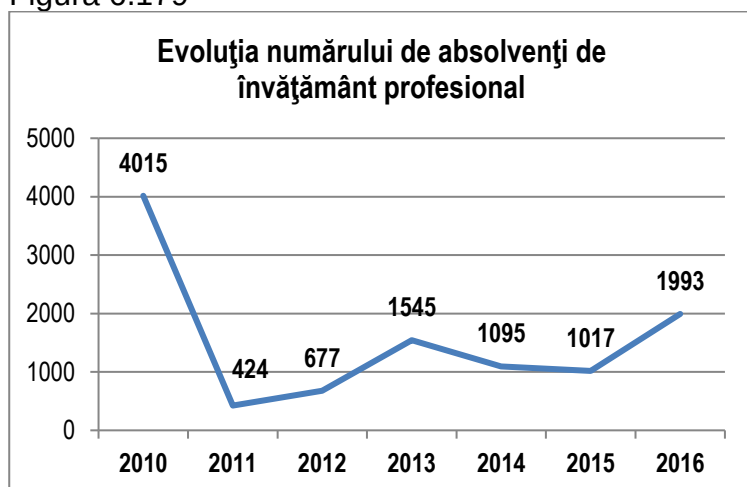
⁵² Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „20 Absolvenți IPT” - [pentru vizualizare clic aici](#)

Sursa datelor: INS

La învățământul profesional, numărul absolvenților din Regiunea Sud – Est a scăzut drastic în 2011 față de anul anterior, ca urmare a reorganizării învățământului profesional, după clasa a IX-a. Începând cu anul 2012 se înregistrează o tendință de creștere a numărului de absolvenți în 2013, după care urmează o perioadă de scădere până în 2015. Începând cu anul 2016 numărul absolvenților învățământului profesional, înregistrează o creștere.

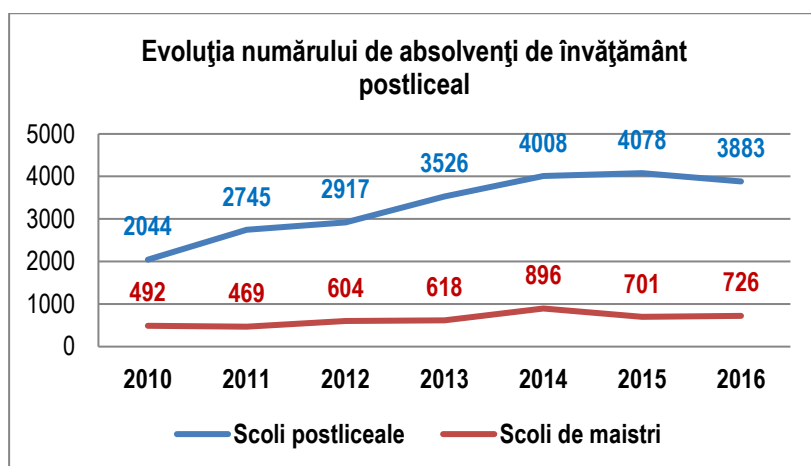
Figura 6.179

Sursa datelor: INS

Școala postliceală și școala de maștrii au furnizat un număr de absolvenți din ce în ce mai mare în perioada 2010-2015, cu o mică scădere în 2016. Această situație este generată de creșterea atractivității acestei forme de formare profesională inițială în rândul tinerilor, ținând cont și de faptul că absolvenții învățământului liceal care nu au promovat examenul de bacalaureat pot opta pentru continuarea studiilor la învățământul postliceal.

Figura 6.180

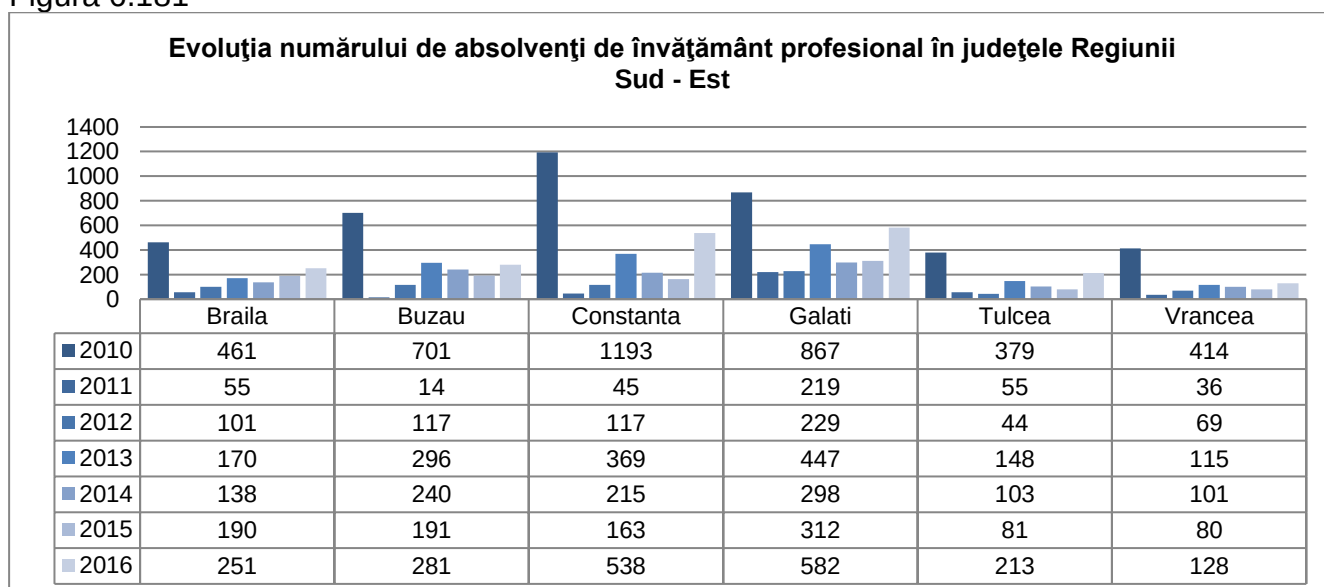

Sursa datelor: INS

La nivelul județelor Regiunii Sud – Est, la învățământul profesional, după declinul masiv din anul 2011 a urmat o perioadă de creștere între anii 2011 și 2013. În perioada 2014-2015 numărul de absolvenți a scăzut din nou, iar începând cu 2016 se observă o creștere destul de mare. În anul 2016 s-au înregistrat cei mai mulți absolvenți de învățământ profesional în județul Galați, 582 de absolvenți. La polul opus s-a situat județul Vrancea cu 128 de absolvenți.

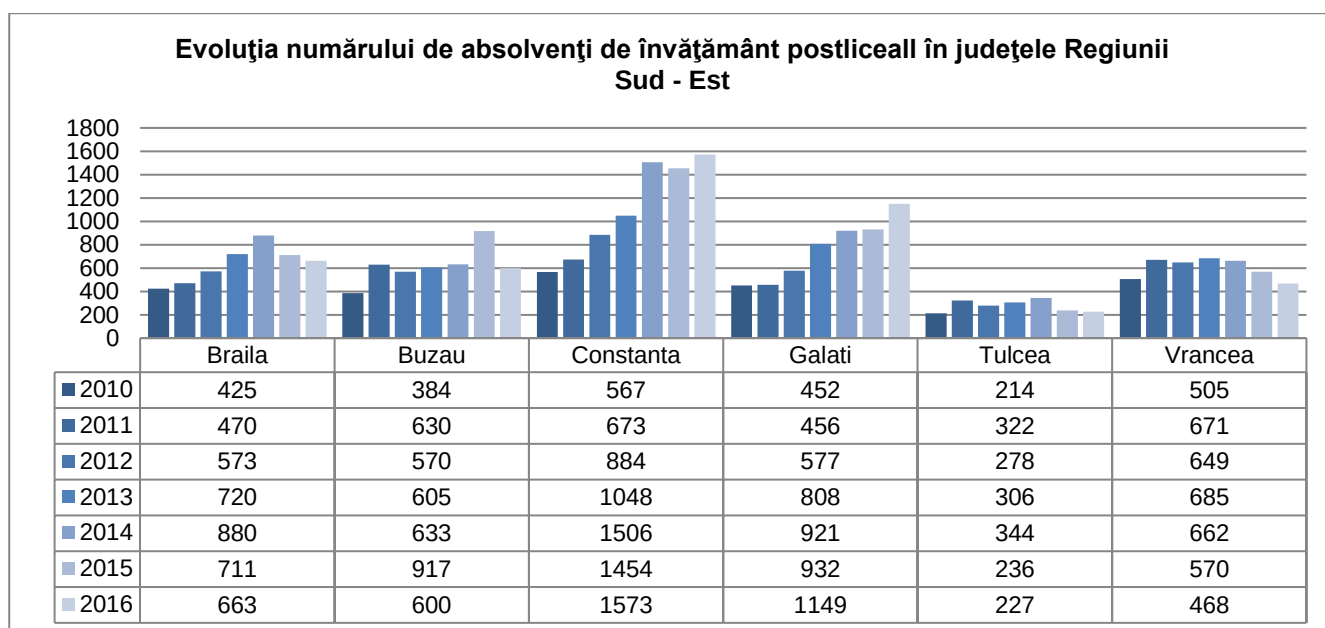
La învățământul postliceal (școala postliceală și școala de maiștrii), evoluția numărului absolvenților de la nivelul județelor Regiunii Sud –Est a înregistrat în perioada 2010-2014 o tendință de creștere. Începând cu 2015 s-a înregistrat o scădere a numărului de absolvenți în județele Brăila, Constanța, Tulcea și Vrancea, județul Galați păstrând evoluția crescătoare a numărului de absolvenți. În anul 2016, cel mai mare număr de absolvenți de învățământ postliceal s-a înregistrat în județul Constanța, de 1573 de absolvenți. La polul opus s-a situat județul Tulcea cu doar 227 de absolvenți. Față de anul 2015, în anul 2016, cea mai importantă scădere a numărului de absolvenți s-a înregistrat în județul Vrancea, cu 102 de absolvenți. Județul Galați a înregistrat o creștere semnificativă a numărului de absolvenți în anul 2016 față de anul 2015, cu 217 de absolvenți

Figura 6.181

Sursa datelor: INS

Figura 6.182

Sursa datelor: INS

6.3.2. Rata de absolvire, pe niveluri de educație ISCED⁵³

Învățământul liceal

Tendința evoluției ratei de absolvire a învățământului liceal, pe întreaga perioadă cuprinsă între anii școlari 2006 - 2007 și 2016 - 2017 a fost în creștere până în anul școlar 2014 – 2015 la nivel național, al tuturor regiunilor de dezvoltare și al tuturor județelor regiunii Sud - Est.

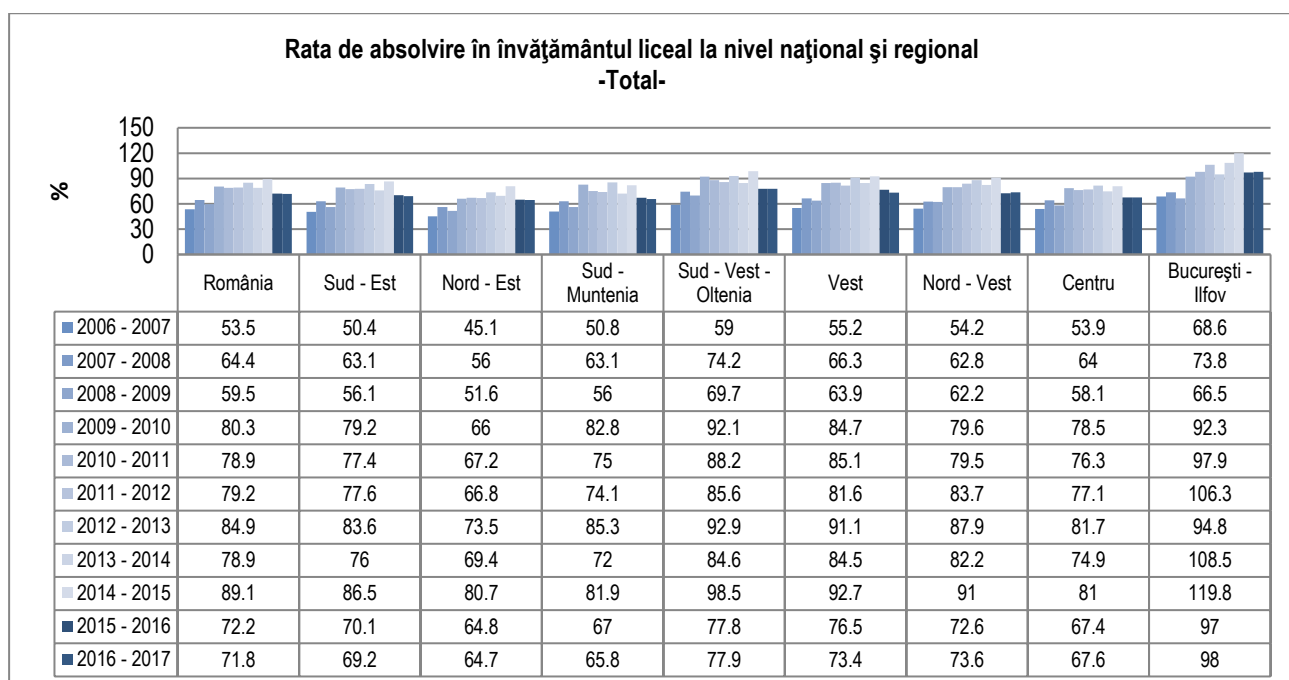
În anul școlar 2015 – 2016 are loc o scădere a ratei de absolvire la nivel național, al tuturor regiunilor de dezvoltare și al tuturor județelor regiunii Sud – Est, iar în anul școlar 2016-2017, se constată o stagnare a ratei de absolvire la nivel național și o scădere a acesteia cu 1% la nivelul regiunii Sud – Est.

În anul școlar 2016 – 2017, în județele Brăila, Buzău și Galați, se constată o creștere a ratei de absolvire față de anul școlar anterior, iar în județele Constanța, Tulcea și Vrancea o scădere a ratei de absolvire, cu toate acestea, județul Constanța este singurul județ cu rata de absolvire mai mare decât media națională, iar județele Galați și Brăila au rata de absolvire mai mare sau egală cu media regiunii Sud – Est.

Analiza pe sexe arată că populația feminină înregistrează în anul școlar 2016-2017 are o rată de absolvire a învățământului liceal superioară populației masculine, atât la nivel regional cât și la nivelul tuturor județelor regiunii.

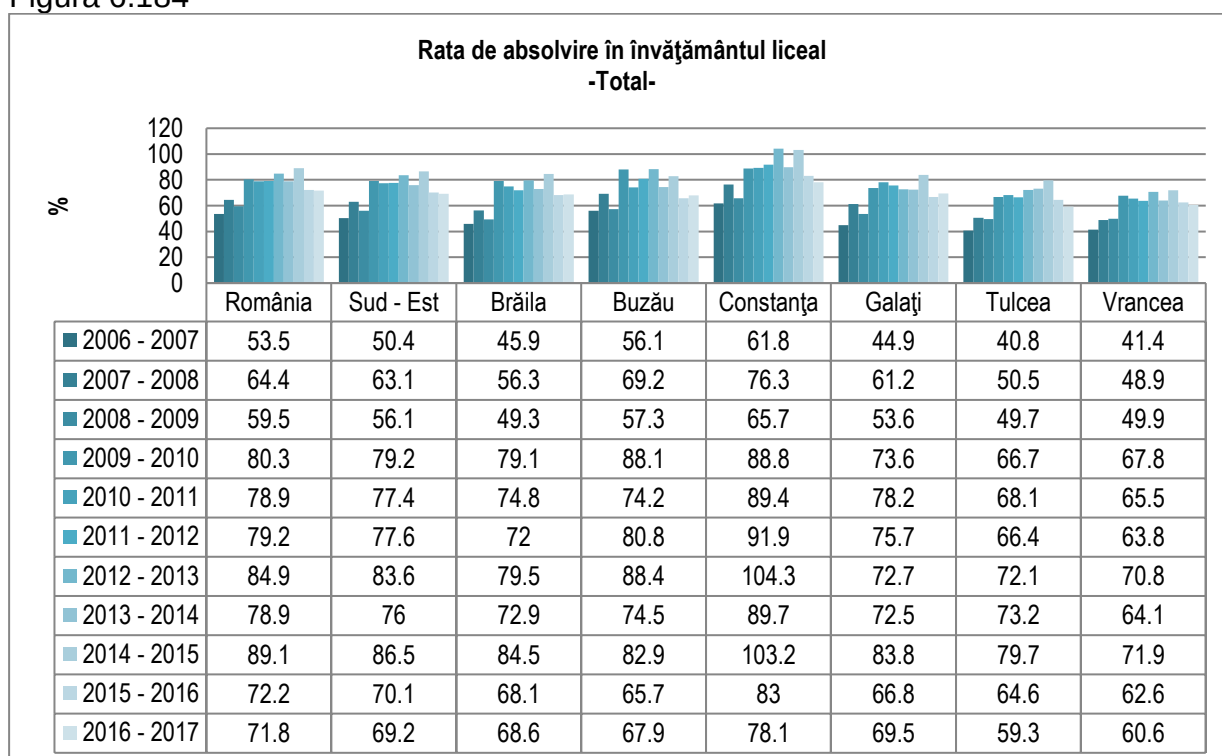
Figura 6.183

⁵³ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „21Rata de absolvire (INS)” – pentru [vizualizare clic aici](#)

Sursa datelor: INS

Figura 6.184

Sursa datelor: INS

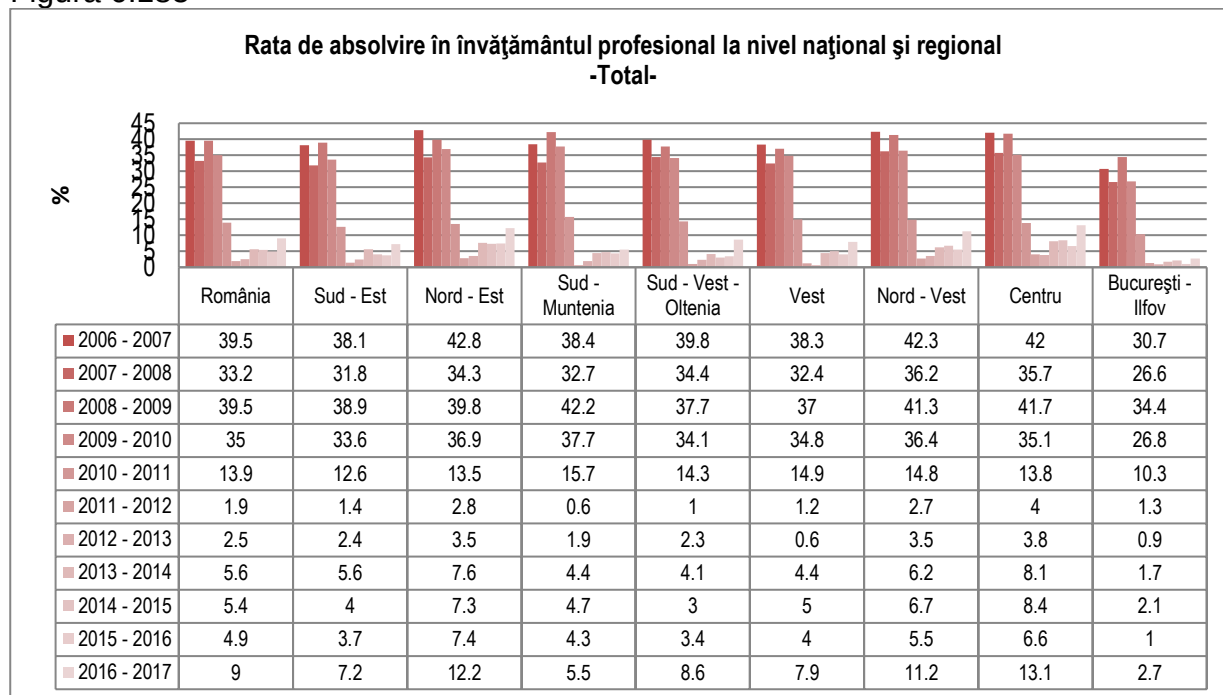
Învățământul profesional

Rata de absolvire în învățământul profesional a înregistrat o scădere drastică în anul școlar 2011 - 2012 ca urmare a modificărilor legislative prin care învățământul profesional a fost organizat după clasa a IX-a, absolvenții învățământului gimnazial putând opta doar pentru continuarea studiilor în clasa a IX-a de liceu iar ulterior, la finalizarea clasei a IX-a aceștia puteau opta pentru învățământul profesional. Începând cu anul școlar 2012 - 2013, ca urmare a reintroducerii învățământului profesional, după

clasa a VIII-a rata de absolvire a început să crească la nivel național, regional și în toate județele regiunii dar se menține la valori modeste, sub 15%.

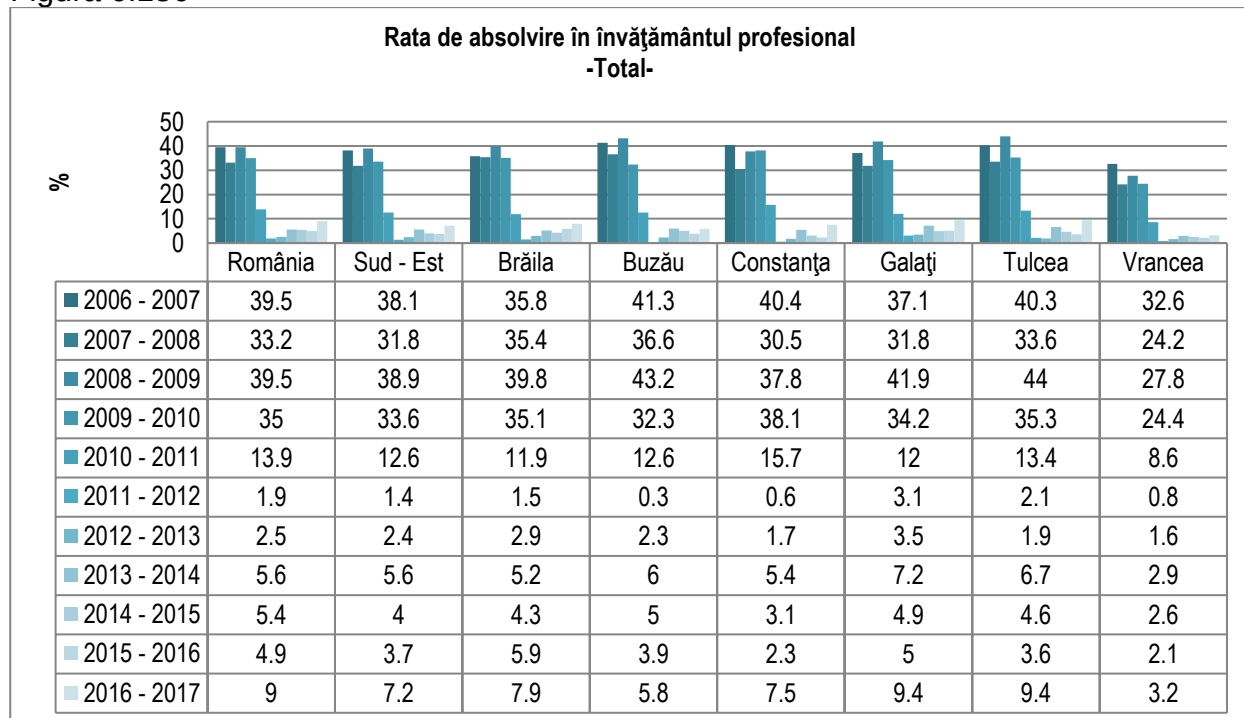
În anul școlar 2016 – 2017 regiunea Sud – Est are o rată de absolvire de 7,2%, sub media națională de 9%. La nivelul județelor regiunii Sud – Est, județele Vrancea și Buzău se situează sub media regiunii, iar Galațiul și Tulcea au rate de absolvire peste media națională.

Figura 6.185

Sursa datelor: INS

Figura 6.186

Sursa datelor: INS

Dacă la învățământul liceal, populația feminină înregistrează rate de absolvire superioare populației masculine, la învățământul profesional, în anul școlar 2016-2017,

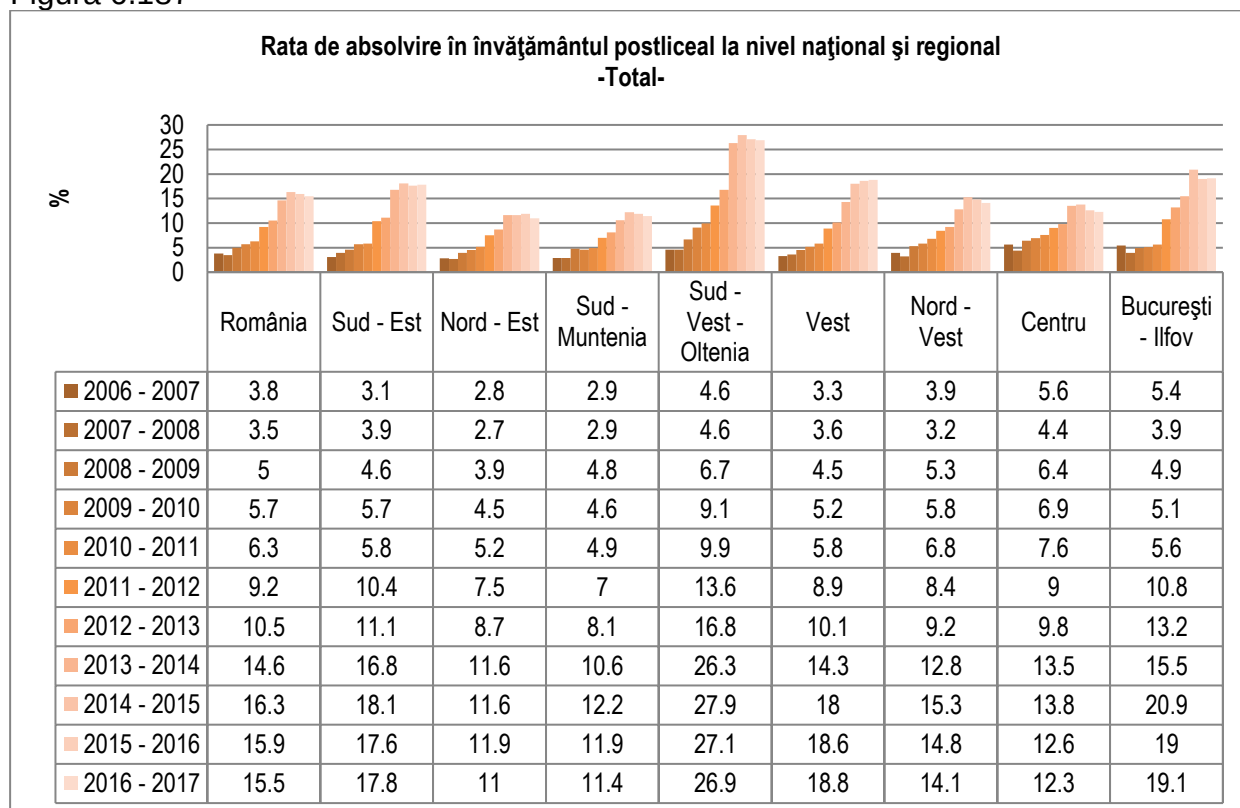
populația feminină are rate de absolvire cu mult sub valorile înregistrate pentru populația masculină. Astfel, populația feminină înregistrează rate de absolvire între 0,9% în județul Vrancea și 5,5% în județul Galați, în timp ce populația masculină înregistrează valori ale ratei între 5,4% în județul Vrancea și 13,6% în județul Tulcea.

Învățământul postliceal

Evoluția ratei de absolvire a învățământului postliceal, în perioada cuprinsă între anii școlari 2006 - 2007 și 2016 - 2017 a fost în creștere atât la nivelul național cât și regional și al tuturor județelor regiunii până în anul școlar 2014 – 2015, după care a început să descrească atât la nivel național cât și la nivelul regiunilor. La fel ca în cazul învățământului liceal, se constată că în ultimul an școlar din perioada analizată, rata de absolvire la învățământul postliceal a fost inferioară anului școlar anterior, la nivel național. Rata de absolvire la nivelul regiunii Sud – Est este superioară mediei naționale. Județele Brăila, Galați și Constanța înregistrează în anul școlar 2016 - 2017 valori ale ratei de absolvire superioare mediei regionale.

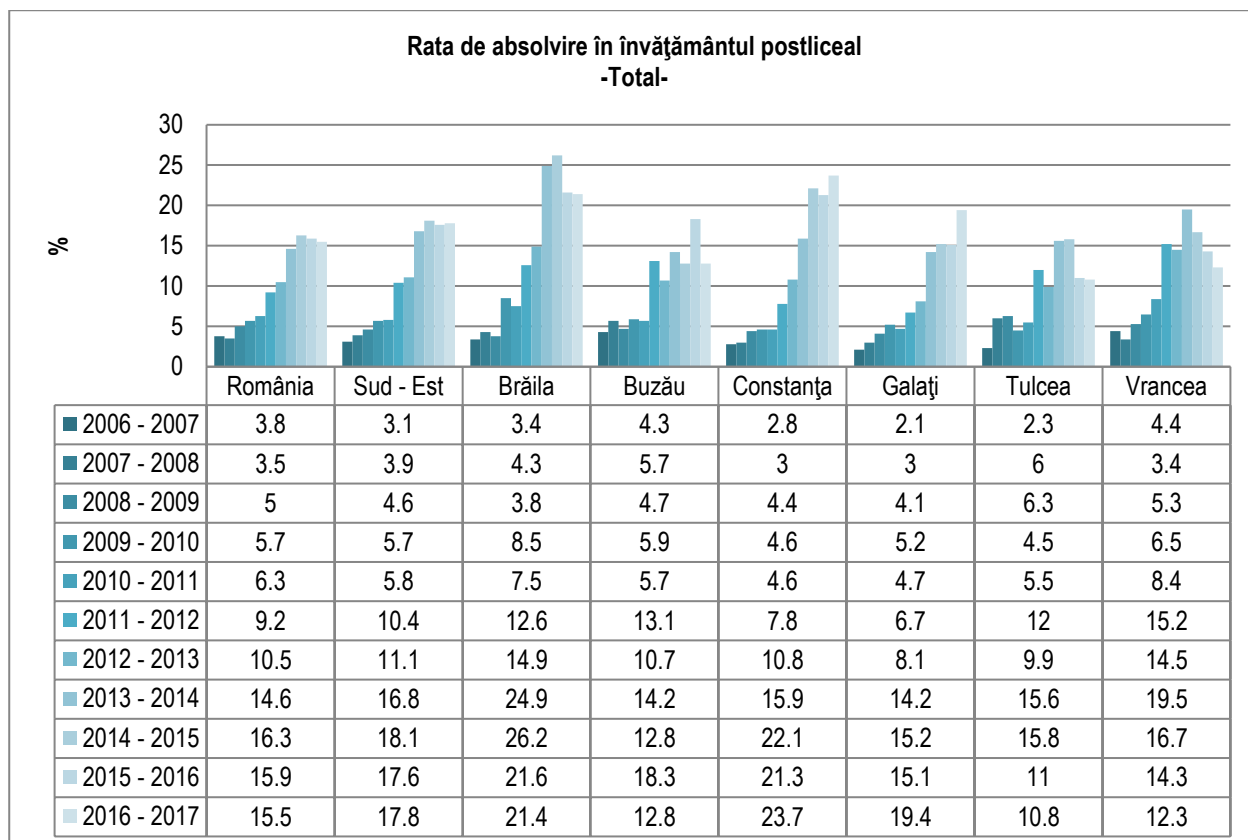
Pe sexe, se constată că în toate județele regiunii rata de absolvire a învățământului postliceal la populația feminină este superioară ratei pentru populația masculină.

Figura 6.187

Sursa datelor: INS

Figura 6.188

Sursa datelor: INS

6.3.3. Rata de tranziție la următorul nivel de educație⁵⁴

Rata de tranziție în învățământul secundar superior

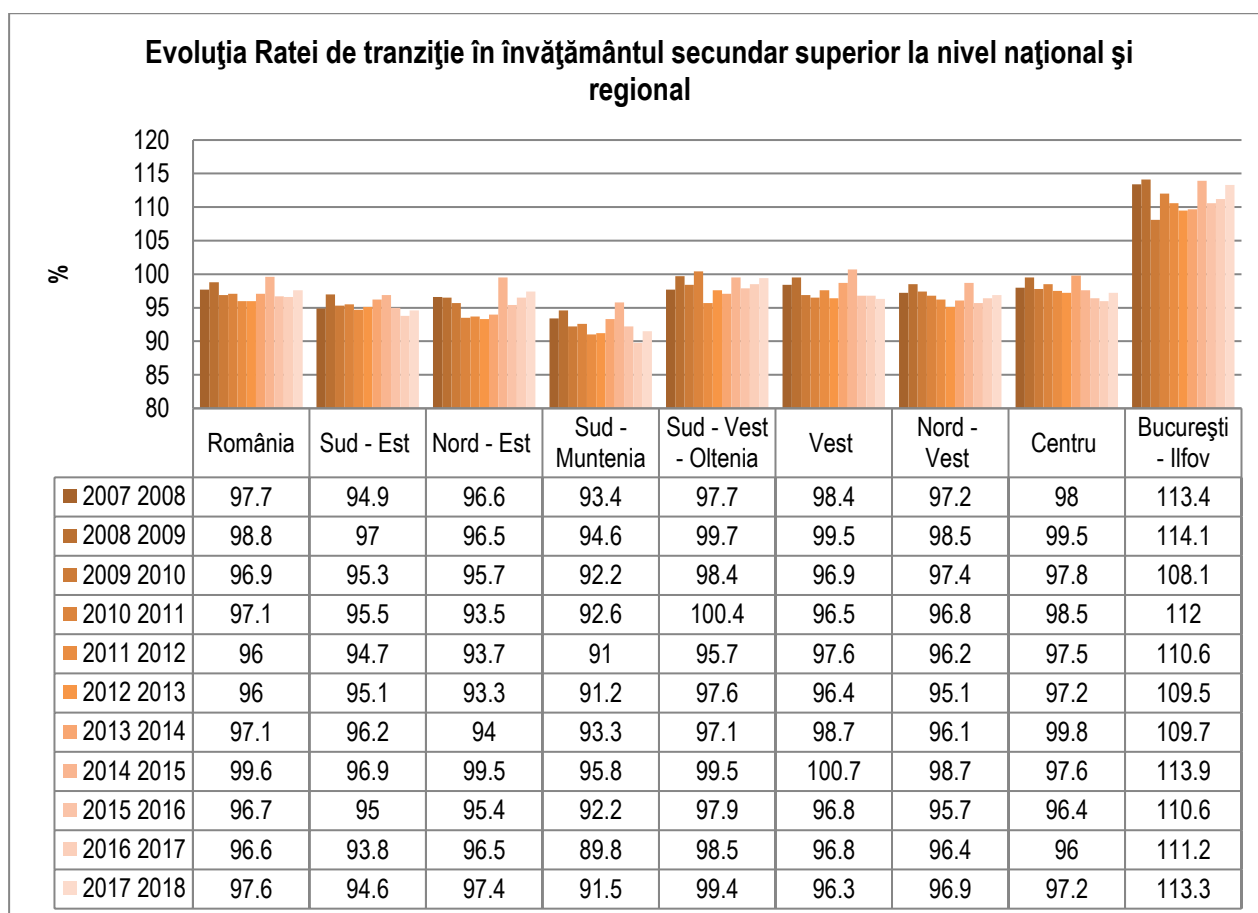
Regiunea de dezvoltare Sud - Est a înregistrat în anul școlar 2017 - 2018 o valoare a ratei de tranziție în învățământul secundar superior de 94,6%, sub media națională, valoare care o plasează pe penultimul loc între regiunile țării, înaintea regiunii Sud - Muntenia (91,5% la nivelul regiunii, față de 97,6% media națională).

La nivelul regiunii se înregistrează o creștere a ratei de tranziție în învățământul secundar superior față de anul școlar anterior, în intervalul de analiză cuprins între anii școlari 2007 - 2008 și 2017-2018 rata de tranziție având o fluctuație continuă. În anul școlar 2017 - 2018 s-au înregistrat scăderi ale ratei de tranziție în învățământul secundar superior, față de anul școlar anterior, în județele Brăila, Constanța și Galați, celelalte județe ale regiunii Sud - Est, Buzău, Tulcea și Vrancea înregistrând în anul școlar 2017 - 2018 rate de tranziție în învățământul secundar superior mai mari decât media regională, Buzăul fiind singurul județ din regiune care a înregistrat o rata de tranziție în învățământul secundar superior mai mare decât media națională.

Pe sexe, ratei de tranziție în învățământul secundar superior, în anul școlar 2017 - 2018, este superioară pentru sexul feminin în județele Brăila, Constanța și Vrancea, în timp ce în județele Buzău, Galați și Tulcea, populația de sex masculin înregistrează valori superioare față de populația feminină.

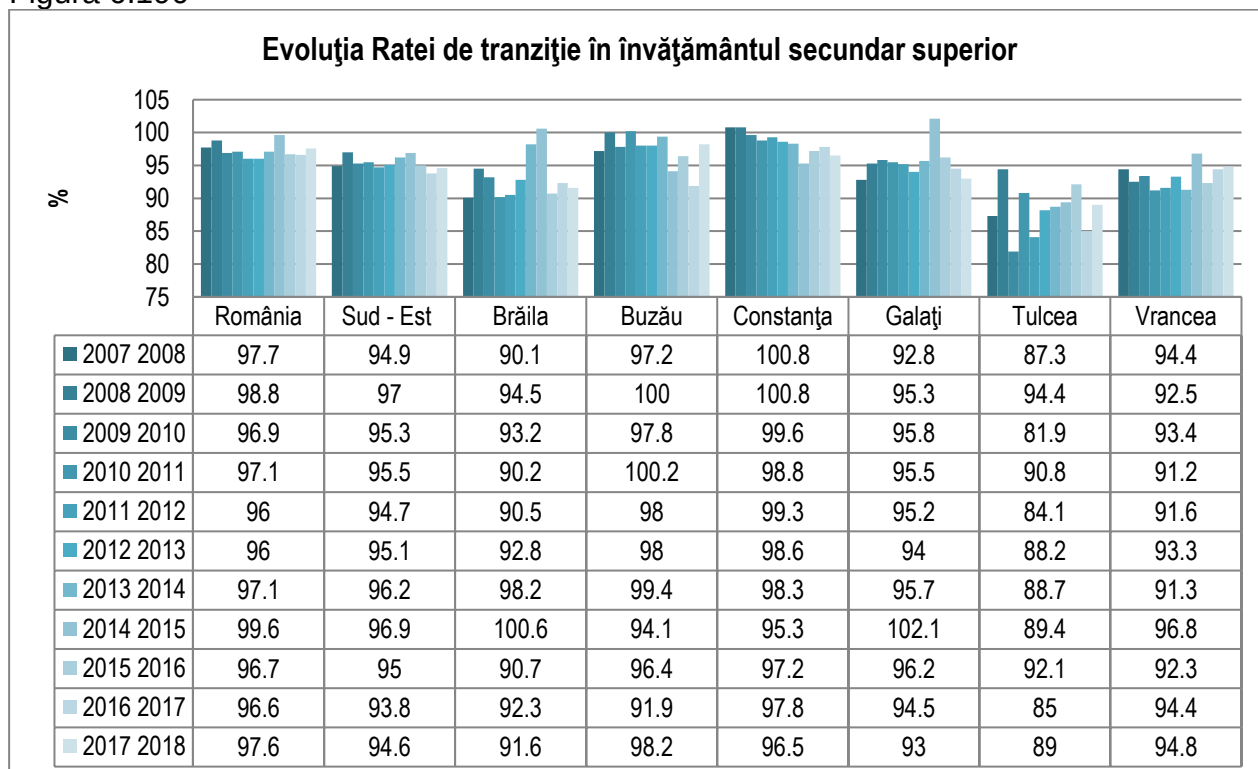
Figura 6.189

⁵⁴ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „22 Rata tranziție (INS)” – pentru vizualizare [clic aici](#)

Sursa datelor: INS

Figura 6.190

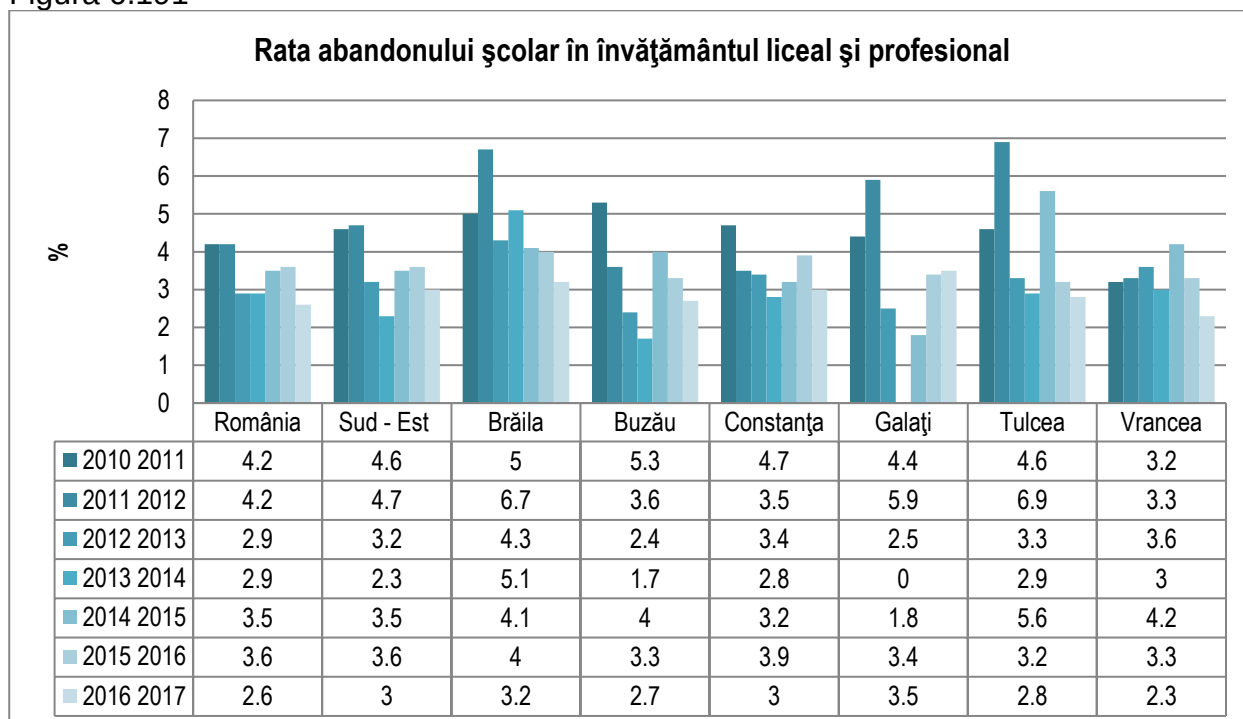
Sursa datelor: INS

6.3.4. Rata abandonului școlar, pe niveluri de educație ISCED⁵⁵

Învățământul liceal și profesional

La nivel național se constată că începând cu anul școlar 2012 - 2013, rata abandonului școlar la învățământul liceal și profesional este în creștere, anul școlar 2016 – 2017 fiind primul anul în care rata abandonului școlar scade atât la nivel național cât și la nivelul tuturor regiunilor de dezvoltare. La nivelul Regiunii Sud – Est rata abandonului școlar la învățământul liceal și profesional înregistrează o creștere începând cu anul școlar 2013-2014, în anul școlar 2016 – 2017 înregistrându-se o scădere a acesteia. Regiunea Sud – Est înregistrează în anul școlar 2016 - 2017 o rată a abandonului școlar la învățământul liceal și profesional de 3%, peste media națională (2,6%). Județele Brăila și Galați înregistrează rate superioare mediei regionale. Județul Vrancea este singurul județ al regiunii cu o rata a abandonului școlar sub media națională.

Figura 6.191

Sursa datelor: INS

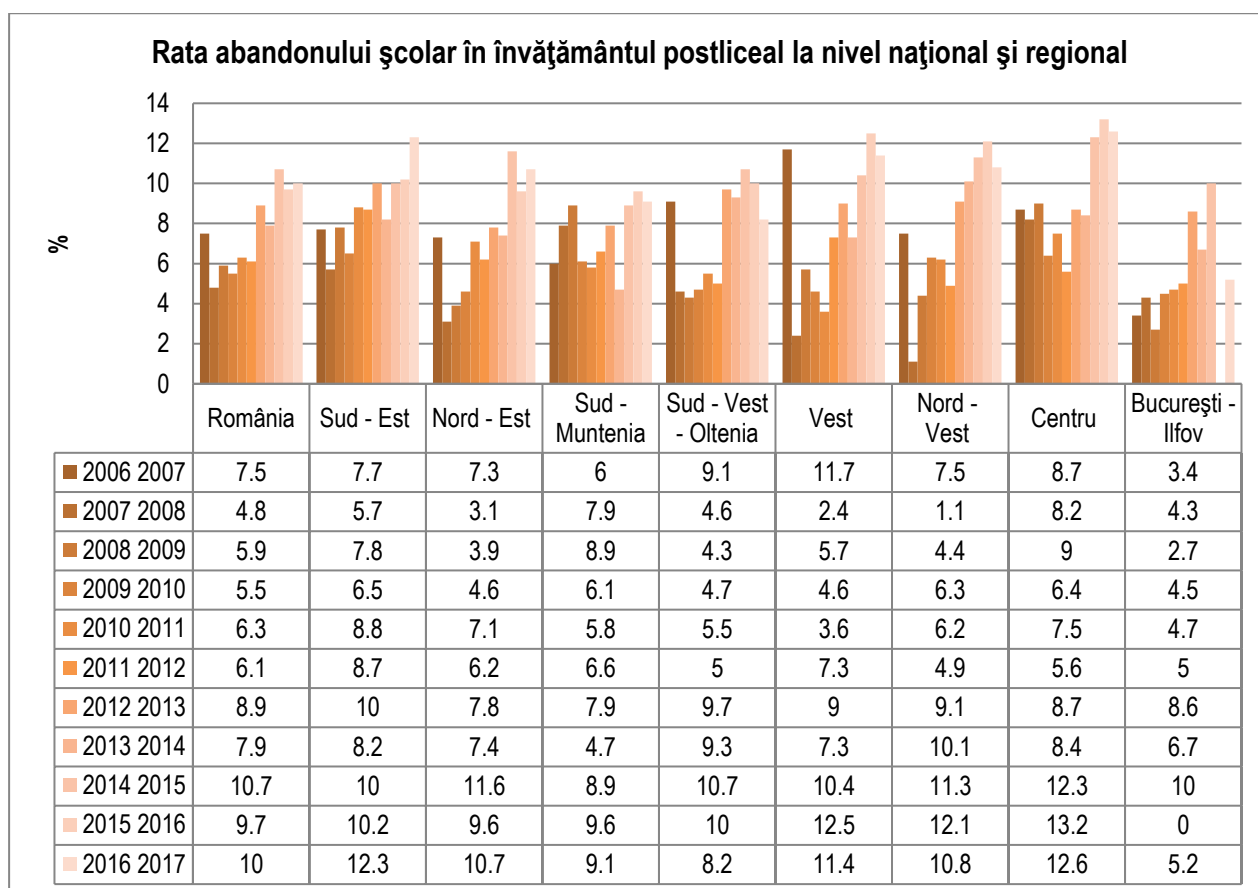
Pe sexe, se constată că în toate județele regiunii rata abandonului școlar la populația feminină este inferioară ratei pentru populația masculină.

Învățământul postliceal

La învățământul postliceal rata abandonului școlar înregistrează la nivel național o fluctuație continuă în perioada cuprinsă între anii școlari 2007-2008 și 2016-2017, cu un maxim înregistrat în anul școlar 2014-2015 de 10,7%. În toate regiunile de dezvoltare rata abandonului școlar la învățământul postliceal a înregistrat o fluctuație continuă în perioada analizată. Rata abandonului școlar la învățământul postliceal este superioară ratei pentru învățământul liceal și profesional la nivel național, regional și al județelor componente ale regiunii.

Figura 6.192

⁵⁵ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „23 Rata abandonului (INS)” – pentru [vizualizare clic aici](#)

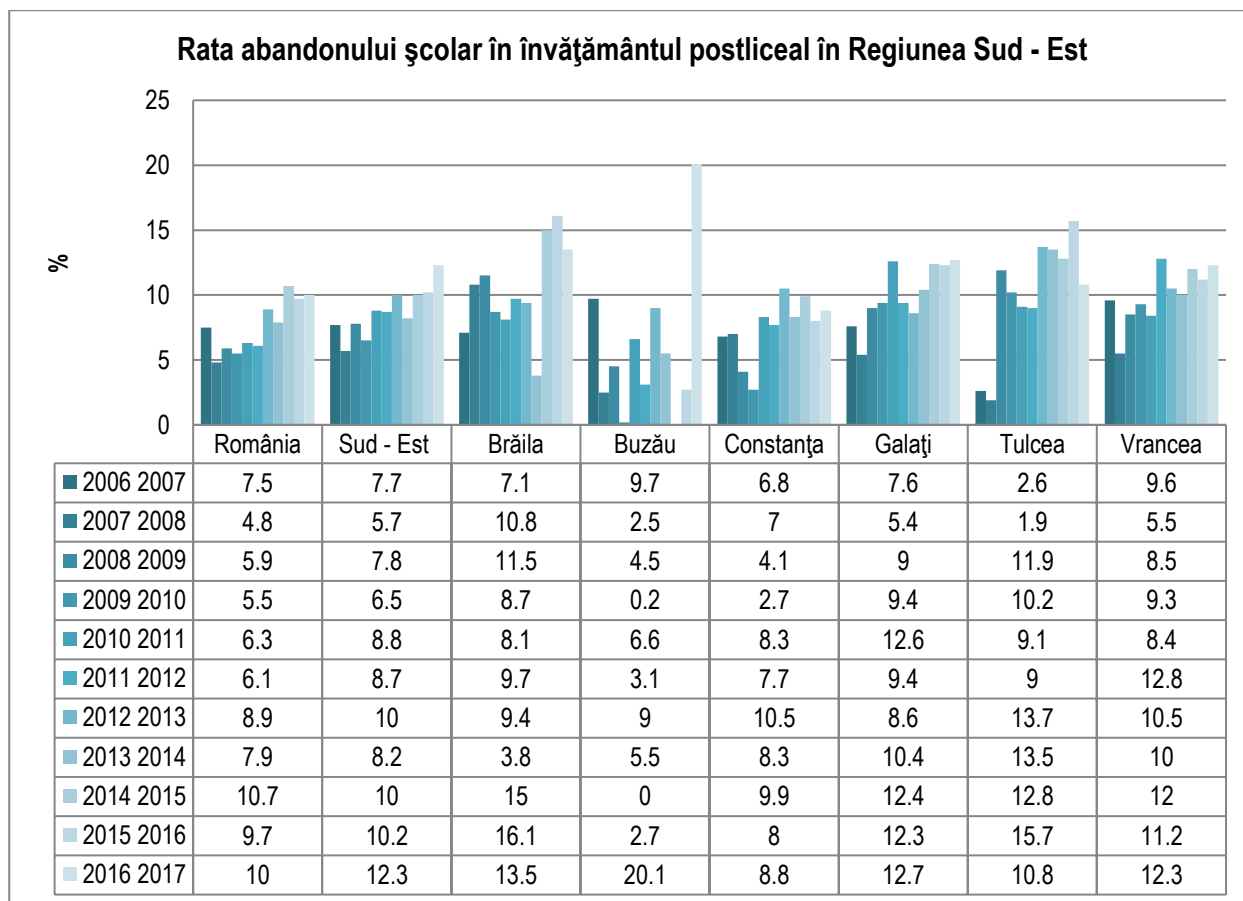

Sursa datelor: INS

La nivelul Regiunii Sud – Est, rata abandonului școlar la învățământul postliceal a fost în toți anii din perioada analizată, cu excepția anului 2014 - 2015, superioară mediei naționale, cu un maxim de 12,3% înregistrat în ultimul an școlar al perioadei. Toate județele regiunii, cu excepția județelor Tulcea și Constanța, înregistrează în ultimul an al perioadei analizate valori superioare mediei regionale pentru rata abandonului școlar la învățământul postliceal.

Pe sexe, la nivel național, rata abandonului școlar la învățământul postliceal este mai scăzută în rândul populației feminine, în comparație cu populația masculină. La nivelul regiunii Sud – Est se înregistrează o rată a abandonului școlar mai mare în rândul populației feminine, față de populația masculină. județele Brăila, Constanța și Galați înregistrează rate inferioare ale abandonului școlar, la învățământul postliceal, în rândul populației feminine, în comparație cu populația masculină.

Figura 6.193

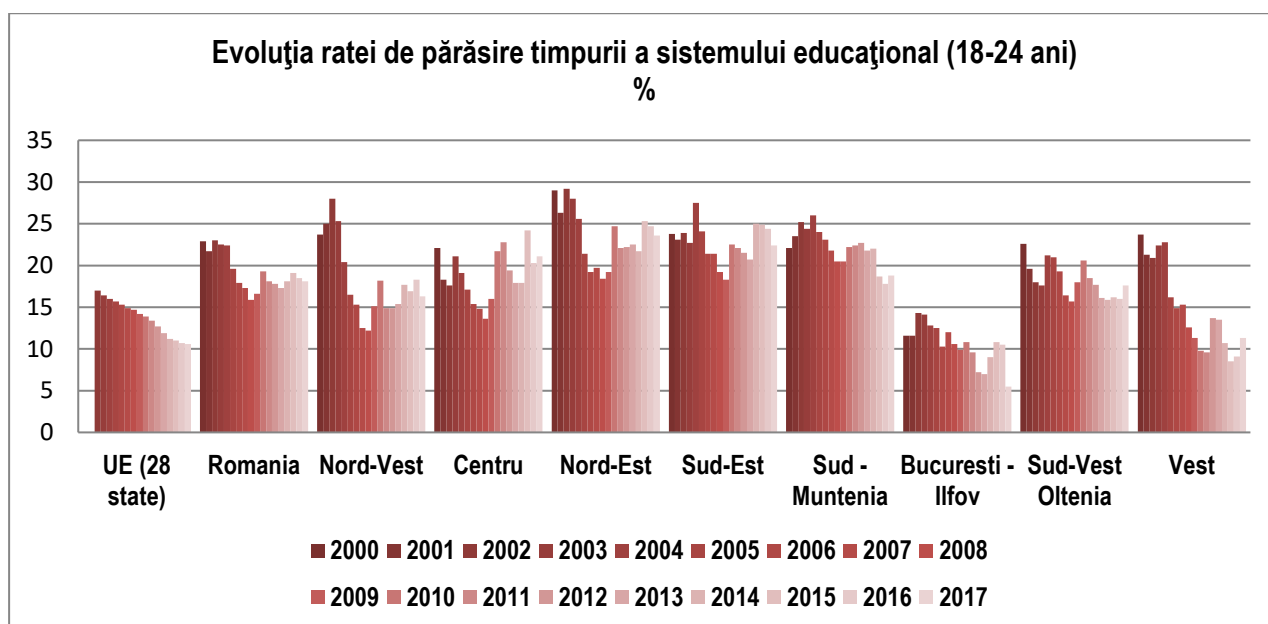
Sursa datelor: INS

6.3.6. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație⁵⁶

Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație înregistrează la nivel național o evoluție descendentă în perioada 2000-2017, de la 22,9% în anul 2000, la 18,1% în anul 2017. Ce mai mică valoare a fost înregistrată în anul 2008, de 15,9%. La nivelul Regiunii Sud – Est, se constată că, pe întreaga perioadă analizată, se înregistrează o scădere, de la 23,8% în anul 2000, la 22,4% în 2017, cu un minim în anul 2009, de 18,3% și un maxim de 27,5% în 2004. În ultimii 2 ani ai perioadei analizate, rata de părăsire timpurie a sistemului de educație în Regiunea Sud – Est, a fost în ușoară scădere. Cu toate acestea, regiunea Sud – Est înregistrează în ultimul an al perioadei analizate o rată superioară mediei naționale cu 4,2 puncte procentuale (22,4% la nivelul regiunii față de 18,1% la nivel național) și foarte departe de media UE 28 (10,6%). Valorile mari ale indicatorului, precum și faptul că în anul 2017 s-a înregistrat o creștere a valorii indicatorului atât la nivel național cât și la nivelul Regiunii Sud – Est reprezintă un semnal de alarmă, având în vedere ținta asumată de România la orizontul anului 2020, pentru valoarea de 11,3% a acestui indicator.

Figura 6.194

⁵⁶ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „24 Rata de părăsire timpurie – EUROSTAT” – [pentru vizualizare clic aici](#)

Sursa datelor: INS

6.3.7. Procentul elevilor cu nivel scăzut al competențelor (PISA)⁵⁷

Cu toate că România a înregistrat progrese în ceea ce privește procentul persoanelor cu nivel scăzut la toate cele trei criterii, citire, matematică și științe, în cadrul testelor PISA, în perioada 2006-2015, valorile mari pe care le înregistrează în 2016 plasează țara noastră, între țările UE 28, pe penultimul loc la citire (înaintea Bulgariei), pe antepenultimul loc la matematică (înaintea Bulgariei și a Ciprului) și pe penultimul loc la științe (înaintea Ciprului). De asemenea, se constată că ponderea persoanelor cu nivel ridicat (nivelul 5 sau peste) la toate cele trei criterii este deosebit de scăzut.

Tabelul 6.3.1 Procentul persoanelor cu performanțe scăzute și a celor cu performanțe de vârf la testele PISA

Criteriul	Nivelul de competență	Procentajul persoanelor			
		PISA 2006	PISA 2009	PISA 2012	PISA 2015
Citire	Sub nivelul 2		40.4%	37.3%	38.7%
	Nivelul 5 sau peste		0.7%	1.6%	2.0%
Matematică	Sub nivelul 2	52.7%	47.0%	40.8%	39.9%
	Nivelul 5 sau peste	1.3%	1.3%	3.2%	3.3%
Științe	Sub nivelul 2	46.9%	41.4%	37.3%	38.5%
	Nivelul 5 sau peste	0.5%	0.4%	0.9%	0.7%

Sursa datelor PISA 2015 Results (Volume I): Excellence and Equity in Education - © OECD 2016

6.3.8. Ponderea populației cu vârste cuprinse între 20-24 de ani care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă (NEET)⁵⁸

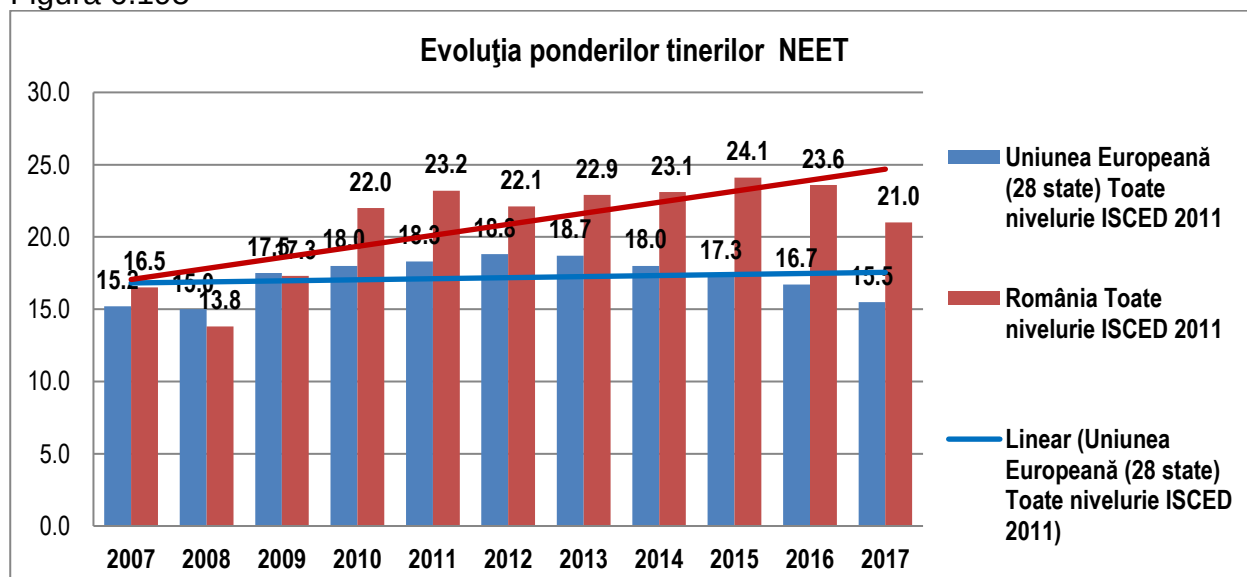
⁵⁷ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „25 PISA” – pentru vizualizare clic aici

⁵⁸ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „26 Tineri NEET” – pentru vizualizare clic aici

În ceea ce privește ponderea populației cu vârste cuprinse între 20-24 de ani care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă, România înregistrează o îngrijorătoare tendință de creștere în perioada 2007-2017. După un maxim înregistrat în anul 2015, de 24,1%, în următorii doi ani s-a înregistrat o scădere cu 3,1 puncte procentuale ajungându-se în anul 2017 la 21%. Cu toate acestea, valoarea înregistrată în 2017 este cu 4,5 puncte procentuale peste valoarea din 2007 și cu 5,5 puncte procentuale peste media UE 28. Mai mult, decalajul dintre UE și România s-a accentuat în perioada analizată. Astfel, dacă în 2007 diferența dintre valorile înregistrate la nivelul UE 28 și România era de 1,3 puncte procentuale, în anul 2017, decalajul s-a mărit la 5,5 puncte procentuale.

Pe niveluri de educație, se remarcă faptul că, în 2017, 98,5% din tinerii cu vârsta între 20 și 24 de ani, cu nivel de educație mai puțin de învățământul primar și secundar inferior (nivelurile 0-2), nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă, în timp ce la nivelul UE 28 ponderea este de 6%. Este de remarcat totuși că în anul 2017, față de anul anterior ponderea tinerilor cu vârsta între 20 și 24 de ani, cu nivel de educație mai puțin de învățământul primar și secundar inferior (nivelurile 0-2), care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă a scăzut cu 1,3 puncte procentuale, de la 9,8% în 2016 la 8,5% în 2017. De asemenea, tinerii cu nivel de educație învățământul secundar superior și postliceal non-terțiar (nivelurile 3 și 4), care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă, sunt în procent de 11,5% din totalul tinerilor cu nivelul de educație menționat, în timp ce la nivelul UE 28 ponderea este de 7,8%. Și la acest indicator s-a înregistrat în ultimul an un progres, prin diminuarea valorii indicatorului de la 12,6 în anul 2016 la 11,5 în anul 2017. În ceea ce privește învățământul superior (nivelurile 5 – 8) România se plasează mai bine decât media UE 28, cu un procent de 0,9% față de media UE 28 de 1,7%.

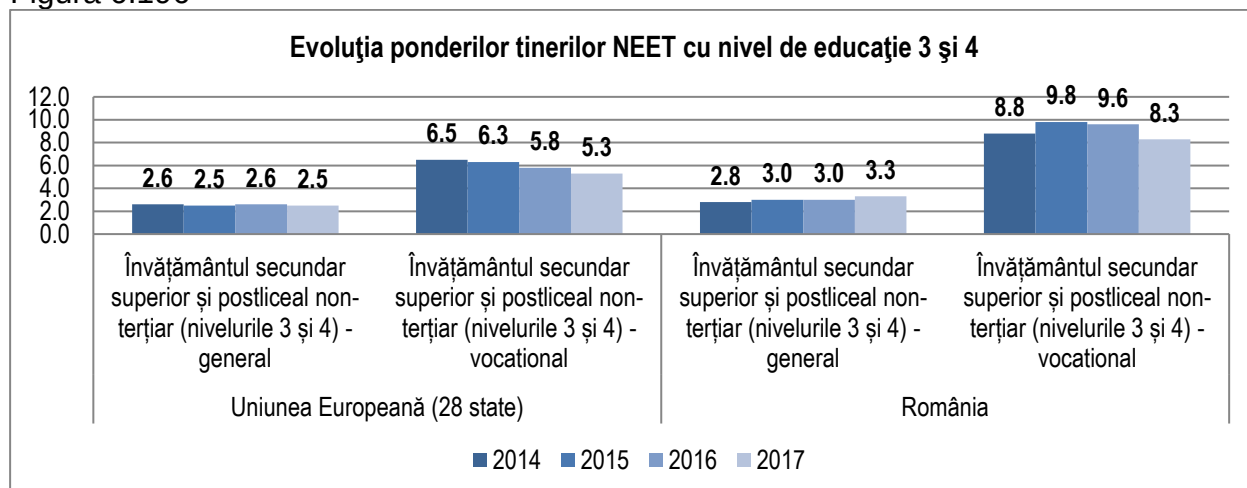
Figura 6.195

Sursa datelor: EUROSTAT [edat_lfse_21]

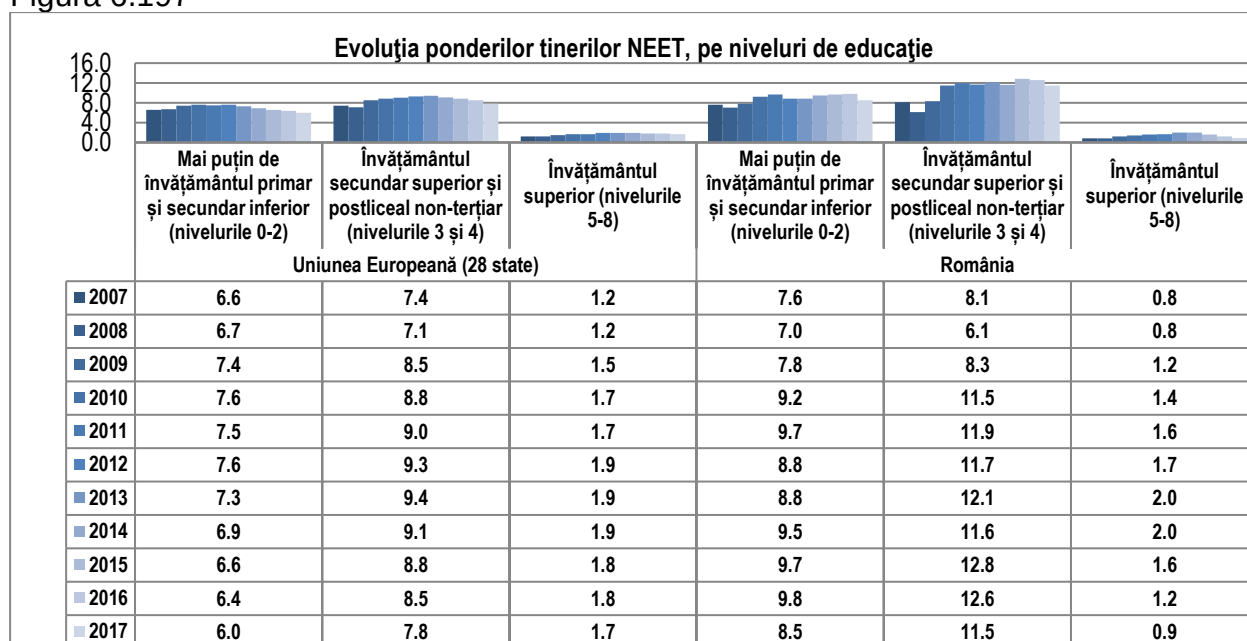
În ceea ce privește, tinerii cu nivel de educație învățământul secundar superior și postliceal non-terțiar (nivelurile 3 și 4) – **profesional și tehnic**, care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă, aceștia sunt în procent de 8,3% din totalul tinerilor cu nivelul de educație menționat, în timp ce la nivelul UE 28 ponderea este de 5,3%. Față de anul 2016 s-a înregistrat un progres prin diminuarea valorii înregistrate, de 9,6% cu 1,3 puncte procentuale.

Figura 6.196

Sursa datelor: EUROSTAT [edat_lfse_21]

Figura 6.197

Sursa datelor: EUROSTAT [edat_lfse_21]

6.3.9. Rata de participare în formarea continuă a populației adulte (25-64 ani)⁵⁹

Rata de participare în formarea continuă a populației adulte cu vârsta cuprinsă între 25 și 64 de ani, înregistrează, la nivel național, începând cu anul 2013 o scădere continuă. Valoarea indicatorului din anul 2017, de numai 1,1% este îngrijorător, în condițiile în care ținta propusă de România pentru 2020 este de 10%.

Cea mai mare rată de participare în anul 2017 a fost înregistrată în Regiunea Sud Muntenia, de 1,4%.

În anul 2017, Regiunea Sud – Est înregistrează cea mai scăzută rată de participare în formarea continuă a populației adulte dintre regiunile de dezvoltare ale României, de doar 0,6%. Mai mult, în perioada 2013-2016 rata de participare în formarea continuă a populației adulte din Regiunea Sud – Est a cunoscut o scădere continuă.

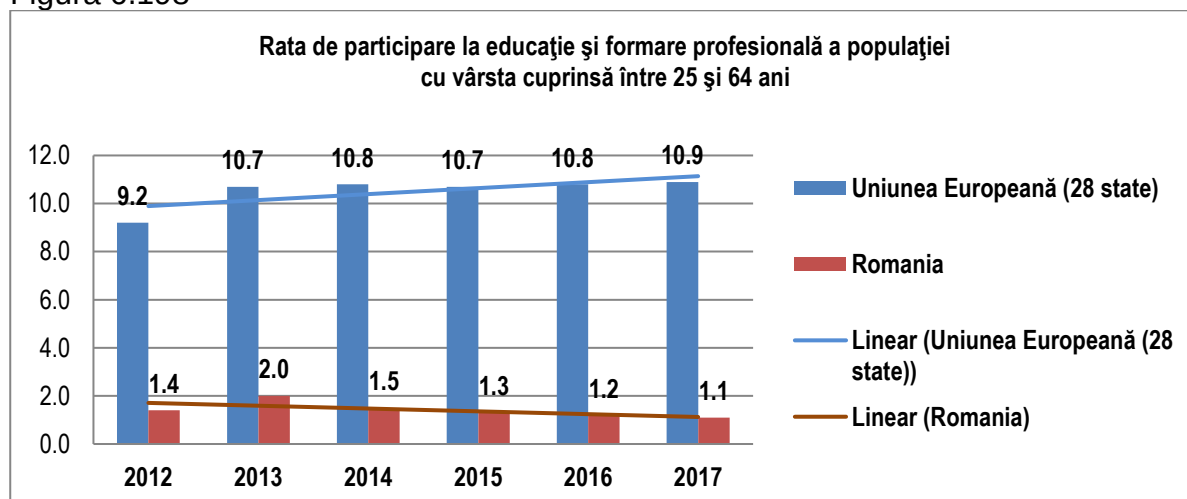
⁵⁹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„27 Formare continuă” – pentru vizualizare clic aici](#)

Pe sexe, la nivel național, se constată că populația de sex masculin are o participare în formarea continuă mai bună decât populația de sex feminin (1,1% pentru populația de sex masculin față de 1% populația de sex feminin)

Cea mai mare rată de participare în formarea continuă a populației de sex feminin în anul 2017 a fost înregistrată în Regiunea centru, de 1,2%.

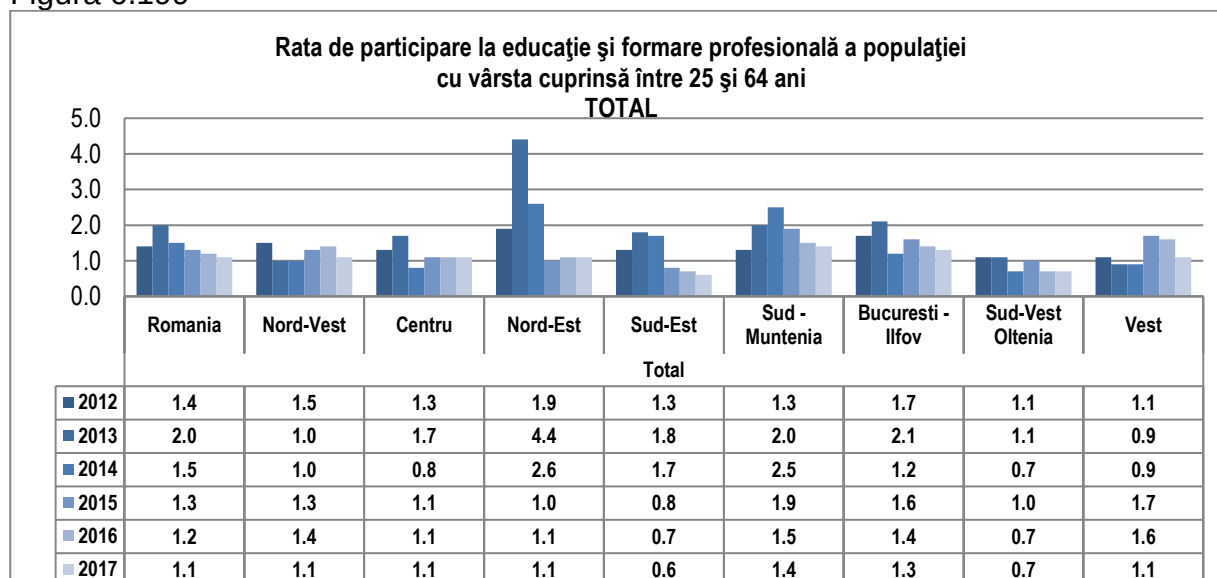
În cazul populației de sex masculin cea mai mare rată de participare în formarea continuă din anul 2017 a fost înregistrată în regiunea Sud Muntenia, de 1,4%. Pentru regiunea Sud –Est statistica nu dispune de date pe sexe.

Figura 6.198

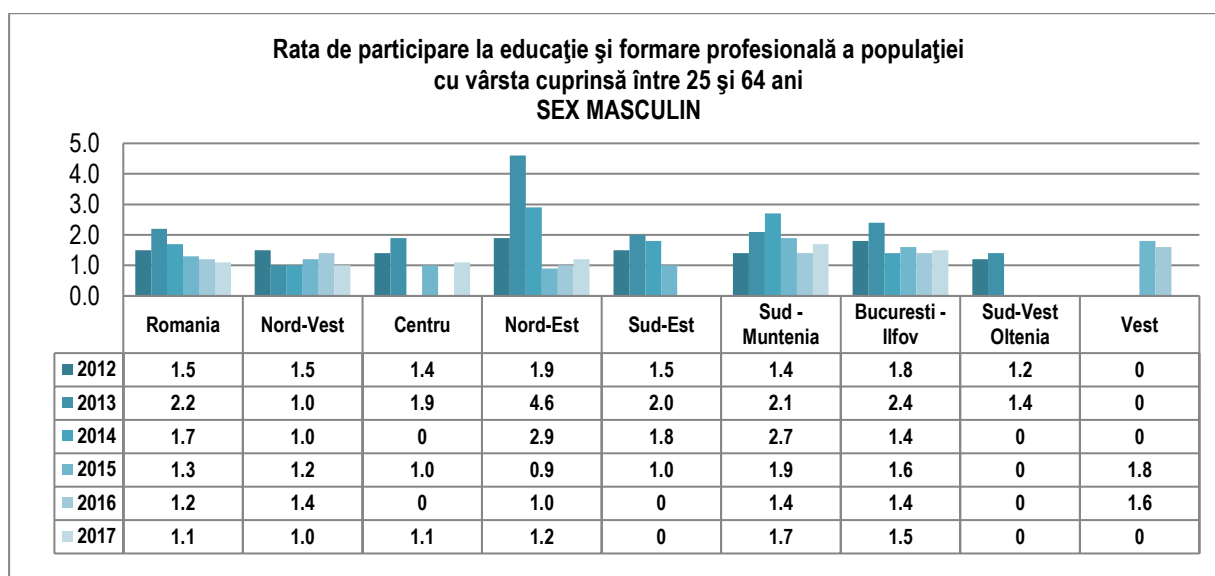
Sursa datelor: Eurostat [trng_lfse_04]

Figura 6.199

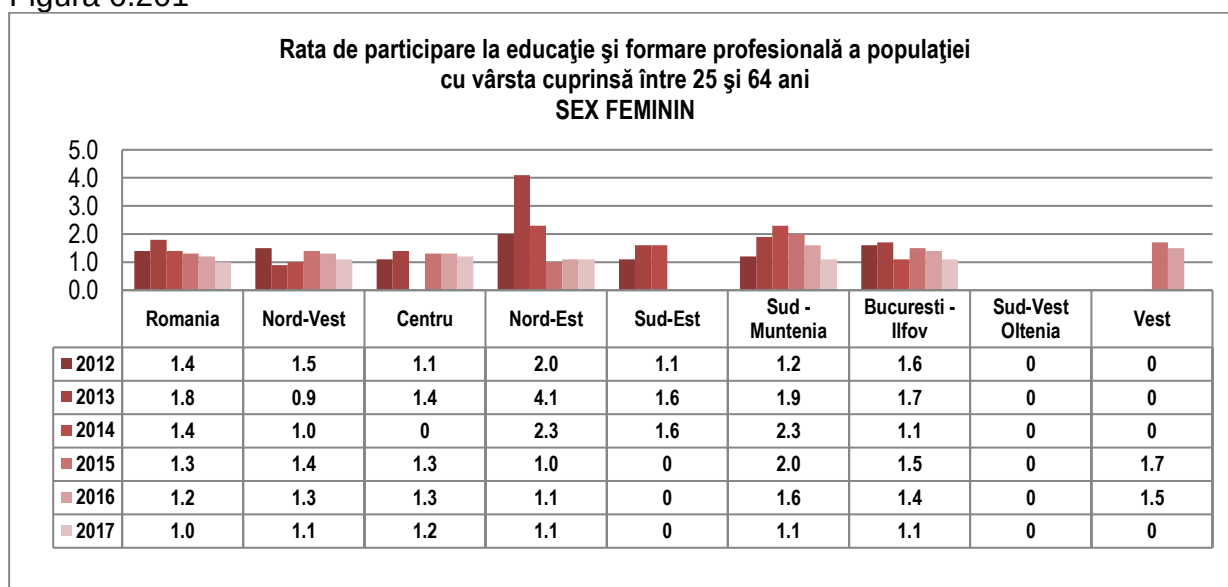
Sursa datelor: Eurostat [trng_lfse_04]

Figura 6.200

Sursa datelor: Eurostat [trng_ifse_04]

Figura 6.201

Sursa datelor: Eurostat [trng_ifse_04]

6.4. Indicatori de impact

6.4.1. Impactul sistemului de învățământ profesional și tehnic asupra șomajului

Având în vedere că în 2016, conform AMIGO, rata șomajului de lungă durată pentru tineri a avut, la nivelul Regiunii Sud - Est valoarea de 21,1%, mult mai mare decât rata totală a șomajului de lungă durată, de 4,5%, se poate concluziona că impactul sistemului de învățământ profesional și tehnic asupra șomajului este unul ridicat. De asemenea, este de remarcat faptul că rata șomajului de lungă durată pentru tineri a crescut în 2017 față de 2016 cu 0,7 puncte procentuale. Ponderea șomerilor tineri din totalul șomerilor, conform AMIGO, în 2016, era de 25%, ceea ce întărește concluzia formulată mai sus.

În contextul datelor prezentate mai sus, se impune o abordare integrată a mai multor măsuri menite să conducă la reducerea șomajului în rândul tinerilor. Pe de o parte este necesară o mai bună corelare a ofertei IPT cu cererea pieței muncii, adaptarea conținuturilor învățării la realitățile viitoarelor locuri de muncă pentru absolvenți,

creșterea ponderii stagiilor de pregătire practică la operatorii economici parteneri ai școlii în scopul dobândirii de către absolvenți a competențelor specifice viitorului loc de muncă. Pe de altă parte, este necesară creșterea atractivității viitoarelor locuri de muncă pentru absolvenți, atât din punct de vedere al condițiilor de muncă cât și al retribuiției.

6.4.2 Inserția profesională a absolvenților IPT, pe niveluri de educație

Impactul sistemului de învățământ și de formare profesională asupra șomajului ar putea fi evaluat prin stabilirea unor corelații în timp între rata de inserție profesională, respectiv rata șomajului absolvenților și rata totală a șomajului. În acest moment, în **lipsa unui sistem unitar de monitorizare a inserției profesionale a absolvenților**, școlile raportează propriile evaluări. Aceste evaluări sunt însă parțiale (bazate în general pe feedback-ul obținut de la absolvenți) și sunt dificil de validat.

Totuși, rata ridicată a șomajului tinerilor din grupa de vârstă 15-24 de ani, și ponderea ridicată a acestora în numărul total al șomerilor, sugerează o **problemă serioasă a sistemului de pregătire în raport cu finalitățile obținute în plan ocupațional**. Din acest motiv, se reține ca un prim indicator de impact, care poate fi măsurat pe baza datelor statistice disponibile, **șomajul tinerilor din grupa de vârstă 15-24 de ani**, cu rezerva că acesta nu este diferențiat pentru absolvenții IPT.

Agențiile de Ocupare a Forței de Muncă (AJOFM) pot oferi date anuale valoroase despre absolvenții înregistrați în baza de date ca șomeri, dar acestea nu sunt diferențiate în acord cu noua structură pe niveluri de pregătire și finalitățile din IPT. În Acest sens se recomandă colaborarea între ministere în vederea structurării unitare la nivel național a bazei de date a AJOFM pentru evidențierea diferențiată a absolvenților de IPT pe calificări și niveluri de calificare, adaptat noilor trasee și finalități ale sistemului de educație și formare profesională.

Pentru monitorizarea inserției socio-profesionale a absolvenților, conform Strategiei educației și formării profesionale în România pentru perioada 2016-2020, monitorizarea inserției profesionale a absolvenților programelor de formare este una dintre direcțiile de acțiune, având drept acțiuni specifice:

- Crearea unui mecanism național de monitorizare pe cale administrativă a inserției profesionale a absolvenților de învățământ profesional și tehnic;
- Realizarea sistematică a monitorizării inserției socioprofesionale a absolvenților de învățământ profesional și tehnic pe cale administrativă și prin anchete la nivel național.

Acțiunile menționate sunt în responsabilitatea Ministerului Educației Naționale, cu implicarea CNDIPT.

6.5. Concluzii din analiza IPT

1. Concluzii din analiza Indicatorilor de intrare în IPT

Populația școlară pe nivele de educație, sexe, medii de rezidență

Învățământ primar

În perioada 2007-2018, în învățământul primar, la nivelul Regiunii Sud Est populația școlară a crescut cu 8545 elevi (față de anul școlar 2007-2008), ceea ce reprezintă o creștere de 7,6%.

Pe sexe, la nivelul Regiunii Sud – Est se constată că populația de sex masculin este predominantă în învățământul primar în toată perioada analizată. Între județele regiunii, cea mai mică pondere a populației școlare de sex feminin în anul școlar 2017-2018, a fost în județul Tulcea, de 47,4% iar cea mai mare pondere în județul Galați, 48,9%.

Pe medii de rezidență (locația școlii), la nivelul Regiunii Sud – Est, în perioada cuprinsă între anii școlari 2007-2008 și 2017-2018 ponderea elevilor din mediul rural, din învățământul primar a fost de 46,4%. Scăderea ponderii elevilor din mediul rural este cauzată de evoluția demografică, de migrația dinspre rural spre urban și de coagularea ofertei de școlarizare în școli din mediul urban prin diminuarea ofertei din mediul rural în școli în care numărul elevilor era foarte mic și condițiile impuneau un învățământ simultan la clasele I-IV. **În perioada analizată, în toate județele Regiunii Sud – Est s-au înregistrat scăderi ale ponderii populației școlar din învățământul primar din mediul rural**

În ceea ce privește distribuția pe medii de rezidență, la nivelul județelor Regiunii sud – est se constată disparități majore.

Învățământ gimnazial

În toate județele Regiunii Sud – Est s-a înregistrat o scădere a populației școlare din învățământul gimnazial între anii școlari 2007-2008 și 2017-2018.

Între județele Regiunii Sud – Est există semnificative disparități în ceea ce privește populația școlară, disparități care se înregistrează și la nivelul populației școlare din învățământul gimnazial. Astfel, cel mai mare număr de elevi cuprinși în învățământul gimnazial, în anul școlar 2017-2018, s-a înregistrat în județul Constanța, 25678 elevi, iar cel mai mic număr în județul Tulcea, 7798 elevi.

Pe sexe, la nivelul Regiunii Sud – Est se constată că populația de sex masculin, ca și în cazul populației școlare din învățământul primar, a fost predominantă în învățământul gimnazial în toată perioada analizată. Între județele regiunii, cea mai mică pondere a populație școlare de sex feminin în anul școlar 2017-2018, a fost în județul Tulcea, de 47,6% iar cea mai mare pondere în județul Galați, 48,5%.

Pe medii de rezidență (locația școlii), la nivelul Regiunii Sud – Est, în perioada cuprinsă între anii școlari 2007-2008 și 2017-2018 se constată o primă perioadă de creștere a ponderii populației școlare din mediul rural între anii școlari 2007-2008 și 2012-2013, urmată de o scădere continuă până în anul școlar 2017-2018.

Ca și în cazul populației din învățământul primar, din mediul rural, scăderea ponderii elevilor din mediul rural din învățământul gimnazial este cauzată de evoluția demografică, de migrația dinspre rural spre urban și de coagularea ofertei de școlarizare în școli din mediul urban prin diminuarea ofertei din mediul rural în școli în care numărul elevilor era foarte mic și condițiile impuneau un învățământ simultan la clasele V-VIII.

Învățământ liceal

La învățământul liceal populația școlară a scăzut la nivelul Regiunii Sud Est în 2018-2019 față de anul școlar 2007-2008 cu 16615 elevi, ceea ce reprezintă o scădere cu 16,9%.

Toate județele Regiunii Sud – Est au înregistrat o scădere a populației școlare din învățământul liceal între anii școlari 2007-2008 și 2018-2019.

Între județele Regiunii Sud – Est există semnificative disparități în ceea ce privește populația școlară, disparități care se înregistrează și la nivelul populației școlare din învățământul liceal.

Pe sexe, la nivelul Regiunii Sud – Est se constată că în perioada cuprinsă între anii școlari 2007 – 2008 și 2011 – 2012 populația de sex feminin, a scăzut ca pondere ajungând de la 51,7% în anul școlar 2007-2008, la 48,6% în anul școlar 2011-2012. După anul școlar 2011 – 2012 ponderea populației feminine din învățământul liceal a crescut continuu, ajungând să fie în anul școlar 2018-2019, din nou majoritară, cu 52%. Între județele regiunii, cea mai mică pondere a populație școlare de sex feminin în anul școlar 2017-2018, a fost în județul Constanța, de 50,6% iar cea mai mare pondere în județul Galați, 53,7%.

Pe medii de rezidență (locația școlii), la nivelul Regiunii Sud – Est, în perioada cuprinsă între anii școlari 2007-2008 și 2018-2019 se constată că nu sunt fluctuații semnificative.

Învățământ profesional

La învățământul profesional populația școlară a cunoscut o evoluție cu două importante perioade în intervalul cuprins între anii școlari 2007-2008 și 2017-2018. O primă perioadă, cuprinsă între anii școlari 2007-2008 și 2011-2012 este caracterizată de scăderea drastică a numărului de elevi cuprinși în învățământul profesional în toate regiunile și în toate județele.

Toate județele Regiunii Sud –Est au înregistrat o scădere a populației școlare din învățământul profesional între anii școlari 2007-2008 și 2017-2018. Cea mai mare scădere s-a înregistrat în județul Constanța. Cea mai mică scădere, în valori absolute s-a înregistrat în județul Tulcea.

Între județele Regiunii Sud – Est există semnificative disparități în ceea ce privește populația școlară din învățământul profesional. Astfel, cel mai mare număr de elevi cuprinși în învățământul profesional, în anul școlar 2017-2018, s-a înregistrat în județul Galați, 2458 elevi, iar cel mai mic număr în județul Tulcea, 944 elevi.

Pe sexe, la nivelul Regiunii Sud – Est se constată că în toată perioada analizată ponderea populației feminine din învățământul profesional a fost mult inferioară ponderii populației masculine. Între județele regiunii, cea mai mică pondere a populației școlare de sex feminin în anul școlar 2017-2018, a fost în județul Vrancea, de 26% iar cea mai mare pondere în județul Tulcea, 35,2%.

Pe medii de rezidență (locația școlii), la nivelul Regiunii Sud – Est, în perioada cuprinsă între anii școlari 2007-2008 și 2017-2018 se constată că nu sunt fluctuații procentuale semnificative. Între județele Regiunii Sud – Est, cea mai mare pondere a elevilor cuprinși în învățământul profesional în mediul rural, în anul școlar 2017-2018 s-a înregistrat în județul Constanța, 22,5% iar cea mai mică pondere în județul Brăila, 3,9%.

Învățământ postliceal

La învățământul postliceal populația școlară a cunoscut o creștere în perioada cuprinsă între anii școlari 2007-2008 și 2017-2018 la nivelul tuturor regiunilor. Cu toate acestea, în ultimii 3-4 ani școlari s-a înregistrat o scădere a numărului de elevi din învățământul postliceal în toate regiunile. Această scădere înregistrată pare a fi cauzată mai degrabă de măsurile administrative impuse pentru oferta de educație și formare profesională pentru învățământul liceal, profesional și postliceal, de încadrare în fiecare an școlar într-un număr de posturi didactice impus, decât de cererea beneficiarilor educației.

La nivelul Regiunii Sud – Est în perioada cuprinsă între anii școlari 2007-2008 și 2017-2018, populația școlară din învățământul postliceal a crescut de 2,15 ori (de la 5905 elevi în anul școlar 2007-2008 la 12704 în anul școlar 2017-2018).

Toate județele Regiunii Sud –Est, cu excepția județului Tulcea au înregistrat o creștere a populației școlare din învățământul postliceal între anii școlari 2007-2008 și 2017-2018.

Pe sexe, la nivelul Regiunii Sud – Est se constată că în toată perioada analizată ponderea populației feminine din învățământul postliceal a fost mult superioară ponderii populației masculine.

Pe medii de rezidență (locația școlii), la nivelul Regiunii Sud – Est, în perioada cuprinsă între anii școlari 2007-2008 și 2017-2018 se constată că nu sunt fluctuații procentuale semnificative. Astfel, în mediul rural, populația școlară din învățământul postliceal a avut fluctuații între valoarea minimă de 0,4% în anul școlar 2007-2008 și valoarea maximă de 3,2% în anul școlar 2011-2012. În anul școlar 2017-2018 ponderea populației școlare din învățământul postliceal înrolată în unități de învățământ din mediul rural a fost de 3,7%.

Grad de cuprindere în învățământ (Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste)

Populația școlară din grupa de vârstă 3 - 23 de ani

Gradul de cuprindere pentru populația din grupa de vârstă 3 - 23 de ani la nivelul Regiunii Sud – Est, în anul școlar 2017-2018 este inferior mediei naționale.

Pe întreaga perioadă analizată, cuprinsă între anii școlari 2007-2008 și 2017-2018 se constată o scădere a gradului de cuprindere în toate regiunile țării.

Pe sexe, gradul de cuprindere al populației feminine din grupa de vârstă 3 – 23 de ani, în anul școlar 2017-2018 a fost superior celui pentru populația de sex masculin la nivel național și în toate regiunile țării.

Pe medii de rezidență se constată că la nivel național gradul de cuprindere în învățământ al populației din grupa de vârstă 3-23 de ani, în anul școlar 2017 – 2018 a fost de 104,7%. Această valoare indică faptul că numărul populației cuprinsă în învățământ în mediul urban este mai mare decât populația rezidentă din aceeași grupă de vârstă din mediul urban.

Populația școlară din grupa de vârstă 15 -18 ani

Gradul de cuprindere pentru populația din grupa de vârstă 15-18 ani la nivelul Regiunii Sud – Est, în anul școlar 2017-2018 este inferior mediei naționale.

În Regiunea Sud – Est s-a înregistrat o creștere cu 1,2 puncte procentuale, de la 72,4% în anul școlar 2007-2008 la 73,6% în anul școlar 2017-2018.

Regiunea Sud - Est a înregistrat în anul școlar 2017 – 2018 un gradul de cuprindere al populației feminine din grupa de vârstă 15 -18 ani de 73,6%, cu aproape 4 puncte procentuale sub media națională.

Pe medii de rezidență se constată că la nivel național gradul de cuprindere în învățământ al populației din grupa de vârstă 15-18 ani, în anul școlar 2017 – 2018 a fost de 156,7%. Această valoare indică faptul că numărul populației cuprinsă în învățământ în mediul urban este mai mare decât populația rezidentă din aceeași grupă de vârstă din mediul urban. Prin urmare un număr semnificativ de persoane din mediul rural sunt înscrise în învățământ în unități din mediul urban.

La nivelul Regiunii Sud –Est gradul de cuprindere a populației din grupa de vârstă 15-18 ani din mediul urban a crescut de la 120,1% în anul școlar 2007-2008 la 150,1% în anul școlar 2017-2018, în timp ce pentru populația din mediul rural, indicatorul a cunoscut o scădere de la 14,9% în anul școlar 2007-2008 la 12,5% în anul școlar 2017 – 2018.

Rata netă de cuprindere în sistemul de educație și formare profesională

Valorile ratei nete și a gradul de cuprindere în educație conduc la recomandarea adoptării unor măsuri de creștere a accesului la educație, în special pentru elevii din mediul rural și pentru cei din grupuri defavorizate, cu accent pe populația roma.

Planificarea în ÎPT va trebui să aibă în vedere stabilirea unor ținte măsurabile privind ratele de tranziție la următorul nivel de calificare, care să țină cont de politicile educaționale, finalitățile în plan ocupațional pe fiecare traseu și nivel de pregătire, dar și de specificul și interesele particulare ale grupului țintă.

Un prim reper în calcularea acestor ținte îl reprezintă benchmark-urile adoptate de UE privind rata abandonului școlar timpuriu, respectiv rata de absolvire a învățământului secundar superior.

Abandonul școlar reprezintă motiv de îngrijorare și în consecință, se recomandă:

- monitorizarea atentă a indicatorului (abandon școlar)
- eforturi conjugate pentru prevenirea abandonului în mod deosebit la învățământul profesional și în special în mediul rural, comunitățile dezavantajate, zonele afectate de migrarea populației, etc.

Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional

Învățământ profesional

În anul școlar 2018-2019 au fost înscriși la învățământul profesional și dual un număr de 84,957 elevi, din care 6506 elevi în clasele IX - X învățământ dual, și 78451 elevi în clasele IX - XI de învățământ profesional.

În Regiunea Sud – Est sunt înscriși 10583 elevi (12,45%) în învățământul profesional și dual.

Analiza pe domenii de formare profesională în învățământul profesional la nivelul Regiunii Sud – Est evidențiază faptul că domeniul de formare profesională cu cel mai mare număr de elevi înscriși este domeniul Mecanică, cu 4081 de elevi înscriși. Se observă o creștere a numărului de elevi cuprinși în acest domeniu de formare profesională față de anii școlari anteriori.

În toate județele componente ale Regiunii Sud – Est domeniile de formare profesională dominante din punct de vedere al numărului de elevi înscriși în învățământul profesional sunt în ordine mecanică și turism și alimentație.

La învățământul dual, în regiunea Sud – Est, sunt înscriși elevi doar în domeniile mecanică, electric și industrie textilă și pielărie.

Învățământ liceal tehnologic

Regiunea Sud Est se situează pe locul 3 în rândul regiunilor de dezvoltare în ceea ce privește numărul de elevi înscriși în învățământul liceal tehnologic, cu 27.322 elevi, ceea ce reprezintă 13,65% din totalul elevilor din învățământul liceal tehnologic la nivel național.

Analiza pe domenii de formare profesională în învățământul liceal tehnologic, la nivelul Regiunii Sud – Est, evidențiază faptul că domeniul de formare profesională cu cel mai mare număr de elevi înscriși este domeniul Turism și alimentație, cu 5443 de elevi înscriși, ceea ce reprezintă 19,9% din totalul elevilor înscriși în învățământul liceal tehnologic la nivelul regiunii. Se observă o creștere a numărului de elevi cuprinși în acest domeniu de formare profesională în ultimii 3 ani școlari.

Cele mai slab reprezentate domenii de formare profesională la nivelul Regiunii Sud - Est sunt: fabricarea produselor din lemn (80 de elevi, pondere 0,3%), producție media (230 de elevi, pondere 0,84%), construcții, instalații și lucrări publice (250 de elevi, pondere 0,9%), chimie industrială (203 de elevi, pondere 0,74%), Industrie textilă și pielărie (432 de elevi, pondere 1,58%), electromecanică (599 de elevi, pondere 2,1%), estetica și igiena corpului omenesc (621 de elevi, pondere 2,3%).

Învățământ postliceal

În perioada cuprinsă între anii școlari 2005-2006 și 2017 – 2018 s-a înregistrat o creștere a numărului de elevi cuprinși în învățământul postliceal la nivelul tuturor regiunilor țării. În Regiunea Sud – Est, creșterea înregistrată în perioada analizată a fost de 8326 de elevi, de la 5142 de elevi în anul școlar 2005-2006 la 13468 elevi în anul școlar 2017-2018. Cu toate acestea, în ultimii 3 ani școlari se constată o tendință de scădere a numărului de elevi cuprinși în învățământul postliceal în toate regiunile țării. Cel mai mare număr de elevi înscriși în învățământul postliceal, s-a înregistrat în județul Constanța, 4592 de elevi iar cel mai mic număr s-a înregistrat în județul Tulcea, 585 de elevi.

Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul postliceal

În anul școlar 2017-2018 au fost înscriși la școala postliceală un număr de 43.142 elevi.

În Regiunea Sud – Est sunt înscriși 5.788 elevi și se situează pe locul 2 între regiunile țării în ierarhia privind numărul de elevi din școala postliceală.

Cea mai importantă contribuție la numărul total de elevi din școala postliceală din Regiunea Sud –Est o are județul Galați cu 1.650 elevi înscriși, ceea ce reprezintă 27,6% din totalul elevilor înscriși în anul școlar 2017-2018 în școala postliceală la nivelul regiunii.

Analiza pe domenii de formare profesională în școala postliceală, la nivelul Regiunii Sud – Est, evidențiază faptul că domeniul de formare profesională cu cel mai mare număr de elevi înscriși este domeniul Sănătate și asistență pedagogică, cu 1858 de elevi înscriși, ceea ce reprezintă 32,1% din totalul elevilor înscriși în școala postliceală la nivelul regiunii. Se observă o creștere a numărului de elevi cuprinși în acest domeniu de formare profesională în ultimii 3 ani școlari. Un alt domeniu bine reprezentat este domeniul turism și alimentație în care sunt înscriși în anul școlar 2017 - 2018 un număr total de 336 elevi reprezentând 5,2% din totalul elevilor înscriși în școala postliceală din regiune.

Școala de maiștri

În anul școlar 2017-2018 au fost înscriși la școala de maiștri un număr de 4765 elevi.

Oferta unităților școlare din ÎPT – Cuprinderea elevilor în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional

În anul școlar 2018 – 2019 ponderea elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic este de 14% la nivelul regiunii Sud - Est, aceasta ocupând locul 3 la nivel național. Pe domenii, cele mai căutate sunt: Economic, Turism și alimentație și Mecanică.

După numărul de elevi cuprinși în învățământul profesional și dual, în anul școlar 2018 – 2019, regiunea Sud – Est ocupă locul 5, numărul elevilor fiind în creștere față de anii școlari anteriori. La învățământul profesional, cele mai căutate calificări sunt cele din domeniul Mecanică și Turism și alimentație. La învățământul dual, cele mai căutate calificări sunt cele din domeniul Mecanică: Sudor, Mecanic auto, Lăcătuș construcții navale.

Cuprinderea elevilor în învățământul postliceal, în anul școlar 2018 – 2019, situează regiunea Sud – Est pe locul 2 între regiunile țării. Cel mai mare număr de elevi fiind înscriși pe domeniul Sănătate și asistență pedagogică, atât la nivelul regiunii cât și la nivelului județelor regiunii Sud – Est.

Oferta unităților școlare din ÎPT - Gradul de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici pentru școlarizarea în învățământul profesional

Conform metodologiei de organizare și funcționare a învățământului profesional, școlarizare în învățământul profesional se realizează numai în condiția încheierii între unitatea de învățământ și operatorii economici a unui contract de pregătire a elevilor, ca urmare a unei solicitări din partea operatorilor economici. La nivelul Regiunii Sud Est solicitările operatorilor economici pentru școlarizarea prin învățământul profesional în anul școlar 2018-2019 au fost satisfăcute în procent de 70,5%. Principalele motive pentru care nu au fost satisfăcute toate solicitările operatorilor economici au fost generate de lipsa autorizării unităților de învățământ pentru calificările solicitate de operatorii economici, imposibilitatea constituirii formațiunilor de studiu pentru anumite calificări, conform legii, datorită numărului mic de solicitări din partea operatorilor economici, capacitatea limitată de școlarizare a unităților de învățământ.

Parteneriatul cu operatorii economici

În anul școlar 2018 – 2019, la nivelul Regiunii Sud- Est, 548 de operatori economici au încheiat contracte de parteneriat pentru formarea profesională a elevilor de clasa a IX - a, prin învățământ profesional și 15 operatori economici pentru învățământ dual.

Rețeaua unităților școlare IPT

La nivelul Regiunii de Dezvoltare Sud - Est, în anul școlar 2018 - 2019 funcționează un număr de 172 de unități de învățământ de stat care școlarizează elevi în învățământul profesional și tehnic

Distribuția pe județe este următoarea:

- Brăila: 17 unități
- Buzău: 31 unități
- Constanța: 54 unități
- Galați: 35 unități
- Tulcea: 15 unități
- Vrancea: 20 unități

Proiectul ofertei de școlarizare în IPT pentru anul școlar 2019-2020

La nivelul Regiunii Sud – Est ponderea locurilor din planul de școlarizare la clasa a IX-a la învățământ liceal tehnologic și învățământul profesional pentru anul școlar 2019 – 2020, este de 56,9% din totalul locurilor la învățământul liceal și profesional, cu 3,3 puncte procentuale peste media națională. În condițiile în care planul de școlarizare va fi realizat în proporție de 100% la învățământ liceal tehnologic și învățământul profesional există premisele ca în anul școlar 2020-2021 să fie atinsă ținta de 60%. Experiența ultimilor ani ne arată însă că planul de școlarizare la învățământul profesional și tehnic, în general și la învățământul profesional, în special, nu se realizează integral. Din acest motiv, pentru anul școlar 2020-2021, se recomandă creșterea ponderii la învățământul profesional și tehnic, pe cât posibil, peste 60%.

Față de planul de școlarizare din anul școlar 2018-2019 la clasa a IX-a la învățământ liceal tehnologic și învățământul profesional, planul de școlarizare pentru anul școlar 2019-2020 înregistrează o creștere cu 3,6 puncte procentuale, de la 53,3% la 56,9%.

La învățământul liceal tehnologic sunt ofertate la nivelul Regiunii Sud – Est un număr de 7.028 de locuri, ceea ce reprezintă 30,83% din totalul de 22790 de locuri ofertate la învățământul liceal și profesional.

La învățământul profesional sunt ofertate la nivelul Regiunii Sud – Est un număr de 5944 de locuri, ceea ce reprezintă 26,08% din totalul locurilor ofertate la învățământul liceal și profesional.

Pentru învățământul liceal filiera teoretică, numărul de locuri ofertat este de 8138, ceea ce reprezintă 35,70% din totalul locurilor la clasa a IX-a.

Învățământul liceal filiera vocațională beneficiază de o ofertă concretizată în 1680 de locuri, reprezentând un procent de 7,37% din totalul locurilor în planul de școlarizare pentru clasa a IX-a.

Proiectul ofertei de școlarizare la clasa a IX-a învățământ dual pentru anul școlar 2019-2020

La învățământul dual Regiunea Sud – Est se plasează în ierarhia numărului de locuri la clasa a IX-a în planul de școlarizare pentru anul școlar 2019-2020 pe ultima poziție la egalitate cu Regiunea Sud – Muntenia, cu o pondere de 1,9 %.

Este de remarcat faptul că regiunile plasate în Transilvania au număr de locuri la învățământul dual semnificativ mai mare decât restul regiunilor țării. Este important de menționat faptul că învățământul dual se organizează doar la solicitarea operatorilor economici iar inspectoratele școlare au obligația de a satisface integral aceste solicitări, cu excepția situațiilor în care, fie, nu sunt unități de învățământ autorizate să furnizeze calificările solicitate de operatorii economici, fie, numărul de locuri solicitate la o anumită calificare sunt sub pragul minim legal pentru constituirea unei formațiuni de studiu (10 elevi).

Școala postliceală

La nivelul Regiunii Sud - Est oferta de școlarizare, la anul I, la școala postliceală, pentru anul școlar 2019-2020, înregistrează 2044 de locuri la învățământul de zi și 392 de locuri la învățământul seral.

Resursele umane din ÎPT

Gradul de acoperire cu profesori și maiștri calificați este *relativ bun* în majoritatea județelor regiunii dar se constată dificultăți în **acoperirea cu titulari** în unele domenii cum ar fi: profesori și maiștri în comerț/turism și alimentație, construcții, industrie alimentară, agricultură/veterinar/zootehnie, electronică și automatizări, etc. – situație care generează adesea o fluctuație importantă a personalului încadrat pe posturile respective.

Măsurile privind dezvoltarea profesională a personalului didactic din ÎPT trebuie să vizeze:

- *competențele metodice* (în raport cu noile cerințe și schimbările introduse prin reformele din ÎPT)
- *actualizarea competențelor de specialitate* cu accent pe noile tehnologii și schimbările organizaționale din mediul economic, realizată în parteneriat și cu sprijinul operatorilor economici parteneri.

Infrastructura unităților școlare din IPT

În anul școlar 2017-2018, în regiunea de Sud Est, numărul de laboratoare a crescut, dar a scăzut numărul de ateliere școlare.

Numărul de laboratoare în Regiunea Sud - Est și în județele componente ale regiunii par a fi suficiente având în vedere că numărul de elevi care revine la 1 laborator este cuprins între 40 și 55. Este necesară însă o analiză la nivelul fiecărui județ pentru identificarea eventualului deficit de laboratoare pe discipline de studiu.

Numărul de elevi care revine la un calculator este satisfăcător având în vedere că valorile se încadrează între 5,5 elevi/PC în județul Galați și 3,6 elevi/PC în județul Tulcea.

În cea ce privește numărul total de PC-uri utilizate în unitățile de învățământ liceal, profesional și postliceal, s-a înregistrat o creștere față de anul școlar anterior în toate județele, cu excepția județelor Constanța și Galați.

Din numărul total de PC-uri utilizate în învățământul liceal, la nivelul Regiunii de dezvoltare Sud – Est, 96% sunt conectate la internet.

Baza materială în învățământul liceal ca și în cazul bazei materiale pentru întregul învățământ profesional și tehnic din regiunea Sud - Est necesită analize detaliate privind nevoile de săli de clasă, laboratoare și ateliere, în raport cu calificările în care sunt școlarizați elevii, cu atenție deosebită pentru unitățile de învățământ din mediul rural.

Cheltuieli publice pentru educație

Conform EUROSTAT, cheltuielile publice totale pentru educație, ca procent din PIB, în România sunt cele mai mici din toate statele UE 28, de doar 2,8% din PIB în anul 2017.

Egalitatea de șanse, nediscriminarea și egalitatea de gen

Din analiza datelor și informațiilor privind sistemul IPT din Regiunea Sud – Est se constată următoarele:

1. Cu privire la egalitatea de șanse egale la educație și formare profesională inițială se poate aprecia că nu sunt întrunite toate condițiile pentru a asigura o reală egalitate de șanse pentru populația cu vârsta cuprinsă între 15 și 18 ani din mediul rural, având în vedere că gradul de cuprindere în unități de învățământ situate în mediul rural pentru populația din această grupă de vârstă este de doar 12,5% iar gradul de cuprindere total este de doar 73,6%. Între posibilele cauze pentru care indicatorii mai sus menționați au valorile modeste precizate se numără:

- insuficienta adaptare a ofertei de formare profesională inițială a unităților de învățământ din mediul rural la oportunitățile de ocupare a unui loc de muncă de către viitorii absolvenți;
- insuficiența sprijinului financiar acordat absolvenților învățământului gimnazial proveniți din mediul rural pentru continuarea studiilor în IPT (bursa profesională și programul „bani de liceu” nu acoperă integral cheltuielile de cazare și masă la internat, programul „bani de liceu” se adresează numai unei anumite categorii de elevi proveniți din familii cu un venit lunar sub un anumit prag)
- insuficienta și slaba adaptare a programelor de orientare și consiliere vocațională a elevilor la oportunitățile de ocupare a unui loc de muncă de către viitorii absolvenți IPT

2. Cu privire la egalitatea de gen se apreciază că aceasta este asigurată la nivelul regiunii. În acest sens este relevant faptul că gradul de cuprindere în învățământ al populației feminine din grupa de vârstă 15 - 18 ani este superior celui pentru populația de sex masculin în anul școlar 2017 - 2018.

3. Cu privire la nediscriminarea pe criterii etnice, se apreciază că este pe deplin asigurată. Nu au fost înregistrate solicitări de constituire de formațiuni de studiu în limbi ale minorităților naționale. Unele inspectorate școlare au întreprins acțiuni de investigare a opțiunilor elevilor și părinților acestora privind învățarea în limba maternă.

4. Cu privire la egalitatea de șanse oferite elevilor cu dizabilități, a celor cu nevoi speciale și a celor din rândul populației roma, se apreciază că sunt parțial îndeplinite condițiile pentru asigurarea integrală a egalității de șanse pentru aceste categorii. Dacă pentru înrolarea în sistemul IPT sunt asigurate toate condițiile, prin oferta de locuri speciale pentru romi, oferta dedicată elevilor cu dizabilități, pentru asigurarea condițiilor de infrastructură din unitățile de învățământ sunt încă de rezolvat probleme legate de acces în unitățile de învățământ și la utilități în multe școli IPT.

Toate Casele corpului didactic și toate inspectoratele școlare au derulat acțiuni de formare a cadrelor didactice vizând pedagogia centrată asupra copilului, capabilă de a veni în întâmpinarea trebuințelor fiecărui copil în parte, adaptată nevoilor sale specifice. Cadrele didactice sunt formate și consiliate să adopte strategii și mijloace de combatere a atitudinilor discriminatorii, să cultive spiritul de toleranță și să ofere șanse egale la educație pentru elevii defavorizați sau cu cerințe educaționale speciale.

Egalitatea șanselor semnifică „o educație pentru toți și pentru fiecare”, o educație deschisă pentru toate persoanele, indiferent de vârstă și condiții socio-economice, dar și o educație pentru fiecare, în funcție de nevoile sale specifice – evitându-se omogenizarea și încurajându-se diversitatea, care să creeze premisele egalității șanselor de succes și de acces în viața socială.

Creșterea adaptării cadrului de instruire în unitățile de învățământ, medierea succesului și integrarea profesională a tuturor elevilor, indiferent de nevoile lor, prin asigurarea accesului la educație, are ca efect prevenirea și reducerea a abandonului școlar și a ratei de părăsire timpurie a școlii.

2. Concluzii din analiza Indicatorilor de proces

Mecanisme decizionale și descentralizarea funcțională în ÎPT

Ministerul Educației Naționale implementează începând din anul 2003 un Model de planificare strategică a ofertei de formare profesională prin IPT, în scopul asigurării unei oferte de formare profesională relevantă în raport cu nevoile previzionate ale pieței muncii. Modelul se bazează pe descentralizarea deciziei și distribuirea acesteia pe mai multe niveluri decizionale, respectiv național, regional, județean și local. Modelul

implementat are în vedere și orizontul de timp al școlarizării. Instrumentele modelului sunt: Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ (PRAI), Planul Local (județean) de Acțiune pentru Învățământ (PLAI) și Planul de Acțiune al Școlii (PAS). Elaborarea și actualizarea PRAI și PLAI se află în responsabilitatea următoarelor structuri manageriale consultative corespunzătoare nivelurilor decizionale regional și județean: Consorțiile Regionale, respectiv Comitetele Locale de Dezvoltare a Parteneriatului Social (CLDPS). Activitatea Consorțiilor Regionale și a CLDPS este reglementată prin Ordinul MECȘ nr 4456/08.07.2015.

Conform Strategiei educației și formării profesionale în România pentru perioada 2016-2020, creșterea implicării partenerilor sociali în dezvoltarea sistemului de formare profesională este una dintre direcțiile de acțiune, având drept acțiuni specifice:

- Dezvoltarea capacității de management participativ prin asigurarea asistenței metodologice și a mecanismelor de coordonare a structurilor de cooperare strategică de la nivel național, regional și județean, cu accent pentru Consorțiile Regionale și Comitetele Locale de Dezvoltare a Parteneriatului Social (CLDPS), în vederea îndeplinirii rolurilor ce le revin
- Dezvoltarea și furnizarea de programe de dezvoltare profesională continuă a specialiștilor Comitetelor Sectoriale

Acțiunile menționate sunt în responsabilitatea MEN și ANC, cu implicarea CNDIPT.

Asigurarea calității în ÎPT

Necesitatea asigurării calității educației, prin stabilirea unui cadru legislativ care să permită dezvoltarea unei culturi instituționale a calității educației și protecția beneficiarului de educație, a condus la adoptarea legii nr. 87/ 13.04.2006 pentru aprobarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 75/12.07.2005 privind asigurarea calității educației.

La nivel național activitățile privind asigurarea calității în sistemul național de învățământ sunt coordonate de către două agenții: Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar (ARACIP) și Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (ARACIS).

Sistemul românesc de asigurare a calității formării profesionale este construit pe baza Ghidului european de autoevaluare a furnizorilor de formare.

Introducerea unui sistem de asigurare a calității în sistemul de formare profesională va furniza pentru procesul de planificare strategică la toate nivelurile (planurile regionale și locale, planurile de acțiune la nivelul școlii) un set de indicatori standard care vor permite decidenților luarea măsurilor necesare pentru creșterea calității formării profesionale.

Prin creșterea transparenței față de beneficiari, mecanismele de asigurare a calității vor avea un impact decisiv în motivarea și implicarea partenerilor sociali în planificarea ofertei și a strategiilor de îmbunătățire.

Conform Strategiei educației și formării profesionale în România pentru perioada 2016-2020, îmbunătățirea învățării la locul de muncă în formarea profesională este una dintre direcțiile de acțiune, având drept acțiuni specifice:

- Elaborarea și implementarea unui mecanism de asigurare a calității învățării la locul de muncă, în sistemul de învățământ
- Elaborarea propunerilor de metodologie și a standardelor de acreditare a întreprinderilor, pentru furnizarea componentei programului de formare care vizează învățarea la locul de muncă în sistemul de învățământ

Acțiunile menționate sunt în responsabilitatea MEN și ARACIP, cu implicarea CNDIPT.

Situația școlară a elevilor din IPT la sfârșitul anului școlar

La învățământul profesional, la sfârșitul anului școlar 2016-2017, la nivelul regiunii Sud – Est, promovabilitatea a fost de 87,8%, inferioară ponderii de 89.6% înregistrată la nivel național.

În Regiunea Sud - Est s-a înregistrat o ușoară creștere de 0.1 puncte procentuale, de la 87.7% în anul școlar 2015-2016 la 87,8% în anul școlar 2016-2017. În valori absolute, la nivelul Regiunii Sud – Est s-au înregistrat, la sfârșitul anului școlar 2016-2017 un număr de 1121 de elevi repetenți la învățământul profesional, în creștere față de anul școlar anterior când s-au înregistrat 883 de elevi repetenți. La nivel național numărul elevilor declarați repetenți la sfârșitul anului școlar 2016-2017, la învățământul profesional, a fost de 8462 de elevi. Aceste valori arată că eșecul școlar este unul important în învățământul profesional.

Situația școlară a elevilor din învățământul liceal, la sfârșitul anului școlar 2016-2017, pe regiuni de dezvoltare evidențiază faptul că per total elevi înscriși în învățământul liceal, Regiunea Sud - Est înregistrează cea mai mică pondere a elevilor promovați la sfârșitul anului, de doar 96,3%, sub media națională de 97,1%.

Pe clase, situația școlară a elevilor din învățământul liceal, la sfârșitul anului școlar 2016-2017, arată că ponderea elevilor promovați este mai mare la clasele terminale față de clasele de început, cu excepția clasei a XIII-a (învățământ seral), în toate județele regiunii. Aceeași situație se regăsește și la nivel național.

Serviciile de orientare și consiliere

Din analiza informațiilor disponibile se poate aprecia că, deși în ultimii ani s-au înregistrat progrese în domeniu, totuși, gradul de acoperire a serviciilor de orientare și consiliere este insuficient datorită în principal numărului insuficient de consilieri școlari și de cabinete de orientare și consiliere din școli. În acest context, nu se poate vorbi de un proces sistematic și coerent de orientare și consiliere în sprijinul unei decizii informate din partea elevilor și părinților acestora în alegerea traseului de formare.

Conform Strategiei educației și formării profesionale în România pentru perioada 2016-2020, îmbunătățirea orientării profesionale și a consilierii în carieră este una dintre direcțiile de acțiune, având drept acțiuni specifice:

- Dezvoltarea și furnizarea de servicii de orientare profesională pentru elevii din clasa a VIII-a
- Dezvoltarea și implementarea de instrumente de orientare profesională online (pentru elevi din clasele VII – XII)

Acțiunile menționate sunt în responsabilitatea MEN, cu implicarea CNDIPT.

3. Concluzii din analiza Indicatorilor de ieșire

Absolvenți pe niveluri de educație

Numărul absolvenților de liceu, filiera tehnologică, din Regiunea Sud – Est, a scăzut de la 13434 în anul 2010 la 7780 în anul 2016 (aproximativ 42%), în condițiile în care, la filiera teoretică numărul absolvenților a scăzut cu 0,9% și la filiera vocațională a crescut cu aproximativ 16%. Această situație este datorată în principal diminuării numărului de locuri la intrarea în învățământul liceal filiera tehnologică, în favoarea locurilor oferite la învățământul liceal teoretic și vocațional.

La învățământul profesional, numărul absolvenților din Regiunea Sud – Est a scăzut drastic în 2011 față de anul anterior, ca urmare a reorganizării învățământului

profesional, după clasa a IX-a. Începând cu anul 2012 se înregistrează o tendință de creștere a numărului de absolvenți în 2013, după care urmează o perioadă de scădere până în 2015. Începând cu anul 2016 numărul absolvenților învățământului profesional, înregistrează o creștere.

Școala postliceală și școala de maiștrii au furnizat un număr de absolvenți din ce în ce mai mare în perioada 2010-2015, cu o mică scădere în 2016. Această situație este generată de creșterea atractivității acestei forme de formare profesională inițială în rândul tinerilor, ținând cont și de faptul că absolvenții învățământului liceal care nu au promovat examenul de bacalaureat pot opta pentru continuarea studiilor la învățământul postliceal.

Rata de absolvire, pe niveluri de educație ISCED

Evoluția ratei de absolvire în învățământul profesional a înregistrat o scădere drastică în anul școlar 2011 - 2012 ca urmare a modificărilor legislative prin care învățământul profesional a fost organizat după clasa a IX-a, absolvenții învățământului gimnazial putând opta doar pentru continuarea studiilor în clasa a IX-a de liceu iar ulterior, la finalizarea clasei a IX-a aceștia puteau opta pentru învățământul profesional. Începând cu anul școlar 2012 - 2013, ca urmare a reintroducerii învățământului profesional, după clasa a VIII-a rata de absolvire a început să crească la nivel național, regional și în toate județele regiunii dar se menține la valori modeste, sub 15%. În anul școlar 2016 – 2017 regiunea Sud – Est are o rată de absolvire de 7,2%, sub media națională de 9%.

Evoluției ratei de absolvire a învățământului liceal a fost în creștere până în anul școlar 2014 – 2015 la nivel național și al tuturor regiunilor de dezvoltare și al tuturor județelor regiunii Sud - Est. În anul școlar 2015 – 2016 are loc o scădere a ratei de absolvire la nivel național, al tuturor regiunilor de dezvoltare și al tuturor județelor regiunii Sud – Est, iar în anul școlar 2016-2017, se constată o stagnare a ratei de absolvire la nivel național și o scădere a acesteia cu 1% la nivelul regiunii Sud – Est.

Evoluția ratei de absolvire a învățământului postliceal a fost în creștere atât la nivelul național cât și regional și al tuturor județelor regiunii până în anul școlar 2014 – 2015, după care a început să descrească atât la nivel național cât și la nivelul regiunilor. La fel ca în cazul învățământului liceal, se constată că în ultimul an școlar din perioada analizată, rata de absolvire la învățământul postliceal a fost inferioară anului școlar anterior, la nivel național. Rata de absolvire la nivelul regiunii Sud – Est este superioară mediei naționale.

Rata de tranziție la următorul nivel de educație

Evoluția ratei de tranziție în învățământul secundar superior a avut o fluctuație continuă atât la nivel național cât și regional și al tuturor județelor regiunii, cea mai mare valoare înregistrându-se în anul școlar 2014 – 2015. În anul școlar 2017 - 2018 se înregistrează o creștere a ratei de tranziție în învățământul secundar superior față de anul școlar anterior la nivel național și al regiunii de dezvoltare Sud – Est.

Rata abandonului școlar, pe niveluri de educație ISCED

La nivel național se constată că începând cu anul școlar 2012 - 2013, rata abandonului școlar la învățământul liceal și profesional este în creștere, anul școlar 2016 – 2017 fiind primul anul în care rata abandonului școlar scade atât la nivel național cât și la nivelul tuturor regiunilor de dezvoltare.

La învățământul postliceal rata abandonului școlar înregistrează la nivel național o fluctuație continuă, cu un maxim înregistrat în anul școlar 2014-2015. Rata abandonului școlar la învățământul postliceal este superioară ratei pentru învățământul liceal și profesional la nivel național, regional și al județelor componente ale regiunii.

Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație

Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație înregistrează la nivel național o evoluție descendentă în perioada 2000-2017, de la 22,9% în anul 2000, la 18,1% în anul 2017. Ce mai mică valoare a fost înregistrată în anul 2008, de 15,9%. La nivelul Regiunii Sud – Est, se constată că, pe întreaga perioadă analizată, se înregistrează o scădere, de la 23,8% în anul 2000, la 22,4% în 2017, cu un minim în anul 2009, de 18,3% și un maxim de 27,5% în 2004. În ultimii 2 ani ai perioadei analizate, rata de părăsire timpurie a sistemului de educație în Regiunea Sud – Est, a fost în ușoară scădere.

Procentul elevilor cu nivel scăzut al competențelor (PISA)

Cu toate că România a înregistrat progrese în ceea ce privește procentul persoanelor cu nivel scăzut la toate cele trei criterii, citire, matematică și științe, în cadrul testelor PISA, în perioada 2006-2015, valorile mari pe care le înregistrează în 2016 plasează țara noastră, între țările UE 28, pe penultimul loc la citire (înaintea Bulgariei), pe antepenultimul loc la matematică (înaintea Bulgariei și a Ciprului) și pe penultimul loc la științe (înaintea Ciprului). De asemenea, se constată că ponderea persoanelor cu nivel ridicat (nivelul 5 sau peste) la toate cele trei criterii este deosebit de scăzut.

Ponderea populației cu vârste cuprinse între 20-24 de ani care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă (NEET)

Ponderea populației cu vârste cuprinse între 20-24 de ani care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă, România înregistrează o îngrijorătoare tendință de creștere în perioada 2007-2017. După un maxim înregistrat în anul 2015, de 24,1%, în următorii doi ani s-a înregistrat o scădere cu 3,1 puncte procentuale ajungându-se în anul 2017 la 21%. Cu toate acestea, valoarea înregistrată în 2017 este cu 4,5 puncte procentuale peste valoarea din 2007 și cu 5,5 puncte procentuale peste media UE 28. Mai mult, decalajul dintre UE și România s-a accentuat. Astfel, dacă în 2007 diferența dintre valorile înregistrate la nivelul UE 28 și România era de 1,3 puncte procentuale, în anul 2017, decalajul s-a mărit la 5,5 puncte procentuale.

Conform Strategiei Naționale pentru ocuparea forței de muncă în România, creșterea participării și facilitarea accesului la programele de formare profesională este unul dintre obiectivele strategice, având măsuri privind:

- privind ucenicia;
- privind programele de formare dedicate NEETs;
- privind creșterea participării tinerilor și adulților la FPC cu accent pe NEETs (tineri cu vârsta cuprinsă între 15-24 de ani care nu sunt nici angajați, nici nu urmează un program de educație și/ sau formare profesională).

Rata de participare în formarea continuă a populației adulte (25-64 ani)

Rata de participare în formarea continuă a populației adulte cu vârsta cuprinsă între 25 și 64 de ani, înregistrează, la nivel național, începând cu anul 2013 o scădere continuă. Valoarea indicatorului din anul 2017, de numai 1,1% este îngrijorător, în condițiile în care ținta propusă de România pentru 2020 este de 10%. Cea mai mare rată de participare în anul 2017 a fost înregistrată în Regiunea Sud Muntenia, de 1,4%. În anul 2017, Regiunea Sud – Est înregistrează cea mai scăzută rată de participare în formarea continuă a populației adulte dintre regiunile de dezvoltare ale României, de doar 0,6%. Mai mult, în perioada 2013-2016 rata de participare în formarea continuă a populației adulte din Regiunea Sud – Est a cunoscut o scădere continuă.

Conform Strategiei educației și formării profesionale în România pentru perioada 2016-2020, creșterea ratei de participare a adulților la învățare pe tot parcursul vieții este unul dintre obiectivele strategice, având drept acțiuni specifice:

- Dezvoltarea și implementarea unei strategii de marketing care să conducă la conștientizarea beneficiilor asupra dezvoltării carierei, participării la programele de formare profesională inițială și continuă, recunoașterii rezultatelor învățării dobândite în context nonformal și informal
- Dezvoltarea unui sistem național coerent de informare, consiliere și orientare profesională la nivel național/ regional/ local, care să vizeze atât formarea profesională inițială, cât și formarea profesională continuă
- Campanii de informare a persoanelor apte de muncă în legătură cu serviciile de orientare și consiliere existente la nivel național/ regional/ local

Acțiunile menționate sunt în responsabilitatea MEN și MMFPSPV, cu implicarea CNDIPT și AJOFM.

4. Concluzii din analiza Indicatori de impact

Impactul sistemului de învățământ profesional și tehnic asupra șomajului

Având în vedere că în 2016, conform AMIGO, rata șomajului de lungă durată pentru tineri a avut, la nivelul Regiunii Sud - Est valoarea de 21,1%, mult mai mare decât rata totală a șomajului de lungă durată, de 4,5%, se poate concluziona că impactul sistemului de învățământ profesional și tehnic asupra șomajului este unul ridicat. De asemenea, este de remarcat faptul că rata șomajului de lungă durată pentru tineri a crescut în ultimii ani. Ponderea șomerilor tineri din totalul șomerilor, conform AMIGO, în 2016, era de 25%, ceea ce întărește concluzia formulată mai sus.

În contextul datelor prezentate mai sus, se impune o abordare integrată a mai multor măsuri menite să conducă la reducerea șomajului în rândul tinerilor. Pe de o parte este necesară o mai bună corelare a ofertei IPT cu cererea pieței muncii, adaptarea conținuturilor învățării la realitățile viitoarelor locuri de muncă pentru absolvenți, creșterea ponderii stagiilor de pregătire practică la operatorii economici parteneri ai școlii în scopul dobândirii de către absolvenți a competențelor specifice viitorului loc de muncă. Pe de altă parte, este necesară creșterea atractivității viitoarelor locuri de muncă pentru absolvenți, atât din punct de vedere al condițiilor de muncă cât și al retribuiției.

Insertia profesională a absolvenților IPT, pe niveluri de educație

Impactul sistemului de învățământ și de formare profesională asupra șomajului ar putea fi evaluat prin stabilirea unor corelații în timp între rata de inserție profesională, respectiv rata șomajului absolvenților și rata totală a șomajului. În acest moment, în lipsa unui sistem unitar de monitorizare a inserției profesionale a absolvenților, școlile raportează propriile evaluări. Aceste evaluări sunt însă parțiale (bazate în general pe feedback-ul obținut de la absolvenții) și sunt dificil de validat.

Totuși, rata ridicată a șomajului tinerilor din grupa de vârstă 15-24 de ani, și ponderea ridicată a acestora în numărul total al șomerilor, sugerează o problemă serioasă a sistemului de pregătire în raport cu finalitățile obținute în plan ocupațional. Din acest motiv, se reține ca un prim indicator de impact, care poate fi măsurat pe baza datelor statistice disponibile, șomajul tinerilor din grupa de vârstă 15-24 de ani, cu rezerva că acesta nu este diferențiat pentru absolvenții IPT.

Agențiile de Ocupare a Forței de Muncă (AJOFM) pot oferi date anuale valoroase despre absolvenții înregistrați în baza de date ca șomeri, dar acestea nu sunt diferențiate în acord cu noua structură pe niveluri de pregătire și finalitățile din IPT. În

Acest sens se recomandă colaborarea între ministere în vederea structurării unitare la nivel național a bazei de date a AJOFM pentru evidențierea diferențiată a absolvenților de ÎPT pe calificări și niveluri de calificare, adaptat noilor trasee și finalități ale sistemului de educație și formare profesională.

Pentru monitorizarea inserției socio-profesionale a absolvenților, conform Strategiei educației și formării profesionale în România pentru perioada 2016-2020, monitorizarea inserției profesionale a absolvenților programelor de formare este una dintre direcțiile de acțiune, având drept acțiuni specifice:

- Crearea unui mecanism național de monitorizare pe cale administrativă a inserției profesionale a absolvenților de învățământ profesional și tehnic;
- Realizarea sistematică a monitorizării inserției socioprofesionale a absolvenților de învățământ profesional și tehnic pe cale administrativă și prin anchete la nivel național.

Acțiunile menționate sunt în responsabilitatea Ministerului Educației Naționale, cu implicarea CNDIPT.

6.5.1.Ținte pe termen mediu pentru oferta IPT pe niveluri de formare profesională și domenii de pregătire

Conform Strategiei educației și formării profesionale din România, pentru perioada 2016-2020, aprobată prin HG 317/2016, ținta pentru cuprinderea elevilor în învățământul profesional și tehnic, în clasa a IX-a, învățământ de zi, de masă, de stat, este de 60% din totalul elevilor cuprinși în clasa a IX-a învățământ de zi, de masă, de stat.

Pe baza previziunilor realizate de CEDEFOP privind oportunitățile de locuri de muncă, se recomandă ca la orizontul anului 2025, cuprinderea elevilor în clasa a IX-a învățământ profesional să fie de 35% din totalul elevilor cuprinși în clasa a IX-a, învățământ de zi, de masă, de stat.

Ponderea de 35% mai sus menționată este orientativă, ea fiind condiționată, conform Metodologiei de organizare și funcționare a învățământului profesional de stat, aprobată prin OMENCS nr. 5033/29.08.2016, și a Metodologiei de organizare și funcționare a învățământului dual, aprobată prin OMEN nr. 3554 din 29.03.2017, de următoarele precizări din metodologiile menționate:

- Învățământul profesional se organizează numai în unitățile de învățământ care anexează la propunerea privind planul de școlarizare, contracte-cadru încheiate cu operatorii economici/instituții publice, contracte prin care se partajează responsabilitățile pentru organizarea și desfășurarea procesului de formare profesională a elevilor;
- Învățământul dual se organizează în unități de învățământ de stat, particulare sau confesionale autorizate sau acreditate, în baza unui contract de parteneriat care se încheie între unul sau mai mulți operatori economici sau asociație/consorțiu de operatori economici/ clustere, unitatea de învățământ și unitatea administrativ teritorială pe raza căreia se află unitatea școlară și prin care se stabilesc condițiile de colaborare, drepturile și obligațiile părților, precum și costurile asumate de parteneri;
- inspectoratele școlare au obligația de a răspunde solicitărilor operatorilor economici pentru școlarizarea în învățământul dual prin includerea cu prioritate a acestor solicitări în proiectul planului de școlarizare.

În acest context, inspectoratelor școlare și Comitetelor Locale de Dezvoltare a Parteneriatului social le revine sarcina de a analiza cu maximă responsabilitate solicitările de școlarizare ale operatorilor economici, atât la învățământul profesional cât și la învățământul dual, în scopul fundamentării proiectelor planurilor de școlarizare cu satisfacerea în cât mai mare măsură a solicitărilor operatorilor economici, dar, în egală măsură, cu asigurarea unei oferte echilibrate între învățământul liceal teoretic, liceal vocațional, liceal tehnologic și învățământul profesional care să răspundă nevoilor de dezvoltare socio-economică la nivel județean și regional.

De asemenea, inspectoratele școlare și unitățile de învățământ vor trebui să intensifice acțiunile vizând dezvoltarea parteneriatului cu operatorii economici.

Este important de menționat că pentru îndeplinirea ȋntelilor mai sus menționate privind cuprinderea elevilor în IPT și cuprinderea elevilor în învățământul profesional sunt necesare măsuri și acțiuni sistematice și susținute din partea inspectoratelor școlare, a unităților de învățământ și a tuturor factorilor interesați pentru realizarea unui marketing educațional eficient și pentru consilierea și orientarea elevilor din învățământul gimnazial și a părinților acestora, pentru a diminua decalajul existent în prezent între cifrele planului de școlarizare la IPT și cuprinderea efectivă a elevilor în IPT.

Plecând de la structura cererii potențiale, în perspectiva 2017-2025, pe domenii de formare ale IPT, în ipoteza scenariului moderat din Studiul previzional, în Regiunea Sud - Est, sunt recomandate ponderile pentru cuprinderea elevilor, pe domenii, din tabelul următor.

Tabelul - Ponderi orientative pentru oferta la învățământul liceal tehnologic + învățământul profesional (învățământ de zi, de masă, de stat)

Domeniul pregătirii de bază/ Profilul	Ținte propuse pentru oferta de formare * (%)
1.Mecanică	24
2.Electromecanică	5
3.Electronică și automatizări	2
4.Chimie industrială	0
5.Materiale de construcții	0
6.Electric	6
7.Construcții, instalații și lucrări publice	3
8.Agricultură	6,5
9.Silvicultură	0,5
10.Comerț	7,5
11.Turism și alimentație	19
12.Industrie alimentară	9
13.Fabricarea produselor din lemn	4

14. Industria textilă și pielărie	3
15. Tehnici poligrafice	0,5
16. Estetica și igiena corpului omenesc	3
17. Protecția mediului	2
18. Economic	5
19. Producție media	0
TOTAL	100

* ponderile reprezintă ieșiri din sistemul ÎPT în 2025

Ponderile din tabelul de mai sus sunt orientative și ele vor fi actualizate periodic în funcție de tendințele pieței muncii și de solicitările operatorilor economici.

6.5.2. Adaptarea ofertei IPT la țintele pe termen mediu (eșalonare anuală)

Ținând cont de valorile indicatorilor privind cuprinderea elevilor în IPT, în anul școlar 2018 – 2019, precum și de proiectul planului de școlarizare pentru anul școlar 2019 - 2020, o eșalonare orientativă a creșterii valorilor indicatorilor pentru îndeplinirea țăntelor în anul școlar 2024 -2025, este prezentată în tabelul următor.

Tabelul - Adaptarea ofertei IPT la țintele pe termen mediu (eșalonare anuală)

Județul	Indicator	Valoarea indicatorului în anul școlar (ponderea elevilor cuprinși la începutul anului școlar)						
		2018 - 2019	2019 - 2020	2020 - 2021	2021 - 2022	2022 - 2023	2023 - 2024	2024 - 2025
Brăila	Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a, învățământ liceal tehnologic de zi + învățământ profesional	49.6%	54%	56%	58%	60%	60%	60%
	Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a învățământ profesional (inclusiv dual)	27.4%	34%	35%	35%	35%	35%	35%
Buzău	Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a, învățământ liceal tehnologic de zi + învățământ profesional	49.7%	52%	54%	57%	60%	60%	60%
	Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a învățământ profesional (inclusiv dual)	20.9%	26%	28%	31%	35%	35%	35%
Constanța	Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a, învățământ liceal tehnologic de zi + învățământ profesional	55.0%	56%	57%	58%	60%	60%	60%
	Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a învățământ profesional (inclusiv dual)	18.2%	26%	28%	31%	35%	35%	35%
Galați	Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a, învățământ liceal tehnologic de zi + învățământ profesional	55.5%	57%	58%	59%	60%	60%	60%
	Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-	19.0%	20%	25%	30%	35%	35%	35%

	a învățământ profesional (inclusiv dual)							
Tulcea	Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a, învățământ liceal tehnologic de zi + învățământ profesional	54.9%	59%	60%	60%	60%	60%	60%
	Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a învățământ profesional (inclusiv dual)	22.0%	34%	35%	35%	35%	35%	35%
Vrancea	Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a, învățământ liceal tehnologic de zi + învățământ profesional	53.3%	56%	57%	58%	60%	60%	60%
	Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a învățământ profesional (inclusiv dual)	11.6%	14%	20%	27%	35%	35%	35%
Regiunea Sud - Est	Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a, învățământ liceal tehnologic de zi + învățământ profesional	53.3%	55%	56%	58%	60%	60%	60%
	Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a învățământ profesional (inclusiv dual)	19.4%	25%	28%	31%	35%	35%	35%

Notă: Indicatorii și valorile acestora se referă la învățământ de zi, de masă, de stat

Sursa datelor pentru anul școlar 2018-2019: inspectoratele școlare

Valorile indicatorilor pentru anul școlar 2019-2020 sunt estimate pe baza proiectelor planurilor de școlarizare elaborate de inspectoratele școlare.

Pentru detalii vezi anexa 28 Plan școlarizare IPT cl. a IX-a 2019-2020 – [pentru vizualizare clic aici](#)

7. Monitorizarea implementării PRAI

7.1. Procesul de monitorizare

Monitorizarea PRAI, este realizată de grupuri de lucru formate din membrii Consorțiului regional și/sau reprezentanți ai altor instituții/organizații selectați de către CNDIPT.

În scopul asigurării unității și a comparabilității tuturor rapoartelor de monitorizare PRAI, CNDIPT selectează din rândul personalului propriu sau al altor instituții/organizații un coordonator al activităților de monitorizare a tuturor PRAI.

În scopul sprijinirii grupurilor de lucru și/sau a coordonatorului activităților de monitorizare a tuturor PRAI, CNDIPT selectează din rândul personalului propriu sau al altor instituții/organizații, unul sau mai mulți experți tehnici.

Coordonarea științifică și metodologică a monitorizării PRAI este asigurată de Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic (CNDIPT)

Monitorizarea PRAI se realizează, în principal, prin analiza datelor furnizate anual de instituțiile responsabile cu implementarea măsurilor din PRAI.

Pentru anumite măsuri și acțiuni planificate în PRAI, Consorțiile regionale pot decide, în funcție de necesarul de informații, realizarea unor investigații prin: focus grupuri cu factori interesați, aplicarea de chestionare diferitelor grupuri, vizite la instituțiile responsabile de implementarea anumitor acțiuni din PRAI, etc.

Formatul documentelor elaborate de grupurile de lucru pentru monitorizarea PRAI sunt stabilite în Metodologia de actualizare și monitorizare a Planurilor Regionale de Acțiune pentru Învățământ (PRAI), elaborată de CNDIPT.

Procesul de monitorizare și evaluare a implementării PRAI are două componente: autoevaluarea și evaluarea externă. Autoevaluarea este realizată de către membrii Consorțiului regional și/sau reprezentanți ai altor instituții/organizații selectați de către CNDIPT, implicați în elaborarea și actualizarea PRAI. Evaluarea externă este realizată de către membrii altui Consorțiu regional și/sau reprezentanți ai altor instituții/organizații selectați de către CNDIPT, care nu au fost implicați în elaborarea și actualizarea PRAI al regiunii respective.

Instrumentele utilizate pentru Monitorizarea și evaluarea PRAI, stabilite în Metodologia de actualizare și monitorizare a Planurilor Regionale de Acțiune pentru Învățământ (PRAI), sunt:

- Lista de verificare PRAI;
- Fișa de monitorizare la nivel de obiectiv specific din PRAI;
- Fișa de monitorizare a PRAI;
- Raportul de monitorizare PRAI.

7.2. Evaluarea progresului în implementarea PRAI

Se constată un progres bun în implementarea următoarelor obiective și acțiuni din PRAI elaborat în anul 2016:

- **OBIECTIV 1.1.: Identificarea nevoilor de calificare, acțiunile:**
 - Actualizarea anuală a bazei de date cu indicatorii privind demografia, economia, piața muncii din surse statistice naționale și administrative regionale și județene
 - Actualizarea anuală a bazei de date cu indicatorii privind educația și formarea profesională inițială din surse statistice și administrative județene
 - Realizarea de Studii previzionale și anchete în întreprinderi
- **OBIECTIVUL 1.2: Adaptarea ofertei pentru formarea profesională inițială la nevoile de calificare identificate, pe domenii și calificări, acțiunile:**
 - Actualizarea anuală a PRAI
 - Actualizarea anuală a PLAI
 - Actualizarea anuală a PAS pentru toate unitățile școlare IPT
- **OBIECTIVUL 1.3: Creșterea nivelului de calificare și a gradului de adecvare a competențelor formate la nevoile pieței muncii, acțiunile:**
 - Adaptarea ofertei de școlarizare prin IPT pentru a oferi șanse de continuare a studiilor.
 - Identificarea cerințelor specifice din partea angajatorilor prin intermediul chestionarelor și adaptarea curriculumului în dezvoltare locală în parteneriat cu agenții economici
 - Dezvoltarea rețelelor de școli pentru fiecare din domeniile de formare profesională prioritare la nivel județean
 - Evaluarea impactului măsurilor de adaptare a ofertei pentru formarea profesională inițială și a acțiunilor de creșterea a nivelului de calificare a absolvenților prin studii de urmărire a inserției profesionale a absolvenților IPT (Studiu la nivelul regional și al fiecărui județ pentru absolvenții IPT, începând cu promoția 2019, la 6 și 12 luni de la absolvire)
- **OBIECTIVUL 1.4: Diversificarea serviciilor de formare profesională oferite prin școlile din ÎPT, acțiunile:**
 - Colaborare cu AJOFM pentru reconversia profesională a șomerilor și alte programe de măsuri active de ocupare - mai ales pentru absolvenții care nu se încadrează în primele 6 luni de la absolvire

- **OBIECTIVUL 2.1.: Reabilitarea și modernizarea infrastructurii școlilor din ÎPT, acțiunile:**
 - Elaborarea direcțiilor de restructurare a rețelei școlare la nivelul fiecărui județ în funcție de nevoile de calificare identificate și de particularitățile rețelei școlare
 - Implementarea direcțiilor de acțiune pentru restructurarea rețelei școlare
 - Ierarhizarea unităților școlare IPT în funcție de prioritățile de dezvoltare a acestora ca răspuns la nevoile de calificare identificate
- **OBIECTIVUL 3.1.: Dezvoltarea managementului unităților școlare IPT, acțiunile:**
 - Stagii de formare a directorilor și directorilor adjuncți ai școlilor IPT în domeniul managementului educațional
 - Stagii de formare pentru membrii echipelor de elaborare a PAS din toate școlile IPT (cadre didactice și membrii ai CA)
- **OBIECTIVUL 3.2.: Dezvoltarea competențelor metodice și de specialitate ale personalului didactic din ÎPT, acțiunile:**
 - Stagii de formare pentru cadrele didactice din școlile IPT pentru aplicarea învățării centrate pe elev și asigurarea calității
 - Stagii de documentare a tuturor cadrelor didactice de specialitate din școlile IPT la agenții economici parteneri pentru adaptarea conținuturilor și metodelor de învățământ la cerințele angajatorilor și la noile tehnologii și echipamente (vizite de documentare / stagii de formare în întreprinderi / întâlniri tematice cu agenții economici)
 - Stagii de formare pentru toți consilierii școlari pentru dezvoltarea competențelor de orientare școlară și vocațională
 - Programe de formare continuă pentru dezvoltarea competențelor metodice și adaptarea la cerințele reformei din ÎPT (stagii de formare prin instituțiile acreditate, întâlniri metodice, lecții deschise, scheme de mentorat în școli, etc.)
 - Anticiparea evoluțiilor personalului didactic de specialitate din unitățile școlare IPT pe termen mediu
 - Stagii de formare privind elemente de metodică, pedagogie și asigurare a calității în educația și formarea profesională pentru tutorii de la operatorii economici parteneri în învățământul dual
- **OBIECTIVUL 4.1.: Dezvoltarea competențelor metodice și de specialitate ale personalului didactic din ÎPT, acțiunile:**
 - Proiectarea și implementarea unui **calendar obligatoriu** și unitar de activități de informare și consiliere pentru:
 - clasele a VII-a, VIII-a: **calificări - cariera profesională**
 - cl. a VIII-a: **oferta de formare** la nivel județean/regional
 - clasa a IX-a pentru învățământ profesional și tehnic
 - Acțiuni de orientare și consiliere pentru carieră organizate în parteneriat școli-agenți economici
- **OBIECTIVUL 5.1.: Facilitarea accesului la educație prin ÎPT, prevenirea și reducerea abandonului școlar, acțiunea:**

- Facilitarea mobilității elevilor în teritoriu (transport/internat, burse, etc.)
- **OBIECTIVUL 6.1.: Dezvoltarea, diversificarea și creșterea eficienței relațiilor de parteneriat, pentru asistarea deciziei și furnizarea unor servicii de calitate prin sistemul de ÎPT, acțiunile:**
 - Revizuirea componenței Consiliilor de Administrație din sistemul de ÎPT prin cooptarea unor reprezentanți ai agenților economici reprezentativi pentru profilul școlii
 - Asigurarea locurilor de practică și condițiilor de pregătire în întreprinderi pentru toți elevii, în conformitate cu Standardele de pregătire profesională și cerințele învățării centrate pe elev
 - Elaborarea și implementarea proiectelor cu finanțare din FSE pentru desfășurarea practicii elevilor la agenții economici

Se constată un progres întârziat în implementarea următoarelor obiective și măsuri:

- **OBIECTIVUL 1.2: Adaptarea ofertei pentru formarea profesională inițială la nevoile de calificare identificate, pe domenii și calificări, acțiunile:**
 - Monitorizarea și evaluarea acțiunilor planificate în PLAI (anul precedent)
 - Evaluarea acțiunilor planificate în PAS (anul precedent)
- **OBIECTIVUL 2.1.: Reabilitarea și modernizarea infrastructurii școlilor din ÎPT, acțiunile:**
 - Identificarea unităților școlare IPT necesar a fi dezvoltate cu prioritate la nivel regional
 - Cuprinderea unităților școlare IPT identificate ca prioritare pentru reabilitare în programe de reabilitare cu finanțare de la bugetele locale, național și prin FEDER
 - Cuprinderea tuturor unităților școlare IPT care necesită reabilitarea infrastructurii în programe de reabilitare. Anual sunt cuprinse 10-20% din școlile IPT care necesită reabilitare în programe
- **OBIECTIVUL 2.2.: Dotarea cu echipamente de instruire, conform standardelor de pregătire profesională a unităților școlare IPT, acțiunile:**
 - Evaluarea necesarului de dotare cu echipamente de instruire la unitățile școlare IPT necesar a fi dezvoltate cu prioritate la nivel regional
 - Dotarea cu echipamente a unităților școlare IPT identificate ca necesar a fi dezvoltate cu prioritate la nivel regional
 - Dotarea cu echipamente a tuturor unităților școlare IPT. Anual sunt cuprinse 10-20% din școlile IPT în programe de dotare
- **OBIECTIVUL 5.1.: Facilitarea accesului la educație prin ÎPT, prevenirea și reducerea abandonului școlar, acțiunile:**
 - Asistență specializată, consiliere și sprijin oferite familiilor/elevilor cu risc de abandon timpuriu
 - Organizarea programelor de șansa a doua pentru tinerii care au abandonat învățământul obligatoriu și nu au nici o calificare

Pentru ameliorarea aspectelor constatate ca deficitare se recomandă:

- La acțiunea “Creșterea numărului de unități școlare IPT care derulează programe de formare pentru adulți. Creșterea numărului de programe de formare pentru adulți derulate de unitățile școlare IPT” se impune introducerea de ținte intermediare înainte de 2025.
- Rvizuirea țințelor acțiunii “Realizarea de proiecte FSE pentru formarea profesională a angajaților agenților economici”
- Eliminarea acțiunii “Elaborarea și promovarea unei oferte diversificate de alte servicii educaționale la cerere, pentru diverse categorii de beneficiari, inclusiv în sprijinul educației non-formale” , datorită lipsei de reglementare
- Eliminarea din cadrul acțiunii “Dezvoltarea de servicii de consultanță, cercetare, microproducție, etc.” a componentei de microproducție datorită lipsei de reglementare, și concurenței neloaiale pe care unitățile de învățământ ar realiza-o în raport cu operatorii economici parteneri ceea ce ar conduce la încetarea unui număr de parteneriate, cu efecte negative asupra formării elevilor
- Identificarea tuturor unităților de învățământ necesar a fi reabilitate și dotate la nivelul regiunii
- Dezvoltarea unui plan detaliat în PRAI 2018 privind reducerea abandonului școlar timpuriu
- Stabilirea de măsuri de popularizare și convingere a populației cu ocupată cu nivel de educație primar sau fără școală absolvită de a urma programe de a doua șansă, în special pentru populația tânără

8. Analiza SWOT a corelării ofertei de formare profesională cu cererea

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
✓ Preocupare constantă pentru adaptarea ofertei de pregătire la nevoile pieței muncii; ✓ Consolidarea rolurilor structurilor consultative din ÎPT-CR și CLDPS; ✓ Implicarea structurilor consultative CR și CLDPS în planificarea strategică a ofertei IPT și în fundamentarea planului de școlarizare la IPT ✓ Implicarea CNDIPT în furnizarea către CR, CLDPS, unități de învățământ și alți factori interesați de studii și analize privind evoluțiile și prognozele demografice, economice și de piața muncii necesare planificării strategice a ofertei IPT ✓ Relansarea învățământului profesional începând cu anul școlar 2014-2015 prin introducerea învățământului profesional cu durată de 3 ani, după finalizarea învățământului gimnazial; ✓ Introducerea învățământului	✓ Existența unor paralelisme nejustificate (calificări care se repetă în școli din zone teritorial apropiate); ✓ Rata netă de cuprindere în educație mai mică în Regiunea Sud - Est decât la nivel național, la toate nivelurile de educație cu excepția învățământului primar. ✓ Rata mare a abandonului școlar, în special în învățământul profesional; ✓ Rată de părăsire timpurie a sistemului de educație la nivel regional este departe de ținta pentru 2020 la nivelul UE (10%) și ținta asumată de România de 11,3%. ✓ Implicare slabă a școlilor din ÎPT în formarea adulților; ✓ Implicare insuficientă a școlilor din ÎPT în programe de “șansa a doua”; ✓ Lipsa unui sistem funcțional pentru monitorizarea inserției profesionale a absolvenților;

dual începând cu anul școlar 2017-2018; ✓ Rețea de unități de învățământ la nivel regional și județean capabilă să acopere nevoile de calificări ale pieței muncii într-o largă paletă de calificări profesionale ✓ Grad ridicat de acoperire cu profesori și maiștri instructori calificați; ✓ Îmbunătățirea condițiilor de învățare în ÎPT (infrastructură și echipamente) în școlile cuprinse în diferite programe de investiții; ✓ Creșterea rolului partenerilor sociali în planificarea ofertei și antrenarea sporită a acestora în procesele decizionale; ✓ Sistem educațional deschis cu mobilitate crescută pe orizontală și pe verticală; ✓ Introducerea creditelor transferabile și a portofoliului personal pentru formarea continuă; ✓ Creșterea numărului de parteneriate încheiate pentru practica elevilor;	✓ Informare și consiliere deficitară a elevilor; ✓ Baza materială a unităților IPT destinată formării profesionale este învechită ✓ Lipsa unui sistem de formare continuă a cadrelor didactice prin care acestea să își actualizeze cunoștințele de specialitate în acord cu noile tehnologii și echipamente de la operatorii economici ✓ Lipsa unui mecanism de monitorizare a calității formării profesionale la operatorii economici parteneri ✓ Lipsa unui sistem de autorizare a operatorilor economici implicați în formarea profesională inițială, în raport cu standardele de pregătire profesională ✓ Lipsa reglementărilor privind statutul tutorelui implicat în formarea profesională inițială din partea operatorului economic
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
✓ Oportunitățile de finanțare prin POCU și POCA pentru îmbunătățirea mecanismelor de planificare strategică în ÎPT și creșterea gradului de corelare a ofertei cu piața muncii și pentru monitorizarea inserției absolvenților; ✓ Oportunitățile de finanțare prin POCU pentru creșterea calității educației și formării profesionale inițiale ✓ Relansarea creșterii economice în ultimii ani; ✓ Ponderea semnificativă serviciilor în economie; ✓ Profilul industrial a regiunii; diversitatea activităților industriale; ✓ Dinamica încurajatoare a investițiilor în economie; ✓ Măsurile și acțiunile cuprinse în strategiile naționale, în special	✓ Atractivitate scăzută în rândul elevilor a IPT, în special a învățământului profesional ✓ Declin demografic accentuat pentru grupele tinere de vârstă (15-18 ani); ✓ Migrația externă; ✓ Disparități urban/rural în ceea ce privește accesul la educație de calitate, risc de excludere socială a categoriilor dezavantajate ✓ Lipsa motivației profesionale a cadrelor didactice datorită salarizării din sistemul de învățământ; ✓ Rate de activitate și rate de ocupare semnificativ mai reduse pentru populația feminină și din mediul rural - fenomen îngrijorător al subocupării care afectează în mod deosebit populația feminină din rural,

În Strategia educației și formării profesionale din România pentru perioada 2016 -2020 ✓ Fondurile europene destinate mobilității internaționale în formarea profesională ERASMUS+	combinat cu o calitate redusă a ocupării în mediul rural (în condițiile unei ocupări paupere, de subsistență, în agricultură); ✓ Decalaj pe sexe și medii rezidențiale a ratelor de ocupare, mai reduse pentru femeile tinere și în mediul rural. ✓ Rata șomajului (BIM) în mediul rural, mai ridicată decât în urban ✓ Ponderea mare a șomerilor tineri din totalul șomerilor (BIM) la nivelul regiunii; ✓ Disparități majore între rural și urban în structura ocupării pe medii rezidențiale în ceea ce privește populația ocupată pe nivel de educație
--	--

9. Rezumatul principalelor concluzii și recomandări pentru planul de măsuri

Scopul analizelor detaliate în prezentul document a fost desprinderea unor concluzii și recomandări - sintetizate la sfârșitul fiecărui capitol de analiză - în atenția factorilor de răspundere la diferite niveluri de decizie din sistemul de educație și formare profesională și, în final, de a propune un plan de măsuri. Motiv pentru care, prezentul capitol se rezumă la a sintetiza unele dintre implicațiile mai importante rezultate din analiză și de a introduce acțiunile detaliate în capitolul final.

Analiza demografică indică un declin general al populației, în mod deosebit pentru grupele tinere de vârstă. Cel mai însemnat declin se proiectează pentru grupul țintă principal (15-18 ani) în care se încadrează elevii de liceu, respectiv învățământul profesional și dual.

O primă concluzie vizează nevoia unei gestiuni eficiente, previzionale, a dezvoltării resurselor umane, sprijinită de investiții corespunzătoare în capitalul uman.

Pentru sistemul de educație și formare profesională, previziunile demografice corelate cu concluziile rezultate din analiza indicatorilor pentru educație și din analiza ofertei curente în raport cu tendințele pieței muncii și economiei regionale, conduc la nevoia de planificare a unor măsuri vizând: ajustarea ofertei în raport cu nevoile de calificare pe termen lung, asigurarea accesului la educație și formare profesională (acces vs. calitatea serviciilor și varietatea opțiunilor), optimizarea resurselor.

De asemenea - pentru compensarea pierderilor de populație școlară și consolidarea poziției școlilor în cadrul comunității - se desprinde nevoia și oportunitatea unei strategii de diversificare a grupurilor țintă și a ofertei de servicii: implicarea activă pe piața formării adulților, servicii în folosul comunității, contracte cu întreprinderile și alte organizații pentru studii, cercetări și consultanță, etc.

În sprijinul adaptării permanente a ofertei la comanda socială, se recomandă crearea și aplicarea unor proceduri coerente de investigare a nevoilor de calificare la nivel regional și local, care să furnizeze informațiile necesare - credibile, de calitate, periodic actualizate și accesibile școlilor și beneficiarilor sistemului de educație și formare profesională.

Este esențială coordonarea în acest scop între instituțiile Consorțiului regional, în vederea planificării și implementării unor proceduri adecvate pentru investigarea pieței muncii.

Corelarea bazelor de date din șomaj cu noile finalități (calificări/niveluri de calificare) obținute prin sistemul de educație și formare profesională și cu prevederile viitorului cadru național al calificărilor ar facilita schimbul de informații utile, de interes reciproc.

De asemenea se recomandă colaborarea între instituțiile din educație și formare profesională, universități și ale organizații specializate pentru proiectarea și aplicarea unor proceduri adecvate de sondare a opiniei absolvenților și angajatorilor - vizând inserția profesională, gradul de utilizare a competențelor și alte informații utile privind finalitățile sistemului de educație și formare profesională

În sprijinul *raționalizării rețelei școlare și optimizării resurselor* se recomandă evaluarea poziției în viitor a fiecărei școli din rețeaua școlară actuală – prin aplicarea unui set de criterii și indicatori obiectivi cu referire la: evoluția demografică, condițiile de acces în zonă/zonile apropiate, calitatea serviciilor, relevanța față de nevoile de calificare și opțiunile elevilor .

În baza analizei SWOT Consorțiul regional apreciază ca necesar a fi stabilite următoarele priorități și obiective

PRIORITATEA 1 : Corelarea ofertei ÎPT din regiune cu nevoile de calificare și creșterea ofertei pentru formarea profesională a adulților

Obiectivul 1.1. : Identificarea nevoilor de calificare

Obiectivul 1.2. : Adaptarea ofertei pentru formarea profesională inițială la nevoile de calificare identificate, pe domenii și calificări

Obiectivul 1.3. : Creșterea nivelului de calificare și a gradului de adecvare a competențelor formate la nevoile unei economii a cunoașterii

Obiectivul 1.4. : Diversificarea serviciilor de formare profesională oferite prin școlile din ÎPT

PRIORITATEA 2 : Îmbunătățirea condițiilor de învățare în ÎPT

Obiectivul 2.1. : Reabilitarea și modernizarea infrastructurii școlilor din ÎPT

Obiectivul 2.2. : Dotarea cu echipamente de instruire, conform standardelor de pregătire profesională a unităților școlare IPT

PRIORITATEA 3 : Dezvoltarea resurselor umane ale școlilor TVET

Obiectivul 3.1. : Dezvoltarea managementului unităților școlare IPT

Obiectivul 3.2. : Dezvoltarea competențelor metodice și de specialitate ale personalului didactic din ÎPT

PRIORITATEA 4 : Dezvoltarea serviciilor de orientare și consiliere

Obiectivul 4.1. : Îmbunătățirea mecanismelor pentru facilitarea accesului la educație și ocuparea unui loc de muncă

PRIORITATEA 5 : Asigurarea accesului la ÎPT și creșterea gradului de cuprindere în educație

Obiectivul 5.1. : Facilitarea accesului la educație prin ÎPT, prevenirea și reducerea abandonului școlar

PRIORITATEA 6 : Dezvoltarea și diversificarea parteneriatului social în ÎPT

Obiectivul 6.1. : Dezvoltarea, diversificarea și creșterea eficienței relațiilor de parteneriat, pentru asistarea deciziei și furnizarea unor servicii de calitate prin sistemul de ÎPT

Pentru realizarea priorităților și a obiectivele menționate sunt planificate în capitolul următor activități și sunt stabilite responsabilități. Fiecărui obiectiv și fiecărei activități i-au fost asociați indicatori de realizare.

10. Planul de măsuri

PRIORITATEA 1: ADAPTAREA OFERTEI EDUCAȚIONALE DE FORMARE PROFESIONALĂ LA CERINȚELE PIETEI MUNCII			
Indicatori de impact: - Până în 2020, rata șomajului tinerilor din grupa de vârstă 15-24 ani: maxim 12% la nivel regional (față de 24,4 % în 2006, conf. INS, datele din AMIGO) - Până în 2020, ponderea șomerilor din grupa 15-24 ani în numărul total de șomeri înregistrați în evidențele AJOFM: max. 10% la nivel regional (față de 20,4% la 31 dec. 2007)			
Obiectivul 1.1.: Identificarea nevoilor de calificare Indicatori: Cererea pieței muncii pe sectoare economice și calificări relevante identificată		Precondiții și riscuri <i>Piața muncii regională și județeană nu va suporta dezvoltări imprevizibile pe termen scurt</i>	
Rezultate A 1. - Baze de date cu indicatorii relevanți privind aspectele demografice, economice, de piața muncii și formare profesională inițială la nivel regional și județean actualizate anual A 2. – Baze de date cu indicatorii relevanți privind aspectele formării profesionale inițiale la nivel regional și județean actualizate anual A3. - Studii previzionale și anchete în întreprinderi		Precondiții și riscuri <i>Instituțiile care dețin informațiile (INS, ANOFM, ISJ, AJOFM) pun la dispoziția membrilor CR datele necesare în timp util</i> <i>Membrii CR își asumă sarcina de actualizare</i>	
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri
1. Actualizarea anuală a bazei de date cu indicatorii privind demografia, economia, piața muncii din surse statistice naționale și administrative regionale și județene	Anual: luna martie	ADR, AJOFM, Membrii CR	- Instituțiile reprezentate în CR își asumă sarcina de actualizare - INS pune la dispoziția membrilor CR datele necesare
2. Actualizarea anuală a bazei de date cu indicatorii privind educația și formarea profesională inițială din surse statistice și administrative județene	Anual: luna februarie	ISJ	- ISJ pun la dispoziția grupului de lucru al CR datele necesare în timp util
3. Realizarea de Studii previzionale și anchete în întreprinderi	Conform Strategia Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020	Conform Strategia Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020	CNDIPT implementează proiect strategic cu finanțare POCU CNDIPT, ISJ, AJOFM și ITM își asumă rolurile

Obiectiv 1.2.: Adaptarea ofertei pentru formarea profesională inițială la nevoile de calificare identificate, pe domenii și calificări Indicatori: - Ponderea IPT în planurile de școlarizare este de minim 60% din totalul planului de școlarizare - În anul școlar 2019-2020 vor fi aliniate la țintele PRAI și PLAI cel puțin 12 domenii de formare profesională. - În 2025 vor fi aliniate la țintele PRAI și PLAI toate domenii de formare profesională - Abaterile maxime la domeniile aliniate vor fi în anul școlar 2019 – 2020 echivalente cu ponderea unei clase. - Ponderile profilurilor la liceul tehnologic sunt aliniate la țintele PRAI și PLAI în anul școlar 2019-2020. - Distribuția pe calificări a planurilor de școlarizare respectă recomandările PRAI, PLAI și CR, CLDPS - Distribuția teritorială a calificărilor respectă recomandările PRAI și PLAI - Ponderea absolvenților înregistrați în șomaj - Inserția profesională a absolvenților IPT			Precondiții și riscuri <i>Piața muncii regională și județeană nu suportă dezvoltări imprevizibile pe termen scurt</i> <i>ISJ își asumă recomandările PRAI, PLAI și CR și pun în aplicare măsurile necesare adaptării ofertei de școlarizare prin IPT</i>
Rezultate (inclusiv indicatori privind activitățile) A 1. Rapoarte anuale de monitorizare a PLAI A 2. Rapoarte anuale de monitorizare a PAS A 3. PRAI actualizat anual A 4. PLAI actualizat anual A 4.Toate unitățile școlare IPT din județ realizează actualizarea anuală a PAS A 5. Planurile de școlarizare în concordanță cu recomandările PRAI și PLAI, avizate de către CLDPS			Precondiții și riscuri <i>Membrii CR și CLDPS își asumă roluri în echipele de monitorizare, evaluare și actualizare.</i> <i>Instituțiile componente ale CR pun la dispoziția CR datele necesare monitorizării, evaluării și actualizării în timp util</i> <i>ISJ și CLDPS își asumă luarea deciziilor privind adaptarea planului de școlarizare în concordanță cu recomandările PLAI</i>
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri
1. Monitorizarea și evaluarea acțiunilor planificate în PLAI (anul precedent)	Anual: luna februarie	- Instituția care asigură președinția CR - Echipele CR pentru monitorizarea și evaluare PLAI	Membrii CLDPS își asumă roluri în echipele de monitorizare și evaluare
2.Evaluarea acțiunilor planificate în PAS (anul precedent)	Anual: luna februarie	- ISJ - Echipele CR și CLDPS pentru monitorizarea și evaluare PAS	Membrii CLDPS își asumă roluri în echipele de monitorizare și evaluare
3.Actualizarea anuală a PRAI	Anual: luna martie	- ISJ - Grupul de lucru al CR pentru actualizarea PRAI	Instituțiile reprezentate în CR își asumă sarcina de actualizare PRAI
4.Actualizarea anuală a PLAI	Anual: luna iulie	- ISJ - Grupul de lucru al CR pentru monitorizarea și evaluare PLAI - Grupul de lucru al CLDPS pentru actualizarea PLAI	Instituțiile reprezentate în CLDPS își asumă sarcina de actualizare PLAI
4.Actualizarea anuală a PAS pentru toate unitățile școlare IPT din județ	Anual: luna septembrie	- ISJ - Unitățile școlare IPT	Unitățile de învățământ își asumă sarcina de actualizare PAS ISJ și CLDPS își asumă sarcina de a sprijini unitățile de învățământ în procesul de elaborare PLAI
5.Proiectarea anuală a planurilor de școlarizare în concordanță cu recomandările din PRAI și PLAI	Anual: luna decembrie	- ISJ - CR, CLDPS	ISJ și CLDPS își asumă luarea deciziilor privind adaptarea planului de școlarizare în concordanță cu recomandările PRAI și PLAI

Obiectivul 1.3.: Creșterea nivelului de calificare și a gradului de adecvare a competențelor formate la nevoile pieței muncii Indicatori: - Minim 50% dintre absolvenții IPT care nu continuă studiile se angajează în cel mult 6 luni de la absolvire, începând cu promoțiile de absolvenți din anul școlar 2019-2020 - Cel puțin 70% dintre angajatorii chestionați se declară mulțumiți de competențele dobândite de absolvenți, începând cu promoțiile de absolvenți din anul școlar 2019-2020			Precondiții și riscuri <i>Absolvenții de învățământ profesional doresc să continue studiile</i> <i>Oferta angajatorilor este atractivă pentru absolvenți</i>
Rezultate (inclusiv indicatori privind activitățile) A 1. – Planul de școlarizare pentru IPT răspunde nevoilor de formare identificate A 2. – Vezi acțiunile de la Prioritatea 4 A 3. - Vezi acțiunile de la Prioritatea 5 A 4.1. – Toate unitățile școlare IPT realizează investigarea cerințelor specifice din partea angajatorilor privind competențele absolvenților începând cu anul școlar 2017-2018 A 4.2. – Toate unitățile școlare realizează CDL în parteneriat cu agenții economici A 5. – Constituirea de rețele de școli pe domenii de formare profesională în care sunt cuprinse toate școlile IPT, începând cu anul școlar 2017-2018. Rolul coordonator al rețelelor revine școlilor cuprinse în Programele Phare TVET. A 6. – Toate rețelele de școli constituite pe domenii de formare profesională elaborează și aplică programe comune pentru utilizarea de către elevi a dotărilor de care dispun școlile A 7. – Vezi acțiunile de la Prioritatea 2 A 8. - Studiu la nivel regional și al fiecărui județ pentru absolvenții IPT, începând cu promoția 2018 la 6 luni și la 12 luni de la absolvire			Precondiții și riscuri <i>Absolvenții învățământului profesional optează pentru continuarea studiilor prin învățământul seral</i> <i>Angajatorii sunt dispuși să colaboreze la completarea chestionarelor și elaborarea CDL</i> <i>Toate școlile IPT sunt interesate să constituie rețele de școli pe domenii de formare profesională</i> <i>Unitățile școlare IPT cu dotări în concordanță cu standardele de pregătire profesională, în special școlile din Programele Phare TVET sunt dispuse să pună la dispoziția altor școli dotările existente</i>
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri
1. Adaptarea ofertei de școlarizare prin IPT pentru a oferi șanse de continuare a studiilor.	Anual: luna decembrie	ISJ	Absolvenții de învățământ profesional și liceal optează pentru continuarea studiilor
2. Creșterea gradului de acoperire și a calității serviciilor de orientare și consiliere (vezi acțiunile de la Prioritatea 4)			
3. Facilitarea accesului la educație prin IPT pentru grupurile dezavantajate (vezi acțiunile de la Prioritatea 5)			
4. Identificarea cerințelor specifice din partea angajatorilor prin intermediul chestionarelor și adaptarea curriculumului în dezvoltare locală în parteneriat cu agenții economici	Anual: luna septembrie	ISJ Unitățile școlare IPT CR și CLDPS	Angajatorii sunt dispuși să colaboreze la completarea chestionarelor și elaborarea CDL ISJ, CR și CLDPS își asumă rolurile de consultanță pentru unitățile școlare și agenții economici ISJ, CR și CLDPS își asumă rolul de avizare a CDL
5. Dezvoltarea rețelelor de școli pentru fiecare din domeniile de formare profesională prioritară la nivel județean	Anual, începând cu luna octombrie	ISJ Unitățile școlare cuprinse în Programele Phare TVET Unitățile școlare IPT	Toate școlile IPT sunt interesate să constituie rețele de școli pe domenii de formare profesională

6. Dezvoltarea de programe între școlile din rețelele constituite pentru utilizarea comună a dotărilor	Anual, începând cu luna Noiembrie	ISJ Unitățile școlare cuprinse în Programele Phare TVET Unitățile școlare IPT	Unitățile școlare IPT cu dotări în concordanță cu standardele de pregătire profesională, în special școlile din Programele Phare TVET sunt dispuse să pună la dispoziția altor școli dotările existente
7. Dotarea cu echipamente de instruire conform standardelor de pregătire profesională a școlilor IPT (vezi prioritatea 2)			
8. Evaluarea impactului măsurilor de adaptare a ofertei pentru formarea profesională inițială și a acțiunilor de creșterea a nivelului de calificare a absolvenților prin studii de urmărire a inserției profesionale a absolvenților IPT: - Studiu la nivelul regional și al fiecărui județ pentru absolvenții IPT, începând cu promoția 2019, la 6 și 12 luni de la absolvire	Anual, luna august	CNDIPT AJOFM ITM	CNDIPT implementează proiect strategic cu finanțare POCU CNDIPT, ISJ, AJOFM și ITM își asumă rolurile

Obiectivul 1.4.: Diversificarea serviciilor de formare profesională oferite prin școlile din ÎPT Indicatori: Toate unitățile școlare IPT au rol funcțional de centre pentru furnizarea de servicii de formare profesională pentru comunitățile locale			Precondiții și riscuri <i>Concurența altor furnizori de formare profesională</i>
Rezultate (inclusiv indicatori privind activitățile) A 1. Dublarea numărului de programe de reconversie profesională a șomerilor și alte programe de măsuri active în care sunt implicate școlile IPT până în 2025. Etapizare: 2019 - minim 18 programe de reconversie profesională a șomerilor și alte programe de măsuri active în care sunt implicate școlile IPT A 2. În anul 2025 toate Grupurile Școlare care au identificat nevoi de formare a adulților sunt autorizate ca furnizori de formare continuă și derulează programe de formare profesională continuă. Etapizare: 2020 - 15% din Grupurile Școlare A 3. Minimum 30 % dintre unitățile școlare IPT din regiune sunt implicate în proiecte pentru formarea profesională a angajaților agenților economici până în 2020. Etapizare: 2019 - 15% dintre unitățile școlare IPT din regiune A 4. Numărul serviciilor de consultanță, cercetare, microproducție ale unităților de învățământ			Precondiții și riscuri <i>Unitățile școlare IPT își asumă rolul de furnizori de formare continuă pentru comunitățile din care fac parte și fac demersurile necesare autorizării și derulării cursurilor de formare pentru adulți</i>
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri
1. Colaborare cu AJOFM pentru reconversia profesională a șomerilor și alte programe de măsuri active de ocupare - mai ales pentru absolvenții care nu se încadrează în primele 6 luni de la absolvire	permanent	ISJ Unitățile școlare IPT	Unitățile școlare IPT și AJOFM acceptă colaborările pentru reconversia profesională a șomerilor și pentru alte măsuri active de ocupare
2. Creșterea numărului de unități școlare IPT care derulează programe de formare pentru adulți. Creșterea numărului de programe de formare pentru adulți derulate de unitățile școlare IPT	Anual	ISJ Unitățile școlare IPT	Autorizarea unităților școlare IPT ca furnizori de formare profesională pentru adulți Concurența altor furnizori
3. Realizarea/implicarea în proiecte FSE pentru formarea profesională a angajaților agenților economici	Anual	ISJ Unitățile școlare IPT	Unitățile școlare IPT dispun de resursele financiare necesare

PRIORITATEA 2: Îmbunătățirea condițiilor de învățare în ÎPT			
Indicatori de impact: Creșterea ratei de tranziție a absolvenților învățământului gimnazial în IPT Creșterea ratei de tranziție a absolvenților învățământului profesional			
Obiectivul 2.1.: Reabilitarea și modernizarea infrastructurii școlilor din ÎPT Indicatori: Până în 2025, toate școlile IPT din regiune corespund normelor de siguranță și igienă Anual sunt cuprinse în programe de reabilitare și dotare 10-20% din unitățile școlare IPT începând cu 2018		Precondiții și riscuri <i>Sunt disponibile resursele de finanțare din surse bugetare locale și naționale</i> <i>Sunt disponibile surse de finanțare POR</i>	
Rezultate (inclusiv indicatori privind activitățile) A 1., A.2. Direcțiile de restructurare a rețelei școlare de la nivelul fiecărui județ sunt elaborate A 3. Școlile TVET de la nivelul regiunii sunt ierarhizate funcție de relevanța lor în raport cu nevoile de formare profesională inițială – anual începând cu 2018 A 4. Unitățile școlare IPT necesar a fi reabilite cu prioritate sunt identificate la nivel regional– anual începând cu 2018 A 5 Unitățile școlare necesar a fi reabilite cu prioritate sunt cuprinse în programe de reabilitare începând cu 2018 A 6.1 Toate unitățile școlare IPT care necesită reabilitarea infrastructurii sunt cuprinse în programe de reabilitare până în 2025. A.6.2 Anual sunt cuprinse în programe de reabilitare 10-20% din totalul unităților școlare ce necesită reabilitare.		Precondiții și riscuri <i>CR și CLDPS decid prin consens direcțiile de restructurare a rețelei școlare IPT, ierarhia și prioritățile de reabilitare a unităților școlare IPT la nivel regional.</i> <i>Consiliile locale și unitățile școlare IPT adoptă deciziile de reabilitare a infrastructurii școlilor</i> <i>Există sursele de finanțare necesare reabilitării școlilor</i>	
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri
1. Elaborarea direcțiilor de restructurare a rețelei școlare la nivelul fiecărui județ în funcție de nevoile de calificare identificate și de particularitățile rețelei școlare	Anual: luna septembrie	CR, CLDPS ISJ	CR și CLDPS decid prin consens direcțiile de restructurare
2. Implementarea direcțiilor de acțiune pentru restructurarea rețelei școlare	Anual începând cu luna septembrie	ISJ	ISJ și autoritățile locale își însușesc recomandările CR și CLDPS
3. Ierarhizarea unităților școlare IPT în funcție de prioritățile de dezvoltare a acestora ca răspuns la nevoile de calificare identificate	Revizuire anuală	CR, CLDPS, CJ, ISJ	CR și CLDPS decid prin consens ierarhia și prioritățile de reabilitare/dezvoltare/dotare a unităților școlare IPT la nivel regional
4. Identificarea unităților școlare IPT necesar a fi dezvoltate cu prioritate la nivel regional	Anual	CR, CLDPS, CJ, ISJ	CR și CLDPS decid prin consens ierarhia și prioritățile de reabilitare a unităților școlare IPT la nivel regional
5. Cuprinderea unităților școlare IPT identificate ca prioritare pentru reabilitare în programe de reabilitare cu finanțare de la bugetele locale, național și prin FEDR	Anual, Începând cu 2015	ISJ, CJ, CL	Unitățile școlare și CL decid cuprinderea școlilor în programe. Există sursele de finanțare necesare reabilitării școlilor
6. Cuprinderea tuturor unităților școlare IPT care necesită reabilitarea infrastructurii în programe de reabilitare. Anual sunt cuprinse 10-20% din școlile IPT care necesită reabilitare în programe	Anual	CL, ISJ, Unitățile școlare	Unitățile școlare și CL decid cuprinderea școlilor în programe. Există sursele de finanțare necesare reabilitării școlilor

Obiectivul 2.2.: Dotarea cu echipamente de instruire, conform standardelor de pregătire profesională a unităților școlare IPT Indicatori: Până în 2025, toate școlile IPT din regiune beneficiază cel puțin de dotarea prevăzută în standardele de dotare minimă obligatorie Anual sunt cuprinse în programe de dotare 10-20% din unitățile școlare IPT			Precondiții și riscuri Sunt disponibile resursele de finanțare din surse bugetare locale și naționale Sunt disponibile surse de finanțare FEDR
Rezultate (inclusiv indicatori privind activitățile) A 1. Liste de echipamente necesare școlilor IPT identificate ca prioritare pentru dezvoltare A 2. Unitățile școlare IPT necesar a fi dezvoltate cu prioritate sunt cuprinse în programe de dotări cu finanțare din fonduri bugetare, Europene sau alte fonduri atrase, începând din 2018 A 3. Toate școlile IPT din regiune sunt cuprinse în programe de dotări cu finanțare din surse bugetare și FEDR pentru asigurarea standardelor de dotare minim obligatorie până în 2025. Anual sunt cuprinse în programe de dotare 10-20% din unitățile școlare IPT			Precondiții și riscuri Există sursele de finanțare necesare Unitățile școlare și CL decid cuprinderea școlilor în programe
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri
1. Evaluarea necesarului de dotare cu echipamente de instruire la unitățile școlare IPT necesar a fi dezvoltate cu prioritate la nivel regional(vezi acțiunea 4 obiectivul 2.1.)	Anual: luna septembrie	ISJ, CL, Operatorii economici parteneri Unitățile școlare	
2. Dotarea cu echipamente a unităților școlare IPT identificate ca necesar a fi dezvoltate cu prioritate la nivel regional (vezi acțiunea 4 obiectivul 2.1.)	2018	ISJ, CL, Operatorii economici parteneri Unitățile școlare	Există sursele de finanțare necesare Unitățile școlare și CL decid cuprinderea școlilor în programe
3. Dotarea cu echipamente a tuturor unităților școlare IPT. Anual sunt cuprinse 10-20% din școlile IPT în programe de dotare	Anual	ISJ, CL, Operatorii economici parteneri Unitățile școlare	Există sursele de finanțare necesare Unitățile școlare și CL decid cuprinderea școlilor în programe

PRIORITATEA 3: Dezvoltarea resurselor umane ale școlilor TVET			
Indicatori : Creșterea capacității de management a unităților școlare Creșterea competențelor metodice și de specialitate a tuturor cadrelor didactice de specialitate din unitățile școlare IPT			
Obiectivul 3.1.: Dezvoltarea managementului unităților școlare IPT Indicatori: Toți directorii și directorii adjuncți ai școlilor IPT au competențele necesare exercitării unui management eficient până în 2020. Toate unitățile școlare IPT au echipe de cadre didactice și membrii ai CA cu competențe necesare pentru elaborarea PAS			Precondiții și riscuri <i>Există resursele financiare umane și logistice necesare</i>
Rezultate (inclusiv indicatori privind activitățile) A 1. Toți directorii și directorii adjuncți ai școlilor IPT au parcurs cel puțin un stagiu de formare până în 2020. Anual sunt cuprinși în programele de formare 10-20% din directorii și directorii adjuncți ai școlilor IPT A 2. Membrii echipelor de elaborare a PAS din toate unitățile școlare IPT au competențele necesare elaborării PAS. Anual sunt organizate stagii pentru toate echipele de elaborare PAS în scopul actualizării în raport cu PRAI și PLAI			Precondiții și riscuri CCD și ISJ își asumă rolurile de furnizori de formare Există resursele financiare umane și logistice necesare
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri
Stagii de formare a directorilor și directorilor adjuncți ai școlilor IPT în domeniul managementului educațional	Anual	ISJ CCD	CCD și ISJ își asumă rolurile de furnizori de formare Există resursele necesare
Stagii de formare pentru membrii echipelor de elaborare a PAS din toate școlile IPT (cadre didactice și membrii ai CA)	Anual: luna mai	ISJ Unitățile școlare cuprinse în Programele Phare TVET	Unitățile școlare cuprinse în Programele Phare TVET își asumă rolul de furnizor de formare în cadrul rețelelor de școli constituite Există resursele necesare
Stagii de informare și formare pentru echipe de cadre didactice din toate școlile IPT pentru elaborarea proiectelor cu finanțare din fondurile structurale	Stagii anuale	ISJ în colaborare cu OI POS DRU	

Obiectivul 3.2.: Dezvoltarea competențelor metodice și de specialitate ale personalului didactic din ÎPT Indicatori: Toate cadrele didactice de specialitate din unitățile școlare IPT au dezvoltate competențele necesare desfășurării unei activități didactice de calitate începând cu anul școlar 2020-2021 Ponderea cadrelor didactice necalificate la disciplinele de specialitate este sub 1 % în 2025 Toți consilierii școlari au dezvoltate competențele de orientare școlară și vocațională a elevilor			Preconții și riscuri <i>Există resursele financiare umane și logistice necesare</i>
Rezultate (inclusiv indicatori privind activitățile) A 1.1. Toate cadrele didactice din școlile IPT au abilitățile necesare pentru aplicarea învățării centrate pe elev până la sfârșitul anului 2020. Anual sunt cuprinse în programele de formare 15 - 20% din cadrele didactice din școlile IPT A 1.2. Toate cadrele didactice din școlile IPT au abilitățile necesare pentru aplicarea sistemului de asigurare a calității până la sfârșitul anului 2020. Anual sunt cuprinse în programele de formare 15 -20% din cadrele didactice din școlile IPT A 2.1. Toate cadrele didactice de specialitate parcurg anual stagiul de documentare la agenții economici parteneri începând cu anul 2018-2019 A 2.2. Toate cadrele didactice de specialitate din școlile TVET integrează în procesul didactic cerințele angajatorilor, tehnologiile și echipamentele din dotarea agenților economici parteneri începând cu anul 2019 A 3. Toți consilierii școlari au dezvoltate competențele de orientare școlară și vocațională a elevilor A 4.1. Toate cadrele didactice de specialitate sunt cuprinse anual în activitățile metodice organizate la nivelul școlii sau al rețelei școlare A 4.2. Cel puțin 20% dintre cadrele didactice de specialitate participă anual la stagii de formare organizate de instituții abilitate A 5. Scheme de mentorat realizate pentru toți profesorii debutanți în toate unitățile școlare IPT A 6. Cel puțin un schimb de experiență organizat anual în cadrul fiecărei rețele de școli pe domenii de formare profesională prioritare A 8. Deficitul și excedentul de cadre didactice de specialitate sunt anticipate la orizontul anului 2020 A 9. 1. Setul de măsuri pentru asigurarea cu cadre didactice de specialitate la specializări cu deficit de cadre calificate este elaborat și aplicat începând cu 2018-2019. Ponderea cadrelor didactice necalificate la disciplinele de specialitate este sub 1 % în 2025 A 9.2. Setul de măsuri pentru sprijinirea reconversiei profesionale a cadrelor didactice la specializări cu excedent de cadre didactice calificate este elaborat și aplicat începând cu 2018-2019 A 10. Toți tutorii de la operatorii economici parteneri în învățământul dual parcurg stagii de formare privind elemente de metodică, pedagogie și asigurare a calității în educația și formarea profesională			Preconții și riscuri <i>Există resursele financiare necesare</i> <i>Agenții economici acceptă implicarea în organizarea stagiilor de documentare a cadrelor didactice</i> <i>Specialiști cu specializări necesare optează pentru cariera didactică</i>
Acțiuni – Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Preconții și riscuri
1. Stagii de formare pentru cadrele didactice din școlile IPT pentru aplicarea învățării centrate pe elev și asigurarea calității	Anual	ISJ, CCD Unitățile școlare cuprinse în Programe Phare TVET	Există resursele financiare necesare
2. Stagii de documentare a tuturor cadrelor didactice de specialitate din școlile IPT la agenții economici parteneri pentru adaptarea conținuturilor și metodelor de învățământ la cerințele angajatorilor și la noile tehnologii și echipamente (vizite de documentare / stagii de formare în întreprinderi / întâlniri tematice cu agenții economici)	Anual	ISJ, Unitățile școlare IPT, Agenții economici parteneri	Agenții economici acceptă implicarea în organizarea stagiilor de documentare a cadrelor didactice
3. Stagii de formare pentru toți consilierii școlari pentru dezvoltarea competențelor de orientare școlară și vocațională	Anual	ISJ CCD	Există resursele financiare necesare

4. Programe de formare continuă pentru dezvoltarea competențelor metodice și adaptarea la cerințele reformei din ÎPT (stagii de formare prin instituțiile acreditate, întâlniri metodice, lecții deschise, scheme de mentorat în școli, etc.)	Anual	ISJ CCD, Universități	Există resursele financiare necesare
5. Scheme de mentorat pentru profesorii debutanți	Anual	ISJ, Unitățile școlare IPT	Unitățile de învățământ acceptă implicarea în schemele de mentorat
6. Schimburi de experiență cu alte școli în cadrul rețelelor de colaborare, inclusiv cu școli din UE	Anual	ISJ, Unitățile școlare cuprinse în Programe Phare TVET, Unitățile școlare IPT	Resursele financiare necesare sunt disponibile la nivelul unităților școlare IPT
8. Anticiparea evoluțiilor personalului didactic de specialitate din unitățile școlare IPT pe termen mediu	Anual, decembrie	ISJ	
9. Elaborarea și implementarea măsurilor necesare pentru asigurarea cu personal didactic de specialitate la disciplinele cu deficit de cadre calificate și sprijinirea cadrelor didactice de specialitate pentru reconversia profesională și creșterea mobilității ocupaționale la disciplinele cu excedent previzionat de cadre calificate	Anual	ISJ, Universități	Specialiști cu specializări necesare optează pentru cariera didactică
10. Stagii de formare privind elemente de metodică, pedagogie și asigurare a calității în educația și formarea profesională pentru tutorii de la operatorii economici parteneri în învățământul dual			Agenții economici acceptă implicarea în Stagiile de formare privind

PRIORITATEA 4: Dezvoltarea serviciilor de orientare și consiliere			
Indicatori :			
Creșterea gradului de acoperire și a calității serviciilor de orientare și consiliere			
Obiectivul 4.1.: Îmbunătățirea mecanismelor pentru facilitarea accesului la educație și ocuparea unui loc de muncă Indicatori: A 1. 1. Reducerea, până în 2025, la max. 200 a numărului de elevi arondați/consilier A 1.2. Realizarea unui număr mediu de minim 2 ore de consiliere specializată / elev, anual începând cu 2019/2020 pentru elevii din clasele terminale (VIII, XI și, XII/XIII ciclul superior al liceului) A 2. Sistem unitar de raportare și indicatori calitativi de evaluare a activităților și rezultatelor serviciilor de consiliere din regiune, adoptat și implementat la nivel regional până în 2019 A 3. Sistem unitar de investigare a opțiunilor elevilor adoptat și implementat la nivel regional până în 2019 A 4. Calendar obligatoriu și unitar de activități de informare și consiliere a elevilor adoptat și implementat începând cu 2019 A 4. Materiale de promovare a carierei, oferta și alternativele în cadrul sistemului de ÎPT, pe fiecare domeniu de pregătire, accesibile elevilor începând din 2019			Precondiții și riscuri <i>Existența resurselor financiare, umane și logistice necesare</i> <i>Legislația permite creșterea numărului de consilieri școlari</i>
Rezultate (inclusiv indicatori privind activitățile) A1. Toate grupurile școlare dispun de cabinet de orientare școlară și vocațională și de consilieri calificați până în 2013			Precondiții și riscuri
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri
1. Încadrarea unui număr de consilieri CJRAE corespunzător raportului normat de 200 elevi/consilier	septembrie 2019	ISJ CJRAE	Existența resurselor financiare, umane și logistice necesare MEN își asumă deciziile
2. Adoptarea unui sistem unitar de raportare și indicatori calitativi de evaluare a activităților și rezultatelor serviciilor de consiliere	octombrie 2019	ISJ CJRAE	Colaborarea CJRAE din regiune ISJ și CJRAE își asumă rolurile
3. Adoptarea unui sistem unitar de investigare a opțiunilor elevilor pentru continuarea studiilor	octombrie 2019	ISJ CJRAE	Colaborarea CJRAE din regiune ISJ și CJRAE își asumă rolurile
4. Proiectarea și implementarea unui calendar obligatoriu și unitar de activități de informare și consiliere pentru: - clasele a VII-a, VIII-a: calificări - cariera profesională - cl. a VIII-a: oferta de formare la nivel județean/regional - clasa a IX a pentru învățământ profesional și tehnic	septembrie 2019 anual	ISJ CJRAE AJOFM	Colaborarea ISJ, CJRAE, AJOFM din regiune ISJ, CJRAE ȘI AJOFM își asumă rolurile
5. Acțiuni de orientare și consiliere pentru carieră organizate în parteneriat școli-agenți economici	Anual	ISJ CJRAE Unități școlare IPT Agenți economici	Agenții economici parteneri își asumă rolurile în cadrul parteneriatului pentru orientarea și consilierea pentru carieră a elevilor
6. Elaborarea de materiale de promovare a carierei pe fiecare domeniu de pregătire	Ianuarie 2019 Anual, luna ianuarie	ISJ, CJRAE Unitățile școlare IPT cuprinse în rețelele de școli pe domenii Agenții economici parteneri	Existența resurselor financiare Asumarea rolurilor de către ISJ, CJRAE, Unitățile de învățământ, Agenții economici

PRIORITATEA 5: Asigurarea accesului la ÎPT și creșterea gradului de cuprindere în educație			
Indicatori: Abandon școlar la ÎPT, maxim 2 % până în 2020. Asigurarea ratelor de tranziție menționate la obiectivul 1.3			
Obiectivul 5.1.: Facilitarea accesului la educație prin ÎPT, prevenirea și reducerea abandonului școlar			Preconții și riscuri
Indicatori: Abandon școlar la ÎPT, maxim 2 % până în 2020.			<i>Existența resurselor financiare</i>
Rezultate (inclusiv indicatori privind activitățile) A 1. Elevii din categoriile dezavantajate beneficiază de facilități specifice de acces și de sprijin pentru continuarea studiilor în cadrul ÎPT A 2. Toate unitățile școlare au infrastructura adaptată pentru accesul elevilor cu deficiențe până în 2020 A 3. Program de măsuri pentru identificarea și integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale adoptat și implementat începând cu anul școlar 2019-2020 în toate unitățile școlare IPT A 4. Elevii cu risc de abandon timpuriu identificați și sprijiniți prin asistență specializată și consiliere A 5. Programe pentru a doua șansă oferite pentru toți elevii care au abandonat învățământul obligatoriu și nu au nici o calificare			Preconții și riscuri <i>Existența resurselor financiare</i> <i>Unitățile școlare și CL își asumă rolul de promotori de proiecte cu finanțare din surse naționale, locale și fonduri structurale</i>
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Preconții și riscuri
2. Facilitarea mobilității elevilor în teritoriu (transport/internat, burse, etc.)	Anual	ISJ CJ CL	Existența resurselor financiare Unitățile școlare realizează proiecte cu finanțare POCU
3. Adaptarea Infrastructurii unităților școlare IPT pentru accesul elevilor cu deficiențe/nevoi speciale (rampe de acces, grupuri sanitare adaptate, etc.)	Anual	ISJ CJ CL	Existența resurselor financiare Unitățile școlare și CL își asumă rolul de promotori de proiecte pentru reabilitarea infrastructurii și dotarea școlilor.
4. Adoptarea unui program de măsuri pentru identificarea și integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES) în școlile din ÎPT	Anual	ISJ Unitățile școlare IPT	Existența resurselor financiare Unitățile școlare realizează proiecte cu finanțare POCU
5. Asistență specializată, consiliere și sprijin oferite familiilor/elevilor cu risc de abandon timpuriu	Anual	ISJ Unitățile școlare IPT	Existența resurselor financiare Unitățile școlare realizează proiecte cu finanțare POCU
6. Organizarea programelor de șansa a doua pentru tinerii care au abandonat învățământul obligatoriu și nu au nici o calificare	Anual	ISJ Unitățile școlare IPT	Existența resurselor financiare

PRIORITATEA 6: Dezvoltarea și diversificarea parteneriatului social în ÎPT			
Indicatori: Structuri partenariale funcționale și eficiente			
Obiectivul 6.1.: Dezvoltarea, diversificarea și creșterea eficienței relațiilor de parteneriat, pentru asistarea deciziei și furnizarea unor servicii de calitate prin sistemul de ÎPT Indicatori: Asistarea deciziei privind IPT se realizează cu eficiență la cele 3 nivele de management participativ: - regional prin Consorțiul regional - local (judetean) prin CLDPS - școlii prin CA		Precondiții și riscuri Instituțiile reprezentate CLDPS își asumă rolurile pentru dezvoltarea parteneriatului ISJ, unitățile școlare IPT și agenții economici își asumă rolurile pentru dezvoltarea parteneriatului	
Rezultate (inclusiv indicatori privind activitățile) A 1. Reprezentarea în Consiliul de administrație al unităților școlare a cel puțin câte 1 partener social începând cu 2018-2019 A 2. Toți elevii din IPT beneficiază de locurile de practică și condiții de pregătire la operatorii economici parteneri începând cu 2018-2019 A 3. Implementarea de către unitățile de învățământ, în parteneriat cu agenții economici de proiecte prin POCU, pentru practica elevilor începând cu anul școlar 2018-2019		Precondiții și riscuri <i>Instituțiile reprezentate în CR și CLDPS își asumă rolul de aplicant pentru proiectele POCU</i> <i>Existența resurselor financiare</i> <i>Agenții economici parteneri își asumă implicarea în CA</i> <i>Unitățile școlare își asumă rolul de aplicant pentru proiectele POCU</i> <i>Lansarea apelurilor la propuneri de proiecte POCU</i>	
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri
1. Revizuirea componenței Consiliilor de Administrație din sistemul de ÎPT prin cooptarea unor reprezentanți ai agenților economici reprezentativi pentru profilul școlii	Începând cu septembrie 2018	ISJ Unitățile școlare IPT	Agenții economici parteneri acceptă implicarea în CA
2. Asigurarea locurilor de practică și condițiilor de pregătire în întreprinderi pentru toți elevii, în conformitate cu Standardele de pregătire profesională și cerințele învățării centrate pe elev	Începând cu septembrie 2018	ISJ, CR, CLDPS Unitățile școlare IPT Agenții economici parteneri	Agenții economici parteneri acceptă realizarea practicii elevilor în întreprinderi ISJ, CR și CLDPS își asumă rolurile de consultanță pentru unitățile școlare IPT și agenții economici parteneri ISJ, CR și CLDPS își asumă rolurile de monitorizare a calității formării profesionale prin IPT
3. Elaborarea și implementarea proiectelor cu finanțare din FSE pentru desfășurarea practicii elevilor la agenții economici	Funcție de calendarul de lansare a apelurilor la propuneri de proiecte POCU	ISJ Unitățile școlare IPT Agenții economici parteneri	Unitățile școlare își asumă rolul de aplicant pentru proiecte POS DRU Existența resurselor financiare

11. Contribuția învățământului superior la dezvoltarea regională

Dezvoltarea economică la nivel regional este determinată de existența și evoluția *instituțiilor cunoașterii*, care au un rol fundamental în generarea capitalului uman (prin sistemul de educație), a progresului tehnologic (prin sistemul de cercetare), dar și în formularea și implementarea politicilor guvernamentale de dezvoltare locală și regională.

Competiția intensă, declanșată de procesul de globalizare, transcende spațiul regional, ceea ce impune creșterea *capacității de adaptabilitate și flexibilitate*, pentru a putea face față presiunilor generate de dinamica piețelor dar și de transformările rapide și continue în segmentul tehnologiei informaționale. Educația și cercetarea exercită o contribuție majoră în cadrul acestui proces. Cunoașterea, mecanismele de învățare și canalele de diseminare a fluxurilor de cunoștințe și a bunelor practici contribuie semnificativ la dezvoltarea capitalului uman, la creșterea capacităților și performanțelor firmelor locale, la diversificarea serviciilor, la îmbunătățirea infrastructurii tehnice și, per ansamblu, creează condițiile favorabile expansiunii economice la nivel regional.

Poziția universităților în procesul de dezvoltare regională s-a modificat substanțial de-a lungul timpului, transcendând stadiul de instituții de învățământ superior specializate în crearea și transferul de cunoștințe, către instituții ale cunoașterii, al căror plan strategic vizează catalizarea tuturor părților interesate în procesul de dezvoltare a comunității.

Rolul regional al instituțiilor de învățământ superior este puternic determinat de condițiile **microeconomice** (companii, legislație locală, dotări regionale) și **macroeconomice** (politică guvernamentală, cadru legislativ, acorduri internaționale, etc.) dar și de **mediul academic** în care activează. În consecință, competitivitatea economică regională nu poate depăși cu ușurință nivelurile scăzute ale competitivității economice naționale.

Atunci când se urmărește îmbunătățirea nivelului de dezvoltare socio-economică a unei regiuni, este imperativ să se creeze un cadru de colaborare la mai multe niveluri între *universitate* (ca instituție de promovare a cunoașterii), *mediul de afaceri* și *autoritățile guvernamentale*, pentru a îmbunătăți abilitățile de diseminare a cunoștințelor, de inovare și de antreprenoriat local.

Dezvoltarea regională derivă din capacitatea *afacerilor locale* de a realiza și de a genera venituri, iar **capacitatea de inovare** joacă un rol esențial în acest demers. În aceste condiții, parteneriatele între autoritățile locale, mediul de afaceri, organizații non-guvernamentale și societatea civilă au devenit o **strategie cheie** în întinerirea economiilor regionale, iar instituțiile de învățământ superior, prin activitatea lor specifică, sunt factori cheie în dezvoltarea economică locală, jucând rolul de **nod de rețea** în acest sistem global de producție axat pe inovare. Campusul universitar reunește astfel cei mai importanți actori regionali, fiind un *spațiu interactiv*, cunoscut sub diferite denumiri – «parc științific», «parc tehnologic», «incubator de afaceri» – unde activitățile inovatoare pot fi stimulate activ, fiind o arenă adecvată pentru politicile de inovare. Transformarea universităților în centre specializate în cadrul rețelelor globale de inovare și producție este rezultatul dezvoltării „economiei bazate pe cunoaștere”.

Extinderea rapidă a Internet-ului și globalizarea accentuată induc schimbări permanente, iar răspunsurile regionale la aceste schimbări survin dar într-un *ritm* diferit, impus de cele mai multe ori de contextul socio-economic național. Cu toate acestea, instituțiile de învățământ superior, deși funcționează sub egida condițiilor naționale, sunt finanțate prin impozite naționale și produc absolvenți cu abilități necesare economiilor naționale, prin *circumstanțele mediului academic* creează premisele favorabile dezvoltării cooperării interregionale la nivel mondial, **internaționalizarea** conducând la o interdependență sporită între state, regiuni și sectoare de activitate. În consecință,

circumstanțele politicii regionale devin din ce în ce mai complexe și dinamice, datorită globalizării, iar internaționalizarea promovată prin intermediul învățământului superior, prin reunirea unor forme diferite de cunoaștere și de diseminare a cunoștințelor la nivel local este considerată un instrument important pentru dezvoltarea socio-economică regională.

Previzionarea tendinței de dezvoltare a unei regiuni necesită cunoașterea exactă a *sistemului economic*, precum și a tuturor *parametrilor relevanți* (structuri organizaționale; capacități tehnologice; legături cu restul economiei, etc.).

Repere economice din regiunea Sud-Est pentru instituțiile de învățământ superior

Rolul universității, prin centrele sale de cercetare, este de a analiza modelul specific al regiunii, pentru a putea oferi decidenților politici o imagine cât mai clară asupra modului în care funcționează sistemul regional. Dacă înțelegem economiile regionale ca fiind „clustere” în dezvoltare, instituțiile de învățământ superior pot reprezenta **nucleul** acestor grupuri, deoarece atunci când este concepută o politică regională, este foarte important să existe cunoștințe precise cu privire la *momentul* în care se aplică o intervenție politică, *segmentul* în care se aplică (sectorul de activitate, locația, grupul de firme, etc.) și cu ce *intensitate*. Fără o îndrumare specializată și fiabilă venită din partea specialiștilor de la universitate, factorii de decizie de la nivel local și regional ar putea eșua în conceperea și implementarea strategiilor de dezvoltare. În prezent, construirea acestor strategii bazate doar pe experiența trecutului nu este suficientă pentru a depăși provocările foarte dinamice și diverse provocate de lupta dintre globalizare și integrarea europeană. Totodată, economiile regionale nu sunt omogene și din acest motiv, povestirile de succes ale unei regiuni nu pot fi ușor de înțeles și de transferat în altă regiune. În plus, circumstanțele se schimbă în timp, iar măsurile și instrumentele care au avut succes în trecut s-ar putea să nu aibă același efect într-o etapă ulterioară. În aceste condiții, universitățile devin **responsabile** pentru *găsirea direcției* și pentru *lansarea eforturilor de avansare* a dezvoltării regionale, și pot influența notabil dezvoltarea locală și regională.

Performanța economică

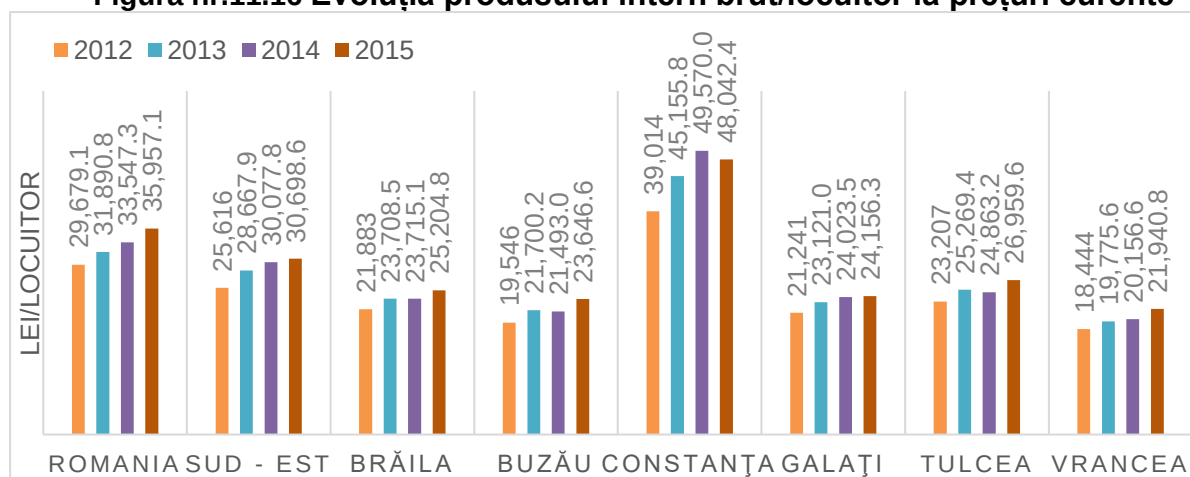
Indicatorii economici relevanți, selectați pentru a caracteriza evoluția economică a regiunii Sud-Est sunt: *produsul intern brut regional*, *produsul intern brut regional pe cap de locuitor*, *valoarea adăugată brută pe sectoare de activitate economică*.

Valoarea **PIB-ului regional**, exprimată în milioane lei, era de 76.184,3 milioane lei în anul 2015, ceea ce reprezintă 10,69% din PIB-ul României. Evoluția Produsului Intern Brut la nivelul Regiunii Sud-Est, în perioada 2012-2015, prezintă un trend ascendent, această dinamică pozitivă fiind înregistrată și la nivel național și european.

În orizontul de timp 2012-2015, **produsul intern brut regional pe cap de locuitor** înregistrează de asemenea un trend pozitiv, urmând tendința de evoluție de la nivel național, singurul județ care înregistrează o diminuare a acestui indicator în anul 2015, comparativ cu anul 2014, fiind Constanța. Cu toate acestea, acest județ înregistrează cea mai mare valoare a PIB/locuitor, pe toată perioada analizată, detașându-se semnificativ de județele Tulcea și Brăila. Cele mai mici valori ale acestui indicator pe tot parcursul intervalului de timp analizat, au fost înregistrate în județul Vrancea.

Pentru instituțiile de învățământ superior, aceste informații reflectă faptul că regiunea traversează o perioadă de redresare economică, fapt ce se poate resimți și în nivelul de bunăstare al populației, aceste perioade de revigorare economică fiind prielnice dezvoltării profesionale și personale.

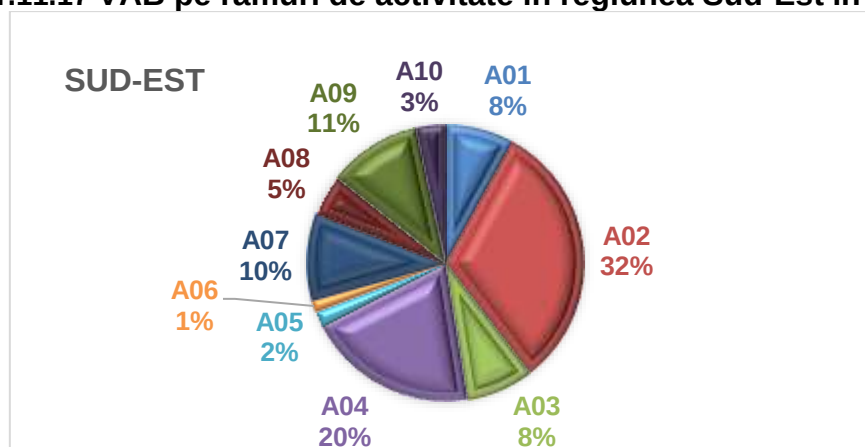
Figura nr.11.16 Evoluția produsului intern brut/locuitor la prețuri curente

Sursa datelor: INS, Conturi naționale regionale 2014-2015; Conturi naționale regionale 2010-2014, <http://www.insse.ro/cms/ro/tags/conturi-naționale-regionale>

Din perspectiva **valorii adăugate brută pe sectoare de activitate economică**⁶⁰ putem observa că în regiunea Sud-Est, sectoarele cu cea mai mare contribuție la formarea VAB în anul 2015 au fost: *industria* cu o contribuție de 32%, urmată de *comerțul cu ridicata, cu amănuntul, transport, activități de cazare și restaurante* (20%), *administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public; învățământ; sănătate și asistență socială* (11%) și *tranzacțiile imobiliare* (10%). Cea mai redusă contribuție la formarea valorii adăugate brute o au sectoarele: *intermedieri financiare și asigurări* (1%) și *informații și comunicații* (2%).

Figura nr.11.17 VAB pe ramuri de activitate în regiunea Sud-Est în anul 2015

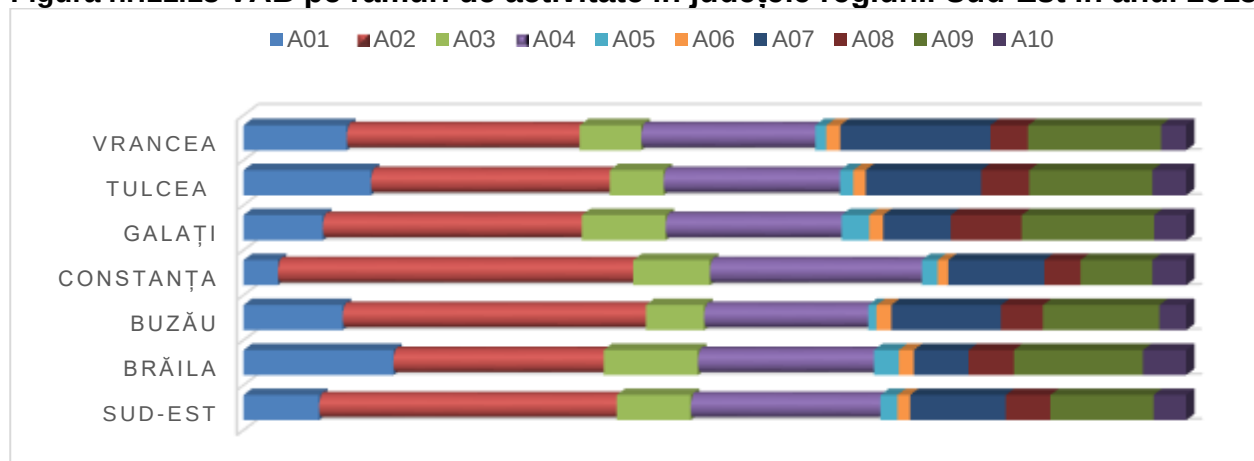
Sursa datelor: INS, Conturi naționale regionale 2014-2015; Conturi naționale regionale 2010-2014, <http://www.insse.ro/cms/ro/tags/conturi-naționale-regionale>

⁶⁰ **Codificarea CAEN, Rev2 – sectoare de activitate economică:**

- A01 Agricultură, silvicultură și pescuit
- A02 Industria extractivă; industria prelucrătoare; producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat; distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare
- A03 Construcții
- A04 Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor; transport și depozitare; hoteluri și restaurante
- A05 Informații și comunicații
- A06 Intermedieri financiare și asigurări
- A07 Tranzacții imobiliare
- A08 Activități profesionale, științifice și tehnice; activități de servicii administrative și activități de servicii suport
- A09 Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public; învățământ; sănătate și asistență socială
- A10 Activități de spectacole, culturale și recreative; reparații de produse de uz casnic și alte servicii

La nivel intra-regional, se constată că în anul 2015, sectorul *industrie* a avut cea mai mare contribuție la formarea VAB în județele: Constanța (37,7%), Buzău (32,2%) și Galați (27,5%), fiind urmat de sectorul *comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor; transport și depozitare; hoteluri și restaurante*, a cărei contribuție este echilibrat repartizată la nivelul județelor ce compun regiunea Sud-Est, cu excepția județului Constanța, unde contribuția acestui sector a fost de 22,5%, peste media înregistrată la nivel regional (respectiv, 20,1%).

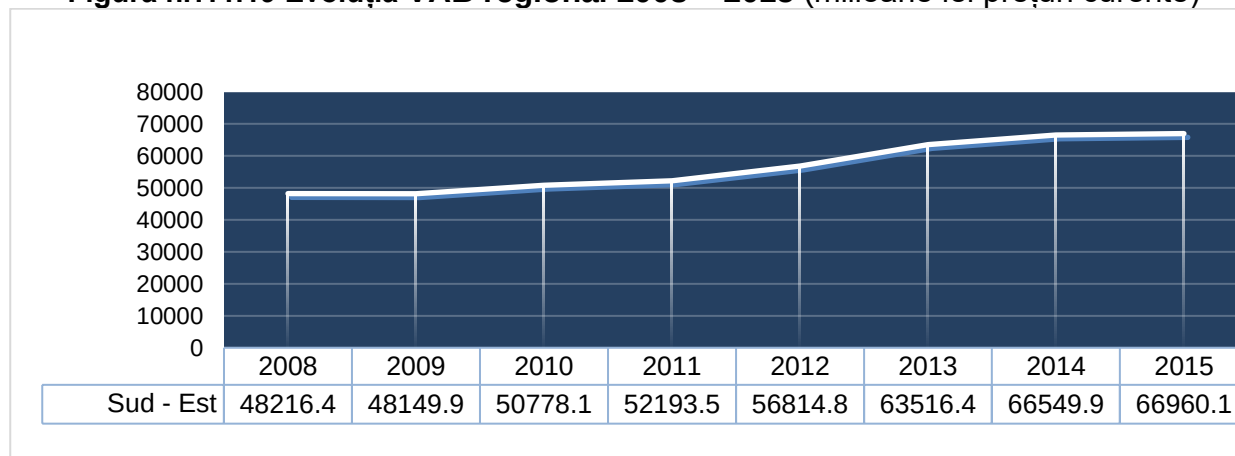
Figura nr.11.18 VAB pe ramuri de activitate în județele regiunii Sud-Est în anul 2015

Sursa datelor: INS, Conturi naționale regionale 2014-2015; Conturi naționale regionale 2010-2014, <http://www.insse.ro/cms/ro/tags/conturi-nationale-regionale>

Evoluția VAB la nivelul regiunii Sud-Est prezintă un trend ascendent, de la 48.216,4 milioane lei în 2008 la 66.960,1 milioane lei în 2015. Pe tot orizontul de timp analizat ponderea VAB regional în VAB național s-a menținut relativ constantă, în jur de 11%, tendința acestui indicator fiind ușor crescătoare.

Figura nr.11.19 Evoluția VAB regional 2008 – 2015 (milioane lei prețuri curente)

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO, Iunie 2018, CON103G

Din informațiile analizate anterior, rezultă clar că atât la nivel regional, cât și intra-regional, cea mai mare pondere la formarea valorii adăugate brute o au sectorul *industrie*, și sectorul *comerț și servicii*. Prin urmare, universitățile ar trebui să își orienteze **oferta educațională** spre pregătirea profesioniștilor în aceste două mari sectoare de activitate, iar **serviciile de consultanță** să le adapteze modelului specific de specializare al regiunii Sud-Est.

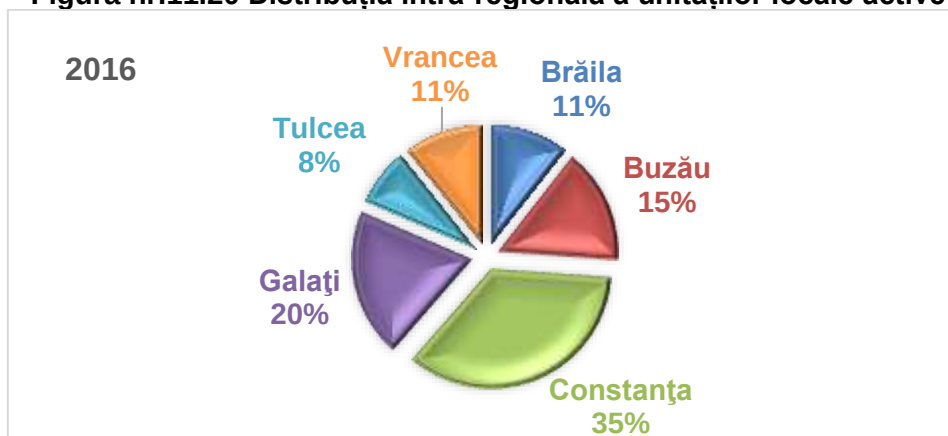
Mediul de afaceri

Din perspectiva învățământului superior, mediul de afaceri este perceput ca o *sursă de inovare și de realiniere socio-economică* a comunității la standardele impuse de globalizare.

Analiza structurii unităților locale active, inclusiv pe ramuri economice și clase de mărime, oferă informații complexe privind dimensiunea, profilul de activitate, distribuția spațială la nivel intra-regional, etc., informații ce pot fi folosite ulterior de universități în **dezvoltarea de parteneriate** privind: cercetarea fundamentală și aplicată, proiecția ofertei educaționale, realizarea stagiilor de practică în vederea unei mai bune inserții a absolvenților pe piața muncii, servicii de consultanță și asistență privind inițierea și derularea unor de afaceri, etc., dar și în **realizarea de studii și prognoze** în cadrul centrelor de cercetare pentru diferiți decidenți politici de la nivel local/regional.

În scopul ilustrării structurii unităților locale active din regiunea Sud-Est vom avea în vedere informații statistice referitoare la *unitățile locale active pe activități ale economiei naționale* precum și *forța de muncă* aferentă.

Figura nr.11.20 Distribuția intra-regională a unităților locale active

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO, Iunie 2018, INT101R

Ierarhia județelor regiunii Sud-Est în funcție de numărul *unitățile locale active* ne arată că mediul de afaceri este mai dezvoltat în județele Constanța și Galați, la polul opus situându-se județul Tulcea.

Ierarhia județelor regiunii Sud-Est, în funcție de *sectoarele de activitate dezvoltate de mediul de afaceri*, conform clasificării CAEN, Rev.2, la nivelul anului 2016, se prezintă astfel:

✎ *A Agricultură, silvicultură și pescuit*: Constanța (25,48%), Buzău (15,91%), Brăila (15,77%), Tulcea (15,49%), Galați (14,47%) și Vrancea (12,85%);

✎ *B Industria extractivă*: Constanța (41,86%), Tulcea (18,6%), Buzău (15,5%), Vrancea (10,85%), Galați (10,07%) și Brăila (3,1%);

✎ *C Industria prelucrătoare*: Constanța (30,46%), Buzău (19,24%), Galați (17,45%), Vrancea (14,95%), Brăila (11,12%) și Tulcea (6,75%);

✎ *D Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat*: Constanța (39,16%), Tulcea (20,97%), Buzău (13,98%), Brăila (11,18%), Galați (7,69%) și Vrancea (6,99%);

✎ *E Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare*: Constanța (35,62%), Galați (23,17%), Buzău (14,59%), Vrancea (11,15%); Tulcea (10,72%) și Brăila (4,72%);

✎ *F Construcții*: Constanța (34%), Galați (23,63%), Buzău (15,7%), Vrancea (11,75%), Brăila (8,77%) și Tulcea (6,12%);

↳ **G Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor:** Constanța (29,57%), Galați (23,16%), Buzău (16,98%), Brăila (11,45%), Vrancea (11,53%), și Tulcea (7,27%);

↳ **H Transport și depozitare:** Constanța (42,28%), Buzău (15,67%), Galați (15,74%), Brăila (10%), Vrancea (8,34%), și Tulcea (7,95%);

↳ **I Hoteluri și restaurante:** Constanța (49,82%), Galați (15,44%), Tulcea (10,36%), Buzău (8,7%), Brăila (8,32%) și Vrancea (7,34%);

↳ **J Informații și comunicații:** Constanța (38,38%), Galați (21,46%), Buzău (13,18%), Brăila (10,32%), Vrancea (10,10%) și Tulcea (6,52%);

↳ **K Intermedieri financiare și asigurări:** Constanța (34,28%), Galați (23,73%), Buzău (16,66%), Brăila (12,55%), Vrancea (8,43%) și Tulcea (4,32%);

↳ **L Tranzacții imobiliare:** Constanța (51,46%), Galați (18,92%), Brăila (10,61%), Buzău (8%), Tulcea (5,61%) și Vrancea (5,38%);

↳ **M Activități profesionale, științifice și tehnice:** Constanța (42,42%), Galați (17,79%), Buzău (15,06%), Vrancea (9,04%), Brăila (8,32%) și Tulcea (7,35%);

↳ **N Activități de servicii administrative și activități de servicii suport:** Constanța (44,66%), Galați (19,62%), Buzău (11,16%), Brăila (9,36%), Vrancea (7,61%), și Tulcea (7,56%);

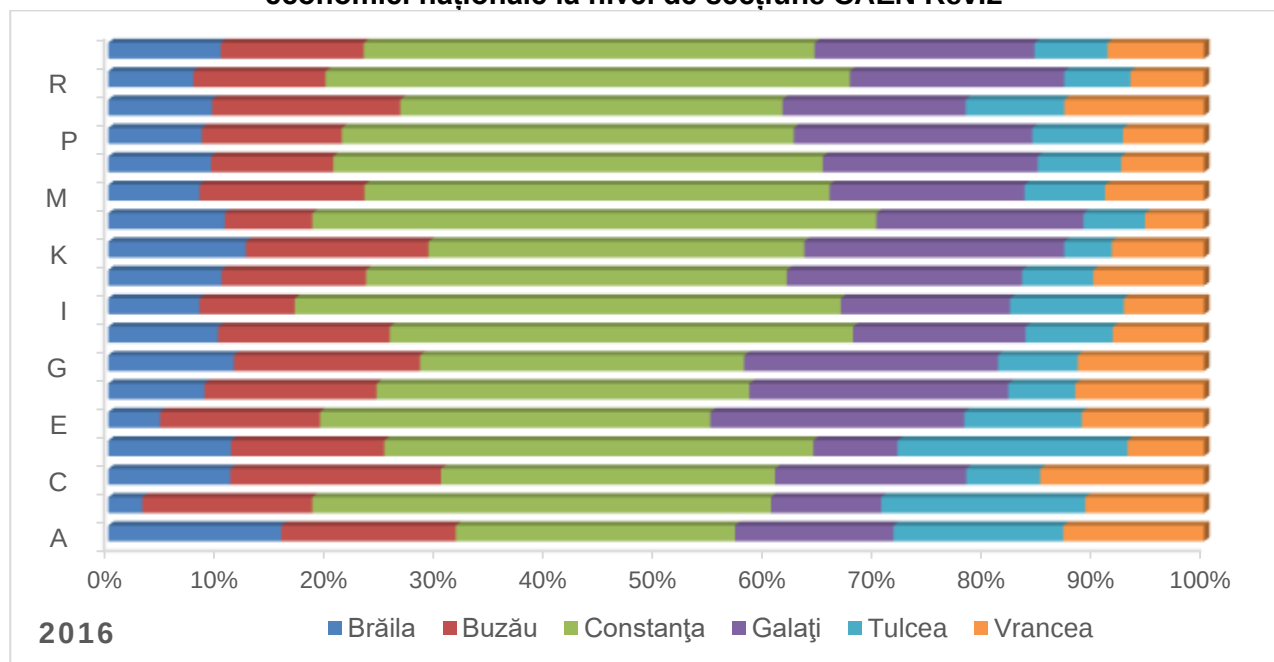
↳ **P Învățământ:** Constanța (41,25%), Galați (21,74%), Buzău (12,78%), Brăila (8,52%), Tulcea (8,29%) și Vrancea (7,39%);

↳ **Q Sănătate și asistență socială:** Constanța (34,88%), Buzău (17,17%), Galați (16,72%), Vrancea (12,75%), Brăila (9,45%) și Tulcea (9%);

↳ **R Activități de spectacole, culturale și recreative:** Constanța (47,83%), Galați (19,58%), Buzău (12,07%), Brăila (7,74%), Vrancea (6,71%) și Tulcea (6,03%);

↳ **S Alte activități de servicii:** Constanța (41,14%), Galați (20,07%), Buzău (13,05%), Brăila (10,25%), Vrancea (8,82%) și Tulcea (6,65%).

Figura nr.11.21 Distribuția intra-regională a unităților locale active pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CAEN Rev.2

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO, Iunie 2018, INT101R

Din perspectiva distribuției intra-regionale a unităților locale active în funcție de principalele sectoare de activitate ale economiei naționale, observăm că la nivelul anului 2016, județul Constanța surclasează celelalte județe ale regiunii Sud-Est, în toate ramurile de activitate economică.

Densitatea unităților active, determinată ca raport între numărul de unități active și suprafața județeană este prezentată în tabelul de mai jos:

Tabel nr.11.4 Densitatea unităților active, la nivel județean, 2010-2016 (%)

Județe	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Brăila	1,4	1,3	1,3	1,3	1,4	1,4	1,3
Buzău	1,6	1,4	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5
Constanța	3,1	2,8	2,9	3,0	3,0	3,0	3,0
Galați	2,6	2,3	2,5	2,5	2,6	2,6	2,7
Tulcea	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Vrancea	1,3	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3	1,3

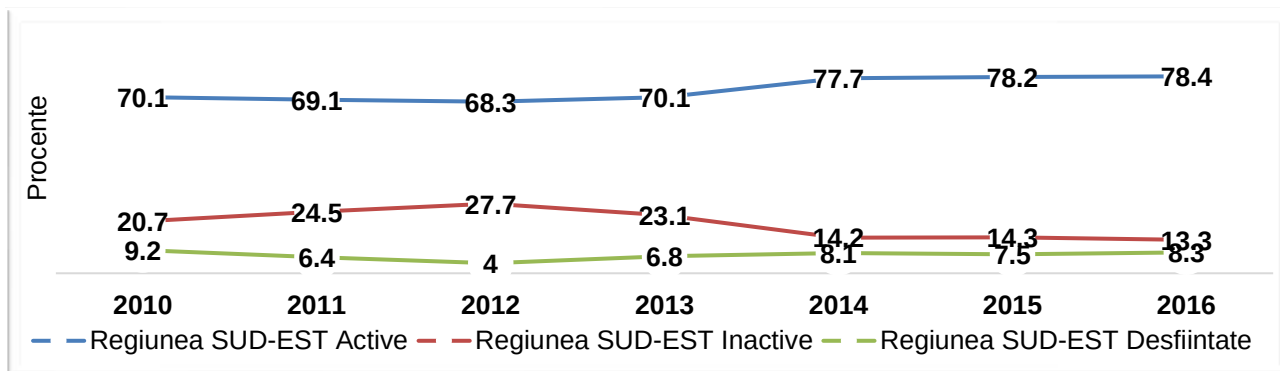
Sursa: prelucrare după INS, Baza de date TEMPO, Iunie 2018, INT101R

Cele mai dezvoltate județe sunt Constanța și Galați, iar pe ultimul loc se află județul Tulcea. În Constanța, dacă densitatea era în 2010 de 3,1 unități active pe km pătrat, aceasta a înregistrat o ușoară scădere la 3 unități active pe km pătrat. Aceste disparități între Constanța și Tulcea pot fi explicate prin faptul că județul Constanța este un pol de creștere la nivelul regiunii, atrăgând un număr considerabil de investiții străine directe dar și de fonduri europene și guvernamentale, în timp ce Tulcea este un județ cu o populație scăzută și cu o suprafață mare de arii protejate, aspecte ce limitează posibilitatea dezvoltării de afaceri.

În ceea ce privește *numărul de întreprinderi nou create (start-up)* în regiunea Sud-Est, la nivelul anului 2016, 79% erau active, 13% inactive și 8% desființate.

Analizând dinamica numărului de întreprinderi active nou create în intervalul 2010-2016, se remarcă o creștere ușoară a întreprinderilor active începând cu anul 2013 și o diminuare a numărului de întreprinderi inactive.

Figura nr.11.22 Situația întreprinderilor nou create la un an de la înființare

Sursa datelor: INS. Baza de date TEMPO On line - Demografia întreprinderilor - INT 111Y

La nivelul anului 2016, aproape jumătate din firmele nou create (50,7%), au fost înființate de absolvenți ai învățământului liceal și universitar, regiunea Sud-Est fiind clasată pe ultimul loc, din această perspectivă, cu mult sub valoarea înregistrată la nivel național, de 60,3%.

De asemenea, IMM-urile pot constitui un factor important în accelerarea procesului de dezvoltare regională. Potrivit studiului „Carta Albă a IMM-urilor” (ediția 2016), regiunea Sud-Est găzduiește 13,36% din totalul întreprinderilor mici și mijlocii.

Forța de muncă

Piața forței de muncă reprezintă un barometru al tendințelor de dezvoltare socio-economică ale regiunii. Din perspectiva sistemului de învățământ, o abordare aprofundată a subiectului poate releva informații cu privire la *sectoarele strategice* care concentrează cea mai mare parte a forței de muncă, *industriile* care au cea mai ridicată

productivitate, precum și *dezechilibrele între cererea și oferta de forță de muncă*, informații ce pot constitui input pentru proiectarea strategiilor în domeniul educațional și al învățământului.

La nivelul anului 2016, distribuția personalului din unitățile locale active la nivelul regiunii Sud-Est, pe domenii de activitate, evidențiază o pondere ridicată, de 28%, în domeniul *industriei prelucrătoare*, de 24% în sectorul *comerțului cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor* și de aproximativ 10% în domeniile: *transport și depozitare; construcții; tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor*. Din păcate, remarcăm tendința de specializare în industrii cu valoare adăugată scăzută și cu un nivel de productivitate redus.

Specializarea economiei regiunii Sud-Est pe aceste sectoare de activitate cu valoare adăugată scăzută și cu o productivitate a muncii scăzută este în strânsă legătură cu nivelurile salariale ale personalului care își desfășoară activitatea în aceste domenii, tendința ultimilor ani, fiind de creștere a ponderii salariaților aflați în zona salariului minim în total forță de muncă.

„Studiu privind dinamica pieței muncii la nivelul principalelor industrii angajatoare din România în perioada 2016-2017” realizat de PIAROM, arată că ponderea regiunii Sud-Est în totalul contractelor de muncă înregistrate la nivel național este de doar 9,36%, numărul contractelor de muncă, la nivelul anului 2017, fiind de 486.990. Astfel, regiunea Sud-Est ocupă penultimul loc în clasamentul celor 8 regiuni de dezvoltare, această poziționare putând fi explicată și prin amplasarea regiunii în vecinătatea capitalei, fapt ce permite atât relocarea facilă dar și mobilitatea inter-regională a forței de muncă, având în vedere și faptul că nivelul salariilor de încadrare din municipiul București este cu 24,71% mai mare decât media națională.

Din perspectiva învățământului superior, situația salarizării la nivel de județ este importantă și pentru că oferă informații privind capacitatea angajaților de a finanța cursuri de formare profesională, studii universitare și post-universitare, etc..

După cum se poate observa din tabelul următor, niveluri medii de salarizare situate cu mult sub mediile naționale și chiar regionale se înregistrează în Vrancea (-25,00% față de media națională; -12,97% față de media regiunii Sud-Est), Brăila (-20,88% față de media națională; -8,19% față de media regiunii Sud-Est) și Buzău (-20,88% față de media națională; -8,19% față de media regiunii Sud-Est). În consecință, în aceste județe, oferta educațională ar trebui regândită și din perspectiva asigurării finanțării prin intermediul programelor europene de dezvoltare a resurselor umane.

Tabel nr.11.5 Distribuția contractelor de muncă pe intervale salariale 01.10.2017 – analiză comparată la nivel de județ în regiunea Sud-Est

Județ	Brăila	Buzău	Constanța	Galați	Tulcea	Vrancea
Sub 350 €, %	58,79	59,32	51,87	50,51	53,63	62,66
350-400 €, %	10,26	9,11	8,68	12,15	9,20	8,42
400-500 €, %	10,65	11,19	12,74	13,78	11,75	10,21
500-600 €, %	6,32	6,61	8,41	7,21	7,02	5,77
600-700 €, %	5,47	4,79	5,86	5,57	6,19	4,91
700-1000 €, %	5,86	5,96	7,73	7,27	8,96	5,61
1.000-2000 €, %	2,35	2,58	4,09	3,12	2,92	2,26
Peste 2000 €, %	0,28	0,43	0,63	0,39	0,34	0,17
Abatere față de media regională %	-8,19	-8,19	4,78	2,39	1,37	-12,97
Abatere față de media națională %	-20,88	-20,88	-9,71	-11,76	-12,65	-25,00

Sursa: PIAROM⁶¹, *Studiu privind dinamica pieței muncii la nivelul principalelor industrii angajatoare din România în perioada 2016-2017*

⁶¹ Patronatul Investitorilor Autohtoni

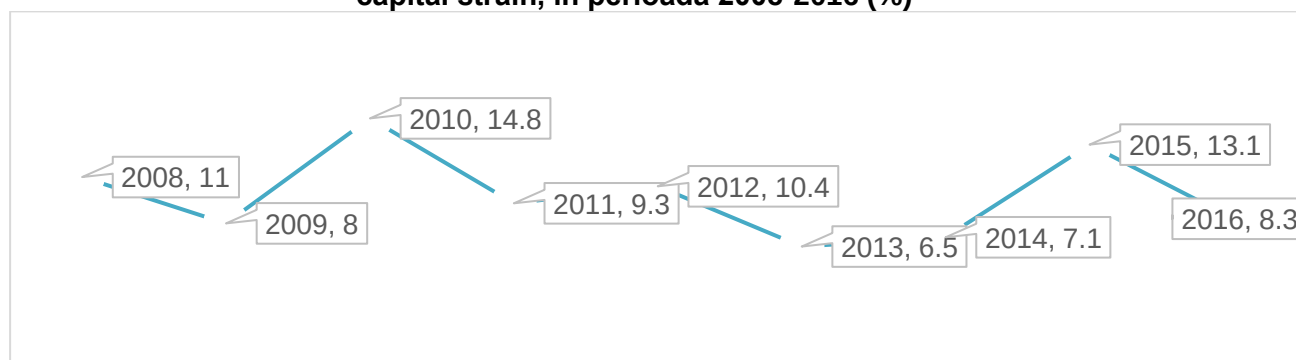
Pe de altă parte, personalul din organizațiile active în domeniul cercetării-dezvoltării (CD), precum și dinamica acestuia, influențează direct capacitatea acestor organizații de a implementa proiecte de cercetare și de a absorbi fonduri de investiții destinate activității de cercetare-dezvoltare-inovare.

„Studiu privind dinamica pieței muncii la nivelul principalelor industrii angajatoare din România în perioada 2016-2017” realizat de PIAROM, arată că la nivelul regiunii Sud-Est, densitatea personalului angrenat în activități de cercetare-dezvoltare este foarte redusă. Astfel, numărul de angajați încadrați în Grupa majoră 2 a Nomenclatorului Clasificării Ocupațiilor din România – *Specialiști în diverse domenii de activitate, care integrează salariații cu nivel înalt de calificare*, la nivelul anului 2017, la nivel intra-regional, se prezintă astfel: Brăila (26), Buzău (30), Constanța (132), Galați (58), Tulcea (58) și Vrancea (30). Din perspectiva, numărul de contracte de muncă în domeniul cercetării la 1.000 de contracte de muncă, județele Brăila (0,82) și Buzău (0,65) au potențialul de inovare cel mai scăzut, media la nivel național fiind de 2,91.

Imaginea de ansamblu la nivelul regiunii Sud-Est, arată că județul Constanța, fiind și un important centru universitar, poate fi un vector de dezvoltare la nivel regional.

Evoluția ponderii forței de muncă în întreprinderile nou înființate, cu capital străin, este sinusoidală la nivelul regiunii Sud-Est, fapt ce se poate explica prin criteriile de selecție aplicate (limbi străine cunoscute, abilități de a lucra în medii multi-culturale, disponibilitatea de a călători în interes de serviciu, etc.) dar și prin dinamica acestor întreprinderi la nivelul regiunii Sud-Est.

Figura nr.11.23 Evoluția ponderii forței de muncă din întreprinderile active nou create cu capital străin, în perioada 2008-2016 (%)

Sursa datelor: INS. Baza de date TEMPO On line - Demografia întreprinderilor - INT 111P

11.5.4 Investițiile

Datele statistice privind domeniul investițiilor reflectă informații importante privind **gradul de modernizare a mediului de afaceri**, element deosebit de relevant pentru a determina nivelul de dezvoltare economică a regiunii.

Figura nr.11.24 Evoluția investițiilor brute în bunuri corporale din unitățile locale la nivelul regiunii Sud-Est, în perioada 2008-2016 (milioane lei)

Sursa datelor: INS. Baza de date TEMPO On line – INT105D

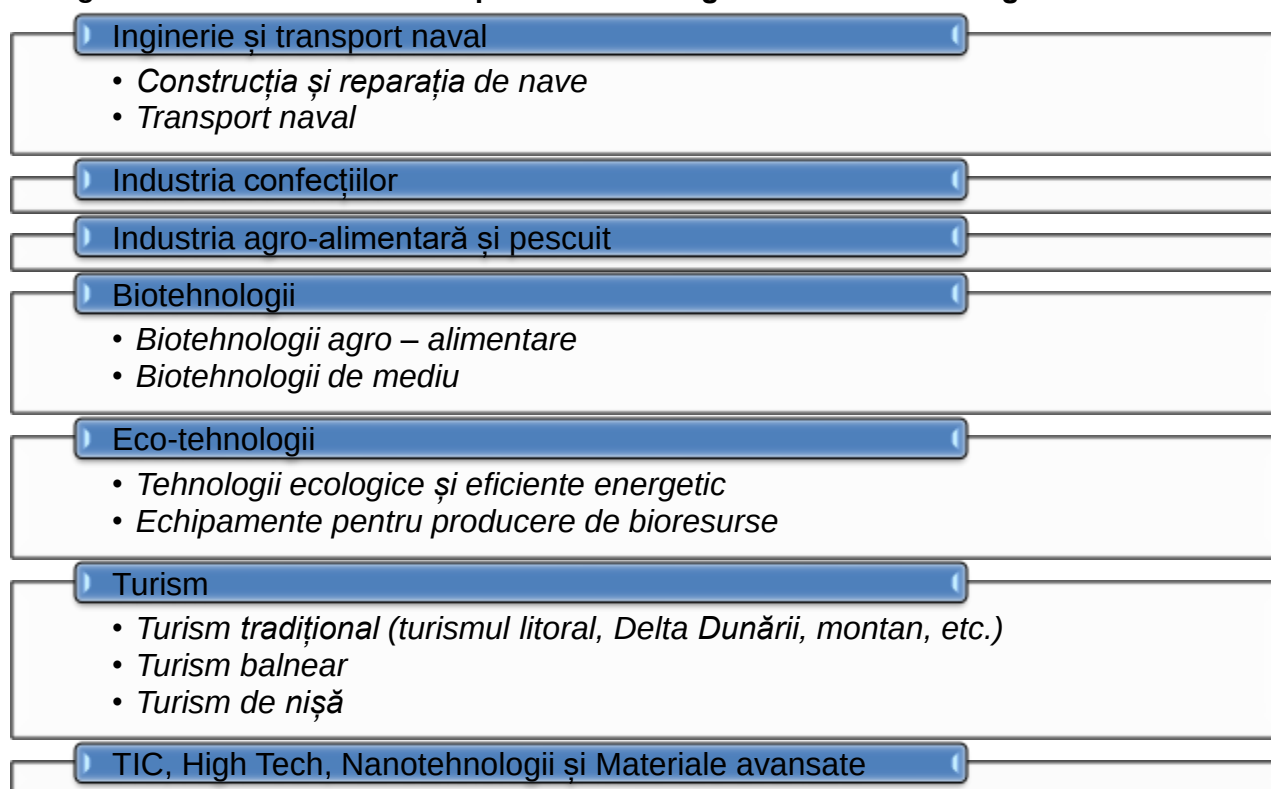
Investițiilor brute în bunuri corporale din unitățile locale la nivelul regiunii Sud-Est au scăzut semnificativ în ultimii ani, de la 11.414 milioane lei în anul 2013, la 6.642 milioane lei în 2016. Acest trend negativ este îngrijorător pentru că nivelul investițiilor brute se reflectă în capacitatea de modernizare a echipamentelor, dezvoltarea de tehnologii avansate, extinderea infrastructurii privind transferul de informații, iar, pe termen lung, nivelul acestor investiții influențează standardele de calitate oferite.

Referitor la *volumul investițiilor brute pe ramuri de activitate în regiunea Sud-Est*, în anul 2016 se constată o reducere semnificată a acestora, comparativ cu anul 2015, în domeniile: distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare (cu aproximativ 77,55%); producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (cu aproximativ 45,71%); industria prelucrătoare (cu aproximativ 35,12%). Acest trend puternic descendent în domeniile enunțate influențează negativ mediul de afaceri din regiune, dar și atractivitatea regiunii per ansamblu având în vedere că au fost afectate domenii ce vizează infrastructura. Investițiile în „construcții” au depășit cu aproximativ 8,75%, valoarea investițiilor din 2015, iar în sectorul „informații și comunicații” se constată o creștere a volumului de investiții în anul 2016, cu aproximativ 11,36%, comparativ cu anul anterior. Din perspectiva învățământului superior, creșterea volumului de investiții în sectorul „informații și comunicații” prezintă interes, sectorul „construcții” angrenând în principal forță de muncă fără studii superioare. Totodată, dezvoltarea sectorului de „informații și comunicații” creează premise favorabile dezvoltării regiunii Sud-Est, prin conectarea online a specialiștilor din diferite domenii de activitate cu mediul extern, în vederea transferului și comercializării cunoștințelor, produselor și serviciilor.

11.5.4 Potențialul de specializare

Strategia națională de cercetare, dezvoltare și inovare 2014-2020, aprobată prin HG 929/2014, stabilește domeniile și subdomeniile de specializare inteligentă și sănătate. În regiunea Sud-Est au fost identificate 7 domenii de specializare inteligentă.

Figura nr.11.25 Domeniile de specializare inteligentă de la nivelul Regiunii Sud-Est

Sursa: ADR, *Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii de Dezvoltare Sud-Est*, 2017

Aceste sectoare de activitate selectate ca având potențial de dezvoltare la nivelul regiunii de dezvoltare Sud-Est devin prioritare pentru finanțarea investițiilor.

Industria navală se constituie într-un punct forte al regiunii Sud-Est, *ingineria navală* dezvoltându-se și datorită faptului că la nivelul regiunii există instituții de educație și cercetare în domeniul industriei navale.

Infrastructura existentă în regiune cu privire la construcția de nave⁶², dar și la prestarea de servicii de reparație pentru diverse categorii de nave permite, pe de o parte dezvoltarea industriei navale și creșterea numărului locurilor de muncă în domeniu, iar pe de altă parte, dezvoltarea unor industrii conexe.

Infrastructura portuară existentă în regiune permite dezvoltarea activităților de *transport naval* și a activităților conexe.

Direcțiile de inovare și specializare inteligentă oportune pentru dezvoltarea și sporirea competitivității domeniului ingineriei și transportului naval vizează: digitalizarea unor activități în transportul naval; digitalizarea activităților portuare; proiecte inovative de reducere a poluării cauzate de activitatea portuară; utilizarea unor roboți industriali pentru înlocuirea formulei clasice de sudură în perimetrul șantierelor navale; proiecte de prevenire a transferului de lichid contaminat; utilizarea unor motoare pe bază de gaze natural lichefiate în vederea protejării mediului; utilizarea unor materiale neconvenționale în construcția de nave.

Dezvoltarea inteligentă a **industriei textile și de confecții** din regiunea Sud-Est presupune o reorientare strategică prin stimularea dezvoltării activităților de concepție și design, utilizarea de noi materiale textile, dar mai ales prin translatarea de la producția axată pe un volum ridicat și valoare adăugată scăzută către producția bazată pe inovație.

Transformarea industriei textile și de confecții din regiunea Sud-Est într-un sector competitiv prin inovație presupune deopotrivă și reorganizarea actorilor economici relevanți, prin formarea și dezvoltarea clusterelor în acest domeniu.

Industria agroalimentară și de pescuit este foarte bine reprezentată în regiunea Sud-Est, datele statistice arătând că județele Buzău, Constanța și Brăila realizează peste 56% din totalul producției vegetale de la nivelul întregii regiuni, iar pescuitul și acvacultura, alături de prelucrarea peștelui și comerțul cu pește și produse din pește, sunt activități de tradiție. Astfel, în regiune există 129 de ferme piscicole (potrivit Registrului Unităților de Acvacultură) din care 39 pepiniere și 90 crescătorii. Cele mai multe ferme piscicole sunt în județele Tulcea (54) și Constanța (34).

Referitor la producția animală, județele Buzău și Vrancea înregistrează cele mai mari valori la nivel regional, respectiv, 42,79% la nivelul anului 2015.

Regiunea Sud-Est se situează pe primul loc în țară în ceea ce privește suprafața viilor roditoare, deținând 41,2% din suprafața viticolă a țării, din care 14% se regăsesc în județul Vrancea. Cele mai renumite podgorii pe plan intern și internațional sunt: Panciu, Odobești, Pietroasele, Nicorești, Niculițel, Murfatlar, Însurăței.

Biotehnologia reprezintă un domeniu de cercetare și producție cu o dinamică spectaculoasă, prin care se asigură o diversificare și o creștere rapidă a necesarului de alimente, energie, compuși farmacologic activi prin bio-valorificarea deșeurilor organice, cu impact semnificativ pe termen lung asupra creșterii calității vieții și protejării mediului înconjurător. Selecția acestui domeniu de specializare inteligentă la nivelul regiunii Sud-Est s-a realizat din necesitatea de a dezvolta bioresursele și de a proteja mediul înconjurător.

⁶² La nivelul regiunii de dezvoltare Sud-Est, funcționează următoarele șantiere navale: Șantierul Naval Constanța, Damen Shipyards Galați, Daewoo-Mangalia Heavy Industries, Șantierul Naval Midia, Vard Brăila, Vard Tulcea.

Mediul academic din regiunea Sud-Est manifestă o amplă deschidere față de acest domeniu. Astfel, la nivelul universităților și institutelor de cercetare prezente în regiune, au fost implementate mai multe *proiecte de cercetare* în domeniul biotehnologiilor, s-au derulat o serie de *evenimente științifice* dedicate biotehnologiilor și s-au creat *programe universitare de studiu* în domeniul biotehnologiilor. Spre exemplu, Universitatea „Danubius” din Galați are un program de studii universitare de master: „Managementul bioeconomiei în contextul creșterii durabile”.

Dezvoltarea pe scară largă a **eco-tehnologiilor** în regiunea Sud-Est poate fi soluția pentru combaterea unor probleme esențiale de mediu și totodată poate contribui la protejarea și conservarea acestuia, precum și la o utilizare mai eficientă și mai eficientă a resurselor limitate.

Îmbinând armonios tehnologia cu protecția mediului înconjurător, eco-tehnologia, prin dezvoltarea de tehnologii ecologice și eficiente energetic, dar și prin dezvoltarea de echipamente destinate producerii de bioresurse, reprezintă știința viitorului, care poate fi studiată la nivelul universităților din regiune, dar și în cadrul celor două institute naționale de cercetare-dezvoltare active în regiunea Sud-Est: Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare „Delta Dunării” (INCDDD Tulcea) și Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Cercetări Marine „Grigore Antipa” (INCDM Constanța).

Regiunea Sud-Est are un potențial **turistic** foarte ridicat, determinat în principal de faptul că aici întâlnim aproape toate formele de relief: lunca Dunării, câmpia Bărăganului, podișul Dobrogei, munții Măcinului, o parte a Carpaților și Subcarpaților de Curbură, fluviul Dunărea, Delta Dunării, tot litoralul românesc al Mării Negre. De asemenea, în regiune există lacuri naturale cu proprietăți terapeutice, vulcanii noroioși, Insula Mică a Brăilei,

Patrimoniul de resurse naturale al regiunii este foarte bogat și cuprinde 144 de arii naturale protejate de interes național (aproximativ 680.463 ha), inclusiv o rezervație a biosferei, un parc național și 3 parcuri naturale, precum și 108 situri care fac parte din rețeaua comunitară *Natura 2000*.

Conform HG 1072/2013, în regiunea Sud-Est următoarele localități au statut de *stațiune balneoclimatică*: municipiul Mangalia, județul Constanța și arealul corespunzător: Saturn, Venus, Cap Aurora, Jupiter, Neptun și Olimp; orașul Eforie, județul Constanța; orașul Năvodari, județul Constanța; orașul Techirghiol, județul Constanța.

Lacurile și izvoarele terapeutice sunt localizate în județele Brăila, Buzău și mai ales în județul Constanța, unde întâlnim și cele mai multe stațiunile specializate în tratament pentru bolile reumatismale, după cum urmează:

- ↳ Constanța (Eforie Nord, Costinești, Mangalia, Neptun-Olimp, Techirghiol);
- ↳ Buzău (Sărata Monteoru, Balta Albă);
- ↳ Brăila (Lacul Sărat).

Alături de turismul tradițional și cel balnear, regiunea Sud-Est este un mediu propice pentru dezvoltarea turismului de nișă: bird-watching, foto-safari, turismului gastronomic și oenologic, agroturism, etc.. Potențialul turistic al regiunii este legat deopotrivă și de patrimoniul cultural, care cuprinde vestigii istorice, edificii religioase și culturale, monumente și muzee.

Industria tehnologiei informației și a comunicațiilor (TIC), high-tech-ul, nanotehnologiile și industria materialelor avansate cunosc în prezent un avânt fără precedent.

Centrele universitare de la nivelul regiunii Sud-Est oferă specializări TIC și derulează proiecte de cercetare în domeniul TIC, fapt ce a determinat încadrarea acestui domeniu în lista domeniilor de specializare inteligentă. De asemenea, dezvoltarea industriei TIC în regiunea Sud-Est este favorizată și de existența unui Parc

de Software, în municipiul Galați, fapt ce creează și premisele dezvoltării unor produse high-tech în această regiune.

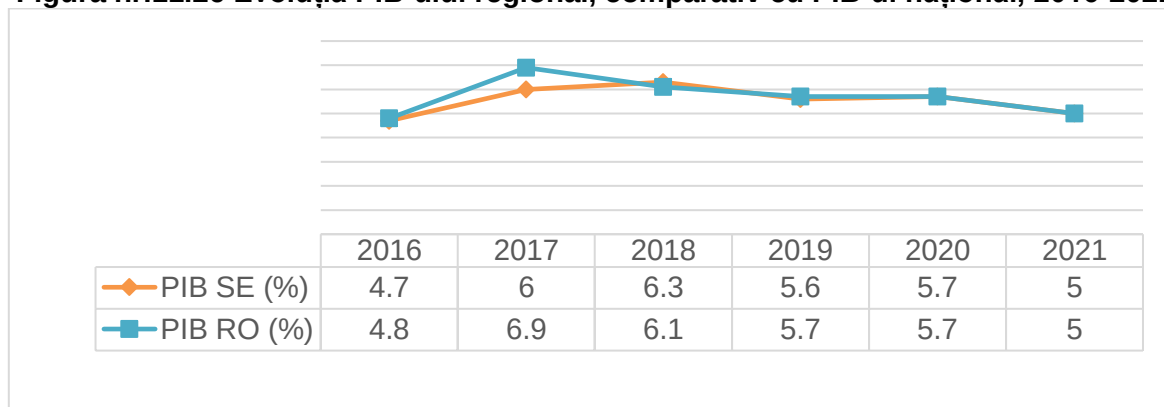
Dezvoltările tehnologice la scară nanometrică se realizează sub egida Institutului pentru Nanotehnologii și Surse Alternative de Energie – INSAE, din cadrul Universității Ovidius din Constanța.

Un «actor» important la nivel regional este Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați care are câteva programe de studii universitare, de tradiție, dedicate ingineriei materialelor: „Informatică aplicată în ingineria materialelor” și „Știința materialelor”.

11.6 Prognoze economice

Informațiile statistice oferite de Comisia Națională de Strategie și Prognoză relevă o evoluție pozitivă a PIB-ului regiunii Sud-Est pentru perioada 2016-2021, acest trend fiind înregistrat și la nivel național. Creșterea preconizată a PIB, în procente, comparativ cu anul anterior este redată în figura următoare.

Figura nr.11.26 Evoluția PIB-ului regional, comparativ cu PIB-ul național, 2016-2021

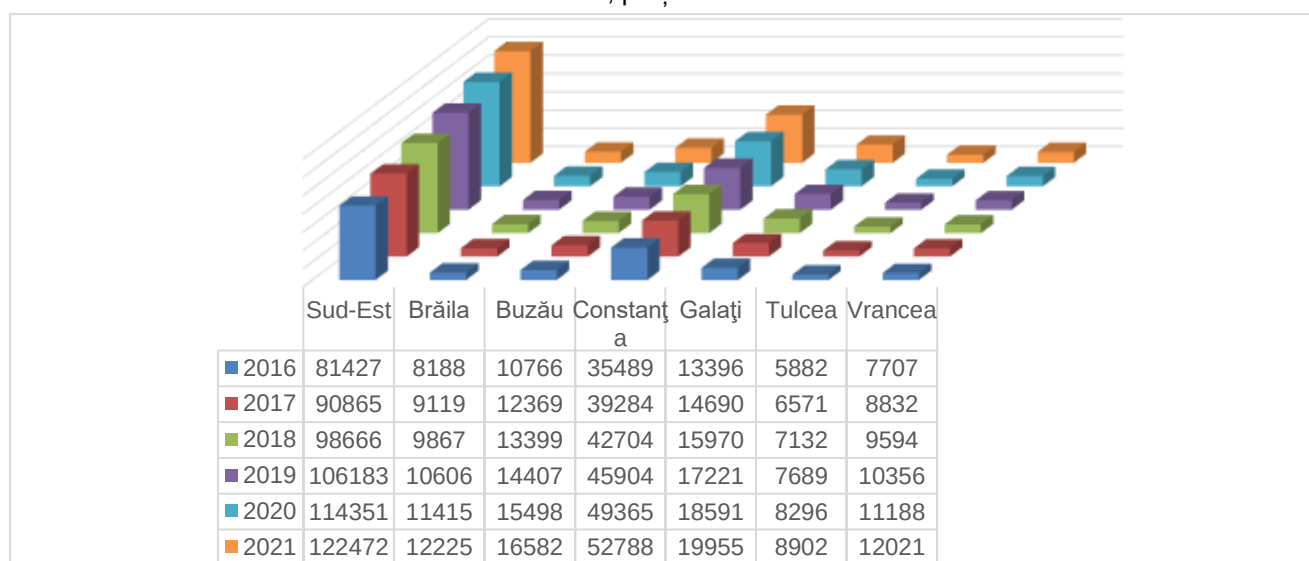

Sursa: Comisia Națională de Strategie și Prognoză, *Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în profil teritorial până în 2021*, mai 2018

Proiecția PIB-ului la nivel intra-regional, la orizontul anilor 2021, indică o evoluție pozitivă pentru toate județele regiunii Sud-Est și, având în vedere și prognozele demografice, chiar dacă în termeni reali valoarea PIB-ului la nivel intra-regional va crește dar într-un ritm mai lent, valoarea PIB/locuitor la nivel intra-regional va înregistra totuși un ușor trend ascendent.

Figura nr.11.27 Valoarea PIB-ului la nivel județean și regional, 2016-2021

- milioane lei, prețuri curente -

Sursa: Comisia Națională de Strategie și Prognoză, *Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în profil teritorial până în 2021*, mai 2018

Implicațiile evoluțiilor și prognozelor economice pentru regiunea Sud-Est, din perspectiva învățământului superior – concluzii și recomandări

Această radiografie a regiunii Sud-Est din perspectiva economiei regionale evidențiază o parte din *oportunitățile și provocările strategice de afaceri*, în ceea ce privește lanțurile de valori existente și potențiale, creează *condițiile-cadru adecvate pentru redefinirea programelor de studii universitare*, în vederea *dezvoltării forței de muncă înalt specializate*, și totodată, contribuie la *identificarea acelor segmente de activitate ce necesită o colaborare extinsă intersectorială*.

Nivelul cunoașterii și al dotărilor instituționale, în special în sectorul public joacă un rol important în transformarea regională. Rolul politicii locale constă în deblocarea potențialului de inovare și antreprenoriat. Astfel, persoanele care lucrează în administrația publică ar trebui să aibă un nivel adecvat de pregătire pentru a structura terenul economic și politic și pentru a îmbunătăți dinamica dezvoltării regionale.

În plus, fiecare municipalitate și județ din regiunea Sud-Est ar trebui să dispună de *personal specializat* implicat în acest proces de dezvoltare economică regională, care să fie *interconectat* în vederea:

- ☑ facilitării transferului de cunoștințe și schimburile de bune-practici, dar și de resurse;
- ☑ construirii de încredere;
- ☑ oferirii de sprijin reciproc pentru dezvoltare profesională.

Universitățile existente în regiune pot oferi un astfel de cadru propice dezvoltării unei **rețele** eficiente de cooperare, între *autoritățile statului, mediul de afaceri și cercetare*, prin dezvoltarea de **clustere**.

Potrivit Asociației Clusterelor din România⁶³, în regiunea Sud-Est, la data elaborării acestui material, existau șase clustere acreditate în următoarele domenii de activitate:

- ✎ *turism* („INOMAR Cluster”) – județul Constanța;
- ✎ *energie inteligentă* („Green Solutions Low Danube”) – județul Galați;
- ✎ *transport* („Romanian River Transport Cluster”) – județul Galați;
- ✎ *sănătate* („Innovative Cluster for Health”) – județul Galați;
- ✎ *biotehnologie* („Bio Danubius”) – județul Tulcea;
- ✎ *industria textilă și modă* („Tradition. Manufacture. Future”) – județul Vrancea.

De asemenea, în Galați a fost înființat încă din 2015 și un cluster orientat către *industria TIC*, care este în curs de acreditare: „ICT Lower Danube”.

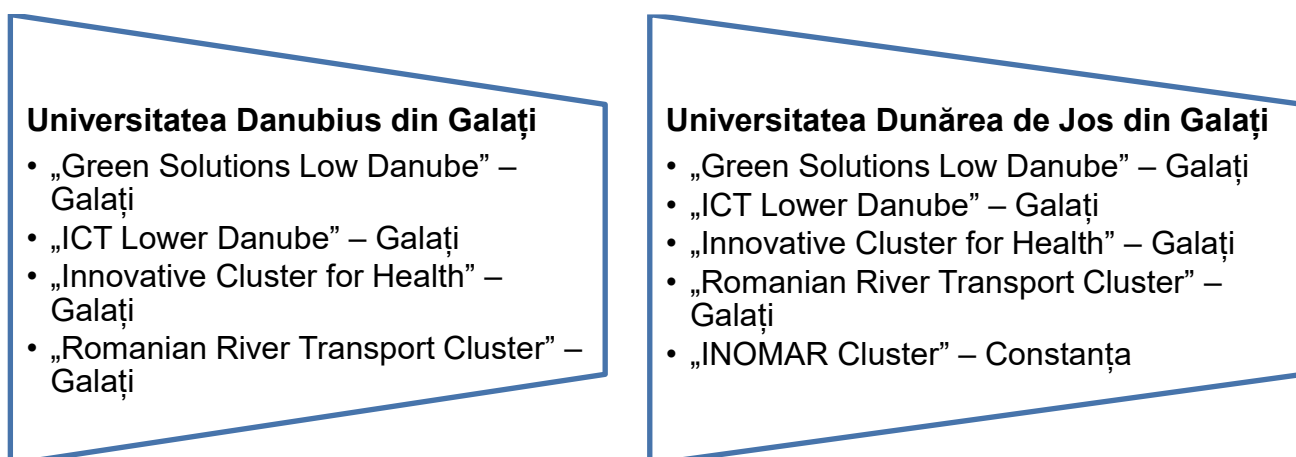
După cum se poate observa nevoia de cooperare a condus la gruparea principalilor actori relevanți din diferite industrii în vederea stimulării interacțiunilor dintre activitățile și instituțiile economice.

Mediul universitar din regiune⁶⁴ joacă un rol important în cadrul acestor concentrări geografice de instituții și companii interconectate, pe diferite domenii de activitate.

⁶³ <http://clustero.eu/members/>

⁶⁴ În clusterul „Bio Danubius” – Tulcea, industria de cercetare este reprezentată de Institutul Național de Cercetare Dezvoltare pentru Bioresurse Alimentare (IBA București).

Figura nr.11.28 Clusterelor din regiunea Sud-Est în care universitățile din această regiune sunt membri

Sursa: <http://clustero.eu/members/>

Înțelegerea importanței clusterelor pentru dezvoltarea economică locală a condus și la redefinirea termenilor de cooperare între instituțiile de învățământ superior publice și private, până nu demult rivale. Acest fapt demonstrează încă o dată că mediul academic este un mediu activ, dinamic și efervescent, în tandem cu evoluția societății.

Ca producător tradițional de cunoaștere, învățământul superior a devenit astfel un element vital în avansul economiei și societății contemporane. Mai mult decât atât, universitatea nu mai este un simplu element benefic pentru regiunea în care se află, ci își asumă un **rol pro-activ**, răspunzând și la nevoile regionale specifice, sprijinind comunitatea în a acționa în cadrul unei economii globale din ce în ce mai competitive.

Identificarea acelor *caracteristici particulare* ce influențează evoluția economică la nivelul regiunii Sud-Est permite formularea unor **recomandări** privind adaptarea mediului universitar la schimbările rapide ale societății actuale:

- ☑ corelarea ofertei educaționale a universității cu nevoile de dezvoltare socio-economică identificate în regiunea Sud-Est;
- ☑ crearea unor programe de studiu dedicate pregătirii specialiștilor în domeniul dezvoltării regionale;
- ☑ extinderea ofertei educaționale prin crearea unor cursuri de formare/specializare privind întocmirea și implementarea proiectelor finanțate din fonduri europene;
- ☑ dezvoltarea și modernizarea infrastructurii instituțiilor de învățământ superior ținând cont de tendințele de dezvoltare economică a regiunii Sud-Est;
- ☑ dezvoltarea ofertei universității pentru formarea adulților, în vederea dezvoltării competențelor necesare în rândul acestora, pentru a activa în sectoare competitive identificate la nivel regional, axate în special pe înalta tehnologie și cu specializări inteligente;
- ☑ amplificarea relațiilor inter-instituționale prin crearea unor alianțe strategice între universități atât la nivel local, cât și la nivel internațional, cu scopul promovării și comercializării cunoașterii precum și realizării transferului de tehnologie;
- ☑ crearea de noi tipuri de relații între universități și mediul extern (industrii, instituții publice și private, etc.), care să permită atragerea unor companii-cheie în regiunea Sud-Est, cercetarea reprezentând o sursă de inovare⁶⁵ ce poate genera creștere economică;
- ☑ dezvoltarea spiritului de întreprinzător în rândul membrilor corpului didactic și încurajarea transferului tehnologic între industrie și universitate;

⁶⁵ Termenul de „inovare” trebuie privit în sens larg: tehnologică, socială, organizațională, modele inovative de guvernare, etc..

- ☑ promovarea și dezvoltarea spin-off-urilor în universități, care ulterior să poată fi valorificate în mediul de afaceri;
- ☑ extinderea colaborărilor internaționale în vederea identificării poziției ocupate în lanțul valoric în cadrul rețelelor de producție și inovare la nivel mondial;
- ☑ intensificarea organizării de evenimente științifice (conferințe, simpozioane, mese-rotunde, workshop-uri, etc.), pe teme privind dezvoltarea locală și regională în vederea reunirii diverselor forme de cunoaștere și realizării de transfer a modelelor de cunoaștere la nivel local;
- ☑ creșterea investițiilor în capitalul uman, membrii comunității universitare necesitând sprijin în dezvoltarea capacității de absorbție a fondurilor destinate cercetării-inovării;
- ☑ consolidarea pregătirii profesionale a personalului didactic și de cercetare prin finanțare directă a cursurilor de specializare și a participării la diferite competiții și evenimente științifice;
- ☑ promovarea mobilității în rândul membrilor comunității universitare în cadrul programului Erasmus+, în vederea stimulării schimbului de experiență și transfer al cunoașterii la nivel internațional.

Este incontestabil faptul că domeniul academic ocupă un rol primordial în formarea competențelor necesare dezvoltării locale și regionale, dar **setările naționale rămân pentru învățământul superior o mare provocare**. Într-o societate în care universitățile sunt ținute într-un regim de subfinanțare cronică, fiind restricționate în comportamentul antreprenorial printr-un sistem financiar rigid și supercentralizat, acestea nu pot constitui elemente generatoare de cunoaștere. Prin urmare, succesul sau eșecul *universității* în a se impune ca un promotor activ, dinamic și inovativ al societății informaționale și societății cunoașterii la nivel local și regional, este determinat, în mare măsură, de cadrul național în care aceasta își desfășoară activitatea.

Performanța economică la nivel regional este determinată, în mare măsură, de folosirea eficientă și productivă a forței de muncă. Dacă o persoană din populația activă a regiunii este sub-utilizată economic înseamnă că aceasta nu produce la potențialul său real, iar, în cazul în care această persoană este șomeră, din punct de vedere economic, devine un consumator și nu un contribuitor la bugetul de stat. Așadar este important să observăm în amănunt piața muncii la nivelul regiunii Sud-Est pentru a identifica acei factori care generează situația suboptimală și a identifica posibilele soluții pe care învățământul superior le poate furniza.

Din perspectiva mediului universitar este important să identificăm acele domenii pe care se poate sprijini dezvoltarea durabilă a regiunii Sud-Est în domeniul angajării și competitivității forței de muncă înalt calificate și, din acest motiv, vom analiza situația de ansamblu a pieței forței de muncă din regiunea Sud-Est, evidențiind acele particularități ce individualizează această regiune în contextul macroeconomic național.

Particularitățile pieței muncii din regiunea Sud-Est – reper pentru instituțiile de învățământ superior

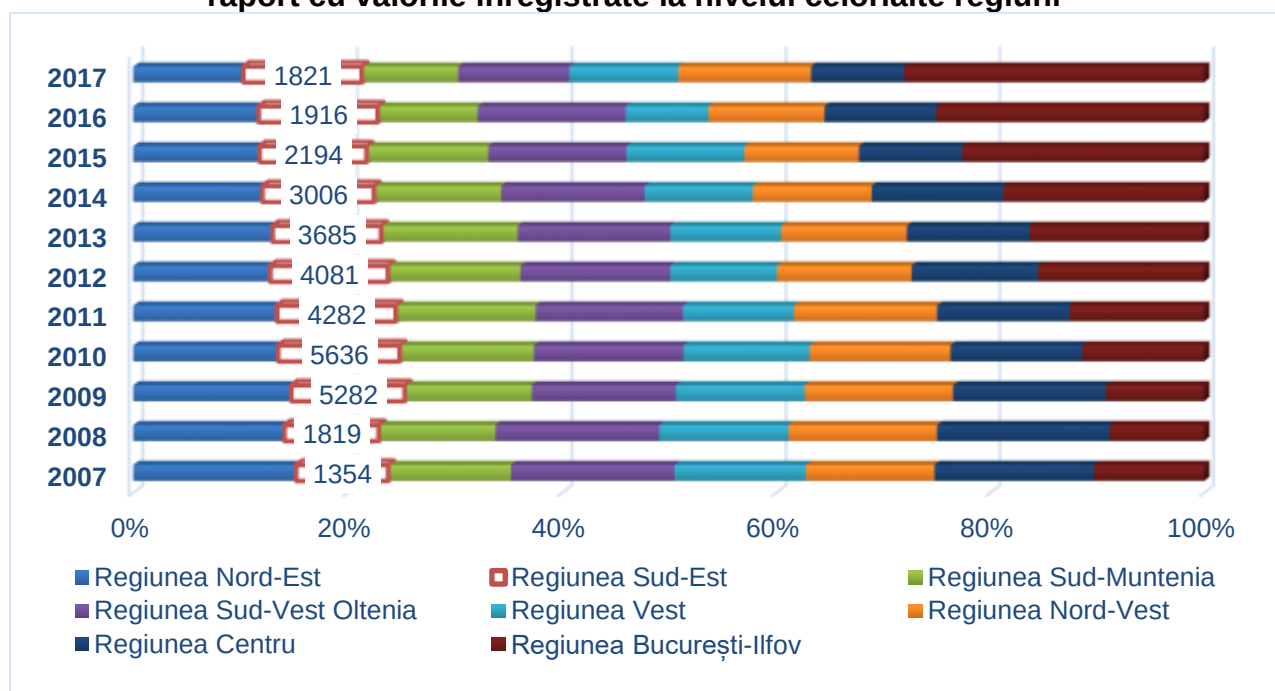
Principalele elemente care caracterizează piața muncii includ în general aspecte legate de ocupare, șomaj, calitatea muncii, productivitate, câștiguri salariale și costul muncii. Există, prin urmare, numeroase unghiuri de vedere a structurii forței de muncă, aceasta putând fi privită prin prisma participării la activitatea economică sau a ocupării, prin aceea a grupelor de vârstă, a ramurilor și sectoarelor economice, a mediilor de rezidență și a sexelor, a ocupațiilor etc..

Șomajul în rândul absolvenților de studii universitare

Numărul de șomeri cu studii superioare poate indica, pe de o parte, faptul că *sistemul de educație este neconectat cu nevoile pieței muncii*, dar, pe de altă parte poate reflecta *o perspectivă diferită a acestora asupra muncii*. Tinerii absolvenți de studii universitare preferă în general un moment de respiro pentru a găsi un loc de muncă care să corespundă așteptărilor (salariu motivant, condițiile de lucru, ambient, beneficii suplimentare, etc.), iar această perioadă este reflectată în șomaj. Există și o categorie de absolvenți de studii superioare, care se confruntă cu fenomenul de deprofesionalizare, fie din cauza unor perioade îndelungate de inactivitate, fie ca urmare a revoluției tehnologice care devansează capacitatea de adaptare a mediului universitar.

Din analiza numărului de șomeri cu studii superioare din regiunea Sud-Est, în raport cu valorile înregistrate la nivelul celorlalte regiuni, în ultimii 10 ani (2017 raportat la 2007), se observă că nu există fluctuații semnificative, așa cum se întâmplă în regiunile București-Ilfov și Centru, unde ritmul modificărilor relative a fost de +183,74%, respectiv, -38,97%. Aceste fluctuații se pot datora și faptului că unele regiuni prezintă o creștere rapidă a populației, în timp ce altele se confruntă cu depopularea. Ritmul de creștere a șomajului în rândul absolvenților de studii superioare în regiunea Sud-Est în anul 2017 raportat la 2007 a fost de aproximativ 34,5%. La 10 ani de la momentul aderării României la Uniunea Europeană, numărul șomerilor cu studii superioare din regiunea Sud-Est se menține deasupra nivelului înregistrat înaintea crizei.

Figura nr.11.29 Numărul șomerilor cu studii superioare din regiunea Sud-Est, în raport cu valorile înregistrate la nivelul celorlalte regiuni

Sursa datelor: INS - Baza de date TEMPO-Online,

<http://statistici.INSSE.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=SOM101B>

În perioada 2007-2017 numărul de șomeri absolvenți de studii universitare din regiunea Sud-Est în total șomeri absolvenți de studii universitare înregistrați la nivel național, a înregistrat un trend ușor ascendent, valorile aferente anului 2017 fiind similare cu cele din 2011, când efectele crizei economice încă persistau.

Figura nr.11.30 Ponderea șomerilor cu studii superioare din regiunea Sud-Est, în raport cu valoarea înregistrată la nivel național, în perioada 2007-2017

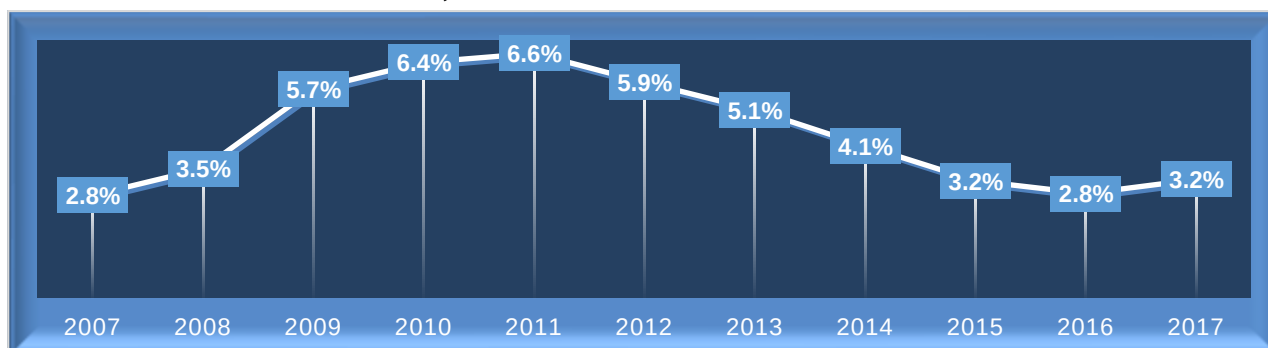

Sursa datelor: INS - Baza de date TEMPO-Online,

<http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=SOM101B>

Din perspectiva ponderii șomerilor cu studii superioare în raport cu numărul total de șomeri înregistrați în regiunea Sud-Est, observăm că valorile înregistrate sunt similare cu cele premergătoare crizei economice.

Figura nr.11.31 Ponderea șomerilor cu studii superioare din regiunea Sud-Est

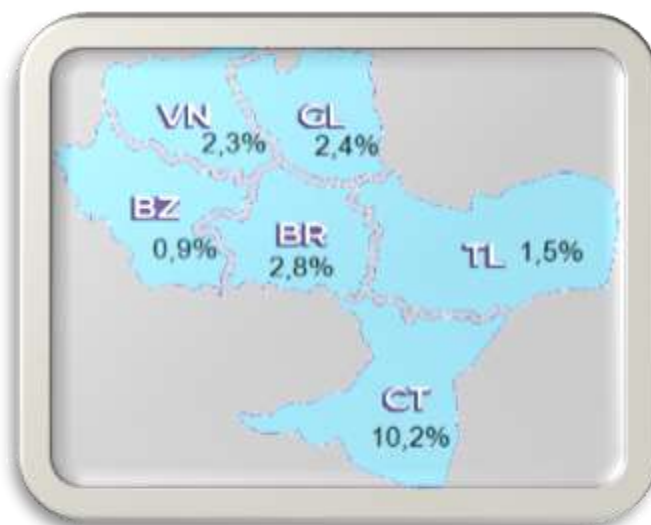

Sursa datelor: INS - Baza de date TEMPO-Online,

<http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=SOM101B>

La nivelul anului 2017, ponderea șomerilor cu studii superioare din regiunea Sud-Est era de 3,2%, valoare sub media națională, de 4,7%. La nivel intra-regional, cea mai mare valoare a ponderii șomerilor cu studii superioare se înregistrează în județul Constanța (10,2%), la polul opus fiind județul Buzău (0,9%).

Figura nr.11.32 Ponderea șomerilor cu studii superioare la nivel intra-regional, în anul 2017

Sursa datelor: INS - Baza de date TEMPO-Online,

<http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=SOM101B>

Evoluția numărului de șomeri, absolvenți de studii universitare, în perioada 2007-2017, la nivel intra-regional este redată în tabelul 11.5.

În anul 2010 efectele crizei economice s-au resimțit cel mai violent asupra absolvenților de studii superioare. Cu excepția județului Galați, unde aceste efecte și-au făcut simțită prezența încă din 2009, toate județele ale regiunii Sud-Est au înregistrat valori maxime pentru numărul de șomeri cu studii superioare, în 2010. Micile fluctuații înregistrate la nivel intra-regional privind numărul de șomeri cu studii superioare pot fi explicate de vulnerabilitatea locurilor de muncă ocupate de absolvenții de studii superioare, în județul respectiv. Această vulnerabilitate este dată, pe de o parte, de gradul de deschidere al economiilor din județele respective, ceea ce le face mai «receptive» la influențele înregistrate în mediul extern, iar, pe de altă parte, de faptul că în țara noastră persistă fenomenul de subutilizare al factorului muncă, în sensul că absolvenții de studii superioare sunt angajați pentru a presta și activități sub nivelul lor de calificare.

Tabel nr.11.5 Evoluția numărului de șomeri cu studii superioare, la nivel intra-regional

Județe	Brăila	Buzău	Constanța	Galați	Tulcea	Vrancea	Sud-Est
2007	159	226	454	307	62	146	1354
2008	267	254	420	535	135	208	1819
2009	754	774	1288	1521	348	597	5282
2010	891	838	1523	1381	397	606	5636
2011	578	520	1289	1116	298	481	4282
2012	561	463	1304	1037	312	404	4081
2013	542	461	1066	883	293	440	3685
2014	474	481	819	715	187	330	3006
2015	314	348	690	462	173	207	2194
2016	252	241	682	363	135	243	1916
2017	178	131	931	365	59	157	1821
	numărul maxim de șomeri cu studii superioare înregistrați în perioada analizată						
	numărul minim de șomeri cu studii superioare înregistrați în perioada analizată						

Sursa: prelucrare după INS, Baza de date TEMPO, Iunie 2018, SOM101B

La nivelul anului 2017, județul cu cel mai mare număr de șomeri cu studii universitare este Constanța, în timp ce, la extremitatea cealaltă se situează județul Tulcea. Pe de altă parte, județul Buzău înregistrează minimul valoric din ultimii 10 ani.

Figura nr.11.32 Șomeri cu studii superioare la nivel intra-regional, în anul 2017

Sursa datelor: INS - Baza de date TEMPO-Online,

<http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=SOM101B>

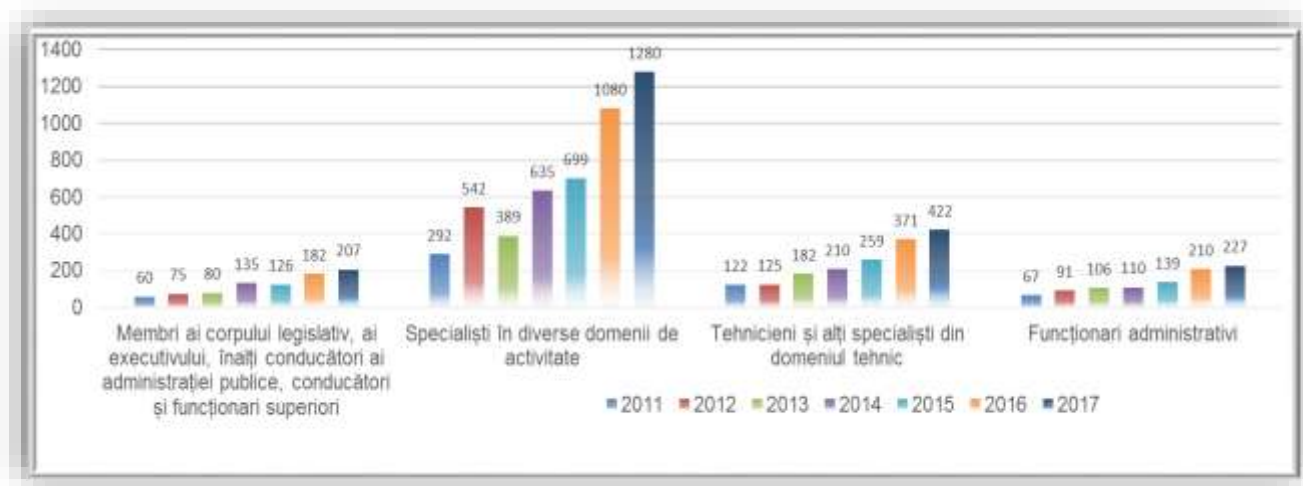
Situația locurilor de muncă

În perioada 2008-2017 evoluția locurilor de muncă la nivelul regiunii Sud-Est indică o similaritate pentru majoritatea activităților economiei naționale, cu excepția următoarelor secțiuni: *sănătate și asistență socială (Q)*, unde s-a înregistrat o scădere masivă a locurilor de muncă în perioada 2008-2009, urmată de o evoluție constantă pentru perioada 2009-2015 și o ușoară creștere în anul 2016, pentru ca, în prezent, să revină la valori similare cu cele înregistrate în anul 2015; *industria prelucrătoare (C)*, unde s-a înregistrat o reducere drastică în perioada 2008-2010, urmată de o revigorare în perioada imediat următoare 2010-2017; *administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public (O)*, unde numărul locurilor de muncă a scăzut semnificativ în perioada 2008-2010, o creștere constantă înregistrându-se începând cu anul 2012 și *comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor (G)*, sector în care, începând cu anul 2014, se înregistrează o creștere lentă, dar constantă, a locurilor de muncă.

La nivelul anului 2017, la nivelul regiunii Sud-Est, distribuția locurilor de muncă vacante pe activități ale economiei naționale (CAEN Rev2), arată că 28% se concentrează în domeniul *sănătate și asistență socială*, 17% în domeniile: *industria prelucrătoare* și *administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public*, și 10% în domeniul *comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor*.

Din perspectiva locurilor de muncă vacante pe grupe majore de ocupații, în conformitate cu clasificarea ISCO-08, la nivelul regiunii Sud-Est, se observă o concentrare a cererii de locuri de muncă pentru *specialiști în diverse domenii de activitate* (30%), și *tehnicieni și alți specialiști din domeniul tehnic* (10%) și de doar 5% pentru *membri ai corpului legislativ, ai executivului, înalți conducători ai administrației publice, conducători și funcționari superiori* și pentru *funcționari administrativi*.

Figura nr.11.33 Evoluția locurilor de muncă vacante, pe grupe majore de ocupații (ISCO-08) adecvate pentru absolvenții cu studii superioare, 2011-2017

Sursa: prelucrare după INS, Baza de date TEMPO, Iunie 2018, LMV102D

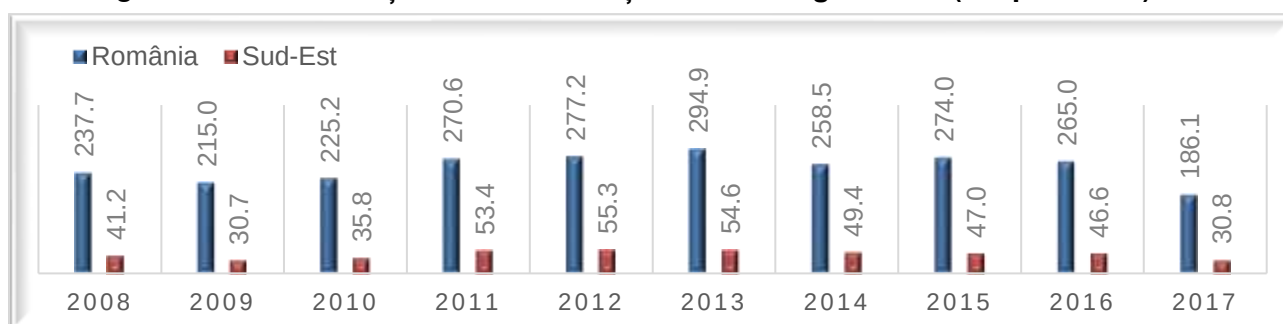
În perioada 2011-2017, evoluția locurilor de muncă disponibile la nivelul regiunii Sud-Est, pe grupe majore de ocupații, este pozitivă, în ultimii ani, constatându-se o cerere tot mai ridicată pentru specialiști în diferite domenii de activitate. Acest lucru poate fi cauzat și de migrația masivă înregistrată în această perioadă, forța de muncă fiind atrasă de state care oferă o protecție socială mai ridicată (condiții privind timpul de lucru, protecția și securitatea la locul de muncă, concediul de maternitate/paternitate, aspecte privind egalitatea de gen la locul de muncă, etc.).

Această situație nu este întâlnită doar la nivelul regiunii Sud-Est, ci dimpotrivă caracterizează evoluția de la nivel național, unde potrivit studiului „Manpower: Talent Shortage Survey 2016/2017”, 72% dintre angajatorii români se confruntă cu dificultăți în a găsi personal calificat, România, ocupând în anul 2017, locul 3 în lume, în clasamentul privind deficitul de personal, fiind devansată doar de Taiwan și Japonia.

Șomajul de lungă durată

Adaptarea, împreună cu flexibilitatea și capacitatea de a anticipa tendințele pieței, reprezintă o condiție existențială pentru forța de muncă în contextul dinamicii economiei internaționale, dublată de progresul rapid al tehnologiei și de noile valori și priorități aduse în prim-plan de mediul de afaceri. Șomajul de lungă durată exprimă din această perspectivă această capacitate de adaptare a forței muncă pentru a face față provocărilor generate de globalizare și digitalizare.

Figura nr.11.34 Evoluția numărului de șomeri de lungă durată (mii persoane)

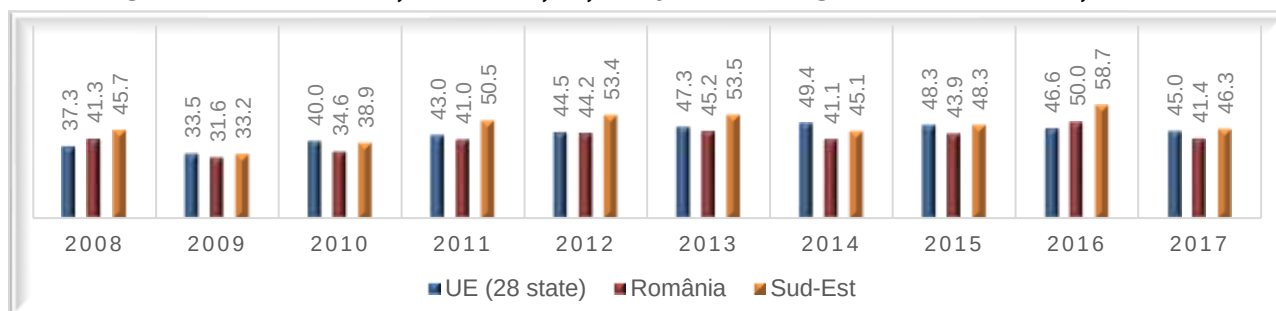

Sursa: Eurostat https://ec.europa.eu/eurostat/data/database?node_code=lfst_r_lfu2ltu

Ponderea numărului de șomeri de lungă durată din regiunea Sud-Est în raport cu numărul de șomeri de lungă durată înregistrați la nivel național a înregistrat o evoluție fluctuantă în perioada 2008-2017, valoarea minimă înregistrată fiind în 2009, de 14,27%, iar valoarea maximă, de 19,94%, fiind atinsă în anul 2012. În prezent acest indicator înregistrează o valoare de 16,55%.

Dacă urmărim evoluția incidenței șomajului de lungă durată în total șomeri, observăm că valorile înregistrate la nivelul regiunii Sud-Est depășesc valorile înregistrate la nivel național în tot intervalul de timp 2008-2017, iar dacă ne raportăm la valorile înregistrate la nivel european (UE-28), cu excepția anilor 2009, 2010 și 2014, în regiunea Sud-Est, incidența șomajului de lungă durată în total șomeri este mai mare. Acest lucru evidențiază un *dezechilibru* amplu între cererea și oferta de forță de muncă din regiunea Sud-Est și o *flexibilitate* redusă a factorului muncă în procesul de adaptare la cerințele impuse pe piață. Această situație este generată de o multitudine de factori dintre care amintim: *sistemul de educație decuplat de la nevoile pieței muncii și mentalitatea diferită a tinerilor asupra muncii*.

Figura nr.11.35 Evoluția incidenței șomajului de lungă durată din total șomeri (%)

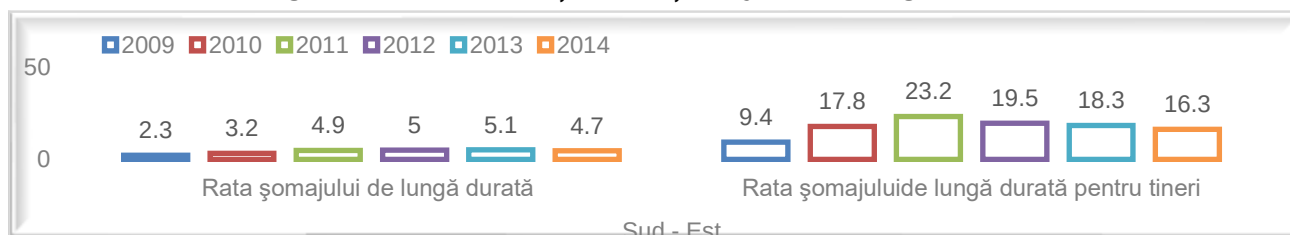

Sursa: Eurostat https://ec.europa.eu/eurostat/data/database?node_code=lfst_r_lfu2ltu

În anul 2017, conform studiului „*Forța de muncă în România, ocupare și șomaj în anul 2017*” publicat de Institutul Național de Statistică⁶⁶, „raportul de dependență economică (numărul persoanelor inactive și în șomaj ce revin la 1000 persoane ocupate) a atins valoarea cea mai ridicată (1566‰) în regiunea Sud-Est și valoarea cea mai scăzută (1032‰) în regiunea București-Ilfov”, iar „rata de activitate a populației în vârstă de muncă (15-64 ani) a înregistrat cele mai mici valori în regiunile Sud-Est și Vest (ambele cu 61,7%)”.

Referitor la evoluția ratei șomajului de lungă durată în rândul tinerilor (15-24 ani), datele cele mai recente, disponibile la nivel regional, sunt aferente anului 2014, când acest indicator era de 16,3%.

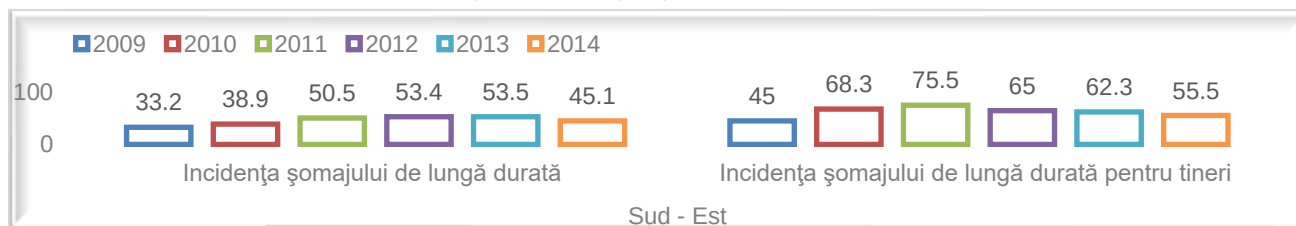
Figura nr.11.36 Evoluția ratei șomajului de lungă durată (%)

Sursa: Anuarul Statistic al României, 2017/Cercetarea statistică asupra forței de muncă în gospodării (AMIGO).

Evoluția incidenței șomajului de lungă durată pentru tineri (15-24 ani), în perioada 2009-2014 (pentru care există informații statistice la nivel regional), indică un trend ascendent în perioada imediat ulterioară crizei (2009-2011) și o evoluție descendentă în perioada 2012-2014.

Figura nr.11.37 Evoluția incidenței șomajului de lungă durată (%)

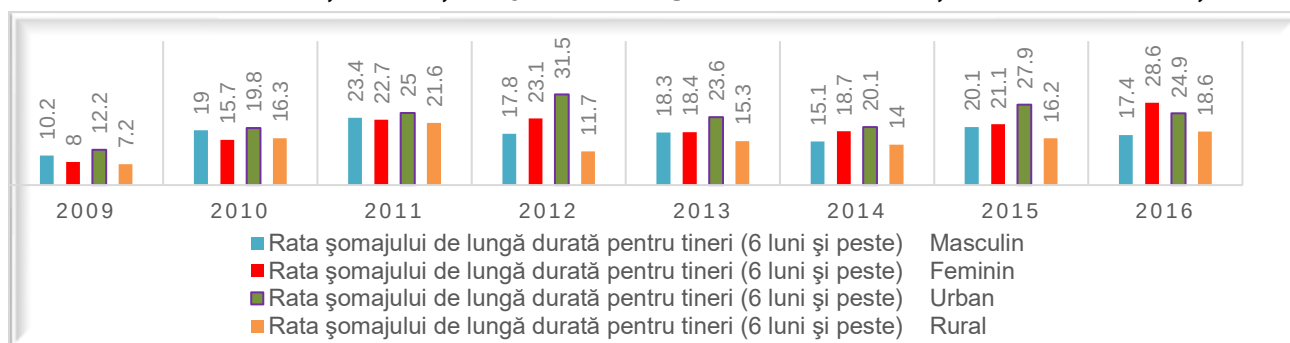
Sursa: Anuarul Statistic al României, 2017/Cercetarea statistică asupra forței de muncă în gospodării (AMIGO).

Persoanele de sex masculin au avut rate ale șomajului mai ridicate față de cele de sex feminin în perioada 2009-2011, situația inversându-se în perioada 2012-2016.

Pe medii de rezidență se constată că în intervalul 2009-2016, rata șomajului de lungă durată în rândul tinerilor a fost mult mai accentuată în mediul urban comparativ cu mediul rural.

⁶⁶http://www.insse.ro/cms/sites/default/files/field/publicatii/forta_de_munca_in_romania_occupare_si_soma_j_2017.pdf

Figura nr.11.38 Evoluția ratei șomajului de lungă durată, pe sexe și medii de rezidență

Sursa: Anuarul Statistic al României, 2017/Cercetarea statistică asupra forței de muncă în gospodării (AMIGO).

Având în vedere aceste rezultate, se impune o **reconsiderare a sistemului de educație**, astfel încât prin intermediul unor **programe educaționale noi** să se poată asigura inserția persoanelor inactive și în șomaj pe piața muncii, și în special a tinerilor.

Tabloul sinoptic al pieței muncii din regiunea Sud-Est la nivelul anului 2017

Potrivit studiului „*Forța de muncă în România, ocupare și șomaj în anul 2017*” publicat de Institutul Național de Statistică, piața muncii în regiunea Sud-Est prezintă următoarele caracteristici:

- ↪ populația de 15 ani și peste, este de 2066 mii persoane, din care 46,1% sunt persoane ocupate, 3,2%, șomeri BIM și 50,7% persoane inactive;
- ↪ rata de activitate a populației în vârstă de muncă (15-64 ani) a înregistrat cea mai scăzută valoare la nivel regional, respectiv 61,7%;
- ↪ rata de activitate a populației în vârstă de muncă (15-64 ani) a fost de 73,4% în rândul populației masculine și de 49,6% în rândul populației feminine;
- ↪ ratele de activitate pentru persoanele în vârstă de muncă din mediul rural a fost de 60,9%, fiind devansată de valoarea înregistrată în mediul urban, de 62,3%;
- ↪ rata de ocupare a populației în vârstă de muncă (15-64 ani) a atins cea mai scăzută valoare la nivel interregional, fiind de 57,6%;
- ↪ rata de ocupare a persoanelor în vârstă de muncă a fost mai mare la bărbați (67,9%) decât la femei (46,9%), ecartul fiind de 21 puncte procentuale;
- ↪ rata de ocupare a populației în vârstă de muncă din mediul urban (58,5%) a depășit-o pe cea din mediul rural (56,4%);
- ↪ în anul 2017, regiunea Sud-Est concentra 14,8% din totalul șomerilor, cu un efectiv de 67 mii șomeri;
- ↪ rata șomajului a atins valoarea de 6,5%;
- ↪ ecartul pe sexe al ratei șomajului a fost de 2,2 puncte procentuale, rata șomajului la bărbați fiind de 7,4%, comparativ cu 5,2% în rândul femeilor;
- ↪ mediul rural înregistrează o rată a șomajului mai mare comparativ cu mediul urban (7%, comparativ cu 6.1%).

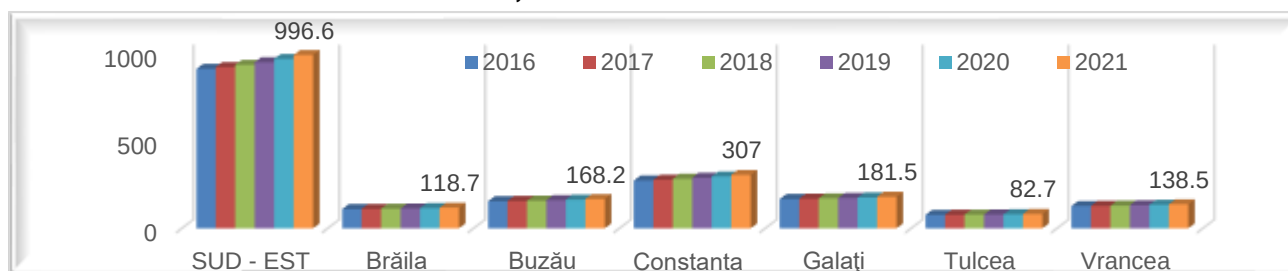
Prognoze privind evoluția pieței muncii din regiunea Sud-Est

Munca și factorul uman, în general, sunt esențiale pentru progresul economic și social la nivel regional. Analiza în dinamică a pieței forței de muncă ne oferă informații privind premisele de dezvoltare la nivel regional, din perspectiva capitalului uman.

Conform studiului „Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în profil teritorial până în 2021” publicat de Comisia Națională de Strategie și Prognoză, în luna mai 2018, la nivelul regiunii Sud-Est, piața muncii va prezenta următoarele caracteristici:

- ↪ **populația ocupată civilă medie** va cunoaște un trend ascendent în perioada 2018 – 2021, valorile prognozate pentru anul 2021 fiind prezentate în figura următoare;

Figura nr.11.39 Populația ocupată civilă medie (mii persoane)

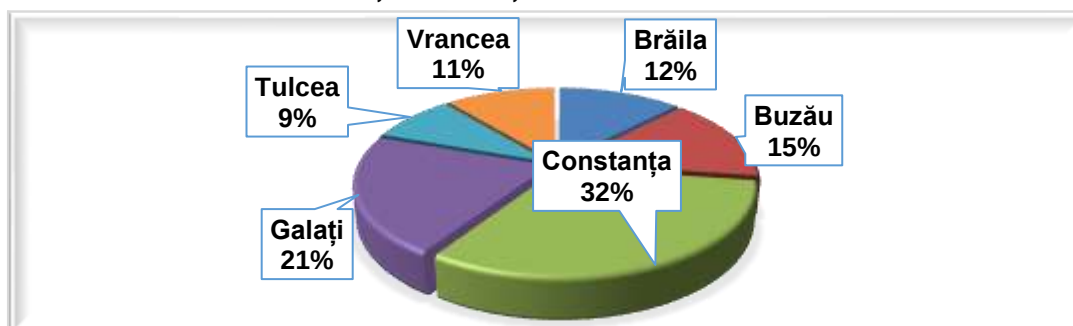

Sursa datelor: Comisia Națională de Proгноză

Creșterea cea mai semnificativă în rândul populației ocupate, în anul 2021 comparativ cu anul 2016, se va înregistra în județul Constanța (11,59%). Acesta devansează nivelul de creștere înregistrat la nivel regional cu 2,97 puncte procentuale, la extrema cealaltă situându-se județul Tulcea (6,7%), unde se înregistrează un ritm de creștere inferior valorii de la nivel regional (8,62%).

⇒ *numărul mediu de salariați* va crește cu aproximativ 18,1% în regiunea Sud-Est, în anul 2021 față de 2016, atingând valoarea de 605,4 mii persoane la orizontul anului 2021.

Figura nr.11.40 Distribuția salariaților la nivel intra-regional în anul 2021

Sursa datelor: Comisia Națională de Proгноză

⇒ *rata șomajului înregistrat la sfârșitul anului* va scădea până în anul 2020 în toate județele din regiunea Sud-Est, dar va crește semnificativ în anul 2021, atingând valoarea de 5,1 la nivel regional. Această valoare clasează regiunea Sud-Est pe locul 2 la nivel național, după regiunea Sud-Vest, unde rata șomajului va atinge nivelul de 6,4.

Figura nr.11.41 Rata șomajului înregistrat la sfârșitul anului 2021

La nivel intra-regional, județele cele mai afectate de șomaj vor fi: Buzău, cu o rată a șomajului de 8,2, și Galați, unde rata șomajului se va situa în jurul valorii de 7,4. Județul Constanța va înregistra cea mai mică rată a șomajului din regiune, în anul 2021, respectiv 2.8.

Totuși, comparativ cu anul 2016, când rata șomajului la nivelul regiunii Sud-Est a fost de 6,7, valorile prognozate pentru anul 2021 sunt mai mici atât la nivel regional, cât și intra-regional.

- ↳ *câștigul salarial mediu net lunar* cunoaște o evoluție pozitivă în perioada analizată, atingând valoarea de 2648 lei la nivelul regiunii Sud-Est, la orizontul anului 2021.

Tabel nr.11.6 Evoluția câștigului salarial mediu net lunar, la nivel intra-regional

Județe	Brăila	Buzău	Constanța	Galați	Tulcea	Vrancea	Sud-Est
2016	1587	1644	1871	1740	1706	1556	1727
2017	1841	1905	2111	2017	1943	1852	1985
2018	2022	2098	2292	2150	2120	2053	2159
2019	2170	2258	2436	2295	2298	2228	2312
2020	2326	2416	2616	2435	2445	2395	2473
2021	2488	2579	2807	2607	2609	2567	2648

Sursa datelor: Comisia Națională de Prognoză

Același trend pozitiv îl întâlnim în toate județele regiunii Sud-Est, pe toată perioada 2016-2021, decalajul la nivel intra-regional privind nivelul câștigului salarial mediu net lunar fiind înregistrat între județele Constanța și Brăila (cu excepția anului 2016, unde cea mai mică valoare a fost înregistrată în Vrancea), unde în anul 2021, câștigul salarial mediu net lunar va fi de 2807 lei și respectiv, 2488 lei.

- ↳ *câștigul salarial mediu brut lunar* crește la nivel regional, de la 2379 lei, valoarea înregistrată în anul 2016 la 4190 lei în anul 2021. Cu toate acestea, nivelul de 4190 lei clasează regiunea Sud-Est pe ultimul loc la nivel național, la polul opus situându-se regiunea Vest cu o valoare a câștigului salarial mediu brut lunar de 5158 lei. (Observație: Regiunea capitală – București-Ilfov surclasează în mod firesc, toate celelalte regiuni, cu un nivel al câștigului salarial mediu brut lunar de 7030 lei în anul 2021).

Tabel nr.11.7 Evoluția câștigului salarial mediu brut lunar, la nivel intra-regional

Județe	Brăila	Buzău	Constanța	Galați	Tulcea	Vrancea	Sud-Est
2016	2179	2265	2586	2396	2348	2137	2379
2017	2527	2624	2918	2778	2674	2543	2734
2018	3196	3329	3650	3408	3360	3246	3425
2019	3426	3580	3875	3635	3638	3518	3664
2020	3669	3826	4159	3854	3868	3779	3916
2021	3922	4081	4459	4124	4123	4047	4190

Sursa datelor: Comisia Națională de Prognoză

Datele statistice privind prognoza pieței muncii la nivelul regiunii Sud-Est sunt cel puțin îngrijorătoare, decalajele înregistrate în raport cu celelalte regiuni, dar și poziționarea geografică în imediata apropiere a capitalei, măbind gradul de vulnerabilitatea al regiunii în fața presiunilor generate de dinamismul socio-economic, impus de globalizare și digitalizare.

Implicațiile evoluțiilor și prognozelor pieței forței de muncă pentru regiunea Sud-Est, din perspectiva învățământul superior – concluzii și recomandări

Datele statistice puse la dispoziție de instituțiile abilitate nu sunt exhaustive, peisajul pieței forței de muncă din regiunea Sud-Est fiind surprins și de studii și analize a unor organisme naționale și internaționale, direct interesate de acest subiect.

Pentru a avea o imagine cât mai completă și mai relevantă asupra acestor aspecte ce caracterizează piața forței de muncă, vom prezenta sintetic și câteva din concluziile surprinse de aceste studii în profil teritorial.

Conform studiului „Romania A Strategic Choice” (InvestRomania, 2018)⁶⁷ intensitatea brută a ajutorului de stat regional, raportată la cheltuielile eligibile pentru regiunea Sud-Est este de maxim 50%. Din perspectiva pieței forței de muncă, aceste scheme de ajutor de stat vizează sprijinirea investițiilor care promovează dezvoltarea regională prin crearea de locuri de muncă. (H.G. nr.322/2014). Astfel, nivelul maxim al ajutorului de stat de care poate beneficia o întreprindere, pentru perioada 2018-2020 este echivalentul a 37,5 milioane euro, dar condițiile de acordare sunt foarte stricte, existând o listă destul de amplă, cu sectoarele de activitate pentru care nu se acordă aceste ajutoare de stat (anexa 1 din H.G. nr.322/2014). În principiu se acordă acelor firme care creează 10 noi locuri de muncă pentru acoperirea costurilor salariale înregistrate pentru 2 ani consecutivi, costuri rezultate ca o consecință directă a realizării investițiilor. Costurile salariale cuprind atât salariu brut mediu anual la care se adaugă și celelalte beneficii.

Potrivit acestui studiu, de facilități fiscale beneficiază și acei investitori care își deschid locații industriale sau birouri în parcuri științifice și tehnologice, beneficiind de scutiri de taxe asupra terenurilor, clădirilor sau impozitelor locale precum și de reduceri de taxe în cazul în care se schimbă destinația terenurilor. Faptul că în regiunea Sud-Est există cea mai mare concentrare de parcuri industriale (22 dintr-un total de 80 existente la nivel național), demonstrează o capacitate ridicată a regiunii în a atrage investitori.

Din perspectiva dezvoltării regionale aceste demersuri efectuate de statul român, corelate cu faptul că la nivel european, România se situează pe poziția 3 în clasamentul privind cel mai mic salariu brut lunar (de aproximativ 408 euro), ar putea conduce la o creștere a numărului de investitori străini. Prognozele privind evoluția câștigului salarial mediu brut lunar până în anul 2021 situează Regiunea Sud-Est pe ultimul loc la nivel național, deci, din această perspectivă, regiunea noastră poate fi atractivă pentru potențialii investitori. Dar, studiul privind „Situația economiei naționale în 2017” efectuat de Camera de Comerț și Industrie a României⁶⁸, identifică ca piedici majore pentru dezvoltarea afacerilor locale și pentru atragerea investițiilor străine în România: *„procedurile administrative greoaie și nivelul ridicat al birocrăției, progresele lente ale administrației în furnizarea de soluții digitale pentru serviciile publice prestate afacerilor, procedurile complexe de insolvență și schimbările frecvente ale reglementărilor aplicabile mediului de business”*.

Pornind de la aceste informații, instituțiile de învățământ superior din regiunea Sud-Est ar trebui să își reorienteze oferta educațională prin adaptarea și ajustarea programelor de studii pentru a crea forța de muncă înalt calificată, pregătită să opereze în parcuri științifice și tehnologice, într-un mediu multi-cultural, impus de profilul investitorilor străini. Universitățile ar putea organiza diferite simpozioane/mese rotunde dedicate personalului de conducere din instituțiile publice, în vederea conștientizării acestora asupra rolului lor în procesul de dezvoltare locală și regională. De asemenea, facultățile cu profil socio-uman (ex: științe juridice, științe economice, științe ale

⁶⁷ http://investromania.gov.ro/web/wp-content/uploads/2016/01/2018_03_05-Short_-Country-Presentation_InvestRomania.pdf

⁶⁸ www.ccir.ro

comunicării, etc.) s-ar putea orienta spre dezvoltarea unor cursuri privind implementarea sistemului de management al calității la nivelul instituțiilor publice, precum și a unor cursuri dedicate funcționarilor publici pentru a le dezvolta competențele organizaționale și de comunicare, necesare în contextul actual.

„Raportul de țară din 2018 privind România” (Comisia Europeană, 2018)⁶⁹ arată că țara noastră întâmpină dificultăți în ceea ce privește mai mulți indicatori din Tabloul de bord social.

„Oferta de forță de muncă și de competențe nu ține pasul cu nevoile în continuă schimbare ale economiei. Se preconizează menținerea tendințelor demografice nefavorabile înregistrate de România. Îmbătrânirea populației, mobilitatea internă limitată a forței de muncă și emigrația continuă să reprezinte o piedică semnificativă în calea potențialului de creștere economică [...] Lipsa de personal calificat și necorelările în materie de competențe au un efect negativ asupra competitivității și a convergenței.”

România este inclusă în categoria „statelor membre cu o situație critică”, și în cazul participării la politici active pe piața muncii (per 100 de persoane dornice să muncească), dar și la nivelul de competență digitală al persoanelor.

Raportul constată o scădere generală a forței de muncă și semnalează lipsurile persistente în materie de personal calificat.

Aceste aspecte negative semnalate de Comisia Europeană privind piața forței de muncă din România caracterizează deopotrivă și piața regională a forței de muncă, aportul universităților din regiunea Sud-Est pentru a contracara aceste evoluții putându-se concretiza în: ☒ crearea unor cursuri on-line de formare/reconversie profesională pentru dezvoltarea acelor competențe identificate de mediul de afaceri ca fiind necesare pentru desfășurarea activităților (*cursuri de IT, cursuri de limbi străine, cursuri de marketing*, etc.); ☒ organizarea unor evenimente împreună cu reprezentanții principalelor industrii active în regiune, în vederea identificării nevoilor de formare specifice diferitelor domenii de activitate în corelație cu evoluțiile tehnologice; ☒ realizarea unor campanii de informare privind importanța participării active pe piața muncii și identificarea acelor bariere care generează situația actuală, în vederea proiectării, împreună cu decidenții politici, a unor politici și strategii de dezvoltare regională.

Învățarea pe tot parcursul vieții (long-life-learning LLL) este identificată ca o necesitate absolută pentru dezvoltarea forței de muncă în ritmul rapid al evoluției pieței muncii, în studiu efectuat de Comisia Europeană pentru fundamentarea Raportului de țară⁷⁰. Acest lucru se poate realiza și la nivelul instituțiilor de învățământ superior din regiunea Sud-Est, care vor trebui să dezvolte cursuri de scurtă durată pentru pregătirea personalului înalt calificat, indiferent de grupa de vârstă din care acesta provine.

Informațiile publicate de ECONOMICA.net⁷¹ evidențiază faptul că activitățile apărute recent pe piața muncii, ca urmare a dezvoltării noilor tehnologii, au generat noi specializări și meserii, iar sistemul de învățământ superior nu reușește să țină pasul cu ritmul extrem de dinamic generat de digitalizarea pe scara largă a producției și serviciilor. În această situație, recrutarea se concentrează mai degrabă pe competențele și experiența tangențială a candidaților, și nu pe competențele specifice ocupării anumitor posturi. Specializarea la locul de muncă, prin cursuri de scurtă durată, revine astfel în sarcina candidaților (autodidacți) și a angajatorilor, care trebuie să investească în primul rând timp pentru pregătirea profesională a personalului care să poată opera cu noile limbaje sau platforme de programare. În acest context, reprezentanții universităților din regiunea Sud-Est, în colaborare cu potențialii

⁶⁹ <https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2018-european-semester-country-report-romania-en.pdf>

⁷⁰ Country Report Romania 2017, Ioana Gligor, Head Deputy of Unit DG EMPL.RO, BG

⁷¹ http://www.economica.net/companiile-recruteaza-tot-mai-mult-pentru-posturi-care-nu-existau-in-urma-cu-doi-ani-lista-pozitiilor-nou-aparute-pentru-care-nu-gasesc-oameni_156060.html#ixzz5PYiquN2u

angajatori, ar putea conlucra pentru a armoniza standardele ocupaționale, calificările și programele analitice, și totodată pentru a dezvolta noi mecanisme standardizate de asigurare a calității. Se resimte nevoia unui dialog real între universitate și actorii principali din piață pentru reformarea sistemului de învățământ superior.

Pornind de la aceste elemente, învățământului superior din regiunea Sud-Est și-ar putea orienta oferta educațională către programe de studii din sfera *programării, securității cibernetice, marketingului digital, a arhitecturilor de sistem și a designului web*, domenii de mare interes pentru toate sectoarele economiei naționale.

Având în vedere dinamica extrem de rapidă a industriei IT, dar și a domeniilor tehnologice, din perspectiva profilurilor profesionale și de personalitate solicitate la angajare, pe lângă un istoric profesional tangențial se pune accent și pe capacitatea și disponibilitatea candidatului de a învăța ceva nou, precum și pe abilitățile «soft» (adaptabilitate, dorința de explora, capacitatea de a face conexiuni rapide între cunoștințele dobândite din diferite domenii de activitate, flexibilitate în gândire, deschidere către nou, etc.). Răspunsul instituțiilor de învățământ superior din regiunea Sud-Est ar putea consta în dezvoltarea unor *cursuri de coaching*, care să îmbunătățească abilitățile «soft» ale studenților, dar și promovarea *activităților de voluntariat* în rândul studenților, care pe termen lung, au un rol important în dezvoltarea acestor abilități «soft», atât de necesare și de căutate pe piața muncii.

Productivitatea muncii este un alt aspect care trebuie luat în calcul, pentru că nici o firmă nu își permite să plătească mai mult decât primește. Acest indicator trebuie urmărit atent pentru că poate fi privit din mai multe perspective: productivitatea reală a muncii pe persoană angajată; productivitatea muncii industriale; productivitatea muncii în sectorul serviciilor. Climatul economic actual aduce în prim-plan viteza de adaptare a angajatului față de progresul tehnologic sau în raport cu procesul de internaționalizare. Productivitatea muncii poate fi afectată în primă fază de noile tehnologii, dacă introducerea acestora în cadrul organizațiilor nu este acompaniată de cursuri de specializare pentru utilizarea diferitelor echipamente software, utilaje, etc., sau, în cazul internaționalizării, de cursuri de limbi străine, cursuri legislative din diferite areale geografice, și totul se bazează doar pe capacitatea de auto-instruire a angajatului. Pentru a contracara aceste efecte negative, mediul de afaceri din regiunea Sud-Est poate apela la mediul universitar, pentru furnizarea „la cerere” a unor cursuri de specializare, personalizate, adaptate nevoilor respectivelor companii.

În concluzie, dezvoltarea economică și bunăstarea la nivelul regiunii Sud-Est pot fi obținute prin optimizarea colaborării între mediul universitar și mediul de afaceri, în vederea dezvoltării forței de muncă, factor fundamental al inovării regionale. Universitățile devin astfel structura de rezistență în arhitectura regională. Instituțiile de învățământ superior contribuie la dezvoltarea factorului muncă, nu numai prin activitățile de predare-învățare și cercetare, ci și prin activitățile socio-culturale și civice, organizate în colaborare cu diferite organizații locale.

Prin urmare, contribuția învățământului superior la dezvoltarea regională din perspectiva dezvoltării forței de muncă, poate fi amplificată printr-un parteneriat strategic care să asigure *conectivitatea* între mediul de afaceri, autoritățile locale și celelalte părți interesate relevante în vederea realizării *investițiilor* necesare pentru dezvoltarea forței de muncă dar și pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă și de trai. Angajamentul public este absolut necesar pentru a atrage investiții din exteriorul regiunii.

De asemenea, inserția absolvenților de studii superioare pe piața forței de muncă din regiunea Sud-Est poate fi îmbunătățită prin organizarea în cadrul universităților a unor evenimente de informare (Zilele carierei; târguri de job-uri, etc.) prin care să se popularizeze posturile vacante în diferite companii, precum și cerințele specifice de

ocupare, fapt ce va conduce la conștientizarea, deopotrivă în rândul studenților și a profesorilor, asupra necesităților de formare profesională și de dezvoltare personală.

Mediul universitar, ca spațiu al cunoașterii, este puternic influențat de interesele economice și politice și de evoluțiile legislative și instituționale. În acest context, în căutarea unor soluții privind transformarea economică a regiunii Sud-Est, abordările creative, active și pro-active sunt strict necesare. Schimbarea profilului resursei umane și dinamizarea elementului antreprenorial se pot realiza doar printr-un parteneriat activ între universitate și părțile interesante relevante din regiunea Sud-Est în vederea elaborării și implementării unei strategii regionale de ocupare a forței de muncă.

Reconfigurarea structurii capitalului uman din regiunea Sud-Est se poate realiza prin programe punctuale de pregătire, reconversie, și calificare profesională și prin racordarea programelor de cercetare la sistemul economic regional.

Considerăm oportune și dezvoltarea colaborărilor inter-universitare la nivel internațional în vederea realizării schimbului de idei și bune practici privind implicarea instituțiilor de învățământ superior în viața comunității locale.

Instituțiile de învățământ superior reprezintă punctul de întâlnire și mediere între *mediul de afaceri, administrația publică și societatea civilă*, creând premisele favorabile pentru dezvoltarea unor metode, produse și servicii inovatoare, menite a gestiona impactul teritorial al globalizării și al transformării digitale. În consecință, Universitatea se prezintă generic ca **furnizor de servicii de formare, centru de cercetare, platformă de tehnologie** în *parteneriat* cu comunitatea regională a cărei valori și interese le reprezintă.

În cadrul acestui capitol vom analiza stadiul de dezvoltare al învățământului superior din regiunea Sud-Est și amploarea plusvalorii pe care o poate aduce mediul universitar dezvoltării regionale.

Oferta învățământului superior din regiunea Sud-Est

Educația universitară la nivelul regiunii Sud-Est se realizează în instituții de învățământ superior din sectorul *public* și din cel *privat*, principalele centre universitare fiind județele **Constanța** și **Galați**.

Județul **Constanța** este cel mai mare centru universitar din regiunea Sud-Est. Aici activitățile didactice și de cercetare se desfășoară în *sectorul public* în cadrul Universității „Ovidius” din Constanța (16 facultăți), Universității Maritime din Constanța (2 facultăți), și Academiei Navale „Mircea cel Bătrân” din Constanța (2 facultăți), iar în *sectorul privat*, sub egida Universității „Andrei Șaguna” din Constanța (4 facultăți) și Fundației „Gaudeamus” – Universitatea „Tomis” din Constanța. (tabelul 11.10)

În județul **Galați** învățământul superior este reprezentat în *sectorul public* de Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați, care are 14 facultăți, dar la Facultatea Transfrontalieră, activitățile didactice se desfășoară în Republica Moldova, la Cahul și la Chișinău, iar la Facultatea de Inginerie și Agronomie din Brăila, activitățile didactice se desfășoară în județul Brăila. De asemenea, la Facultatea de Medicină și Farmacie există două specializări, autorizate provizoriu (Asistență medicală generală și Medicină), unde activitatea didactică se desfășoară în Italia, la Enna. Învățământul superior din județul Galați este reprezentat în *sectorul privat* de Universitatea „Danubius” din Galați, care are 3 facultăți (tabelul 11.11).

De asemenea, există facultăți care funcționează ca filiale, fără personalitate juridică, ale unor universități, care au studenți înscriși din județele respective, fără a avea personal didactic angajat acesta provenind din universitățile din regiune sau din afara regiunii. Astfel, în județul Brăila funcționează două facultăți: *Facultatea de Inginerie și Agronomie din Brăila* sub egida Universității Dunărea de Jos din Galați și *Facultatea de Management, Marketing în Afaceri Economice din Brăila* sub egida

Universității „Constantin Brâncoveanu” din Pitești (tabelul 11.8); în județul Buzău funcționează: *Facultatea de Psihologie și Științele Educației* din cadrul Universității din București, *Facultatea de Finanțe, Asigurări, Bănci și Burse de Valori* sub egida Academiei de Studii Economice din București și două facultăți din cadrul Universității „Bioterra” din București – *Facultatea de Management Agroturistic din Buzău* și *Facultatea de Controlul și Expertiza Produselor Alimentare din Buzău* (tabelul 11.9); în județul Constanța funcționează *Facultatea de Științe Juridice și Științe Economice* sub egida Universității „Spiru Haret” din București (tabelul 11.10); în județul Tulcea funcționează *Facultatea de Economie Agroalimentară și a Mediului* din cadrul Academiei de Studii Economice din București (tabelul 11.12), iar în județul Vrancea funcționează două facultăți: *Facultatea de Psihologie și Științele Educației* sub egida Universității din București și *Facultatea de Management Agroturistic din Focșani* sub egida Universității „Bioterra” din București (tabelul 11.13). Județul Galați este singurul centru universitar din regiunea Sud-Est în care nu funcționează filiale ale altor universități.

Tabel nr.11.8 Oferta educațională în județul Brăila pentru anul universitar 2018-2019

Domeniul de licență	Specializarea / Programul de studii universitare de licență	Acreditare (A) / Autorizare de funcționare provizorie (AP)	Forma de învățământ	Număr de credite de studii transferabile	Număr maxim de studenți care pot fi școlarizați
<i>Facultatea de Inginerie și Agronomie din Brăila</i> sub egida Universității Dunărea de Jos					
Agronomie	Agricultură	A	IF	240	50
Ingineria mediului	Ingineria sistemelor biotehnice și ecologice	A	IF	240	60
Inginerie mecanică	Ingineria și managementul resurselor tehnologice în construcții	A	IF	240	60
Inginerie mecanică	Mașini și instalații pentru agricultură și industrie alimentară	AP	IF	240	60
Inginerie mecanică	Utilaje tehnologice pentru construcții	A	IF	240	60
Inginerie și management	Inginerie economică în domeniul mecanic	A	IF	240	60
<i>Facultatea de Management, Marketing în Afaceri Economice din Brăila</i> sub egida Universității „Constantin Brâncoveanu” din Pitești					
Contabilitate	Contabilitate și informatică de gestiune	A	IF	180	75
Contabilitate	Contabilitate și informatică de gestiune	A	IFR	180	100
Finanțe	Finanțe și bănci	A	IF	180	75
Management	Management	A	IF	180	100
Management	Management	A	IFR	180	100
Științe administrative	Administrație publică	A	IF	180	60

Sursa: H.G. nr. 692/2018 publicată în Monitorul Oficial nr. 786 din 13 septembrie 2018.

Tabel nr.11.9 Oferta educațională în județul Buzău pentru anul universitar 2018-2019

Domeniul de licență	Specializarea / Programul de studii universitare de licență	Acreditare (A) / Autorizare de funcționare provizorie (AP)	Forma de învățământ	Număr de credite de studii transferabile	Număr maxim de studenți care pot fi școlarizați
<i>Facultatea de Psihologie și Științele Educației</i> sub egida Universității din București					
Științe ale educației	Pedagogia învățământului primar și preșcolar	A	IF	180	50
<i>Facultatea de Finanțe, Asigurări, Bănci și Burse de Valori</i> sub egida Academiei de Studii Economice din București					
Finanțe	Finanțe și bănci	A	ID	180	50
<i>Facultatea de Management Agroturistic din Buzău</i> sub egida Universității „Bioterra” din București					
Inginerie și management în agricultură și dezvoltare rurală	Inginerie și management în alimentația publică și agroturism	A	IF	240	50
<i>Facultatea de Controlul și Expertiza Produselor Alimentare din Buzău</i> sub egida Universității „Bioterra” din București					
Ingineria produselor alimentare	Controlul și expertiza produselor alimentare	AP	IF	240	50

Sursa: H.G. nr. 692/2018 publicată în Monitorul Oficial nr. 786 din 13 septembrie 2018.

Tabel nr.11.10 Oferta educațională în județul Constanța pentru anul universitar 2018-2019

Domeniul de licență	Specializarea / Programul de studii universitare de licență	Acreditare (A) / Autorizare de funcționare provizorie (AP)	Forma de învățământ	Număr de credite de studii transferabile	Număr maxim de studenți care pot fi școlarizați
<i>Facultatea de Litere</i> sub egida Universității „Ovidius” Constanța					
Limbă și literatură	Limba și literatura franceză - Limba și literatura modernă (italiană/engleză/germană/turcă)	AP	IF	180	30
Limbă și literatură	Limba și literatura engleză – Limba și literatura modernă (italiană/engleză/germană/turcă)	A	IF	180	120
Limbă și literatură	Limba și literatura română – O limbă și literatură modernă (engleză, italiană)	A	IFR	180	75
Limbă și literatură	Limba și literatura română – O limbă și literatură modernă (engleză, germană, franceză, italiană, turcă)	A	IF	180	90
Studii culturale	Studii americane (în limba engleză)	A	IF	180	50
Științe ale comunicării	Jurnalism	A	IF	180	75
<i>Facultatea de Teologie</i> sub egida Universității „Ovidius” Constanța					

Domeniul de licență	Specializarea / Programul de studii universitare de licență	Acreditare (A) / Autorizare de funcționare provizorie (AP)	Forma de învățământ	Număr de credite de studii transferabile	Număr maxim de studenți care pot fi școlarizați
Teologie	Teologie ortodoxă asistență socială	A	IF	180	50
Teologie	Teologie ortodoxă didactică	A	IF	180	50
Teologie	Teologie ortodoxă pastorală	A	IF	240	80
Muzică	Muzică religioasă	AP	IF	180	40
Facultatea de Istorie și Științe Politice sub egida Universității „Ovidius” Constanța					
Istorie	Istorie	A	IF	180	35
Relații internaționale și studii europene	Relații internaționale și studii europene	A	IF	180	50
Științe politice	Științe politice	A	IF	180	50
Facultatea de Drept și Științe Administrative sub egida Universității „Ovidius” Constanța					
Drept	Drept	A	IF	240	200
Drept	Drept	A	IFR	240	75
Științe administrative	Administrație publică	A	IF	180	60
Științe administrative	Administrație publică	A	IFR	180	50
Științe administrative	Asistență managerială și administrativă	A	IF	180	50
Științe administrative	Poliție locală	A	IF	180	50
Facultatea de Științe ale Naturii și Științe Agricole sub egida Universității „Ovidius” Constanța					
Agronomie	Agricultură	A	IF	240	40
Agronomie	Agricultură	A	IFR	240	50
Biologie	Biologie	A	IF	180	50
Geografie	Geografia turismului	A	IF	180	130
Geografie	Geografie	A	IF	180	50
Horticultura	Horticultura	A	IF	240	40
Știința mediului	Ecologie și protecția mediului	A	IF	180	75
Facultatea de Educație Fizică și Sport sub egida Universității „Ovidius” Constanța					
Educație fizică și sport	Educație fizică și sportivă	A	IF	180	70
Educație fizică și sport	Educație fizică și sportivă	A	IFR	180	50
Educație fizică și sport	Sport și performanță motrică	AP	IF	180	50
Kinetoterapie	Kinetoterapie și motricitate specială	A	IF	180	40
Facultatea de Științe Aplicate și Inginerie sub egida Universității „Ovidius” Constanța					
Chimie	Chimie	A	IF	180	50
Chimie	Chimie medicală	AP	IF	180	30
Inginerie chimică	Chimie alimentară și tehnologii biochimice	A	IF	240	45
Inginerie chimică	Prelucrarea petrolului și petrochimie	A	IF	240	60

Domeniul de licență	Specializarea / Programul de studii universitare de licență	Acreditare (A) / Autorizare de funcționare provizorie (AP)	Forma de învățământ	Număr de credite de studii transferabile	Număr maxim de studenți care pot fi școlarizați
Științe inginerești aplicate	Fizică tehnologică	A	IF	240	30
<i>Facultatea de Matematică și Informatică</i> sub egida Universității „Ovidius” Constanța					
Informatică	Informatică	A	IF	180	150
Informatică	Informatică (în limba engleză)	AP	IF	180	60
Matematică	Matematică	A	IF	180	50
Matematică	Matematică informatică	A	IF	180	75
<i>Facultatea de Științe Economice</i> sub egida Universității „Ovidius” Constanța					
Administrarea afacerilor	Economia comerțului, turismului și serviciilor	A	IF	180	90
Administrarea afacerilor	Economia comerțului, turismului și serviciilor	A	ID	180	50
Administrarea afacerilor	Economia firmei	A	IF	180	90
Contabilitate	Contabilitate și informatică de gestiune	A	IF	180	90
Contabilitate	Contabilitate și informatică de gestiune	A	ID	180	50
Economie și afaceri internaționale	Afaceri internaționale	A	IF	180	90
Economie și afaceri internaționale	Afaceri internaționale	A	ID	180	75
Finanțe	Finanțe și bănci	A	IF	180	90
Finanțe	Finanțe și bănci	A	ID	180	50
Management	Management	A	IF	180	100
Marketing	Marketing	A	IF	180	90
<i>Facultatea de Medicină</i> sub egida Universității „Ovidius” Constanța					
Sănătate	Asistență medicală generală	A	IF	240	30
Sănătate	Balneofiziokinetoterapie și recuperare	A	IF	180	90
Sănătate	Medicină	A	IF	360	225
Sănătate	Medicină (în limba engleză)	A	IF	360	125
<i>Facultatea de Medicină Dentară</i> sub egida Universității „Ovidius” Constanța					
Sănătate	Medicină dentară	A	IF	360	50
Sănătate	Tehnică dentară	A	IF	180	50
<i>Facultatea de Farmacie</i> sub egida Universității „Ovidius” Constanța					
Sănătate	Asistență de farmacie	A	IF	180	50
Sănătate	Farmacie	A	IF	300	100
<i>Facultatea de inginerie Mecanică, industrială și Maritimă</i> sub egida Universității „Ovidius” Constanța					
Arhitectură navală	Sisteme și echipamente navale	A	IF	240	75
Ingineria autovehiculelor	Autovehicule rutiere	A	IF	240	60
Ingineria autovehiculelor	Autovehicule rutiere	A	IFR	240	75

Domeniul de licență	Specializarea / Programul de studii universitare de licență	Acreditare (A) / Autorizare de funcționare provizorie (AP)	Forma de învățământ	Număr de credite de studii transferabile	Număr maxim de studenți care pot fi școlarizați
Inginerie energetică	Energetică industrială	A	IF	240	37
Inginerie industrială	Ingineria sudării	A	IF	240	40
Inginerie mecanică	Instalații și echipamente portuare și marine	A	IF	240	50
Inginerie și management	Inginerie economică în domeniul mecanic	A	IF	240	60
Inginerie și management	Inginerie economică în domeniul mecanic	A	IFR	240	75
<i>Facultatea de Construcții</i> sub egida Universității „Ovidius” Constanța					
Inginerie civilă	Amenajări și construcții hidrotehnice	A	IF	240	50
Inginerie civilă	Construcții civile, industriale și agricole	A	IF	240	75
Inginerie civilă	Îmbunătățiri funciare și dezvoltare rurală	A	IF	240	40
<i>Facultatea de Arte</i> sub egida Universității „Ovidius” Constanța					
Arte vizuale	Pedagogia artelor plastice și decorative	A	IF	180	25
Muzică	Interpretare muzicală - canto	A	IF	240	8
Muzică	Muzică	A	IF	180	15
Teatru și artele spectacolului	Artele spectacolului (actorie)	A	IF	180	15
Teatru și artele spectacolului	Artele spectacolului (coregrafie)	A	IF	180	10
<i>Facultatea de Psihologie și Științele Educației</i> sub egida Universității „Ovidius” Constanța					
Asistență socială	Asistență socială	A	IF	180	60
Psihologie	Psihologie	A	IF	180	100
Științe ale educației	Pedagogia învățământului primar și preșcolar	A	IF	180	80
Științe ale educației	Psihopedagogie specială	A	IF	180	60
<i>Facultatea de Navigație și Transport Naval</i> sub egida Universității Maritime din Constanța					
Inginerie marină și navigație	Navigație și transport maritim și fluvial	A	IF	240	225
Inginerie marină și navigație	Navigație și transport maritim și fluvial	A	IFR	240	125
Inginerie marină și navigație	Navigație și transport maritim și fluvial (în limba engleză)	A	IF	240	100
Inginerie și management	Inginerie economică în domeniul transporturilor	A	IF	240	60
<i>Facultatea de Electromecanică Navală</i> sub egida Universității Maritime din Constanța					
Ingineria mediului	Ingineria și protecția mediului în industrie	A	IF	240	60

Domeniul de licență	Specializarea / Programul de studii universitare de licență	Acreditare (A) / Autorizare de funcționare provizorie (AP)	Forma de învățământ	Număr de credite de studii transferabile	Număr maxim de studenți care pot fi școlarizați
Inginerie electrică	Electrotehnică	A	IF	240	100
Inginerie electrică	Electrotehnică	A	IFR	240	100
Inginerie electronică, telecomunicații și tehnologii informaționale	Tehnologii și sisteme de telecomunicații	A	IF	240	50
Inginerie marină și navigație	Electromecanică navală	A	IF	240	200
Inginerie marină și navigație	Electromecanică navală	A	IFR	240	125
Inginerie marină și navigație	Electromecanică navală (în limba engleză)	A	IF	240	100
Facultatea de Inginerie Marină sub egida Academiei navale „MIRCEA CEL BĂTRÂN” din Constanța					
Inginerie electrică	Electromecanică	A	IF	240	60
Inginerie electrică	Electromecanică	A	IFR	240	60
Inginerie marină și navigație	Electromecanică navală	A	IF	240	100
Inginerie marină și navigație	Electromecanică navală	A	IFR	240	125
Inginerie marină și navigație	Navigație, hidrografie și echipamente navale	A	IF	240	50
Facultatea de Navigație și Management Naval sub egida Academiei navale „MIRCEA CEL BĂTRÂN” din Constanța					
Inginerie și management	Inginerie și management naval și portuar	A	IF	240	75
Inginerie marină și navigație	Navigație și transport maritim și fluvial	A	IF	240	120
Inginerie marină și navigație	Navigație și transport maritim și fluvial	A	IFR	240	125
Facultatea de Drept și Științe Administrative sub egida Universității „Spiru Haret” din București					
Management	Management	A	IF	180	100
Management	Management (în limba engleză)	AP	IF	180	60
Drept	Drept	A	IF	240	175
Facultatea de Drept și Științe Administrative sub egida Universității „Andrei Șaguna” din Constanța					
Drept	Drept	A	IF	240	75
Științe administrative	Administrație publică	A	IF	180	75
Facultatea de Științele Comunicării și Științe Politice sub egida Universității „Andrei Șaguna” din Constanța					

Domeniul de licență	Specializarea / Programul de studii universitare de licență	Acreditare (A) / Autorizare de funcționare provizorie (AP)	Forma de învățământ	Număr de credite de studii transferabile	Număr maxim de studenți care pot fi școlarizați
Relații internaționale și studii europene	Relații internaționale și studii europene	A	IF	180	50
Științe ale comunicării	Jurnalism	A	IF	180	75
<i>Facultatea de Psihosociologie</i>					
sub egida Universității „Andrei Șaguna” din Constanța					
Psihologie	Psihologie	A	IF	180	100
<i>Facultatea de Științe Economice</i>					
sub egida Universității „Andrei Șaguna” din Constanța					
Contabilitate	Contabilitate și informatică de gestiune	A	IF	180	50
Finanțe	Finanțe și bănci	A	IF	180	150
Management	Management	A	IF	180	200
Marketing	Marketing	A	IF	180	30
Fundatia „Gaudeamus” - Universitatea „Tomis” din Constanța					
Administrarea afacerilor	Administrarea afacerilor	A	IF	180	100
Administrarea afacerilor	Economia comerțului, turismului, serviciilor și managementul calității	AP	IF	180	75
Finanțe	Finanțe și bănci	A	IF	180	75

Sursa: H.G. nr. 692/2018 publicată în Monitorul Oficial nr. 786 din 13 septembrie 2018.

Tabel nr.11.11 Oferta educațională în județul Galați pentru anul universitar 2018-2019

Domeniul de licență	Specializarea / Programul de studii universitare de licență	Acreditare (A) / Autorizare de funcționare provizorie (AP)	Forma de învățământ	Număr de credite de studii transferabile	Număr maxim de studenți care pot fi școlarizați
<i>Facultatea de Inginerie</i>					
sub egida Universității „Dunărea de Jos” din Galați					
Ingineria autovehiculelor	Autovehicule rutiere	A	IF	240	40
Inginerie industrială	Ingineria sudării	A	IF	240	40
Inginerie industrială	Tehnologia construcțiilor de mașini	A	IF	240	60
Inginerie industrială	Ingineria securității în industrie	A	IF	240	60
Inginerie mecanică	Inginerie mecanică	A	IF	240	30
Inginerie mecanică	Sisteme și echipamente termice	A	IF	240	35
Științe ingineresti aplicate	Inginerie medicală	AP	IF	240	60
Inginerie și management	Inginerie economică industrială	A	IF	240	50
Mecatronica și robotică	Mecatronica	A	IF	240	60

Domeniul de licență	Specializarea / Programul de studii universitare de licență	Acreditare (A) / Autorizare de funcționare provizorie (AP)	Forma de învățământ	Număr de credite de studii transferabile	Număr maxim de studenți care pot fi școlarizați
Ingineria materialelor	Știința materialelor	A	IF	240	60
Ingineria materialelor	Informatică aplicată în ingineria materialelor	AP	IF	240	60
Ingineria mediului	Ingineria și protecția mediului în industrie	A	IF	240	60
<i>Facultatea de Arhitectură Navală</i> sub egida Universității „Dunărea de Jos” din Galați					
Arhitectură navală	Arhitectură navală	A	IF	240	80
Arhitectură navală	Arhitectură navală (în limba engleză)	AP	IF	240	80
Arhitectură navală	Sisteme și echipamente navale	A	IF	240	80
<i>Facultatea de Automatică, Calculatoare, Inginerie Electrică și Electronică</i> sub egida Universității „Dunărea de Jos” din Galați					
Calculatoare și tehnologia informației	Calculatoare	A	IF	240	120
Ingineria sistemelor	Automatică și informatică aplicată	A	IF	240	75
Inginerie electrică	Electromecanică	A	IF	240	75
Inginerie electrică	Electromecanică (în limba franceză)	A	IF	240	60
Inginerie electrică	Electronică de putere și acționări electrice	A	IF	240	75
Inginerie electrică	Inginerie electrică și calculatoare	A	IF	240	30
Inginerie electronică, telecomunicații și tehnologii informaționale	Electronică aplicată	A	IF	240	75
<i>Facultatea de Știința și Ingineria Alimentelor</i> sub egida Universității „Dunărea de Jos” din Galați					
Ingineria produselor alimentare	Controlul și expertiza produselor alimentare	A	IF	240	60
Ingineria produselor alimentare	Controlul și expertiza produselor alimentare (în limba engleză)	AP	IF	240	50
Ingineria produselor alimentare	Ingineria produselor alimentare	A	IF	240	90
Ingineria produselor alimentare	Ingineria produselor alimentare (în limba engleză)	AP	IF	240	50
Ingineria produselor alimentare	Pescuit și industrializarea peștelui	A	IF	240	50
Ingineria produselor alimentare	Tehnologie și control în alimentație publică	AP	IF	240	50
Zootehnie	Piscicultura și acvacultură	AP	IF	240	50

Domeniul de licență	Specializarea / Programul de studii universitare de licență	Acreditare (A) / Autorizare de funcționare provizorie (AP)	Forma de învățământ	Număr de credite de studii transferabile	Număr maxim de studenți care pot fi școlarizați
Inginerie și management în agricultură și dezvoltare rurală	Inginerie și management în alimentația publică și agroturism	A	IF	240	50
Știința mediului	Ecologie și protecția mediului	A	IF	180	60
Biotehnologii	Biotehnologii pentru industria alimentară	A	IF	240	50
Facultatea de Medicină și Farmacie sub egida Universității „Dunărea de Jos” din Galați					
Sănătate	Asistență medicală generală	A	IF	240	125
Sănătate	Farmacie	A	IF	300	75
Sănătate	Medicină	A	IF	360	80
Sănătate	Medicină dentară	A	IF	360	50
Sănătate	Moașe	AP	IF	240	60
Facultatea de Științe și Mediu sub egida Universității „Dunărea de Jos” din Galați					
Fizică	Fizică medicală	AP	IF	180	50
Chimie	Chimie	A	IF	180	50
Matematică	Matematică informatică	A	IF	180	50
Știința mediului	Știința mediului	A	IF	180	75
Facultatea de Litere sub egida Universității „Dunărea de Jos” din Galați					
Limbă și literatură	Limba și literatura română – Limba și literatura engleză	A	IF	180	100
Limbă și literatură	Limba și literatura română – O limbă și literatură modernă (engleză)	A	ID	180	75
Limbă și literatură	Limba și literatura română – O limbă și literatură modernă (franceză)	A	IF	180	60
Limbă și literatură	Limba și literatura engleză – Limba și literatura franceză	A	IF	180	50
Limbă și literatură	Limba și literatura engleză – Limba și literatura română	AP	IF	180	50
Limbă și literatură	Limba și literatura franceză – Limba și literatura română	AP	IF	180	50
Limbă și literatură	Limba și literatura franceză – Limba și literatura engleză	AP	IF	180	50
Limbi moderne aplicate	Limbi moderne aplicate (engleză – franceză)	AP	IF	180	50
Științe ale comunicării	Jurnalism	A	IF	180	60
Facultatea de Istorie, Filozofie și Teologie sub egida Universității „Dunărea de Jos” din Galați					
Filosofie	Filosofie	A	IF	180	35
Istorie	Istorie	A	IF	180	70
Sociologie	Sociologie	A	IF	180	50

Domeniul de licență	Specializarea / Programul de studii universitare de licență	Acreditare (A) / Autorizare de funcționare provizorie (AP)	Forma de învățământ	Număr de credite de studii transferabile	Număr maxim de studenți care pot fi școlarizați
Sociologie	Resurse umane	AP	IF	180	70
Teologie	Teologie ortodoxă asistență socială	A	IF	180	50
Teologie	Teologie ortodoxă didactică	A	IF	180	50
Relații internaționale și studii europene	Relații internaționale și studii europene	AP	IF	180	50
Arte vizuale	Artă sacră	AP	IF	180	30
<i>Facultatea de Arte</i> sub egida Universității „Dunărea de Jos” din Galați					
Arte vizuale	Arte plastice (pictură)	A	IF	180	30
Muzică	Interpretare muzicală - canto	A	IF	240	25
Teatru și artele spectacolului	Artele spectacolului (actorie)	A	IF	180	25
<i>Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor</i> sub egida Universității „Dunărea de Jos” din Galați					
Administrarea afacerilor	Economia comerțului, turismului și serviciilor	A	IF	180	75
Administrarea afacerilor	Administrarea afacerilor în alimentația publică	AP	IF	180	50
Cibernetică, statistică și informatică economică	Informatică economică	A	IF	180	60
Contabilitate	Contabilitate și informatică de gestiune	A	IF	180	50
Economie	Economie agroalimentară	A	IF	180	50
Economie și afaceri internaționale	Afaceri internaționale	A	IF	180	50
Finanțe	Finanțe și bănci	A	IF	180	75
Management	Management	A	IF	180	75
Marketing	Marketing	A	IF	180	75
<i>Facultatea de Științe Juridice, Sociale și Politice</i> sub egida Universității „Dunărea de Jos” din Galați					
Drept	Drept	A	IF	240	125
Drept	Drept	A	IFR	240	60
Științe administrative	Administrație publică	A	IF	180	75
<i>Facultatea de Educație Fizică și Sport</i> sub egida Universității „Dunărea de Jos” din Galați					
Educație fizică și sport	Educație fizică și sportivă	A	IF	180	130
Kinetoterapie	Kinetoterapie și motricitate specială	A	IF	180	75
Științe ale educației	Pedagogia învățământului primar și preșcolar	A	IF	180	100
<i>Facultatea de Drept</i> sub egida Universității „Danubius” din Galați					
Drept	Drept	A	IF	240	200
Drept	Drept	A	IFR	240	75
Drept	Drept	A	ID	240	100

Domeniul de licență	Specializarea / Programul de studii universitare de licență	Acreditare (A) / Autorizare de funcționare provizorie (AP)	Forma de învățământ	Număr de credite de studii transferabile	Număr maxim de studenți care pot fi școlarizați
<i>Facultatea de Științe Economice</i> sub egida Universității „Danubius” din Galați					
Administrarea afacerilor	Economia comerțului, turismului și serviciilor	A	IF	180	60
Administrarea afacerilor	Economia comerțului, turismului și serviciilor	A	ID	180	100
Administrarea afacerilor	Economia comerțului, turismului și serviciilor (în limba engleză)	AP	IF	180	50
Contabilitate	Contabilitate și informatică de gestiune	A	IF	180	50
Contabilitate	Contabilitate și informatică de gestiune	A	IFR	180	75
Finanțe	Finanțe și bănci	A	IF	180	50
Finanțe	Finanțe și bănci	A	ID	180	100
<i>Facultatea de Comunicare și Relații Internaționale</i> sub egida Universității „Danubius” din Galați					
Psihologie	Psihologie	AP	IF	180	50
Relații internaționale și studii europene	Relații internaționale și studii europene	A	IF	180	50
Relații internaționale și studii europene	Relații internaționale și studii europene	AP	ID	180	50
Științe ale comunicării	Comunicare și relații publice	A	IF	180	75
Științe ale comunicării	Comunicare și relații publice	A	ID	180	75

Sursa: H.G. nr. 692/2018 publicată în Monitorul Oficial nr. 786 din 13 septembrie 2018.

Tabel nr.11.12 Oferta educațională în județul Tulcea pentru anul universitar 2018-2019

Domeniul de licență	Specializarea / Programul de studii universitare de licență	Acreditare (A) / Autorizare de funcționare provizorie (AP)	Forma de învățământ	Număr de credite de studii transferabile	Număr maxim de studenți care pot fi școlarizați
<i>Facultatea de Finanțe, Asigurări, Bănci și Burse de Valori</i> sub egida Academiei de Studii Economice din București					
Economie	Economie agroalimentară și a mediul	AP	ID	180	100

Sursa: H.G. nr. 692/2018 publicată în Monitorul Oficial nr. 786 din 13 septembrie 2018.

Tabel nr.11.13 Oferta educațională în județul Vrancea pentru anul universitar 2018-2019

Domeniul de licență	Specializarea / Programul de studii universitare de licență	Acreditare (A) / Autorizare de funcționare provizorie (AP)	Forma de învățământ	Număr de credite de studii transferabile	Număr maxim de studenți care pot fi școlarizați
<i>Facultatea de Psihologie și Științele Educației sub egida Universității din București</i>					
Științe ale educației	Pedagogia învățământului primar și preșcolar	A	IF	180	50
<i>Facultatea de Management Agroturistic din Focșani sub egida Universității „Bioterra” din București</i>					
Inginerie și management în agricultură și dezvoltare rurală	Inginerie și management în alimentația publică și agroturism	A	IF	240	60

Sursa: H.G. nr. 692/2018 publicată în Monitorul Oficial nr. 786 din 13 septembrie 2018.

Oferta **sistemului național** de învățământ superior în regiunea Sud-Est este structurată pe 58 domenii de licență, unde se reunesc 182 programe de studii universitare de licență. În anul universitar 2018-2019, numărul maxim de studenți care pot fi școlarizați în anul I, în sistemul public de învățământ superior este 12325.

Oferta instituțiilor de **învățământ superior privat** în regiunea Sud-Est acoperă 12 domenii de licență unde se regăsesc 39 programe de studii universitare de licență. În anul universitar 2018-2019, numărul maxim de studenți care pot fi școlarizați în anul I, în sistemul privat de învățământ superior este 3220.

Mărirea capacității de școlarizare la nivelul fiecărui program de studii de licență este stabilită în urma proceselor periodice de evaluare externă (o dată la 5 ani) efectuate de obicei de către ARACIS, și, de cele mai multe ori, este mai mare decât cererea.

În anul universitar curent, la nivelul regiunii Sud-Est sunt disponibile 13150 de locuri în învățământul cu frecvență (IF), din care 10705 de locuri în sistemul public și 2445 în sistemul privat. 1520 de locuri sunt disponibile în învățământul cu frecvență redusă (IFR), din care 1170 de locuri în sistemul public și 350 în sistemul privat. Numărul maxim de studenți ce pot fi înscriși în învățământul la distanță este 875 din care 450 în sistemul public și 425 în sistemul privat.

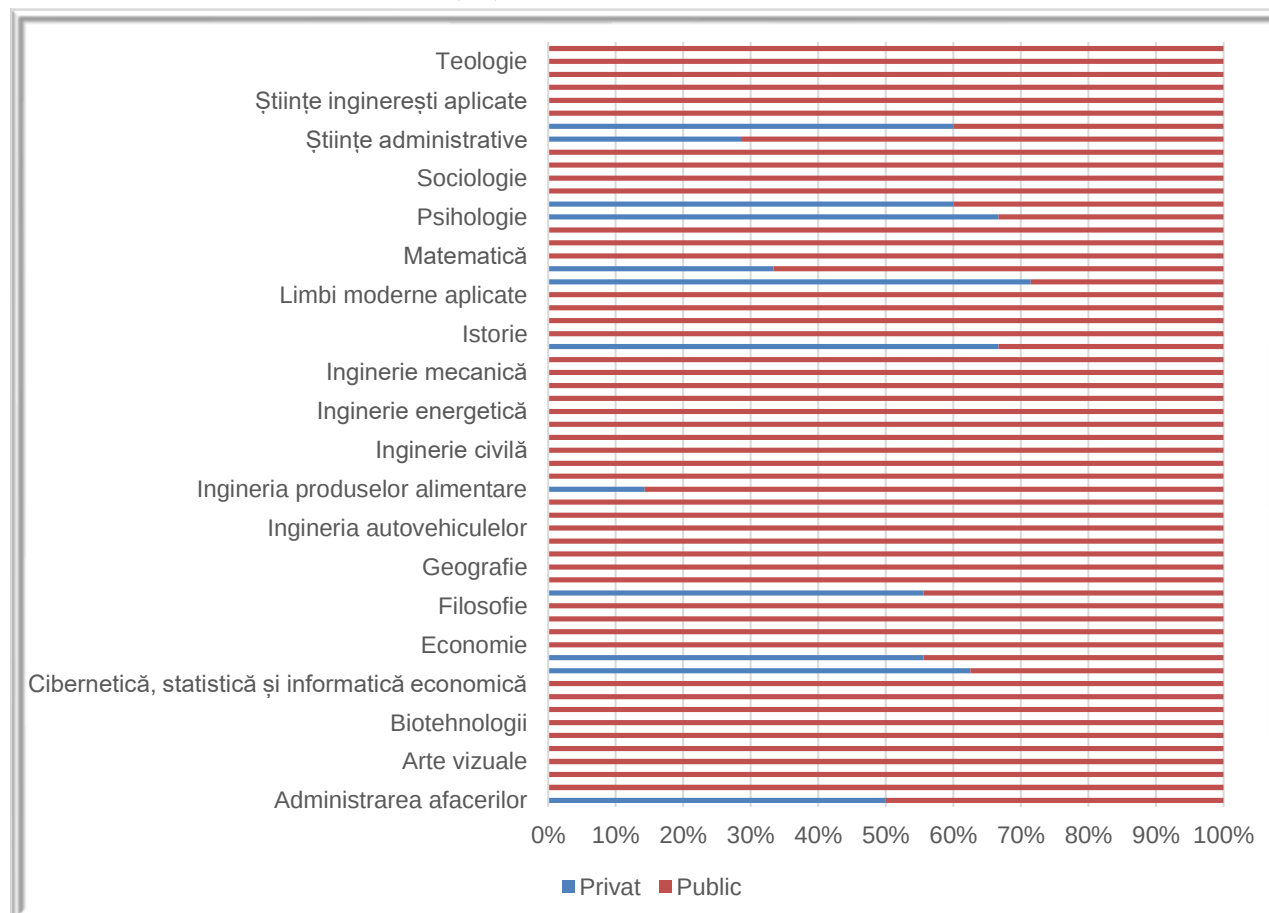
La nivel intra-regional, repartizarea pe județe a cifrei de școlarizare pentru anul universitar 2018-2019 se prezintă astfel:

- în județul Brăila sunt disponibile 860 de locuri, din care 350 în sistemul public și 510 în sistemul privat; 660 de locuri sunt alocate formei de învățământ cu frecvență și 200 de locuri formei de învățământ cu frecvență redusă; învățământul la distanță nu este reprezentat la nivelul județului;
- în județul Buzău sunt disponibile 200 de locuri, din care 100 în sistemul public și 100 în sistemul privat; 150 de locuri sunt alocate formei de învățământ cu frecvență și 50 de locuri formei de învățământ la distanță; învățământul cu frecvență redusă nu este reprezentat la nivelul județului;
- în județul Constanța sunt disponibile 8420 de locuri, din care 7060 în sistemul public și 1390 în sistemul privat; 7085 de locuri sunt alocate formei de învățământ cu frecvență, 1110 de locuri formei de învățământ cu frecvență redusă și 225 formei de învățământ la distanță;

- în județul Galați sunt disponibile 5855 de locuri, din care 4695 în sistemul public și 1160 în sistemul privat; 5145 de locuri sunt alocate formei de învățământ cu frecvență, 210 de locuri formei de învățământ cu frecvență redusă și 500 formei de învățământ la distanță;
- în județul Tulcea sunt disponibile doar 100 de locuri în sistemul public aferente formei de învățământ la distanță; învățământul privat nu este reprezentat la nivelul județului;
- în județul Vrancea sunt disponibile 110 de locuri, din care 50 în sistemul public și 60 în sistemul privat; toate cele 110 de locuri sunt alocate formei de învățământ cu frecvență.

Din perspectiva **domeniilor de licență** disponibile în oferta universitară la nivelul regiunii Sud-Est remarcăm o situație de monopol pentru instituțiile de învățământ superior de stat în domeniile: Agronomie; Arhitectură navală; Arte vizuale; Asistență socială; Biologie; Biotehnologii; Calculatoare și tehnologia informației; Chimie; Cibernetică, statistică și informatică economică; Economie; Economie și afaceri internaționale; Educație fizică și sport; Filozofie; Fizică; Geografie; Horticultura; Informatică; Ingineria autovehiculelor; Ingineria materialelor; Ingineria mediului; Ingineria sistemelor; Inginerie chimică; Inginerie civilă; Inginerie electrică; Inginerie electronică, telecomunicații și tehnologii informaționale; Inginerie energetică; Inginerie industrială; Inginerie marină și navigație; Inginerie mecanică; Inginerie și management; Istorie; Kinetoterapie; Limbă și literatură; Limbi moderne aplicate; Matematică; Mecatronică și robotică; Muzică; Sănătate; Sociologie; Studii culturale; Știința mediului; Științe ale educației; Științe ingineresti aplicate; Științe politice; Teatru și artele spectacolului; Teologie; și Zootehnie.

Figura nr.11.43 Structura ofertei educaționale pentru învățământul superior din regiunea Sud-Est, pe domenii de licență și formă de proprietate, anul universitar 2018-2019

Ierarhia instituțiilor de **învățământ superior de stat** după oferta educațională în regiunea Sud-Est se prezintă astfel: Universitatea „Ovidius” Constanța – 5070 locuri; Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați – 5045 locuri; Universitatea Maritimă din Constanța – 1245 locuri; Academiei navale „Mircea Cel Bătrân” din Constanța – 715 locuri; Academia de Studii Economice din București – 150 locuri și Universitatea din București – 100 locuri.

Ierarhia instituțiilor de **învățământ superior din sistemul privat** după oferta educațională în regiunea Sud-Est se prezintă astfel: Universitatea „Danubius” din Galați – 1160 locuri; Universitatea „Andrei Șaguna” din Constanța – 805 locuri; Universitatea „Constantin Brâncoveanu” din Pitești – 510 locuri; Universitatea „Spiru Haret” din București – 335 locuri; Fundația „Gaudeamus” - Universitatea „Tomis” din Constanța – 250 locuri; Universitatea „Bioterra” din București – 160 locuri.

Sintetizând, oferta educațională în regiunea Sud-Est se concentrează în cadrul a 7 instituții de învățământ superior, din care 5 sunt localizate în județul Constanța și 2 în județul Galați. Oferta educațională este suplimentată prin prezența în regiune a unor facultăți aparținând unor instituții de învățământ superior din afara regiunii Sud-Est. Astfel, cumulativ, la nivelul regiunii Sud-Est, funcționează 50 de facultăți.

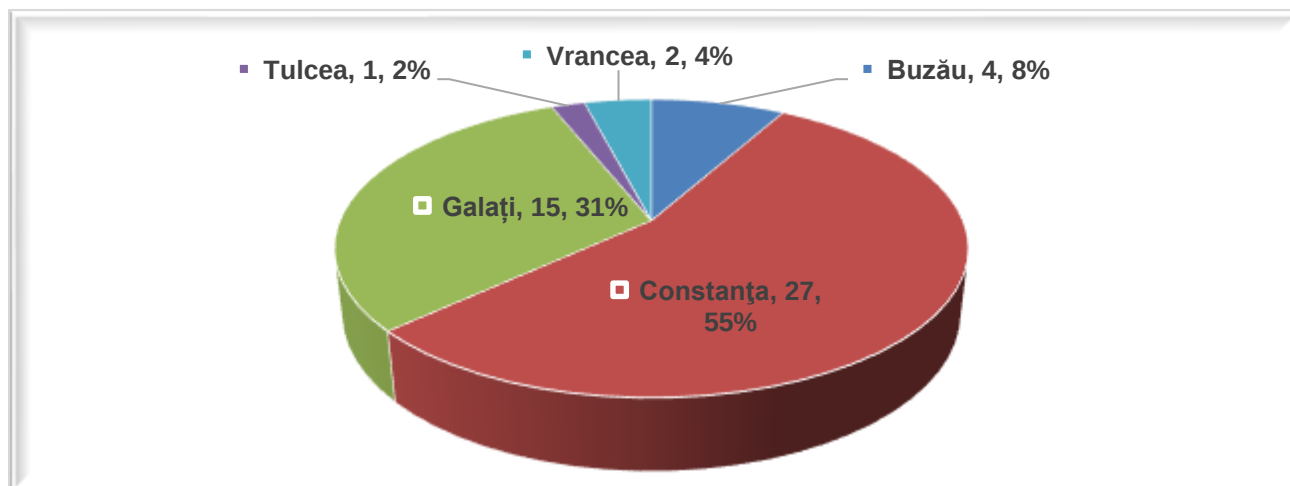

Figura nr.11.44 Repartizarea intra-regională a facultăților active din regiunea Sud-Est, în anul universitar 2018-2019

Cercetare-dezvoltare și inovație

Dezvoltarea **cercetării avansate, fundamentale și aplicative** în cadrul instituțiilor de învățământ superior din regiunea Sud-Est se realizează pe mai multe paliere: în cadrul *programelor universitare de master*, în cadrul *școlilor doctorale*, a *centrelor de cercetare* și vizează, printre altele, dezvoltarea cooperării științifice internaționale, inclusiv prin stimularea participării în cadrul **programelor de cercetare, dezvoltare, inovare** la nivel internațional.

La nivelul regiunii Sud-Est, programele de master sunt prezente în toate județele, mai puțin în județul Tulcea. Cele mai multe programe de studii universitare de master se regăsesc în județele Constanța și Galați cu câte 88 de specializări fiecare, care au o capacitate de școlarizare pentru anul universitar 2018-2019, de 5455 de studenți, respectiv 3480 de studenți. În județul Brăila sunt disponibile pentru acest an universitar 5 programe de studii de master, însumând un total de 250 de locuri disponibile. În județele Buzău și Vrancea, activează doar Universitatea din București, care are în oferta educațională curentă doar domeniul de master „Științe ale educației”, unde pot fi școlarizați maxim 50 de studenți în fiecare județ.

Din totalul de 183 de programe de studii universitare de master active la nivelul regiunii Sud-Est, 83,6% aparțin sistemului de învățământ public și doar 16,4% sectorului privat.

La nivel intra-regional, repartizarea pe județe a cifrei de școlarizare pentru programele de master în anul universitar 2018-2019 se prezintă astfel:

- în județul Brăila sunt disponibile 250 de locuri, din care 100 în sistemul public și 150 în sistemul privat;
- în județul Buzău sunt disponibile 50 de locuri în sistemul public, sistemul privat nefiind reprezentat;
- în județul Constanța sunt disponibile 5455 de locuri, din care 4950 în sistemul public și 505 în sistemul privat;
- în județul Galați sunt disponibile 3480 de locuri, din care 2780 în sistemul public și 700 în sistemul privat;
- în județul Vrancea sunt disponibile 50 de locuri în sistemul public, sistemul privat nefiind reprezentat.

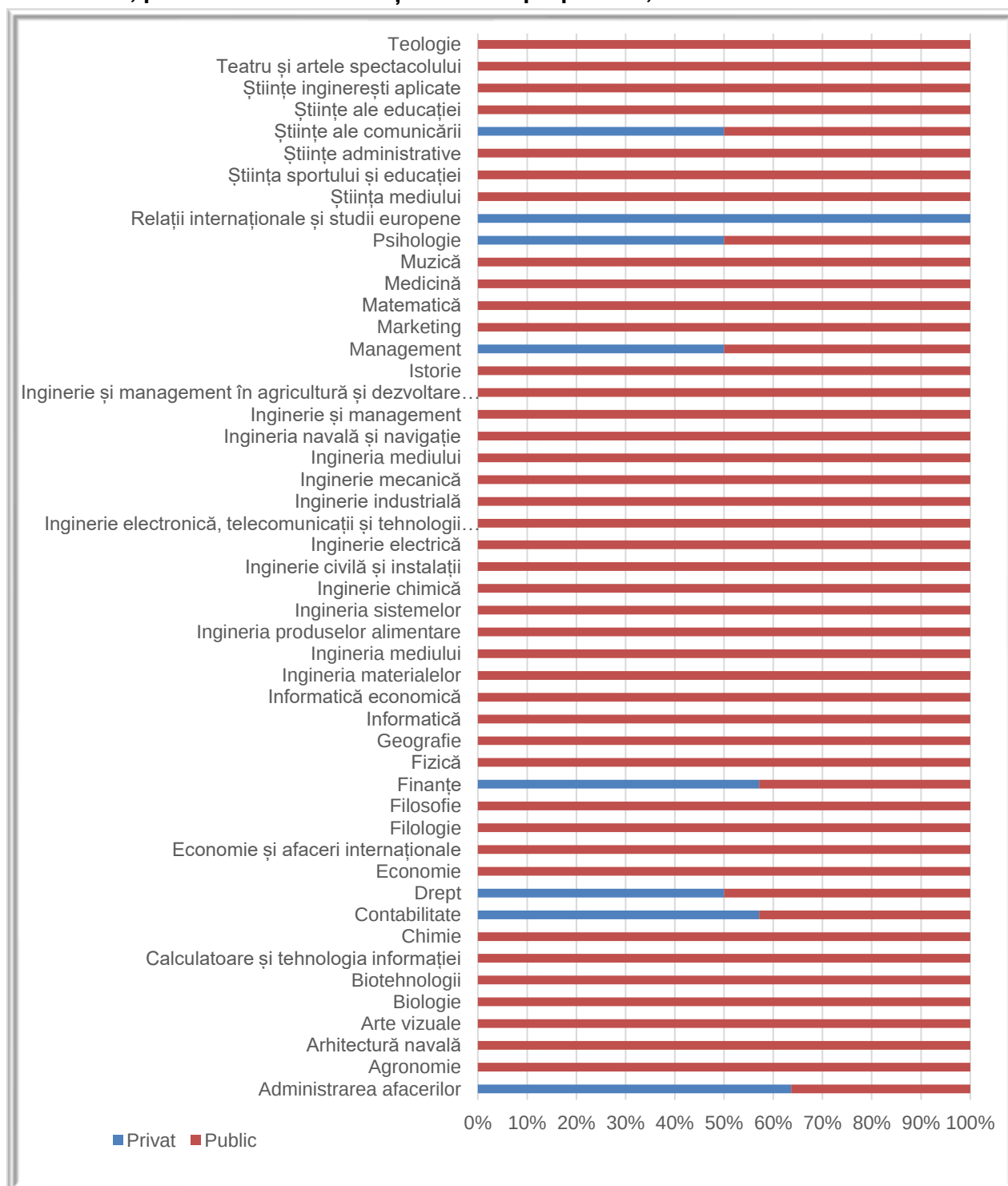
Tabel nr.11.14 Distribuția regională a programelor universitare de master pentru anul universitar 2018-2019

 Regiunea Sud - Est	TOTAL		Sistem public		Sistem privat	
	<i>Programe de studii universitare de master</i>	<i>Nr. maxim studenți</i>	<i>Programe de studii universitare de master</i>	<i>Nr. maxim studenți</i>	<i>Programe de studii universitare de master</i>	<i>Nr. maxim studenți</i>
Regiunea Sud - Est	183	9285	153	7930	30	1355
Brăila	5	250	2	100	3	150
Buzău	1	50	1	50	0	0
Constanța	88	5455	77	4950	11	505
Galați	88	3480	72	2780	16	700
Tulcea	0	0	0	0	0	0
Vrancea	1	50	1	50	0	0

Din perspectiva **domeniilor de master** disponibile în oferta universitară la nivelul regiunii Sud-Est remarcăm o situație de monopol pentru instituțiile de învățământ superior de stat în domeniile: Agronomie; Arhitectură navală; Arte vizuale; Biologie; Biotehnologii; Calculatoare și tehnologia informației; Chimie; Economie; Economie și afaceri internaționale;

Filologie; Filozofie; Fizică; Geografie; Informatică; Informatică economică; Ingineria materialelor; Ingineria mediului; Ingineria produselor alimentare; Ingineria sistemelor; Inginerie chimică; Inginerie civilă și instalații; Inginerie electrică; Inginerie electronică, telecomunicații și tehnologii informaționale; Inginerie industrială; Inginerie mecanică; Ingineria mediului; Inginerie navală și navigație; Inginerie și management; Inginerie și management în agricultură și dezvoltare rurală; Istorie; Marketing; Matematică; Medicină; Muzică; Știința mediului; Știința sportului și educației; Științe administrative; Științe ale educației; Științe inginerești aplicate; Teatru și artele spectacolului; și Teologie. Domeniul de master „Relații internaționale și studii europene” apare doar în oferta educațională din sistemul de privat, la Universitatea Danubius din Galați. Menționăm că toate programele de master din regiunea Sud-Est se desfășoară la forma de învățământ cu frecvență (IF), cu excepția programului de master „Drept și administrație publică europeană” oferit de Universitatea Danubius din Galați, unde există și forma de învățământ cu frecvență redusă (IFR).

Figura nr.11.45 Structura ofertei educaționale pentru învățământul superior din regiunea Sud-Est, pe domenii de master și formă de proprietate, anul universitar 2018-2019

Ierarhia instituțiilor de **învățământ superior de stat** din regiunea Sud-Est după oferta educațională pentru nivelul masterat se prezintă astfel: Universitatea „Ovidius” Constanța – 4075 locuri; Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați – 2880 locuri; Universitatea Maritimă din Constanța – 725 locuri; Academiei navale „Mircea Cel Bătrân” din Constanța – 150 locuri; și Universitatea din București – 100 locuri.

Ierarhia instituțiilor de **învățământ superior din sistemul privat** din regiunea Sud-Est după oferta educațională pentru nivelul masterat se prezintă astfel: Universitatea „Danubius” din Galați – 700 locuri; Universitatea „Andrei Șaguna” din

Constanța – 250 locuri; Universitatea „Constantin Brâncoveanu” din Pitești – 150 locuri; Universitatea „Spiru Haret” din București – 255 locuri.

Tabel nr.11.15 Programe de studii universitare de master disponibile în oferta educațională din județul Brăila în anul universitar 2018-2019

Domeniul de master	Programul de studii universitare de master	Cifra de școlarizare
Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați		
Ingineria mediului	Ingineria și protecția mediului	50
Inginerie mecanică	Analiză asistată de calculator a dinamicii mașinilor și echipamentelor tehnologice	50
Universitatea „Constantin Brâncoveanu” din Pitești		
Contabilitate	Standarde, reglementări și politici contabile	50
Management	Management și strategii în resurse umane	50
	Managementul afacerilor	50

Sursa: H.G. nr. 185/2018 publicată în Monitorul Oficial nr. 323 din 12 aprilie 2018.

Tabel nr.11.16 Programe de studii universitare de master disponibile în oferta educațională din județul Buzău în anul universitar 2018-2019

Domeniul de master	Programul de studii universitare de master	Cifra de școlarizare
Universitatea din București		
Științe ale educației	Management educațional	50

Sursa: H.G. nr. 185/2018 publicată în Monitorul Oficial nr. 323 din 12 aprilie 2018.

Tabel nr.11.17 Programe de studii universitare de master disponibile în oferta educațională din județul Constanța în anul universitar 2018-2019

Domeniul de master	Programul de studii universitare de master	Cifra de școlarizare
Academia navală „Mircea Cel Bătrân” din Constanța		
Inginerie navală și navigație	Sisteme electromecanice navale	50
	Științe nautice	50
Inginerie și management	Managementul sistemelor logistice	25
	Inginerie și management naval și portuar	25
Universitatea „Ovidius” Constanța		
Matematică	Matematică didactică	250
Informatică	Medii virtuale multi-modale distribuite	50
	Modelare și tehnologii informatice	50
Chimie	Chimia și managementul calității produselor de consum în relație cu mediul	50
Inginerie chimică	Tehnologii și management în prelucrarea petrolului	50
Geografie	Geografie aplicată și evaluarea resurselor turistice	75
Știința mediului	Analiza și evaluarea impactului de mediu	100
	Ingineria și managementul resurselor de apă	50
Inginerie civilă și instalații	Ingineria și managementul proiectelor de construcții	50
	Ingineria sistemelor cu surse energetice regenerabile	50
	Ingineria structurilor de construcții	50
	Inginerie costieră	50
	Agricultură ecologică	75
Agronomie	Controlul și monitorizarea calității produselor agricole	60
Inginerie mecanică	Optimizarea tehnologiilor portuare și a funcționării utilajelor	50
Inginerie industrială	Calitate și certificare în construcțiile sudate	50
Arhitectură navală	Ingineria sistemelor și echipamentelor navale avansate	50
Inginerie și management	Ingineria și managementul proiectelor de construcții	50
	Ingineria și managementul sistemelor de producție	50
Biologie	Conservarea biodiversității	100
Medicină	Managementul instituțiilor și al serviciilor medicale și farmaceutice	50
	Drept maritim	50
Drept	Drept public	50
	Proceduri judiciare de drept privat și profesii juridice	50

Domeniul de master	Programul de studii universitare de master	Cifra de școlarizare
	Științe penale	50
Științe administrative	Administrație europeană. Instituții și politici publice	90
	Managementul instituțiilor publice	120
Administrarea afacerilor	Administrarea și auditul proiectelor de afaceri	75
	Asigurarea calității în afaceri	50
	Administrarea afacerilor în turism, comerț și servicii	75
Contabilitate	Contabilitatea și auditul afacerilor	50
	Tehnici contabile și financiare pentru gestiunea afacerilor	50
Finanțe	Finanțe corporative și bănci	50
	Piețe de capital	50
Management	Managementul organizațiilor publice și private	50
Economie și afaceri internaționale	Administrarea afacerilor internaționale	50
	Managementul riscului în afaceri internaționale	50
	Politici europene de dezvoltare regională	50
Psihologie	Psihodiagnoza personalității	150
	Management educațional	150
Științe ale educației	Strategii de comunicare și învățare eficientă în învățământul primar	100
	Terapii și compensare a tulburărilor de comunicare	150
	Comunicare și discurs intercultural în spațiul european	100
Filologie	Studii anglo-americane (en)	100
	Studii de romanistică	50
Istorie	Antropologie și istorie europeană	100
	Relații internaționale în sec. XIX - XXI. Istorie și diplomație	100
	Exegeză biblică	80
	Managementul turismului religios	80
Teologie	Pastorație și viață liturgică	80
	Teologie - Studii juridico-canonicale ale celor trei religii monoteiste (mozaică, creștină și islamică)	80
	Teologie ortodoxă. Strategii de comunicare	80
Arte vizuale	Educația vizuală prin studiul peisajului și figurii	50
Teatru și artele spectacolului	Arta actorului de music hall	20
Muzică	Arta educației muzicale	20
	Arta spectacolului liric	15
Știința sportului și educației fizice	Educație fizică și sport școlar	50
	Kinetoterapie, recuperare și reeducare motrică	50
	Performanță în sport	50
	Universitatea Maritimă din Constanța	
Inginerie electrică	Sisteme electrice avansate	50
	Tehnici avansate de inginerie electromecanică	50
Inginerie electronică, telecomunicații și tehnologii informaționale	Circuite și sisteme integrate de comunicații	50
	Concepte moderne de inginerie mecanică navală	50
	Inginerie avansată în industria offshore de petrol și gaze / Advanced Engineering in the Oil and Gas Offshore Industry (en)	50
	Inginerie și management în domeniul maritim și portuar	50
Inginerie navală și navigație	Inginerie și management în operarea terminalelor și navelor maritime	50
	Inginerie și management în transport maritim și multimodal	50
	Management și logistică în transporturi	75
	Tehnologii și management în industria offshore de petrol și gaze / Offshore oil and gas technology and management (en)	50
	Transport maritim	50
Ingineria mediului	Inginerie marină/Marine Engineering (en)	50
Inginerie și management	Ingineria și protecția mediului în industrie	50
	Managementul sistemelor integrate de transport	50

Domeniul de master	Programul de studii universitare de master	Cifra de școlarizare
	Universitatea „Andrei Șaguna” din Constanța	
Științe ale comunicării	Comunicarea mediatică, opinie publică și management informațional	50
Drept	Devianță și delincvență	50
Finanțe	Management financiar bancar	50
Psihologie	Psihologie clinică	50
Finanțe	Finanțarea și administrarea afacerilor în turism și servicii	50
	Universitatea „Spiru Haret” din București	
Drept	Dialogul social și comunicarea în relațiile de muncă	40
	Științe penale	40
Management	Management organizațional și antreprenoriat / Organizational management and entrepreneurship	25
	Management organizațional și antreprenoriat	50
Contabilitate	Management financiar contabil și auditul afacerilor	50
	Contabilitate expertiză și audit	50

Sursa: H.G. nr. 185/2018 publicată în Monitorul Oficial nr. 323 din 12 aprilie 2018.

Tabel nr.11.18 Programe de studii universitare de master disponibile în oferta educațională din județul Galați în anul universitar 2018-2019

Domeniul de master	Programul de studii universitare de master	Cifra de școlarizare
	Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați	
Matematică	Matematică didactică	50
Fizică	Analize fizico-chimice în știința materialelor și mediu	50
	Analiza și controlul produselor agrochimice, farmaceutice și cosmetice	20
Chimie	Chimia fizică a sistemelor cosmetice / Analysis and control of agrochemical, pharmaceutical and cosmetic products	15
	Chimia fizică a sistemelor disperse	15
	Controlul și expertizarea calității mediului	25
	Evaluarea parametrilor fizico-chimici și de biodiversitate ai mediului (en.)	25
Știința mediului	Evaluarea parametrilor fizico-chimici și de biodiversitate ai mediului (ro.)	25
	Științe - Abordarea integrată a științelor naturii	25
Inginerie electrică	Electronică de putere și sisteme avansate de conversie	50
	Utilizarea eficientă a energiei și surse regenerabile	50
Inginerie electronică, telecomunicații și tehnologii informaționale	Metode avansate de prelucrare a semnalelor (en.)	15
	Prelucrarea informației pentru aplicații multimedia (ro.)	20
	Sisteme electronice avansate	15
Inginerie și management în agricultură și dezvoltare rurală	Inginerie și management în alimentație publică și agroturism	50
Biotehnologii	Biotehnologia resurselor naturale	50
	Controlul, expertizarea și siguranța alimentelor	50
Ingineria produselor alimentare	Nutriție	50
	Știința și ingineria alimentelor	50
	Știința și ingineria bioresurselor acvatice	50
Calculatoare și tehnologia informației	Sisteme inteligente	50
	Tehnologii informatice avansate	50
Ingineria sistemelor	Sisteme informatice de conducere avansată	50
	Materiale și ingineria fabricării	50
Inginerie mecanică	Modelare și simulare în inginerie mecanică	50
	Sisteme și echipamente termice și protecția mediului	50
	Grafică și modelare computerizată	50
Inginerie industrială	Ingineria sistemelor integrate de fabricație	30
	Managementul calității în inginerie industrială	40
	Proiectare și simulare în ingineria sudării	30

Domeniul de master	Programul de studii universitare de master	Cifra de școlarizare
Științe inginerești aplicate	Biotehnologia resurselor naturale	50
Arhitectură navală	Arhitectură navală	50
	Tehnologii avansate în construcții navale	50
	Materiale avansate și tehnologii	50
Ingineria materialelor	Nanotehnologii și materiale multifuncționale	25
	Procese performante pentru calitatea materialelor și a mediului în metalurgie	25
	Calitatea mediului și dezvoltare durabilă	50
Ingineria mediului	Dezvoltare durabilă și securitate în industrie	50
	Monitorizarea și managementul mediului	50
Inginerie și management	Inginerie și management în alimentație publică și agroturism	50
	Carieră judiciară	25
Drept	Combaterea criminalității informatice	25
	Dreptul european al afacerilor	25
	Științe penale și criminalistică	25
	Administrație publică și integrare europeană	25
Științe administrative	Guvernanță și cooperare transfrontalieră în administrația publică	25
Științe ale comunicării	Comunicare și tehnici de producție mass-media	25
Administrarea afacerilor	Administrarea și dezvoltarea afacerilor în turism	50
Informatică economică	Sisteme informatice pentru managementul resurselor	50
Contabilitate	Contabilitate și audit	50
Economie	Dezvoltare regională și rurală	50
	Economie și administrarea afacerilor	50
Finanțe	Management financiar și bancar	50
	Management educațional	50
Management	Managementul resurselor umane	50
	Strategii și politici manageriale	50
Marketing	Marketing și comunicare în afaceri	50
Economie și afaceri internaționale	Administrarea afacerilor internaționale	50
	Discurs specializat. Terminologii. Traduceri (fr)	30
	Identitate, interculturalitate și multiculturalism în literatura română și europeană	30
Filologie	Literatură, film și reprezentări culturale (en)	30
	Teoria și practica textului	30
	Traducere și interpretariat	30
Filosofie	Filosofie socială. Teoria și practica soluționării conflictelor	50
	Geopolitică și interferențe sociale și culturale est- europene (interdisciplinar cu domeniile: Filosofie, Sociologie)	40
	Spațiul românesc între Orient și Occident	30
	Istorie și spiritualitate filocalică	25
Teologie	Spiritualitatea ortodoxă și asistență socială	25
Teatru și artele spectacolului	Teatru muzical	20
Muzică	Teoria și practica spectacolului liric	15
Știința sportului și educației fizice	Educație fizică școlară și management sportiv	50
	Kinetoterapie la domiciliu	50
	Universitatea Danubius din Galați	
	Shipping, finanțe și comerț internațional/ Shipping, international trade and finance (inter-disciplinar cu domeniul: Finanțe) (en.)	20
Administrarea afacerilor	Managementul bioeconomiei în contextul creșterii durabile	50
	Managementul afacerilor în comerț și turism	50
	Managementul afacerilor în comerț și turism (en.)	15
	Administrarea afacerilor în turism și industria ospitalității (en.)	15

Domeniul de master	Programul de studii universitare de master	Cifra de școlarizare
Contabilitate	Administrarea afacerilor în turism și industria ospitalității	50
	Afaceri și economie internațională (inter-disciplinar cu domeniul: Științe ale comunicării)	50
	Audit și control public și privat	50
	Drept și administrație publică europeană	50
Drept	Drept și administrație publică europeană – IFR	50
	Științe penale	50
	Dreptul comunităților virtuale	50
Finanțe	Dreptul Uniunii Europene	50
	Gestiunea financiară a afacerilor în spațiul european	50
	Management financiar public și privat	50
Relații internaționale și studii europene	Managementul securității în relații internaționale	50

Sursa: H.G. nr. 185/2018 publicată în Monitorul Oficial nr. 323 din 12 aprilie 2018.

Tabel nr.11.19 Programe de studii universitare de master disponibile în oferta educațională din județul Vrancea în anul universitar 2018-2019

Domeniul de master	Programul de studii universitare de master	Număr maxim de studenți care pot fi școlarizați
Științe ale educației	Universitatea din București	50
	Management educațional	

Sursa: H.G. nr. 185/2018 publicată în Monitorul Oficial nr. 323 din 12 aprilie 2018.

Cercetarea avansată este concentrată la nivelul regiunii Sud-Est în cele două mari centre universitare de stat din județele Constanța și Galați.

În județul Constanța, în cadrul **Universității Ovidius** sunt organizate 4 școli doctorale, care includ 8 domenii de doctorat, după cum urmează:

- ↳ Școala doctorală de Științe umaniste: cu domeniile *Filologie* și *Istorie*;
- ↳ Școala doctorală de Științe aplicate cu domeniile: *Biologie*, *Matematica* și *Inginerie civilă și instalații*;
- ↳ Școala doctorală de Medicină cu domeniile: *Medicină* și *Medicină dentară*;
- ↳ Școala doctorală de Teologie cu domeniul *Teologie*;

iar în cadrul **Universității Maritime din Constanța**, funcționează **Școala doctorală în domeniul inginerie mecanică și mecatronică – domeniul fundamental Științe ingineresti.**

În județul Galați, studiile universitare de doctorat se desfășoară în cadrul a 3 școli doctorale pluridisciplinare ce funcționează sub egida **Universității Dunărea de Jos**:

- ↳ Școala doctorală de Inginerie mecanică și industrială: cu domeniile *Inginerie mecanică* și *Inginerie industrială*;
- ↳ Școala doctorală de Științe fundamentale și ingineresti: cu domeniile *Ingineria produselor alimentare*, *Biotehnologii*, *Ingineria sistemelor*, *Inginerie electrică*, *Calculatoare și tehnologia informației*, *Ingineria materialelor*, *Inginerie și management în agricultură și dezvoltare rurală* și *Chimie*.
- ↳ Școala doctorală de Științe socio-umane cu domeniile: *Economie*, *Management*, *Filologie* și *Istorie*.

Pentru a avea o imagine cât mai completă asupra activității de cercetare-dezvoltare-inovare din cadrul instituțiilor de învățământ superior din regiunea Sud-Est, vom analiza și rezultatele raportate de aceste instituții pentru perioada martie 2017 – martie 2018, pe acest segment de interes. În baza art. 130 alin.(2) din Legea Educației Naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, **rezultatele activităților de cercetare** pentru fiecare an universitar sunt consemnate la nivelul fiecărei instituții de învățământ superior din România în cadrul **Raportul anual al rectorului privind**

starea universității, și aduse la cunoștința părților interesate prin publicarea pe site-ul instituției.

Menționăm că la data elaborării prezentului material, cele două instituții de învățământ superior din sectorul privat, active în județul Constanța, nu publicaseră aceste informații pe site-urile proprii. Din acest motiv, vom prezenta sintetic activitatea de cercetare din județul Constanța, limitându-ne doar la informațiile disponibile.

Activitatea de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și inovare a Universității Ovidius din Constanța este recunoscută la nivel internațional.

Această instituție ocupă locul 18 în ierarhia QS University Rankings realizată la nivelul României și locul 250 în ierarhia QS University Rankings pentru țările Europei Emergente și ale Asiei Centrale (EECA) (<https://www.topuniversities.com/universityrankings/eeca-rankings/2018>). În ultima ierarhie disponibilă, pentru 2017, Scimago Institutions Ranking a clasat Universitatea Ovidius din Constanța pe locul 20 între instituțiile de învățământ superior românești 2017 (<http://www.scimagoir.com/rankings.php?country=ROU&year=2017>). Într-o altă ierarhie ce analizează universități românești, University Ranking by Academic Performance, Universitatea Ovidius din Constanța, este inclusă în categoria B (<http://www.urapcenter.org/2017/country.php?ccode=RO&rank=all>), ocupând locul 17 la nivel național și poziția 2447 la nivel mondial.

Rezultatele activității de cercetare s-au materializat prin publicarea a 213 **lucrări științifice**, indexate în baza de date Web of Science (Clarivate Analytics, fostă ISI) dintre care:

- ☑ 157 articole;
- ☑ 52, articole din volume ale conferințelor („proceedings papers”);
- ☑ 4 articole de sinteză („reviews”);
- ☑ 6 rezumate de la conferințe în reviste („meeting abstracts”);
- ☑ 3 capitole de carte („book chapters”).

Un alt indicator scientometric relevant pentru impactul activității de cercetare este numărul de citări în reviste indexate Web of Science al articolelor publicate de cadrele didactice și de cercetare afiliate, acesta atingând valoarea de 1216, în anul 2017.

Referitor la numărul și valoarea granturilor câștigate de cercetătorii Universității Ovidius din Constanța, la nivelul anului 2017, a fost câștigat un proiect internațional, valoarea echivalentă în lei fiind de 407724 și 14 proiecte naționale în valoare totală de 811278 lei.

Universitatea Ovidius, prin diverse colective de cercetare, este membru în diverse asociații de tip cluster, după cum urmează:

- ☑ în Clusterul MEDGreen, pentru promovarea afacerilor specializate în eco-tehnologii și surse alternative de energie (<http://www.medgreen.eu>);
- ☑ în Clusterul Danubius-Black Sea (3D-BS) pentru o dezvoltare durabilă a zonei costiere și a regiunilor limitrofe prin valorificarea rezultatelor cercetării științifice derulate în cadrul viitorului Centru Internațional de Studii Avansate Danubius-RI;
- ☑ în Clusterul INOMAR pentru stimularea inovării în turism (<http://www.inomar.ro>);
- ☑ în clusterul DRIFMAT o infrastructură de cercetare distribuită pentru materiale, aplicații și tehnologii ale viitorului;
- ☑ este inițiator în crearea unui cluster în domeniul artistic, inspirat de INOMAR, proces ce se află în derulare.

Bilanțul activității de cercetare a comunității universitare din cadrul Universității Maritime din Constanța în perioada martie 2017 - martie 2018, sumarizează:

✓ **10 proiecte în derulare, dintre care 3 proiecte de cercetare cu mediul industrial;**

- ✓ **17 proiecte noi de cercetare depuse**, aflate în diferite stadii de evaluare sau în curs de contractare;
- ✓ **publicarea a 46 lucrări științifice**, dintre care:
 - ☑ articole categoria A (ISI) – 5 articole ISI și 12 lucrări indexate ISI Proceedings;
 - ☑ articole BDI – 25 articole,
 - ☑ articole publicate în reviste de specialitate naționale recunoscute CNCSIS (categoria B) – 1 articol;
 - ☑ cărți publicate în edituri recunoscute de CNCSIS – 3 titluri.
- ✓ **infrastructura TIC de cercetare, dezvoltată și susținută cu resurse proprii ale UMC:**
 - ☑ sistem de management al cercetării și inovării universitare (managementul proiectelor și resurselor de cercetare universitară <https://campus.cmu-edu.eu>; cloudcomputing on-demand <https://docman.cmu-edu.eu>; raportare performanțe cercetare <https://owncloud.cmu-edu.eu>; managementul documentelor <https://research.cmu-edu.eu>);
 - ☑ portalul cercetării UMC <http://research.cmu-edu.eu> – asigură informarea multicriterială în domeniul cercetării și integrează platformele dedicate inovării și dezvoltării;
 - ☑ centru virtual dedicat cercetării și informării în domeniul securității cibernetice în domeniul maritime <https://www.maritimecybersecurity.center/> (Maritime Cybersecurity Center);
 - ☑ centru virtual dedicat cercetării și dezvoltării conceptului de maritime Medicine în mediul virtual <http://www.emaritimedicine.net> (E-Maritime Medicine Center);
 - ☑ analele cu indexare sciento-metrica Integrare Anelis+ <http://annals.cmu-edu.eu>;
 - ☑ sistem de gestiune a sesiunilor de restanțe în cadrul UMC <https://campus.cmu-edu.eu/course/view.php?id=1215>;
 - ☑ centrul de Securitate cibernetică <https://www.maritimecybersecurity.center> (Maritime CyberSecurity Training Center).
- ✓ **manifestări științifice:**
 - ☑ sesiunea internațională de comunicări științifice ale studenților (mai 2017)
 - ☑ faza națională a concursului „Traian Lalescu” (mai 2017)
 - ☑ a 5-a ediție a conferinței internaționale Modern Technologies in Industrial Engineering (MODTECH) în cooperare cu Universitatea Tehnică din Iași (iunie 2017);
 - ☑ conferința internațională Maritime Cyber Security în premiera în România, parteneri BIMCO, BSFA, IMO, Lloyd's, INTERPOL, Delloite, ABS, BitDefender, Check Point (martie 2017).

Activitatea de cercetarea științifică a comunității universitare din cadrul Academiei Navale Mircea cel Bătrân s-a concretizat în anul 2017 în următoarele rezultate:

- ✓ **proiecte câștigate prin competiție:** la nivelul MAPN, 8 Proiecte în Planul sectorial de cercetare dezvoltare PSCD, respectiv la sfârșitul anului bugetar, 8/8 finalizate, valoare totală 26000 lei;
- ✓ **manifestări științifice interne:**
 - ☑ a 7-a ediție a *Sesiunii de comunicări științifice a studenților masteranzi MASTERNV 2017* (9-10 mai). Conferința s-a desfășurat pe 3 domenii, la care au fost înregistrați un număr de 46 participanți din ANMB și Universitatea Ovidius din Constanța, cu 46 lucrări;

- ☑ a 39-a ediție a *Sesiunii de Comunicări Științifice Studențești CADET-NAV 2017* (4-6 iunie) La această manifestare științifică au participat cu peste 320 lucrări, 282 studenți din 12 centre universitare din țară și străinătate, militare și civile cu care ANMB colaborează;
 - ☑ a 3-a ediție a *Conferinței internaționale SEA-CONF 2017* (18-20 mai) Conferința s-a desfășurat pe 8 secțiuni (Transporturi, Echipamente navale, Inginerie electrică; Inginerie mecanică; Științe militare; Științe economice, Management și logistică și Mediu, la care au fost înregistrați un număr de 178 participanți cu 124 lucrări;
 - ☑ *Sesiunea absolvenților* (22-23 iunie), la nivel de departament;
 - ☑ a 5-a ediție a workshop-ului național AGIR “Cercetare și expertiză inginerască la Constanța” (17 noiembrie). Tema ediției: “Inovarea și creativitatea în societatea cunoașterii”.
 - ✓ **publicații:**
 - ☑ articole categoria A (ISI) – 5 articole ISI Proceedings;
 - ☑ articole BDI – 62 articole,
 - ☑ lucrări științifice participante la saloane internaționale de inventică – 1; activități de reprezentare – 16;
 - ☑ cărți publicate în edituri recunoscute de CNCSIS – 13 titluri.
 - ✓ **proiecte de dezvoltare naționale sau internaționale** (POSDRU, POS, LLP etc.) – CAPACITĂȚI-ANELIS PLUS ctr. 420/2013, UEFISCDI-ANMB partener. Program PNCDI II-CNMP, 2016-2020, val. totală proiect 33.259 euro, acces la 3 baze de date internaționale.
 - ✓ **participări la competiții de granturi de cercetare științifică, cercetare/dezvoltare:**
 - ☑ contracte de cercetare-dezvoltare-inovare finanțate din fonduri internaționale (*fonduri UE-Interregio, AELS, HORIZON 2020, grant-uri, call-uri internaționale diverse, contracte colaborare internațională*) – 3 contracte în derulare și 1 proiect propus pentru a fi depus;
 - ☑ contracte de cercetare-dezvoltare-inovare finanțate/cofinanțate din fonduri naționale (*fonduri derulate prin Guvernul României – POC, POCU, POIM, POR sau fonduri prin Planul Național de CDI - PNCDI*) – 1 contract în derulare și 2 proiecte propuse pentru a fi depuse sau proiecte aplicate.
- Cercetarea avansată, fundamentală și aplicativă se realizează la nivelul județului Galați în cele două centre universitare – Universitatea Dunărea de Jos, ce aparține sectorului public și Universitatea Danubius ce reprezintă sectorul privat de învățământ superior.
- Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați promovează dezvoltarea unui mediu de cercetare, centrat pe progres tehnologic și inovare, competitiv la nivel național și internațional. La nivelul universității sunt înregistrate 38 de unități de cercetare, dintre care 35 la nivelul celor 14 facultăți și 3 la nivelul universității. Acestea activează în 6 domenii fundamentale, după cum urmează: ☑ științe ingineresti – 23; ☑ matematică și științe ale naturii – 5; ☑ științe biologice și biomedicale – 2; ☑ științe umaniste și arte – 7; ☑ științe sociale – 6; ☑ știința sportului și educației fizice – 1.
- Membrii comunității academice a UDJG au participat cu propuneri de proiecte în competiții deschise în diferite programe, numărul total de proiecte derulate în anul 2017 fiind de 130, universitatea având calitatea de *coordonator* (20 proiecte); *partener* (33 proiecte) și *beneficiar unic* (77 proiecte). Valoarea totală a fondurilor atrase a fost de 8460434 lei; 312916 euro și 3650 USD.

Rezultatele activității de cercetare-dezvoltare-inovare, creației artistice și a performanței sportive din UDJG, în anul 2017, se încadrează în următoarele categorii:

✓ **contribuții științifice publicate sau prezentate la manifestări științifice:**

- ☑ 187 articole publicate în reviste cotate WOS;
- ☑ 27 articole publicate în reviste indexate WOS;
- ☑ 135 articole publicate în ISI Proceedings;
- ☑ 536 articole publicate în jurnale BDI;
- ☑ 1104 lucrări prezentate în cadrul conferințelor naționale și internaționale, din care 720 au fost prezentate oral și 384 sub formă de poster;

✓ **82 de titluri și 2244 pagini** în capitole de carte publicate în edituri naționale;

✓ **13 titluri și 1254 de pagini** în capitole de carte publicate edituri internaționale;

✓ **6 brevete** acordate de OSIM prin Hotărâre de Guvern; **11 cereri de brevet** depuse la OSIM;

✓ **performanța sportivă:** Studenții Facultății de Educație fizică și sport, sub îndrumarea cadrelor didactice ale facultății au obținut rezultate deosebite în concursurile naționale și internaționale la care au participat, astfel: de 27 de ori -locul I, de 20 de ori -locul II, de 14 ori – locul III. Alte rezultate performante: câștigarea Cupei României la hochei seniori cu echipa CSM Dunărea Galați; locurile 4 și 9 la Campionatele mondiale 10 dansuri desfășurate la Chișinău-R.MOLDOVA și Marseille-FRANȚA; Promovarea evaluării motrice pentru admiterea în cadrul Academiei de Poliție din București și Institutului de Medicină Militară Tg. Mureș a unui număr de 7 sportivi pregătiți în cadrul Universității „Dunărea de Jos” din Galați, la Centrul de Fitness;

✓ **creația artistică:** 143 evenimente specifice Facultății de Arte, din care un număr de 18 roluri în spectacole de teatru realizate la nivel național, dar și 1 rol într-un lung metraj cu distribuție internațională, a cărui premieră a avut loc la Paris. Se evidențiază premiile acordate pentru „Cel mai bun spectacol de comedie” și „Cea mai bună dramaturgie” pentru spectacolul de teatru „Privacy settings”, de Radu Horghidan, regia Radu-Horghidan, Asociația Social Act Theatre, în cadrul festivalului „Maratonul Teatrului independent”, București 2017.

Facultățile din UDJG au organizat în 2017 un număr total de **162 evenimente științifice**, din care **26 evenimente cu participare internațională**.

Sesiunea de Comunicări Științifice Studențești, manifestare dedicată studenților, care se desfășoară anual, în cursul lunii mai, în cadrul UDJG, s-a finalizat în anul 2017 prin acordarea unui număr de 192 premii cu valoarea totală de 22400 lei, în urma evaluării a 1866 de lucrări științifice prezentate în cadrul a 66 de secțiuni din toate facultățile.

Conferința Școlilor doctorale, a ajuns în anul 2017 la ediția a V-a și s-a desfășurat pe 7 secțiuni (<http://www.cssd-udjg.ugal.ro>), lucrările fiind publicate în diferite reviste de specialitate.

Vizibilitatea și rolul activ al Universității „Danubius” din Galați în domeniul cercetării-dezvoltării-inovării la nivelul anului 2017 s-a concretizat în următoarele rezultate:

✓ **publicarea de monografii și note de curs proprii** – 29 de titluri;

✓ **realizarea de consultări și mese rotunde cu parteneri din mediul de afaceri și alte părți interesate din comunitate**

- ☑ 3 mese rotunde pe tema polului de dezvoltare Galați-Brăila;
- ☑ masa rotundă „Facebook”;
- ☑ masa rotundă „Buna administrare. Principii și bune practici”;
- ☑ seminar informativ „Bune practici în redactarea unui articol indexat Web of Science”;
- ☑ seminar practic privind accesul la baza de date EBSCO și EBSCO eBooks;

- ☒ workshop în colaborare cu One World Romania și liceele din Galați, „Clubul de film”;
- ☒ seminarul informativ „Deontologia și comunicarea științei”;
- ☒ workshop în colaborare cu liceele din Galați „Minoritățile în contextul securității internaționale”.
- ✓ **integrarea studenților și masteranzilor în activitatea de cercetare științifică** (<http://www.conferences.univdanubius.ro/index.php/EIRP/EIRP2017/schedConf/presentations?searchField=&searchMatch=&search=&track=158>) – 22 comunicări studențești în cadrul EIRP 2017;
- ✓ **editarea revistelor din cadrul platformei *Danubius Journals*** – 8 reviste;
- ✓ **publicarea volumului conferinței anuale EIRP** – ediția a XII-a;
- ✓ **publicarea volumului conferinței anuale DAIE** – ediția a VII-a;
- ✓ **publicarea volumului conferinței AUAP 2017**;
- ✓ **promovarea ofertei de cercetare Danubius peste hotare:**
 - ☒ pagina „Profil de cercetător”;
 - ☒ Baza de date SOCED.
- ✓ **identificarea și promovarea unor noi domenii științifice în acord cu piața, realitățile din lumea științifică modernă și obiectivele majore la nivel național și european** – 1 publicație în domeniul Psihologie, autor Susanu Neaga.

Rezultatele în extenso privind activitatea de cercetare științifică a membrilor comunității danubiene sunt publicate pe site-ul dedicat al instituției la adresa: <http://evidentacercetare.univ-danubius.ro/Cercetare%20stiintifica.htm>

11.12 Concluzii și recomandări privind direcțiile de dezvoltare ale învățământului superior din regiunea Sud-Est, în perspectiva dezvoltării regionale

Oferta instituțiilor de învățământ superior din regiunea Sud-Est este destul de variată acoperind o paletă largă de specializări ce pot asigura formarea profesională a studenților.

Dar, pentru a aborda provocările secolului XXI, trebuie să ne asigurăm de *existența unor resurse adecvate* (umane, tehnice și financiare) în mediul universitar, pe măsura ambițiilor de dezvoltare. Din aceste considerente, pentru a putea trata în mod eficient provocările societale, Universitatea, ca *centru de științe și inovare a regiunii*, are nevoie de **finanțare adecvată**. Efectul pozitiv al investițiilor în mediul universitar se va resimți pe termen lung și se va propaga la nivelul întregii comunități regionale.

Segmentul de **cercetare-dezvoltare-inovare** este de asemenea bine reprezentat la nivelul celor două mari centre universitare – Constanța și Galați, gradul de răspuns al învățământului superior la nevoile de dezvoltare regională având un **potențial** destul de ridicat. Dar și în această direcție, finanțarea este o precondiție a valorificării oportunităților neexploatate, baza materială fiind esențială pentru ca mediul universitar să-și poată realiza acțiunile planificate.

Pe de altă parte, amplasarea plusvalorii pe care o poate aduce finanțarea UE pentru cercetare și inovare trebuie fructificată, dar luând-se în considerare atât necesitățile și particularitățile de dezvoltare regională, cât și provocările presante ale comunității, rezultate care contează în viața oamenilor.

Dezvoltarea teritorială integrată presupune strategii eficiente de răspuns la provocările societale cu dimensiune regională, și, în consecință, investițiile în unitățile de învățământ superior nu pot să funcționeze izolat față de contextul socio-economic mai amplu de la nivel regional. Prin urmare, finanțarea Universității, ca factor promotor al inovării, trebuie realizată de la nivel central, dar și prin implicarea părților interesate relevante de la nivel regional.

De asemenea, considerăm oportune dezvoltarea colaborărilor inter-universitare la nivel intra-regional în vederea identificării unor soluții optime pentru problemele comunității, realizarea schimbului de idei și bune practici constituind mecanisme viabile

pentru promovarea dezvoltării regionale. Participarea activă a instituțiilor de învățământ superior în viața comunității locale, este o premisă a dezvoltării regionale, dar și un obicei care trebuie cultivat, pentru ca impactul socio-economic să fie real și tangibil.

Exemple de bună practică

Conform **Raportului de țară din 2018 privind România** [COM(2018) 120 final], document ce include evaluarea progreselor înregistrate de țara noastră în ceea ce privește reformele structurale, prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice, precum și rezultatele bilanțurilor aprofundate efectuate în temeiul Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, *„educația și formarea profesională nu sunt îndeajuns aliniate cu nevoile de pe piața forței de muncă” [...] „nivelurile de instruire scăzute în ceea ce privește competențele de bază și competențele digitale, ratele constant ridicate de părăsire timpurie a școlii, gradul redus de incluziune a romilor, precum și disparitățile dintre mediul rural și cel urban în materie de educație au ca rezultat nevalorificarea potențialului oferit de capitalul uman și de creșterea economică” [...] „Rata de absolvire a învățământului terțiar este una dintre cele mai mici din UE. Participarea adulților la învățare rămâne foarte scăzută, în special pentru persoanele slab calificate, în ciuda nevoii de actualizare a competențelor (1,2% în 2016, față de UE-28: 10,8%). Sistemul de învățare destinat adulților este fragmentat și nu dispune de un organism de coordonare, ceea ce are drept efect o capacitate limitată de transpunere în practică a documentelor strategice. Gestionarea slabă a competențelor, inclusiv în ceea ce privește urmărirea parcursului profesional al absolvenților, împiedică luarea unor decizii pe bază de date factuale. Acest lucru împiedică, de asemenea, aplicarea eficace a Recomandării Consiliului privind parcursurile de actualizare a competențelor. În ciuda măsurilor recente, calitatea și relevanța pentru piața forței de muncă a educației și formării profesionale (EFP) rămân în mare măsură insuficiente. Atractivitatea filierei educației și formării profesionale ca opțiune de carieră, și nu ca o „a doua opțiune”, așa cum este cazul în general, rămâne destul de limitată. Rata de ocupare în rândul absolvenților recent de EFP continuă să fie mai mică decât media UE (63,3% față de 75% în 2016). În ciuda continuării reformelor, în special în ceea ce privește sistemul dual de educație și formare profesională, persistă probleme care nu au fost încă abordate. Nu a fost încă instituit un sistem integrat și robust de feedback din partea angajatorilor cu privire la relevanța calificărilor. Serviciile de orientare și consiliere profesională sunt în continuare dezvoltate sub potențial. Alinierea dintre EFP și programele de tip „a doua șansă” este insuficientă, ca și furnizarea de parcursuri alternative. Accesul la programe de învățare continuă în cadrul EFP este împiedicat de cerințele de admitere legate de absolvirea învățământului secundar inferior.”, și, în plus „pregătirea proiectelor privind e-educația (100 de milioane EUR) și e-incluziunea (25 de milioane EUR) a fost amânată”.*

Acest document semnalează și faptul că țara noastră nu a ajuns încă la un **dialog social matur** privind educația, **calitatea în educație** reprezentând o fațetă a sistemului pe care se pune un accent limitat și totodată, atrage atenția asupra faptului că rezultatele slabe ale sistemului de învățământ reduc semnificativ perspectivele de creștere economică pe termen lung.

În acest context este evidentă **necesitatea de a investiga cazurile de bună-practică** la care România și implicit regiunea Sud-Est se pot raporta în vederea revigorării socio-economice. Astfel, schimbări pozitive în sistemul de învățământ superior din regiunea Sud-Est se pot realiza prin identificarea practicilor pozitive instituite deja la nivelul diferitelor universități din regiune dar nepromovate îndeajuns, dar și prin explorarea situațiilor de bună-practică de la nivel național și internațional.

În cadrul acestei secțiuni vom face referire la cazurile de bună-practică identificate la nivelul sistemului de învățământ superior din regiunea Sud-Est.

Colaborarea cu învățământul profesional și tehnic

Universitatea Maritimă din Constanța reprezintă cea mai importantă componentă a învățământului de marină din România și a cercetării științifice de specialitate. În cadrul acestei universități a fost demarat proiectul „Navigational Equipment Oriented COLregs Training – NEO-COL”⁷², a cărui scop principal este de a realiza conexiunea dintre tehnologiile de navigație actualizate și instruirea ColRegs. Consorțiul proiectului este format din companii private, organisme publice și instituții VET din Turcia, România, Spania, Polonia și Germania, care au o experiență vastă în sectorul maritim. Proiectul a apărut din cauza numărului mare de accidente maritime constante, fapt ce demonstrează că există o diferență semnificativă între ceea ce se învață la colegii și academii și ceea ce este pus în practică pe mare în situații reale de către ofițerii de punte. Astfel, proiectul NEO-COL va umple acel gol de competențe existent în prezent, prin identificarea diferențelor dintre teorie și aplicarea reală, și prin dezvoltarea celui mai bun și cel mai realist mod de a încorpora dispozitive electronice moderne de navigație în predarea Regulamentelor de coliziune. Concret, prin proiectul NEO-COL se va efectua o analiză a nevoilor și o investigație a coliziunilor din trecut pentru:

- ✓ a dezvolta un curs de instruire online pentru cea mai bună acțiune posibilă și cea mai realistă pentru a încorpora dispozitivele electronice moderne de navigație în predarea regulilor de coliziune, acestea vor fi personalizate pentru toate tipurile de nave, având în vedere echipamentul și instrumentele de navigație disponibile;
- ✓ a proiecta un instrument de evaluare care oferă utilizatorului un certificat autentic pentru aptitudinile nou dobândite.

Formarea oferită de cursul de instruire online NEO-COL va avea un impact direct asupra personalului navigant prin oferirea de cunoștințe specifice utilizatorului pentru modul de aplicare a ColRegs în anumite scenarii, având în vedere echipamentul specific la bord. După modulul și evaluarea oferită de acest proiect, marinarii vor dobândi abilități și cunoștințe mai bune pentru a interpreta corect o situație de coliziune potențială prin efectuarea acțiunilor corective. Prin aceasta, NEO-COL va contribui la ușurarea traficului maritim, siguranța vieții pe mare și protecția mediului marin.

Un alt exemplu de succes îl regăsim tot la Universitatea Maritimă din Constanța, sub forma proiectului DivSea⁷³ (Diversificarea căilor de angajare a navigatorilor prin dezvoltarea competențelor și a certificării), a cărui principale obiective vizează:

- ✓ îmbunătățirea competențelor și a oportunităților de angajare pentru lucrătorii din domeniul maritim și reducerea decalajului existent între mediul educațional și piața forței de muncă prin diversificarea căilor de carieră și recunoașterea competențelor;
- ✓ construirea unei rețele care să identifice în mod continuu decalajele dintre cerințele pieței muncii și domeniul educațional în domeniul maritim;
- ✓ promovarea dezvoltării profesionale continue atât a personalului educațional cât și a lucrătorilor din domeniul maritim, prin dezvoltarea de practici inovatoare pentru îmbunătățirea competențelor soft;
- ✓ dezvoltarea unei curricule de predare axate pe zone cu deficit de competențe, care vizează noi calificări profesionale în domeniul maritim;
- ✓ facilitarea recunoașterii și validării competențelor dobândite la locul de muncă și a rezultatelor învățării prin raportarea acestora la Cadrul European al Calificărilor și prin utilizarea instrumentelor Uniunii Europene.

Platforma proiectului DivSea poate fi accesată la adresa: <http://divsea.cmu-edu.eu/>.

⁷² proiect nr: 2016-1-TR01-KA202-34978, finanțat sub egida programului ERASMUS+

⁷³ proiect nr: 2016 1RO01-RO01-KA202-024663, finanțat sub egida programului ERASMUS+

De asemenea, în vederea orientării profesionale și pentru asigurarea succesului profesional și academic, Universitatea Maritimă din Constanța a încheiat în anul 2017 protocoale de colaborare cu două noi agenții de crewing, Columbia Shipmanagement Constanta SRL și Good Winds, și a actualizat protocolul de colaborare cu Agenția Maersk, pentru cele două divizii, Maersk România și Maersk Tankers, numărul agenților care recrutează și instruiesc la bordul navelor studenți ai universității ajungând la 29.

În perioada februarie – aprilie 2018 Universitatea Maritimă din Constanța, în baza protocolului de colaborare încheiat anual cu Centrul Român pentru Pregătirea și Perfecționarea Personalului din Transporturi Navale (CERONAV), a organizat următoarele cursuri de siguranță maritimă: „Program de pregătire de bază pentru siguranța maritimă” (Prim ajutor medical; Prevenirea și lupta contra incendiilor; Tehnici individuale de supraviețuire pe mare; Protecție individuală și responsabilități sociale la bordul navelor) și „Familiarizarea privind securitatea navei și sarcini specifice de securitate la bordul navei”.

Universitatea Maritimă din Constanța este acreditată de Autoritatea Navală din România pentru furnizarea cursului „Operarea și întreținerea echipamentelor electrice de înaltă tensiune de la bordul navelor”, curs ce se referă la pregătirea personalului navigant din specializările Electromecanică și Electrotehnică, atât studenți/cadeți, cât și absolvenți/ofițeri. Cursul a fost autorizat pentru nivel operațional și managerial.

Tot în județul Constanța, regăsim **Academia Navală „Mircea cel Bătrân”**, un furnizor puternic de educație și cunoaștere la nivel regional și internațional, în domeniul învățământului superior atât militar cât și civil. Prin intermediul *Centrului de Formare Continuă a Resurselor Umane*, Academia Navală „Mircea cel Bătrân” din Constanța asigură servicii de formare continuă, în colaborare cu firmele de crewing și cu instituțiile locale, prin efectuarea de cursuri de formare și cursuri de securitate maritimă.

Portofoliul cursurilor desfășurate în cadrul Academiei Navale „Mircea cel Bătrân” din Constanța include (<https://www.anmb.ro/ro/files/fctt/cursuri.html>):

- ✓ cursuri pentru obținerea certificatului de conducere ambarcațiune de agrement
 - ☑ Cursul de Pregătire pentru obținerea Certificatului Internațional de Conducător de Ambarcațiune de Agrement cu motor, Clasa C, pentru ape maritime până la 6Mm;
 - ☑ Cursul de Pregătire pentru obținerea Certificatului Internațional de Conducător de Ambarcațiune de Agrement cu Motor clasa D, pentru ape interioare;
 - ☑ Cursul Practic Manevra ambarcațiunii cu vele
- ✓ cursuri de securitate maritimă:
 - ☑ cursuri obligatorii de siguranță maritimă prevăzute la anexa 3 la ordinul MTCT 1627/2006 – efectuate în colaborare cu CERONAV, numai pentru studenții Academiei Navale: ☞ Navigație radar, radar plotting și folosirea ARPA-nivel operațional; ☞ Limba engleză maritimă; ☞ Certificat de operator GMDSS-GOC; ☞ Transportul și manipularea mărfurilor periculoase; ☞ Prevenirea poluării mediului marin MARPOL73/78; ☞ Competențe în utilizarea mijloacelor de supraviețuire și a bărcilor de salvare, altele decât bărcile rapide de salvare; ☞ Curs de siguranță de bază – *Basic Safety Training* – (Tehnici individuale de supraviețuire pe mare; Protecție individuală și responsabilități sociale la bordul navei; Prevenirea și lupta contra incendiilor; Prim ajutor medical);
 - ☑ cursuri de formare și dezvoltare profesională (inclusiv cursuri realizate în cadrul proiectului de cooperare Româno-Norvegian, RONOMAR): ☞ Bridge Team Management – Managementul echipei de cart pe puntea de comandă; ☞ Engine Room Team Management – Managementul echipei de cart în sala-mașini; ☞ Advanced Bridge Team Management – Noțiuni avansate despre managementul echipei de cart pe puntea de comandă; ☞ Advanced Engine

Room Team Management – Noțiuni avansate despre managementul echipei de cart în sala mașini; ⚡Shiphandling – manevra navei; ⚡ECDIS – Electronic Chart Display and Information System – Sisteme de hărți electronice; ⚡Operator GMDSS – GOC; ⚡Operator GMDSS – GOC – certificare restrânsă; ⚡Exploatarea și operarea motoarelor cu ardere internă și a căldărilor navale în contextul reducerilor emisiilor de noxe; ⚡Managementul crizelor în domeniul maritim; ⚡High voltage – naval electrical systems; ⚡Vibrațiile mașinilor rotative și diagnoza preventivă; ⚡Proiectare CAD/CAE utilizând soft specializat (Ansys, Solidworks); ⚡Conducerea automatizată a proceselor electromecanice, specific navelor militare; ⚡Curs de familiarizare cu simulatorul pentru punte; ⚡Curs de familiarizare cu simulatorul pentru mașini; ⚡Curs de perfecționare competențe practice pe simulatorul pentru punte; ⚡Curs de perfecționare competențe practice pentru simulatorul de mașină; ⚡Shiphandling and maneuvering course.

În județul **Galați, Universitatea „Dunărea de Jos”**, prin *Departamentul de Formare Continuă și Transfer Tehnologic* organizează: cursuri de formare continuă; cursuri de conversie profesională; cursuri postuniversitare, portofoliul cursurilor desfășurate în cadrul Universității „Dunărea de Jos” din Galați fiind disponibil la adresa: <http://dfctt.ugal.ro/>.

În prezent, la nivelul Universității „Dunărea de Jos” din Galați sunt în derulare o serie de proiecte de cercetare și cooperare internațională, din care 8 proiecte sunt finanțate de la bugetul de stat și 28 de proiecte din fonduri externe. Dintre acestea, dezvoltarea învățământului superior în domeniul profesional și tehnic este urmărită riguros în cadrul următoarelor proiecte:

- ✓ *Bilateral / multilateral cooperation*: ⚡11/2018 – PN-III-P3-3.1-PMRO-CN-2018 – Algoritmi de control avansat pentru procesul de creștere fotosintetică a microalgelor în fotobioreactor; ⚡29BM-2018 – PN-III-P3-3.1-PM-ROCN-2018 – Valorificarea compușilor bioactivi și a resurselor microbiene din struguri de vin; ⚡85BM/2016 – PN-III-P3-3.1-BM-2016 – Design, synthesis and biological evaluation of hybrid molecules for the multitargeted treatment of Alzheimer (MolHybAl);
- ✓ *MAE-DPRRP Programme*: ⚡D2/C/63/29.06.2018 – Program de eficientizare a predării limbii române în școlile din Găgăuzia și din Raionul Taraclia, Rep.Moldova; ⚡D2/621/19.04.2018 – Program de internaționalizare în învățământul superior din România și Ucraina. Mobilități academice;
- ✓ *The Mohamed bin Zayed Species Conservation Fund*: ⚡182518082 - Research and conservation of wild sturgeon and their aquatic habitat from the Northwest of Black Sea; ⚡162514588 – Survey and Research, on the Natural Habitat in the Northwest of the Black Sea, the Criticall Endangered Anadromous Sturgeon Species;
- ✓ *ERASMUS MUNDUS PROGRAMME*: ⚡159652-1-2009 1-BE-ERA MUNDUS-EMMC – European education in advanced ship design (EMSHIP);
- ✓ *ERASMUS+ PROGRAMME*: ⚡2017-1-TR01-KA202-045709 - Best Innovative Approach to Minimize Post Harvest Losses within Food Chain for VET (POSTHARVEST); ⚡586035-EPP-1-2017-1-DZ_EPPKA2-CBHE-JP – The Algerian national laboratory for maintenance education; ⚡2017-1-DE02-KA204-004188 - Building Bridges for Europe (BBE); ⚡2017-1-ES01-KA204-038155 - Accessible Online environment for encouraging autonomous English language learning aimed at people with disabilities (EN-ABILITIES); ⚡2017-1-FR01-KA200-037291 – DIGI@TER; ⚡574253-EPP-1-2016-1-DEEPPKA2-CBHE-JP – University as a key partner of NETwork for vocational educational training centers of Middle AgeGeneration in Uzbekistan (MAGNET); ⚡2016-1-ES01-KA203-025452 - Student Profile for Enhancing Engineering Tutoring; ⚡2016-1-RO01-KA202-024519 – Transnational Technology Transfer Training: Trainig Blueprints for Accelerated Growth; ⚡574090-EPP-1-2016-1-ITEPPKA2_CBHE-JP – Educational for Drone (eDrone); ⚡2016-1-PL01-KA202-026279

– Training and certification model for photovoltaic trainers with the use of ECVET system (EU-PV-Trainer); ↳561786-EPP-1-2015-1-SEEPKA2-CBHE-JP – South Mediterranean Welding Centre for Education, Training and Quality Control (SM WELD);
✓ *ESA RESEARCH GRANTS*: ↳4000118115/16/NL/FF/GP ESA-INOE (Subcontract INOEUDJG nr. 32050/07.10.2016) – Technical Assistance for a Romanian Atmospheric Observation System (RAMOS);
✓ *European Cooperation in Science and Technology Programme (COST)*: ↳Action CA15215 – Innovative approaches in pork production with entire males; ↳Action CA15211 – Atmospheric Electricity Network: coupling with the Earth System, climate and biological systems; ↳Action MP1407 – Electrochemical processing methodologies and corrosion protection for device and systems miniaturization (e-MINDS); ↳Action FP1405 – Active and intelligent fibre-based packaging - innovation and market introduction (ActInPak).

Rezultatele remarcabile obținute de membrii comunității Universității Dunărea de Jos din Galați, pe segmentul învățământului profesional și tehnic, la nivelul anului 2017, s-au materializat în: *5 brevete de invenție*⁷⁴ înregistrate la OSIM, *383 articole în reviste cotate ISI*⁷⁵, *26 publicații* (cărți și capitole de carte) *în edituri internaționale*⁷⁶, precum și în *6 premii, medalii și distincții*⁷⁷ obținute în competiții internaționale din țară și din străinătate.

Mai mult chiar, pentru menținerea atractivității învățământului superior profesional și tehnic în rândul studenților, Universitatea Dunărea de Jos din Galați a inițiat o serie de proiecte, care au primit finanțare prin schema de grant ROSE: ↳62/SGU/NC/1 - 28.11.2017 Creșterea ratei de retenție a studenților din primul an universitar de la Facultatea de Automatică, Calculatoare, Inginerie Electrică și Electronică din Galați - NC 11; ↳60/SGU/NC/1 - 24.11.2017 Creșterea ratei de retenție a studenților din primul an universitar, studii de licență din cadrul Facultății de Economie și Administrarea Afacerilor din Galați - Rămân student; ↳40/SGU/NC/1 - 23.11.2017 Creșterea ratei de retenție a studenților din primul an universitar de la Facultatea de Inginerie din cadrul Universității „Dunărea de Jos” din Galați – KeepStudING; ↳9/SGU/PV/I - 06.07.2017 Galați Summer University.

Tot în județul Galați, la nivelul **Universității Danubius** se derulează, în perioada 2018-2020, proiectul „*Spre angajare, prin practică*” (POCU/90/6.13/6.14/107584), a cărui beneficiar este Asociația Profesională Patronatul Român din Industria de Mecanica Fină, Optică și Mecatronică – Apromeca. Obiectivul general al acestui proiect constă în facilitarea tranziției de la educație la piața forței de muncă pentru 235 de studenți din regiunile Sud-Est și Sud-Muntenia prin dezvoltarea de competențe profesionale și transversale cerute pe piața muncii, contribuind astfel la creșterea numărului de studenți care își găsesc un loc de muncă.

Parteneriate ale universităților cu mediul economic

În cadrul **Universității Ovidius din Constanța** funcționează „*Departamentul Relații cu Instituțiile Publice și Private*”⁷⁸ (DRIPP) în subordinea Prorectorului pentru Dezvoltare instituțională, Relația cu mediul economic și comunitatea locală, conform legislației în vigoare, a Cartei Universității Ovidius din Constanța și a propriului Regulament. Acest departament (DRIPP) are drept scop principal asigurarea cadrului instituționalizat necesar care să vină în sprijinul dezvoltării și optimizării relațiilor dintre

⁷⁴ <http://www.ugal.ro/cercetare/valorificare-si-diseminare-rezultate-cdi/brevete/11-site/5439-brevete-de-inventie-2017>

⁷⁵ http://www.ugal.ro/files/cercetare/2018/19_Articole_ISI_2017_17_04_2018.pdf

⁷⁶ http://www.ugal.ro/files/cercetare/2017/Carti_si_capitole_edituri_2017_10_10_2017.pdf

⁷⁷ <http://www.ugal.ro/cercetare/valorificare-si-diseminare-rezultate-cdi/premii>

⁷⁸ <http://www.univ-ovidius.ro/parteneri/departamentul-relatii-cu-institutiile-publice-si-private>

Universitatea Ovidius din Constanța și mediul socio-economic. DRIPP are în subordine *Biroul de Parteneriate cu Agenții Economice și Comunitatea Locală* precum și *Biroul de Baze de practică*, componente extrem de importante în procesul asigurării unui cadru optim între Universitatea Ovidius din Constanța și mediul socio-economic.

De asemenea, Universitatea Ovidius din Constanța și-a propus, și, crearea unui parteneriat între mediul de afaceri și universitate, așadar o altă inițiativă în cadrul DRIPP o reprezintă constituirea unui *Forum al Oamenilor de Afaceri* care vine să sprijine creșterea caracterului antreprenorial al învățământului universitar constănțean precum și, buna inserție pe piața muncii a viitorilor absolvenți.

Tot în subordinea Prorectorului pentru Dezvoltare instituțională, Relația cu mediul economic și comunitatea locală, activează și *Departamentul de Proiecte din Fonduri Europene* (DPFE) destinat coordonării accesării și implementării proiectelor cu finanțare externă și națională, cu prioritate în domeniul educației și formării profesionale.

Lista partenerilor alături de care Universitatea Ovidius din Constanța a implementat proiecte este disponibilă spre consultare pe site-ul instituției: parteneri internaționali (<http://dpfe.univ-ovidius.ro/docs/internationali.pdf>) respectiv, parteneri naționali (<http://dpfe.univ-ovidius.ro/docs/nationali.pdf>).

Conform „Raportul Rectorului privind starea Universității Ovidius din Constanța în anul 2017”, încurajarea desfășurării de activități de cercetare-dezvoltare-inovare alături de parteneri economici se realizează și prin intermediul *Departamentului de Cercetare*, care a inițiat modificări ale unor reglementări interne ale Universității Ovidius pentru desfășurarea de contracte de cercetare la solicitarea și cu finanțarea agenților economici. Un astfel de contract a fost încheiat de Universitatea Ovidius din Constanța cu Gastromond, în urma unei competiții câștigate de conf. univ. dr. Eugen Dumitru, Facultatea de Medicină.

La nivelul **Universității Maritime din Constanța** sunt încheiate contracte de parteneriat cu companiile de navigație pentru că sistemul de angajare este foarte restrictiv, iar examenul de brevet este eliminatoriu.

De asemenea, potrivit „Raportului anual al Rectorului Universității Maritime din Constanța, pentru anul 2017”, activitățile de cercetare științifică ale Universității includ 3 proiecte de cercetare cu mediul industrial.

Tabel nr.11.20 Proiecte de cercetare cu mediul industrial derulate de Universitatea Maritimă din Constanța

Denumire	Perioadă	Beneficiar
Sistem de detecție și localizare a surselor de semnal electric tranzitoriu, partener GipsaLab, Franța	2014 - 2017	Contract industrial, beneficiar ANR, EDF (Franța)
Antenă acustică multielement pentru utilizare în mediu aerian și în imersiune, partener GipsaLab, Franța	2016 - 2018	Contract industrial, beneficiar ANR, EDF (Franța)
Sistem de antene pentru comunicații mobile de ultimă generație, partener Universitatea Politehnica din Timișoara	2016 - 2018	Contract industrial, beneficiar Kathrein

Sursa: Raportului anual al Rectorului Universității Maritime din Constanța, pentru anul 2017

Academia Navală „Mircea cel Bătrân” din Constanța, instituție publică de învățământ superior politehnic colaborează strâns cu mediul socio-economic implicat în transporturile navale, oferind consultanță și soluții tehnice la problemele curente. Astfel, prin proiectul TURBONAV (http://www.comoti.ro/ro/Proiect_TURBONAV.htm#) Academia Navală „Mircea cel Bătrân” contribuie la dezvoltarea și implementarea de soluții moderne aferente sistemelor de propulsie de turbine cu gaze și a sistemelor conexe acestora.

Parteneriate cu mediul economic și rezultate relevante cu vizibilitate și aplicabilitate, obținute de **Universitatea Dunărea de Jos din Galați**, se concretizează atât în realizarea de *cercetări aplicative cu agenți economici din România*⁷⁹, cât și în derularea diferitelor proiecte, sub egida programelor internaționale:

✓ proiectul „Transfer de cunoștințe privind creșterea eficienței energetice și sisteme inteligente de putere”, acronim CRESC-INTEL, derulat în cadrul *Programului Operațional Competitivitate 2014-2020*, Axa Prioritară 1 – Cercetare, Dezvoltare Tehnologică și Inovare (CDI) în sprijinul Competitivității Economice și Dezvoltării Afacerilor, Acțiunea 1.2.3, Tip proiect: Parteneriate pentru Transfer de Cunoștințe;

✓ proiecte desfășurate în cadrul programului „*Creșterea competitivității economiei românești prin cercetare, dezvoltare, inovare*”: ♣ Contract nr. 86BG/2016 – PN-III-P2-2.1-BG-2016-0040 Sistem integrat de măsuri și tehnici de control al proceselor de generare și epurare a apelor uzate la procesarea hârtiilor și cartoanelor reciclate (BioWWater) <http://biowwater16.wixsite.com/biowwater>; ♣ Contract nr. 79BG/2016 – PN-III-P2-2.1-BG-2016-0307 Eficientizarea procesului tehnologic de obținere a nămolurilor de epurare utilizabile în agricultură (EFICIENT) <http://www.eficient.ugal.ro>; ♣ Contract nr. 31BG/2016 – PN-III-P2-2.1-BG-2016-0417 Optimizarea tehnologiei de creștere intensivă a sturionilor prin utilizarea furajului aditivat cu compuși bioactivi vegetali (FITOBIOACVA) <http://www.fitobioacva.ugal.ro>; ♣ Contract nr. 18BG/2016 – PN-III-P2-2.1-BG-2016-0143 Soluții pentru măcinașul multicerealier (MULTICEREALE) <http://www.multicereale.ugal.ro>; ♣ Contract nr. 173PED/2017 – PN-III-P2-2.1-PED-2016-0155 Dezvoltarea de noi produse funcționale pe bază de leguminoase germinate; ♣ Contract nr. 53PTE/2016 – PN-III-P2-2.1-PTE-2016-0188 Tehnologie de selecție și ameliorare genetică în vederea creșterii profitabilității acvaculturii sturionilor (INOVTEHNOSTUR) <http://inovtehnostur.com>; ♣ Contract nr. 38PTE/2016 – PN-III-P2-2.1-PTE-2016-0073 Cercetări privind obținerea de biostimulatori vegetali din deșeuri agricole post-recoltare și plante medicinale, pentru creșterea calității produselor agricole și horticole (BIOSTIM) <http://biostim2016.wixsite.com/braicoop>; ♣ Contract nr. 262CI/2018 – PN-III-P2-2.1-CI-2018-1515 Realizarea unui sistem integrat multitrofic pentru producția de microalge și crustacee destinate hrănirii sturionilor din acvacultură; ♣ Contract nr. 2CI/2017 – PN-III-P2-2.1-CI-2017-0780 Îmbunătățirea eficienței energetice a navelor de transport pasageri pe Dunăre și în zona Mării Negre (INSPIRE) <http://www.naoe.ugal.ro/facultate/Inspire/prezentare>;

✓ proiecte desfășurate în cadrul programului „*Dezvoltarea sistemului național de cercetare-dezvoltare*”: ♣ Contract nr. 78PCCDI/2018 Conducerea inteligentă și distribuită a 3 sisteme autonome complexe integrate în tehnologii emergente pentru asistare personală medico-socială și deservire de linii de fabricație flexibilă de precizie; ♣ Contract nr. 86PCCDI/2018 Modelarea empirică și dezvoltarea experimentală a instrumentelor asociate tehnologiilor emergente din domeniul rețelelor sociale online (FutureWeb); ♣ Contract nr. 82PCCDI/2018 Tehnologii de fabricare inteligente pentru producția avansată a pieselor din industriile de automobile și aeronautică; ♣ Contract nr. 72PCCDI/2018 Roboții și Societatea: Sisteme Cognitive pentru Roboți Personali și Vehicule Autonome (Robin); ♣ Contract nr. 60PCCDI/2018 Obținerea și expertizarea unor noi materiale biocompatibile pentru aplicații medicale (MedicalMetMat); ♣ Contract nr. 55PCCDI/2018 Implementarea și exploatarea rezultatelor cercetării științifice în practica restaurării și conservării bunurilor culturale; ♣ Contract nr. 47PCCDI/2018 Noi direcții de dezvoltare tehnologică și de utilizare a materialelor nanocompozite avansate – AdvanceNano; ♣ Contract nr. 20PCCDI/2018 Sisteme de protecție individuală și colectivă pentru domeniul militar pe bază de aliaje cu entropie ridicată; ♣ Contract nr. 18PCCDI/2018 Valorificarea extensivă a experienței în activități de Spațiu și Securitate;

⁷⁹ http://www.ugal.ro/files/cercetare/2018/2_1_In_derulare_National_271118.pdf

☞ Contract nr. 10PCCDI/2018 Închiderea lanțurilor de valoare din bioeconomie prin obținerea de bioproduse inovative cerute de piață (PROS-PER); ☞ Contract nr. 9PCCDI/2018 Sistem complex de valorificare integrală a unor specii agricole cu potențial energetic și alimentar (VALINTEGR).

Universitatea Danubius din Galați, va derula în perioada 2018 – 2020, proiectul „Galați, învață să practici-practică să înveți!” (POCU/90/6.13/6.14/107799), proiect ce urmărește creșterea gradului de ocupare pentru 250 de studenți înscriși în învățământul superior din Regiunea Sud-Est, ca urmare a accesului la activități de învățare la un potențial loc de muncă cu precădere în sectoarele economice identificate ca fiind competitive în Strategia Națională pentru Competitivitate 2014-2020 și anume: Turism și ecoturism; Textile și pielărie; Lemn și mobilă; Industrii creative; Industria auto și componente; Tehnologia informațiilor și comunicațiilor; Sănătate și produse farmaceutice; Energie și management de mediu; Bioeconomie (agricultură, silvicultură), industrie farmaceutică și biotehnologii; Procesarea alimentelor și a băuturilor. Scopul proiectului urmează să fie atins pe de o parte, prin oferirea de servicii de consiliere și orientare profesională pentru 250 de studenți, axate pe dobândirea de competențe care răspund necesităților pieței muncii, iar, pe de altă parte, prin organizarea și derularea programelor de practică și învățare la locul de muncă cu precădere în sectoarele economice cu potențial competitiv, având ca rezultat creșterea nivelului de calificare al viitorilor angajați, precum și creșterea ocupabilității a minimum 44% dintre studenții participanți la stagiile de practică. Proiectul este implementat de LUGERA & MAKLER ROMÂNIA SRL în parteneriat cu Universitatea Danubius din Galați.

Oferta instituțiilor de învățământ superior din regiune pentru formarea adulților

Universitatea Ovidius din Constanța este un factor determinant de schimbare pozitivă a comunității locale și regionale, prin implementarea strategiei sale de dezvoltare 2016 - 2020, axată pe trei piloni, prin care se urmărește: ①antreprenoriatul în educație (cu scopul de a oferi educație antreprenorială la peste 10% dintre studenți și de a forma abilități soft tuturor studenților; de asemenea, universitatea se ocupă de formarea profesorilor actuali și viitori; ②antreprenoriatul în domeniul cercetării (prin care urmărește formarea cercetătorilor și studenților în domeniul protecției proprietății intelectuale, a transferului de tehnologie și a start-up-urilor ③antreprenoriatul și implicarea socială, pilonul destinat instruirii cadrelor universitare și studenților în slujba managementului comunității și ONG-urilor.

Această strategie re poziționează Universitatea Ovidius în cadrul comunității, transformând oferta educațională pentru formarea adulților. Astfel, luând act de Ordinul MEN 3262 din 16.02.2017 privind organizarea și funcționarea de societăți antreprenoriale studențești în sistemul de învățământ superior din România, Consiliul de Administrație al Universității Ovidius din Constanța a hotărât înființarea societății antreprenoriale studențești „*Ovidius Innovation Center*” (OIC-SAS) ca o structură organizatorică distinctă, aflată sub coordonarea Departamentului de Cercetare și Inovare. Echipa de coordonare a centrului a elaborat și depus o cerere de finanțare din partea CNFIS, din fondul de dezvoltare instituțională a MEN. Proiectul a fost câștigat și finanțat cu 87000 lei. Obiectivul general al proiectului a fost înființarea și susținerea activităților societății antreprenoriale studențești „Ovidius Innovation Center” în cadrul Universității Ovidius din Constanța, obiectivele specifice fiind:

- ✓ asigurarea cadrului organizatoric și logistic dar și a resursei umane necesare pentru funcționarea OIC-SAS;
- ✓ dezvoltarea de competențe și abilități antreprenoriale la studenți și absolvenți prin organizarea de evenimente de popularizare, ateliere de lucru de promovare a antreprenoriatului și de generare de idei inovatoare și elaborarea de materiale pentru cursuri de antreprenariat;

✓ sprijinirea inițiativelor de afaceri ale studenților și absolvenților prin organizarea de sesiuni de formare și mentorat și a unei competiții pentru construirea și dezvoltarea unui model de afaceri.

Proiectul s-a derulat în a doua jumătate a anului 2017, rezultatele obținute constând în organizarea și dotarea spațiului rezervat OIC-SAS; pregătirea celor patru module pentru viitoarele cursuri în domeniul antreprenoriatului și formarea formatorilor în cadrul unor cursuri de dezvoltare a competențelor de predare pe teme antreprenoriale. Totodată, au fost desfășurate evenimente de generare de idei și alcătuire de echipe, și o competiție între echipe interdisciplinare studențești pentru elaborarea și testarea unor modele de afacere.

De asemenea, „Raportul Rectorului privind starea Universității Ovidius din Constanța în anul 2017”, menționează că în paralel, în octombrie 2017 a fost deschis Atelierul Digital Google, printr-un parteneriat între Google România și Universitatea Ovidius din Constanța. În cadrul acestui atelier sunt desfășurate activități de informare și pregătire a studenților și a micilor antreprenori pentru dezvoltarea on-line a afacerii.

Un pas major în afirmarea Universității Ovidius din Constanța ca lider regional în domeniul stimulării antreprenoriatului l-a reprezentat câștigarea, în calitate de partener coordonator, a proiectului „From Idea to Business”, proiect Start-up Plus, finanțat prin Programul Operațional Capital Uman cu circa 2,3 milioane de euro, de care vor beneficia sute de tineri studenți și antreprenori. Proiectul va sprijini cu până la 40000 de euro circa 40 de firme noi, care vor crea cel puțin 100 de noi locuri de muncă.

Și **Universitatea Maritimă din Constanța** are în curs de derulare proiecte privind formarea adulților, care vizează:

✓ *dezvoltarea resursei umane angajate în cercetare* – MOCERAP (modernizarea bazei de cercetare aplicativă și instruire practică, pentru dezvoltarea abilităților de proiectare și cercetare, a studenților, masteranzilor și doctoranzilor din Universitatea Maritimă);

✓ *dezvoltarea aptitudinilor antreprenoriale și transferul cunoașterii în produse și servicii* – ANTREPRENOR UMC (promovarea și dezvoltarea culturii antreprenoriale în Universitatea Maritimă Constanța);

✓ *creșterea nivelului de calitate a întregului sistem educațional* – DIDAETIC (îmbunătățirea calității activității didactice din Universitatea Maritimă prin respectarea deontologiei și eticii academice);

✓ *exceleța prin internaționalizare* – FOREIGN_CMU (internaționalizarea ofertei educaționale și creșterea vizibilității în lume a Universității Maritime din Constanța).

Tabel nr.11.21 Oferta Universității Maritime din Constanța ce vizează formarea adulților

Denumire	Finanțare	Valoare aproximativă
MOCERAP	UEFISCDI-FDI	238.151,50 lei
ANTREPRENOR UMC	UEFISCDI-FDI	85.571,50 lei
DIDAETIC	UEFISCDI-FDI	164.441,80 lei
FOREIGN_CMU	UEFISCDI-FDI	145.214,50 lei

Sursa: Raportului anual al Rectorului Universității Maritime din Constanța, pentru anul 2017

Conform „Raportului privind starea anuală a Academiei Navale „Mircea Cel Bătrân”, în anul 2017, la nivelul acestei instituții, au fost instruiți un număr de 1489 de cursanți (din care 173 în beneficiul Forțelor Navale) pe trei paliere educaționale, astfel: ➤cursuri pentru învățarea limbilor străine; ➤cursuri pentru studenții **Academiei Navale „Mircea Cel Bătrân”** în vederea obținerii documentelor necesare efectuării stagiului de practică pentru brevetați (Tip BST Basic Safety Traininig) și ➤cursuri perfecționare / specializare pentru terți (parteneri sociali).

În **județul Galați, Universitatea Dunărea de Jos**, prin intermediul *Departamentului de formare continuă și transfer tehnologic* oferă o gamă largă de cursuri destinate formării adulților:

✓ *cursuri de calificare*: ➤Administrator pensiune turistică; ➤Agent vamal; ➤Electrician constructor; ➤Electrician instalații și echipamente electrice industriale; ➤Inspector referent resurse umane; ➤Lucrător social;

✓ *cursuri de formare continuă*: ➤Analize fizico – chimice pentru aprecierea calității produselor alimentare; ➤Asigurarea calității în laborator; ➤Asigurarea calității medicamentelor; ➤Auditori electroenergetici din industrie; ➤Auditori termoeenergetici din industrie; ➤Biologie pentru bacalaureat și admitere facultate (modulele I – VII); ➤Comunicare în mediul profesional; ➤Comunicare profesională nivel de competență lingvistică b2/c1/c2; ➤Contabilitate; ➤Criterii de certificare a produselor alimentare ecologice; ➤Curs de perfecționare pentru cadre didactice care predau în limba română în țările din jurul României; ➤Degustător de ulei comestibil; ➤Didactica limbii române ca limbă străină; ➤Gimnastică de întreținere pentru persoanele de vârstă a 3-a; ➤Grafică asistată de calculator; ➤Implementarea standardelor de calitate în unitățile farmaceutice; ➤Inițiere în domeniul electric; ➤Inițiere în utilizarea soft-ului CATIA (Computer Aided Three dimensional Interactive Application); ➤Instruire în vederea utilizării infrastructurii, laboratoarelor și echipamentelor de cercetare-dezvoltare din Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați; ➤Kinetoterapie pentru persoanele de vârstă a 3-a; ➤Legislația farmaceutică – actualități; ➤Legislația medicamentului – falsificare și contrafacere; ➤Limba engleză/ franceză/ germană/ italiană/ spaniolă/ neogreacă/ română; ➤Limba română – pentru cetățenii străini aflați temporar în România; ➤Limba română ca limbă străină. (nivel de competență lingvistică A1 / A2 / B1 / B2); ➤Managementul carierei profesionale; ➤Managementul și gestiunea documentelor; ➤Manageri energetici din industrie; ➤Manageri energetici pentru localități; ➤Marketing – management (în limba engleză); ➤Marketingul și valorificarea competențelor profesionale; ➤Metode de valorificare a subproduselor din vinificație; ➤Metode și tehnici de reducere a impactului asupra mediului a deșeurilor din industria vinificației; ➤Predarea-învățarea integrată a conținutului și a limbii române ca limbă străină în cadrul disciplinelor socio-umane; ➤Pregătire teoretică în domeniul gazelor naturale pentru instalatori autorizați PGIU, PGNC, PGD, PGT, EGIU, EGNC, EGD, EGT; ➤Pregătire teoretică în domeniul instalațiilor electrice pentru electricieni gradul I / IIa / IIb / III a / IIIb / IVa / IVb; ➤Pregătire teoretică în vederea obținerii calității de verficator de proiecte, responsabili tehnici cu execuția și experți tehnici de calitate și extrajudiciari; ➤Prelucrarea computerizată a imaginii. Tehnici avansate de grafică pe calculator; ➤Proiectarea și administrarea rețelelor de calculatoare; ➤Proiectarea și administrarea site-urilor web; ➤Proiectarea structurilor metalice; ➤Reglementări naționale și internaționale privind depistarea fraudelor alimentare; ➤Româna ca limbă străină; ➤Româna ca limbă străină. An pregătitor; ➤Sisteme de management în achizițiile publice din proiectele cu finanțare europeană; ➤Sisteme inteligente pentru asistarea deciziei în afaceri (business intelligence); ➤Tehnica redactării corecte a unui curriculum vitae; ➤Tehnologii moderne de vinificație; ➤Universitatea vârstei a treia – U3A; ➤Validarea metodelor analitice;

✓ *cursuri de perfecționare*: ➤Agent de navă; ➤Asistent maternal; ➤Barman;

✓ *programe de conversie profesională*, destinate cadrelor didactice din învățământul preuniversitar: ➤Biologie; ➤Chimie; ➤Cultură civică; ➤Economia comerțului turismului și serviciilor; ➤Economie și educație antreprenorială; ➤Educație fizică; ➤Educație tehnologică; ➤Filozofie; ➤Informatică – tehnologia informației și a comunicațiilor; ➤Informatică economică; ➤Informatică managerială; ➤Ingineria produselor alimentare; ➤Istorie; ➤Limba și literatura engleză; ➤Limba și literatura franceză; ➤Limba și literatura română; ➤Matematică; ➤Sociologie; ➤Tehnologie și control în alimentație publică și turism;

✓ *programe postuniversitare de formare și dezvoltare profesională continuă*: ➤Achiziții publice; ➤Analiza statistică și prelucrarea datelor experimentale din cercetare

în domeniul științei alimentelor; ♪ Analiza surselor de cercetare muzeală; ♪ Audit și control intern; ♪ Consultanță pentru afaceri în agroturism și alimentație publică; ♪ Contabilitate și raportări financiare conforme cu standardele internaționale; ♪ Contenciosul administrativ și fiscal. Proceduri contencioase; ♪ Dezvoltarea activității muzeale; ♪ Dreptul muncii și securității sociale; ♪ Economie și educație antreprenorială; ♪ Engleza pentru afaceri (nivel de competență lingvistică A1 / A2 / B1 / B2 / C1 / C2); ♪ Etică și integritate în administrația publică; ♪ Evaluarea nivelului de risc și audit în domeniul securității și sănătății în muncă; ♪ Evaluarea și protejarea bunurilor muzeale; ♪ Informatică – tehnologia informației și a comunicațiilor; ♪ Ingineria produselor alimentare; ♪ Inițiere în managementul instituțiilor publice; ♪ Limba franceză. Limbaj de specialitate (nivel de competență lingvistică B2 / C1 / C2); ♪ Limba franceză. (nivel de competență lingvistică A1 / A2 / B1 / B2 / C1 / C2); ♪ Management operațional în didactica specialității nivelul I / II / III); ♪ Management universitar; ♪ Managementul administrației publice locale; ♪ Managementul comunicării și relații publice; ♪ Managementul financiar al instituțiilor publice; ♪ Managementul instituțiilor publice; ♪ Managementul muzeelor; ♪ Managementul performanței în dezvoltarea carierei funcționarilor din administrația publică; ♪ Managementul proiectelor; ♪ Managementul responsabilității sociale corporatiste; ♪ Managementul situațiilor de urgență; ♪ Managementul unităților de sănătate publică; ♪ Marketingul unităților de cercetare științifică; ♪ Obținerea, protejarea și comercializarea drepturilor de proprietate industrială; ♪ Organizarea cercetării în muzeu; ♪ Păstrarea și conservarea patrimoniului muzeal; ♪ Politici publice; ♪ Proceduri notariale și acte de stare civilă; ♪ Protecția datelor cu caracter personal; ♪ Reziliența lanțului agroalimentar la incidente critice; ♪ Sisteme de calitate pe lanțul agroalimentar; ♪ Structuri și limbaje specifice în predarea limbii și literaturii române; ♪ Structuri și metode expoziționale și educative; ♪ Tehnici avansate de caracterizare și expertizare a materialelor; ♪ Tehnologie și control în alimentație publică și turism; ♪ Validarea metodelor și asigurarea calității rezultatelor în laboratoarele de analize fizico-chimice.

Suplimentar, Universitatea Dunărea de Jos, oferă pachete educaționale destinate formării adulților și prin intermediul unor proiecte finanțate de Uniunea Europeană (♪ POCU/73/6/6/105301 – Profesori competenți în școli incluzive. Dezvoltarea și implementarea de instrumente motivaționale și didactice inovatoare în mediile educaționale defavorizate din Regiunea Sud-Est – IMDProfSkills).

Oferta educațională a **Universității Danubius din Galați** dedicată formării adulților cuprinde:

✓ *programe postuniversitare de formare continuă*: ♪ Protecția juridică a datelor cu caracter personal; ♪ Dreptul achizițiilor publice; ♪ Protecția juridică a copilului; ♪ Mecanisme juridice pentru o administrație performantă; ♪ Instituții de dreptul familiei și acte de stare civilă; ♪ Infrațiuni prevăzute în legi speciale;

✓ *cursuri de formare continuă*: ♪ Expert achiziții publice; ♪ Manager; ♪ Manager proiect; ♪ Competențe antreprenoriale; ♪ Analiză comportamentală aplicată în tulburările de spectru autist (în colaborare cu Asociația pentru Promovarea Învățământului European Bacău); ♪ Terapia tulburărilor de limbaj – Logopedie (în colaborare cu Asociația pentru Promovarea Învățământului European Bacău); ♪ Consilier vocațional (în colaborare cu Asociația pentru Promovarea Învățământului European Bacău); ♪ Formator (în colaborare cu Asociația pentru Promovarea Învățământului European Bacău); ♪ Tehnician veterinar (în colaborare cu Asociația pentru Promovarea Învățământului European Bacău); ♪ Infirmieră (în colaborare cu Asociația pentru Promovarea Învățământului European Bacău).

Colaborări ale universităților pentru sprijinirea dezvoltării regionale

Conform „Raportul Rectorului privind starea Universității Ovidius din Constanța în anul 2017”, **Universitatea Ovidius** participă în diverse asociații de tip cluster, după cum urmează: *Clusterul MEDGreen*, pentru promovarea afacerilor specializate în eco-tehnologii și surse alternative de energie (<http://www.medgreen.eu>); *Clusterul Danubius-Black Sea (3D-BS)* pentru o dezvoltare durabilă a zonei costiere și a regiunilor limitrofe prin valorificarea rezultatelor cercetării științifice derulate în cadrul viitorului Centru Internațional de Studii Avansate Danubius-RI; *Clusterul INOMAR* pentru stimularea inovării în turism (<http://www.inomar.ro>); *Clusterul DRIFMAT* o infrastructură de cercetare distribuită pentru materiale, aplicații și tehnologii ale viitorului. De asemenea, Universitatea Ovidius din Constanța este inițiator în crearea unui cluster în domeniul artistic, inspirat de INOMAR, proces ce se află în derulare.

Universitatea Maritimă din Constanța a demarat proiectul MENTOR – Blue Career Centre of Eastern Mediterranean and Black Sea⁸⁰, durata de implementare fiind de 24 de luni. Proiectul este cofinanțat de Agenția Executivă pentru IMM-uri de la Bruxelles (EASME) și este implementat de 7 parteneri din 4 țări: Universitatea din Cipru, Institutul Maritim al Mediteranei de Est (Cipru), Camera de Comerț și Industrie din Cipru, Universitatea Tehnică Națională din Atena (Grecia), Clusterul Maritim (Bulgaria) și Universitatea Maritimă din Constanța (România). Obiectivele generale și specifice, precum și activitățile prevăzute în cadrul proiectului MENTOR au fost concepute ținând cont de contextul actual al lipsei de informare legate de oportunitățile de carieră oferite de domeniul maritim și al deficitului de personal calificat cu care se confruntă angajatorii din sectorul economiei albastre în regiunea Mediteranei de Est și a Mării Negre. Prin urmare, proiectul își propune următoarele trei obiective principale:

- ✓ *crearea unei platforme regionale* – Centrul pentru Dezvoltarea Carierelor Albastre – care să devină un instrument eficient de dialog între agenții economici, instituțiile de învățământ și formare profesională, organizațiile de cercetare, instituțiile de reglementare și reprezentanții societății civile din zona de interes;
- ✓ *cooperarea activă în vederea extinderii competențelor necesare activării în domeniul maritim*, atragerii absolvenților către cariere din sectorul economiei albastre și identificarea mijloacelor de reducere a șomajului;
- ✓ *sprijinirea celor patru sectoare de activitate considerate a avea o importanță strategică în regiunea Mediteranei de Est și a Mării Negre: transportul maritim, turismul de croazieră, acvacultura marină și industria off-shore de petrol și gaze.*

În cadrul Universității Maritime din Constanța, conform „Raportului anual al Rectorului Universității Maritime din Constanța, pentru anul 2017”, sunt depuse sau în curs de depunere o serie amplă de proiecte ce vizează dezvoltarea regiunii Sud-Est.

⁸⁰ contract nr. EASME/EMFF/2016/1.2.1.2/06/S12.749365-MENTOR

Tabel nr.11.22 Proiecte derulate de Universitatea Maritimă din Constanța ce vizează dezvoltarea regională

Denumire	Finanțare	Valoare aproximativă
Creșterea ocupării prin susținerea întreprinderilor cu profil non-agricol din zona urbană în Regiunea Sud-Est (COSISE)	POCU/82/3/7/	11.348.923,31 lei (2.521.982,95 euro - în litigiu, Contencios Administrativ)
START-UP SUD EST	POCU/82/3/7/	11.603.302,37 lei (2.578.511,60 euro - în curs de contractare)
Management competitiv al resurselor umane din Regiunea Sud Est	POCU/227/3/8/117477	1.198.880,41 lei (260.000 euro) – Admis după evaluarea tehnico-financiară – lista de rezervă
Extindere, reabilitare, modernizare și echipare infrastructură educațională universitară Corp B - Baza Nautică (Sediul Lac Mamaia) str. Cuarțului nr.2, Constanța	POR/275/10/3/cod 120979	3,6 – 4 milioane euro în curs de depunere
Environmental Monitoring Observatory for the Black Sea – EMO	Joint Operational Programme „Black Sea Basin 2014 – 2020”	142.500 euro
SMART DELTA	Programul Operațional Competitivitate 2014 - 2020	316.530 euro
HORESEC - holistica impactului surselor regenerabile de energie asupra mediului și climei	PN-III-P1-1.2-PCCDI-2017-0404	7.500.000,00 lei

Sursa: Raportului anual al Rectorului Universității Maritime din Constanța, pentru anul 2017

Academia Navală „Mircea cel Bătrân” din Constanța, pe lângă faptul că este instituție publică care colaborează cu Forțele Navale Române are și preocupări în sfera dezvoltării regionale. Astfel, prin proiectul UNIMIS „O fereastră comună deschisă către misterele universului”⁸¹ (<http://www.interregrobq.eu/ro/2-categorie-principala/436-robq-528.html>) demarat în luna octombrie 2018, Academia Navală „Mircea cel Bătrân” din Constanța va contribui la valorificarea potențialului turistic al regiunii (atât naturale cât și culturale), prin diversificarea ofertei turistice din regiunea transfrontalieră, axându-se pe turismul științific. Practic, proiectul își propune realizarea a trei produse/servicii turistice integrate, a două strategii și planuri de management pentru valorificarea patrimoniului cultural și natural; a unei strategii comune, plan politic sau de management pentru valorificarea (inclusiv creșterea gradului de conștientizare) a patrimoniului cultural și natural prin restaurarea și promovarea acestuia pentru utilizări economice durabile, precum și înființarea unui centru de excelență care să ofere o imagine comună a regiunii Constanța-Dobrich pentru a atrage turiști.

Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați participă în diverse asociații de tip cluster (<http://www.ugal.ro/cercetare/asociere-prin-clustere>), după cum urmează: ➤Asociația Cluster IT&C Dunărea de Jos; ➤Asociația „Romanian River Transport Cluster”; ➤Asociația Clusterului Inovativ „Pentru Sănătate Dunărea de Jos”; ➤Asociația Clusterului Regional „Green Solutions Low Danube”; ➤ROHEALTH – Clusterul pentru Sănătate; ➤Tehnologii avansate de combatere a contrafacerilor – Cluster de inovare – TACCCI; ➤Asociația Măgurele High Tech Cluster – MHTC; ➤Cluster pentru promovarea afacerilor specializate în ecotehnologii și surse alternative de energie – MEDGreen (Regiunea Sud-Est și Regiunea București-Ilfov); ➤Cluster de inovare Danube - Danube Delta - Black Sea (3D-BS).

⁸¹ „A joint opened window to the universe mysteries”, cod proiect ROBG-528 acronim UNIMIS – program transfrontalier România-Bulgaria Interregio V, axa prioritară 2

Totodată, sub egida Universității „Dunărea de Jos” din Galați, în cadrul unor programe internaționale, se derulează o serie de proiecte care au ca finalitate promovarea dezvoltării economico-sociale în regiunea Sud-Est:

✓ *Danube Transnational Programme*: Ț„DA-SPACE - Creșterea abilităților antreprenoriale și a parteneriatului public privat, prin inovare deschisă, în regiunea Dunării” care are ca obiectiv crearea a 7 laboratoare de inovare deschisă în 7 regiuni, în care colective de tinere talente/studenti, sub îndrumarea unor mentori, vor căuta soluții și vor dezvolta idei de afaceri pornind de la probleme din lumea economică și socială. www.interreg-danube.eu/da-space;

✓ *HORIZON 2020 – EU Research and Innovation programme*: Ț727580 – Safer food through changed consumer behavior: Effective tools and products, communication strategies, education and a food safety policy reducing health burden from foodborne illnesses (SafeConsume); Ț700399 – Multi-Energy High Resolution Modular Scan System for Internal and External Concealed Commodities (MESMERISE); Ț6451691 – Researches on the potential conversion of conventional fish farms into organic by establishing a model and good practice guide (ECOFISH);

✓ *International programme of Joint Institute for Nuclear Research (JINR) Dubna*: Ț21 – Development of laboratory infrastructure for applications of nuclear and magnetic techniques on characterization of agricultural soils and content of potentially toxic elements. (Topic no. 03-4-1128-2017/2019); Ț126 – Assessment of air and soil quality in Romania studied by NAA and related analytical techniques. (Topic no. 03-4-1128-2017/2019); Ț105 – Assessment of industrial impact on agroecosystems and human health risk in Romania using nuclear and related analytical techniques (topic no. 03-4-1128-2017/2019);

✓ *Black Sea Basin ENI CBC Programme 2014-2020*: Ț10570/14.09.2018 – Black Sea Basin interdisciplinary cooperation network for sustainable joint monitoring of environmental toxicants migration, improved evaluation of ecological state and human health impact of harmful substances, and public exposure prevention - MONITOX (cod BSB27); Ț105067/14.09.2018 – Creating a System of Innovative Transboundary Monitoring of the Black Sea River Ecosystems Transformation under Impacts of Hydropower Development and Climate Change - HydroEcoNex (cod BSB165);

✓ *ERA-NET*: ȚERA-IB-16-014 – Development of a novel industrial process for safe, sustainable and higher quality foods, using biotechnology and cybernetic approach (SAFEFOOD). (Ctr. no: 15/2017); Ț976 – Integrated Multitrophic Aquaculture for Efficiency and Environmental Conservation (IMTA-EFFECT). (Ctr. no: 46/2016);

✓ *EUREKA Tradițional, EUREKA- Cluster, Eurostar*: Ț62/2018 – Produse multifuncționale obținute din colostru fermentat cu granule de chefir (3-Biotic+).

La acestea se adaugă proiectele de cercetare contractate în cadrul unor programe naționale: ȚContract nr. 28/2017 – PN-III-P4-ID-PCE-2016-0017 Extragerea energiei re folosibile în mediul marin și impactul ei costier – REMARC⁸²; ȚContract nr. 18/2017 – PN-III-P4-ID-PCE-2016-0028 Evaluarea efectelor produse de schimbările climatice asupra condițiilor de val din Marea Neagră – ACCWA⁸³; ȚContract nr. 6PS/02.11.2017 Cercetări în sprijinul modernizării sistemului național de monitorizare a ecosistemelor silvice prin utilizarea tehnicilor de teledetecție și a sistemelor UAV; ȚContract nr. 4PS/02.11.2017 Cercetări în sprijinul dezvoltării capacității de monitorizare, evaluare și valorificare a resurselor naturale oferite de zonele umede de importanță internațională din România și de zona costieră a Mării Negre; ȚContract nr. 3PS/02.11.2017 Cercetări în sprijinul dezvoltării capacității de evaluare și atenuare a

⁸² <http://www.om.ugal.ro/REMARC>

⁸³ <http://www.om.ugal.ro/ACCWA>

impactului schimbărilor climatice și a altor factori de stress asupra stării ecosistemelor forestiere și a culturilor viticole.

Universitatea Danubius din Galați face parte, alături de alți reprezentanți ai mediului academic din regiunea Sud-Est⁸⁴, din *Consoțiul Regional de Inovare*, structură consultativă, coordonată de Agenția de Dezvoltare Regională, jucând un rol important în avizarea Documentului Cadru Regional elaborat pentru programarea finanțării din Programul Operațional Regional (POR) 2014-2020, Axa 1 - Promovarea Transferului Tehnologic, realizarea portofoliului de proiecte a RIS3 Sud-Est, cât și în monitorizarea strategiei RIS3.

Totodată, Universitatea Danubius din Galați face parte din următoarele clustere active la nivelul regiunii Sud-Est: „Green Solutions Low Danube” (*energie inteligentă*); „ICT Lower Danube” (*industria TIC*); „Innovative Cluster for Health” (*sănătate*); „Romanian River Transport Cluster” (*transport naval*) – contribuind astfel la conectarea actorilor relevanți din diferite domenii economice, realizând puntea de legătura dintre mediul academic și cel de business.

Pentru îmbunătățirea și cultivarea permanentă a relației cu mediul de afaceri și cu părțile interesate relevante din comunitatea locală și regională, potrivit „Raportului Rectorului privind starea Universității „Danubius” din Galați în anul universitar 2016 – 2017”, la nivelul instituției s-au desfășurat o serie de evenimente, printre care: ↪masa rotundă pe tema Polului de dezvoltare Galați-Brăila, sub egida Centrului de Studii și Cercetări Danubiene; ↪masa rotundă „Buna administrare. Principii și bune practici”, în cadrul Centrului de Cercetări privind Dinamica Socio-Economică în Dezvoltare Durabilă.

Universitatea Danubius Galați participă în calitate de partener la implementarea proiectului „Servicii sociale pentru fiecare vârstnic – pachet de achiziții de servicii în fiecare comunitate” proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020. Scopul proiectului constă în creșterea capacității organizațiilor neguvernamentale care furnizează servicii sociale destinate persoanelor vârstnice de a formula și propune politici publice ce vizează stimularea contractării sociale în vederea dezvoltării de servicii sociale pentru vârstnici, în fiecare comunitate din România.

Mecanisme și instrumente de corelare a ofertei educaționale a instituțiilor de învățământ superior din regiune cu nevoile de dezvoltare socio-economică

Un exemplu de succes îl regăsim la **Universitatea Ovidius din Constanța**, unde promovarea spiritului antreprenorial se încadrează în strategia de dezvoltare instituțională 2016-2020, care are în vedere afirmarea universității ca pol regional de excelență în inovare, transfer tehnologic și antreprenariat. Astfel, sunt avute în vedere activități pentru promovarea educației antreprenoriale a studenților, susținerea inițiativelor de tip întreprindere simulată și a microîntreprinderilor create și conduse de studenți.

Conform „Raportul Rectorului privind starea Universității Ovidius din Constanța în anul 2017”, Universitatea Ovidius a depus o scrisoare de intenție și a fost selectată pentru a participa, alături de alte 20 de universități românești, în cadrul programului Universitatea Antreprenorială, derulat de Junior Achievement România (JAR), cu finanțare din partea Fundației Româno-Americane (RAF). În lunile ianuarie-februarie 2017, a avut loc completarea unor chestionare on-line elaborate de OCDE și Uniunea Europeană, pentru o evaluare HEInnovate (<https://heinnovate.eu/en>). În aprilie 2017 a avut loc evenimentul *Innovation Day*, adresat celor care au utilizat instrumentul de auto-evaluare HEInnovate. Analizele statistice puse la dispoziție de JAR au fost dezbătute în

⁸⁴ http://www.adrse.ro/Documente/Planificare/CRI/Lista_membri_CRI_SE.pdf

cadru al unui atelier în cadrul căruia au fost propuse soluții pentru dezvoltarea abordărilor antreprenoriale și intraprenoriale în universitate, atât la nivel de management, cât și în relație cu comunitatea de afaceri, precum și a dezvoltării educației antreprenoriale și a pregătirii pentru piața de muncă a studenților. În baza soluțiilor propuse în cadrul atelierului Innovation Day, Universitatea Ovidius din Constanța a lansat în mai 2017, programul strategic „Universitatea OVIDIUS - pol regional de dezvoltare antreprenorială”, în prezența unor invitați din partea autorităților locale, de la JAR, RAF, Comisia Fulbright, etc., prin intermediul căruia își propune crearea, în următorii 10 ani, a unei culturi antreprenoriale în întreaga universitate, prin implementarea unor măsuri care vizează crearea de resurse umane, de infrastructură și de capital pentru o abordare antreprenorială a celor trei piloni ce definesc misiunea Universității: educație, cercetare și implicare activă în comunitate.

În plan educațional se are în vedere:

- ✓ pregătirea antreprenorială a studenților prin cursuri de specialitate și prin implicarea lor în evenimente de generare de idei și în competiții de modele de afaceri;
- ✓ pregătirea intraprenorială a studenților, pentru a le dezvolta competențele transversale;
- ✓ pregătirea cadrelor didactice pentru o abordare nouă a actului didactic, folosind tehnici de învățare activă, prin descoperire și folosind proiecte („inquiry based learning” și „project based learning”).

În domeniul cercetării se urmărește facilitarea transferului tehnologic către companii, sprijinirea creării, incubării și creșterii de companii, protejarea proprietății intelectuale prin acțiuni specifice.

Universitatea Ovidius din Constanța promovează implicarea în comunitate și antreprenoriul social, militând nu doar pentru realizarea de profit ci și pentru o mai bună funcționare a organizațiilor neguvernamentale ce oferă servicii sociale către diversele categorii de persoane cu nevoi speciale.

Pentru creșterea angajabilității absolvenților, la nivelul **Universității Maritime din Constanța** sunt încheiate contracte de parteneriat cu companiile de navigație. Mai mult chiar, potrivit „Raportului anual al Rectorului Universității Maritime din Constanța, pentru anul 2017”, Universitatea Maritimă din Constanța a fost auditată pe durata a doi ani de *Asociația Armatorilor din Japonia* (proprietari de nave) și de *Ministerul Terenurilor, Infrastructurii, Transporturilor și Turismului*, ca organ de reglementare. Astfel, începând cu seria 2015, absolvenții Universității Maritime din Constanța sunt recunoscuți automat de Ministerul Transporturilor din Japonia, fără necesitatea de a mai susține nici un examen. În anul 2014 Universitatea a fost auditată și acreditată și de către *European Maritime Safety Agency* (EMSA) în privința sistemului de educație, instruire și pregătire profesională a personalului navigant maritim. De asemenea, aceeași sursă menționează faptul că programele analitice sunt avizate de *Autoritatea Navală Română* pentru direcțiile de educație maritimă: „Navigație și Transport Maritim și Fluvial”, „Electromecanică Navală”, „Electrotehnică” și „Tehnologii și sisteme de telecomunicații”, structura lor incluzând informații privind: obiectivele disciplinelor de studiu, conținutul pe capitole și teme, modalitățile de evaluare a cunoștințelor studenților și bibliografia de fundamentare a domeniului. Periodic, cadrele didactice elaborează și revizuiesc suporturile de curs necesare bunei pregătiri a studenților.

Și în **județul Galați**, promovare spiritului antreprenorial, constituie o prioritate a mediului universitar. Astfel, în cadrul **Universității Dunărea de Jos din Galați** se derulează două proiecte ample a căror obiectiv general vizează dezvoltarea competențelor manageriale și antreprenoriale pentru persoanele care doresc să demareze o activitate independentă în regiunea Sud-Est și susținerea înființării unor întreprinderi cu profil non-agricol în zonele urbane din regiune (POCU/82/3/7/103962 – Antreprenoriat inovativ în regiunea Sud_Est (AntRES), <https://antres-ugal.ro/>;

POCU/89/3/7/107785 – Antreprenoriat și creativitate în țara ta (ANCRIT), <https://www.ancrit.ugal.ro/>).

Spiritul antreprenorial la **Universitatea Danubius din Galați**, s-a materializat, potrivit „Raportului Rectorului privind starea Universității „Danubius” din Galați în anul universitar 2016 – 2017”⁸⁵ *„la nivelul formării inițiale și continue prin încheierea de optzeci de parteneriate cu diferite instituții publice și private, în special în interesul studenților, concentrându-se substanțial asupra implicării acestora într-o diversitate de activități practice specifice profesiilor pentru care se pregătesc”*.

În vederea corelării ofertei educaționale cu piața forței de muncă, **Universitatea Dunărea de Jos din Galați**, implementează o serie de proiecte cu finanțare europeană, destinate pe de o parte creșterii competențelor capitalului uman și a gradului de inserție pe piața muncii (POCU/298/3/14/121705 – O șansă pentru fiecare), iar pe de altă parte, sprijinirii tranziției studenților din mediul educațional în mediul economic (POCU/90/6.13/6.14/108114 – Sprijinirea tranziției studenților din domeniul ingineriei către piața muncii prin stagii de practică inovatoare – Practinov, POCU/90/6.13/6.14/107814 – Program eficient de pregătire practică a studenților în domeniul protecției și monitorizării mediului – ProMediu).

De asemenea, prin programe de finanțare complementare a învățământului superior, Universitatea Dunărea de Jos din Galați, încearcă să realizeze congruența dintre oferta educațională și cerințele pieței forței de muncă: CNFIS-FDI-2018-0273 Creșterea incluziunii sociale prin consilierea studenților și adaptarea programelor de studii conform cerințelor pieței muncii; CNFIS-FDI-2018-0269 Susținerea performanței, competitivității, vizibilității și a racordării la nevoile societății, a cercetării de excelență din Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați.

Concluzii și recomandări privind direcțiile de dezvoltare ale învățământului superior din regiunea Sud-Est, în perspectiva dezvoltării regionale

Regiunea de Sud-Est se confruntă cu o serie de provocări pe termen lung, precum: îmbătrânirea populației, adaptarea la era digitală, păstrarea competitivității într-o economie globalizată și bazată pe cunoaștere. În acest context, redresarea economică și obținerea unei creșteri durabile se poate realiza prin: reducerea deficitului de investiții, crearea de locuri de muncă și acordarea unei atenții prioritare fluxului de migrație. Toate aceste măsuri implică o **gândire strategică integrată privind dezvoltarea regională pe termen lung**, și totodată **participarea activă** a tuturor actorilor relevanți din regiune: autorități publice, mediul de afaceri, universități, etc.. Coordonarea eforturilor tuturor părților interesante relevante de la nivelul regiunii Sud-Est poate fi apanajul mediului universitar.

Rolul universităților din regiunea Sud-Est în perspectiva dezvoltării regionale este bivalent. Pe de o parte, **educația și formarea profesională de bună calitate** oferită de instituțiile de învățământ superior active în regiune, contribuie la promovarea unei creșteri economice susținute, precum și a dezvoltării durabile, alimentând cercetarea și dezvoltarea, inovarea, productivitatea și competitivitatea, iar pe de altă parte, mediul universitar, ca **spațiu de transfer de cunoaștere, inovație și tehnologie**, precum și de **interacțiune** a tuturor actorilor relevanți, cu potențial în procesul de dezvoltare regională, poate elabora strategii integrate de dezvoltare socio-economică pentru a îmbunătăți eficiența și eficacitatea măsurilor izolate implementate de diferite entități publice și private.

Recomandări:

⁸⁵ http://www.univ-danubius.ro/images/atasamente/RAPORT_PRIVIND_STAREA_UDG_EUD_08.01.2017_cu_DAC_FINAL_semnat.pdf

- ✓ mediul de afaceri din regiunea Sud-Est ar trebui constientizat asupra importanței și relevanței mediului universitar în promovarea dezvoltării socio-economice regionale, astfel încât acesta să sprijine investițiile necesare în sistemul de educație și de formare profesională;
- ✓ mass-media locală ar trebui să contribuie activ în creșterea vizibilității universităților în rândul comunității locale și regionale pentru că acestea joacă un rol esențial în transformarea regională prin serviciile oferite, ce contribuie la ridicarea nivelului de aptitudini și competențe ale forței de muncă, astfel încât această să poată face față transformărilor rapide de pe piața muncii, într-o economie din ce în ce mai digitală și în contextul schimbărilor tehnologice, de mediu și demografice;
- ✓ cooperarea strânsă între mediul academic și mediul de afaceri este absolut necesară pentru a se obține un feedback real și în timp util din partea angajatorilor privind nivelul de competențe necesar mediului de business, astfel încât universitățile din regiunea Sud-Est să își poată reconfigura rapid oferta educațională, precum și tematicile de cercetare;
- ✓ conlucrarea autorităților publice cu mediul universitar din regiunea Sud-Est în găsirea unor soluții privind *participarea incluzivă la educație de calitate pe tot parcursul vieții* și pentru a pune în aplicare *strategii de îmbătrânire activă care permit prelungirea vieții profesionale*;
- ✓ este nevoie de o colaborare mai strânsă la nivelul regiunii Sud-Est, între mediul universitar și învățământul profesional și tehnic și de o abordare coerentă, într-un cadru integrat, a acestor colaborări, prin care să se acopere toate nivelurile și formele de educație și formare profesională și care să vizeze dobândirea de cunoștințe, aptitudini și competențe relevante și de înaltă calitate, în cadrul învățării pe tot parcursul vieții, cu accent pe rezultatele învățării, pentru a spori capacitatea de inserție profesională pe piața globalizată a muncii și pentru a stimula inovarea;
- ✓ valorificarea la maximum a erei digitale în procesul de educație și formare profesională la nivelul instituțiilor de învățământ superior din regiunea Sud-Est;
- ✓ consolidarea colaborărilor internaționale, inclusiv benchmarking, în vederea consolidării contribuției universităților din regiunea Sud-Est la creșterea economică regională;
- ✓ dezvoltarea unor parteneriate strategice între instituțiile de învățământ universitar din regiunea Sud-Est și părțile interesate din țară și din străinătate pentru dezvoltarea unor *programe de studii* care să vizeze **consolidarea dezvoltării profesionale a cadrelor didactice**, a formatorilor și a mentorilor din cadrul VET, inclusiv prin intermediul unor *stagii în întreprinderi și industrie* pentru a ține pasul cu evoluțiile în domeniu și pentru a adopta metode pedagogice inovatoare și active, care să utilizeze metode participative și bazate pe proiecte;
- ✓ pentru a răspunde provocărilor demografice dar și fluxului de migrație ce afectează regiunea Sud-Est, integrarea în societate a familiilor de imigranți, presupune pe de o parte dezvoltarea de către instituțiile de învățământ superior a unor programe de învățare în rândul adulților care să permită continuarea educației sau reconversie profesională, în vederea inserției acestor persoane pe piața muncii, iar pe de altă parte, realizarea unor sesiuni de informare (simpozioane, conferințe, mese rotunde, etc.) pe teme privind diversitatea multiculturală în mediul de învățare;
- ✓ sprijinirea mediului academic din regiunea Sud-Est, de către mediul de afaceri și de către ceilalți actori relevanți de la nivel local, regional și național, în crearea unor resurse educaționale digitale (și deschise) și a unor softuri educaționale de înaltă calitate;
- ✓ diseminarea inter-universitară a informațiilor colectate în cadrul unor proiecte de excelență privind dezvoltarea regională;

- ✓ utilizarea optimală a expertizei și a capacității de informare pentru proiectarea și implementarea unor strategii eficiente de informare, orientare și motivare pentru promovarea învățării pe tot parcursul vieții;
- ✓ organizarea de evenimente tematice, ca formulă de transfer și schimburi de cunoștințe cu privire la soluțiile optime din domeniul educației, dedicate dezvoltării regionale.

În concluzie, direcțiile de dezvoltare ale învățământului superior din regiunea Sud-Est pot favoriza un trend ascendent al convergenței socio-economice prin asigurarea faptului că valorile fundamentale – *libertatea de gândire și de exprimare, incluziunea socială, echitatea și respectul reciproc* – sunt menținute și transmise generațiilor viitoare, înlesnind astfel **cetățenia activă**, forța motrică fundamentală într-o societate deschisă și democratică. Dar, învățământul superior din regiunea Sud-Est nu poate contribui solitar la dezvoltarea regională. Este nevoie de **implicarea** efectivă a tuturor părților interesate relevante în procesul de dezvoltare al regiunii Sud-Est, **efortul comun** fiind fundamental pentru proiectarea și implementarea diferitelor strategii de dezvoltare, precum și a diferitelor politici în domeniul educației.